

Theodore
Besterman

436

P

S

436

Digitized by the Internet Archive
in 2008

ETHR VSCARVM
ANTIQUITATVM
FRAGMENTA.

ETHR VSCARVM
ANTIOVITVM
FRAGMENTA

ETHRUSCARVM
ANTIQUITATVM
FRAGMENTA.

Quibus Urbis Romæ , aliarumque gentium
primordia , mores , & res gestæ
indicantur

A
CVRTIO INGHIRAMIO
REPERTA

Scornelli propè Vulterram.

DVPLEX INDEX
omnia edocet.

FRANCOFVRTI

Anno Salutis M. D C. XXXVII.

Ethruscoverò clò clò clò clò CCCCXCV.

ETHER VASCARVM

MUTATIONVM

FRAGMENTA

Quibus Vitis Rorax, aliamque generans
pinnatula, moris, & res gelata
inducuntur

A

CURTIO INGHIRAMIO

R. P. E. R. T. A.

Secundum prope Volturnum.

D P P L E X I N D E X

omnis edict.

FRANCOFURTI

Apud Joann. M. D. C. L. V. I. I.

Reverendissimo Patri Archiepiscopo Electori

I N D E X

M A T E R I A R V M.

CVRTII Inghiramij Prefatio ad Lectorem, in qua declaratur modus, quo hæc omnia inuenta sunt.

Prosperi Fesulani Epistola, in qua, cur ea reposuerit, edocet. pag. 1.
Fesulanæ Familiæ Genealogia. p. 4.

IN PRIMO LIBRO *hæc habentur.*

Etrusca monumenta, ac duodecim Ciuitatum Origo, & augmentum. pag. 7.

Prosperi Penatum repositio; & de vario chartarum genere. p. 12.

Senæ Origo, & denominatio. p. 15.

Regum Thuscorum gesta. p. 19.

Lucumonum gesta à pluribus Auctoribus descripta. p. 25.

Fragmentum annalium Præsidentum. pag. 78.

SECUNDVS LIBER *hæc continet.*

Vrbis Romæ primordia. p. 85.

Quæ Etrusci inuenerint. p. 91.

Fragmenta quædam eorum, quæ gesserunt Lucumones. p. 102.

Prosperi Fesulani moralia præcepta. pag. 112.

Thuscorum defectio à Romanis. pag. 115.

Partem Breuiarij Historiarum Castri Salinarum. p. 117.

Scornellanæ Arcis primarium lapidem. pag. 119.

Sillæ Historiam. pag. 120.

Italiæ primos incolas, populorum Italicorum Originem; Thuscorum Regnum, potentiam, & Colonias. p. 129.

Italicæ Historiæ breuiarium. 142.

Quæ hic desunt, habentur in calce libri. 273.

Quarè non sint suo loco impressa, ibidem dicitur in Apostilla.

TERTII LIBRI *summarium.*

Verba Vandimonis. p. 158.

Etruscorum sacræ, ciuilesq; Leges. pag. 175.

Thuscorum Constitutiones. p. 181.

Legum approbationes, & subsignationes. p. 187.

Maximi Thuscorum Pontificis Epistola de Hebreorum libris. p. 212.

Prosperi Fesulani Electio in Custodem Arcis Scornelli: item electionis confirmatio. p. 213.

Signum Scribæ Collegij Augurum. pag. 219.

A

B

C

Signum Præfecti Augurum. p. 220.

*QVARTI LIBRI
Argumenta.*

Electiones, & confirmationes Magistrorum Collegij Augurum. p. 221

Fragmenta Sententiarum, & Præceptorum Augurum. p. 245.

Diuerforum diuersæ sententiæ.

pag. 251.

Iasij Tragici Carminis Argumentum pag. 258.

Eiusdem Carminis principium Ethru-
scis Characteribus notatum. 259.

Prosperi Præcepta moralia. p. 262.
Vaticinia. p. 263.

Italici Breuiarij fragmentum. 273.

Reponendum pag. 147. vt ibidem
declaratur in Apostilla.

A

B

C

Curtius Inghiramius Lectori.

ANTIQUAE memoria fama, quæ Proteo simili-
lis in mille variarum formas rerum, & prodigia
se se conuertit, haud scio, plausumnè admiran-
tis animi mereatur, an lacrymas deplorantis: sci-
licet nuda veritas, cui nec larua, ut cum Poëta
loquar, nec Tragicis opus est cothurnis, aspici sine
luctu non potest, quam pigmentis veterum, & fu-
co obductam, latentemque vix aspiciamus; Sacri tantum libri, quos ve-
lut interpretes aeternæ Sapientiæ veneramur, dum ab ipsis Mundi pri-
mordijs obscurissimæ vetustatis res gestas repetunt, mendacijs suspicio-
nem Oraculorum diuinitate superarunt. Aliorum volumina, vel cum
Auctõribus perierunt, vel Græcorum calamistris impudenter exculta,
meras nugas interdum proponunt, & somnia: Hinc ad eò Ethrusci quo-
que nominis decora tenebris obuoluta delituere, vixque laboribus propè
dixerim Herculeis, factum est, ut collectis hinc inde monumentorum
fragmentis plausum nanciscerentur aliquem in Theatro. Verum inter
tot quasi labyrintheos errores filum felicitas obtulit, euentuque mira-
bili iacentem in sepulcro Ethruscorum gloriam, cui longus iam diu pa-
rentauerat dolor, euocauit in lucem. Hanc ego Typis triumphali tan-
quam curru ad aeternitatem prouehendam satius duxi, quam si apud
me solitaria delitesceret. Id plerisque Italia Ciuitatibus, nè dum Thu-
sciæ quam gratissimum spero futurum, eo certè nomine, quod ipsarum
origo scripturis hisce, quas effodimus, facem præferentibus longè, quam

hæc-

hactenus credidere, conspiciatur illustrior. Totus planè locus erutus haud est: quamquam enim piaculum ipse non censeo, quod Plinio visum est nefas, ire in viscera terræ, & in sede Manium opes quarere, atque huiusmodi presertim eruditæ reliquias antiquitatis; vires tamen nostra demoliendis illicò montibus impares sunt: Interim verò vberiorum horum Montium partum diutius expectassent litteratorum ingenia, atramentique color, quod paulatim deficiat, penitus unà cum Charta disperisset. Nimirum, quod humi diù servatum est, citò dissolvitur, nec patitur solis, & aëris effascinantium oculos.

A
A Prospero Fesulano igitur dedita opera sparsim in visceribus terræ Scornelli fuerunt hac olim abscondita, nostra verò tempestate à me fortè fortuna in lucem euocata, et in unum redacta. Nihil ex meo addidi, nisi ordinem; nam quem casus tulerat legentium conturbasset Mentem; attamen in marginibus apposui, nè ille quoque desideretur. An omnia ederem, hæsitavi diù, vaticinia presertim, & regulas augurandi; sed omnia proferre suasit ratio, ut Christiana pietas dignoscat, quam misere cecutierint, qui se prudentiores existimabant, & quam vanè studium in his nugis insumerent, qui se operosiores diudicabant. At si quando inter sexcenta mendacia verum prædixisse contigerit, non id certitudini tribuas artis fallacissimæ, quam Christianis meritò damnatam legibus attestamus; sed imperiis humanæ menti diuinæ Providentiæ consilijs; quibus etiam adscribas, Magni Regij aduentum ab Auguribus esse decantatum. Characterum diuersitatem (quot enim auctores, tot sunt varia formæ, effingere decreueram, ut si exemplaria ab uniuersis inspici nequeant, saltem exempla ad veritatem expressa perspiciantur.

B
C
Scripturarum multitudo, quæ multum temporis exigeret, & transcribendi difficultatem auxit, & consilium meum mutauit: attamen quamplurimi cum ipsarum chartarum forma incisi sunt: ipsi quos reperimus ad unguem representant. Quo pacto, & quo loco eruta sint breuiter, ac germana fide exponam.

Vulterra, quam alij hucusque Volaterras nominarunt, ab auctoribus tum antiquis, tum Recentioribus inter primores duodecim Tusciæ

*Vrbes recensetur, ac nonnulli principem ei locum adsignant. Ea post eie-
ctos Reges, post Lucumones, post Præsides, Romanorum Municipium
constituitur; à Triumviris deinde Colonia efficitur. Huiusmodi regi-
men ad Honorij Imperium servat. Gothi deinde, & Ostrogothi ea po-
tiuntur, ex quorum manibus Iustinianus eripit. Postremò Longobardi
occupant. His à Carolo Magno sublatis Castaldorum Magistratus
usque ad Bernardum Italia Regem Urbem administrat. A Ludouico
Pio deinde Imperij Civitas efficitur, & Vulterrani Episcopus in Eth-
ruria Princeps denominatur. Tunc Familia Lambar dia Tyrannidem
inuadit, quapropter ab Vnnis penè desolatur. Hinc Otho Magnus no-
uis, qui adhuc extant, muris eam circundat, ac Præsuli restituit domi-
natum. Verum ad Ciues ipsos summum Civitatis ius peruenit ex quo-
rum primoribus duo annui Consules Rempub. exercent. His Antiani
succedunt, ac demum Priores duodecim, et Concilium generale ex lxx
Ciuibus. A Guelfis verò, & Ghibellinis dilaceratam Belfortes tyrannidis
iugo præmunt. His Ioannis Inghirami opera expulsis, Vrbs in prio-
rem statum reducitur: sed nouæ Ciuiles exortæ dissensiones sub Floren-
tinæ Reip. ditionem redigunt. Veruntamen Clementis Septimi auxi-
lijs in libertatem vindicata, Alexandro Mediceo se dedit, & sub Ma-
gni Ethruria Ducis, cuius auspicijs optimè regitur moderamine fidelis-
sime perseuerat. Vestigia, quæ extant ipsius amplitudinem indicant:
Ex hisce scripturis maximo cum labore, summaque diligentia, quem-
intueris nostræ Urbis Typum expressimus. Multa forent in ipsa Vrbe
apponenda, immò etiam & suburbia amplioris longitudinis, & latitu-
dinis, ut ex repertis scripturis, & vestigijs quibusdam apparet, quæ
dum hic typus incideretur non constabant.*

A

B

C

ANTIQUISSIMVS VVL TERRÆ REGIÆ OLIM THVSCORVM VR BIS, TYPVS EX MONVMENTIS, ET VESTIGIIS ANTIQVITATIS, DESVMPTVS

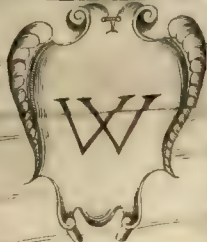
<p>A. Columne LV. cū monumentis Co
loniarum Vulturanorum.</p> <p>B. Obelisci XLV.</p> <p>C. Columne VIII.</p> <p>E. Altare Vindictianus</p> <p>I. Porta Felice</p> <p>2. Fons Herculis</p> <p>3. Porta Solis</p> <p>4. Porta Iani</p> <p>5. Porta Diane</p> <p>6. Locus Herculis</p> <p>7. Atrium Elbii Veni</p> <p>8. Templum Penatium in Olio. 82</p> <p>in Eneidibus</p> <p>9. Porta Vindictianus</p> <p>10. Porta ad Silvam Nemorosam.</p> <p>11. Templum Saturni</p> <p>12. Templum Olivae</p> <p>13. Porta Brodome</p> <p>14. Choncia.</p>	15. Aedes Francianorum. 16. Templum Phoebe 17. Turris Regia 18. Curia 19. Templum Iunonis 20. Templum Cereris 21. Templum Antonini 22. Platea Tribunicia 23. Magna platea 24. Fons Aldemge 25. Circus Artabani 26. Platea Vulturum 27. Angulus Pelagorum 28. Vicus Iulii 29. Aedricula Lantuz 30. Forum Pretorium 31. Collegium Equitum 32. Aedes Magni Equitum 33. Templum Magni Herculis 34. Platea Salutarum cura Aedibus 35. Via salutarum 36. Ager Vellus 37. Templum Iulii	37. Colossus Sauri 38. Templum Salutarum 39. Vicus Artabani 40. Aedes Iunonis Pomariae 41. Via Cathedrae 42. Templum Esans Maximi 43. Aedes Domitii Familiae 44. Collicium Iani 45. Forum Titianum 46. Ager Martialis 47. Locus Vulturum in 48. platea Vulturum 49. Domus Mercurii 50. Aedes Praetorium 51. Vellae 52. Aedricula Minerva 53. Via salutarum 54. Ager Vellus 55. Templum Antonini 56. Gordium	54. Atrium 55. Aedes Iulianorum 56. Hortus Lucumonis 57. Templum Vulturum 58. Platea Salutarum 59. Platea Salutarum 60. Templum Neptuni 61. Templum Lantoni 62. Templum, vel Atrium De 63. Iulianum 64. Fons Vulturum	65. Via Etrusca 66. Vicus Pontis 67. Vicus Pontis 68. Vicus Pontis 69. Vicus Pontis 70. Vicus Pontis 71. Vicus Pontis 72. Vicus Pontis 73. Vicus Pontis 74. Vicus Pontis 75. Vicus Pontis 76. Vicus Pontis 77. Vicus Pontis 78. Vicus Pontis 79. Vicus Pontis 80. Vicus Pontis 81. Vicus Pontis 82. Vicus Pontis 83. Vicus Pontis 84. Vicus Pontis 85. Vicus Pontis 86. Vicus Pontis 87. Vicus Pontis 88. Vicus Pontis 89. Vicus Pontis 90. Vicus Pontis 91. Vicus Pontis 92. Vicus Pontis 93. Vicus Pontis 94. Vicus Pontis 95. Vicus Pontis 96. Vicus Pontis 97. Vicus Pontis 98. Vicus Pontis 99. Vicus Pontis 100. Vicus Pontis	92. Fons Ager Neri 93. Columna cum Occis Statuis 94. Domus Burnianorum 95. Via Oecagiae 96. Vicus Crani 97. Vicus Crani 98. Vicus Crani 99. Vicus Crani 100. Vicus Crani 101. Vicus Crani 102. Vicus Crani 103. Vicus Crani 104. Vicus Crani 105. Vicus Crani 106. Vicus Crani 107. Vicus Crani 108. Vicus Crani 109. Vicus Crani 110. Vicus Crani 111. Vicus Crani 112. Vicus Crani 113. Vicus Crani 114. Vicus Crani 115. Vicus Crani 116. Vicus Crani 117. Vicus Crani 118. Vicus Crani 119. Vicus Crani 120. Vicus Crani 121. Vicus Crani 122. Vicus Crani 123. Vicus Crani 124. Vicus Crani 125. Vicus Crani 126. Vicus Crani 127. Vicus Crani 128. Vicus Crani 129. Vicus Crani 130. Vicus Crani 131. Vicus Crani 132. Vicus Crani 133. Vicus Crani 134. Vicus Crani 135. Vicus Crani	121. Aux Tivertini 122. Templum Esculapii 123. Atrium Aegaeum 124. Aedes duodecim Gubernatorum 125. Via Antonina 126. Angulus Spagiorum 127. Vicus Veneris 128. Arcus Iulianus 129. Vicus Veneris 130. Vicus Veneris 131. Vicus Veneris 132. Vicus Veneris 133. Vicus Veneris 134. Vicus Veneris 135. Vicus Veneris 136. Vicus Veneris 137. Vicus Veneris 138. Vicus Veneris 139. Vicus Veneris 140. Vicus Veneris 141. Vicus Veneris 142. Vicus Veneris 143. Vicus Veneris 144. Vicus Veneris 145. Vicus Veneris 146. Vicus Veneris 147. Vicus Veneris 148. Vicus Veneris 149. Vicus Veneris 150. Vicus Veneris 151. Vicus Veneris 152. Vicus Veneris 153. Vicus Veneris 154. Vicus Veneris 155. Vicus Veneris	143. Via Chirina 144. Via Onca 145. Ponticus 146. Angulus Corinthis 147. Campus Ilicis 148. Templum Forum 149. Arcus Rheae 150. Amphitheatrum Lani 151. Aquae Ostiae 152. Templum Tarenti 153. Aedes Saturni 154. Vicus Rudis 155. Via Occi

TANTVM ÆVI LONGINQVA VALET MVTARE VETVSTAS

VLTERRA
NOVA DESCRIPTIO

1. Ecclesia Cathedralis.	10. Templum S. Alexandri Pa	11. Ecclesia S. Antonij.	12. Canobium S. Augustini.	13. Ecclesia S. Barbare V. & M.	14. Societas S. Barnabe Apost.	15. Templum noui S. Petri Apost.	16. Templum verus S. Petri Ap.	17. Porta Solis, hodie Silicis.	18. ARX.	19. Ecclesia. & Hospital.	20. Societas S. Lazari Episc.	21. Fons Silicis.	22. Fons Vellofi.	23. Ecclesia S. Hieronimi. & Canobium Obseruantie.	24. Sacellum S. Sebastiani M.	25. Porta ad Fontem Marcoli.	26. Fons Marcoli.	27. Ecc. S. Andreae Apostoli.	28. Porta Mercatorij.	29. Porta Iani.	30. Fons Docciole.	31. Porta Diane.	32. Oratorij S. Marię Niur.	33. Porta S. Angeli.	34. Ecclesia S. Michaelis.	35. Societas S. Michaelis.	36. Hospital. S. M. Magdal.	37. Societas S. Iarę Urg.	38. Collegium Autum.	39. Sacellum S. Christoph. M.	40. Porta S. Euse.	41. Fons S. Fel.	42. Monast. S. PP. & M.	43. Societas S. Iarę Magdal.	44. Societas S. VCIS.	45. Canobium Francisci.	46. Societas Niur. IESV.	47. Oratorij CRUCIFIXI.	48. Mons Pietatis.	49. Societas S. Bernardus.	50. Monasterium S. Dalmatij.	51. Porta Pisana.	52. Sacellu S. Marię Rosari.	53. Ecc. S. Stephani Protum.	54. Statua Martij Romani.	55. Fons S. Stephani.	56. Societas S. Stephani.	57. Porta Bredona.	58. Sacell. S. Maria de Penea.	59. Ecc. S. Ioannis Euangeli.	60. Ecc. S. Martini Episcopi.	61. Ecc. SS. Iu. & Clemeris.	62. Porta Vandimonis. hodie Dimaldringę.	63. Fons Dimaldringę.	64. Sacellu S. Thome Apost.	65. Monast. S. Marię Euang.	66. Porta S. Marci.	67. Sacellu SS. Actineę, & Graciane VII. MM.	68. Ecc. verus SS Iusti et Cle.	69. Societas S. Iusti.	70. Abbatia S. Saluatoris.	71. Ecc. SS. Actineę & Grac.	72. Societas S. Alexandri.	73. Canobium Capucinatorum.

Nostra autem etate in superiori residens parte, his quos vides limitibus continetur, & undique circumducta antiquitus mœnia conspiciuntur, ut ex proximè præcedenti descriptione.

Distat à Vulterra meridiem versus non inelegans collis tria millia passuum, in quo Inghiramiorum Familia Villam possidet cccxxx. ab hinc annis, Scornellum dictam. Huius Collis radices plura Salinarum ædificia illustrant, sed ipsum collem supra centum sexaginta annos Progenitores nostri civilibus agitati disidijs, & angustijs pressi incultum, & sine habitationibus tenuere, quoad Inghiramus proauus meus locum et cultura, et ædificijs ornaret. Ad nos nulla unquam emanauit traditio, castrum, aut arcem ibidem fuisse, quinimmò in tabularijs tum Ciuitatis, tum Abbatia Sancti Iusti, tum Episcopatus, ubi antiquitatis egregij codices, & membrana adseruantur, ab ipsius met Caroli Magni temporibus, nulla fit mentio Scornelli, aut castri Salinarum, cum ibi enumerata sint quam plurima oppida, quorum pleraque eò redacta sunt, ut nè vestigia quidem supersint. At monumentis hisce repertis, quæ agrestium casarum ruina existimabantur, Castri, & Arcis Insignia prout hic expressimus sunt deprehensa.

A

B

C

Scornellum liguſtianoſi
 Villa olim caſtrum ut ex his
 reliquijs apparet
 Dominatus Vodovinus
 deſignatus

1 Villa Scornelli	2 Prima pars arcis	3 Scornellinum	4 Fatoglianum	5 Scornellinum	6 Fatoglianum	7 Casa blanca	8 Villa S. Ioannis	9 Scornellinum	10 Salina S. Ioannis	11 Salina S. Laurenty	12 Salina S. Lucae	13 Salina S. Mariae	14 Ruinae Templi Dianae	15 Ruinae Templi Vodovinici	16 Ruinae

Igitur cum ibidem ruri degeremus anno M. DC. XXXIV. & cum à prandio piscatum iremus die B. Catharinae Virg. et Mart. dicato, dum longè à nos. ra Domo cubitos circiter tercentos Cecinam flumen inspicio, famulos expecto, & in declive animi gratia saxa deuoluo, accidit, ut al- ro magno saxo emoto exiguus, & subniger globulus detegeretur huius for- ma.

A
I.
Scarith
Die xxv.
Nouem-
bris.
MDCXXXV

Hic saepius à me coniectus tandem casu effringitur. Tum pilos, sub quibusdam corti- cibus, quibus ipse globulus com- pactus erat perspexi: his re- bus in admirationem versus, ipsum magno cum labore dissol- ui. Primum corticem ex bitu- mine, pice, resina, cera, thure, storace, & mastice, alijsq; hu- iusmodi compactum esse multi existimarunt. Secundus, qui

B
validior erat, iisdem pilis immixtus tela vinciebatur, quæ in puluerem comminuta est: sub illa quadam charta lintea hisce characteribus notata apparuit.

seruelli

P. 21. A.

C
Ipsa verò aliam, quæ obiectus infrusta abiit, continebat cum hoc vati- cinio adamusim expreso.

Anno à Rege Iudæorum nunciato M. DC. XXIII. Crucifixo M. D. XCI.
Veniet Canis fideliter seruiet seruitute libera jx. annos, & amplius.
Lupa mater Agni. Agnus amabit Canem. Veniet Porcus de grege
Porcorum, & deuorabit labores Canis.

Caue,

Caue, Caue, Caue.

Prosperus Fesulanus huius Castri accola, arcis Custos Vaticinatus est anno
post Catilinam extinctum.

Thesaurum, inuenisti locum signa, & abi.

Anno a rege iudeorum iuncto anno MDCXXIII. crucifixi OMDLXXX

Addebat eius vitam inuenient non ouident sed dormient

Veniet canis fideliter seruiet seruitute libera. X annos et amplius
lupa mater agni. agnus amabit canem. Veniet porcus de grege porcorum
et deuorabit labores canis

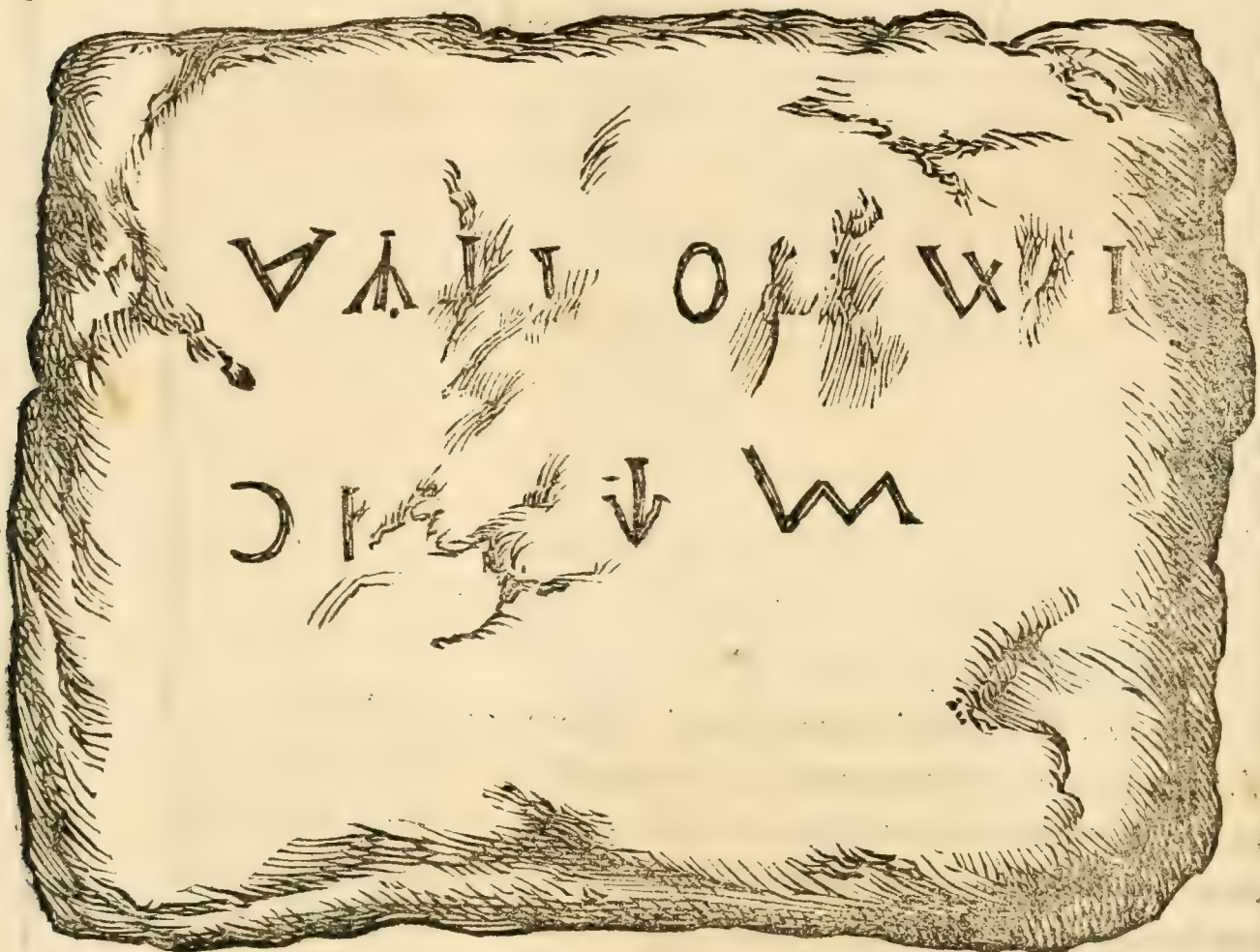
Caue Caue Caue

Prosperus Fesulanus huius castri accola arcis custos vaticina
tus est anno post Catilinam extinctum

Thesaurum inuenisti locum signa & abi

Perlegi, & obstupui; locum signaui. Domum reuersus Inghiramo
Patri, quæ acciderint, enarro; ipse mecum & schedulam, & notas ri-
matur: tandem uterque, cum de thesauro agi intelleximus, locum effo-
diendum decreuimus: sequenti die effoditur, fictilis cuiusdam solum-
modo uasis frustra offendimus; hinc suspicantes aut Thesaurum ab alijs
subreptum, aut nos illusos ab aliquo fuisse, opus dimisimus. At cum an-
ni tempus rure frui permetteret, Dominicus Vadorinius Sacerdos, & fa-
miliaris noster ad sacrum faciendum Festo die S. Lucie aduenit, cui, &
chartam inuentam ostendo, & vanam de Thesauro nostram spem subri-
dens enuncio. Ipse paulisper meditatus Vaticinium, desidiam incre-
pans meam, ad opus resumendum hortatur. Accitis itaque colonis ad ef-
fodiendum redeo, quo loco primum Scarith reperi (hoc siquidem nomi-
ne huiusmodi inuolucra à Prospero appellantur) dum altius solum fodi-
tur, fundamenta validioris, & crassioris parietis offenduntur, & in his
urnula quadam lapidea; quæ effracta, dedit secundum Scarith, chara-
cteribus, quos cernis, Ethruscis antiquitate corrosis insignitum.

Hoc

II.
 Scarith
 Die xiiij.
 Decem-
 bris .
 M.DC. XXX
 IV.

*Hoc Vulterram defero, & cum marmoreis monumentis in Theatro
 Vulterrano à Raphaele Maffeo anno 1494. repertis confero, eiusdem
 formæ esse characteres comperio. Aperui autem coram plurimis Patriæ
 meæ eruditissimis adolescentibus, qui mecum, quas appono, delineatas Sche-
 dulas, Etruscas, & Latinas venerati sunt.*

κερδοσι δαλα μιθα αυτασι

W X O L O K . . . E U O W O I C H A F .

PRETIOSA & aeternitate digna.

A

B

VIELIA W33LMI . OR E V KI . KM93

PAEDIA : H P K B I O W U

W L M I V M M I O K I . : R K E

W X I W : W S K H

W I V F . 3 O W E 3 3 . H R M .

C

A

EPVW · WSLA · NEVSD : 3A ·
 ΛΗΘΟΕΚ · F : C M · LVIL
 WAZ SOTTE W VA

· XZI · WESSR.

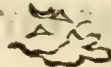

B

SR VEADE ACOSY.

~~WIKK · WAZTE M :~~

WELWAVES

C

EΦΗΚΛVX : KWI 33HLES · EEMW

LVIV : SHZMI · WAW

~~V · X · N · EV~~

ΜΕΝΕ ΠΛΕΡΟΣ ΚΑΝΟΝΟΣ ΕΣΤΙΝ

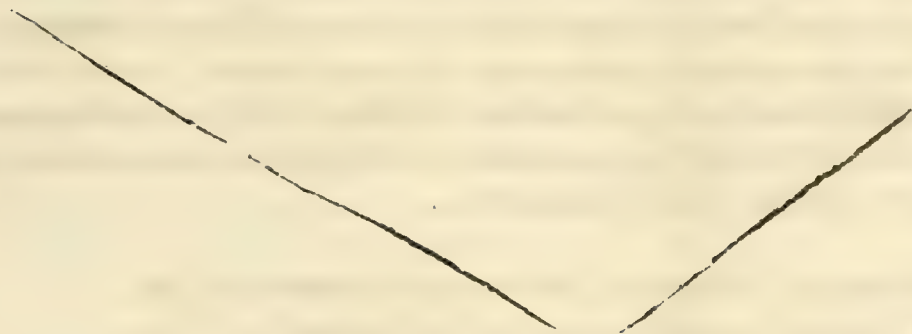
ΠΙΣΤΕΩΣ · ΙΟΥΔΑΙΣΜΟΥ

ΟΜΙΛΙΑΣ · ΕΠΙ ΤΗΣ

ΠΡΟΦΗΤΕΙΑΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΠΑΡΑΚΛΗΣΙΝ

ΑΠΟ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

ΛΥΚΑΙΩΝ

ΚΑΙ ΤΕΤΑΡΤΗ · ΕΙΣ ΤΗΝ
ΙΟΥΔΑΙΣΜΟΝ · ΕΙΣ ΤΗΝ
ΕΚΚΛΗΣΙΑΝ · ΕΙΣ ΤΗΝ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΝ · ΕΙΣ ΤΗΝ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΝ · ΕΙΣ ΤΗΝ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΝ · ΕΙΣ ΤΗΝ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΝ · ΕΙΣ ΤΗΝ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΝ · ΕΙΣ ΤΗΝ

EO tempore quò Vulterrani à Romanis defecerunt ad Magonem dum foderentur fundamenta, pro ædificanda arce ad custodiam huius Castrum in loco vbi designata erat porta inuenta sunt cornua Ceruina ingentis magnitudinis, à quibus hoc Castrum, quod prius Castrum Salinarum dicebatur, Scornellum appellatum est; quæ Cornua fuerunt Dianæ dicata, & vt maiorem haberent venerationem eorum loco aurea substituta.

Mutius Maurus Primus Arcis Custos fecit hæc Monamenta.

A
L. Sylla hoc castrum occupauit, quando Vulterrani bellum inferebat, quos deuictos, simulque huius Castrum habitatores substantijs spoliavit, Ciuitate Romana priuauit; proscriptorum morte fœdauit. Titus Flaccus Vulterrani Senator, & pro Vulterrani huius Castrum Præfectus Romanorum hostis infestissimus hoc monumentum reliquit ad futuram memoriam anno quinto post L. Syllæ Tyrannidem.

Fesulana, & Vulterrana Ciuitas consociabuntur amplius.
Vulterra à longinquis Amicis deuastabitur.
Fesula à proprijs desolabitur habitatoribus.

B

Vesulius Fesulanus Augur.

EGO Prosperus à Patre meo Vesulio Auspicijs eruditus, qui Ethruscis mos est, vt ex monumentis antiquorum accepi venturum Magnum Regem, à quo anni numerentur, sic ab eo numeravi in Vaticinijs meis annos, in quibus ea implenda cognoui ex auspicijs. At Patre meo premortuo, vt augurandi Artem optimè perciperem, Vulterram petij, quod in ea Ciuitate sit Auspiciorum Collegium, sed quo tempore Catilina à Patribus defecit, à Vulterrani huius Arcis Custos sum destinatus.

C

CVM Romani Exercitus Fesulam, & Vulterram Romano Imperio iterum reddidissent, & Castrum hoc, & Arcem obsidione vrgerent, & salutem penitus desperarem, charos, familiaresque, Penates, & quam pecuniam penes me habebam cum ea, quæ in publico ærario Arcis, & Castrum asseruabatur, & fatalia Cerui cornua ex auro conflata, non longè ab his antiquis, & pretiosissimis monumentis, & Vaticinijs Ethruscis, & Latinis Characteribus obsignatis reposui, sed quoniam Ethrusca lingua penè obsoleuit; ideo quæ Ethruscis characteribus sunt scripta in compendium redegi.

M Ezentij Ethruscorum Regis eiectione ab Actio Augure.

Adria Vulterranorum Colonia noua Nuccius
Adriaticus Sacerdos.

Veri Auguris Vaticinium Elbij Vulterrani filij.

Vulturnum Vulterranorum Colonia, hodiè Capua dicitur.

Ab Arunte Herculis Sacerdote.

Vulterranæ discordiæ L. verò, & T. Cæcinna Vulterranis Ducibus.

Castri huius ædificatio, & denominatio Alcus Aruncus Vulterranensis Lucumon.

Ethrusci à Romanis ad Lacum Vandimonis superantur, & Colonia Ethruscæ Cardinibus, & Decumanis distribuuntur.

A

Hæc omnia ideò Terræ commendauit, nè in manus Hostium deuenirent: at, si quando fata finirent, meliori luce fruerentur; sin autem hic in perpetuas æternitates custodirentur.

Ego Prosperus Fesulanus Augur Anno post Catilinam.

Tunc Scornelli latere thesaurum per totam Urbem vulgat rumor. Certiorem secuta rei facio Inghiramum Patrem, id temporis Florentiæ ad publica Patriæ nostræ negocia, apud Iulium Inghiramium consanguineum nostrum diuertentem. Is suadet, ut Vrso Pannocchiesco, ex Comitibus Ilcij, Magni Ducis à Consilijs Status primo, et Cubiculi Praefecto, omnem patefaciat euentum. Hic rem existimat dignam, quæ Magni Duci innotescat. Pater igitur eius Celsit. à quo imperatum est, ut quam diligentissimè locus effoderetur, exponit.

B

Die 29. Decembris thesauro solum intenti multis fossoribus adhibitis plura cæmenta murorum latitudinis duorum, & trium cubitorum, marmorea frusta, ferrum consumptum rubigine, hominum ossa, & marcida, & combusta sunt defossa.

C

Hæc saxis, lateribus, cineribus, & carbonibus immixta, altæ quercuum, Ilicum, aliarumque siluestrium arborum radices adeò occupabant, ut maximo cum labore diuellerentur. Subter has radices variæ schedulae sunt repertæ, quas Magnus Dux, tunc Pisis commorans ad se qui ferret, certum hominem misit, cui etiam, ut locum, ex quo desumptæ essent, inuiseret, mandauit.

Vt infra
pag. 91.

Pifas allatis, illius almi Gymnafij eruditiffimi aduocantur, qui eas inſpiciant. Ipſorum ſententia diuerſa fuere; agnoſcebant quidam antiquitatem, et fatebantur, quidam dolo malo ſuppoſitas ſuſpicantes aſſerebant, apud Ethruſcos veteres chartam linteam non extitiſſe; huius opinionis aſſertores, quam longè à veritate abeant, noſtrum non eſt diſſerere, ipſamet chartarum inuentarum copia, nec non elogium inferius poſitum Quinti Valerij Flacci Romani Patritij edocet; ille dum proſtetur enumerare, quæ Romani ab Ethruſcis acceperint, hæc in primis didiciſſe adfirmat; Et in arborum corticibus ſcribere, & chartam ex linteolis contritis conficere.

A

Interea Scornelli creſcebat opus, aliquando hyemis aſperitate omiſſum: at xix. Ianuarij poſt lateres in medio parietis ſine calce poſitos, Scarith primò cortice combuſto habuimus. Ex quo Proſperi documentum accepimus, ibidem aurea cornua, cæteraque Dianæ ſacra eſſe recondita; qua propter vehementiori ſtudio per ſex dies effoditur. Septimo autem anguſtum inuenimus antrum ſubterraneum, non pecunijs, non aureis refertum vaſis, ſed ruinis. Hinc de Theſauro cæpimus deſperare, præſertim cum hoc in loco depoſitum fuiſſe, ſcripta edocerent; & ruina, ut caſus tulerat, iacerent, in eam iuimus ſententiam, Romanos, Scornello capto, illum abſtulſiſſe, deinde Caſtrum funditus euertiſſe; ex quo tempore ſolum ibi fuiſſe ſemper intactum conſtantiffimè apparet. In hac nos conſirmauit opinione vnus Penatum Proſperi ſine vlla cuſtodia, aut ordine inuentus dimiratus capite ex ſtamno ad pondus viginti librarum cum Lycno aneo inter ruinas repertus, quos in hoc loco excuſptos vides. Quapropter inuentas ſcripturas, & hiftoriam præſertim Elbij Mauri pro theſauro habendas eſſe credidimus.

C

Cum his omnibus Florentiam petij, & Magno Duci, Sereniſſimis Principibus, vniuerſæ Aulae, & eruditiffimis viris palam facio.

Nonnulli antiquitatem admirantes rimabantur materiam Scarith, quæ extrinſecus ab aqua, intrinſecus ab igne defendebat; at nonnulli, prout hominum varia ſunt ingenia, fictitias, & ſuppoſitas dicebant. Hinc ad controuerſiam eruditorum dirimendam Octauius Capponius

salis Praefectus Vulterram ad salinas reuisendas commeans in mandatis habet, ut unà cum Thoma Mediceo Urbis Pratore de veritate rerum supra narratarum inquirat; necnon perquirat, si quid aliud ipsis adstantibus reperiretur, cum iam inuenta, plura subesse, indicarent.

Solerti cura Patritij viri negocium gerunt. Non tabularia Vulterrana, non inscriptiones, non reliqua monumenta inquisita relinquunt; ac per Cosmum Paccinellum Nobilem Arretinum tunc Vulterranae Civitatis Iudicem ordinarium supra xxv. iuratis testibus re penitus cognita, verissima quæ de Scornello, & de inuentione Scarith dicta sunt pronuntiauerunt: Ac demum cum ad locum die vj. Iunij se contulissent, & coram multis Vulterrani patritijs perlustrassent agrestem, incultum, & ex annosissimis quercubus ibidem enatis, solum firmum, & ab immemorabili tempore intactum optimè agnoscunt, & fatentur. Aduocant præterea operarios, qui ipsis cernentibus ad eorum præscriptum effodiunt, & inuenta sunt xij. Scarith, quorum unum cum validissima vinciretur quercus radice, ligonis ictu fuit diuisum, in hoc sacra leges præcludebantur, quibus cum cætera integra Florentiam deferuntur, & coram plurimis in Aula aperiuntur. Id autem Octavius Capponius, & Thomas Mediceus, ut gestum est M. Duci indicarunt. Aestu urgente opus dimissum. Veruntamen nonnulli adhuc instabant supposita esse, quò factum est; ut Marius Guiduccius, & Nicolaus Arrighettus Florentini Patritij selectioris eruditionis, & emunctæ naris viri Vulterram adlegarentur ad hanc rem, penitus inspiciendam. Ipsigitur noua, & exactiori cura Scornellum adeunt, & longè à priori loco lxv. passus Romanos effodere operarios iubent, in virgineo solo, ut ipsi aiebant; ibique septem, cum eorum admiratione Scarith eruuntur: Florentiam reuersi rem gestam enarrant.

Nouem, & centum Scarith vsque adhuc ad nostras peruenire manus, ex quibus plura superesse apparet; quæ, si contigerit, ut inueniam in lucem proferentur. Interea hac accipe, & omnia prius per leges quam diiudices. Hoc unum nè te fugiat, cupio, mea nihil, & nihil Familie Inghiramiorem interesse haec monumenta, ac si quæ ex his gloria exurgit

integra *Thuscia* Patria mea, cæterisq; antiquissimis resurgat Familijs.
Miores nostri cum *Othone Magno* ex *Lauemburgo* *Vulterram* aduen-
tarunt, & ad hæc tempora inhabitant. Nos altiores non emisimus ra-
dices, nec latiores, expandimus ramos, quam præsens *Arbor* indicat.
At ne quæras qua etate, qua ratione, & à quo recondita fuerint
epistolam *Prosperi Fesulani* in fronte libri habebis, qua omnia edocet.
Lege igitur, & Vale.

A

B

C

C

INGHIRAMI familia est in hunc usque ad
anno 1190. In hunc usque ad anno 1190.
In hunc usque ad anno 1190.

DE INGHIRAMI RAMIIS

POMARANCIUM

Joannes Bonifacius
Falconius ipse

I

PROSPERVS FESVLANVS AMICO,
qui hæc inueniet S. D.

E IGNORES eum, qui multa à te inuenienda re-
puit, hanc epistolam repono; quam (ni fallor augurijs)
innenies postquam sepulta iacuerit. Igitur scito me Pro-
sperum esse Fesulanum ex antiquorum Thuscix Regum
genere: nostra Familia vna est inter primas Fesulanæ Ci-
uitatis; ea cum patriam tyrannide liberasset, ipsius Pa-
triæ nomine donata est à Ciuibus: at cum quorundam
nequitia ex Fesula eiecta esset, Vulterræ humaniter recepta est, & inter Vul-
terranas Familias connumerata; & quæ prius Fesulana, tunc Vesulia est ap-
pellata.

Volumnia Titi Farsij, & Liuiæ Cornelix filia mihi mater, quæ, vt me pri-
mum natum peperit, statim interiit. Pater meus Vesulius Antij Fesulani, &
Accæ Cecinæ filius me non solum Ethruscam, sed etiam Græcam, & Hebrai-
cam linguam docuit, postea augurandi artem, & ipsius naturæ arcana; quæ
omnia hominum causa fecit: verum inter ea, quæ natura homini præstitit,
primas habent auguria; nam ex his quid Patriæ; quid nobis; quid amicis; quid
filijs, parentibus, & alijs etiam post mille annos, & plures futurum sit, noui-
mus: quid astra, quid Cæli bonum, aut malum portendant: & Dij sæpe per
aues suam voluntatem palam faciunt. Non tamen cogunt hominem auguria;
nam Maximus Esar, cum hominem creasset, eum suæ voluntatis liberum pos-
sessorem constituit; vt quid mali astra, Cæli, fulgura, fulmina, aues, aut be-
stix demonstrant, prudens possis tua voluntate vitare: verum, si quid boni
promittunt, te tua nequitia, & stultitia priuabis: at esto cautus, ne quid teme-
rè agas; nam temeritas non est prudentia. Quo tempore Syllam cum ingenti
exercitu sustinuit Thuscia, Auus meus, & Pater cecidère; tu dolorem me-
um cogita: xvij. annos natus sub Anci Fesulani patruum sum potestate relictus:
ipse mecum xxij. annum agerem, Vulterram misit ad sanctissimum Collegi-
um. Tum Esar Volturrenus onus magisterij sustinebat; hic me honorificen-
tissimè, & humanissimè recepit; libentissimè, & diligentissimè docuit omnes
scientias; nam omnium scientiarum adeò prudens erat, vt omnium rerum
prudentissimus ab omnibus diceretur: at præ cæteris veram augurandi artem
me edocuit; & me dignum, qui Collegio adscriberer, reddidit: tum ipsius Col-
legij, quod scriba effectus fuerim, pergratum fuit mihi, non solum hoc hono-
le dignatus; sed etiam quod antiquitatum, & Historiarum, studijs cum dele-

Scarith
Lxvij.
Die xv.
Novemb.
MDCXXXV
inuentum

A

B

C

er, cum occasionem nactus sum, quæ animum meum optimè demulcet; nam in ipso Collegio sub custodia scribæ custodiuntur non solæ Tuscorum Historiæ, sed etiam totius ferè Orbis. Cum munus suscepi idcccxcij. libri mihi traditi fuerunt, & innumere chartanicæ chartarum inter se partim coherentium, partim non coherentium; quam plurimæ plumbeæ, & ex membranis; aliæ vero papyraceæ, sed ex his paucæ; quam plurimæ etiam ex charta lineæ: at in primis libros, & chartas omnes, quæ continent augurandi artem, tradiderunt mihi, & alios innumeros; & inter hos libros aliquos sacros: quorum partem penes me habeo: pars autem reliqua asseruatur in Gordo (nam sic vocantur ædes, quæ sunt inter Collegium, & Templum Martis) & est locus ad custodiam librorum destinatus. Verum, cum Augurum, Magistri Equitum, & Senatus humanitate huius arcis custos fuerim destinatus, concessum est mihi à sanctissimis Auguribus, vt mecum quas vellem scripturas deferrem: sæpius huc, illuc multas detuli; paucæ præ ijs, quæ Vulterræ in Gordo custodiuntur, mihi restant; atque ipsæ licet paucæ ea me molestia afficiunt, vt ipsam vitam pro ipsarum incolumitate perdere concupiscam.

Lucius Sergius Catilina quorundam Romanorum Senatorum iniuria, aut iniquorum, inuidorumque hominum versutia, & calliditate Roma discedere fuit coactus. Consul Marcus Tullius iussit, eum Vrbe exire; obtemperauit; venit in Tusciam; Manlius eum recepit: illum inimici iterum persecuntur; quare arma sumere cogitur, vt se defenderet. Patruus meus Ancus Manlio iubente cum Fesulensium copijs est pro Catilina; Equitum Magister nonnullos milites misit. Catilina, Manlius, & Patruus meus dant ad me litteras orantes, vt ipsos adiuuem; quibus respondi, me Magistri Equitum, & Senatus Vulterrani, quibus teneor, imperata facturum. Lucius inferior: Ancus moritur. Fesula deprædata: bona publicantur nostræ Familiæ, cuius ego solus superstes patruo meo præmortuo: Romam Ciceroni Consuli scripsi, me criminis patruum, si modo crimen est, quibus debemus, obedire, participem non esse: nihil epistola mea operata est; &, quod Consul iussit, nullus audiuit. Vulterrani Fesulenses adiuuant: iussus sum contra Romanos milites mittere; misi: fracti Vulterrani, eo quod, vt solent, inter se discordes fuerint; quorum multi damnati fuerunt; qui cum Tullium orassent, eius opera liberati sunt. Quintus Valerius Vulterræ præsidio relicto cum copijs venit ad Castrum, quod Equitum Magister, & multi ciuium Vulterrannorum, & Fesulensium se se receperant: ad Salinam Chone pugnatum est: Senatus, vt moris est, dissensionibus plenus (nam ex discordijs disce Senatum Vulterrannorum) nihil decernebat, nec Præsidens erat: multi ad nos venerunt auxiliantes; multi Romanorum partes tuebantur. Pomarancienfes nostra causa penè consumpti fuere. O, si liceret sacramenta edicerem. Hos amamus, quia digni, Equitum Ma-

gister, & præfectus occubuerunt, quare totum belli onus in me vno firmatur: obsidione maximè vrgemur. Sacerdotes Dianæ preciosa Templi in arcem transtulerunt: Castræ Præfectus omnia publica huc traduxit; ipse ab hinc octo diebus pugnans cecidit: qui Salinarum curam gerunt, pecuniam in arcis ærario constituunt; hic nonagesimus secundus dies est à primo conflictu: castrum se parum tueri potest: hostes impetum parant; mors mea instat; quare hanc epistolam tibi decreui, vt videas non propria vtilitate, aut suorum amore hoc bellum sibi parasse Prosperum Fesulanum, sed vt maioribus obediret, & vt, quæ obseruare iurauit, obseruaret.

Igitur cum ita res se habeant, quæ apud me sunt, Romanis non relinquenda decreui; quare in firmiori loco, & tutiori huius arcis cornua aurea, & omnia sacra Dianæ reposui, & Penates meos, & multas scripturas, quas omnes apud me habeo: igitur nonaginta quatuor Scarith scripturarum reposui, quarum scripturarum aliæ ad Collegiũ, aliæ ad castrum, aliæ ad me, maioresque meos, aliæ ad alios spectant: multas alias scripturas reponendas habeo, quas, si potero, reponam. Cæpi maximis laboribus auguria de castro, de Vulterra, de me, de his scripturis: castrum omnino desolatum iri; me aut Romanorum captiuum futurum, aut casurum esse cognoui: verum quod maximè delector ex Thuscia post multa sæcula eum nasciturum, cuius pater castræ huius reliquias possidebit, hic habebit amicum fidelem; ipse, amicus, & pater antiquitatum studiosi; at..... leget; ipse..... scribenda, & le..... hic scripturas inueniet: alius, si fortè inuenerit, eas tangere, non audeat; aliòquin superum, Infernorumque Deorum iram expertus peribit infelix. At, cum tuæ sint scripturæ, scito opus tibi esse ad eas inueniendas auxilio amici, & patris, nam id astra nudius tertius demonstrarunt; nam hæc tria astra Caris, Mor, & Turg simul coniuncta vidi; vidi etiam ex Afgharijs fulguribus, quod omne Scarith, quod ex duplici cortice constat, quo preciosiora in huiusmodi Scarith habentur, nisi tu, amicus, & pater adfueritis, non inuenientur: sed etiam scito, quod si tu, amicus, & pater..... tribus vobis pessima astra indicant futura. Cæue, ne prima monumenta à me reposita incidantur, ne tibi damnum, quod huiusmodi incisio denunciat, eueniat: si legibus sacris incisio aliqua facta fuerit, amicus pœnas luet: patri damnum imminet si incisa fuerit edificatio Vulterre: si quouis modo Augurum libri fuerint incisi, tres simul mala patiemini. Si quis has scripturas, aut alias, quas inueneris, quouis modo sibi arripuerit, famæ & corporis iacturam faciet: qui vero per has scripturas gloriã tuam vsurpauerit, aut partem in ijs, quæ tibi relinquo, habere voluerit, aut pecuniam, & res sacras palam, aut secreto fuerit furatus, citò audacię pœnitebit: nam inhonestè peribit; si quis nomen suum augere his scripturis, vel tuum deprimere fuerit ausus, rerum suarum, vitæ, & honoris maximum damnum passus omnibus

A

B

C

dibrio erit; nam, cum furtum commiserit, ignominiosus erit semper: omnia tibi relinquo: omnia tua sunt. At si tu permitteres, aliquem partem aliquam in his habere, licet pater, filius, aut frater esset, semper viueres infelix, & ille moreretur subita morte. Si antequam publicè omnibus exponas scripturas, moriaris, heredes tui tuas vices sustinebunt: verum nec ipsi, nec tu inuentas scripturas alijs dare audeatis, nam malum instat; sed transcriptas poteris, quas transcripseris, dare, cui volueris. Sed cum per te, aut heredes tuos publicè patebunt, etiam, quas inueuisti, dare licebit. At ne publices, nisi præsidens, aut Lucumon, aut Rex, qui Vulterrana Rempubliam gubernabit, consentiat.

A

Tandem moriar: quæ dixi, & quæ dicam religiosè obserua, ne de te queraris iustè, de me iniustè.

Deos honora.

Si quid non vis, alijs nullo modo facias.

Patriam omni conatu defende.

Semel infido nunquam credas.

Nulla mulier, quæ sit, aut fuerit inhonesta, maneat in domo tua, sed procul à te, a tuis, a domo tua fac viuat: nam foemina, quæ fuerit inhonesta, nisi ita viuat..... fit referenda, erit domus tuæ perniciēs.

B

Historiam Catilinæ, orationem Magni Vandimonis, & anulum meum tibi commendo. Vale. Anno post Catilinam, & Vulterrano cio cio ccxcvij.

Ex viij.
Scarith
die v. Fe-
bruarij.
MDCXXXV.

C

Fesulana familia ortum habuit à Thuscianæ Rege Morgete per Cronum, qui inter viginti primos Senatores Fesulanæ Ciuitatis Senator fuit. Croni pronepos Aruns: hic Mæonios Fesulæ nō recipiendos institit: huins filius Ergetus Tarconis senioris Ethruriæ Regis contra Picum Latij Regem dux: idem Actij pater: is Ergeti: Neuij is fuit, qui cum Tallo Olanio egit de eijciendo Mezentio: fuit primus Fesulanus Lucumon; quem vt Patriæ liberatorem vniuersus populus Fesulanum appellauit; id ex tunc nostræ Familiæ cognomen. Neuij tres fuere filij; Abanus, & Ergetus trans Padum duces cecidere, dum Aruns frater esset Fesulanus Lucumon; cuius filius Neuius adhuc adolescens desideratus est, cum contra Antenorem Troianum copias duceret. Huius posthumus Aruns fuit dux totius Thuscianæ contra Latinum Siluium. Post ann. Aruntem alium inuenio Fesulanum Fesulæ Lucumonem, qui Romuli Regis Romanorum Legatos domi recepit: huic natus est Vesulius Magnus Augur: is in Augurum Vulterrano Collegio Magister, interfuit Concilio, quando Pythagoras, sacris, iustisq; Legibus Thuscianæ damna reparauit: sed Vesulij Magni Ancus filius contra Gallos Senones pro Fesulanis dux fuit sub Hercu-

le Mau-

le Mauro; eum Fesula tertio Lucumonem mirata est: ex hoc natum Aruntem ad Tiberim occidit Horatius Cocles Romanus Lucumonem Fesulanum: Sed Antium Aruntis nepotem, Lucumonem plebes cum tota Familia è Patria expulit; quod suspicaretur, eum tyrannidem attentasse: quare se Vulterram receperunt, & inter Ciues, & Senatores Vulterranos sunt adscripti. Tum pro Fesulanis Vesulij dicti sunt.

Luceius igitur Vesulius consuluit ædificandam arcem castri Farnetæ; cuius ipse primus custos fuit, quo tempore Senones in Thusciam venere, vt videri est in vetustissimis monumentis lapideis, & plumbeis, quæ in eo castro asseruantur; hæc ego ibi vidi, reliqua & scripta, & scribenda Vulterræ, & Fesulæ reperiuntur. Segeptus patri successit; qui etiam in Vulterrano Collegio fuit Aruspicum Magister. Laertes Vesulius Vulterrano Lucumon post Aulum Quintium. Antius Vesulius Fesulanus pro Vulterrano Pomarancij Præfectus fuit; & contra Thuscinate dux.

Deinde à Fesulanis Ciuibus Fesulam reuocati fuere, cum Thusci Sutrinis bellum intulerunt; tunc electus est dux Ancus Vesulius Fesulanus; hic mon à Quinto Fabio Romano occisus fuit. Volumnius Fesulanus magno in pretio fuit apud Thuscios; hic contra Lucanos dux; hic Romanorum amicus fuit; sed à Q. Hortentio falso accusatus ab ipsis occisus fuit: eius tres filij sub Appio Pulcro militantes à Carthaginensibus interfecti. Cum verò apud Fesulam Annibal constitisset, Vesulius Fesulanus, qui erat dux pro Fesulanis, ei necessaria negauit. At Alcus eius filius dux fuit defectionis à Romanis; & ad Magonem in Ligures Legatus adiit; & ab eo dux constituitur; sed à P. Cornelio cum duobus filijs damnatus fuit. Huius nepos Ancus Fesulanus ciuili-um discordiarum inter Farsiam Familiam, & Fesulanam auctor: demum à

Cornelio Nasica occisus. Proauus meus occisus in bello sociali Marco

Liuiio Druso duce. Verum Antius Fesulanus auus, & Menippus

Cecinna pro Sylla fuerunt. Vesulius pater, cum in Vulter-

rano Collegio augurandi artem didicisset, domum

reuerfus, Volumniam ex familia Farsia duxit:

Fesulæ publicè artem docuit; tandem

moriens me Anco patruo

reliquit custodien-

dum.

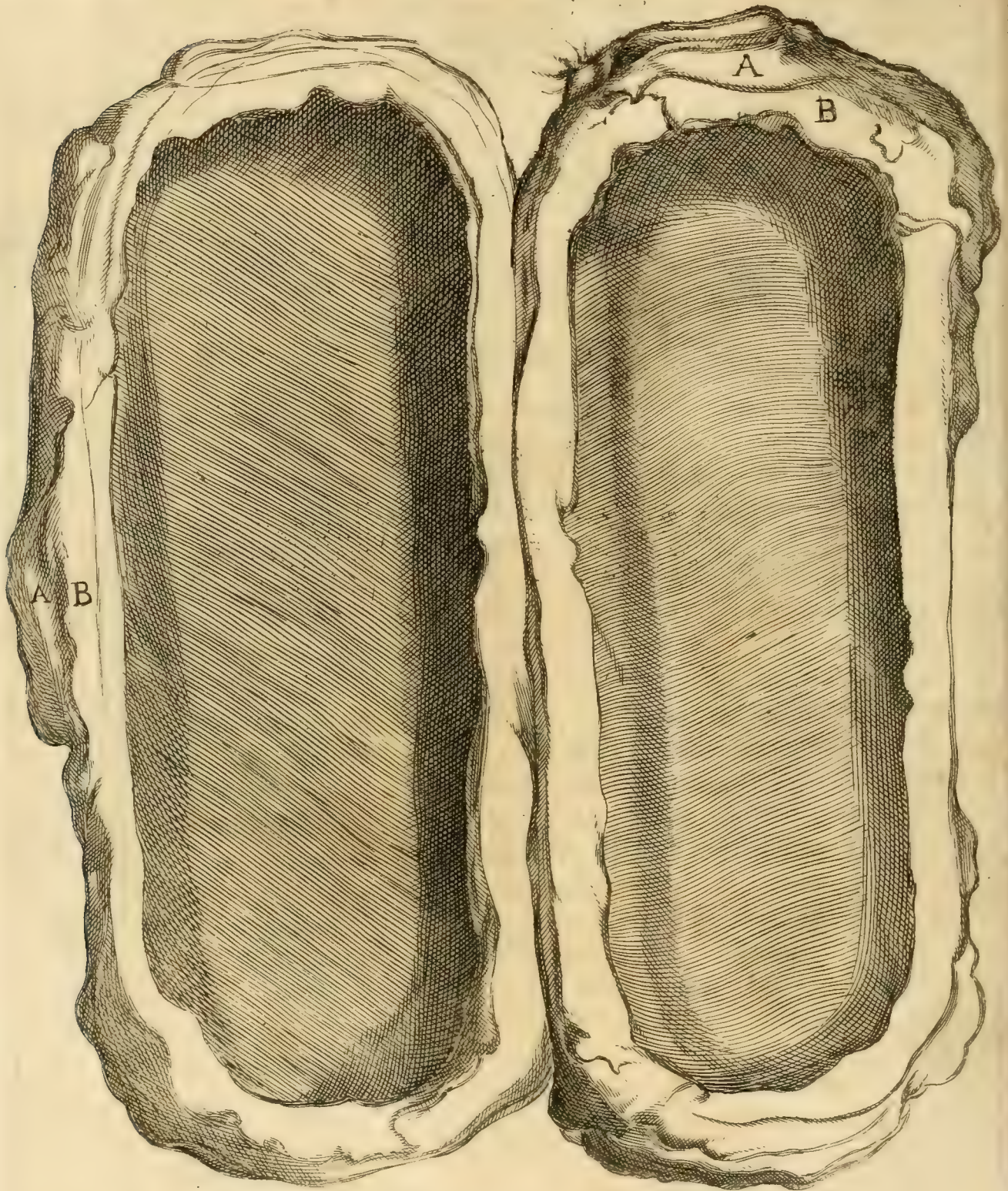
∴

A

B

C

Exemplum Scarith, in quo sequentes asseruaban-
tur Scripturę.

A: Primus cortex expice, bitumine, &c.
B. Secundus cortex ex solidiori materia.

ETHRUSCARVM ANTIQUITATVM FRAGMENTA.

LIBER PRIMVS.

Vulterrana hec monumenta (veri thesauri Ethruscorum) in quibus sunt Vulterra, & aliarum Ciuitatum primordia, augmentum, potentia, & Regnum, in hoc loco reposuit ille Prosperus, qui alia reposuit. Si incidantur, mala portendunt.

MAGNVS Pater Vandimon, qui à Latinis Ianus, à Siris

Noà vocatur, post aquas relictis in Armenia, & Siria Semete eius primogenito, & Camefe tertio filio apud Nilum, aduenit in hanc regionem cum secundo filio Iapeto, & illius filijs, & cum peruenisset supra hunc montem, sibi commodum, posteris iucundum putauit; quare in superiori parte, quæ salubrior esset, Ciuitatem ædificauit, & Cethim appellauit. Verum an. ccxx à Cethim ædificatione Cethim filius Iauanis, & pronepos magni Vandimonis assumptis, secum duabus Coloniais mare ingressus, cum diu nauigaslet,

MACVVS PATER VANDIMON A VI A LATINIS IANVS
A SIRIS NOA VOCATVR POST AQVAS RELICTIS
IN ARMENIA ET SIRIA SEMETE EIVS PRIMOGENITO. ET CAMEFE TERTIO FILIO APUD NILVM ADVENIT IN HANC REGIONEM CVM SECUNDO FILIO IAPETO ET ILLIVS FILIIS ET CVM PERVE NISSET SVPRA HUNC MONTVM SIBI COMMODVM POSTERIS IUCVNDVM PVTAUIT QVARE IN SVPERIORI PARTE QVÆ SALVBRIOR ESSET. CIVITATEM ÆDIFICAVIT ET CETHIM APPELLAVIT VERVM ANNO CCXXA CETHIM ÆDIFICATIONE CETHIM FILIVS IAVANIS ET PROMEPOS MAGNI VANDIMONIS ASSVMPTIS SECVM DVABVS COLONIIS MARE INGRESSVS CVM DIVNAVIGASSET PERVENIT TANDEM AD INSVLAM QVAM SVO ET PATRIÆ NOMINE CETHIM APPELLAVIT. HÆC HODIE CIPRVS DICTVR. DEINDE GRÆCIVRBEM NOSTRAM QVÆ CETHIM DICEBATVR KITIM VOCAVIT. ANNO CCXXVI CRANVS RAZE NVVS CVM MULTPLICATOS POPVLOS PARVA CIVITAS QVÆ ÆDIFICATA FVERAT MAGNO VANDIMONE CAPERE NON POSSET POPVLV M QVADRIFIAM DIVISIT ET QVATVOR TRIBVRVM PRIMAM BOLTVRSENIAM ALTERAM BETVLONIAM TERTIAM TESVOCAVIT. PRIMAMANSIT IN ANTIQVA CIVITATE VANDIMONIS QVÆ

peruenit tandem ad Insulam, quam suo, & Patriæ nomine Cethim appellauit. Hæc hodie Cyprus dicitur. Deinde Græci Urbem nostram, quæ Ce-

LI.
Scarith
Die xix.
Septembr.
MDCXXXV

A

Cum haud commode hi perlegerentur Characteres, repetendos diximus.

B

C

thim dicebatur Kitim vocauere. Anno cclxvj Cranus Razenuus, cum multiplicatos populos parua Ciuitas, quæ ædificata fuerat à Magno Vandimone, capere non posset, populum quadrifariam diuisit, & quatuor tribus constituit, & ordinauit; quarum primam Boltursenam, alteram Betuloniam, tertiam Tessam, quartam vero Hacanum vocauit. Prima mansit in antiqua Ciuitate Vandimonis, quæ hodie pars superior dicitur; & incipit à Porta felice ad Occidentem vsque ad Portam Herculis, quæ ad Austrum spectat propè mœnia intra Urbem..... tam patet omnibus..... illud & sanctissimum

A Augurum Collegium. A porta Herculis ad Arcem; Ab Arce ad Portam Solis ad Orientem; ab hac Porta ad Templum Rhetia Voltumenæ; & ab hoc Templo per viam Ergia ad ædes Cecinnarum; inde ad Curiam patebat, & medium theatrum interfecans ad Portam Felicem terminabat.

Secunda tribus Betulonia castrum ædificauit in eo loco, qui nunc dicitur pars inferior. Hoc castrum principium habuit à Porta Brodonæ ad Occidentem vsque ad Templum Iunonis. Ab hoc ad Templum Crani; Inde ad nemorosam siluam, ad Templum Aretia; ad Tribuniciam plateam; ad sacrum fontem Aldingæ; & inde ad Portam Vandimonis, transibat circum Regis Artabani ad Plateam Vristerum, & à Vico Iasij ad Pelusgorum angulum. Deinde Portæ Brodonæ coniungebatur, & terminabat.

B Tessa, quæ erat tertia tribus, in eo loco, quæ pars mediana nuncupatur, castrum sibi construxit; & ab Ædicula Lunæ per viam Cathecasiam ad ædes familie Pomariæ protendebatur; Inde per vicum Atriariorum ad Templum salutis, & ad Colossum Saturni; ad ædes Magistri Equitum, ad ipsorum Collegium, ad forum Prætorium; ad Portam Dianæ sacram; inde ad Templum Iani, & per viam Sincinam ad agrum Victoriæ; ad Plateam Salinatorum ad Magnum Templum Herculis; ex quo ad ipsam ædiculam Lunæ reuertebatur.

C Hacanus autem quarta tribus elegit sibi locum, qui hodie pars vltima vocatur, vbi Castrum posuit; Et ibi principium sumpsit, vbi nunc est Templum Magni Esaris; apud hoc Templum sunt ædes Pontificis Maximi, & Sagorum, nam cum Magnus Esar sit communis, & primus Deus totius Thuscia, eius Templum est prima, & propria sedes Summi Pontificis. Ab hoc Templo itur ad ædes Doria Familia; Inde ad Colossum Iani; ad Forum Tirrenum; & à Vico Volturrenorum ad agrum Martialem; ad Plateam Histrionum vsque ad Portam Mercurij; ad ædes Flaccorum vsq; ad Vestales; & per viam Olanoniam vsque ad ædiculam Mineruæ, & inde ad fanum Mercurij; ex quo ad ædes Pontificis, & Sagorum reuertebatur.

At anno ccclxxjv. Rex Ianus filius Volturni tria castella ciuitati coniunxit; & quæ prius Cethim dicebatur ab ipso Ethursia dicta est: & cum multiplicaf-

sent populi ex vnaquaq; Tribu tres Colonias elegit, & istæ duodecim Colonie duodecim Ciuitates ædificauerunt.

Igitur prima colonia ex tribu Boltursena ædificauit Perusium; Secunda Arretium, tertia Anagiram, quæ postea desolata fuit; quare fuit cautum, vt duodecim ciuitatum numerus semper vigeret, nostra ciuitas, quæ ipsarum duodecim est caput, inter duodecim in posterum numeretur; & sicut aliarum est principium, & origo, sic prima esse intelligatur.

Betuloniæ prima colonia Chelusam ædificauit, qua ab Enachijs diruta, Cærx, vel Agilla inter duodecim conumerata est. Secunda construxit Carenum, in cuius iam desolatæ locum Volsinium successit. Tertia Nathrariam condidit; pro qua destructa Bolsena numeratur.

Tessæ tres colonie, tres ciuitates ædificauerunt, quarum prima Fesula; secunda Luna; Tertia Cethengogia, cuius locum, cum diruta esset, Cortona occupauit.

Hacani ædificauerunt Monentiam, Narghatham, & Sacarmon, quarum ciuitatum nè vestigia quidem hodie apparent: at in earum locum inter duodecim habentur Clusium, Russellæ, & Populonia. Anno cccclxxjv. Ethursiæ nomen corruptum est, & Ethruria dicta; & sicut prius cum Cethim vocaretur, toti Regioni hoc nomen communicauerat; ita ab Ethruria nostra ciuitate, ea ora quousq; patent fines duodecim ciuitatum, Ethruria tunc dicta est. Sed cccxxjv. Thuscus filius Magni Herculis ex suo nomine Thusciam appellauit: verum anno cccclxx. Rex Cranus Atlas totius Regionis nomen mutauit; & pro Cethim Italiam dixit, & se Italum nominauit. cccclxxj. Rex Ianus Coribantis filius recepit Saturnum Babilonis Regem à filio è Regno eiectum; & partem sui Regni ipsi adsignauit, & Regem constituit, quod Latium Saturnus appellauit: tum primum nostræ ciuitatis imperium diuisum. cccclxxvij. Coribantes Vulturreni Aulici filius cum diu pugnasset cum Pelasgis, tandem in suo Regno receptis sedes adsignauit; & quasdam ciuitates construxerunt; inter quas fuit Cære; & duabus ipsorum colonijs concessit, vt in ciuitate nostra habitarent inter partem superiorem, & inferiorem in duobus vicis, qui à vico Iasij, & à foro Langiorum coniungunt inferiorem cum superiori. cccclxxx. Vulturrenus recepit Meonios cum Torebo eorum duce. Cui cccclxxxv. Regnum reliquit. Hic autem in memoriam Vulturreni nostram ciuitatem. Vulterram, & se Tirrenum appellauit. Sed anno cccclxxx. Tarcon Priscus Tirreni successor, quod Tirrenus de nostra ciuitate optimè meritus fuisset, eam Tirrenam cognominauit: cccclxxxvij. Vulterrani iniquum, sacrilegum, & impium Mezentium propter innumera eius scelera, & præsertim quod diuos, & ipsos Deos contemneret, eiecerunt; nam & reliquæ ciuitates Vulterrano in hoc adiuuerunt; at in primis Neuius primus Lucumon

A

B

C

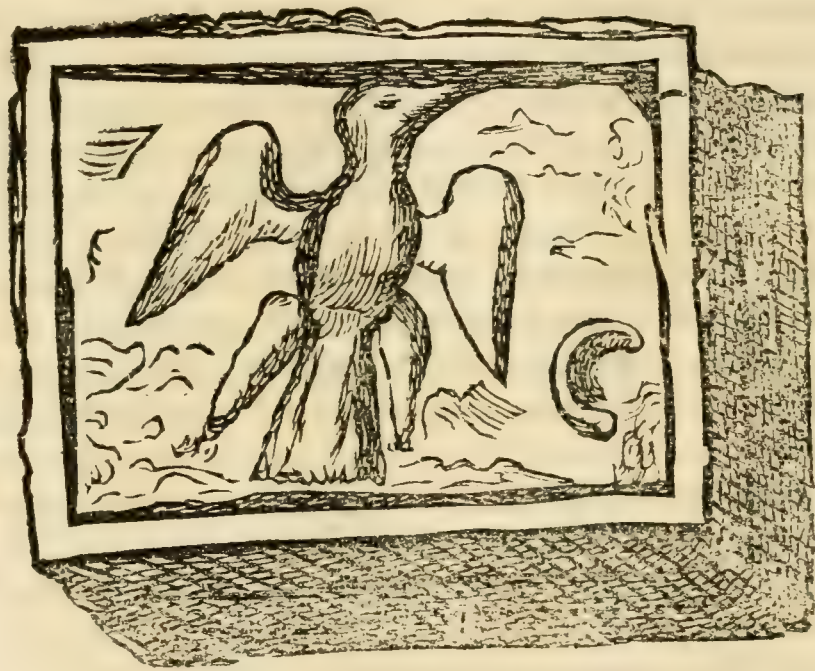
Fetulae, qui propter hoc Fesulanus dictus fuit; item Tarcon, qui postea fuit Perusinus Lucumon: Hi cum Tallo Olanio id egerunt, ut populus in Mezentium seditionem moueret; quem expulerunt; & se in libertatem vindicauerunt. Tum quaelibet ciuitas sibi annum Lucumonem creare cepit: qui concilio generali subderetur. Sub Lucumonis, & generalis concilij imperio, quod multis de causis saepe varium fuit, perseveratum est, donec Thusciae Romani potiti sunt. nam ex eo tempore concilium depositum est; coloniae amissae; & annuus praesidens creatur, qui Senatui praesit, qui ciuitatem nostram iisdem antiquis legibus gubernet.

A

Lidoris Felsinius Senator Vulterranus, & Augur haec, quae ex antiquissimis monumentis Hebraicis, Ethruscis, Graecis, & Latinis, quae in collegio Augurum, & in Curia asseruantur, collegit, in his chartis linteis Latinis litteris scripsit, & Auguribus donauit.

B

VIII.
Scarith.
stamneit.
Die v. Fe-
buarij.
MDCXXXV

C

WDS: VANĀ E V E K D W 30 M E

LIOΦA3 W.30VEΠA: ANVX:

KW ΦVWYINIV. KXMX3V

AWVIS: DV33L EUMAD ANV033

ΦHXOW ΠVAMK VIN: E MWID

WIV 03: AOH 3E

KOKVD ANWES MOHA XPID

WVIA 30LW3:

WON3: EIVL

A 3DI M A D: ANO

E33IL VAS M

3 W ENIKEOVS

OS3A A D

WΛ O M F H : Λ V L O I S W E V
 3 A N T O M E W M M 3 : 5 L H V S S O
 K V 3 3 L O M O : T O S A L . W . H F A
 M E V L O M V S
 H E 3 I V T E

A

B

C

PENATES meos mihi charissimos in hoc loco reposui, nè eis Romani abuterentur: isti, familiae meae tutelares fideles, me, patresq; meos ex multis periculis sepiissime eruèrunt; nos vero, vt par erat, eos Diuinis honoribus profecuti, semper venerati sumus. At cum superiori anno Patruus meus Ancus Fesulanus in exercitu Catilinae cecidisset; ego huius arcis custos huc ipsos traduxi; vt praesentes mecum essent mei custodes: hos ego tibi commendo moriturus: hos, vt libens custodias, accipe. Haec monumenta, & alia multa, quae separatim de industria posui, vt vno inuento, reliqua tibi seruata quaereres, ea post Penates custodiui semper. Sed quia Etrusca lingua iam iam labitur, scito in prima charta contineri Vulterrae, idest Ethruriae aedificationem, quam in summo loco Vandimon Deus Ethruscorum olim aedificauit: hunc Latini Ianum, Syri Noa vocauerunt. Posterius autem cum creuissent in multitudinem Cranus Razenuus in quatuor tribus eos diuisit; quarum tres, quarta relicta in ea Ciuitate, quae à Vandimone aedificata fuerat, & illam Boltursenam dixerant, tria castella aedificauerunt in tribus collibus; & vna quaeque tribus suo castello nomen suum imposuit. Itaq; prima tribus Boltursena dicta est; quae relicta fuerat in Ciuitate Vandimonis.

Altera Betulonia.

Tertia Tessa.

Quarta Hacanus.

Quae postea in vnum redegit Ianus Vandimon, Crani Nepos; & Ethruriam Ciuitatem constituit; quae etiam nunc dicitur Vulterra. Est & aliud nomen huic simile; quod nulli fas est, reuelare; posteris reseruatur ad gloriam: tunc omnibus patebit: nunc solum Pontificibus, Magistro, Scribae, & Praefecto Augurum cognitum est.

Id Rex Italiae Cambises Hebraicis litteris reliquit duro lapidi incisum; qui (licet

penè consumptus, videtur tamen etiam hodie Vulterre ad portam Solis. Sed Occus Ethruviæ Rex cum corrupta Hebraicæ linguæ Ethrusca Vulterre successisset, in libro ex corticibus annosæ quercus Ethruscis characteribus præacuto stilo notavit. Sed cum tempus edax corticem consumeret, in membranis delineavit Vulturrenus Cecinna, qui Vulturno in Campania præfuit. Denique Arununs Fesulanus in hac lintea charta scripsit.

Sed in altera charta est edificatio Fesule: quam Ianus Vandimon Magni Vandimonis Pronepos edificavit: quam Rex Vulturrenus diruit: quam Rex Cranus iterum edificavit. Hoc monumentum, nè periret, quod, proavus meus in papyro, quæ tunc ex Asia ad nos, scripserat; nec diu durare posset, Avus meus Antius Vesulius in lintea, vt vides diligentissimè conscripsit.

In tertia meonios patres recepisse antiquissimis temporibus

Neuius Volusius Magister.

Prosperus Fesulanus

A

Hæc monumenta, quæ in Augurum Collegio asseruabantur, & nulli fas erat ea videre, nec reuelare tibi reposui: quare, si ego ob gratiam tui iustæ legi obstiti, obsecro, vt nulli ea reueles, nisi inuitus: honorem meum, & gloriam tuam tibi commendo ego Prosperus Fesulanus.

X.
Scarith.
die xxij.
Martij.
MDCXXXV
B

Vulterra a magno vandimone in montis a
cumine aedificata Kitim uel potius cetim ap
pellata primum. tum a iano rege magnum
dimonis pronepote ethrusci inde corrupto uoca
bulo ethruvia dicta est. sed torebui lidius hoc
est tirrenus vulterram appellauit hæc prima
ciuitas est ethruscorum et caput. ianus igitur post
quam ethruviae id est vulterrae imperia
suscepit XII colonias misit. quæ XIII cluta
tel - aedificarent quarum prima ab
ethrusci aedificata perusium secunda
arretium patria mea foetissima

C

C

VVL

VULTERRA, à Magno Vandimone in montis cacumine ædificata, Kitim, vel potius Cetim appellata primum: Tum à Iano Rege Magni Vandimonis Pronepote Ethursia, inde corrupto vocabulo Ethruria dicta est. Sed Torebus Lidius, hoc est Tirrenus Vulterram appellavit. Hæc prima Ciuitas est Thuscorum, & caput. Ianus igitur postquam Ethruriæ, idest Vulterræ imperia suscepit xij. Colonias misit, quæ xij. Ciuitates ædificarent; quarum prima ab Etruscis ædificata Perusium, secunda Arretium patria mea felicissima.

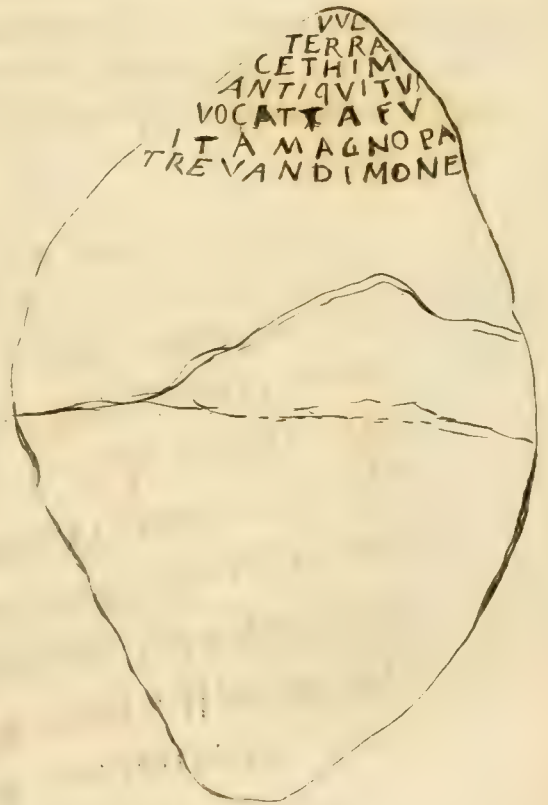
A Hoc monumentum feci, ne patriæ meæ primordia ignorarent posteri, ego Policras Licinius Arretinus, dum in Vulterranensi Collegio Magistri onus subfinerem.

Has scripturas, quas hic ego Prosperus repono, leges, vt arbitror, libenter.

XXV
Scarith.
die jx. Iu-
nij.
MD CXXXV

Vlterra Cethim antiqui-
tus vocata fuit à Ma-
gno Patre Vandimone. Ce-
thim filius Iauanis, qui à no-
stra Ciuitate nomen sumpsit,
adolescens cum nostris colo-
nijs discedens quandam insu-
lam in medio maris supra ta-
bularum nauigans occupauit; &
suum, ciuitatisq; suæ nomen
imposuit: quapropter Pelasgi
ad differentiam huius Insulæ,
nostram ciuitatem, & regionē
Kitim appellari dixere.

C Monumentum hoc iam pri-
dem à Rege Artabano in sum-
mitate Arcis Horchiæ.
quam magnis literis Etruscis
conscriptum, vetustate tem-
poris dilapsum Aulus Quinti-
us Vulterranus Lucumon restaurauit: Verum à Lucio Sylla cum arx diruta ef-
set, ne periret, ego Mæcenus Cecinna Latinis literis scripsi, & Collegio Au-
gurum donauit.

SENA PRIMVM ORTVM HABVIT
 A SEX PAGIS IN FINIBVS SEX
 THVSCORVM QVITATVM POSITIS
 HOC EST VLTERRANENSIVM
 ARRETINORVM CLVSINORVM
 RVSSELLANORVM RESVLENSIVS
 POPVLONIENSIVM PAGVM DOMINI
 MOENIBVS CINCXERVNT ET SENAE
 EO QVOD EX SEX PAGIS & A SEX
 DOMINIS CONDITA SIT. POSTEA
 AB VLTERRANENSIBVS ET ARRETINIS AUCTA EST
 EO TEMPORE CVM SVTRINIS BELLVM
 INDIXERVNT. ET SIMVL QVIBERMA
 SAMT DENIQVE ROMANI POTITI
 SVNT. LAMPRIIDIUS SENENSIS AVGVSTI
 SVR ETHVSCORVM COLLEGIORVM

A

Sena primum ortum habuit à sex pagis in finibus sex Thufcorum ciuitatum positis; hoc est Vulterraneanfium, Arretinorum, Clufinorum, Ruffellanorum, Fefulenfium, Populonienfium. Pagum Domini mœnibus cinxerunt. Et Sena, eo quod ex ſex pagis, & à ſex Dominis condita fit. Poſtea à Vulterraneanfibus, & Arretinis aucta eſt eo tempore, cum Sutrinis bellum indixerunt; & ſimul gubernabant. Denique Romani potiti ſunt. Lampridius Senenſis Augur Ethruſcorum Collegio reliquit.

B

Meos penates ad Aquilonem cuſtodi. Ad Orientem Cornua, & vafa aurea, & argentea quære. Meridies dabit pecuniam. Librum caſu repertum religioſè cuſtodi: nam hunc fata dabunt, cum aliud quæres. Si inueneris, quia caſu, ideo precioſus.

Si diligenter quæres, inuenies multa Augurum monumenta, quæ apud me habebam, quod in Collegio Vulterraneanſi ſcribæ officio fungar, nec ad ipſum Collegium tranſmittere poſſim obſeſſus. Ideo hæc repoſui, nè Romanis.

Ego Proſperus Veſulius Feſulanus.

IX.
 Scarith.
 Die xv.
 Martij.
 MDCXXXV

C

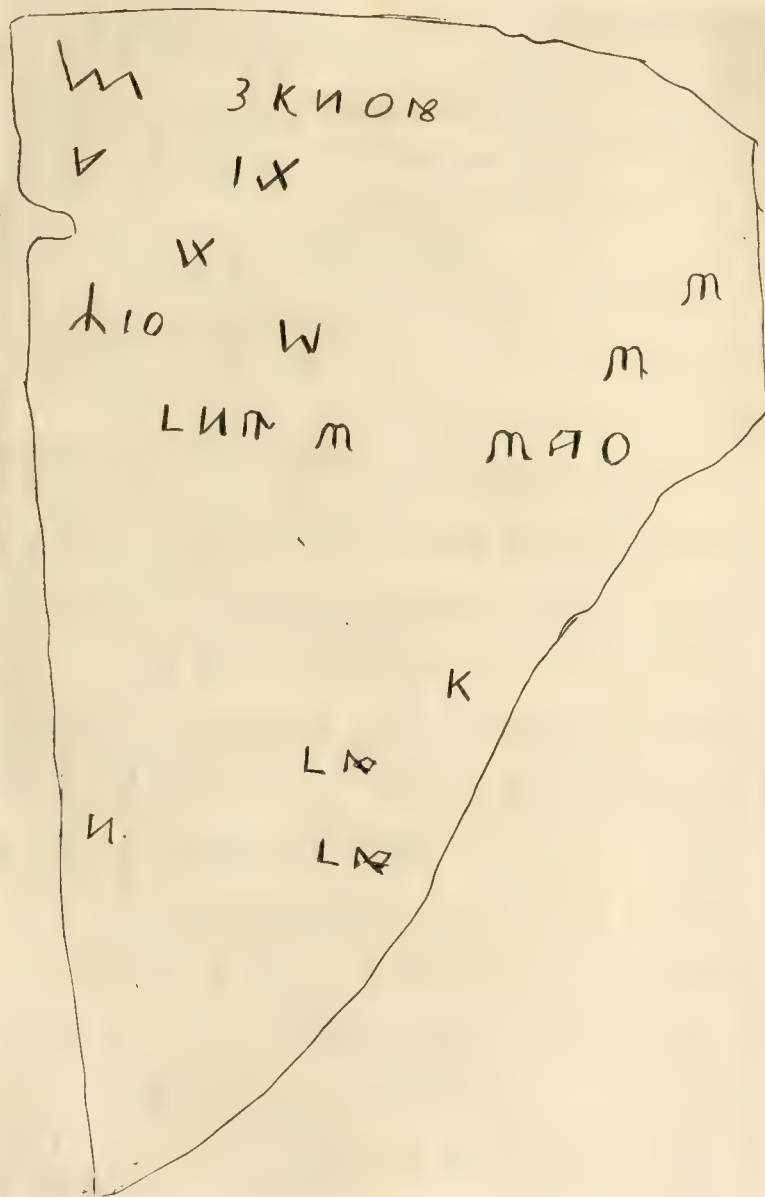
In duabus
 mēbranis,
 quarū hic
 formā vi-
 des, multi-
 plures cha-
 rac. erant;
 sed adeo
 antiq. cō-
 sumpti, ut
 vix pauci
 efformari
 potuerint.

A

B

C

A

B

C

omnia transeunt omnia pereunt
 sola uirtus manet. ideo ego elbius
 maurus ciuis & senator uulterranens
 martis sacerdos augurumque praefectus
 maiorum nostrorum aliqua egregia
 facinora quae ex diuersis antiquorum
 monumentis & hebraicis & etruscis
 characteribus recepi sic breuiter
 latinis litteris in compendium redegi
 ne etruscorum gloria penitus euane
 scat. primus igitur qui nostram regio
 nem habitauit fuit etar noster ma
 guus uandimon hic ex sagdarme
 nia ad nos ueniens hanc nostram
 ciuitatem supra huius montis ca
 cumen aedificauit utrimque nomina
 uit post uero .xxii. annum ab kitim
 hoc est uulterrae aedificatione uan
 dimon filius nepotibusque suis iape
 tum filium praefecit. ipse religionem
 & agriculturam exercuit. iapetus
 quem latini uertumum appellant
 magogum secundum genitum ad
 scital. gogum tertium filium ad sabeos
 medan quartum ad medos. samathum
 ad ioues. iubal ad gallos. mosochum
 ad cappadoces thium ad traces misit

A

B

C

OMNIA transeunt; omnia pereunt, sola Virtus manet: Ideo ego Elbius Maurus Ciuis, & Senator Vulterranensis, Martis Sacerdos, Augurumq; Præfectus maiorum nostrorum aliqua egregia facinora, quæ ex diuersis antiquorum monumentis, & Hebraicis, & Ethruscis characteribus accepi, sic breuiter Latinis literis in compendium redegi, ne Ethruscorum gloria penitus euanescat. Primus igitur, qui nostram Regionem habitauit, fuit Esar noster Magnus Vandimon. Hic ex Saga Armenia ad nos veniens, hanc nostram Ciuitatem supra huius Montis cacumen ædificauit, Kitimq; nominauit. Post vero xxij. annum ab Kitim hoc est Vulterre ædificatione Vandimon filijs, nepotibusq; suis Iapetum filium præfecit: ipse Religionem, & Agriculturam exercuit. Iapetus, quem Latini Vertumnum appellarunt, Magogum secundum genitum ad Scitas; Gogum tertium filium ad Sabæos; Medan quartum ad Medos; Samathum ad Ioues; Tubal ad Gallos; Mofochum ad Cappodoces; Thium ad Traces misit ad eas Prouincias incolendas. Ipsi vero xxvij. sui imperij anno Gomerus Gallus eius primogenitus substituitur: huic mortuo anno lxij. Ochus Veius filius successit. Hic multa uehicula, & vlerda fabricauit, in quibus Populi habitarent; Cicolamq; in Veientibus construxit; atq; eò quatuor tribus misit; & arcem in hac Ciuitate ædificauit, & tures. Sed anno Regni eius l. Camefes ex Ægypto cum magna colonum multitudine ad nos veniens cum Ocho decertauit: Kitimq; Regnum occupauit; & coloni, qui cum eo erant, Aborigines dicti sunt. Sed Vandimon ob filij impietatem, & scelera illum eiecit: Ianum Gomeri filium Regem constituit; Olimpumque sacrauit. Ianus locum Aboriginibus adsignauit; Ianiculum ædificauit; horas instituit: annos ordinauit; lx. annos regnauit; Eique mortuo Ochus filius successit, qui multos ex Aboriginibus eiecit; Kitimque à nostræ Ciuitatis nomine Regionem omnem vocauit. Vandimon autem Ochi anno xxij. in Cælum translatus est. Et post xj. annum eidem Ocho Cranus Razenuus successit: Hic Magni Vandimonis filius: Hic Urbem in quatuor tribus diuisit: & tria castella in tribus collibus ædificata sunt: Huic lvj. annis transactis Vulturnus filius substituitur; qui montes Vrbi circumstantes habitationibus repleuit: & post xlv. annum Ianus Vandimon filius ei subrogatus est: qui Magnum Vandimonem Diuinis honoribus cepit honorare: Templum ei consecrauit. tria castella ciuitati coniunxit, & mœnibus cinxit. Urbem Kitim Ethursiam nominauit. xij. colonias, tres ex vnaquaq; tribu elegit, quæ duodecim ciuitates ædificarent. Denique anno liij. Aruns fratri est substitutus; qui ædificauit Vultraium; ornauit Templum Vandimonis; eique lacum sacrauit: Ethursiam ædificijs exornauit; & anno xv. à Mesappo è Regno pulsus est: sub cuius imperium Hebraica lingua corrumpi cepit. Verum, quatuor supra xxx. transactis annis, Ochus, occiso Mesappo, Rex appellatus est; qui, Vulturno filio cum parte

A

B

C

regni rebellante, Cambisem alterum filium hæredem instituit; & contra Vulturum ducem . Sed anno octauo post susceptum Regnum mortuus est; & pro eo Cambises regnauit . Verum cum Razenam filiam Vulturreno Aruni Regis nepoti negasset, causa fuit, vt multi procerum deficerent. Vulturrenus autem Vultraium cum suis aufugit; postea Aboriginum, & Veientum ope Arretium occupauit: ibi suam Regiam constituit; Ethursiam Ciuitatem, quæ corrupto vocabulo Ethruria dicta est, obsedit; verum tertio mense Arretium redijt; Templumq; Aretia Etruscorum Dea dicauit. Tandem Cambises, postquam xxjv. annos regnauit, mortuus est; & ipse Regnum obtinuit. Sed post xij. annos improuisa morte, non sine veneni suspicione, sublatus fuit: Eiq; Ianus Veius Occi filius successit; qui Vestæ Templum sacrauit; & Vestales virgines instituit. Hoc regnante Etruscorum coloniæ Vetuloniam ædificauerunt: cum Celtiberis per tres annos decertauit, quos deuictos suæ ditioni denuo subiecit. Artabanus patruo successit anno xlij. quando Ianus decessit. Hic Galatum vires fregit: & primum sacrorum Pontificem creauit Sagum Tusconem; qui postea in vnaquaque Ciuitate Pontificem vnum elegit. Verum Artabanus xlj. imperij sui anno moritur; & filius Cambus ei subrogatur; qui ex omnibus suæ ditionis ciuitatibus virum vnum apud se retinuit, ex Ethruria verò quinque; quorum consilio imperium administraret: contra Celto omnibus viribus pugnauit: Denique pax consecuta est. Anno xlv. mortuo filius Oscus successit; qui Crentenses inter se dissentientes castigauit; Aulam Regiam Ethruriæ ædificauit; Arcem maximam ad littus propinqui maris fabricauit; Arinam Vestalem fecit; Montanum Aboriginum tumultus sedauit; Cellulam, Voltem, Droliumq; Etruscorum castella condidit. xxxv. annos regnauit. Postea Regnum eius filius Arentius tenuit; & post xl. annum morte præoccupatus, Tuisco fratri reliquit; qui in proximas Insulas plures colonias misit: Cranum Razenum Diuinis honoribus veneratus est. Hoc regnante Salinae inuentæ sunt propè Regiam ciuitatem: tandem anno xx. Occus filius successit; & triginta sex salinarum æ

XI.

Scarith.
die xxij.
Martij.
MDCXXXV

Has Historias, quod tibi vsui futuras, cognoui, tibi reposui soli; serua tibi fideliter: & sicut in Collegio nostro custodiebantur, custodi; nam ipsum Collegium (heu) deficiet, vt video.

Principium Alibi.

Ego Prosperus huius Arcis Custos.

dificia construxit; & in monte castrum, quod Salinarum dictum est, construere cepit. Hic Regni anno xxvj. sine liberis moriens, Vulturrenum ex sorore nepotem hæredem instituit: Ab hoc Vulturreno Cecinnarum Familia origi-

nem duxit. Hic imperij susceptis gubernaculis, ex nostræ ciuitatis prudentissimis viris xij. in Sagos elegit. Castrum Salinarum perfecit: flumen Chatom Cecinnam appellauit; Fesulam ter rebellantem diruit: Arim Ianum auxit; fines Regni in littore maris turribus muniuit. Verum xxxvj. annis transactis Ianus, ex primi Vultureni genere, Rex constituitur, & ex quinque vltimi Vultureni filijs quatuor occidit; quintus dolo Nutricis vitam inuenit. Rex igitur Ianus colonos ex Ethruria in Hircaniam misit: Sabatium Sagum cum suis Armenijs perbenignè recepit; & Ianiculum ad habitandum adsignauit. Ab hoc Sabini dicti sunt: Cranam filiam aboriginibus præfecit; à quibus Regina acclamata est: qui literas, & sacras cęremonias docerent, instituit. Huic post xxvj. annum Cranus Ianiculus eius filius substituitur, qui sorori defunctæ solemnes exequias celebrauit, infra Deos eam numerauit: Siluam Ianiculo propinquam ei dicauit: diem illum ab omnibus solemnibus sacrificijs honorari præcepit. Et post multas clades Celtiberos superauit. Deniq; senex Regni eius anno lvi. filium arunum Regem constituit; qui ex Ethruria ciuitate tres colonias elegit, à quibus senes aruntini, Rullenses, & Fidentiani dicti sunt. armenos Grifonios excepit, eisq; Perusium sedem adsignauit; quam ciuitatem ipsi auxerunt. ausonem cum classe inuitus arunus recepit; eiq; locum in regno dedit ad Orientē: insuper apud Vetuloniã magnam siluam Crano sacrauit. Vandimoni, & Vertumno aliud Templū propè Ethruriam regiam ciuitatē ædificauit: & tandem moriens filio Tagot Tegeti an. lxxij. Regnum reliquit. Hic Thuscorum fuit magnus Aruspex. Collegiū augurum Ethruriæ instituit: Contra Phætonem Ægyptiū decertauit; cui tandem in Mediterraneis locis sui Regni, vt habitaret, cōcessit; verum Phæton Eridanū oppidū, à quo flumen Eridanus appellatus est, construxit; & Ligure filio, à quo Ligures dicti fuerunt, relicto, in Ægyptum redijt. Eo tēpore in Regno Tegetis ignis exarsit; & Histribus, Cimeis, Vesuiijsq; magnum attulit detrimentum. Tegetes autem anno xlij. desideratus est: cui Sicanus, qui ex Celtiberis in Kitim, hoc est in Italiam venit, & aborigines superauit, per fraudem successit; cum Ligure decertauit; postea fœdus cum eo pepigit. Ligur Cidnum, Eridanum, & Genuinum, qui ciuitatem maritimã ædificauit, contra Histros misit, superauitque. Sicanus Ianigenam Horchiam non longè ab Ethruria ædificauit; atq; illuc tres colonias ex quarta tribu selectas misit. Tandem anno xxx. è Regno pulsus est; & cum suis in Trinacriæ Insulam se se recepit. Luchij Enachij Gigantes Liguris auxilio Regnū adepti sunt, & cxxx. annos tirannidem crudelissimam exercuerunt; opulentissimum Regnum deuestarunt; non solum in homines, sed in Deos immanes, Templorum pretiosa sibi addicarunt: quilibet eorum, aut aliquam ciuitatem, aut oppidum, aut castrum gubernabat: cum ipso Ligure decertarunt; ipsum vicerunt: qui postea ab Enachijs deficiens sibi adeptus est eam Prouinciã, quę à suo nomine Liguria vocatur. At Enachij quatuor Ciuitates, eorū imperio non obtemperantes, diripiunt.

A

B

C

D

In Ethru-

In Ethruria ciuitate quatuor dominabantur: tum primum seditiones ciuiles. Aulicus Tegetis pronepos contra Enachios dux, occiditur. Tandem Osiris, qui & Apis, iustus ille Ægyptiorum Rex indigenum, & Ethruscorum ope Enachios vicit; & diu in altissimis montibus obsedit, donec se dederent: quapropter montes illi Apēnini dicti sunt. Osiris igitur ab omnib. Rex acclamatus, regnū à Tirannis dirutum cum restaurasset, & nepotē Lestrigonem Regem constituisset, an. x. in Ægyptū reuersus est. Verum Lestrigon Auo ingratus in eius mortē cōspirauit; & frater Forcus Neptuni filius ex Ethruria colonias misit in Ligures; atq; simul cū Vetulonijs, Volsinijs, & Veientib. in Insulas, quas Cadofenes vocauit (hodie vero Corsica, & Sardinia) trāsduxit. Post annos xxv. Hercules Libius Osiris Ægyptij filius contra Lestrigonem ad vlciscendam patris mortem venit; Rexq; appellatus est. Hic trans Apenninum occupauit: postea cum Lestrigone apud flumen Arnū dimicauit; eumq; fugauit: Latīū occupauit, Aboriginibus vltro dedit. Tandem Lestrigonem occidit; & triumphans per Portā, quæ postea ex suo nomine dicta est Porta Herculis, in Regiā Urbem ingressus est. Tandem post x. annum Lestrigoneis omnib. extinctis, quieuit: xx. sūmo ocio regnauit. oppida Musarnū, Gedrosiam, Carmaniāq; ædificauit. Arnos Libarnos fundauit; deniq; filio Thusso, qui corrupto vocabulo Thuscus dicitur, ex Scithia accersito Regnum concessit; & ad Celtiberos redijt. Thuscus autē, qui suo nomine Thusciā nominauit, misit Gallum filium in Sicaniā cum Ethruscorū colonijs quatuor: subditos militiā docuit: Templum propè Urbis mœnia Herculi patri sacrauit: Lestrigonis fautores depressit: & tandem xxvij. anno ei Althæus filius subrogatus est; qui ob nimiam immanitatem trucidatus fuit Regni eius anno vij. post quā ab Hespero, qui è Celtiberū Regno à fratre Crano Atlante eiectus fuerat, ter fractus, victusq; fuit. Post Althæū Hesperus Rex eligitur: sed Thusci Ianum Cambum Cogirum ex antiqui Cābi stirpe quamuis puerū cupiebāt: verū cum intelligerent Atlātem bellū parare, Hesperum Regem, & in pueri custodē receperunt; qui cum fratre Atlante Thuscorū ope in gratiā redijt. Verinū Vultrai colonū in filiū adoptauit, à quo Vera familia deducta est. Verum an. xj. Hespero mortuo Cranus Atlans relinquens Celtiberis filiū Sidorū, fratris Regnū suscepit; quod Italiā nominauit: Electrā filiā Iano spondit: Romam alteram filiam Aboriginum Proreginam constituit, quæ Romę castellū cōdidit. Morgetē filiū Vmbribus præfecit Fesulā iam pridem dirutam reædificauit: plures colonias trans apeninū misit: Capenam oppidū fabricauit. Tandē xjx. anno moritur; cui Morgetes successit, qui Romanessum nepotē Aboriginū Proregem cōstituit. Ille vero ab Italico imperio cū Aboriginib. defecit, & cōtra Morgetē pugnavit, qui Fesulæ, vbi habitabat, anno xx. decessit; cui Ianus Cambus successit, qui Romanessū in carcere veneno occidit. Iasium coritū cōstituit; qui post patris mortē, quæ an. xxxij. subsequuta est, Rex appellatus fuit: hic per quinquēniū cū Celtis pugnavit, superauitq;

Et Almanam Lugdi illorum Regis filiam in vxorem duxit: hoc regnante feditiones, & bella oriuntur inter ipsum Iasium, & fratrem Dardanum; qui, quamuis Primogenitus non esset, Regnum attentabat; quia frater natus erat, antequam Pater Regni suscepisset diadema; ipse verò regnante Patre natus esset: quarè ad pugna veniunt: Regnum diuisum est. Dardanus Fesulæ, Iasius Ethru-
 riæ sese recipiebant: Siceleus, qui à Celtiberis mediator venerat cum Iasio consentiebat; quarè Dardanus dolo Iasium anno l. occidit, & in Samotraciã fugit. Patri Iasio Coribantes successit; Quo post xlvij. annum defuncto; Ianus subrogatur. Hoc regnante summa pace gaudebant Itali. Hic Saturnum Magnum à filio è Regno pulsum honorificètisimè recepit: Eiq; Regnum in Aboriginibus adsignauit, quod Latium dictum est: hic primus æs signauit. Post xj
 annum Occus Aulicus Ethru-
 riæ ciuitatis primarius Rex electus fuit: hic primum licitoribus vsus est; Ei anno xx. substituitur filius Volturrenus, qui Ethru-
 riæ Senatores ioc. instituit; quod similiter fecit in alijs Thusciæ ciuitatibus: cum Pico Latij Rege dimicauit. Vulturnum in Campania, quod oppidum Pater ædificare ceperat, perfecit. Denique anno xlij. Elbio filio regnum reliquit: qui à Pico Latij Rege in Ethruria ciuitate obsessus fuit. Sed Pico mortuo Latinos fugauit: & tandem anno xv. ei Coribantes frater successit. Hic cum Pelasgis decertauit: eisque postea concessit, vt Agillam ædificarent: post annum xxj. Vulturreno nepoti regnum reliquit. Vulturrenus autem Meónios perbenignè accepit; & in singulis Thusciæ ciuitatibus distribuit: Torebum vero eorum ducem apud se retinuit; eique anno jx. moriens regnum reliquit. Verum Torebus, qui Tirrenus ob Vulturreni memoriã vocari voluit, Ethru-
 riam **VULTERRAM** nominauit, eamque pulcherrimis ædificijs orna-
 uit; Theatrum maximis sumptibus ædificauit: & post xxij. annos Tarcon-
 ti Prisco Vulturreni nepoti regnum restituit; & in filium adoptauit: simulque cum eo Agillam à Pelasgis recuperauit. Tarcon autem sine liberis decedens Abanti ob patris Tirreni merita Regnum reliquit. Ab hoc nostra Maurorum Vulterrana Familia ortum habuit: hic Dardaniam à Tarconte ædificatam habitatoribus repleuit. Caput Abantum condidit: in Cæritibus (hoc vocabulo etiam Agillini vocantur) habitauit. Huic xv. annis transactis Olanus filius substituitur, qui Mediolanum ædificauit; & anno vj. decessit: cui Veibenus Tombleius ex forore nepos successit. Tombleia Vulterrana Familia ab hoc orta est: hic propè Lunenses Tombleium oppidum condidit. Umbris defecerunt. Ducentos Liguria procures deficere cogitantes damnauit. Mediolani mortuus est anno xjv. filius Oscus successit: hic cum Umbris pugnavit; qui inferiores fuere: sed pecunia in libertatem se vindicauerunt. Vulterræ fanum Marti dicauit; Collegium Auguribus, & Aruspibus ædificauit intra Urbem propè mœnia ad Occidentem: duas colonias ad Vol-

A

B

C

icos milit; & postquam Sardos vicisset anno Regni eius xvij. moritur. Tarcon Velleiæ sororis filius successit: hic sæpissime Vetuloniam incoluit; vbi palatium regium construxerat. Marfiæ Regis Caccum Legatum excepit, qui postea Megalis Phrigij opera Vulturum, Campaniamq; occupavit. Euandro concessit, vt ciuitatem ædificaret. Decertauit cum Fauno Latij Rege: deinde fædus cum eo pepigit: Herculem Græcum honorificentissimè Vulterræ recepit; qui pro Euandro contra Caccum pugnavit. Verum Tarcon postea discedentem sacris honoribus honorauit. Tandem anno xij. Tiberino Regnum reliquit; qui Pelasgos deficientes è Regno eiecit. Ocnum filium cum Etruscis colonis ad Mantuam ædificandam misit. Piseis, Peloponnesiacis populis concessit, vt inter Arnum, & mare oppidum ædificarent. Tiberinum castrum apud Tiberim condidit: tandem anno jx. Mezentius patri successit, homo impius, & superbus, qui Diuinos honores sibi arrogabat. Hoc tempore populi, qui hodie Insubres dicuntur, Apennini, Volsci, Sabini, Ligures defecerunt. Mezentius multos proceres iniuste damnauit: ex plebeis, & popularibus plurimos occidit: quapropter Vulterrāenses in eum coniurauerunt; & Perusinarum, Arretinorum, Fesulensium, Lunensium, Populoniensium, Ruffellanorum, Cortonensium auxilijs freti eiecerunt; qui in Latium ad Latinum Regem se recepit: deinde Cærem se contulit. Cærites, Volsinij, Clusini, Bolsinenfes à reliquis Tusculis defecerunt. Denique Cærites deterriti iterum Mezentium expulerunt; qui ad Rutulos confugit; & ab Ænea Troiano simul cum filio fuit occisus. Et hic regum finis.

Hæc ego Elbius Maurus Augurum Præfectus Collegio donauit.

In hoc libro est pars eorum, qua gesserunt Lucumones à principio: Auctor est Aruns Petronius.

Prosperus custos Arcis Scornelli.

LXV.
Scarith.
die xvij.
Septemb.
MDCXXXV

Vulterrani, & omnes Thufci eie-
ctis Regibus, annuos Lu-
cumones creant: nouæ
Leges latæ. Anno igitur
ab ædificatione Vulter-
ræ ciccclxviij. Arui fili-
us Tallus Olanius prim^o
Vulterranus Lucumon.
Hic contra impium Me-
zentium Thufcos incen-
derat; hic regem eiecerat;
hic nè amplius Re-
ges crearentur, auctor:
quare Ethrusci ipsum sibi
Lucumonem primū.
Thufcinati ædificatio cœ-
pta. Siculorum rura ca-
pta.

ciccclxjx. Ancus
Atriarus Lucumon. Vul-
terranus. Concilium ad
Cærem habitum. Ipse
Ancus Thufcorum dux
contra Umbros. Um-
bri victi, se Thufcis de-
dè: illuc missæ coloniæ.

ciccclxx. Lartes Petronius Lucumon biennium imperat. Ligures, atque
Insubres superantur.

ciccclxxij. Lucio Tombleio Lucumone Thufcinatum perficitur: ad ipsum
incolendum duo millia hominum missi. In Insubres coloniæ. **A** Vulterrani
Naues tres Græcorum captæ.

ciccclxxiij. Annus Moriconius biennium Imperij gubernacula sustinuit.
Post adactum Thufcorum imperium Mantua à Vulterrani, Fefulani, & Ar-

vulterrani & omnes thufci eiectis regibus annu-
os lucumones creant. nouae leges la-
tae anno igitur ab ædificatione
vulterrae uicclxviij arui filius tallus ola-
nius primus vulterranus lucumon. hic
contra impium mezentium thufcos in-
cenderat. hic regem eiecerat hic ne am-
plius reges crearentur auctor. quare
ethrusci ipsum sibi lucumonem pri-
mum. thufcinati ædificatio caepta
siculorum rura capta. ciccclxix
ancus atriarus lucumon vulterra-
nus. concilium ad caerem habitum
ipse ancus thufcorum dux contra
umbros. umbri victi se thufcis dedere
illuc missae coloniæ. ciccclxx
lartes petronius. lucumon biennium impe-
rat. ligures atque insubres superantur
ciccclxxij lucio tombleio lucumone
thufcinatum perficitur ad ipsum in

A

B

C

etinis aucta est: & Verona ab ipsis Vulterraniis ædificari cæpta.

cio ioclxxv. Luccius Verus Lucumon, Veronæ nomen imposuit. Thufcorum imperio subditi populi numerantur. Vulterrani ducenti quinquaginta septem millia, & sexcenti triginta quatuor. Coloni Vulterrani decies centena millia nongenti octuaginta quinque: Cæteri Thufci, & ipsorum coloni nonagies septies centena millia sexcenti viginti sex. Ad Lacum Larium, & in Vallem Volturrenam coloniæ. Mezentium Cærites iterum expellunt. Æneas Troiugena post patriæ incendium in Italiam.

A cio ioclxxvii. Aruus Dorius Lucumon Parmam ædificauit, & colonias misit. Fesulæ concilium generale. Discordiæ inter Lucumones. Alij Turno, alij Æneæ. Thufci populi in partes. Tarcon Perusinus Lucumon, qui contra Mezentium dux fuerat constitutus, pro Ænea arma sumere iubetur. Arretini, Volsinij, Bolsinenses, & Cortonenses Turno fauebant. Æneas victor; Turnus cecidit.

cio ioclxxx. Larte Cecinna Lucumone concilium apud Ianiculum. Contra Antenorem bellum; qui Thufcorum colonias eiecerat, quæ Adriatici maris littus incolebant.

B cio ioclxxxj. Aruno Atriario Lucumone pepigitur fœdus cum Antenore: Locus ei concessus. Celsinum ædificatum. Biennio gubernauit; quod & sequentibus concessum.

cio ioclxxxiiij. Olbius Pomarius Lucumon Vulterræ concilium cogit. Colonij leges iubentur. Bensus Atriarius Pontifex Maximus moritur. Elbius verus nouus Pontifex creatur.

cio ioclxxxv. Tibur Cecinna gubernauit. Volsinij concilium. Cum Henetis pugnatum. Eodem Tibure Thufcorum duce fœdus initum.

cio ioclxxxvij. Volturrenus Fidentius, susceptis imperij gubernaculis, Saturniæ habuit generale concilium. Cum Henetis pugnatum iterum; quod pacta non seruauerint: demum induciæ. Contra Diomedem Græcum bellum gestum; nam Volturmo infestus multa damna inferebat.

C cio ioclxxxix. Aruns Maurus Lucumon. Arretij habitum concilium. Duodecim ciuitates duodecim colonias in Campaniam misere. Vulturnum à Vulterraniis auctum. Ab Ascânio Latinorum Rege ad Vulterraniis Legati orantes, vt Augures Albam mitterentur: solemniter in Templo Martis cum ipsis legatis pro Ascânio fœdus pepigitur.

cio iocxcj. Dum Fullus Tombleius Lucumonis munus perageret, Thufci nati arx construitur. Farneta muris circumdata.

cio iocxciiij. Ennius Petronius Lucumon contra Samnites Thufcorum dux, ipsos superat. Vulterrana curia maximis sumptibus reedificatur, & augetur.

cio iocxcv. Tibur Cecinna iterum Lucumon. Etrufcorum Naues ex

Aphrica præda onusta. Discordiæ inter Vulterrânos in electione noui Lucumonis; Tibur Cecinna Menippum fratrem, Elbius Verus Pontifex Maximus Lartem Verum patrum optabat: at exactis sex mensibus duobus ambientibus, tertius, qui nec id cogitabat ex Volsinijs Iasius eligitur.

ciò ioc xcvij. Iasio xvij. mensibus imperante nihil actum est, quod fuerit memorię committendum. Sed in eligendo successore Senatores adèò discreparunt, vt parum abfuerit, quin ciuiles discordiæ excitarentur. Tibur, & Menippus, quod sic Iasius mandauerat, in vincula coniecti: verum ipsorum fautores eos liberant. Iasius eiectus: Elbius Maximus Pontifex clam occisus.

ciò ioc xcviij. Menippus vi Lucumon creatur. Ornus Auilicus Pontifex. Vetuloniæ concilium. Liguribus bellum indicitur; nam defecerant. Menippus Imperij anno secundo moritur.

ciò iocccj. Aruns Maurus secundo Lucumon. Genua capta, & deprædata. Murgij arx ædificatur.

ciò ioccc ij. Dum Vulterrâ regeret Lambius Dorius, Idia Auilica vestalis impudica viua sepulta est. Hic Ennium Maurum, & Lucium Dorium, qui Arretinorum iurgia sedarent, misit: Pagum Scarnij muris cinxit, qui postea Coccianum appellatum.

ciò iocccv. Antes Auilicus vulterrânus Lucumon. Vulterræ habitum concilium, in quo actum est de sedandis Arretinorum, & Fesulensium discordijs. Ancus Tunidicus Fesulensis Lucumon occisus. Fesulenses contra Arretinos arma sumpsère. Antes à Morcho Dorio Iunonis Sacerdote occisus: simulauit Morchus coniurationem, quam ei secretò detegeret, credidit Lucumon; Morchi mala mens, & praua voluntas in Lucumonem conspirauerant; id illi Morchus detegit; sed non prius detegit, quam manus percusserit, ferrum occiderit. At prius simulatis verbis, quam ictu ferri cecidit Antes. *Quem non fallerent simulata fidelitatis verba mendacia!* Tum nobilium seditio: tandem vera factio superior.

ciò iocccv ii. Aruns verus Lucumon. Lunę concilium actum. Ipse Aruns dux Gaietam obsedit; cepit. Ascanius id ægre tulit: legatos misit: Gaieta restituta.

ciò iocccix. Aruns Maurus tertio Vulterrâni populi imperia suscepit. Ascanius Albanorum Rex imparatam Conirâm occupauit. Concilium coactum Vulterræ. Albano bellum obnunciatum. Alcus Alnotius Arretinus Lucumon eligitur dux; parum honestè repulsus: tandem conueniunt. Inter Thuscos, & Latinos fines terminantur. Aruns moritur.

ciò iocccxi. Comætus Vulturrenus successit Arunti. Populoniæ habitum concilium. Histribus, & Carnis bellum illatum. Aruns Tolumnius Lucumon Clusinus declaratus belli dux. Ornus Maximus Pontifex mortuus est: huic sub-

stititur

stitunur Arbanus Maurus aruntis filius.

cio iocccxiiij. Alcus Felsinius nouus Lucumon creatur. aruns Tolumnius, cum in bello parum profecisset, reuersus est. Concilium Perusii. Oscanus Maurus Equitum Magister cum Nauibus Thuscorum simul iunctis à concilio in Epirum missus, ad Corcyrae Insulam appulit. Cassiopem, & Corcyram captas incenderunt: at tertio anno Nauibus præda onustis Thuscinatum reuersus est. Alcus triennij substinuit imperium.

A cio iocccxvj. Lucumon Ocnus Volturrenus, & Maximus Pontifex sacrorum causa discordes. augurum Præfecto causa commissa est; qui pro Pontifice sententiam tulit. Salinarum fontes maximo æstu aruerunt: quare magna Salis penuria. Vulterranorum Naues duas Dalmatas cæperunt.

cio iocccxjx. Alcus Felsinius iterum Lucumon electus. Fesulæ concilium: Veientibus, & Vetulonij Lucumon concessus. Sub duce Murno Felsinio Alci filio Felsinia ædificata est.

cio iocccxxij. Mutius Dandolius munus Lucumonis iniit. Saturniæ concilium habitum, in quo bellum decretum contra Siluium Latinorum Regem; nam Thuscorum fines infestabat. Ardea, arcium, & Clostrum capta.

B cio iocccxxv. Creatur Lucumon Plemmus Cesium. Latinorum bellum non dimissum: maritimis locis Internum vsque nostri potiti: & nisi pacem petisset Siluius, vsque Lauinium, & albam excursionem fecissent Thusci.

cio iocccxxvij. Diffidium inter Sutrinis, & Bolsinenses exortum; quare Aulus Cecinna Vulterranus Lucumon clusij Concilium coegit. Vulsinii Suanam ædificarunt.

cio iocccxxxj. Osco Atriaro imperante magnam annonæ caritatem pestilentia horribilis consecuta.

cio iocccxxxiv. Adrasto Tombleio Lucumone Lunæ concilium: agitur de pace inter Parmenses, & Pacantinos; nam diu simul pugnaverant. Tertius ab Elbio Vero Craustus Folicus Perusinus creatur Pontifex Maximus, qui Arbanus Mauro Pontifici defuncto succederet.

C cio iocccxxxvij. Aruns Verus Lucumon, quod Ligures defecissent, Fesulæ concilium conuocat: ipse Aruns dux electus eos superat. at cum contra Gallos Narbonenses, qui Liguribus opem tulerant, Tarum fluuium transgisset, ferro transfuerberatus interiit.

cio iocccxxxix. Nuccius Murfius patritius Vulterranus Lucumon aruntis succesit. ad Fanum Herculis concilium coactum. Sincus Ropicus Sutrinus dux contra Gallos: ab ipsis fractus.

cio iocccxlii. Mutius Olanius Lucumon constituitur. Fesulæ habetur concilium. Turnus Canifanius Lunensis contra Gallos, qui in Ligures excursionem fecerant, dux constituitur. Oscella, & Collogia captæ. Histri cum Henetis

Atriaro amne traiecto, Adria capta, Veronā obsederunt: quare Parmæ paruum Concilium indictum: postea Colonia Veronensibus opem tulerunt. Mutius Lucumon contra Histros dux creatur.

Azzus Moriconius anno cio iocclv. Lucumon electus. Mutius Adriam recuperat: inde captis Areste, & Algino, Patauium obsedit: sed Histribus auxilium ferentibus discedere cogitur. Azzus moritur.

cio iocclvij. Cum eligendus esset Lucumon, inter Vulterranos exortæ discordiæ. Lucius Verus, & Titus Cecinna partium duces: Ventum ad arma: Veri superiores: Cecinnæ expulsi: Vetuloniæ Concilium: seditionis duces damnati. Ascus Dorius eligitur Lucumon. Mutius Patauij potitus, vsque ad amnem Timauum excursionem fecit; apud quem Urbem inuenit non dum perfectam, quam ipse muniuit; atq; ibi Thuscorum confinia constituit.

cio iocclix. Mozzus Dandolius Lucumonis munus suscepit. Thuscorum Naues Acheos, & Peloponnesiacos affecerunt. Cirnei defecerunt. Vulterræ Concilium. Volscus Olafius Arretinus Lucumon belli dux. Omnia Ropicum vsq; deuastata. Brutiorum, & Ætolorum naues Grauiscam appulerunt; atque depopulatæ sunt. Tum coacto Populoniæ Thuscorum Concilio, Mozzus contra eos missus.

cio iocclij. Sarcus Pomarius Vulterraneus Lucumon. Hoc regnante Occus Cigijs se Vulterrane plebis ducem declarat: tum contra nobiles seditio coorta est: at cum subito coloni præstò fuissent, seditionis capita damnantur. In Corsica pugnatum. Talcinum captum. Siculi pro Cirneis. Thusci expulsi. Nepetæ Concilium: ad Picanos, & Lucanos legati petentes, vt ad Ætolos transire liceat: à Picanis concessum, à Lucanis negatum; quare per Vulterranos, & Fesulanos Sacerdotes Martis Lucanis bellum indictum. Inde Mozzus Silarium flumen transgressus Blandam oppugnauit.

cio iocclv. Morgetes Olanius Lucumon electus. Cirnei deuicti. Olasio à concilio, quod apud Ianiculum habitum est, decretum triumphum. Hirlogus Farfius Fesulanus Crasto Pontifici Maximo successit. Mozzus Ætolos superat, magnam suorum passus stragem. Vulterraneorum naues à Græcis naufragium passæ. Mozzus cum in Brutios cogitaret pestilentia compulsus, reuersus est: & exercitum diuisit. Induciæ in tres annos.

cio iocclvij. Cranus Felsinius Lucumon creatur. Hirlogum Pontificem Maximum Sagi interfecere; quare seditiones exortæ. Morchus Tombleius primus Sagus Pontificatum sibi: sed à Generali Concilio, hac de causa Volfinij coacto, non solum non confirmatur; sed damnatus occiditur; & Lartes Aredius Cærites Pontifex creatur ab ipso Concilio. Verum cum Augures eum non confirmauerint, populus elegit Ascum Maurum sextum à Benno; nam Morchus, & Lartes cum non fuerint veri Pontifices non numerantur. Iafius

Magneſius Populonienſis dux contra Ætolos, & Brutios, qui à Siculis adiuti certamen ineunt: magnis cladibus affecti Brutij ſe dedere.

cio iocclx. Proſpero Volturreno Lucumone Lunæ Concilium. Lacedemoniorum legati venerunt, orantes Thuſcorum ſocietatem, & amicitia. Idem legati Cretenſium. Siculis indictum bellum. Iaſius Ætolos ſuperat.

cio iocclxij. Cambus Pomarius Lucumon. Cirnei defecerunt. Siculi, Sardiſ, & Cirneis auxilia ferentibus, Thuſcornm maritime deuaſtarunt. Feſulæ Concilium. Lidoriſ Abderiuſ Lunæ Lucumon, dux. Colonia conuocantur. Aliquot Vulterranoꝝ Naueſ à Siculis captæ; reliquæ fugam arripere coactæ. Thuſcinatum obſidione præmitur. Mideni, & Carthagoneſ Aphricæ populi contra

A

Repono hic reliqua, quæ ſcripſit Arunſ Petroniuſ; & tres Chartas Ethruſciſ Characteribuſ ſcriptaſ ego Proſperuſ.

LXVI.
Scarith.
Die xjv.
Nouemb.
MDCXXXV

B

lunæ ædificatio
W L D S W O 3 K V O 3 D L
M E N S O L D O L P A X
W V E D S H W O 3 B E M
M A L Y B V I A Q O I M
V F A E W A 3 U V E A E
Y K X S D A E B A 3 3
E X T Y M . . . N I R A M
A 3 O A S O B E W V W
A A 3 E W A N L I M Y D O A E
M W . S O 3 3 D . Y E Y 3 W
V M D A W

C

aedificatio caeres

VFO L 3X S H S W H B:
 W A V A A I I E N
 D A L D : L E I I X . X O Z S .
 W O Z S E L V E A Y O S E I
 X A Z K W A I B K V I I : L O M
 W W F L A M O C A F V . M V
 X C W C S . X . W V A K C L
 H K Z M A B E D Z H

A

stus aedificatio

K O V I M O L D B A D V O L S A H
 I W A Z M E B O L V B I T A E C C
 B A W E Z D O M A V O L A H
 A Z S K O W A A O : E A D O M . N O
 W A M F A D O M V F L V M A
 P A Z A O L M E . . W A E K E O I A
 M O N D A A E S . V A A W A K I O A Z
 O L E V O A O Z Z T E O K I I . D E
 B A E V A H E L V X Z E T M V
 M . C . A H S C C L

B

C

Thufcos Siculis opem ferunt. Brutij deficiunt. Ligures Siculis opem. Luna
 adorta. Cambus Thufcinatum defendit. Luna capta, & depopulata. Colo-
 niæ trans Apenninum à Liguribus, & Cirneis superantur. Populonia capta.
 Apud Ruffellas concilium: pacem petunt: induciæ in annos viij. id Thufcis de-
 corum parum: huius belli gratia Cambus quadriennio Lucumonis onera.

cio iocclxvj. Fullus Olanius Lucumon: huius sæuitia plebem in patres: tum ciuile bellum exortum. Fesulenses, & Ruffellani Vulterram. Fullus depositus. Comerus Tombleius pro eo substitutus. Magna pestilentia Thusci vexati. Pontifex Maximus moritur. Critestes Barcolius Perusinus successit in Pontificatu. Thusci colonias Miceram; quæ postea Cuma dicta est.

A
 B
 cio iocclxviij. Inter patres discordiæ in electione Lucumonis. Fulli factio id agit pro viribus, vt nullus eligatur, qui non sit ex Fullanis: quare Comerus etiam sequens biennium imperauit. Critestes Pontifex occubuit. Ansur Cronimus Lunensis electus Pontifex Maximus; quem Sagi non recipiunt: populus tumultum: Sagi eiekti; ex ipsis tres occisi. Templum Esaris per nouum Pontificem iustratur. Sagi Arretium se recipiunt. Iterum Thusci pestilentia laborant: id effecit, vt Sagi multos ex plebe ad se traherent affirmantes Deos iratos, quod ipsi essent expulsi. Comerus nè nouus Lucumon eligeretur perbellè obstitit. Saturnus Olanius publicè in platea Tribunorum, quò plebes conuenerat in Comerum vociferatus, se plebis ducem constituit: multos ex ijs, qui Tombleiæ Familiæ partes sequebantur occidit. Cecinnæ, & multi ex nobilibus pro Tombleis. Veri pro Olanijs. Ad angulum Pelasgorum, & in via Cambi, & apud Ædiculam Lunæ pugnatur: plebes superior. At sequenti nocte quidam ex plebe, à Tombleis pecunia corrupti, Saturnum Olanium suum ducem interfecère. Tum Marancius Pomarius, qui pro Olanijs fuerat, Cecinnam fluuium cum suis transgressus, castrum, in quo se defenderet, ædificauit, quod Pomarancium dictum.

C
 cio iocclxxij. Apud Ianiculum concilium. Sagi, quod populos commouerent, & tumultus excitarent, delati. Item Vulterranus Lucumon, quod se Regem faceret. At Sagorum, & Vulterrani Lucumonis potentia, cum inter Lucumones tumultus excitarentur, vacuum Concilium dimissum. Arretini, Perusini, Volsinij, Cærites, Tarquinienses, & Veientes Sagis fauebant. Contra Thuscorum leges apud Cærem magnum Esari Templum ædificant. Tarccon Afenematus à Cæritibus Pontifex Maximus creatur. Vulterranus Lucumon concilium; quod & Arretinus. Alij Vulterrani; alij Arretini. Mediolanenses, & populi, qui Rethij dicuntur, à Thuscis deficiunt. Sconus Cessius Vulterranus Vallis Volturrenæ, & Lariensium Lucumon, quod pro Sagis esset, veneno absumptus.

cio iocclxxiij. Inter Thuscos pugnatum. Duces Vulterrani Vulterranus; Arretinis Arretinus Lucumon. Ex vtraque parte multi cecidère. Frigore vrgente induciæ. Sagi cum exercitu clam Vulterram: noctu per portam Mercurij in Urbem admissi. Plebes ad tumultum. Pontifex Maximus occisus. Esaris Templum pollutum. Vulterrani Pontificis Sagi eiekti. Lucumon in ædibus obsessus, tandem in præcepis deiicitur. Sagi viribus exercitus con-

fisi ciuitatis imperium sibi adrogant. Præfectus, & Magister Augurum solemniter Collegium claudunt; & se Horchiam. Postulati à Sagis, auguria denegant. Sagi suo iure imperij leges mutant: aduersarios multos ex Senatoribus enecant. Tarcon Afenematus Cære morabatur. Verona, & Adria deficiunt. Adraustus Volturnius Vallis Volturrenæ, & Lariensium Lucumon illuc cum exercitu; eos superat. Sagi omnes Reges, vel Tiranni: ad obsidendam Horchiam; & Augures perdendos Sagi exercitum: populus omnis tumultus, & seditiones: tandem furentibus Vulturnanis ciuibus Sagi omnes concisi.

cio iocclxxvij. Occisis Sagis inter Senatores, & plebem ciuiles dissensiones. Plebes in electione Lucumonis adesse, in Senatu, & in reliquis officijs locum habere, ambiebat. Fesulensis, Lunensis, & Populonienſis Lucumones legatos mittunt, quibus agentibus plebes, & Senatores conueniant: at nihil ab eis actum. A nobilibus Antes Moriconius creatur Lucumon: plebes Alcum Gargames Lucumonem elegit; hic Vristor erat: sapissimè pugnatum. Vultraij, & Scornelli Coloni in auxilium Senatorum. Pars superior, & vltima à nobilibus tenebatur: inferior, & mediana à plebeis. Fesulenses ioc. equites, totidem Populonienſes mittunt, qui dissensionibus consulant. Sinico Rigime ex Partenope, Augurum Præfecto, Urbis gubernatio commissa. Vallis Volturrenæ coloni, & Larienses inter se discordes arma sumunt. Lucumon Ianus Murſius Vulturnanus, qui prouidere parabat, à Lariensibus eiectus. Comoni Coloniae pro Valle Volturrena; Mediolanenses pro Lariensibus.

cio iocclxxx. Præfectus Augurum in magna platea coactum populum ad pacem hortatur; verum in plebem magis affectus dignoscitur: tandem conueniunt. Pontificem maximum creant Morgetem Salnicum Vulturnanum: hic duodecim alios sagos elegit: hic, licet à generali concilio nõ confirmatus, Efaris Templum iustrauit. Carites, Tarquinienſes, Veientes, Falisci, Grauisci, Sutrini, Cortonenſes, Arretini, Bolsinenſes bellum denunciant cuilibet Thuscorum, qui se Pirgi non conferret ad concilium ad confirmandum Maximum Pontificem Cæritem. Vulterrani, Fesulenses, Lunenses, Populonienſes, Ruffellani, Pisenses se hostes profitentur: prælium inicum: interim Larienses colonis Vallis Volturrenæ superiores. Latinus Siluius Ianiculum improuisum occupat. Partenopenſes Vulturnū vsq; excursionem: eam oram depopulati, Internum inuadunt. Cære Templum Efaris corruit; quod Pontificem Maximum, & tres Sagos occidit: his rebus deterriti pacem ineunt Thusci.

cio iocclxxxij. Volsinij concilium. Vulterrani, & Arretini simul Senam gubernare ceperunt; quæ paulo ante muris circumdata. Aruns Fesulanus ex Fesula à Vulturnanis Pontifex Maximus electus, & confirmatus. Aruns Verus Lucumon Vulturnanus. Titus Folicus Perusinus Lucumon dux contra Latiram. Comæus Rolleius Fesulensis contra partenopenſes. Iafius pomarius

ad conciliandos Larienses, & Colonos Vallis Volturrenæ, ad quod prius Titus Ogonus cum quibusdam militibus à Præfecto Augurum missus, nihil profecerat. Aruns Verus ab Auguribus officium subire prohibitus. Partenopenfes onusti præda se recipiunt. Titum Folicum cedere coegit Latinus; tandem simul fœdus ineunt. Titus Ogonus Lariensibus, & Vallis Volturrenæ Colonis conciliatis, eis pro Vulterranis Lucumon. Iasius Pomarius Colonias, quæ defecerant, ad fidelitatem Thuscorum redegit. Aruns Verus à Veris adiutus Vulterranum imperium sibi. Plebes, & Cecinnarum factio Præfecto fauebant. Præfectus moritur; quare actum de pace. Aruns ab Auguribus confirmatus Lucumon.

A

CIO DCCCLXXXIV. Arunte Lucumone, cum post tot incommoda, & calamitates summa pace potirentur. Thusci; vt magis ea stabiliretur, Perusium generale concilium coactum; quò omnes Ciuitates Thuscis subiectæ conuenerunt. In hoc Concilio latæ leges, & priuatæ singularum Ciuitatum, & publicæ totius Thuscie: quæ leges omnium, qui aderant, sacramento confirmatæ. Tunc Vulterræ annuus Lucumon creari cœptus.

B

CIO DCCCLXXXV. Lucumon Titus Aulicus. Ciuitas instauratur; at præsertim theatrum; in quò, vt huius pacis recordaremur, positæ sunt duodecim statue, quæ duodecim primas Thuscie Ciuitates demonstrarent; in medio Pacis simulacrum, quæ habet puerum Lamnon diuitiarum Deum. Tum ibi Lucumone cum Præfecto, Magistro, & Dorchetibus Augurum, & vniuerso populo presentibus à Pontifice Maximo, & duodecim Sagis Dijs omnibus sacrificatum: postea ibi primum Ianogili ludi in honorem Iani.

In Ædib. Maffeor. Vulterræ est quadam marmorea Statua, olim reperta in loco Theatri, quæ hoc Pacis simulacrum creditur.

CIO DCCCLXXXVI. Alco Elbij Mauri filio Lucumone, Iano edificatum Templum, quod pacis dictum.

CIO DCCCLXXXVII. Saturnus Salinicus Lucumone. Ex Græcia Thuscorum naues præda onustæ cum reuerterentur, Medoris Atheniensis Naues duas.

CIO DCCCLXXXVIII. Marancius Pomarius Lucumone trans Cecinnam fluuium Coloniam vnã cum seruis Græcis misit, vt auerent Castrum, quod ipsius Auus, ædificare cœperat.

CIO DCCCLXXXIX. Crano Oncario Lucumone instituti ludi Simnicani.

CIO DCCCXC. Lucumone Orcho Atriario, Lunæ Concilium: actum de Rauenna, quæ defecerat recuperanda; Orchus dux: Rauennates ab Vmbri auxiliâ petunt.

C

CIO DCCCXCI. Lucumone Tatius Salinicus. Pontifex Maximus moritur. Tarcon Eruntius Saturniensis creatur. Cum Rauennatibus bellum profecutum: tum se dedunt. Orchus exercitum contra Vmbros; dum contra Rutinos pugnaret, moritur.

CIO DCCCXCII. Alcus Maurus secundo Lucumone. Grauisæ Concilium. Ta-

tius Ramius Ianiculi Lucumon pro Orcho contra Umbros, quos à Rauennatū finibus vsque ad Montes. deuicit: illuc Vulterrani, perusini, & Carites tres Colonias misere.

ciō iōccxciiij. Aulus Cecinna Lucumon iō. Equites Fesulam, vt Fesulensium ciuile bellum sedarent:

ciō iōccxciiij. Luceus petronius Lucumon. Instituuntur Lalartes, qui ciuitatem, & subditas Colonias optimè instituant.

ciō iōccxcv. Asco Aulico Lucumone, Dalmatæ maritima Adriæ multis incommodis affecerunt; quare apud Tarquinienfes Concilium: omnes naues Thufcorum contra Dalmatas.

ciō iōccxcvj. Alcus Murfius Lucumon: contra Dalmatas pugnatum: pinguntium captum.

ciō iōccxcvij. Sarcus Volturrenus Lucumon bellum contra Dalmatas profequitur: illuc noui exercitus missi. Thufci à Græcis superantur; ex Dalmatis eiekti; ad Insulas phariam, & Traguntium se conferunt.

ciō iōccxcviiij. Turnus Crofius Lucumon. Bolsenæ coactum Concilium. Noui milites contra Dalmatas iterum missi. Dalmatæ cedunt. Thufci Erderrium occupant.

ciō iōccxcjx. Ennius Verus Lucumon. Thufci Narson flumine potiuntur vsq; ad flumen Drinum. Dalmatæ à Liburnis, & Illiricis adiuti: Histres Rauennatibus, & Adriaticis bellum: quare Thufci ex Dalmatia exire coacti, nauale bellum committunt cum Histribus: Thufci superiores.

ciō iōccc. Tibur Moriconius Lucumon. Lunæ Concilium habitum. Lartes Tolumnius Clufinus Lucumon dux contra Histros: transitus ab Henetis petitus. Heneti denegant; eis à Thufcis bellum indictum.

ciō iōcccj. Ansur Atriarius Lucumon. Acedum obsessum, quod post sextum mensem se Thufcis dedit.

ciō iōcccij. Anco Pomario Lucumone, cum Henetis, & cum Histris propè Patauium bellum commissum: Thufci superiores: Patauium obfessum; sed ab Histribus noua auxilia; Patauium obsidione liberant.

ciō iōccciiij. Lartes Volturnius Lucumon: iterum obsidetur Patauium. Patauini noctu Thufcos aggressi multos occiderunt: illuc nouus miles: uectigalia imposita: bis Patauium adortum: Thufci reiekti.

ciō iōcccjv. Olbius Dorius Lucumon. Moritur Pontifex Maximus: Accus Afnadius ei successit. Patauini se dedunt. Histrorum exercitus fractus: pacem petunt. Concilium Vulterræ. Legatis Histrorum pax concessa: at soluant ccc. Gorg singulis annis. Patauij præsidium. Lalartes electi.

Ego Aruns Petronius Vulterrannus Augurum Magister ex Annalibus, &

Historijs Thufcorum Etruscis literis antiquitus conscriptis hæc, quæ supra scripsi, Collegi Anno Vulterræ cio cio iclvi.

A

Repono hic principium eorum, quæ scripsit Cranus ex Familia Massa, qui primus ab Arunte Petronio collegit Lucumonum gesta, & incipit ubi Aruns desijt.

LXVIII.

*Scarith
Die xxvj
Nouemb.
MDCXXXV*

Prosperus Fesulanus Custos Arcis Scornelli.

B

EGO Cranus Massus Ciuis Vulterræ gesta Lucumonum ex diuersis monumentis, & Historijs Thufcorum Collegi ab eo anno, ubi desijt Aruns Petronius, ut sequitur.

*ego euanus massus ciuis vulterranus ge
stæ lucumonum ex diuersis monumentis &
historijs thufcorum collegi ab eo anno ubi desijt
arunte petronius. ut sequitur.
ergo anno cio iccccv condita vulterra fuit lucu
mon prosperus tombleius fuit delatus ranus
merulus patavinus. & præfectus augurum
quod egisset contra ciuitatem. quapropter a
pud siluam nemorosam capite plectitur.
cio icccvi lucumon est electus tatius aulicus
cus nihij gestum est quod fuerit scribendum*

Ergo anno cio iccccv. à condita Vulterra fuit Lucumon Prosperus Tombleius. Fuit delatus Ranius Merulus Patauinus, & Præfectus Augurum, quod egisset contra Ciuitatem, quapropter apud Siluam Nemorosam capite plectitur.

cio icccvj. Lucumon est electus Tatius Aulicus. Nihil gestum est, quod fuerit scribendum.

C

cio icccvij. Lucumon est electus Tegetes Dandolius; contra quem conspirauit Ancus Volturrenus; & aliqui illi adhærebant; & noctu vigiles occidit; & illum occidere tentauit: sed cum ei non successisset, ipse, & socij multati fuerunt.

cio icccviii. Hoc anno fuit Gomerus Verus Lucumon; qui Gladiatorios ludos instituit. Ad forum prætorium porticus ædificauit: hic rectam reddidit viam, quæ est à Collegio Equitum ad Templum Iani.

cio icccix. Ascus Tombleius, qui ad munus Lucumonis aspirabat, conspirauit in Tarcontem Olanium Lucumonem; & apud Senatum ambitus detulit affirmans, eum pecunias dedisse ad eam dignitatem assequendam. Antes Dorius eum defendit. Ascus autem se, quod dixit, armis defendere paratum esse, declarat. Conspiratio detegitur. Ascus Vultraium se recepit. Tarcon

vehe-

vehementi dolore affectus, quod duo filij occisi fuerint, moritur; cui Vulturrenus Cecinna substituitur, vt eius vice Lucumonis munere fungatur.

ciō iōccccx. Cum eligendus esset nouus Lucumon, Ascus tumultum excitat. Senatores discordant. Tandem Ennius Tombleius, eius patruj filius, electus est Lucumon. Ipse Ascus Vulturno præficitur: quod à Vulterrani defecere fecit. Ab officio deponitur Ennius. Quod eum Asco adhærere suspicio esset: at eius innocentia cognita, ad officium reassumitur. Ascus ædes desolatæ, & bona publicata sunt, & propinqui eiekti; aliqui capite obruncati sunt; inter hos duo fratres Lucumonis. Milites in Campanos mittuntur. Ascus ad Latinum Siluium Regem Latij confugit, Auxilium petitur; qui, spe potiundi totius oræ trans flumen Vulturnum, sicut ei Ascus promiserat, magnum exercitum mittit. Vulterrani fracti sunt. Apud Veientes habetur concilium. Lucus Masoius mittitur cum magnis exercitibus ad auxiliandum Artabanū Mursum ducem Vulterratorum;

A

ciō iōccccxj. Hercules Cecinna est Lucumon. Obsidetur Vulturnum. Reliquæ coloniæ spontè se dedunt. Ipsemet Latinus ad Ascum vadit; Vulturnum liberat obsidione. Cecidit Artabanus; & pro eo eligitur Tibur Olanius.

ciō iōccccxij. Lucumon Vulterræ est Dárdanus Francasius. Ad pugnam ventum est. Latini à Thuscis circumdati sunt. At facta, armataque manu intermedios hostes viam sibi aperiunt. Iterum obsidetur Vulturnum. Interim Latini promissæ eis ab Alco oræ potiuntur; & ibi relicto magno præsidio, in Latium reuertuntur.

B

ciō iōccccxij. Cum Aruns Moriconius gereret munus Lucumonis Vulturnū captum est: trucidantur defectionis duces. Ascus Vulterram captiuus perductus est. Tum viuis comburitur.

ciō iōccccxjv. Hoc an. fuit Lucumon Arbus Aulicus. Eliguntur Lalartes. Gladiatores remouentur. Histrionibus platea constituta est. Perusij concilium habetur. Arbus dux eligitur ad recuperandas Colonias, quas Latini occupauerant.

ciō iōccccxv. Lucumon electus est pro hoc anno Sabatius Maurus. Thusci Latinos superant ad flumen Vulturnum; & post sex menses non solum occupatas oras recuperant; sed etiam Alpium fines attingant.

C

ciō iōccccxvj. Est Lucumon Sarcus Atriarius. Arbus occidit. Sarcus ei successit. Facta est pax cum Rege Latino. Sarcus in fines Picenorum transiuit; qui fouebant, & excipiebant aliquos, qui defecerant. Adoritur Nesmi; qua Ciuitate capta, arma versus Eretram vertit. Templum Apollini extra Portam Solis ad Orientem ædificatum est hoc anno pro victoria de Picenis.....

ciō iōccccxvij. Cum esset Lucumon Turnus Moriconius, Sarcus Eretram ce-

pit; & vsque ad mare peruenit. Illuc Colonias Thusci mittunt. Sarcus dux Vulterranæ Coloniae Ciuitatem ædificat, quam Adriam inferiorem vocauit, ad differentiam alterius Adriæ, prius ab ipsis Vulterranis ædificatæ. Turnus sexto mense Imperij mortuus est; cui Coribantes Francasius subrogatus est.

A

ciò iócccxviiij. Fuit Lucumon Alcus Cefius: hic propter nimiam crudelitatem, quam in administrando officio exercuerat, post officium à Senatorijs Iudicibus morte damnatus fuit; nam Morchus Pomarius, & Elbius Dandolius eum criminati sunt.

ciò iócccxjx. Pomponæus Volturrenus Vulterranus electus est Lucumon. Alcus, qui se receperat ad Laertem Cesium patruelem, Vallis Volturrenæ Lucumonem, Vulterram in ius vocatur; qui nõ solum non obediuit, sed habuit militum delectum; & ex Transapenninis Colonijs magno exercitu comparato, Vulterram versus venit. Eius consanguinei, & fautores Vulterræ tumultum excitant: plebem commouent; at tandem eiekti sunt.

B

ciò iócccxx. In hoc anno, dum gubernaret Ciuitatem Menippus Fidentius, mortuus est Pontifex Maximus. Alcus apud Arnun suos recipit: Fesulani non possunt ei ob stare; quod ciuilibus diffensionibus agitentur. Plebes iterum pro Alco confurgit. Lucumon, & pars Senatorum se Vultraium recipiunt. Alcus Urbem ingreditur, & se Lucumonem appellat. Creatur Pontifex Maximus Morgetes Salinicus.

ciò iócccxxj. Alcus in Lucumonis munere perseuerat. Vultraij cum suis Menippus obsidetur: eos Cefius trucidat. Apud Russellas cogitur Concilium. Ad Concilium Alcus non accedit. ab ipso Concilio damnatur. Alcus ita se gessit, vt timeatur potius, quam ametur. Tandem ab amicis, quibus magis fidebat, anno secundo sui imperij occisus occubuit. Igitur Alco mortuo, eius ædes desolantur; bona publicantur; & corpus minutatim discissum est.

ciò iócccxxiiij. Est Lucumon Tibur Dandolius Naues Vulterranorum à Corinthijs nauibus adortę sunt; vna capta est; & vna demersa.

C

ciò iócccxxjv. Lucumone Osco Mauro, Thuscorum Naues, contra Corinthias progressę, potiuntur Insulę Cephaloie, & Acheis infestę fuerunt: cum Nauibus Gręcorum iniuerunt certamen, & tres ex eis ceperunt. At vna Thuscorum ex Populonia submersa est. Lalartes sunt electi. Vallis Alsia exarsit ab ædibus Francasiorum vsque ad Choriciam, vbi adseruatur frumentum publicum; & peruenit ignis vsque ad Theatrum, quod omninõ non tetigit.

ciò iócccxxv. Iafius Mursius Lucumon. Naues Thuscorum Numidijs, & Midenis damna intulerunt. In via Occi inter hortos Lucumonum, & arcem contra Templum Vertumni constituitur platea pro Salgamaris, vt ibi cibaria venderent.

ciò iócccxxvj. Fuit electus Lucumon Antes Aulicus: quo regnante à Pla-

tea Barcouicti directa est via Tarcontina vsque ad Templum Rhetia Voltu-
menae, quae prius erat flexuosa...

ciō iōcccxxvij. In Lucumonis munere constitutus est Ennius Cecinna...

ciō iōcccxxviiij. Antius Dorius Lucumon. Morgetes Pontifex Maximus
moritur: pro eo electus est Ansur Marcicus Vulterrani. Sutrij habetur con-
cilium: sed propter ciuiles discordias pauci Lucumones adfuerunt. Ansur non
confirmatur.

ciō iōcccxxjx. Contigit hoc anno munus Lucumonis Elbio Salinico. Vul-
terrani discordant in electione Pontificis. Fesulæ indictum est Concilium:
Thufci Lucumones illuc non conueniunt. Rauennates deficiunt. Comoni
habetur concilium Coloniarum Transapenninarum. Rauennam cum exerci-
tu properant: illam obsident.

ciō iōcccxxx. Semper discordes Vulterrani, etiam in electione Lucumonis
discordant hoc anno; nam multis ambientibus nullus eligitur. Plebes arma
sumit; obnunciat Senatoribus se eos omni administratione priuaturam. Qua-
tuor Collegia Tribuum in platea Vristerum suum Concilium habent; eligunt
Lucumonem Antem Ceum Tribunum partis inferioris; hunc Augures confir-
mant. Nobiles nolunt eum ire ad Templum Martis; quare iuit ad Templum
Vandimonis. Nobiles tandem eligunt Lucumonem Accerem Cecinnam:
ab Auguribus non confirmatur: attamen in Templo Martis ornatur diadema-
te Lucumonis. Nobiles tentant expellere Augures, & prohibent Collegium
aperiri: plebes iterum arma sumit. Accer, & multi nobilium ad Castrum
Salinarum fugiunt: multi se in arcem recipiunt; qui tandem coacti sunt obedi-
re Anti Ceo Lucumoni plebis.

ciō iōcccxxxj. Plebes elegit Lucumonem Pelitum Pasum; qui à Morcho
Mauro, Antio Cecinna, multisque alijs fuit occisus: Ipsi ad Siluam Nemoro-
sam capite plectuntur. Tum electus est Lucumon Acchius Sconus.

ciō iōcccxxxij. Igitur Acchio Scono Lucumone Antius Moriconius Vallis
Vulturrene, & Lariésiu Lucumō à nobilibus impulsus à Vulterra defecit; quod
idem fecerunt Vulturum, Adria, Castrum Salinarum, Pomarancium, & Vul-
traium: nam in hæc loca nobiles se receperant: quare acchius cum multum
temporis in nihil agendo contriuisset, Tribunorum impulsu milites misit con-
tra Castrum Salinarum; vbi cum diu pugnassent nobiles; nec resistere possent
fugiunt Pomarancium. Sed acchius, quod victoriam non est secutus, & quod
ad munus Lucumonis exercendum non esset aptus, depositus est ab officio, &
missus in exilium. Ipse ad nobiles Pomarancium se recepit; & pro eo fuit ele-
ctus Vancus Lamus Vulterrani, qui erat Præfectus augurum, potissima cau-
sa discordiarum: qui cum subito exercitum ordinasset, & Magistrum Equitum
eiecisset, Vultraium, & Pomarancium plures copias direxit contra nobiles.

A cio iocccxxxiiij. Lucumone Vanco Lamo. A Perusino Lucumone fuit indictum Perusij Concilium: sed propter Thusciæ dissensiones pauci illuc conuenerunt; quare nihil deliberatum est. Vancus interea habebat delectum militum. Inter Arretinos, & Clusinos erant dissensiones: etiam Fesulani in partes. Ruffellani, & Populonienses nobiles Vulterrano adiuuant. Achij opera Thuscinatum defecit. Interim Thuscorum Naues ex Asia victoria positæ reuertuntur; quare nobiles superiores fuerunt.

B cio iocccxxxijv. Vancus Lucumonis in munere persistit. Nobiles per portam Iani clam in Urbem ingrediuntur; & cum transissent viam Chrimam, ad Templum Lamnon, & ad Templum Inferorum Deorum prælium commiserunt cum Tribuno Mediano: sed cum superiores fuissent, viam Orcam, & Templum Neptuni occupauerunt vsque ad magnum fontem Volturreni: quod cum Vancus cum plebe præstò adfuisset, fuerunt à multitudine per eandem Portam parum honestè reiecti. Cum res Thuscorum ita se haberent, Alba Siluius Rex Latinorum cum Vmbri, Picenis, & Pelignis foedus iniit. Vulturnum flumen ex vna parte; ex altera Tiberim contra Thuscos traiecerunt; & Ianiculo capto, contra Veientes arma vertunt.

cio iocccxxxv. Ipse Vancus Præfectus, cum confirmatus esset Lucumon, iuit ad pugnandum contra nobiles. * * * *

LXXII.

Scarith
Die iij.
Decembr.
MDCXXXV

*Reliqua, quæ scripsit Cranus Maffus, hic repono
Prosperus Fesulanus.*

C qui inter Castrum Salinarum, & Ciuitatem Castra posuerunt; & eos terga vertere cogit. Cærites propter finitimum bellum ad Cærem Concilium indixerant; quod nec Vulterrani; nec Arretini, nec Clusini conuenerunt. Tarcon Tigonigrus Cæritum Lucumon, fuit electus dux contra Vmbros, & Picenos, qui defecerant, & contra partem Latinorum; sed contra alteram, & contra Pelignos Vrnus Deschius Ruffellanus. Nonnulli etiam equites missi fuerunt, qui seditiones inter Arretinos, & Clusinos exortas sedarent. Item alij equites ad patritios Vulterrano cum plebe conciliandos. Vulterrani tandem cum plebe dimicant. Vancus occisus est. Plebes in fugam conuersa, à nobilibus petijt veniam, quam Ruffellani, & Populonienses à nobilibus plebi impetrant. Firmata pax: & in eo loco, qui Sethac dicitur, & distat ab Urbe cio ioccc. passus versus Castrum Salinarum, vbi prælium commissum fuerat, à quatuor vltimis Sagis solemniter sacrificatum est: tum electus fuit Lucumon Pomponæus Marcicus Pontificis Maximi germanus.....

cio iocccxxxvij. Dum Pomponæus Lucumonis munus administraret, mili-

tes Vulturum missi sunt; & aliqui ad Veientes; nam Veientes hostes pepulerant: at Sutrium se se hostes receperant. Antius Moriconius. Pomponæum Lucumonem non agnouit, quin Tatum Salinicum, qui illuc iuerat, ut in Officio succederet in carcerem detrudit.

CIO IOCCCXXVIIJ. Aruns Dandolius Lucumon. Latini Vulturno coacti terga vertunt. Altera pars Latinorum Nepetam cepit. Birgiæ actum Concilium. Ascus Verus contra Antium Moriconium missus est; & mandatum Colonijs, ut Asco milites concederent, ut Antium ab officio vi remouerent.

CIO IOCCCXXXJ. Armise Vero Lucumone. Vrnus Deschius, cum Vulturum transmeasset, Latinos in Latium insecutus est: & occupato Sessano Soratiam obsedit; quare Latinis reuocandus fuit exercitus, quem in Thuscis habebant. Antius Moriconius occubuit; quapropter Asco facillimum fuit, eos populos ad obedientiam Thuscorum reducere: Tatus etiam diem clausit, an ab Antio, an vero ab Asco occisus, ut ei in officio succederet, non satis compertum est.

CIO IOCCCXLI. Electus fuit Lucumon Vulturrenus Cecinna. Pontifex Maximus moritur: pro eo creatur Dárdanus Eborceus Vetulonienfis. Lunæ Concilium habetur: Thusci exercitus à duobus lateribus Latium exagitant: hinc Ariciam occupant; illhinc Soratiam, & flumen transmeant. Pontifex Maximus non fuit ab Auguribus approbatus: quare Ianus Eborceus eius frater eligitur.....

CIO IOCCCXLJ. Fuit Lucumon Mucius Fidentius. Populoniæ habetur Concilium. Thusci Albam obsident. Ab ædibus Sagorum ad Vestales ædificantur ædes ad usum vxoris Maximi Pontificis.....

CIO IOCCCXLIIJ. Turrenus Maurus inijt Lucumonis officium. Alba capta est: Rex clam aufugit in montes: Alba depopulata incenditur. Peligni, Liburni, & Dalmatæ in Regis auxilium accurrunt. Frentani, Picentini, Lucani, Brutij, Samnites, & Ætoli à Latinis postulati fœdus ineunt contra Thuscos, quos sibi infestos futuros timebant; & Colonijs, quæ in Campania erant, damna intulerunt. Illuc Thuscorum exercitus aduenit.

CIO IOCCCXLIII. Lucumon est Prosperus Dorius. Cortonæ indictum est Concilium. Transappenninæ Coloniae vocantur, ut irent in Campaniam: militum delectus iterum habetur; cum quibus missus est Magister Equitum, qui Tiberim transgressus Ardeam cepit. Frentani, & cæteri populi Internum obsident. Rex Latinus cum exercitu suas Vrbes in Latio recuperavit. Ardea igitur capta Elbius Verus Equitum Magister, cum Lauinij agrum deuastrasset, Sessiam aggressus est, quam cum depopulatus esset, in Campaniam venit...

CIO IOCCCXLIIII. Alcus Dorius Prosperi frater eligitur Lucumon. Frentani, alijq; populi Internum capiunt; vbi crudelissimè Thuscos affecerunt. Libur

ni,

ni, & Dalmatæ populi cum Latinis discordes se se retrahunt. Equitum Magister, cum se Vulturini Deschio coniunxisset, cum eo contra hostes progressus inter Internum, & Cumam bellum committunt. Frentani, alijque populi, qui foedus inierant, victi, fugatique sunt; quos Tusci insecuntur. Creantur Lalartes, non absque tumultu.

ciò iócccxlv. Ex familia Vera Lucumon electus est Vultures. apud Rufellas cogitur Concilium. Rex Latinus pacem postulauit: Conceditur. Tusci urgente frigore, & magnis, continuisque imbribus coacti reuertuntur; & in Campania inter Colonias castra collocant.

A

ciò iócccxlvj. Tibur Volturrenus Lucumon. Parthenope à Tuscis capta, & depopulata est. Frentani, & socij per legatos inducias petunt, nec eis cōceduntur: Equitum Magister Picentinis multa damna intulit; sed magna pestilentia reuerti cogitur; quare inducias in xxxv. annos iniuit.

ciò iócccxlviij. Ansur Murfio Lucumone pestis in Tuscia inualuit; quare solemniter expiatur populus; & sacra fiunt.

ciò iócccxlviij. Quod pestilentia vis ingrauesceret, ansur in Lucumonis munere perseuerat.

ciò iócccxljx. Etiam tertio anno Lucumonis munus exercet ansur. In Tuscia pestilentia cessat. Ianus Pontifex moritur: cui Hercules Cefius Vulterrani subrogatur. Magistro Equitum decretus est triumphus: quare ei triumphalis arcus erigitur ad Angulum Coribantis inter Vestales, & Forum Tirrenum.

B

ciò ióccccl. Saturnus Francasius fuit Lucumon electus. Vetuloniae habitum est Concilium. Ad petitionem Augurum sex legati eliguntur, qui ad SALOMONEM Regem Hebreorum irent. Ad quem duodecim crateres aureos miserunt. Cum his Collegium Augurum duos Dorchetes misit; ut illius Regis sapientiam audirent, quæ ab omnibus quam maximè celebratur.

ciò iócccclj. Lucæus Salinicus Lucumon. ad finem anni Legati redeunt à SALOMONE cum donis ingentibus, quæ ad Tuscos Rex sapientissimus miserat.

C

ciò iócccclij. Lucæus confirmatur Lucumon. Thermae, à Tirreno Rege olim ædificatæ in Via Meonia, restaurantur.

ciò iócccclij. Artabanus Marcicus eligitur Lucumon.

ciò ióccccljv. Tiberinus Cefius Lucumon. In eligendis Lalartibus inter Sagos, & Senatores excitatur tumultus; quare Vulterræ generale concilium indicendum fuit. In quo pro Senatoribus dicta est sententia, Sagis, & Pontifice Maximo indignantibus.

ciò iócccclv. Olbius Pomarius Lucumon.

cio iōccclvj. Aruus Atriarius Lucumon.

cio iōccclvij. Azzus Moriconius Lucumon.

cio iōccclviij. Gomerus Atriarius Lucumon.

cio iōcccljx. Ofcus Volturnius fuit Lucumon; hic admodum superbus fuit; hic quam plurimos Senatores, & Cives sine vlla causa iniustè occidit: quare postea à Iudicibus iustè post officium damnatus fuit.

cio iōccclx. Cum Orchus Maurus esset Lucumon, quod Perusini, & Arretini discordes essent, Fesulæ habitum est Concilium. Vulterræ etiam in electione Lucumonis inter Senatores dissensiones: nam pari suffragio electi sunt Ennius Tombleius, & Titus Cecinna; quare cum esset forte eligendus Lucumon, ex Orin fuit extractus ab auguribus Ennius Tombleius; quapropter vehementer Titus exarsit invidia.

A

B

C

LXXVI.
 Scarith
 Die 7. De
 cembriis
 MDCXXXV

Mecenas Cecinna hęc scripsit.

Prosperus reposuit.

CIO IO CCCLXj.

A Nno; post-
 quam Ma-
 gnus Vandimon,
 hanc nostram Ci-
 uitatem ædificare
 cepit, Ennius Tô-
 bleius, forte Lucu-
 mon electus, antiũ
 Marcicum, à mi-
 nimo Cócilio Val-
 lis Volturrenæ,
 & Lariensium ele-
 ctum Lucumonẽ,
 confirmare nolu-
 it: nam Titum Ce-
 cinnam timebat;
 atque, vt ab Vrbe
 abiret, cupiebat;
 ideò ad regendos
 Larienses, & Colo-
 nos Vallis Voltur-
 renæ eundem Ce-
 cinnam misit. Vol-
 turrenẽ Vallis Co-
 loni tumultum cõ-
 mouent; inde ad
 defectionem. Ti-

tus quò magis minis, & pœnis tumultum sedare tentat: eò magis tumultum excitat. Vetus Templum Osiridis, à Thusco Rege antiquitus in via Enachia ædificatum, restauratur, & augetur.

CIO IO CCCLXij. Menippus Cecinna Lucumon. In Valle Volturrena Coloni Vnciæ arma sumpsere contra Titum Lucumonem; qui accerfitis ex Nepturia cccc. Equitibus Vncinos Colonos superat; seditionis duces in carcere

CIO IO CCCLXij. Anno postquam ma-
 gnus vandimon hanc nostram
 ciuitatem ædificare cepit
 ennius tombleius sortelucumon
 electus antiũ marcium a
 minimo concilio vallis volturre
 nae et lariensium electum lu-
 cumonem confirmare noluit. nam
 titum cecinnam timebat. at-
 que ut ab vrbe abiret curie
 bat. ideo ad regendos larien-
 ses et colonos vallis volturre
 nae eundem cecinnam misit
 volturrenæ vallis coloni tu-
 multum commouent. inde ad
 defectionem. titus quo magis
 minis et pœnis tumultum sedare
 tentat. eò magis tumultum ex-
 citat. vetus templum osiridis
 a thusco rege antiquitus in via
 enachia ædificatum restau-
 ratur et augetur.

CIO IO CCCLXij. Menippus Cecinna

custodiri imperat. Valgæ minimum Concilium coactum est. Nercus Agnithus in Lucumonem locutus, Concilij legatos ad defectionem incendit. Titus, quamuis Equitibus, & Licitoribus stipatus esset, lapidatur. Qui Vnciæ erant in custodia, à populo liberantur. Lucumon, & Senatus Vulterrano, audita Vallis Volturrenæ seditione, Orcium Salinicum, & Nuccium Atriarium cum cio ioc. Equitibus illuc ad tumultus, & dissensiones sedandas misere.

cio iocclxiiij. Armifex Verus Lucumon. Volturrenæ Vallis, & Lariensium Coloni tandem deficiunt. Exercitum contra duces Vulterrano mouent. Orcius legatus Vnciam adiit, non recipitur. Neptusini, & Salieni sunt pro Vulterrano: qui noctu per portam Zanci Ciuitatem Vncinam ingrediuntur. Vncini, id non expectantes, Vulterrano obstare non audent. Orcius, Nucciusq; humanitate Colonos placare curant. Concilium minimum indicunt: Vallis, & Laci populi cum armis ad Concilium adueniunt. Deniq; Nuccij eloquentia Colonum iram mulcet; atq; agit, vt iij. Legati eligerentur; qui Vulterram mitterentur veniam postulatum; atque petitum io. Gorg, quæ Vulterrano debebant.

cio iocclxjv. Elbio Marcico Lucumone, Orci, & Nuccij humanitas, atq; benignitas Colonos seditiones sedauit. Nuccius ab ipsis Colonis electus, ab Elbio, & Senatu Vulterrano Lucumon confirmatur. Legatis, quicquid petere, conceditur. Creantur Lalartes; à quibus decretum, vt Lariensium, & Vallis Volturrenæ Lucumon biennio tantum gubernet. Item Comoni Præfectus. Verum Præfecto superioris, & inferioris Adriæ, atque Vulturni triennij munus concessum. Saturni Templum in Vico primo Pelasgorum restauratur. A Pontifice, & Sagis sex Sacerdotes eliguntur; qui Saturniani Sacerdotes dicti.

cio iocclxv. Prosperus Crosmirius Lucumon. In via Vera versus Theatrum, Penatum publicorum Templum corrui: quare omnis populus lustratur: & ne aliquis ad illorum Vicum accedere audeat, cauetur. A Sacerdotibus reedificatur sine porta, & sine fenestris.

cio iocclxvj. Tibure Olanio Lucumone, Hercules Cefius Pontifex Maximus moritur. Arbus Dorius subrogatur.

cio iocclxvij. Cum esset Lucumon Alcus Volturnius, Concilium Vulterræ habetur; propter Arretinorum seditiones.

cio iocclxviii. Neuius Volturrenus Lucumon antiquissimum Templum Brodonæ ad Siluam Nemorosam auxit.

cio iocclxix. Lucumone Larte Cecinna, Barcholus Parmensis Lucumon ad defectionem populorum animos incendit. Cum Mediolanensibus, Rauennatibus, & Cócilio Rethiæ agit, vt Parmam à Vulterrano imperio liberarent. Ornus Murfius cum nonnullis cohortibus Parmam à Vulterrano missus, vt colonos deterreret. Parmam pugnatur. Lucumon Barcholus à Ciuitate fugatur. Lartes Vulterrano Lucumon maximis sumptibus Ædes Cecinnarum ad angulum periculum restaurat.

ciō iōccclxx. titus rombleius tirreniæ Ciuitatis Lucumon Senatores iu. ad parmenses discordias sedandas parmā mittit. Barcholus, qui cum suis ad Castrū Gremelum se receperat, Mediolanensū, Rauennatum, & Rethiæ expectabat subsidiū. Aliquæ Coloniae Fefulensium, Arretinorum, & Vulfiniorū deficiunt.

A ciō iōccclxxj. Ansure Mauro Lucumone, Bleræ Concilium: in quo decernitur, quot annis mitti in Volturrenam Vallem, & ad Lacum Larium cohortem. Item inter padum, & Mantuam, & ad Felsinam, vt Colonias cohiberet. Barcholus cum suis à Vulterrā militibus occiditur.

ciō iōccclxxij. Lucæus pomarius Lucumon. A Vulterrano Senatu deliberatum est, vt parmenses, quemadmodum Coloni Vallis, & Laci, ex Vulterra sibi Lucumonem eligant: Verum Parmenses obtemperare negauerunt.

B ciō iōccclxxij. Menippo Aulico Lucumone, Sagi, inter se discordes à Pontifice munere priuantur. Duo Saph extinguuntur: ideò omnis populus ex legis decreto lustratur. Sagi iterum ad officium admissi. Cum fontes Salinarum deficerent, Salinatores nouos fontes magnis sumptibus ædificant; vt meatus aquarum, vndiq; diffusi, in vnum denuò redigerentur.

ciō iōccclxxjv. Dum esset Lucumō Ornus Cefius, in electione Lalartū seditiones oriuntur. Mauri, & Cecinnæ ad pugnam: Maurorum Sacerdotes Martis, Cecinnarum Herculis, duces fuere: Pontifex Maximus, cum tumultū imperio sedare vellet, occiditur. Quidam Maurorum damnantur. Pro Mauris est Lucumon: Sagi autem pro Cecinnis. In Magna platea ad Ædes Maurorū iterum pugnatur. Sagi, & Cecinnæ inferiores fuere: qui plebem ad tumultum excitant: quapropter bellum ciuile exoritur. Tandem Cecinnæ, & Mauri cōciliantur. Patritij omnes contra Pontifices, Sacerdotes, & plebē. Augures seditionem extinguere curant: extinguunt. Sagi contra conuentiones pacis. Quare Etruriæ ad fanum Voltumnæ Conciliū indicitur. Illuc Sagi vocatur, sed venire recusantes, Pontificio munere priuantur, & alij duodecim eliguntur.

C ciō iōccclxxv. Lucumone Artabano Aulico, Primi Sagi veniam petunt. Vt omnis tumultus sedaretur, decretū fuit, vt omnes xxjv. essent Sagi. At cum aliquis decederet, nullus in eius locum substitueretur, donec ad duodecim redigerentur. Cum in Magnam plateā omnis populus cōuenisset, Dárdanus Dandolius Vulterrānus, primus ex vltimis Sagis, Pontifex Maximus eligitur. Ab Orno Fidentio Colonia deducitur ad Cellulam augendam. Ædes, quæ sunt à Platea Vristerū ad Templum Vandimonis, & vsq. ad Angulū Iasij, exarserunt.

ciō iōccclxxvj. Olbius Pomarius Lucumon. Volcæ habetur Concilium. Quidam ex Parthenope incenderunt Lucum Herculi sacrum: & peruenit ignis vsque ad parietem Magni Templi ipsius Herculis. Rei capti præcisus manibus, erutis oculis, combusti sunt.

ciō iōccclxxvij. Est Lucumon Elbius Mericonius.

ciō iōccclxxviii. Turno Volturreno Lucumone, nihil est memoria dignum.

ciō iōccclxxix. Dum Lucumonis munere fungeretur Iasius Felfinius, Monathius à Parmensibus Lucumon electus à Vulterrano Senatu non confirmatur; Nam Barcholanis adhærebat: attamen Lucumonis officium exercet: quare Vulterrani Cranum Dandolium miserunt, vt sine tumultu Parmenses ad obedientiam redigeret. At ipse, Colonum animos à concordia dissentire cognoscens, eis bellum indixit: & Vulterram reuersus, illuc cum magno exercitu perrexit. Parmenses timentes ad Cranum legatos cum Monathij capite misere, orantes veniam. Ignoscitur Colonis. Cranus Lucumonis munus hoc anno Parmæ exercet: deinde, vt prius solebant, Parmenses sibi Lucumonem eligunt.

A

ciō iōccclxxx. Turreno Francasio Lucumone, Ennius Maurus in locum defuncti Pontificis Maximi eligitur; verum, cum se aptum ad hoc munus non cognosceret, Pontificatu se abdicauit. Aruns Tolumnius Clusinus ei subrogatur. Pontifices in Templo Lamnon, & in Templo, vel in antro Inferorum Deorum solemne Sacrificiū obtulerunt propter maximas tempestates, fulgura, & fulmina, quæ Augures infausta esse dixerunt.

ciō iōccclxxxj. Cogiro Salinico Lucumone Lunæ coactum Concilium. Tatius Crofius Perusinus dux eligitur contra Frentanos, Picentinos, Lucanos, Brutios, & Aetolos, quod sequenti anno induciæ tempus compleretur. Qui cum audissent à Thuscis scribi milites, Legatos pacem poscentes ad singulos Thusciam Lucumones misere; quare Vulterræ Concilium. Pax negatur.

B

ciō iōccclxxxij. Saturnus Olanius Vulterranus Lucumon. Tatius cum parte exercitus in Campaniam progressus est. Bellum incæptum prosequitur. A Vulterrani Vultures Verus cum cciō peditibus, & iōō equitibus mittitur. Parthenopem Tatius aggreditur: Hostium vires simul congregantur. Lucani, & alij populi legatos ad Athim Siluium Regem Latij subsidium petunt: nè cum Thuscis fœdus frangatur, Rex Latinorum clam paucos milites misit. Siculi opem maximam hostibus promittunt. Interim Parthenope capta depopulatur.

ciō iōccclxxxiiij. Lucumone Iano Marcico, Thsci omnia depopulantes, & incendentes, agrum Picentinarum vsq; ad flumen Silarum occupant: propè fluuium cum hostium exercitibus prælium commissum: Thsci superiores flumen transiere; & vsq; Blandam fugientes hostes infecuti, eam Ciuitatem depopulantur: deinde Vlcm primam Lucanorum Urbem obsident. Interim Peligni, Frentani, & Caraceni Campaniam maximis itineribus petebant; quare Veius Elicius Veientum Lucumon cum nonnullis agminibus Equitum, & peditum contra illos cucurrit.

C

ciō iōccclxxxjv. Aulus Cecinna Vulterræ Lucumonis munus exercet. In Lalartum electione nouæ seditiones exortę, nam Tribuni, & Vristeres instabant, vt quatuor Lalartes è plebe crearentur. Sagi, vt inter Lalartes duo ex ipsis numerarentur, curabant. Patritij à Sagis, & à plebe dissentiebant: quapropter, nè tumultus excitaretur, Lucumon populum dimittit, & hoc anno Lalartes nõ eliguntur. Vlcis à Tatio capta. Lucani victi, Thusci traicere montes. Peligni, & focij in suis montibus castris positos occiosi. * * * *

A

Hæc repono nè Romanis.

P. F. A.

LXXI.

*Scarith
Die jv.
Decembr.
MD CXXXV*

illic persistunt. Tatio verò dum victor in Brutios peruolaret, eodem tempore ex tribus lateribus aggressus, à Mare à Siculis; ab Ætolis à monte; à flumine Laio à Brutijs, vincitur, & occiditur; vix quinta exercitus pars ad Veij Castra se recepit. Veius in Lucanos cum suis perrexit.

ciō iōccclxxxv. Tibure Cesio Lucumone, scribuntur noui milites. Concilium Cære habetur: Veius Tatio subrogatur. Omnium Coloniae, & Ciuitatum milites vocantur. Thuscorum Naues è Tracia cum victoria reuersæ in Lucanos mittuntur. Peligni in Campaniam descendentes Phrægreis, alijsque Colonis damnum inferentes à Turno Volturreno Vulturni præfecto superantur: quapropter ad exercitum Ætolorum, aliorumque hostium confugiunt. Ab inimicis Thusci ad montem accedere prohibentur. Siculorum naues cum nostris certamen iniuere: nostræ terga vertunt, & ad Capaniæ litora se recipiunt: quo cognito ab hostibus, Thuscorum Castra adoriuntur.

B

ciō iōccclxxxvj. Antes Moriconius Lucumon. Thusci in castris obsidentur, sed, cum hostes inter se dissentirent, & Ætoli à Brutijs, & alijs populis discederent, obsidione liberantur. Coloniae interim nostris opem ferunt: prælium iterum commissum. Siculi in fines suos se recipiunt. Ætoli cum Thuscis iunguntur: Brutij superantur: Veius victor Corfensiam vsque, quò se Brutij receperant, excursionem fecit.

C

ciō iōccclxxxvij. Lucumone Arunte è Maurorum familia, Rethiæ populi à Thuscis deficiunt. Patauini non solum cccclx. gorg, quæ Vulterræ, & alia multa, quæ alijs Thuscis debent, non soluunt; sed etiam cum Adriensibus deficere audent. Vulterrana plebes propter fœnora tumultum. Parma seditionibus plena; quare exercitus reuocatur. Picentinis, & Lucanis ignoscitur; & quidquid nostri ceperant, eis restituitur: verum ab ipsis quotannis ccio gorg soluere promissum.

ciō iōccclxxxvij. Tito Felsinio Lucumone Tribuni, & Vristeres quatuor tribuum Collegia in Agrum Martialem coegerunt; & Tribunus partis superioris creatur Princeps plebis; cui omnes obedire promiserunt: verum, cum

tribu-

Tribunus solempni pompa ad Templum Maximi Esaris progressus esset, in ipso Templo à licitoribus, & ab equitibus Lucumonis occisus occubuit. Plebes irata ad Ædes Lucumonis præcurrit: Vix à suis Titus à furore plebis liberatur: qui per Hortos in arcem se recepit. Ædes à plebe depopulantur. Horchiæ, Vultraij, Pomarancij, & Castri Salinarum Coloni ad Urbem adueniunt: ciuile bellum incæptum: ad Camesis angulum pugnatur; plebes superior per viam Tharis ad angulum Pericum peruenit: à Cecinnis, & alijs nobilibus certamen committitur; patritij victi sunt. Curia à plebeis occupata, à Colonis, & patritijs recuperatur: quare ad Theatrum dimicatur. Dorchetes Augurum, & Sagi Pontifices per præcones edicunt, nè quis audeat in Theatro pugnare, quia sacrum est; & Dij ius suum defendent. Dimittitur pugna. Littores propter Templum pollutum puniuntur. Barcholi factio è parma eijcitur. Naues è Cuma discedentes ad Adriam recuperadam progrediuntur; quò Alcus Dorius cum exercitus parte iter aggreditur.

A

ciòccccxxxix. Alcus Fidentius Lucumon. Titus Felfinius damnatur. Templum Esaris lustratur. Cortonæ Concilium. Vulterrana plebes illuc legatos quatuor de nobilibus querentes misere. A parma exules restitui postulant: vtrisque Lucumon, & Vulterrani legati obstabant. Concilij patres non cõueniunt. Maximus pontifex iudex constituitur; qui Vulterranae plebi tertiam partem fœnoris ademit, & Tribunos liberat à Lucumonis imperio; exules præterquam se-
ditionis duces, restituuntur: seditiosi in Latium confugiunt. Adrienses obsessi, postquam opem à Rethijs promissam diu frustra expectassent legatos ad Vulterrana Senatum mittunt, orantes, vt ipsis Colonis ignosceret; verum non ignoscitur, donec Adrienses præfectum, & se-
ditionis duces Alco tradidissent; qui damnati sunt.

B

ciòccccxc. Menippo Cecinna Lucumone, Thuscorum exercitus cum Lariensibus, & Volturrenae vallis Colonis Montem Adulacum in Rethios transiecit. Rethijs Vindelici, & Norici opem ferunt: Cranus Rechitus risensis Thuscorum dux apud Ebudos in conspectu hostium confedit; deinde prælium iniit; & victus, fugatusque fuit: hostes castris potiuntur: Thusci in Montem Adulacum se recipiunt subsidium expectantes.

C

ciòccccxcj. Mozzus Dandolius Lucumon. Fidentia habetur Concilium: patres patavinis, qui pecuniam, quam debebant, soluerant, pepercere. In Campania ad custodiam Coloniarum plures arces edificantur; illuc nonnulli milites missi. Cranus cum alijs militibus denuò in Rethios descendit. Iterum dimicatum est: dextrum Thuscorum cornu fugatur; verum, dum hostes fugientes Thuscos persequuntur, à nostris circumdati superantur, & plerique trucidantur; nonnulli flumen tranantes ab Azzo Moriconio Vulterrano Laci, & Vallis Lucumone, qui cum aliquibus agminibus adueniebat, vt Crano si opus fuisset, opem ferret, occisi fuere.

cio iōccccxciij. Tibure Murfio Lucumone, in Rethijs à Thuscis Coloniae deducuntur.

cio iōccccxciiij. Esar Volturrenus Lucumon. Ob victorias Mercurio Templum ædificatur.

A cio iōccccxcjv. Lucumon est Morgetes Petronius. Cum essent eligendi Lalartes, tumultus (vt solet) excitatur: plebes, vt quatuor ex popularibus eligantur, postulat: obstant patritij: plebes tandem exauditur. Duodecim Lalartes creantur; hi potissima causa fuerunt dissensionum in Vulturnanos, & Pisenses; nam, cum Pisensibus nouas leges iussissent, non modò ipsi non obtemperauere; verum etiam Gubernatorem Vulturnanum eiecerunt. Vulturnani ad arma: exercitum in Pisenses mouent. Pisæ obsidentur.

cio iōccccxcv. Gomero Aulico Lucumone, Populoniae Concilium. Pisenses, quod Gubernatorem eiecissent, damnantur; verum Lalartum edicto liberantur. Extra portam Dianæ, Dianæ fanum instauratur.

B cio iōccccxcvj. Antes Dorius Lucumon. Colonis Castris Salinarum ob re-
pertas iterum aquas, vt Templum Vandimoni ædificent, conceditur.

cio iōccccxcvij. Amuccio Atriario Lucumone, Pontifex Maximus moritur: cui Azzus Moriconius substituitur. Ad Siluam Nemorosam Mons Deæ Brodonæ Sacer muris circumdatur.

cio iōccccxcviiij. Orno Pomario Lucumone, Perusij Concilium habetur. Aula Lucumonis restauratur, & augetur.

cio iōccccxcjx. Dum Cranus Salinicus Vulturnanam Rempublicam gubernaret; quod multis mensibus non pluisset, fuit maxima annonæ caritas; quare naues in Asiam ad frumentum emendum missæ. In Monte, in quo noster Pater Vandimon olim ex Armenijs huc veniens constitit, solemniter à Maximo Pontifice ipsi Patri nostro immolatum est: inde Sagi, & Sacerdotes Vandimonis sacrum Lucum circumiere à via Ergia ad fontem Magnum Regis Vulturreni; & à Templo Neptuni vsq; ad Plateam Barcouicti.

C cio iōcccc. Lino Mauro Lucumone, Vulturnanorum naues Siculorum duas ceperunt.

cio iōccccj. Lucumonis honorem Meuius Petronius consequitur. Thuscorum naues, postquam magnum damnum Cretensibus intulissent, præda onustæ, certamen cum Atheniensium nauibus iniuere. Quinque Atheniensium captæ; vna Thuscorum demersa; vna ex Russellis incensa: verum, cum redirent, tempestas victoriam obumbravit.

cio iōccccij. Lucumone Iano Francasio propter frequentes, inundantesq; aquas penuria non solum frumenti; sed etiam salis Thuscos affligit; nam Salinarum meatus nimium augentur aquis pluuijs. Ignis forum Prætorium exarsit. Ciuitas lustratur.

cio iōccccij. Arbus Felsinius Lucumon. Ab ingenti pestilentia Italia vexata: sed Vulterra intacta; quarè extra Portam Felicem Templum Æsculapio ædificatum est. Ob meatus Salinarum à superfluis aquis depurgatos, solemnè Pompa extra Castrum Salinarum à Vulterræ Dianæ Fanum ædificari cæptum est.

Mecenas Cecinna hæc ex Annalibus, & Historijs collecta, sic breuiter Latinis litteris scripta reliquit.

Accipe, quæ tibi reponit tuus Prosperus Fesulanus obsessus.

Ego Anlus Flaccus Vulterræ hæc scripsi gesta Lucumonum ab anno, vbi Mecenas Cecinna desit, incipiens

Anno cio iōccccjv.

Titus Cecinna Lucumon. Lalartes eliguntur: statuunt contra luxum. Magistratus omnes quatuor annos durare volunt. Inter Senatores dissensiones in electione Lucumonum: alij Lalartum decretum; alij priorem usum: omnia commota: plebis seditio non deficit. Concilium habitum Bolsenæ: Lalartum decretum approbat. Azzus Pontifex Maximus moritur; Luceus Minutius ex Ianiculo successit.

Anno cio iōccccviiij.

Morgetes Francasius Lucumon. Cirnei inter se arma. Areufenici viribus & numero Sumbris inferiores, à Vulterræ, & Populoniensibus per legatos auxilium: ideò Bolsenæ Concilium. Missus ad eos Ennius Verus cum ingenti exercitu, eo Consilio, vt Insulam occuparet. Commissum prælium. Sumbri victi. Thuscum Tola flumine traiecto Beniorum agrum depopulantur. Sardi Sumbris auxilium. Innouatum prælium ad flumen Aren. Sardi, & Sumbri fugati. Thuscum cum Areufenicis totius Insulæ potiuntur. At Areufenici, quod soli in Insulam dominari vellent, à Thuscis seiuncti, à Siculis auxilium postulant. Quibus serò opem ferentes Siculi, nullam opem ferunt: nam Areufenici se Thuscis iniquissimis conditionibus dederant.

NVLLI VNQVAM PRODEST TARDVM AVXILIVM.

Anno cio iōccccxij.

Cronus Dorius Lucumon. Insula munitur. Siculi captam Thuscum nauem reddunt, coacti. Lalartes post dissensiones electi; nam Sacerdotes, & Sagi inter Lalartes, Pontifices duos volebant: verum concessum, vt ex duobus Sacerdotibus, alter ex xij. Sagis esset. Id Sagis placuit. At inter ipsos Lalartes dissensiones. Alij Lucumonem annum: alij ad quatuor annos; sed

in dif-

A

LXIX.

Scarith

Die jv.

Decembr.

MDCXXXV

B

C

in diffensionibus consumptum tempus à lege statutum. Nihil effectum. Tum Aulus Cecinna, caput eorum, qui annum Lucumonem volebant, cum parte infimæ plebis; quod Lalartes non fecit, fecit armatus. Cronum è Ciuitate expulit: se Lucumonem. Cronus Arretium.

Anno cio iōccccxv.

A Aulus Cecinna Lucumon. Militum agmina in Cirnum, vt Cirneorum motus reprimerent. Ad finem anni, nè nouus Lucumon eligatur, obstat Aulus. Ipse in imperio perseuerat. Occus Burnianus ex plebe Lalartes popularium, nobiliumque maiori parte adiutus, cum tempus adfuisset, quo Aulus extra Ciuitatem ambularet; ipsi nec id opinanti portas clausit: se Lucumonem creat. Aulus ab amicis destitutus Fesulam se recepit.

Anno cio iōccccxvij.

Occus Burnianus Lucumon optimè administrat. Eum, quod ex plebe esset, Aruns Maurus oderat. Hic Pomarancij, & Castri Salinarum Colonis auxilia ferentibus, Occum expellere tentat. Plebes obstat. Occus damnauit Aruntem: alijs ignouit. Ad finem anni instat Occus, vt nouus Lucumon eligatur.

Anno cio iōccccxviii.

B Mozzus Dándolius Lucumon. Siculi, & Sardi magnum delectum habent. Timent Thusci, nè imparati aggrediantur à Siculis. Populoniæ Concilium. Milites scribunt. Burniani, Occi gratia inter nobiles adscripti.

Anno cio iōccccxix.

Occus Burnianus secundo Lucumon. Cum Siculis, & Sardis prælium. Thusci inferiores. Nouus miles in Cirnum; quò hostes se contulerant, & plagam Occidentalem occupauerant vsque Aliscam. Illic à Thuscis superantur, & magnis cladibus affecti ex Insula eiiciuntur. Ob hanc Victoriæ Vulterræ extra portam Mercurij, Victoriæ Templum ædificatum.

Anno cio iōccccxx.

C Occus confirmatus Lucumon iōccc. homines missi, qui Burnianum Castrum ædificarent. Algera Felfinia, impudica Vestalis viua sepulta. Cecinnæ. & Veri ad arma. Ciuitas in partes diuisa. Occus cio ccl. militibus tumultum comprimit. Partium capita exulant. Senatores in eligendo Lucumone discordes. Occus sex ali. * * * *

*Qua Titus Aulicus Aulo substitutus adimplevit gesta Lucumonum
repono ego Prosperus.*

LXXIIX

Scarith

Die xj.

Decemb.

MDCXXXV

os meses imperat, né im-
periū sine successore. Tan-
dem ritus Andronicus ho-
mo nouus electus.

Anno cio iccccxxj.

DEfuncto Aulo Flac-
co, ego Titus Auli-
cus Lucumonum gesta scri-
bendi gratia in eius locum
subrogatus. Ibi à me cæ-
ptum, vbi ab ipso Aulo o-
missum.

Anno igitur cio iccccxxj

Tito Andronico Lucumone
ne, in agro suo. Occus Bur-
nianus occisus. Multi de-
lati. Cronus Dorius à seruis
detectus; eius bona publi-
cata: domus desolata. Oc-
co solemnes exequiæ. Inter
Gratiarum ædiculam, &
Templum Veneris publi-
cis sumptibus ei sepulcrū.
In Via Ocagia ad domum
Burnianorum contra vicū,
& Templum Crani colum

na cum Occi statua à popularibus erecta. Mortuo summo Pontifici, Tagot
Petronius subrogatus. Extra Portam Herculis Via Bacchi à fonte Liberi vsq;
ad Ædiculam Sabatij restituta.

Anno cio iccccxxij.

Anco Atriaro Lucumone, Thuscinati Concilium. Larienses, & Volturrenæ
Vallis Coloni inter se ad arma. Pomponæus salinicus, Esar Volturrenus, &
cio icccc. Equites à Lucumone, & Vulterrano senatu illuc missi. Larienses Vul-
terrano imperio non obtemperantes castigati. Ex eis cio cio cio. occisi.

os meses imperat ne impetium
sine successore. tandem ritus an-
dronicus homo nouus electus
anno cio iccccxxi
desunco aulo flacco ego titus au-
licus lucumonum gesta scriben-
di gratia in eius locum subro-
gatus vbi a me caepum. vbi
ab ipso aulo omissum
anno igitur cio iccccxxj
tito andronico lucumone in
agro suo occus burnianus oc-
cisus. multi delati. cronus do-
rius a seruis detectus. eius bo-
na publicata. domus desolata.
occo solemnes exequiæ. inter
gratiarum ædiculam et tem-
plum veneris publicis sumptibus
ei sepulcrum. in via ocagia

A

B

C

H

Igno-

Ignotum. Ad angulum Talli propè plateam Ædes Olaniæ incensæ: petroniæ in Via Tharis igne consumptæ. Maximum Tirreni sepulcrum, olim à Rege Tarconte extra portam Felicem in agro Iunoni sacrum, ædificatum (quod, quia simillimum illius à Cariæ Regina Viro Mausolo constructi, Mausoleum à plebeis vocatum) à fulmiue tactum. Quod Augures infaustum. Omnis populus lustratus. In Monte Vandimonis immolatum.

A

Anno cio iccccxxij.

Lucæo Cefio Lucumone, Sagi discordes inter se: ex histres Perusium; vbi nouas leges, & religionem nouam. Mantuani à discordibus præfectis ad diffensiones prouocati. Vulterræ à porta Mercurij ad Templum Victoriæ via instaurata. Obelisci sex vetustate consumpti restaurati. A Langijs à fonte Solis iuxta Templum Apollinis vsq; ad villas Hesperias lxx. columnæ cum monumentis coloniarum Vulterratorum positæ.

Anno cio iccccxxjv.

B

Marancio Pomario Lucumone, Lalartes creati. Contra luxum nouæ leges. Sepulcrum sapientissimo Lino Mauro, augurum magistro in xvij. annos, extra Herculis portam iuxta fontem Cipriæ Calenæ sacrum, à Mauris maximis sumptibus ædificatum, ob nimium luxum, Lalartum decreto dirutum. Histri- nibus vitia reprehendere in Comedijs concessum. Tres Sagi damnati. Ab ip- sis Perusij alij nouem Sagi electi. A singulis singulis tribus mensibus Maximi Pontificis munus administratum. Vandimoni Templum Perusij ædificatum: in quo simulacrum cum duodecim manibus, ac pedibus duodecim positum. Id ab eis Maximi Esaris appellatum. Aliud Collegium Augurum Perusij institutum. Nouæ leges; Religio noua contra communem thuscorum cæpta. Vulterrani vehementer in Perusinos irati, Perusium Legatos, de his quærentes. Mantuani quotidie ad arma. Vulterrani coloni inferiores eiectioni. E Parma, Comone, & Valle Volturrena milites Felsinam ad opem ferendam Tribuno. Extra Iani Portam vsque ad Regis Iani sepulcrum via constituta. Domus extra portam Brodonæ, ab Area Razenuæ vsq; ad Templum Esculapij, à seruis quibusdam incensæ. Capti igne consumpti.

C

Anno cio iccccxxv.

Menodoro Salinico Lucumone, è perusio Legati absque responsu. Apud Fesulenses Concilium, quò nec Perusini, nec Arretini, nec Clusini, nec Sutri- ni, nec Nepesini, nec ipsorum Coloni conuenientes, immò Sagorum leges, & falsam Religionem sequentes, & approbantes in cc. Gorg damnati. Ipsorum Lucumonom, & trium Sagorum capitalis sententia publicata: item trium Præ- fectorum mantuæ ob ipsorum diffensiones. A Perusinis milites Felsinam con- tra Vulterratos. Vulterrani se in Castra recipere coacti.

Anno cis iōccccxxvj.

Messio Pomario Lucumone, in Magna Platea Ædes duodecim Gubernatorum, temporis antiquitate dirutæ, iterum maiori sumptu reædificatæ. Mantuæ à Colonis Vulterrani, & Fesulensibus cum Arretinis dimicatum. Hi è Ciuitate expulsi. Etiam Senæ exortæ seditiones: Tribunus Arretinus eiectus; iterum restitutus; Vulterrani inferiores. Ædes inter Langios, & Gargites igne penè consumptæ. Felsinæ pestilentia milites affecti.

Anno cis iōccccxxvij.

Alco Dorio Lucumone, Thusci pestilentia vexati. Vulterrani nihilominus ad Senam oppugnandam. Fracti, fugatiq; Arretini. Vulterrani victores ab Arretinis, & Clusinis è Sena iterum expulsi. Mantuæ Arretini magnis clibus affecti. Fesulani, & Vulterrani tantum tota Ciuitate potiti.

Anno cis iōccccxxviii.

Ansure Petronio Lucumone, Russellani, Vetulonienfes, & populonienses Senam in auxilium Vulterratorum. Inimici trucidati. Clusum obsessum. A Fesinensibus inter se non conuenientibus dimicatum. Ab inferiori parte Tribunus Vulterraniensis in prætorem reuocatus. prætor occisus. Vulterræ Brodonæ Mons militibus, muris, & turribus munitus.

Anno cis iōccccxxix.

Ante Moriconio Lucumone, Clusum captum. In Campania bellum contra Colonias exortum. perusina Colonia, & fociorum victa: quibus parthenopenses, Lucani, & picentini auxiliati. A Vulterrani, & focijs pars exercitus in Campaniam. E Felsina prætoriani eiecti. Tribunicij restituti.

Anno cis iōccccxxx.

Menippo Vero Lucumone, Vulterrani, & focij apud Russellas Concilium. Vetulonia, Saturnia, & Veia pro perusio, Arretio, & Cortona. Clusum à Vulterrani præsidium. In Campania à perusinis, & focijs, Lucanis, & picentinis omnes Colonia occupatæ, præter Vulturum. Capetus Latinorum Rex à perusinis contra alios Thuscos vocatus. Ianiculum à Latinis captum.

Anno cis iōccccxxxi.

prospero Francasio Lucumone, Vulturum obsessum. Cærites, & Veientes à Latinis victi, & fugati. perusinorum Transapenninæ Colonia à Colonis Vulterrani superatæ. Vulterratorum Naues Vulturum ad opem ferendam Colonis. Apud Cumam cum Lucanis, & picentinis in litore certamen commissum. Fullus Dándolius Vulterraniensium, & fociorum. * * * *

LXXX.

Scarith

Die xij.

Decembr.

MDCXXXV

*Hæc ego repono obsessus ab iniquissimis Romanis.**Prosperus Fesulanus.*

dux cum cciccc cciccc iccc. militibus in Arretinos progressus.

Anno cicc icccccxxxij.

A Morgete Cesio Lucumone Vulturum obsidione liberatum; verum paulo post oppugnatum, & captum. Interni dimicatum. Vulterrani ob inimicorum discordias superiores. Internum receptum. A Rege Capeto Cære obsessa. Cirnei ad defectionem; Tusci ab insula inhonestè expulsi. Cum Arretinis pugnatum. Fracti. Arretium obsessum.

Anno cicc icccccxxxiiij.

B Benno Atriaro Lucumone, Vulterranches è Campania magnis cladibus eiekti. Latinis omnis ora trans fluuium Vulturum concessa. Vulturum, internum, & Cuma à Perusinis, & socijs occupata. Aliæ Coloniae in Parthenopenses, Picentinos, & Lucanos diuisæ. Vulterrani ab Arretinis reiekti. A Latinis Cære capta. A Veientibus Veie defensa. Arretium iterum obsessum. Inter Fesulenses diffensiones. Latini Arretinis auxiliati.

Anno cicc icccccxxxjv.

Pailo Burniano Lucumone, Ancironæ à Lalartibus à Silua Nemorosa, & à Monte Brodonæ remotæ; in tres partes diuisæ, & in Vrbe in Templo Aretia, in Templo Iunonis, & in Templo Rethiæ Voltumenæ collocatæ. Ad montem in earum locum Equites missi. Extra Portam Solis in Monte Itali apud Templum Hesperii Vallum ædificatum. Thuscia etiam ab annonæ caritate vexata. Rethij, & Mediolanenses Vulterranchis; Rauennates, & Eridanenses Perusinis opem. Exercitu ex vtraque parte aucto, prælium initum; quod omnibus infelix. Vulterranchis Clusium; Perusini Cortonam. Pailus ipse, Vulterranchis Lucumon, Fesulam ad diffensiones sedandas.

Anno cicc icccccxxxv.

C Hercule Mauro Lucumone, Veientes discordes superati à Latinis. Apud Clusium pugnatum. A Vulterranchis victoribus Cortona obsessa. E Latio nouus miles. Cortona obsidione liberata. Vulterranchis inter Petronios, & Volturrenos ad fontem Montis Itali extra Portam Solis dimicatum. Quinque ex Petronijs occisi. Duces seditionis damnati; alij relegati.

Anno cicc icccccxxxvj.

Amuccio Fidentio Lucumone, Cortona, licet magna Vulterranchisum clade, capta. Duci Fullo mortuo Bennis Atrarius subrogatus. Illicò in Arretinos exercitum. Verum à Perusinis aggressus; & Cortonam reuersus.

Anno cio iōccccxxvij.

Lucæo Crofmirio Lucumone, Cortonæ pugnatum. Vulterrani Perufinos vsque Arretium fecuti. Ipse Rex Capetus illuc cum exercitu progressus. Vulterranelles in Castris adorti. Perufini Castris potiti: attamen nostri, superiores; plures enim ex Perufinis desiderati. Ipforum dux, & Latinorum Rex occisi.

Anno cio iōccccxxviii.

Amuccio Fidentio secundo Lucumone, à Capeti filio Tiberino Latinorum Rege Perufinis auxilium negatum: immò Latinis ex Thufcia reuocatis, Cære, Veia, & in Ianiculo præsidio relicto, exercitus in Campaniam contra Perufinos omnium Coloniarum potiundi gratia missus: quare Perufini, & focij ad Vulterratos legatos veniam, & pacem postulantes: qui non modo non exauditi, sed nec auditi. Arretium adortum: verum Vulterrani reiecti. Perufini iterum pacem. Vulterræ Concilium. Perufinis, & focijs ignotum. Generale Concilium Vulfinij indictum. In superiori parte Urbis in via Armenia, inter Ædes Venefas, & angulum Spugiorum Minervæ, Cereri, & Ogigi Templum ædificatum.

Anno cio iōccccxxxj.

Occo Pomario Lucumone, ad Concilium Thufci omnes: pax firmata: ritus, & sacræ leges, atq; antiqua Religio ab omnibus restituta: nouæ leges, & constitutiones ad concordiam spectantes latæ. Lucumonis munus ad sex annos. Omnes Lucumones, & à Concilio eligendi, & Larth subijciendi. Larth post Concilium summa potestas, & auctoritas data. Larth honor singulis sex annis vni ex duodecim Ciuitatibus concessus. Vulterra prima, deinde aliæ. Veia, Saturniæ, & Vetuloniæ multa concessa, ac permiffa. Ex vtraque parte Coloniarum redditæ. Vnus, ex tribus Perufinis Sagi superstes, Vulterram ductus erutis oculis, præcisa lingua, & manibus, combustus. Alij falsi Sagi in Insula Herculis relegati. Maximi Esaris (vt ipsi aiebant) simulacrum minutatim confractum. Turrenus Maurus à Concilio electus Vulterratus Lucumon; & primus Larth omnium Thufcorum constitutus. Campania à Tiberino occupata. Ad eam recuperandam Occus pomarius Senator Vulterratus à Larth dux electus. A Larth ad fontem Cipriæ Calenæ Lini Mauri patris sepulcrum magno sumptu, & ingenti magnitudine reædificatum. Apud Felicium fontem Naumachia instaurata. Extra portam Mercurij in Monte Morgetis Templum Cranæ, olim dirutum reædificatum. Fortunæ statua in angulo Tombleio erecta. ad Ædiculam Gratiarum extra portam Brodonæ solemnè pompa à tribus primis Sagis immolatum. Extra portam Dianæ in via Cambisis à Templo Dianæ vsque ad agrum Nigrum, vsque ad fontem vigintiquatuor obelisci constructi, & publicis duodecim Ciuitatum penatibus dicati. pro veia, Saturnia,

Ianiculo, & vetulonia octo columnæ erectæ. Supra fontem Menippi propè Campum Nigrum arx parua constructa, quæ Turreni postea dicta.

LXXIV.

Scarith
Die v. De
cembris.

MDCXXXV

*In hac Scarith clausa scripsit Azzus Moriconius,
& ea Prosperus reposuit.*

A

Post dissensiones, post prælia Thusci tandem conciliantur; & nouæ leges feruntur: Lucumones, ad sex annos redacti, Larth subiciuntur.

Anno à Cethim, hoc est Vulterræ ædificatione cio iccccxl.

Turrenus. Maurus Vulterræ Lucumon primus Larth creatur: Cære, & Veie recuperatæ. Defuncto Pontifici Maximo Turnus Canifacius Lunensis subrogatur, qui à Larth confirmatur. Apud Tiberim cum Latinis dimicatum: Thusci victores Ianiculo potiti. Rauennatum tumultus ab Arunte Moriconio Volturrenæ Vallis, & Lariensium Lucumone sedatur. Occus

B

Pomarius Thuscorum in Latinos dux exercitum in duas partes diuisit, altera ad oppugnandam Ardeam relicta, ipse cum altera in Campaniam. Cum Parthenopensibus, Picentinis, & Lucanis certamen initum. Thusci fugati. Iterum dimicatum: Thusci superiores, omnes Parthenopensium Ciuitates occupant. Vulturnum, quò se hostes receperant, adortum. Hostes victoribus se dedunt. Ardea capta. Ipse Tiberinus contra Thuscos in Lauinij agrum progreditur, prælium commissum. Rex se Lauinium recepit: Latinorum exercitus è Campania reuocatus. Occus vsque ad Sefiam occupat. Tiberinus pacem. Vulterræ Concilium. Pax negatur. Nostri ad Lauinium fracti. Occus in Latium reuertitur. Iterum apud Vulterræ Concilium. Tiberino in decem annos induciæ concessæ.

C

cio iccccxlvj.

Alco Dorio Vulterræ Lucumone, Oldus Folicus Lucumon Perusinus Thuscorum Larth. Perusij Concilium. Corsicam recuperandam decretum. Oldus Aruntem Crofium Perusinum ducem eligit: cui cum Magister Equitum milites, & Naues negasset, à Larth Perusium in ius vocatus, exulatum mittitur. Thusci octo menses dimicantes Iusulæ potiuntur. Aulus Cecinna, Tur-

renus.

post dissensiones est prælia Thusci
de m conciliantur. et nouæ leges
feruntur ad lucumones ad sex an
nos redacti Larth subiciuntur
anno a cethim. hoc est
vulterræ ædificatione

cio iccccxl
turrenus maurus vulterra
nus lucumon primus larth cre
atur cære et ueie recupera
ta. defuncto pontifici maxi
mo turnus canifacius lunen
sis subrogatur qui a larth con

renus marcius, & mutius Francasius, alijq; multi Vulterrani patritij, Sagorum falsam religionem secuti, damnantur. A Siculis, & Sardis Corsicæ recuperandæ gratia cum Thuscis certamen commissum; à Thuscis reiecti. Perusij Concilium. In Sardiniam exercitus transmeare iubetur. Delectus militum habetur. Sardi Tiganorum. Ziliorum, Zuchabatorum, Numidiorum, midenorum opem implorant: interim apud Phiutonem ab Arunte superantur. Thusci in Sardos Tibulatio excursionem. Agrippa Siluius, cum in Latinorum Regnum Tiberino successisset, inducias non feruat. Phregreium vsque depopulatur. Cohortes nonnullæ è Sardinia reuocatæ, in Campaniam missæ. Apud Perusinos Concilium. Per Sacerdotes martis Agrippæ bellum indictum.

ciò icccclij.

Vulterre Lucumon Aruns Verus: Iasius autè nicorosius Arretinus Lucumon, & Larth Thuscorum. A Latinorum Rege in Campania Thusci superantur. Novi milites scribuntur. Magister Equitum cum parte exercitus illuc properat. Sardis finitimi populi ferunt opem. Aruns apud Curcium fugatur, Nymphæ se recipit: deinde in Corsicam. Vulterræ Lalartes creati Vectigalia colonis imposita: in luxum pœnæ constitutæ: in magna Platea ludi Martiales incæpti: Marti solemniter sacrificatum. Sardi in Corsicam. Biatores depopulati. Alifca obsessa. Tusci in Corsicam noua præsidia. In Campania apud fluuium Vulturnum Thusci, & Latini dimicant: pugna vtriq; infausta. Rauennates, Eridanenses, Felsinij, Parmenses, & Vmbri sub Ducatu Cæritis Lucumonis Tiberim transgressi, vsque Ariciam hostiliter excursionem fecere: vbi cum ipsius Latini Regis exercitu dimicatum: Latini victi: Rex fugam. Aricia obsidetur. E Campania Latini reuocantur. Aricia obsidione liberata. Magister Equitum, & Cæritum Lucumon Latinos superant. Sefia, & Ornum capta: Lauinium obsessum: Latini pacem petunt. Arretij Concilium. Pax firmatur. Vulterre Volturreni, & Petronij discordes ad arma; certamen ineunt; ex vtraque parte multi cadunt. Seditiois duces à Lucumone ab vrbe expulsi. Apud Arretinos Concilium.

ciò icccclvij.

Gomero Tombleio Vulterrano Lucumone, & Messio Rolleio Fesulæ Lucumone, & totius Thuscicæ Larth, in Corsica Thusci à Sardis superati in Montes Areufenios se recipiunt: Verum, cum è Campania Magister Equitum aduenisset, post multas clades Sardi è Corsica eiekti. Mortuo Pontifici Saturnus Volturrenus Senator Vulterranus successit, qui à Larth confirmatur. Thuscus victor Sardiniam vsq; ad Montes menomenos occupat. Siculi inter se dissentiant; quare Aruns Larth permissu relicto Lucæ Cecinna Magistro Equitum in menomenis, cum exercitus parte è Sardinia subito in Siculos: alontium dirutum: Siculi coniuncti arma in hostes: Brutiorum, & Ætolorum ope rufcos

ab In-

ab Insula arcent. Fesulæ Concilium: aruns ob turpem à Siculis discessum damnatus.

ciò iccccclxjv.

A

Kitim Ciuitatis Lucumon ratius Fidentius; thufcorum Larth tarcon rigo-nigrus Cæritis Lucumon. Creantur Lalartes: inter Cecinnas, & Veros dimica-tum: Veri à Petronijs adiuti superiores. thufci ingenti pestilentia afflicti; lu-cumon desideratur; à Senatu Larth consensu Alcus Francasius primus Arunen-sis in eius locum subrogatur. Sardi ab Aphricæ populis adiuti expellere thu-fcos curant; tibula à Sardis recuperata; illuc mutius ticistius patritius Cæritis cum nouo exercitu: Sardi se recipiunt ad Montes: thufci vsque ad fluuios Ceo-rum, & themum occupant. Siculorum classis thufcinatum, & populoniã magnis incommodis afficit; Insulam planasiam, Æthalam, Gorgonam, & Cor-nam occupat. E Sardis exercitus thufcorum reuersus in Siculos mittitur; cer-tamen committitur: Siculi fugam. Apud Cærites concilium: in Siculos bellum decretum: Thufci maximis cladibus eos affligunt: vsque Capuntium excursio-nem: Capuntium captum. Ab Alco Lucumone Vulterrano in via secunda re-lasgorum propè langiorum Forum thermæ ædificatæ, & Lucumonum apella-tæ, ad differentiam thermarum tirreni: quæ Regis appellantur. Decem ex petronia Familia damnantur; ipsi namque duos fratres ex Volturrenis occide-rant. care iterum concilium.

B

ciò iccccclxx.

C

Morgete Moriconio Ethursiæ Ciuitatis Lucumone, Cronus Crosmarius Lunensis Lucumon, omnium Thufcorum Larth constitutus. Thufci è Ca-puntio eiekti: iterum Capuntium occupant; Siculos fugant; ipsi à pestilentia, & frumenti inopia ab Insula fugati. Mediolanenses ob nimia onera, & vecti-galia à Thufcis imposta seditionem excitant: à Larth Mutius cum exercitu missus. Thufci Sardos Corensios, & Corbitensios superant; tandem Sardi omnes se dedunt; vt quot annis ioo ciò ciò. Gorg soluant, fœdus inicum; arces in Insula ædificantur; præsidium relictum. Prospero Turfiano Fesulensi, & Lucæo Cecinnæ Magistro Equitum à Larth Triumphus conceditur: propè Templum Herculis extra portam Lucæo triumphalis arcus erigitur. Lalartes creantur. Cecinnæ, & Veri (vt solent) discordes: ciuile bellum commissum; Cecinnæ à patritijs, Veri à popularibus adiuti: seditionis duces Larth decre-to exulant. Sacri Brodonæ Montis arx augetur. In Via Ergia Ædes Morico-niæ exarserunt. Turreno Cecinna duce Vulturum deficit: Lucius Petronius illuc cum exercitu. Mediolanum obsidetur. Lunæ Concilium.

ciò iccccclxxvj.

Occus Pomarius Urbis Ethruriæ Lucumon eligitur, Accus Pagasimeus
Clu * * *

Commendat tibi Prosperus Fesulans anulum suum:
& reponit hic, quæ scripsit Antius Gredonius

FActa Lucumoni à me Antio Gredonio Vulterrano breuissimè conscripta ab anno, vbi Azus Moriconius desijt vsque quò mihi permissum fuerit.

Qui hæc lecturi estis videbitis Fortunæ, humanæq; vitæ volubilitatem: Imperia non semper manere: at, sicuti dijs placet, crescere, decrescere, & mutari. Post eiectos Reges Thuscum im-

Handwritten text in a cursive script, likely a Latin inscription or letter, enclosed in a rectangular border. The text is difficult to decipher due to the cursive style and some fading.

perium nuquam maius, nuquam potentius, aut gloriosius fuit, quam his temporibus: sed heu citò decreset.

Anno igitur cio iccccxcvj. à quo Ethrusci principium haberent, Vulterratorum Lucumon, & Thuscorum omnium Larth erat Vulturinus Cecinna: hic superatis Ianiculensibus (qui suum ipsorum Lucumonem Larth volebant) Veientibus, Vetulonensibus, & Saturniensibus; Vulterranas seditiones sedauit: alios seditionis duces damnauit, alios ab Vrbe discedere coegit: duos Senatores Parmam misit ad eam Coloniam regendam; quò eos ccc. equites, & iccc pedites secuti sunt præsidij gratia. Cû Sardi Transmeomenij defecissent, Vulterræ Concilium indixit. Accer Verus dux belli creatur, qui cum exercitu mon-

Desideratur adhuc in hac Histor. xx an. ni, quod e- of nò repe- rimus

A
XXCIX.
Scarith
Die viij.
Iunij.
M DC XXX

VI.

B

C

tes transgressus trans Meomenios fudit: Efaronesios, deinde Saltintanos casti-
 gavit. Siculi Sardos adiuuant: æquo Marte apud Thirsum pugnatum est: de-
 inde apud Ceorum flumen; vbi Thusci superiores fuere; qui, eiectis Siculis,
 Sardiniam omnem recuperauere. Illuc arcibus constructis, & præsidio in Ci-
 uitatibus omnibus relicto, Accer aduersus Siculos classem. Siculi apud Insu-
 lam Phorbantiam victi: Ciuitates Segestanum, Drepanum, & Senefta capiuntur.
A Sed Accer moritur. Noui milites cum Tibure Dorio duce à Larth missi, in
 Siciliam applicuere. Ad fluuium Bathim iterum Siculi fugantur. Panormo Thu-
 sci potiuntur. Brutij, Lucani, & Ætoli Siculis opem ferunt. Alontium, Capun-
 tium captum. Messeni, Miselli, & Argenij se Thuscis dedunt. Catana obsidetur.
 Brutij, Lucani, & Ætoli fracti, pauci ad suos redeunt. Siracusij opem à Mathio-
 nibus, Cartagonijs, & Libijs implorant. Catana liberatur. Transapenninæ Co-
 loniæ iubentur milites in Siculos mittere. Sequenti anno renouatur prælium.
 Catana capta est: Siracusij deditioem faciunt: Classis Aphricana à Thuscis
 fugata. Vulterræ iterum Concilium. Interim Thusci, paruis Insulis Aphrici
B maris potiti, Brahodiam in Mathionibus applicuere: sed exercitus à Concilio
 reuocatus in Brutios, & Ætolos mittitur. Insulæ in mari Aphrico munitæ. Ca-
 puntinis, Panormensibus, Messenis, Siracusijs, & Catanis, vt Lucumonem
 eligant, conceditur, à Larth confirmandum: alijs Ciuitatibus à Larth Prætor,
 vel Præfectus eligendus. Vulterrani in Siciliam tres Colonias; duas Perusini;
 vnam Arretini; vnam Fesulenses; vnam Lunenses misere: in Sardos verò Vul-
 terrani vnam Coloniam; vnam Arretini; vnam Populonienses; duas Veientes.
 Interea in Brutijs Rhegium obsessum, capitur: deinde Locrum, Sicianum, &
 Scopum. Lucani, Ætoli ad opem ferendam Brutijs accurrunt: verum à Thu-
 scis victoribus superantur. Corfentia post obsidionem capta est. Brutij legatos
 ad Aremulium Latinorum Regem eligunt, qui in Campaniam exercitum su-
 bitò contra Colonias misit. Brutij iterum superati victori cedunt; quare Tibur
 ad expugnandos Lucanos properat. Lucani, Ætoli, Frentani, Caraceni, Pe-
C ligni, Nestini, & Latini aduersus Thuscos foedus ineunt. Umbri, Picentini,
 Samnites, Sabini, & Parthenopenses Thuscos adiuuant. Cirneis Sardis, & Si-
 culis à Larth imperatum est, vt milites ad Tiburem mittant. Vlci capta est: à
 Lucanis, & focijs recuperatur. Alius exercitus ex Rhetijs, Mediolanensibus,
 Rauennatibus, & Transapenninis Colonijs cogitur aduersus Latinos: eum Tan-
 tius Marcicus Magister Equitum duxit. Ardea, Clostra, Aricia primo impetu
 captæ; Lauinium obsessum. Latini, qui Vulturum obsidebant, ad res suas tuen-
 das reuocantur. Lucani, & focij fugantur in montes. Vlci, & Blanda Thusci po-
 tiuntur. Lauinio, Sessa, Sefiano à Marcico occupato, Alba obsidetur. Umbri,
 & Colonia superiores Thuscorum Pelignos superant: Caraceni spontè se de-
 dunt: Tibur Ætolos penitus vincit: Frentani, Lucani, & Ætoli fugati, in-

montibus obsessi sunt. Acelte, & Alginum oppida, quæ superioribus annis Thusci occupauerant, Histri, & Heneti adoriuntur; & depopulantur. Aremulius Thuscis se dedit, & Larth se subiecit: Albæ magnum præsidium. Frentani, & socij omnes Thuscis se dedunt. Vulterræ habetur Concilium. Tiburi, & Tanti decernitur triumphus. Elbius Dándolius cum parte exercitus aduersus Henetos, & Histros mittitur. Aremulius coram patribus Larth obedientiam iurat, & cío. Gorg quot annis Thuscis soluere promittit. Nouæ colonie, & præsidia in populos subiectos missa fuere; itaque Italia omnis, præter Ligures, Ethrusco cessit imperio. Vulterræ extra Portam Solis Templum Fortunę ædificatur: in via Rauzeth ludus Maximus fabricatur: Ludi Superni instituuntur: à Pontifice Maximo in Templo Victoriæ sacrificatum est: crateres xvj. aurei Victoriæ donati. Statuæ Lucumonis, Tati, & Tiburis in magna platea positæ sunt.

cío cíoij. Vulturno Cecinna confirmato Lucumone, & Anco Messio Perusino Lucumone, Thuscis, immò Italiæ Larth, ab Elbio Dándolio Aceste, & Alginum recuperantur: obsidetur Patauium. Histri ab Illiricis, Liburnis, & Dalmatis opem petunt. Interim Patauium depopulantur Thusci; & Henetos fugant. Perusij cogitur Concilium: noui milites scribuntur contra Histros. Galli in Thuscis à Liguribus irritantur. Pontifex Maximus moritur: Aulus Cecinna, patris Lucumonis filius, Pontifex eligitur. Heneti, iterum superati, Thuscis se committunt. Ad Tilaneptum fluuium cum Histris, & socijs pugnatur: Histri fracti. Perusij Concilium. Bellum Liguribus indicitur; qui timentes veniam petunt, & spontè ioc. Gorg quot annis soluere promittunt. Thusci, & subditi populi nume- * * *

Secundam Gredonij partem hic repono ego Prosperus.

rantur. Perusini, qui Perusium habitant absq; infantibus, & seruis centum octuaginta duo millia, & sexaginta: Perusini Coloni bis sexcenta millia, & sexcenti viginti tres. Vulterrani tam Urbem, quàm suburbia incolentes absq; libertis, infantibus, & seruis quadringenta millia quinquaginta duo; municipia, Coloni, & alij Vulterrani subiecti quadragies centena millia, & ccclxj. reliqui Thusci omnes, & ipsorum Coloni ter quinquagies centena millia triginta. Ij verò, qui Thuscis obediunt, tam Siculi, Cirnei, & Sardi, quàm Histri, & Lucani, alijque omnes bis nonagies centena millia; Latini ter decies, & nongenta millia. Vulterræ eliguntur Lalartes. Hi populum in quatuor tribus diuisum in viginti Præfecturas subdiuidunt; duos alios Tribunos creant, & suburbia à Porta Herculis vsque ad Fontem Liberi, & ad Templum Pacis, ad Fontem Horchiæ, quæ cío cío. passuum ab vrbe distabat;

A

B

C

XCI.

*Scarith
Die xvj.
Iunij.*

MDCIVXL

& ab Arcu Rhehæ ad Templum Fortunæ extra Portam Solis, & ad Villas Hesperias ad Templum Cranæ, ad Amphiteatrum Iani, vsque ad Portam Iani; & à Templo Diana: vsque ad flumen Æxarem quinta tribus vocata. Sexta, verò tribus à Piscina ad Aquas Oſcas, & à Circo Acceris vsque ad Siluam Nemorofam, & ad Portam (Mons namq; Brodonæ ſemper Cuſtodi eiusdem arcis obediuit, & numquã in tribubus eſt numeratus) ab Ædicula Concordiæ ad Vicum Rudem; ad Ædes Marcicorum vsque ad Templum Tirreni. Hæc breuiter adnotaui, nè ignoretur magnitudo noſtræ Urbis; & damna, quæ nobis Romani intulerunt: qui, ſi non Urbem diruere, Suburbia, quæ Urbem certè æquabant, deſtruxerunt. Item Lalartû edicto nouę naues, & biremes fabricantur. Frumentum plebi auxerunt: ſed Lucumonem damnarunt in c. Gorg, eò quod ſuis ſumptibus eandem familiam, milites, & equites retineret, ſicuti cum eſſet Larth retinebat. De hoc Vulturnus etiam à Larth reprehenditur, cui indecenter reſpondit; immò à Larth Peruſium accitus ire reſuſcit: quapropter in cio io. Gorg damnatur. Vulterrani Lucumon, & Gubernatores numerum Vigilum in Vrbe, & ſuburbijs augent. Plerique Lalartum clam occiſi. Legati omnium Ciuitatum, & Coloniarum Thuſcorum coronas aureas, vel argenteas, aut aneas Lucumoni Vulterrano ob victorias obtulere; quas Lucumon Tatio, & Tiburi impartiuit. Inde in magna platea maximis ſuis ſumptibus Ludos Ianogiles celebrat; vbi ab vniuerſo populo viua voce à Lalartû decreto liberatur, qui non ſolum c. verum etiam cio io. Gorg populo diſtribuit, Coloniam ad Orientem propè Farnetam tranſduxit, ad Carſolum ædificandam. Vultraium auxit. Apud Sethac turrim conſtruxit; Collegium Augurum purpureis, & aureis ornamentis ornauit; in Via Rauzeth propè arcem ærarium duplicibus muris muniuit; ad Angulum Pericum columnam ingentis magnitudinis erexit; quam Victoriæ dicauit: ſeruos publicos, & ioo. Gorg inter Senatores diuiſit: ingentibus donis Lucumones donauit; Colonis tributa minuit; militibus ſtipendium auxit; in via ſecunda Pelafgorum Baſilicam conſtruere cepit. Interea Peruſij cogitur Concilium: claſſem in Illiricos, & Liburnos mittendam decernitur: Oſnus Cæpis Peruſinus à Larth belli dux eligitur. Lucumon Vulterrani in cio io. Gorg à Larth damnatus, à Concilio abſoluitur, Larth indignante. Claſſis Thuſcorum Scardoniam Inſulam cepit; inde Ortoplam verſus nauigans naufragium paſſa eſt: Naues xv. ſubmerſæ; reliquæ Adriam, & Flanonam in Hiſtris rediere. Illirici, Liburni, & Dalmatæ, Tedamo flumine traiecto, Lopſitam ceperunt; deinde Strupſim. Ardolini, præſidio Thuſcorum trucidato, Illiricis ſe dedere. Semenſes diſcordes inter ſe decertant. Tandem Illirici Ciuitatem per proditionem occupant. Tranſapenninæ Coloniae per Henetos milites in Hiſtriam mittunt. Claſſis reſtauratur. Volcera Vulterrani Colonia obſidetur ab hoſtibus. Hiſtri à Thu-

fcis ad Illiricos deficiunt. Apud Tilaneptum pugnatur. Thufci inferiores usque Patauium fugati fuere. Classis à Thuscinato, & Messana ad Ostia Titi fluminis applicuit; & Derio capto agrum Ænonum incendit. Ænonum obsessum, captum, depopulatum, dirutum est. Illirici cum Thuscis apud Corinium prælium committunt. Vindelicij, & Norici ab Histris irritantur in Rhetios, & Vennonentes aggrediuntur. Rhetij legatos ad Larth mittunt, opem postulant. Larth Mediolanensibus, & Lucumoni Lariensium, & Volturrenorum imperat, vt Rhetios adiuuent; interim Perusij Concilium indicit: sed Lucumon Vulterrano indignans, quod Larth, se infcio, Colonis Vulterrano imperaret, mandat Arunti Cesio Laci, & Vallis Lucumoni, nè Larth obediret. Vindelicij Vennonentes superant, & apud Culconam cum Rhetijs decertant: Rhetij inferiores; Phanania obsidetur. Concilium Perusij habetur: Larth multa in Vulterrano Lucumonem vociferatus, patres coegit ad eum in ioc. Gorg multandum. Aruns Cesius, quod Larth non obtemperasset, Lucumonis munere priuatur. Elbius Dándolius à concilio Lucumon eligitur, & cum exercitu ad auxiliandos Rhetios mittitur: Lucumon Vulterrano populum in Campum Ilicis extra Portam Felicem vocauit; ibi concionem habuit; Vulterranoſq; exorauit, nè Larth Perusino seruire patiantur: & cum ipsi semper fuerint Thuscorum principes, nulli, præterquam suo Lucumoni, obediant. Interim Histri defectionis pœnas luunt; nam à Thuscis plerique trucidati sunt. Verum Illirici, & socij post multa certamina Thuscos à se pellunt, quibus à tempestate agitatis, altera pars eorum Miseniam; altera Lætheum Corinthiorum oppidum applicuere: verum Letheiensis eos à littore prohibere conantur; quare prælium committitur. Lætheiensis tandem fugantur. Thufci apud Lætheum castra ponunt: quò audito, Arifthemedes Corinthiorum dux cum exercitu Lætheum progressus est; & cum Thuscis certamen iniit; verum superuenientibus reliquis Thuscorum Nauibus, & quadriremibus, cedere cogitur; & Corinthum redire. Thufci Lætheum oppugnant. Pheredus Atheniensium dux, & Megarenſes ad opem ferendam Corinthijs accurrunt; sed Thufci depopulato, & incenso Letheo in Italiam cum magna præda festinant. Interim Elbius Dándolius Adulam Montem transgressus cum Rethijs se coniunxit. Perusium ad concilium patres vocantur. Vulturnus se infirmum simulans ad concilium non accedit: sed per legatos se excusat; & vt ipsum Lucumonem confirmarent, muneribus sed non confirmatur: Antius Galeritus creatur Lucumon.

cio cio viij. Menippo Coricinio Lucumone Arretino, Thuscorum Larth, cum audisset Vulturnus, Antium Galeritum, quem Senatus Vulterranoſ legatum ad concilium miserat: Vulterranoſ Lucu * * * *

XCVI.

Scarith

Die xxxvj

Iunij

MDCXXX

VI.

A

B

C

Si Prosperus has Historias non reponeret, tu non inuenires.

mōnem creatum esse, in Theatrum populum congregat; à quo ipse Lucumon confirmatur. Galeritus non recipitur; quapropter ad Larth Arretium reuertitur. à Larth Vulturno, & Vulterrānis imperatur, vt Antio Lucumoni obediāt: verum legati ignominiosè eiecti sunt. Illirici interea, & socij Histros incursionibus vexant. Vindelicij cum Rhetijs, & Thuscis apud Phananiam certamen ineunt: Rhetij fugantur: Phananenses se Thuscis dedunt: Vindelicij, victoriam prosequentes, Rhetios vsq; Adulam fugant; ideò legati Rhetiorum à Larth opem deprecantur. Volcera iterum ab Illiricis obsessa. Heneti legatos ad Larth eligunt, ad milites contra hostes petendos. In Sicilia Lucumones discordes. Siracusij, & Catanij inter se praeliantur; quarè Arretij à Larth Concilium indicitur. Illuc Vulturnus non conuenit; sed Arcilium Moriconium Arunensem misit. Senatus Vulterrānus octo legatos elegit: verum nec Arunensis, nec octo; sed tantum quatuor legati intromissi, & Antius Galeritus tāquam Vulterrānus Lucumon: sed cum legati ad Patres clamarent, Galeritum Lucumonem non esse, nec diademate ornatum esse, nec coronam, nec signa Lucumonis habere, à Larth à lictoribus in custodiam duci iubentur. tunc patrum rumor: Lucumones, & legati Coloniarum Vulterrānorum, præterquam legati Concilij minimi, è Concilio exiere. Sedato à Larth tumultu, à Concilio Vulturnus Cecinna damnatur, & Vulterrānis præcipitur, vt cis cis. Gorg soluant interim legatos, & Arunensem tanquam obsides custodiri imperatum est. Colonis mandatur, nè Vulterrānis, aut Vulturno pareant, sed tantum Larth, Concilio, Galerito. transpadanis omnibus imperatur, vt contra Vindelicios, & Noricos milites mittant; item & Vmbrijs. præcipitur classi tam superi, quàm inferi maris, vt Rauennam se conferat ad debellandos Illiricos. quatuor Senatores Arretini eliguntur ad fœdus ineundum inter Siracusios, & Catanios. Vulturnus, & Vulterrāni audito Concilij decreto exarserunt ira: & illico Vulturnus coacto vniuerso populo, in Campo Illicis concionem habuit, & Vulterrānos contra patres Concilij animauit: tum legatos ad Rhetios mittit, qui eis promitterent, si partes Vulterrānas sequerentur, se à Vindeliorum iniurijs, & armis eos liberaturum: verum cum respondissent Concilij generalis voluntati obtemperare velle, legati cum Vindelicijs, & Noricis fœdus ineunt contra Rhetios, hac conditione, vt Adulaci Vulterrānis, cæteri Rhetiorum Vindelicijs, & Noricis obedirent: inde legati prohibent, nè Coloni tam Laci, & Vallis, quàm Comoni, Parmæ, Veronæ, Adriæ, Mantuæ, et alij Vulterrānorum Coloni nulli, præterquam Senatui Vulterrāno, pareant. Dândolius Lucumon Laci, et Vallis illicò arma in Rhetios conuertit. postea

legati

legati ad Illiricos se conferunt, qui Volceram Vulterratorum Coloniam obfidebant in Hiftria, & cum eis pacti sunt, vt cis io. Gorg acceptis, classem in Transpenninos, Colonos Thufcorum, qui pro Vulterratis non essent, pararent; & eam partem Hiftriæ, quam occupauerant retinerent: Volceram obfisione liberarent. Item alijs Hiftris libertatem promittunt, si Vulterratis fauerent. Plerique Henetorum Vulterratis adhærent: ceteri Larth. Vultur- nus interim alios legatos cum ingentibus muneribus ad Lucumonem Fesulen- sem, Lunensem, Populonienfem deprecans eos, vt ipsum adiuuent. Vnus Po- pulonienfis Lucumon suam opem promittit: alij nec munera, nec legatos re- ciunt. Item per legatos Messanos, Capuntinos, Panormenses, & Catanios hortatur, & orat contra Larth: Messani, & Catani Vulterratis fauere promit- tunt: Capuntini, & Panormenses nec vlli fauere, nec obedire velle respon- dent: Siracusij Arretinis adhærent. Ætoli, & Brutij in Lacedemoniorum classe, quam, vt eos à Thufcis defenderet, socij Lacedemonij miserant, con- fusi à Thufcorum imperio deficiunt. Larth iterum Arretium patres conuocat ad Concilium: contra Vulturum, & Vulterratos deliberatur. Ofnus Ni- corofius Arretinus belli dux eligitur. Naues à Thufcinato reuocantur, & Gra- uisæ manere iubentur; item ab Adria discedere, & apud Rauennates mane- re; Vulterrati namque, nè eæ in Illiricos nauigarent, prohibuerunt: sed nunc etiam Concilij decretum contempserunt, nam Vulturum præcepit præfectis, nè à Thufcinato, vel ab Adria naues vllas discedere sinerent. Lucumon po- pulonienfis à Concilio munere priuatur, & ad exulandum damnatur. Coloni Vulterratorum eo quod Larth, & Concilij imperio non obtemperassent à Cõ- cilio mulctati sunt. Magister Equitum, & Sares in Concilio Arretino creati. Contra Ætolos Lucanis, parthenopensibus, & ricentinis, vt exercitum para- rent, Concilium mandat. prætori Felfiniæ, Rauennatibus, Mediolanensi- bus, & Vmbris commissum, vt Rhetios defenderent; verum Vindelici Rhe- tiam occupauerant, & Adulaci spontè Vulterratis se dederant. Vulturum in Ciprum Naues ad frumentum coemendum misit, et è Sicilia biremes onu- stas transfudit. Auguribus mandauit, nè de hoc bello augurarentur; et qui eius decreto non obtemperasset è mœnibus deiiciatur. præfectus, et Magister obstant, qui postea vulturum timentes Arretium confugerunt, vbi aliud Col- legium Augurum instituunt. vulturæ autem alius Præfectus, et Magister ele- cti. vulturum Colonis dimidiam tributum partem minuit; Ennium Cecinnam fi- lium belli ducem elegit, Ciues omnes à xx. vsque ad XLVIJ annum arma sumere iubet. Cirnei, et Sardi vulturatis opem ferunt. Messani, Catanios contra Siracusios adiuuant. Lucani, & socij ab Ænetis, & Lacedemonijs fugantur. Vulturum coloni à Lucumone Perusino, & à cæteris Campaniæ colonijs ob- sidentur. E Felfinia Tribunus Vulterratus eiectus: verum Mantuæ Præfecti,

A

B

C

& Ar-

& Arretinus, & Fesulanus à populo in custodiam coniecti sunt: quo audito à
 Vulterrani, omnes Mantuani Vulterrana Ciuitate donati sunt, eisque, vt sibi
 Præfectum eligant, concessum. Vindelicij, Norici, Illirici, Liburni, & Heneti
 fœdere inito, omnes Adriam progressi cum Colonis se coniungunt, inde Elbio
 Dandolio duce ad oppugnandum Brixillum præcurrunt. Comonenses Salie-
 nam expugnant; inde contra Bremenses se conuertunt. Bremensibus victis,
 deprædatis, & plerisque trucidatis, ad obsidendum Brixillum cum cæteris
 Colonis iuere. Mediolanenses, Eridanenses, Rauennates, & alij exercitum
 aduersus Vulterraneis parant. Parmenses ad Padum cum Pacantinis dimi-
 cant; verum à Felsinensibus à tergo aggressi superantur. Senenses Vulterra-
 nis fauent, ad quos oppugnandos Osno Nicorosius cum Thuscorum exercitu
 progreditur: verum Ennius cum Vulterrani, & Populoniensibus Osno ad
 Gormonem fluuium accurrit: verum Vulterrani inferiores Senam se recipi-
 unt. Russellani agrum Populoniensem deuaſtant; verum Populoniensibus,
 & Thuscinatibus eis accurrentibus fugam arripiunt, & vsque Russellas fugan-
 tur. Lunenses, & Ligures Pisas obsident. Vulterraneorum, Messanorum, Cir-
 neorum, & Sardorum Naues Cumam applicuere: qua occupata Internum
 oppugnant. Baulienses se dedunt. Vulturnū obsidione liberatur. Partheno-
 penſes, & Picentini, & reliqui Campani cum Vulterraneis prælium com-
 mittunt: pugnatū est equo Marte: ex vtraq; parte multi cecidere. Ætoli, Brutij,
 & Lacedæmonij, fractis Lucanis, Vlcem obsident. Vulturnus cum nouis militi-
 bus Corſis, & Sardis Magistrum Equitū Senam mittit, ibi iterum cum Arretini-
 ensibus pugnatur: plures ex Vulterraneis occisi sunt: verum ea nocte Os-
 nus castra trans Gormonem locauit. Aremulius Latinorum Rex à Thuscis de-
 ficit, & instructa acie ad expugnandum Ianiculum Tiberim transfuit. Cærites,
 Veientes, Tarquinienses, Fidenates, Ianiculenses adiuuant; verum à Latinis
 circumuenti superantur, & eorum castra deprædantur: Ianiculum obſeſſum.
 Catani, & Messani magnis cladibus Siracusios afficiunt, qui à Numidijs, &
 Mathionibus opem deprecantur. Hi magna classe comparata Melita Vulter-
 raneorum Insula potiuntur: inde Melitam Ciuitatem expugnant. Melitenses
 trucidato Vulterraneorum præsidio Aphricis populis se dedunt. Recuperata
 ab Aphris Melita in Siciliam transfretant; Siracusios contra * * * *

XCIV.

Scarith

Die xxj.

Iunij

MDCXXX

VI.

Prosperus Fesulanus hæc reposuit.

Catani adiuuant. Catani cedunt. Inde Argenium à Siracusijs expugnatur:
 Missellum captum, deuaſtatum, dirutum. Messani per legatos Vulterraneos
 orant, vt sibimetipsis consulant: auxilium promissum: interim & mari, terraq;
 obsidentur. Trans Apenninum à Vulterraneis Brixillum captum, præda

mili-

militibus concessa est : postea in Mediolanensi agro apud Melionum cum Arretinensibus pugnatur : sed Arretinenses inferiores vsque Mediolanum fuſantur .

Felsinenses, Mōdinenses, & Pacantini expugnatam Parmam depopulantur, & Mediolanum se conferunt. Sequenti mense cum Vulterrānsibus certamen ineunt; se d iterum fugati. Vulterrāneses iō. passum propè Mediolanū Castra ponunt, & turreſ, & vineas ædificant Ciuitatis oppugnandæ causa. Adrienses superiores, & ceteri Umbri, Prætutiani, Marſi, Marruccini, & Nestini Vulterrānas partes sequentes superant Rauennates, & Rauennam expugnant. Populonienses, Thuſcinates, & Vulterrani, Populoniensium Lucumone duce Ruſſellas aggressi, reijciuntur. Senę iterum pugnatur : Vulterrani inferiores : Arretini arietibus, & Vineis Senam expugnant : sed à Vulterrānis, & Senensibus sequenti die non modo è Ciuitate expulsi sunt ; verum etiam vsq; ad Arbiū flumen fugati. Ruſſellæ iterum obsidentur ; & Ruſſellanorum, & Vetuloniensium ager deuastatur, & incenditur. Aremulius interim per obsidionem Ianiculum accepit ; Ianiculensium plerosque occidit, reliquos captiuos effecit, Ciuitatem diruit, & incendit : sed citò rupti fœderis pœnas luit, namq; à Dijs fulminatus interiit. Vulterrāneses à Cirneis, & Sardis, Samnitibus, & Sabinis adiuti non modo Vulturnum obsidione liberarunt, sed etiam Campaniam omnem occuparunt, & Parthenopenses excursionibus affligunt, tandem Parthenopē ipsam aggrediuntur; sed ter reijciuntur. A Vulterrānis verò classis reuocatur, & ad ferendam opem Messanis mittitur : sed Messani diū auxilium expectantes, tandem obsidione urgente, & necessitate coacti iniquis conditionibus se hostibus dederant ; quare classis præsidio in Campania relicto, & tertia parte equitum, qui eam oram ab incursionibus hostium defenderent, Thuſcinatum rediit. Lunenses, & Ligures Pisis potiti Iliam Insulam occuparunt, ibique in vertice montis inexpugnabilem arcem ædificare ceperunt, sed cum classis reuerſa eſſet, deprædata Insula opus dimiserunt. Ligures Mediolanensibus, qui oppugnabantur, auxilium præstant : Quinquies Vulterrānensis ascendere Urbem conati, quinquies à Mediolanensibus reiecti sunt. Rauennates Umbros expellunt. Larth autem alio exercitu in Vulterrānos coacto, eum Antio Galerito committit, qui Lucumoni Populoniensi in agrum Ruſſellanum occurrit : pugnatur : Galeritus victor Populonienses insequitur, qui à Vetuloniensibus circumuenti fracti, fugatique sunt Lucumon populoniensis vulneratus, à suis defensus est, sed itinere defecit. Ennius iterum, fugato Osno, Clusium per prodicionem occupauerat, cui ipse Larth instructo iterum exercitu occurrit ; & inito certamine, Vulterrāni fugam arripiunt, & Senam se recipiunt. Vulturnus interim Vulterrā muniebat ; arces Voltem, Stroccum, Montalem auxit.

A

B

C

A Pomarancij tres turres construxit iō c c. equites Drolium misit; item Carsolum, & Mencjum c c c c. equites, & c iō c c. pedites; apud Hesperi sepulcrum, in Monte Morgetis ad Fontem Horchiæ, ad Hortos Veri, ad Lucum Rehæ Valla ædificauit, quæ suburbia defenderent: frumentum castris distribuit; quibuslibet præfecturis iō c c. milites adsignauit. Senatores, vt Lalartes eligerentur poscebant, sed Vulturnus respondit, tempore belli non opus esse Lalartum; sed cum rumor in patres oriretur, concione habita spe Thuscicæ omnis potiundj, ipse tumultus sedauit. Galeritus interea incendijs, depopulationibus, & magnis cladibus populonienfes affecit. Larth tandem, recuperato Clusio, Senam cepit. Ennius cum equitibus, & paucis peditibus ad Cibellum Castrum confugit.

B Vulturnus Artabanum Maurum cum alijs agminibus ad exercitum reparandum misit. In Latinorum Regno Auentinus patri successit, qui Thuscis vsque ab adolescentia iratus, & in patris victoria confusus comparato exercitu Cærites aggressus est; interim per legatos finitimos populos ad defectionem incendit. peligni, Caraceni, Frentani, Sabini, Samnites, & Parthenopenfes simul in Campanos bellum parant, & breui tempore Cāpaniam occupant, præter Vulturnum, quod obsessum est. Illirici, Liburni, Vindelicij, Norici, & Heneti cum iamdiù ad mediolanum confedissent; nec quidquam præter pecora, greges, & triticum, & mediolanensium septemtrionalem agrum acquisiissent, spe frustrati à Vulterrani discedunt, & ad sua redeunt; quarè Elbius Dándolius Comoni se recepit; quò mediolanenses decurrunt. Umbri soli Vulterranienses non deserunt. Comonū, & mantua obsessa sunt. Sed in Thuscia Cibelo, & Strouia Larth breui potitur, & Carsolum circumfedit. Vulturnus magistrum Equitum cum alijs agminibus Farnetam mittit. Inter Farnetam, & Carsolum acriter pugnatum est. Vulterrani exercitus fugatur: Ennius vulneratus ad Castrum Fossum portatur: Farneta obsessa est; sed magister Equitū noctu irruptione facta multos ex hostibus occidit; & Osnum capit; verum à Larth Farnetam redire cogitur. Populonienfes, inter se dissidentes, portas Galerito aperiunt; qui Thuscinatum deinde aggreditur; sed à Cirneis, & Sardis eijcitur; quarè Vulterrani agrum deuastans, & incendens, apud Drolium confedit, quod Castrum sibi à Socchinis prodédum sperabat; sed spe frustratus castrum oppugnare cepit. Vulturnus Drolienfes defendere volens, Asnum Cesiū cum Colonis Castri Salinarum, Pomarancij, Burniani, Ancirani, Furniani, Antrensijs, cōtra Galeritum mittit: apud Drolium pugnatum est: Thuscinates à tergo, Cesijs à fronte Galeritū adoriuntur; qui in Castris obsessus est: verū facta manu Populoniā confugit: multi suorum cæsi, pleriq; vulnerati. Interim Larth Farnetam cepit: magister Equitum captiuus effectus est. Artabanus cum paucis ad Castrum Fossum, deindè Cellulam se recepit; inde Volmiccium.

Enius adhuc vulnere ager Vulterram ducitur. Larth Castium Folcum oppugnauit, inde Ornatum; postea Cellulam circumfedit. Interim Vulterræ Pontifex Maximus in Monte Esaris maioribus hostijs sacrificat. Saph xv. aurea ab Ancironibus dicata in Templo Aretia consecrantur. Lectisternium Marti, Vandimoni, & Iano factum est. In Agro Martiali Marti ludi celebrantur. Ad pleraq; puluinaria Dij obsecrati. Lucumon, Pontifex, Sagi, Senatus, Augures, Sacerdotes, & Magistratus omnes, populusq; per triduum Urbem circumiuerunt. In magna Platea à Pontifice, & Sagis solemniter immolatum est. Iam Lucumonem eligendi tempus erat; quare Vulturnus coacto populo in Campum. Illicis ciues orauit, vt Lucumonem in his temporibus ad tale munus idoneum eligerent. Vulturnus enim de industria suos clientes in omnes Præfecturas diuisit, quos, vt subito Vulturnum Lucumonem acclamarent, instruxit. Finita igitur Vulturni oratione, clientes ipsum quartò confirmandum esse clamauerunt; populus clientum vocem secutus est: quare Vulturnus viua voce ad sex annos Lucumonem quartò confirmatur, nonnullis è Senatoribus indignantibus. Interim Larth Arretij Concilium habuit, relicto Core Licinio ad expugnandum Castrum Cellulae: In Concilio primum Vulterra è xij. Ciuitatum numero priuatur: Venientes id recusantes, Vulterrani in numero subrogantur, obstantibus Præfecto, & Magistro Arretinorum Augurum: Tarquinienses in loco Ianiculensium subrogantur: actum est de ædificando Arretij, vel Perusij Templo Esaris, & de creando alio Maximo Pontifice; sed Patres non concordant. In fine concilij Larth patres orauit, vt eum Larth confirmarent, donec bellum cum Vulterrani perficeret: id à Fesulanis legatis, & Lucumone negatur. Larth nihilominus confirmari instat; quare Concilij patres tumultum excitant: alij Fesulano Lucumoni: alij Larth adherent: parum abfuit à pugna. Concilium dimissum est.

cio cio xij Vulturno Cecinna quarto Lucumone nullus Larth creatur: exercitus dimissus est: Vulterrani timore liberati: Fesulenses, & Arretini inter se ad arma. Auentinus Cærem diu obsessam expugnat. Cirnei, & Sardi à Tusci deficiunt. Siculi Lucumones, è Lucumonibus tiranni, inter se non conueniunt: verum Aphri, Cifico, & Alontio munitis, in Aphricam redeunt. Vulterræ in Templo Esaris solemne sacrificium peragitur: exercitus cogitur ad rivas recuperandas. Elbius Dándolius, qui Comoni obsidebatur, ab obsidione liberatur. Mantua, quam Mediolanenses ceperant à Vulterrani recepta est. Vulturni Coloni à parthenopensibus. Samnitibus, & socijs post longam obsidionem se dederant, ideòq; ad recuperandam Coloniam Vulterrani Naues Lucumonem misit, quæ primo impetu Cumam, Internumq; occupant. Vulturnenses illico se Vulterrani dederunt. Galeritus eo quod in patriam arma sumpisset à Lucumone, & à viris Capitalibus damnatur; bona publicantur; ædes deso-

Non dum
reperimus
CCCLII.
ann. quos
hic deside-
ramus

A
LV.
Scarith
Die xx.
Septemb.
MDCXXXV.

lantur; propinquis ignotum est: captiui pecunia publica redimuntur. Ad Senenses, qui Arretinos expulerant ioccc. equites, & cis. pedites præfidij gratia à Vulterrani missi. Transpennini Coloni inter se dimicant. Umbri contra Colonos Perusinos, Arretinos, & Lunenses arma fumunt. Arre- ***

Lucumonum gesta, quæ ab Anno cis cis CCCLXV. vbi Lucius Cecinna desijt, Ennius Dândolius Senator Vulterrani, & Senatorum Scriba transcribere cepit, hic repono ego Prosperus Augurum socius, & scriba.

VULTERRANAE Ciuitatis, idest ab eius ædificatione anno cis cis CCCLXV. Lucumone Menippo Cecinna, apud Cærites actum est Concilium. Veientum Lucumō Ascus Elencius constituitur dux belli cōtra Romanos. Romani obsessi, & castra sunt capta. Consul Quintus Fabius occisus fuit; & multi Romanorum etiam occisi. Tuscorum etiā aliqui ceciderunt. Cecidit inter hos Menippus Cecinna, cuius exequiæ solemnibus pompis sunt celebratæ.

cis cis CCCLXVII. Orchus Maurus electus est Lucumon. Fullus Petronius pōtifex maximus mortuus est, in cuius locum substituitur Cranus

Dândolius. Ascus, qui Veientibus imperabat Fabios interfecit; ex quibus solus infans superfuit. Cum Romanis bellum innouatur. Tusci Ianiculo sunt

vulterranae ciuitatis idest
ab eius aedificatione anno
cis cis CCCLXV. Lucumone
Menippo Cecinna apud Cærites
actum est concilium.
Veientum Lucumon Ascus
Elencius constituitur
dux belli contra Romanos.
Romani obsessi et castra
sunt capta consul Quintus
Fabius occisus fuit
et multi Romanorum etiam
occisi Tuscorum etiam
aliqui ceciderunt Cecidit
inter hos Menippus Cecin-
na cuius exequiæ solemnibus
pompis sunt celebratæ
cis cis CCCLXVII Orchus Maurus
electus est Lucumon Fullus Pe-
tronus pontifex maximus
mortuus est in cuius locum

potiti: obsidetur Roma. Dux Vulturnorum Messius Cecinna, cum fortiter ad Portam Collinam pugnaret, fuit occisus; & Tusci in Ianiculo aggressi discedere coguntur. Elbius Cecinna Menippi filius in locum fratris subrogatur; hic ab Armise Vero improvisus occiditur. Armisem Auli Virginij Consulis milites in tuto ponunt, & Romam perducunt; & inde Ciuitate Romana Armises donatur.

ciō ciō ccclxix. Alcus Maurus gubernat. Apud Russellas cogitur Concilium: mittuntur milites in auxilium Veientum contra Romanos; sed à Romanis sunt deuicti: nam Hernici, & Latini Romanos adiuerunt. A

ciō ciō ccclxxij. Creatus est Lucumon Iasius Dándolius Galli Transapenninis Colonijis damna intulerunt. Pisæ celebratum est Concilium. Ansur Rozzius Fesulanus creatus est dux generalis, qui post sex menses reuersus est, post adeptam victoriam.

ciō ciō ccclxxvij. Morgetes, ex Volturrena Familia Vulturna ortus, creatus est Lucumon: huius anno secundo ortæ sunt seditiones ciuiles: plebes surgit contra Nobiles; nam ad officia, & ad publica munera aspirabat: cui concessum est, quatuor ex plebe tribunos Senatui ingredi posse. Gelonus Siciliae Rex Vulturnorum classem ex Græcia reuertentem afflixit. Clusium cogitur Concilium. Amilcar auxilium postulat contra Gelonum, Lucumonum seditionibus nec conceditur, nec negatur. B

ciō ciō ccclxxxj. Orcho Atriaro Lucumonis onus sustinendum committitur: tum seditiones ciuiles. Ansur Maurus ex Sagis Pontificibus tertius eas sedauit. Galli quasdam Colonias Transapenninas superant. Ad Fanum Herculis habetur Concilium. Turnus Russellanorum Lucumon dux creatur, qui parum honestè reuersus est, cum inducias iniuerit. Veientes ab Arretinis Cortonensibus, & Perusinis adiuti Romanis damna intulerunt.

ciō ciō ccclxxxv. Lartes Moriconius Lucumon. Moritur Summus Pontifex: cui Aruns Maurus successit. Sacerdotes Herculis veneno omnes sunt consumpti. Anlara Petronia Vestalis impudica ex legis decreto viua sepelitur.

ciō ciō ccclxxxix. Lucumonius munus suscepit Luceus Pomarius. Vulturni tres Siculorum Naues ceperunt. Trasibulus legatos ad Vulturnos mittit, Naues repetentes: fœdere inuito redduntur. Vulturnæ generale Concilium celebratur. C

ciō ciō cccxcij. Crono Gesio Lucumone, plebes contra Nobiles insurgit de officijs, & honoribus anxia. Arretini, & Perusini de finibus altercantes arma sumunt. Senæ habetur Concilium. Lucumon Arretinus, & Perusinus damnantur. Galli Transapenninas Colonias armis inuadunt. Ad Fanum Voltumne habetur Concilium, & Morgetes Caritum Lucumon dux eligitur.

ciō ciō cccxvij. Constituitur Lucumon Vulturnus Amuccius Fidentius.

Ihuici a Gallis fracti. Morgete duce interfecto, Amuccius in eius locum subrogatus, novos milites secum ducens, illuc magnis itineribus perrexit. At Galli superiores fuere & multas Ciuitates occupauere. Induciæ indictæ.

ciō ciō ccccj. Adraustus Cecinna Lucumon. Tibur Carites successit Ansur Mauro Maximo Pontifici. Nobiles cum plebe discordes arma sumunt. Nobilium multi cecidere. Cecidit Adraustus. Plebes cum Senatoribus volebat conuenire in Lucumonis electione. Fesulæ celebratum est Concilium, quod plebes quatuor Legatos misit; & quatuor Nobiles misere. Verum duo ex Patritijs, & duo ex plebe tantum admissi fuere. Plebi concessum est, ut viginti Viriſteres

A

XXCVI

Scarith

Die x. Aprilis.

M DC XXX

VI.

*Ego Prosperus hic repono reliqua, quæ scripsit
Ennius Dandolius.*

Lucumonis electioni interessent.

ciō ciō ccccv. Crono Volturreno Lucumone, creantur Lalartes; qui Tribus instruxerunt. Senatores ad minorem numerum redacti: Lucumonis munus in annum. A Colonis Vultraij Ascus Venesus occisus: is erat Præfectus; demum rei fuere damnati. Templum Pacis in via Razaunth ædificatur. Orcia Vestalis flagellata est, quod Sacer Ignis fuerit extinctus.

B

ciō ciō ccccvj. Orchus Maurus Lucumon. Tum pestilentia immanis mortales vexauit. Solemne Sacrificium celebratum; Ciuitas lustrata fuit.

ciō ciō ccccvij. Cenicus Atriarius Lucumon. Pestilentia grassatur.

ciō ciō ccccvij. Dancus Aruncus Lucumon. Pestilentia non cessauit; quapropter extra Portam Brodonæ Templum ædificatum est.

ciō ciō ccccx. Sarcus Pomarius Lucumon ludos in honorem Iunonis, & Vandimonis instituit. Alcus Porius Russellanus Tiburi in Pontificatu successit. Colonia Transapenninæ tumultus excitant: multæ Coloniae se se Gallis dedere. Fesulæ celebrandum Concilium indictum.

C

ciō ciō ccccxj. Aulus Fidentius Lucumon. Ansur Messius Perusinus creatur dux, qui sub Thuscorum ditionem Colonias reduceret; hic Apenninum transgressus occubuit; exercitus dissipatus.

ciō ciō ccccxij. Orchus Maurus secundò Lucumon. Perusij Concilium celebratum; noui milites trans apenninum missi; verum à Colonis, & à Gallis fugati fuere.

ciō ciō ccccxij. Messio Dorio Lucumone Lalartes creantur; ipsi discordes Ciuiliū discordiarum inter nobiles, & plebem auctores fuere.

ciō ciō ccccxjv. Antius Cecinna Lucumon. Apud Russellas Concilium; agitur de bello Romanis inferendo: Lucumones discordant: Concilium di-

missum

missum. Lucumon Vulterranus cum seditionis duces castigasset, Patres cum plebe conciliat.

cio cio cccccxv. Titus Fidicus Lucumon. Veientes, & Fidenates absque Concilij consensu in agrum Romanum excursionem fecerunt. Lartes Tolumnius Veientum Lucumon Legatos Romanorum occidit; quare ipsi Anienem fluvium transgressi, prælium cum Larte iniuere, & licet superiores extiterint, tamen multi ex ipsis occubuerunt.

cio cio cccccxvj. Lucumone Armise Dándolio, Vulterræ actum est Concilium. Lartes Tolumnius quod arma sine Concilij consensu sumpsisset ad præscriptum legis damnatur. Veientes in cc. Gorg mulctati. Lartes Fidenatum, & Faliscorum auxilijs fretus iterum cum Romanis prælium committit.

cio cio cccccxvij. A Mecenate Cecinna Lucumone milites, qui Veientibus opem ferrent missi. Veientum exercitus à Q. Capitolino Romano fugatur: Thusci tamen Romanos reiecessent, atque vicissent, nisi ab Aulo Cornelio Cossio eorum duce Lartes vulneratus occubuisset.

cio cio cccccxviii. Amuccius Moriconius Lucumon. Mecenas quod veientibus opem tulisset delatus est: at nè tumultus excitaretur à Lucumone, & Arunensibus absolutus est; dummodo xxx. Gorg soluat. Roma pestilentia laborante, veientes vsque ad portam vrbis fecere excursionem: at reiecti, fugatique fuere. Occus Iardius ipsorum Lucumon per legatos à duodecim Ciuitatibus auxilium postulat.

cio cio cccccxix. marancio Pomario Lucumone, ad Fanum Voltumnæ Concilium habetur. Romani bellum adornant. Lucumones inter se dissentiunt. veientes dimissi, & concilio priuati: marancius constituitur dux ad recuperandas Colonias Transapenninas.

cio cio cccccxx. lucius Aulicus Lucumon. Marancius vix ad veterem Thuscorum obedientiam sex Colonias redigit: ibi magnum præsidium reliquit. veientes à Romanis magna damna sustinuerunt. Arretium ciuilium discordiarum inter plebem, & patritios repletur.

cio cio cccccxxj. Tito volturreno Lucumone, lartes eliguntur. Plebes inter se discordat. Ad Fanum voltumnæ habetur concilium. veientes * * *

A duobus scripta hic repono Lucumonum gesta: alterius finem, alterius principium. Prosperus Fesulanus.

veniam poscunt, sed non exauditi. Lucumon, & Senatus Fesulanæ ciuitatis inter se discordes, conciliantur: dissensiones plebis, & patriciorum Arretinorum sedantur. marancius pomarius vulterrani Senatus permisso, ex Gallis trans Apenninum captis partim ad augendum pomarancium, partim ad castrum Salinarum mittit.

A

B

C

XC

Scarib

Die xiv.

Iunij

M DC XXX

VI.

cio cio ccccxxij. Arte Fidicio Lucumone Sagi inter se dissentiunt. pontifex Maximus mortuus inuentus est : alij à Sagis ; alij ab vxore occisum dixere. Sarcus Torcius vultraij colonus creatur nouus pontifex : à Sagis non recipitur ; à Lucumone ad Templum Iani collocatur.

Ennius Dándolius scripsit.

A

cio cio ccccxxij.

XXCVI

Scarith

Die x. A-

prilis.

M DC XXX

VI.

B

Lucio Do-
rio Lucumo-
ne Vulterræ cogi-
tur Concilium: Sa-
gi Sarcum pontifi-
cem inuiti recipi-
unt. Veientes per
legatos iterum ve-
niã expostulant ;
post multa rerum,
animorum, & vo-
luntatum discrimi-
na dimittuntur; nã
Lucumones discor-

dabant. Sarcus Sagos pœnas luere iubet; tres occidit, quorum vnus Lucumonis frater erat; quare tumultus excitatur; nam magna pars nobilium pontifem expellere curabat, quem plebes, & alij nobiles defendebant: bellum ciuile exortum est: Lucumon occisus; eius ædes depopulata.

cio cio ccccxxiiij. Hercules petronius Lucumon. Sarcus pontifex à duobus familiaribus suffocatur: menippus Aruncus eligitur. Lucumon satis crudelior fuit; plebi magis, quam patribus adhærebat. Aruns Cecinna quam plurimis ex patribus stipa +us in plateam Lucumonis perrexit, vt Tribunos, & vristeres, qui illuc conuenerant trucidaret; sed à licitoribus prohibitus fuit: at patritiorum multitudo illos extra portam Herculis eiecit: verum plebes insurgens plures occidit ex nobilibus: at ex Familia Cecinna tres tantum Sacerdotes Martis superstites fuere. Magister Augurum, & quinque socij iussu Lucumonis è Mœnibus deiecti sunt.

cio cio ccccxxv. In eligendo Lucumone maxima fuit dissensio: nam plebes, aut Herculem confirmandum, aut Tribunorum vnum eligendum instabat: nobiles obstabant: tandem electus fuit Tarcus Nemus Tribunus Tessæ:

cio cio cccc xxiiij. Lucio dorio lucumone vulter
re cogitur concilium: Sagi Sarcum pontifem
em inuiti recipiunt: veientes per legatos
iterum veniam expostulant. post multa
rerum animorumque voluntatum discrimi-
na dimittuntur: nam lucumones discor-
dabant. Sarcus Sagos penas luere iu-
bet: tres occidit: quorum vnus lucumonis
frater erat: Arunte tymylu rex citatur.

At

At nobiles à Coloniajs adiuti, eum, quò die diademate, coronaque decorandus erat, in Templo Martis occiderunt. Tunc electus est Tibur moriconius, qui vt se defenderet omnes Colonias Vulterratorum congregauit. Hercules à Iudicibus Senatorijs damnatus, ad Siluam Nemorosam capite obruncatus fuit.

cio cio ccccxxvj. Tibur confirmatur Lucumon. Terræ vehemens motus multa ædificia decussit; at præsertim partem sepulcri Lini Mauri. Thusciam ariditate angitur: Salinæ salem non coquunt; quod Vulterratis maximè damnosum fuit. Veientes, Romanis inter se discordibus, Romanum agrum depopulati, exinde maximam prædam diripiunt.

cio cio ccccxxvij. Ancus Cefius Lucumon. Hostium ducibus dissensionibus agitatis, victoriam consecutus, Romanos fugauit Furicus Veientum dux; quare multi Thuscorum Veientibus opem ferentes accurrunt. Concilium, quod Arretij habitum est, ipsis Veientibus ignouit, & milites concessit; verum à Romanis concisi fuere.

cio cio ccccxxviii. Mutio Burniano Lucumone Samnites in Thuscis in Campania arma mouere; quare Populoniæ celebratur Concilium: antius Lecius Fesulæ Lucumon electus est dux: hic vt primum illuc peruenit, Samnites terga vertere coegit: verum cum inde acie dimicassent ab ipsis fr * * * *

A

B

C

XCV.

Scarith

Die xxij.

Iunij.

M DC XXX

VI.

A

*Ate inueniendas has scripturas reponit hic tuus
Prosperus Fesulanus.*

*ciō ciō iōc xxxvj. Tatio Aio Apustio Vulterrano Præside Tatijs
Cepis Perusinus cum Thuscorum militibus contra Gallos missus.
Caius Flaminius Consul Romanus de Gallis superior ab ipsis
Gallis fugatur. Multa prodigia secuntur; quare a Romanis
Tiberius Sempronius Vulterram ad Collegium mittitur, ut
Augures de Prodigijs consulat: Augurum est responsum, quod
Consules magistratu se abdicent. Romanus Senatus
Flaminiō litteras dat: sed ipse interim Gallos fudit: verum
quod Augurijs non obtemperauerit, punitur: attamen de
hostibus triumphat. Tatio, & Thuscis ingentia dona concessa.*

B

ciō ciō iōc xxxvj.

C Aio Apustio Vulterrano Præside, Tatijs Cepis Perusinus cum Thuscorum militibus contra Gallos missus. Caius Flaminius Consul Romanus de Gallis superior; ab ipsis Gallis fugatur. Multa prodigia secuntur; quare à Romanis Tiberius Sempronius Vulterram ad Collegium mittitur, ut Augures de Prodigijs consulat: Augurum est responsum, quod Consules magistratu se abdicent. Romanus Senatus Flaminiō litteras dat: sed ipse interim Gallos fudit: verum quod Augurijs non obtemperauerit, punitur; attamen de hostibus triumphat. Tatio, & Thuscis ingentia dona concessa.

C

ciō ciō iōc xxxvij. Tibure Aulico Præside Vulterranæ Ciuitatis, Linus Maurus cum Equitibus, & peditibus aduersus Gallos sub ducatu Marci Claudij Consulis missus, apud Alpes fugatur: deinde ad Capidium Marcus cum Gallis inito certamine, Etruscorum virtute ipsos fudit, & eorum Regem occidit: postea cum Cneus alter Consul propè Mediolanum obsideretur, à Lino, & à Thuscis liberatur: quare Linus inter Romanos Senatores adscriptus, iōccc. Gorg donatus ouans Vulterræ recipitur. Thuscis omnibus præda impartita.

ciō ciō iōc xxxvij.

cio cio iocxxxviiij. Ancus Cefius Vulterratus Præfes Linum e Ciuitate eiecit, quod eum contra patriam intentare diceret; verum à Romanis in patriam restituitur; immò ab equitibus Magister Equitum eligitur; qui absque Præfidis consensu milites in Histros misit, quarè dissensiones inter equites, & Senatores oriuntur: Vulterra ciuilibus discordijs repletur: Linus iterum eijcitur. Romani irati milites Vulterram pro Lino mittunt: multi Senatorum occisi: Ancus Magistratum deponere cogitur: Linus Præfes electus.

cio cio iocxxxix. Lino Mauro Præfidente, Accer Paccius Arretinus cum Ethruscis agminibus ad Caium Lucretium in Illiricos missus. Illirici superati sunt. Linus Præfes cum plebis Tribunis dissentiens à populo occiditur.

cio cio iocxli. Præfes Titus Flaccus Mauri fautores persequitur: milites, & præsertim Equites, qui pro Mauris sunt Tessam Tribum, & curiam occupant: ædes Maurorum in Magna Platea deprædantur: à Plebe milites extra Urbem fugantur: sed Publius Valerius à Lucio Æmilio Vulterram missus has discordias fedauit.

cio cio iocxlii. Arcilio Volumnio Urbis Præfidente, moritur Pontifex: Caius Montonus Senensis eligitur. Præfes congregato vniuerso populo vnà cum maximo Pontifice, Sagis, & Auguribus, Anco Cecinnæ mandauit, vt Sacrosancta magni Vandimonis verba litteris Latinis transcriberet. Quinqueremes Vulterratorum Caio Arunco commissæ, in Galliam contra Pœnos nauigant: inde aduersus Boios, qui mondiinæ præsidium Romanum obsidebant cio cio ioc Equites accurrunt: qui tria Gallorum signa Vulterram, & Fesulam retulerunt. Publius Cornelius Consul cum vna Legionem in Thusciam venit; Vulterræ in aula Lucumonis recipitur: eique Massiliam properanti alij milites, & Naues traditæ. Lucius Aruncus Vulterratus ductor erat. Sed Annibale Pœnorum duce per Alpes in Italiam descendente Consul, & Aruncus in Thusciam reuersi Pisas applicuere; & alios milites à Vulterratis, Fesulensibus, populoniensibus, Pisanis, & Senensibus acceptis ad padum cucurrere: ad Ticinum pugnatum est: Aruncus occiditur: Consul vulnus accepit: quarè nostri inferiores placentiam se receperunt: sed adueniente altero Consule apud Trebiam iterum pugnatur: Aulus Fidicus Vulterratorum dux moritur: nostri ab imbris, & frigore magis, quam ab hostibus vincuntur. Gisgo Annibalis Legatus Vulterram missus, vt Vulterratorum animos ad defectionem irritaret, humaniter receptus est; sed legatio nihil operatur. Tiberius alter Consul cum Legionibus Vulterram, Pisas, & Lucam redijt. In Hibernis multa prodigia subsequuntur. Cæræ sortes extenuantur: quarè ibi Lectisternium ædificatur. Sanctissima magni patris Noa verba, latinis litteris transcripta coram populo Vulterrano lecta, ab omnibus confirmantur, & subsignantur.

cio cio iocxliij. Turno Volturreno Urbis Vulterræ præfide plebes Vulter-

rana cum militibus Romanis decertat; ipsos è Ciuitate eijcit. Flaminius Con-
 sul iratus Vulterram præcurrit: multi ex primoribus plebis damnati sunt: ve-
 rum nè denuò tumultus excitaretur Romani milites Castrum Salinarum, &
 Horchiam mittuntur. Caius, & frumentum, & milites à Vulterranis petit; Se-
 natores discordant; tandem frumentum negatur; conceduntur milites. Pœni,
 qui apud Arnem descenderant, à Fesulensibus, & à Vulterranis sibi victui ne-
 cessaria postulant: asperè responsum est: quare Fesulensem agrum depopu-
 lantur; & Castra Vulterranorum Carnum, Murgium, Emporium, Aium, Ir-
 cum, Marricum, Castrum Phang, & agrum omnem vsque Coccianum, & Cel-
 lulam deprædantur; quare Ancus Volusius Magister Equitum cum celeri ag-
 mine prædatores insequitur: verum in insidijs circumuentus trucidatur: Con-
 sul namque cum Legionibus, & Thuscis militibus Arretium progressus erat.
 Apud Carites sanguis è fonte Tarcontis manauit. Consul Flaminius, & pec-
 uniam, & alios milites à Thuscis extorsit. Annibal Cortenam oppugnat,
 capit, deuastat; inde ad Transimenum lacum cum Romanis pugnat: Consul
 occisus: alij victi: pleriq; nostrorum, aut trucidati, aut capti: qui cladi super-
 fuerunt alij Arretium, alij Vulterram, alij Perusum, alij Senam se recepère.
 Thuscorum captiui à Pœno absque pretio remissi. Annibal iterum Thusco-
 rum amicitiam petit. Vulterrani Senatores inter se dissentiunt; alij Romanis
 fauent, alij sunt pro Annibale indignantes Romanis seruire; multi tamen Ro-
 manorum inter Vulterranos Senatores sunt adscripti. Romani Quintum Fa-
 bium; qui superioribus annis nostri Collegij Augurum præfectus fuerat, belli
 ducem creant, qui Craterem aureum Templo Martis Vulterram misit, & à Præ-
 sidente, & Senatu petijt, vt milites sibi cōcedantur. Tali viro, & Vulterranorum
 amico nemò palam negare audet, quod poscit: traduntur Romanis alij mili-
 tes: Equites sub ducatu L. Hostilij apud Gerionum à Numidijs concisi sunt:
 minutius cum Fabio de bello discordat; exercitus diuiditur Romæ seditio ple-
 bis vrgebat, vt noui Consules crearentur. Seruilius, alter Consul à Pœnis fui-
 gatus, deponitur. Lucius Cornelius, & Publius Iulus Consules creati; sed pu-
 blius Iulus post aliquot menses abdicare se magistratu Religionis gratia cogit-
 tur: cui Attilius substituitur. Fabius cum duabus Legionibus, & Etruscis
 agminibus hostes superat: Annibal namque à Transimeno discedens, & per
 Umbros iter faciens Spoletum adortus est; deindè marsos, & reliquos deuas-
 tans apud Arpos confedit; postea Gerionum occupauit.

cio cio idcxliij. mutio Volumnio præside, noui Romani Consules Lucius
 Æmilius, & Caius Terentius propter plebis seditionem. iij. men. post Comi-
 tia magistratum iniuère. Terentius Vulterranis, Arretinis, & Fesulanis man-
 dauit, vt noui milites scriberentur; verum quod Consul iussit, negatur; quare
 Consules irati populum Romanum in Vulterranos, & Thuscos incedunt. Vul-

terrano verò præses, Senatus permisso, Ancum Fidentium, & Volumnium ma-
rum Arunenses Legatos ad Romanum Senatum misit: hi Vulterranos excusa-
runt, affirmantes, ipsorum multos in Castris Romanis cecidisse, nec alios mi-
lites propter plebis tumultum scribi posse: attamen nihil aliud, quam quod
militibus scribantur, responsum est. Legati id ad Vulterranum Senatum retu-
lere: Senatus nihil decernit: Præses Magistro Equitum imperat, vt milites nomi-
na dare curet: obstat plebes: Magister Equitum, & Sares in populari tumul-
tu occisi: 100. de Colonis tantum scripti sunt; qui, & alij antea missi, & Her-
cules Aulicus eorum Præfectus ad Cannas cecidere. Nonnulli à Pœnis capti
honorificè in patriam remittuntur; cum quibus, & Carthalo Annibalis lega-
tus Vulterram venit, qui vulterranos ad suas partes sequendas hortaretur: pro-
pter Patrum discordias absque responso reuertitur. Plebes à Romanis deu-
ctis deficiendum clamat. Præses, & Seniores obstant; à quorum concioni-
bus animi iuuenum, & plebis parumper mitigati sunt: sed Terentio alios mi-
lites, pecuniam, & frumentum dari postulante, iterum seditio exoritur: Lega-
ti ad Annibalem Tibur Dorius, & Marcus Pomarius electi: Præses, Cecinæ,
Petronij, & Fidentij id Romanis significant, qui Quintum Fulvium Flaccum
Vulterram mittunt: hic in magna Platea ad plebem concionem habuit, dicens;
Vulterranos Romanorū socios, & conciuos esse; Romam, & Vulterram eādem
Ciuitatem putandam; Romulum vulterranum Senatorem fuisse; Ethruscos Co-
lonos Romam ædificasse; & quid modo Romanis præstiterint, duplum ab ipsis
consequuturos. His verbis seditio sedatur: xij. nobiles vulterranæ familiæ inter
patritias, & Senatorias Romanas, quanquam manlius obstaret, conscriptæ sunt:
nè ciuis Vulterranus inuitus militaret pactum. 100. Equites vulterrani, sub
ducatu marcelli spontè militant. Perusini & ipsi milites Romanis misere, qui
Casilinum defenderent; vbi plerique fame consumpti sunt. Reliquis tamen
omnibus, qui superauerunt, præter Thuscis, stipendium auctum est.

100. 100. 100. 100. Herculano mauro Vulterræ Præsidente, marcellus Sempro-
nio milites Vulterranos tradit. Sempronius denuò pecuniam à vulterranis ex-
torquere curat. Herculanus se Romanorum hoste profitetur. Plebes Pœnis
adhærebat. Quinti Fabij litteræ, quæ, populum Romanum vulterranis Cap-
uam restitutum, promittunt, si vnquam à Romanis recuperaretur; Capua-
ni namque à Romanis ad Annibalem defecerant, Vulterranos placant: ex Se-
natus Vulterrani consulto 100. 100. Gorg Romanis concessa. Interim Vulterra-
norum, & Arretinorum Præfecti primores Capuæ apud Hamas trucidant, &
magna præda potiuntur. Quadriemes Thuscorum in Sardiniam mittuntur,
ibi Tit. adiuuerunt, eique victoriam peperere.

100. 100. 100. 100. Menippus Velleius Præses Vulterrani Senatus. Q. Fabius
vulterranos, Fesulenses, Arretinos, & Populonienses orat, vt eorum biremes,

& qua-

A & quadriremes ad Titum Octacilium mittant. Populonienses Consuli parent: verum Præses, & magister Equitum Vulterranae urbis prohibent, nè à Vada Naues ullæ discedant. Arretini, & Fesulenses Fabio respondent, Naues è Sardinia absque militia, & armis rediisse; & ideò iterum eas remittere non posse. vulterrani Senatores discordant: Seniores Romanis parendum censent: iuvenes obstant; quarè nihil deliberatur. Quintus, & Marcus Romani Consules imperant Thuscis, vt non solum Naues; sed & pedites, & Equites mittant. Arretini coacti mittunt. Fesulenses mittere negant. vulterrana plebes sumptis armis Senatoribus obstat: iuniores patritij plebi adherent: tandem Quinto Fulvio, vt tantum tres quadriremes sibi concedant, deprecanti vulterrani parent. milites Etrusci, qui cum Marco Claudio apud Nolam militabant in Siciliam traducti, Leontinos expugnant; inde ad obsidendam Siracufam progressi sunt. Vulterratorum quadriremes Appius Claudius duxit; quarum duæ Archimedis opera perière.

B cio cio iocxlvi. Anco Cecinna præsidente, Romæ propter Augures seditiones oriuntur; de quibus Marcus Æmilius Prætor Romanus ad Collegium vulterratorum scripsit. A Præfecto Lucius veturius, & Cneus Cornelius duo socij Romam missi, qui edixerunt, vt libros Augurales, regulasq; Augurandi, aut artem sacrificandi, si quis haberet, ad Prætorem transferret; & nè quis alio ritu, quam Etrusco sacrificaret, prohibuere: quod edictum à Prætore, & Senatu Romano confirmatum est. Vulterrana plebes Tito Persio Magistro Equitum duce, qui captiuus Pænorum fuerat ad Cånas, & ab Annibale liberatus, libertatem contendebat, & Romanorum Seruitutem abhorrebat. Præses, & Senatus pro Romanis erant. Titus legatus Annibalem adiit; à quo apud Tarentinos auditus cum donis remissus est: imperat Annibal Bomilcari, vt Vulterratorum defectionem curaret: Verum Titus Vulterram reuersus, à lictoribus captus in custodia occiditur.

C cio cio iocxlviij. Lucio Arennio præsidente, & milites, & frumentum superbe à Romanis petuntur: ab arretinis, & Populoniensibus, & Vulterratis, & milites, & frumentum negantur. Appius Consul in Thuscos Cneum Fulvium cum militibus ad frumentum extorquendum mittit, qui ex Senatus consulto reuocatur. Publius Cornelius Vulterram missus, qui frumentum emeret. Publius vulterratis affirmavit, frumenti solum ad recuperandam Capuam Romanos egere, & Capuam pro Vulterratis à populo Romano recuperari. Frumentum venditum: Romanorum Naues onustæ à vada discedentes ad Portum Tarentinum applicuere. verum hoc non contenti Romani frumentum, milites, & pecuniam, spe potiundi Capuæ, à vulterratis extorquent, plebe indignante, & arma mouente. Senatus Romanus Mutium Prætorem ad seditionem sedandam misit, qui parum abfuit, ne a plebis occi-

deretur : is Arretium se contulit, vbi crude um roma-
 norum exercuit. milite untur
 vnica tantum Nauis
 vadam a remissa.

Libri Primi Finis.

A

B

C

ETHR VSCARVM ANTIQUITATVM FRAGMENTA

LIBER SECVNDVS.

*Ne te vexet, quod multa in frustra concisa reposuerim; nam ita faciendum erat:
quarè ita, ego scio Prosperus Augur; tu ita accipe, & vale. Reliquum
Romanae Historiae inuenies si queres.*

ROMA PRIMVM · ROMAM · ÆDIFI
CAVIT · EA FVIT ATLANTIS · FILIA ·
TVM · PELASGI · POST · MVLT · PRÆ
LIA · CVM · THVSCIS · LATINISQVE
COMMISSA · OCCVPATAM · SIBI · AD
DIXERVNT · TANDEM · LATINI
BREVI · RECUPERARVNT · TIRRE
NV · THVSCIS · SVBIECIT · TAR
CON · LATINIS · RESTITVIT · EVAN
DER · NICOS TRATÆ OPERA · POTI
TVS · EST · ÆNÆAS · VICTIS · LATI
NIS · LAVINIOQVE · ÆDIFICATO · AV
XIT · EMATIVS · DIOMEDIS · DVX ·
REGNANTE · ASCANIO · DESTRV

xit. Auentinus Latinorum Rex in arcem reductam muniuit. Thusci, Alba
capta, à fundamentis demoliti sunt. Amulius Regno Latinorum occupato,
Iliam Numitoris fratris filiam, Vestæ dicatam consecrauit; ipsa Marte; vel ut
alij credunt, pico sorore Numitoris genito, foeta, Romulum, & Remum partu-

M

riuit:

A

LXXXVIII.
Scarith
Die iij. Iu
nij.

MDC XXX
VI.

B

C

riuit: eos Amulius ad Tiberis ripam exponendos decreuit: eos, vt aiunt, à Lu-
 pa lactatos, Faustulus pastor reperit: Laurentia vxor nutriuit: demum inter ip-
 sos, & Numitoris pastores de pascuis dissidio exorto, quosdam ex ipsis occide-
 runt. Remus captus est; Faustulus, vt adolescenti vitam seruaret auo eos deteg-
 git: Amulius, licet Numitor omnia celaret, omnia tamen cognouit, magno
 timore perculsus est, nè populi rumor excitaretur, iram dissimulauit; Numi-
 torem eo magis veneratus est. Romulus Regis iram veritus, in Thuscus Vul-
 terram aufugit; eum Elbius Maurus domi recepit: Ciuitas ciuilia bella, & se-
 ditiones, quibus vexabatur, eius opera deposuit. Vulterrani ei contra Amu-
 lium equites concessere; eum Senatoria dignitate donauere; exulibus præter
 ijs, qui contra patriam arma sumpserant, vt ipsum quoquò vellet sequerentur,
 permiffum est. Amulius occisus. Numitor in Regnum restitutus fuit. At
 Romulus, & Remus locum ijs, qui se secuti fuerant, & sedes, quas incolerent
 dare censebant; nè inter Albanos manerent, ipsi Albani obstabant, etenim ip-
 sorum quam plurimi exules erant, Ciuitatem ædificandam constituunt: locus
 non conuenit. Remus Montem Auentinum; Romulus eum locum, vbi Roma
 Romam construxerat, eligendum instabat. Accitus Vulterra Augurum Ma-
 gister Forcus Meremius Arretinus, qui Augurijs litem dirimeret, pro Romu-
 lo sententiam dixit. Quidam Forcum pecunia à Romulo corruptum; quidam
 verò verè Romulo xij. Vultures, Remo vj. apparuisse affirmarunt: Remus
 tamen Romulo iratus à Celere, qui Romulo fauebat, occisus est: ille Vulter-
 ram aufugit, Vulterrana Ciuitate donatus est. Interim Romulus ad Senatum
 Vulterranum, & ad Lucumones Perusinum, & Arretinum, Legatos misit, qui
 peterent homines, per quos Ciuitas ædificaretur, obtestans, se Thuscorum
 socium semper futurum. Vulterrani Architectos, & Coloniam, quæ ex ciuibus
 fortissimis viris constabat; sub ducatu Lucæ Petronij misere: idem Perusini,
 & Arretini fecere. Inde qui subditos sibi populos religionem, & scientias do-
 cerent per Legatos iij. postulauit. Quod, dissidentibus inter se Vulterranis, vix
 ei concessum fuit. Vnum ex duodecim Sagis, tres Senatores, quinque Au-
 gures, duo Sacerdotes alterum Martis, alterum Iani, quinque ex populo, om-
 nes viros prudentissimos, ab Etruscis missos honorificentissimè recepit Ro-
 mulus. Id Latinos tædio affecit: etenim Romulus pluris Thuscos, quam Lati-
 nos æstinare visus est. Ciuitati muros circumduxit; eam priori nomine
 ROMAM vocauit. Iterum Vulterranos, & omnes Thuscos missis legatis,
 vt se suæ Ciuitatis, si non perpetuum Lucumonem, saltem Coritum crearent,
 orauit. Senatus Vulterranus Vulterræ, Lucumon autem Perusinus Pirgi Con-
 cilium indixit. Patr- * * *

Romanæ Historiæ partem hic repono ego Prosperus Augur.

. . . es nullibi conuenère; igitur cum propter diffensiones non posset haberi Concilium, à Celere, vt Romulo satisfieret, vnà cum duobus Legatis Vulterrani, & tertio Perusino itum est in vniuersas Thusciæ Ciuitates ad colligenda eorum suffragia, qui concilio interesse debebant. Romulus tandem Thuscorum Coritus declaratur; ipsi locus in Concilio post Rhetiorum Legatos concessus: id à Veientibus solum non probatur. At creato Romulo Corito, Scriba, tresque Augurum focij Romam missi: Ij Romulum Coritum, vt mandatum fuerat constituerunt. Romulus inde eos à se discedere non est passus, sed ipse Vulterram petijt; ibi inter Augurum focios connumeratus est: vt Romæ paruum quatuor Augurum Collegium institueret obtinuit; at ea conditione, vt ipsorum numerum nunquam augeri posset; ipsis nullus, qui non esset ex numero Augurum Collegij Vulterrani, subrogari posset. Romulo per Pontificem Maximum, Præfectum, & Magistrum Augurum ante fores Sacratissimi Templi Magni Esaris, lituus solemniter datus est, atque simul leges, quas in fine adnotabo. Romulus Romam reuersus Ethruscas leges populo denuntiauit. Potitios Herculi sacrum facturos aduocauit. Sed nè Ciuitas vacua esset, exilibus, & refugis, vt ad Romam incolendam commigrarent, indulgit. Id Thuscos omnes affecit, Veientes præsertim, & Fidenates, qui, quod finitimi essent, multa damna ab exilibus perpeffi sunt. Id causa, & origo discordiarum fuit inter Thuscos, & Romanos. Romulus vnà cum Ethruscis Auguribus centum Senatores elegit, & imperium suæ Ciuitatis, quod Ethruscum referret, ordinauit. Hoc solum distabat, quod pro Lucumone se Coritum appellabat, licetoribus stipatus incedens, & eam familiam retinens, quam Lucumones folerent. Ita creuerat Roma. At citò sine feminis defecisset. Coritus, Augures, & Senatores finitimos populos per Legatos orant, vt ad se feminas mittant. Vbiq; despecta legatio. Thusci autem, qui prius Romanis fauebant, se ad flagitiosorum hominum asylum suas feminas non missuros respondent. Vulterrani Legatos nec recipiunt; id autem, aut ipsorum discordijs, aut insolentia, factionis Cecinnæ, quæ tunc maximè præualebat, processit: quare desperatis Romanorum rebus nouo iure copulandas sibi feminas decretum est. Talassius Augurum scriba solemnia Neptuno sacrificia publicanda consuluit. Coritus, ceteri Augures, & Senatores id approbant: ludos, & pompas apparant. Illuc finitimi populi accurrunt. Spectaculorum tempus, vt primum adfuit, Saga veste indutus Talassus Consualem Aram detegit. Tunc iuuentus feminas rapit. Ludos rumor turbauit: fæminarum itaq; patres, & consanguinei domum reuersi, Romanorum iniurias vlcisci decreuerunt. Inito igitur simul foedere Ti-

XCIII.

Scarith

Die xx.

Iunij

M D C XXX

VI.

A

B

C

XCVII.

*Scarith**Die xvij.**Iunij.*

M DC XXX

VI.

A

*Teatia pars Romanae Historiae, quam hic repono, Romuli mortem declarat.
Prosperus Fesulanus*

B

C

tum Tatium Sabinorum regem ducem constituere. Id ad Romulum peruenit: ipse per Legatos audaciae veniam petijt; necessitate compulsos id Romanos egisse probauit. Hoc nihil profuit; Legatos Romulus ad Thuscum misit, bellum sibi indictum, & causam illis edicit, se, vt sua ipsorum causa defendant, exposcit. Carites, Volsinij, Saturnienses, Tarquinienses, Sutrini, & . . .

. . . . pe fini quam citissime Romulo sub duce Anco Celio, Ceritum Lucumone opem ferunt. Cenninenses interim, Crustumini, & Antemnates, cum diurnam (ut sibi videbatur) Titi moram ferre non possent, ipsi arma mouerunt: ipsi à Romulo, & Anco victi fuere. Coritus Romanus Asnus, cuius discedentis Osus Sporius munus sibi usurpauerat, apud se cum suis manere voluit; cui magna parte populi à se deicti ei tradita, montem, qui postea ab ipso Celius dictus est, incolendum concessit. Titus autem cum tres annos quiescisset, bellum mouit; & arcem Romanam occupauit. Id audiens Lucius Galeritus, qui plebis auxilio Vulterranos Nobiles deicerat, & se Lucumonem constituerat, Arbanum filium cum nonnullis militibus Vulterranis, Fesulanis, & rufsellanis in auxiliu Romuli misit: qui cum Tito inito foedere, Sabinos Romam incolere voluit. Lucius interim Vulterranus Lucumon à Nobilibus eiectus fuit: hic se Romam recepit; Romulum, vt sibi suisque locum incolendum concederet, orauit: Montem, qui hodie Quirinalis vocatur ipsis decreuit; Thuscum omnium, qui illuc conuenerant, ipsum curam gerere voluit. Igitur sic auctae Ciuitatis Romanae à tribus viris Imperij gubernacula sustinebantur, à Romulo; à Tito, à Lucio. Ipsi Urbem instituunt: ipsi Equitum tres Cohortes eligunt: prima à Romulo Romulensis; altera à Titio Titiensis; tertia à Lucio Lucera est appellata. Galeritus occidit. Tatius à quibusdam Romuli necessarijs ipsius Romuli permisso, qui solus imperium ambiebat, fuit occisus. Apud ipsum vnum Romulum summa imperij deuoluta est: is satis superbiens pro Corito se regem constituit. Id Thuscis omnibus per quam molestum fuit. Vulterrani, Perusini, & Arretini Lucumon, vt Romulum Coriti dignitate priuarent, Thuscinati Concilium indicunt. Nullus illuc conuenit. Populi, & Coloni de his tribus populis, at in primis de Vulterranis querebantur; quod in detrimentum Thuscum Romanae magnitudinis auctores fuissent: quare reliquae Ciuitates contra tres istas coniurauerant. Fidenates ob id non solum, verum ob multa damna continuo illis à Romanis illata, contra ipsos arma sumunt. Plerique amicorum Romuli praesertim Mauri de his Thuscum motibus eum.

certiorem faciunt ; nè vetus foedus, & amicitiam cum Thuscis dirimat, hortantur. Ipse nihil respondit. Nobiles Vulterrani socios Collegij, qui Romam missi fuerant, reuocandos instabant : nihil actum: Praefectus, & Magister Augurum id respondent; Quod legibus, & Augurijs Collegium confirmasset abrogari non posse. Fidenates agrum romanum depopulantur. Romani eos persecuntur, & deuincunt. Finitimi Thusci cum praelium inter Romanos, & Fidenates commissum audissent, contra Romanos insurgunt ; at praesertim Veientes, qui Romam vsque excursionem fecerunt ; ipsi praeda onusti Veios reuertuntur. Romulus Tiberim transgressus, exercitu comparato, in Veientum agrum ingressus est : Veientes obuij facti cum ipso dimicant ; fugantur ; tandem induciae firmantur. His victorijs insolescentem Romulum Nobilium Romanorum, & praesertim eorum, qui è Sabinis venerant, in ipsum odia clam domi suae è medio tollunt, & sepeliunt.

MORTUO ROMULO ROMANI Sena- * * * *

A

B

C

*Ego Prosperus repono praclarissima
Monumenta.*

XYXIII.

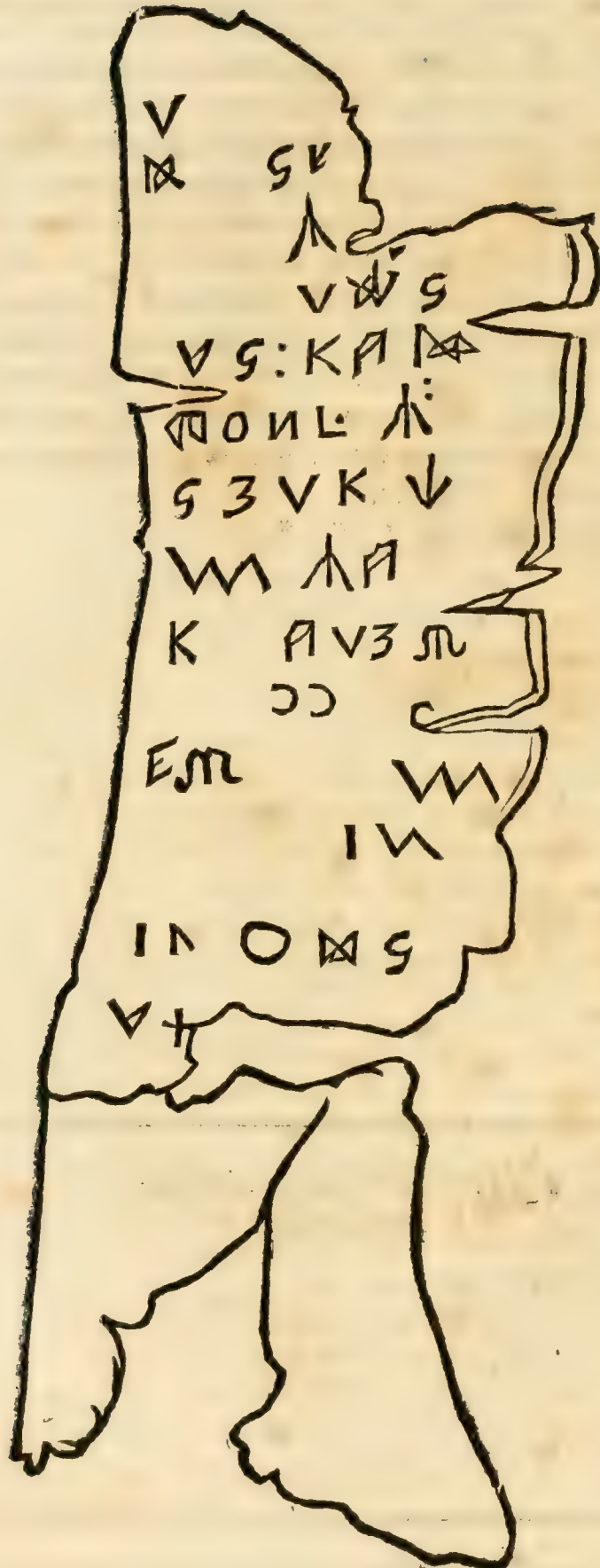
Scarith

Die xxv.

Iunij.

MDCXXXV

Hec

*Hæc præclarissima Vulterrana monumenta custodi
Prosperus custos arcis.*

CVM OPTIMA LEGE SANCITVM SIT VT OMNES
QVI ETHRVÆORVM IN COLLEGIO OLIM ANTIQVIS
SIMIS TEMPORIBVS ETHRVÆIAE . QVAE HODIE VVL
TERRA NVNCVPATVR . QVÆ EST PRIMA INTER
ITALIAE CIVITATES . AVGVRI BVS . ARVSPICI
BVS QVÆ FVN DATO AD SCRIPTI SVNT . AVT
ALIQVO D VATICINI VM AVT MONVMENTVM
AVT HISTORIAS . VEL QVID ALIVD POSTERIS
RELINQVA NT . EGO QVINTVS VALERIVS PATRI
TIVS ROMANVS VVLTERANIS OPTIME MERITIS
NON INGRATVS . QVI QVAMVIS ROMANIS ALI
QVANDO FVERINT INFESTI . ATTAMEN ROMANAE
MAGNITVDINIS POTISSIMA CAUSA FVERVNT NAM
NON SOLVM ROMVLVM EORVM CORITVM FECERVNT
VERVM AD VRBEM ROMAM AEDIFICANDAM ET
AVGENDAM ARMIS . OPERIBVS ET NOMINIBVS VVERVNT
TRES COLONIAS ROMANIS CONCESSERVNT . NOS SACRAS
CEREMONIAS . MAGISTRATVVM INSTITVTIONEM ET VENE
RATIONEM . ET MILITARES RITVS DOCVERVNT . DECEM
NOSTRORVM QVAMVIS INIMICI . ESSE MV IN SVVM IPSO
RVM COLLEGIO SEMPER BENIGNERECEPERVNT ET IN
STRVXERVNT . AT QVEME AVGVRYVM PRAEFECTVM
IN SEX ANNOS CONSTITVERVNT CIVEM ET SENA
TOREM VVL TERRANAE CIVITATIS ELEGERVNT
QVARE QVAEDAM AB ILLIS PRIMVM INVENTA
NOTATA RELINQVERE CVRAVI . AB ETHRVSCIS IN
VENTA SVNT SACRIFICIA . ARAE . TEMPLA . CEREMO
NIAE SACERDOTES . DIVINATIO ARVSPICES AK
GVRES FOSSA POMERIVM . VRBES MVRISCINGERE .
NVPTIAE REGNVM REGNI INSIGNIA . FASCES SECVRES
LICTORES . SELLA EBVRNEA ANVLI . PRAETESTAE
SENATORES . ORDO EQVESTER AGRICVLTVRA . ATRIVM
COLVMAE . MILITIA . LYDI . PVGILLARES . IN CORTICE
ARBORVM SCRIBERE . CHARTAM EX LINTEOLIS CONTRI
TIS CONFICERE OBSERVATIO ASTRORVM IN NAVIGAN
DO . NAVIGATIO . HASTA . PILA PRAETORIVM CVRIA
ET ALIA MVLTA QVAE BREVITATIS CAUSA OMITTO
Q . VALERIVS FLACCVS AVGVRYVM PRAEFECTVS
VVL TERRAE . IN COLLEGIO SCRIPSIT .

XXIII.
Scarith
Die viij.
Iunij.
MDCXXXV

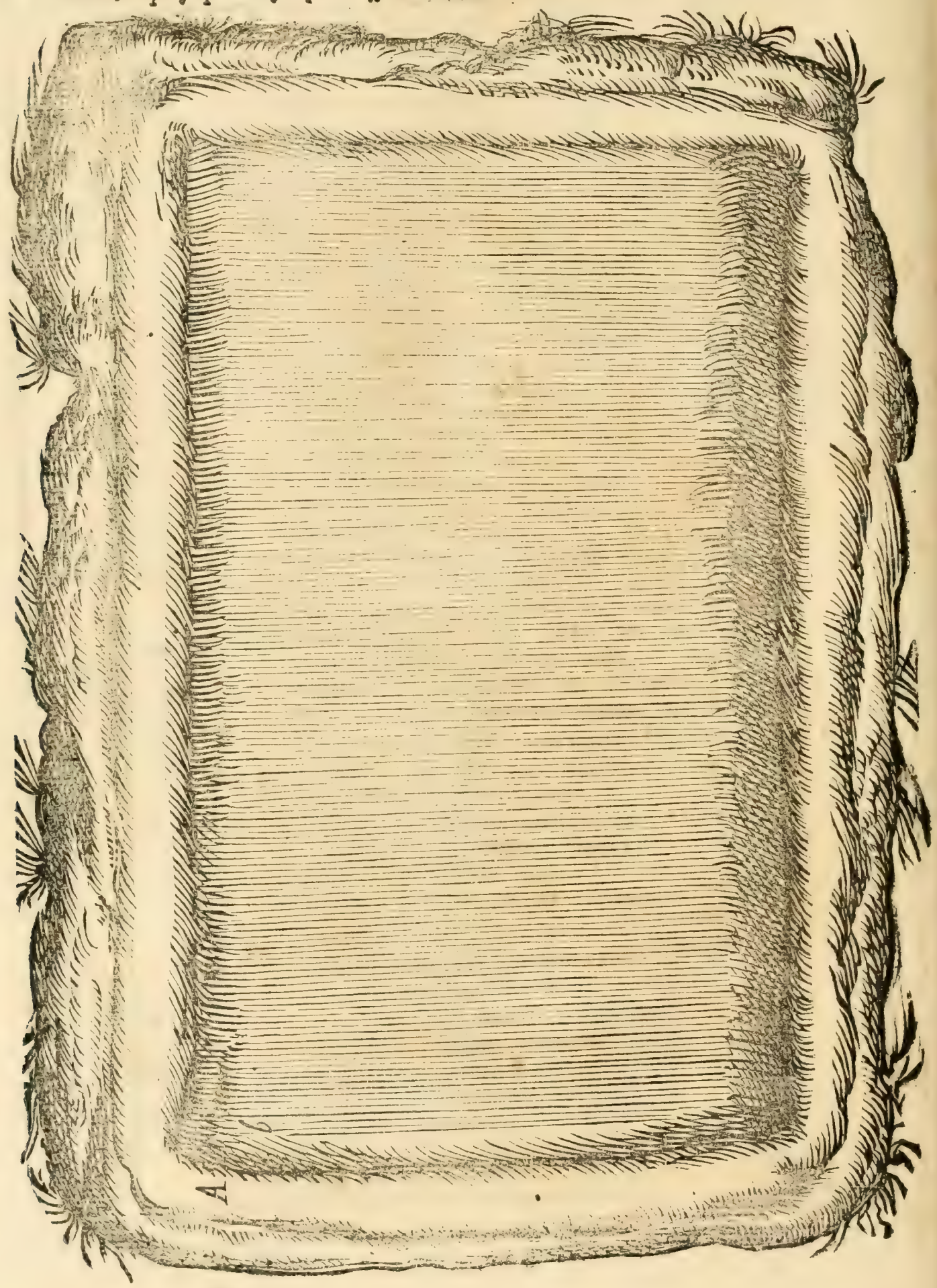
A

B

C

A Cortex e: solidissima materia, quæ ab igne defenderet: eum plures diuersiq; cortices circumdabant.
b Vacuum, in quo sequentes scripturæ asservabantur.

VI.
Scarith
Die x. Ianuarij.
MDCXXXV

A E W I O D I : W I S K P A D I O E H I . 3 I D I V E
 M S ↓ X E L A : O X K L V Z E S O M : A L O N K
 V . P E D V H V S E : M O Z W D I : S W A : J V K I
 M V V K I L A D F S O M . X V W A Z X . M F
 I S W O . V S K : I R H A V M Z R I L F E S V D
 R A X W O D A Z : I W E V F P E S . X V K L Z A
 K I H E . N I H O . ↓ M V N I S : M O Z V I F T A
 V K W I L Z M V A P U S A S K I B O L S O M
 K A W A Z E H X I F E L A . M I F O H I S E L A
 V S A ↓ E Z I J : I S F M A . A O W H O . X
 Z E S A I L R A W I O Z Z M V . R ↓
 V L A C H S . V . X I W E Z Z V S . K D E T
 Z O X . I S ↓ W A W I V F P A W K S :
 M V N I A A V K E L W D S E L X : A
 M M J V A S I L P K W I V S K .

A

B

C

A

EVEZZOS ΛSEZENESSI WVL ΔΛ
↓VDA: JHE ΔVDSKEO ΔOXE
EMX. EL. ASOOS: MEILOM

ΑΗΗΟΔ:

B

ESOL ΔEVNWIΠ'ZHO MPEL EVOKE
KALXW MOE ↓VND ZM'VIZ. JM VVM.

EIDKKA W ΔE VWEZ. ΔEVSAE.

EΔANΛI OZAE ESOPEW: MEHWO:

AVZIDVM W EZOVM VEZΔ''

OZKA: WEIK... KVOH EAMAL

EPIEVI MVZZEMM3.. HΛVEZ.

NVW. ME: Δ ↓OZMEK KEΔVEZE.

WEPMANIEW. ΠOHA W ZO M ORE

VEZVND ΔEVMWVME ZO MWEOO:

C

Δ M ΔX

WOCIB: AOCIDVOMOWENSMOAMDM
 BVSAL: XASVD, K M EZZONE V
 ZE: VEW XION: AWEAK: REM
 KIL HOMEMAS: AOC: MOSIL
 MAVKTD: VAMX: WYMEH:
 XILNLES MISOM V
 DAN LVEDD)
 JPA: M DVNIE K X
 MWELBA OZE LE WELXSEWLA
 OAHOOHOWNIEMW A EOS. V
 WLAOAHOXIL AOCID X OFES
 LOS... WELAOHINI AITMEZW.
 OAZZIE KSOZIELKOS: XOW: K
 W30J OASEELVW WZVONEIL
 DRESOLANIK: DVCOMOI. X.

A

B

C

A

M OYVM XVOZWK: K ANSM:
 V·EMX· EZHIKVLH: MOLF
 RIS· ZMV↓MNI: OPA: K↓·V.
 KSV·ILHEPEVIX

B

ANSVIN: ↓MVKP: MHOSE
 LVEA' ZEIX· H↓IARKVDSIS:
 LAWEEK: HIOPOZZ↓VLE↓AN:
 VEX· OME VEMX: EWSOO

C

PAHKOS· XIL· V·MOVIM:
 K KSV· LVEA' MYSOMI·
 ZE HVNES... HV↓IL·MVI
 MOLFVHS: APO: NYM↓VS
 V· KWZOVD·O↓M: IXDKA
 H· XHIVEPE WOLFIS.
 KAWYB: V· ILKVS M.

↓ASV: X: † KIL
 KΛ ZOM: W EZI: ↓EEN OBAI:
 OIVIM ↓E VEEIMIS. MEPAOZ
 VE EZZOIEIT &
 MEIAD: OZ ↓AZ V·N·M·IOZ:
 DOLOES. WZA ↓O:
 VK B DE PA K LOI: KANVA
 † KE MA ZWMA S43.....

A

B

C

A

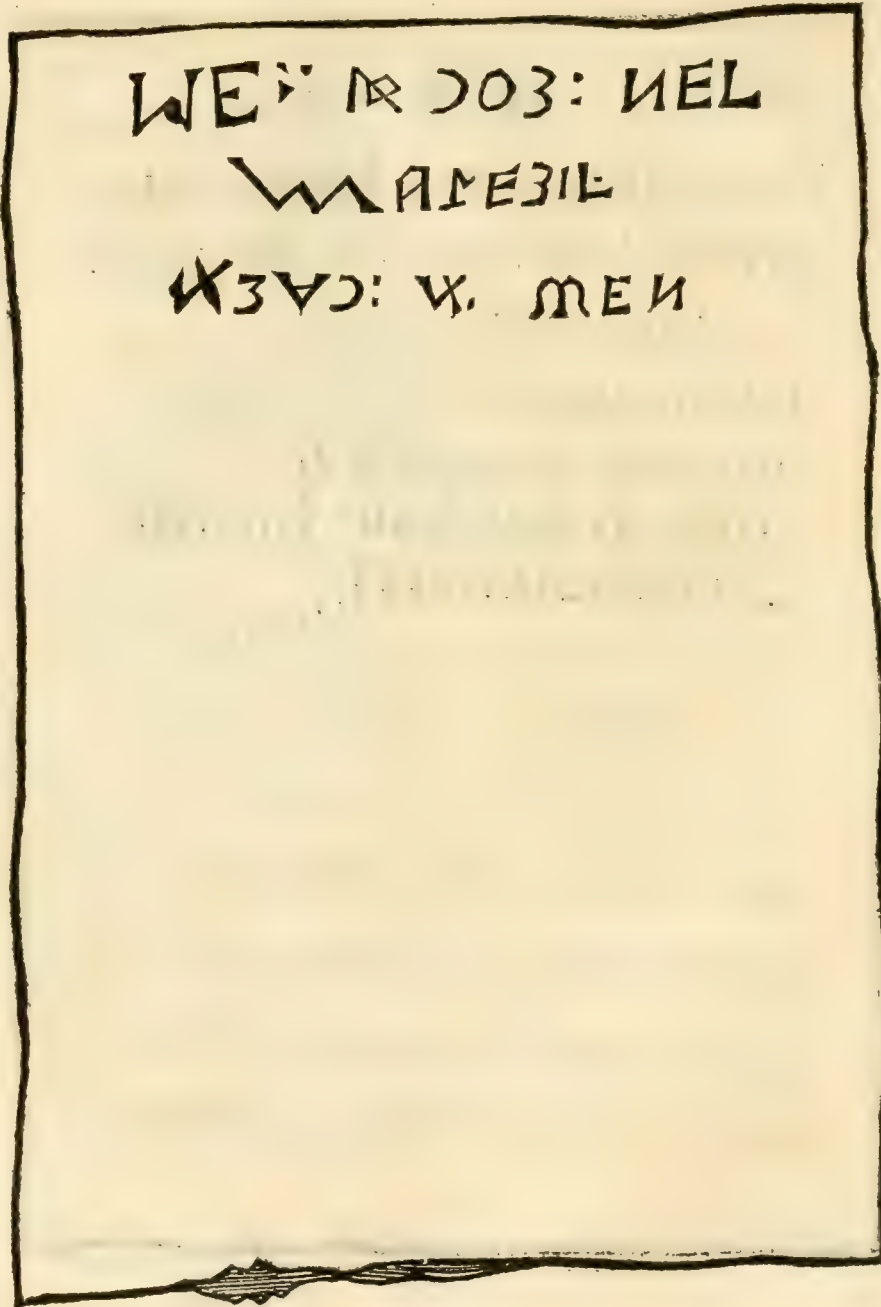
WE' R DO3: IEL

WAMEZIE

W3VJ: V. MEH

B

C

QJEV 3WJCV K:
3WJCV VV

QJEV 3

QJEV WJCV LEXMVK

3WJO 03V QJEMVK IO

PIBXX

PIBXX WJCV 3WJCV KIOL

WJO 03V

LOCV KIOLIW

A

B

C

A

MANK WVAHO ENXW
 A3VW. 4HEW WAKA
 OK 315 UMWND B↓V3
 MANKVX NVTE CW
 WVAOK EHVH CW3
 3WVI. KHEV
 WVAOK EHVH 33
 XCW .UM
 CWAV V KHV3 W

B

C

ΛΖΛVOF εσνι:ΧΚWΛ

ΧΥΑΚ WMIH·EPL·KAD·C#
ΖVILX·K: EWAH KWSYBI

WΛ.

ΧΙΖΛ WΠ WΛ.ΛΩ

WΛK. IPEZ

WIKHWS W·CWX·K

EMH WZX IPEZ

WΛ

A

B

C

Mezentius, ethruscorum rex quod in plebem & in patres crudelis, in sacra in religionem & in ipsos deos impius esset, uniuerso populo agente e regno pulsus est quare generale concilium indicitur:

A

*conuenientes igitur vulterram ex singulis thusciae ciuitatibus ex primoribus octo nouas leges sanciuere & ut singulis annis lucumones xii singuli ex singulis urbibus crearentur statutum est: qui ut de summis arduisq; rebus agant quandoq; simul conuenirent
primus vulterranus lucumon fuit Tallus Olanius Arui Iunonis sacerdotis filius hic ut Mezentius eijceretur auctor fuit*

hoc anno vulterranis qui ethruscos, uocabulo decorantur ad litus tyrrheni maris thuscinari oppidi fundamenta iecere. tunc anno vero vulterranas rates ducente multa seculorum rura diruta sunt

B

sequenti anno Ancus artianus lucumon electus thuscinati aedificationi studuit

ad finem anni conuenerunt lucumones ad Caerem & ethruscorum exercitui contra umbros eundem ancum praefecerunt quos ter fractos compulsi tandem ut sese thuscis dederent atque illuc Vicoloniae missi cum DL vulterranis

sequens annus habuit vulterranum lucumonem Lattem petronium tunc in Ligures pugnatum est et intra vi menses subthuscorum ditionem sunt redacti cuius pro vulterranis Antius rolleius Pegulaeus copias duceret.

denum ethruscos armis in nubres uexis biennio a nouorum lucumonum electione abstinuerunt. circa finem biennii insubribus

C

MEzentius Etruscorum Rex, quod in plebem, & in patres crudelis, in sacra, in Religionem; & in ipsos Deos impius esset, uniuerso populo agente e Regno pulsus est: quare generale Concilium indicitur.

Conuenientibus igitur Vulterram ex singulis Thusciae Ciuitatibus ex primoribus octo nouas leges sanciuere; & ut singulis annis Lucumones xij. singuli ex singulis urbibus crearentur statutum est: qui, ut de summis, arduisq; rebus agant, quandoque simul conuenirent.

Primus Vulterranus Lucumon fuit Tallus Olanius Arui Iunonis sacerdotis filius: hic, ut Mezentius eijceretur auctor fuit.

Hoc anno Vulterrani, qui Ethruscorum vocabulo decorantur ad litus Tyrreni maris Thufcinati oppidi fundamenta iecere. Tum, Ennio Vero Vulterrano rates ducente, multa Siculorum rura diruta sunt.

Sequenti anno Ancus Atrarius Lucumon electus, Thufcinati ædificationi studuit.

Ad finem anni conuenerunt Lucumones ad Cærem, & Thusco exercitui contra Umbros eundem Ancum præfecerunt; quos ter fractos compulit tandem, ut se se Thuscis dederent; atque illuc vj. Colonia missæ cum iol. Vulterrano.

Sequens annus habuit Vulterrano Lucumonem Lartem Petronium: tunc in Ligures pugnatum est; & intra vj. menses sub Thuscorum ditionem sunt redacti, cum pro Vulterrano antius Rolleius Fesulanus copias duceret. Demum Ethruscorum armis in Insuores versis, biennio à nouorum Lucumonum electione abstinerunt. Circa finem biennij Insuores bello superatis, electus est Vulterrano Lucumon Lucius Tombleius ex antiquo Veibeni genere: hic Thufcinatum perfecit; quò duo millia hominum misit, qui illud incolerent. Verum quoniam, qui conscripti fuerant implebant numerum ioo. sorte delecti fuere duo millia: quorum auspicijs noua Colonia fundaretur: his Oscum Tombleium præfecit Senatu id permittente. Augures prædixerunt, Oscum nunquam rediturum: quibus pater respondit. Malo mortem honestam filij quam desidiosam vitam. Is, cum mare parua rate conscendisset, undis absortus est; quem Thuscinates inter Diuos retulerunt. Eodem anno in Insuores cio xvj. homines deducti sunt à Tito Vulturio Vulterrano, qui nouam Coloniam constituerent.

A

B

In sequentem annum creatur Lucumon Vulterrane Ciuitatis Anius Moriconius. Is Aruntis Lucumonis Fesulani, & Lartis Lucumonis Clusini auxilijs fretus Ethurie imperio quicquid continetur à Tiberi vsq: ad Padum. Tandem hoc agente Thusci vtriusq; maris potiti, eum veneno absumptum videre.

Vulterrani duas colonias miserunt; quæ cum Fesulanis, & Arretinis Mantuanam auxerunt: ipsi Veronam ædificare ceperunt.

Moriconio igitur, cuius dominium biennium durauit, mortuo, constituitur nouus Lucumon, Luccius Verus; qui numeratos sibi subditos populos demptis minoribus, & feminis comperit esse ad ccccioooo. ex quibus tria millia misit trans Apenninos: hi ad lacum Larium multa Castella condidere; quod, & in Valle Volturrena fecerunt: his Lucumonem alium dedere, qui Vulterrano in omnibus parere teneretur.

C

Interim Mezentius, qui se se Cærem receperat, quatuor ex primis Ciuitatibus à Thuscis defecisse pecunia, & per fraudem fecit: quare ethuria diuisa in partes, Lucumones non conueniebant simul, ut antea: sed Lucius Verus triennio

gubernauit, & semper nouas Regiones trans Alpes acquirebat. His temporibus moritur Volturrenus Cecinna, qui Vulturno in Campania præerat, verè in armis, & in auspicijs prudentissimus.

Octo Lucumones, qui remanserant pro Etruscis constituunt Tarcontem, ducem belli contra Mezentium, quem Carites perterriti iterum expulerunt; quare ad Rutulos confugit, qui tunc bellum mouerant contra Ænæam Troiugenam. Istunc in Italiam aduenerat, & in Latium se receperat.

A Hæc omnia Etruscis characteribus conscripta à Tito Lartis filio, ego Elbius Vulterrani de eadem Familia in Latinum verti, nè tam præclara Etruscorum monumenta perirent ob iacturam quam patitur Etrusca lingua.

B
C
Etruscorum imperium propter ciuiles dissensiones lucumonibus perpetuis tyrannis factis prostratum uidiſſet ethuria uero Pythagoras huic malo sanctissimis legibus occurrisset: hic ut thurſi principes in unum locum conuenirent fecit atque statutum est ut senatus cuiuslibet ciuitatis sibi eligeret unum lucumonem aut ad tempus aut perpetuum qui res serias et arduas non cognosceret. nec eas quæ ad omnes thurſos pertinerent. sed has generale concilium dignoscat. uerum quælibet ciuitas suos populos gubernet

igitur uulterrani senatores conuenientes in templum martis elegerunt lucumonem in decem annos Anurem maurum. eo uulterræ imperante superantur

THVSCORVM imperium propter ciuiles diffensiones, Lucumonibus perpetuis Tyrannis factis, prostratum vidisset Ethruria, nisi Pythagoras huic malo sanctissimis legibus occurrisset. Hic, vt Thusci Principes in vnum locum conuenirent fecit: atque statutum est, vt Senatus cuiuslibet Ciuitatis sibi deligeret vnum Lucumonem, aut ad tempus, aut perpetuum, qui res serias, & arduas non cognosceret; nec eas, quæ ad omnes Thuscos pertinerent: sed has generale Concilium dignoscat: verum quælibet Ciuitas suos populos gubernet.

A

Igitur Vulterrani Senatores conuenientes in Templum Martis elegerunt Lucumonem in decem annos Anforem Maurum. Eo Vulterræ imperante superantur trans Padum à Gallis Senonibus Colonia Thuscorum. Trium Prætorum Magistratus primo creatur.

Huic in decem alios annos suffectus est Metius Pomarius. Actum est, dum hic dominaretur generale Concilium apud Rufellas, in quo delibatum auxilium Veientibus contra Romanos præstandum. Voscus Volufius constitutus est dux Vulterræ.

Completum est illud præclarissimum Templum Voltumnæ, tutelaræ Deæ Thuscorum.

Post huius imperium Lucumon eligitur Pomponæus Vulturrenus. Hoc decennio Ethruriæ nihil memoria dignum accidit.

Substituitur autem Pomponæo senior Antius maurus, Aruspicum magister. Hic templa martis, Herculis, & Iani restauranda, & ornanda curauit. Ludos in honorem Iunonis instituit.

B

Vultraij templum Dianæ ædificauit; arcem eius castri muniuit; quam ipse imperij sui anno quinto reædificauerat, cui præfecit Esarcum filium: ipse vero, cum à Concilio quod Arretij habitum est, dux contra Gallos Senones esset electus, eis per Sacerdotes Martis iuxta morem, & religionem Thuscorum, bellum indixit: sed viij anno improuisa morte sublatus est.

Optimo igitur Principi Herculem alterum filium substituunt, qui in Gallos inuadens breui eos superat, & trans Eridanum annem compulit.

Is ita se gessit in principatu, vt meruerit à Vulterrano Senatu in x. alios annos confirmari.

C

Innouata est societas, & amicitia cum Romanis, quam Vulturrenus pridem inierat cum Lucio Tarquinio Prisco eorum Rege.

Succesit in principatu Arippus Volufius: hic Titum Cecinam Herculis Sacerdorem, qui Romanos auguria doceret Romam misit; & quindecim Architectos, qui ædificarent Templum Termini.

Post huius principatum Senatoribus in electione Lucumonis discrepantibus Vulterra fuit sine Principe mensis xvij. sed Senatores separatim populos

regebant; nam ipsorum singuli dies xv. imperabant: tandem furentibus animis plebis, & arma mouentibus ex Veientibus ascuerunt. Ascum Romnum, quem Lucumonem constituerunt: is quod aduena esset nobilibus, & plebi exosus spontè se principatu abdicauit, & in fines suos reuersus est.

Vt primum hic discessit, Turrenum Pomarium eligunt Senatores, belli, pacisq; obseruantissimum. Ipse Vulterræ honorificentissimè recepit Tarquinium superbum, olim Regem Romanorum, auxilia postulantem.

A Apud Clusinos conuenientibus Lucumonibus, vbi in generali Concilio Lartès Porfenna declaratus est dux contra Romanos generalis totius Thuscis: At pro Ethruria, quæ est Vulterra, Thuscis omnis caput, electus est dux Aruns Maurus. Tunc Thuscis Ciuitates, & populi vsi sunt insignibus differentibus. Obsederunt Romam: tandem facta inter eos pax. In Aricinos pugnatum est: sed, Lucumonibus, & Thuscis ducibus inter se non conuenientibus, Aricini victoriam sunt consequuti.

Post Turrenum Annius Atrarius eligitur, homo admodum crudelis. Fuit maxima annonæ caritas; quæ causa fuit ciuiliū discordiarum inter Veros, & Cecinnas, quæ plusquam ccc. annos dormierant. Cecidit Lucius Verus; quare plebei omnes furebant in Lucumonem, & Senatum pro Vulture Lucij filio: tandem Vultures ante tempus cecidit. Ipse Annius Atrarius per Ciuitatem à populo raptatus trucidatus est anno jv. sui imperij.

B Hæc vt narrata sunt reliquit characteribus Etruscis conscripta Lartès Aruncus Lucumon, qui fuit post ipsum Annum Atrarium, quorum plurima ipse vidit. Ast ego ad hoc à Senatu electus in Latinum verti, vt ipse voces Etruscæ sonant.

Mutius Moriconius ex Castro Scornelli, quod est oculus dexter Vulterræ, sicuti alter oculus est Castrum Vultrai, fideliter scripsi.

C

mihis victis Gallis sub duce Messio Licinio Arre-
 tino Lucumone ob partam uictoriam pa-
 ce gaudebant quando inopinata defe-
 ctio thuscinati uulturbauit causa fuit
 rebellionis L. Quintius Senator uulterra-
 nen. illius ciuitatis praefectus nam ut qui-
 dam dicebant quod Quintius iactabatur
 se prognatum esse ex familia Quintia Ro-
 mana per lineam Cesonis Quintij ideo
 egisse cum Senatu Romo: de tradendo exer-
 citui et militib' Romo: thuscinato atque
 etiam ciuitate uulter: tandem thu-
 scinates a uulterra defecerunt immo
 usque ad castrum salinarum hostili-
 ter excursionem fecerunt. Ast Lartes a-
 runcus uulterranensis Lucumon cum
 magna militum manu eos infecutus terga
 uertere cogit. et in oppido obsessos custodit
 ipsi nunquam se uulterranensib' dedere

A

B

THVSCI victis Gallis sub duce Messio Licinio Arretino Lucumone ob
 partam uictoriam pace gaudebant; quando inopinata defectio Thuscini-
 nati Vulterranos turbauit. Causa fuit rebellionis Lucius Quintius Senator
 Vulterranensis, illius Ciuitatis praefectus; nam, ut quidam dicebant, quod
 Quintius iactabatur se prognatum esse ex Familia Quintia Romana per li-
 neam Cesonis Quintij; ideo egisse cum Senatu Romano de tradendo exerci-
 tui, & militibus Romanis Thuscinato, atque etiam Ciuitate Vulterrana. Tan-
 dem Thuscinates à Vulterra defecerunt; immò usque ad Castrum Salinarum
 hostiliter excursionem fecerunt. Ast Lartes Aruncus Vulterranensis Lucu-
 mon cum magna militum manu eos infecutus, terga uertere cogit; & in oppi-
 do obsessos custodit: ipsi nunquam Vulterranensibus dedere uoluerunt con-

C

fisi in virtute Lucij, quam pugnando didicerunt; nam Lucius Quintius cecidit inhonestè. Pugnatum est: oppidum desolatum. multi cecidere Thusciniatum; Vulturnanensium pauci. Lucius saxo percussus occubuit: concidere animis Thuscinate reliqui: se Larti dedere. ignotum est: Familia Quintia omnibus honoribus priuata est ad annos LXXX.

A Post Lartem frater eius Alcus subrogatus est in eius locum. Thuscorum Concilium Perusij habitum: actum est de imperio augendo; nam milites bello assueti otio torpebant: & vniuersas Vrbes ciuiles discordiæ vexabant. Sutrinis bellum indicendum declaratum est; vt postea Romanis. Arretini soli resistere. Perusinus Lucumon declaratus est vniuersi belli dux. Pro Vulturnanensibus eligitur dux Ancus Volumnius, quem cum Emilius Consul Romanus interfecisset, Thusci inferiores fuere. Mentius Pomarius in Anci locum successit; & Sutrinis inuasit; quibus penè superatis venit Quintus Fabius, alter Consul Romanus in auxilium sociorum. Hic Thuscis fugauit: transiit per flumem Ciminam: magna ex parte Thusciam deuastrauit: Thuscorum castra occupauit: cecidit Perusinus Lucumon, & Mentius Pomarius. Obsidione Perusium cepisset, nisi Cortonenses, Fesulani, Arretini, & Umbri præstò fuissent. Perusini, Cortonenses, Arretini, & alij populi Legatos Romam miserunt postulatam inducias. Vulturnanenses, & Fesulani, id sibi dedecori putantes, assensum non præstiterunt.

B Dormiens à proprijs seruis Alcus occiditur. Pro eo Senatus elegit Turrenum Cecinam, Audacem multum. Is thuscorum animos in Romanos incendit, exosus victorias, quas superiori anno Romani obtinuerant. Conuocato itaq; Vulturnæ Concilio generali, ipse dux primus constituitur, magnoque exercitu comparato in fines Romanorum contendit: sed tum in conspectum Romani exercitus, quem Lucius Papirius ducebat, fuit ab vniuerso exercitu acclamatus, & coronatus thuscorum Rex, licet inuitis Lucumonibus: ipse ita Romanos ad Lacum Vandimonis afflixit, vt facilè victorem se speraret futurum: & nisi superuenisset nouus miles vicissent thusci, qui tandem victi fuere. Tum Lucius Papirius victor Romam redijt. Et hic Lucumonum finis.

C Vicerunt Romani Thuscis. Sed Vulturnani, & Fesulani noluerunt Romanis seruire; sed inita societate cum Umbris, portas clauserunt ipsi Decio Consuli; atque eum sub ducatu Elbij Cecinnæ filij Turreni vsque Perusium sunt persequuti: sed ab Umbris destituti se Romanis dedere.

Tunc Vulturnæ imperium populare capit; nam plebes surgens contra nobiles, qui pauci propter bella erant relictis, quod se deceptam diceret, patri-tios omnibus honoribus priuauit; nouum Senatum ex plebeis creauit; Tribunos duodecim fecit, qui singuli singulis mensibus imperij gubernacula sustinerent: tunc bellum ciuile: Senatores xxx. & plures occisi. Arretini, & ipsi ea-

dem causa easdem seditiones patiebantur, quare nobilem plurimi se Romam receperunt. Ob hanc igitur causam Tusci Romanis bellum iterum intulerunt, & quia absque consilio pugnaverunt, victi fuere, & remiserunt Romani nobiles Vulturnenses, & Arretinos in Principatum; plebis primores damnati sunt; indictæ per biennium induciæ; sed perseverantibus in dissensionibus Vulturnensis, Menippus Cecinna Princeps eo mense in Senatu duas Legiones Gallorum vocavit, quæ plebem terrerent: sed quidam dixerunt, eum per Gallos Regnum Etruriæ attentasse, quamobrem Senatus illum morte damnavit: magna munera Gallis data, ne deprædarentur, & ut secum in Romanos decertarent: & convenientes cum plebe eam in partem officiorum, & honorum vocaverunt, præterquam ad officium Præsidentis Senatus, quod nobilibus servatum. Duces in Romanos constituuntur ex nobilibus Occus Moriconius, & ex plebe Altius Cencius: & maximum exercitum cogunt, ad quem convenit totius Etruriæ selecta iuventus, atque etiam Umbriæ, quod, ut cognovit Romanus Senatus, misit Lucium Cornelium Scipionem cum exercitu contra Vulturnenses. Scipio autem erat alter Consul: post multos labores, & damna, quæ perpeffus est, superueniente sibi Cn. Fulvio altero Consule, occupavit Pomarancium Castrum olim à Marancio Pomario edificatum; à quo denominatur: hic Vulturnensis erat; & Castrum hoc edificavit. Occupavit etiam Castrum Salinarum, & Tuscinatum: tum distributa militibus præda castra posuit ad radicem montis propè Tuscum exercitum. Sequenti die pugnatum est in eo loco, qui ob magnam cladem Romanorum captus est vocari Campus Romanus: duravit pugna usque ad occasum: ceciderunt multi ex utraque parte; sed plures ex Romanis.

Tunc si Vulturnenses duces non discordassent inter se dubio omni procul victores fuissent; sed ea nocte in Urbem se recipientes spontè hostibus victoriam concessere. Heu nimium liberales Vulturnenses. Primo mane videntes Consules relicta castra ea occupaverunt, & inexpugnabilem putantes Civitatem Vulturni obsederunt, quod post xv. diem occupaverunt; non autem arcem: præda distributa, incensis Pomarancio, & Tuscinato discesserunt.

Ego Lucius Volumnius Vulturnensis Civis, & ex Civitate Etruria, quæ à Vulturnis edificata est ad Fanum Voltumnæ, & ex propriæ Civitatis nomine, quod charissima esset, Etruriam dixerunt.

A

Victis tandem vulterranis a populo romano vulterra municipium factum vulterrani inter ciues romanos adscripti fuere attamen propriis legibus utebantur & a semetipsis ciuitas & populi subiecti regebantur: optimates & plebei pariter magistratus administrabant sed cum magna nobilium indignatione sicut non post multos annos apparuit: nam aulus maurus et lucius flaccus cum magna caterua adolescentium intrantes curiam plebeios omnes eiecerunt & magistratus omnes nobilibus fuere restituti uerum plebs indignata arma sumpsit cum nobilibus decertauit qui vulterrani casiri salinarum et cocchiani colonum ope uictores fuerunt uerum plebei ad templum iani recessere ibique concilia habebant.

B

C

VICTIS tandem Vulterranis à populo Romano. Vulterra municipium factum. Vulterrani inter ciues Romanos adscripti fuere: attamen proprijs legibus vtebantur, & à semetipsis Ciuitas, & populi subiecti regebantur: optimates, & plebei pariter Magistratus administrabant, sed cum magna nobilium indignatione, sicut non post multos annos apparuit: nam Aulus Maurus, & Lucius Flaccus cum magna caterua adolescentium, intrantes curiam, plebeios omnes eiecerunt, & Magistratus omnes nobilibus fuere restituti: ve-

rum plebs indignata arma sumpsit; cum nobilibus decertauit, qui Vultraij, Castrum Salinarum, & Cocciani colonum ope victores fuerunt: verum plebei ad Templum Iani secesserunt, ibique Concilia habebant: inferiorem partem Urbis plebes occupauit; nobiles autem superiorem. Plebei igitur Pailum Nigrum, & Titum: Alerium Legatos ad Romanos mittunt, eorum auxilium implorantes, quibus perbenigne receptis, Aulo Cornelio Prætori negotium demandatur; qui cum Vulterram peteret, equo deiectus interiit; in cuius locum Cn. Fabius successit; hic ab Aulo Mauro, alijsque nobilibus iuuenibus contra plebem coniuratis fuit occisus: quapropter iterum cum plebe dimicatum est: plebes verò superior fuit ob multitudinem; eiq; tandem optimates concesserunt, vt quinque Tribuni ex plebe crearentur, qui Senatus Vulterranensis Præfidem confirmarent.

A

Interim Caius Fabritius Consul cum exercitu Vulterram aduentabat ad vltimam Cnei Fabij mortem; quamobrem patres Vulterrani deterriti Legatos ad Fesulanos, Arretinos, Populonienses miserunt auxilium petentes; Vulturrenum Cecinam Titi Præsidentis filij ducem fecerunt; qui magnis pollicitationibus plebem mitigauit: denique cum Romanis dimicauit propè Cecinam flumen, & superatus fuit exercitusque fugatus: ipse autem vulneratus in manus hostium deuenit.

Romani victores Castrum Salinarum occupant; deinde Vulterram versus progredientibus ciues Legatos veniam postulantes obuiam mittunt: sed Consul ad Senatum reiecit: interim militibus Ciuitatem deprædandam concessit: & Aulo Mauro, & Lucio Flacco cum clvj. ex primoribus occisis, magno præsidio relicto, Romam victor reuertitur.

B

Quinque annis transactis iterum Vulterra seditionibus repleta est: nam cum Ethrusci Lucanos denuò vicissent, contentio orta est inter Alcum Atriarium, & Nuccium Volumnium Vulterranenses duces, quis eorum præcederet, quare ad pugnam venerunt: ciuium alij Alco, alij Nuccio fauebant: tres supra septuaginta Vulterranorum ceciderunt: vtriusque domus, vt Castra custodiebatur: huc, & illuc amici, propinqui, clientes conueniebant; vnusquisque sua concilia habebat: tandem Nuccius eiectus fuit; qui ad Castrum Cellulam cum suis se recepit, & postea solus ad Lucanos confugit: sed non post multos dies Romam petijt; atque Senatum Romanum pro se, suisque rogauit. A Senatu Vulterram ad Præsidentem litteræ missæ fuere reuocari Nuccium, suosque præcipientes.

C

Vulterranenses patres Romanis obtemperauerunt: Nuccius cum clientibus reuocatus est; immò in sequenti anno à Senatu in Præsidentem eligitur, Atriaro indignante, qui operam dedit, nè à Tribunis plebis confirmaretur.

A Nuccius igitur sine plebis consensu rempublicam administrabat; quare Alci ira magis creuit: tandem cum videret inter patres nihil proficere, à patribus, & Optimatibus ad plebem defecit; &, ex patritio popularis factus, sua consilia cum plebe communicare cæpit: tempus denique aduenit iamdiù ab Alco expectatum; & cum Patres in teatro ludos, Reginae Iunoni fieri consuetos, spectarent, tumultum excitauit, & multa in Patres vociferatus plateam occupauit. Patres rumore excitati ludos dimiserunt. Præsidens Nuccius Licetoribus stipatus in Plateam venit, plebemque interrogauit, quid noui esset? quid peterent? quid vellent? Sed tacentibus omnibus, Licetoribus mandat, vt in vincula duceretur Alcus. Eo coniecto in carcerem plebes tacita arma dimisit. Verum sequenti anno Arunte Flacco Persio Præsidente ex Senatus consulto Alcus è carcere fuit liberatus: qui Nuccium ad singulare certamen vocauit, in quo vterque defecerunt; & sic feditio finitur.

Amuccius Volusius Vulturnensis scriba scripsit.

B **M**AGISTER meus Esar in Vulturnensi Augurum Collegio Præfectus, cum eum maximè obseruarem, plura mecum de Vulturne primordijs, vt ex antiquorum monumentis acceperat, differens, vt vidit me antiquitatum studiosissimum, quæ supra in principio huius libelli Etruscis characteribus sunt scripta, libens mihi dedit cum hac conditione, vt ea nunquam latinitate donarem: quod & ipse à Magistro suo acceperat eadem conditione: nam & ipse à Neuiro Magistro accepit iam pridem eodem modo: hoc ita voluit, quia & Latinorum hostis esset, & quia ea præciosissima, quæ scribuntur. Nam à primis fundamentis Vulturne, quæ communis vocabulo dicitur Etruria, vsque ad eiectum Mezentium Regem omnia continent, quæ acciderunt.

C Hunc ego librum semper penes me habui charissimum; sed quia desperatam salutem video, voluntaria morte ad patres meos aditurus (nam melius est manus sibi consciscere, quam in manus hostium crudelium deuenire, & præciosissimam libertatem perdere) ob signatum tibi seruandum duxi: quare terræ antequam fatis perfungar, commendandum putavi donec dies veniat.

Si aliquando venerit, hunc tibi tanquam testamento relictum, & commendatum accipe, & cautè custodi. Atque hæc moralia præcepta à iam iam morituro tibi affectu paterno relicta præ oculis semper habeas, multum tibi profutura.

Deos tuos time.

Diuos licet antea fuerint mortales, venerari non te pigeat.

Sacra custodi.

Deorum cultui dicata tibi ne arroges.

Sanctis Legibus ne detrahas.

Principes, & Magistratus, vt Diuos honora: sacri enim sunt.

In Magistratu grauis, in discendo humilis,

In docendo benignus,

In conuersatione sis iocosus.

Patriam non ingratam obserua, custodi, defende.

Ingratam fuge potius, quam offendas.

Parentibus nè desis: hoc ius natura est.

Amicus amicis. Unum cole fidelem, qui tecum etiam cordis secreta communicabit.

Amicus verus auro preciosior.

Amicum pecunia nè compares; nam pecunia aliquando deficiente amicus deficiet.

In bene de te meritos nè sis ingratus; vitium esset execrabile.

Si Magistrum habes, vt patrem ama, cole, obserua.

Maioribus audi.

Minores nè sperne.

Delinquentibus ignosce.

Errantes humaniter corrige.

Miseris esto misericors.

Ama parcè.

Virgo virginem ducas vxorem, sed honestam; an pulcra sit, nihil refert; cito enim senescet; pulcritudo transibit, honestas manebit.

Si viduam amas; adde diuitias; alioquin nè ducas. animal pessimum est femina; maximè vidua.

Virgo si pulcra, si diues, si honesta fuerit, sed superba; Heu fuge, fuge, nec ei propinques; infelix viueres, si hanc duceres.

Virgo vagans raro probatur: Nimis loquax saepe mala.

Mater si potest filios lactet; sin autem nutricem bonam eligat; honestam praesertim, maximè si feminam sit lactatura; hoc maximi refert; bibunt cum lacte infantes mores nutricis bonos, aut malos.

Nimis loquentibus nihil credas.

Noctu nè vageris; quia ferarum nox.

Gloriam, honorem, vel imperium nè exoptes, sed cura, vt illis sis dignus.

Mane cum è domo egrederis, quid fasturas sis, cogita.

Adhibe stateram locuturus.

Hec si seruabis, te ipsum seruabis.

O si tecum coram loqui possem, praceptoris locum subirem. Multa praecleara Etruscorum facinora te docerem; nam te astra antiquitatum, praesertim Etruriae

studio-

A

B

C

Agnoscas
licet in ip-
sis scriptu-
ris, quas
inueni-
A
mus, tre-
men tem-
scribentis
dexterã,
& ipsos
Characte-
res vacil-
lantes.

studiosissimum demonstrant. Romanorum nixus vanos efficerem. Ipsi enim inuidi, & impares amulatores Etruscam gloriam Scriptorum copia, vel inopia deprimere conati, id curarunt scilicet, & curant, vt decrescente Etrusca Romana crescat, & magis splendeat.

Sed heu crudelia etiam fata obstant. Plurima scriberem quibus clarior foret Etruria. Angustia vndique. Manus, quæ ad mortem properat, ferrum pro calamo commutatura, deficit. Sed tamen quod à cursu siderum cognoui, licet non firmis characteribus accipe vaticinium; & tanquam preciosissimum, & certissimum tibi serua. Tacitus considerabis; sic fiet, vt triduò, aut quatriduò intelligas.

Anno à Magno Rege DCCCC LX. uel circa, id est uno, aut altero.

Peregrina Aquila Vulterram.

Post annos vicinus Leo deuorabit.

Pastor aliquando de manu bestiae liberabit.

Catulo custodiendam tradet.

Fiet canis, qui à Thuscis Lupos, Vulpes, Scorpiones arcebit.

Donec ex Vulterra imperium.

Ego Prosperus Fesulanus in Vulterranensi Collegio Augurum socius, & scriba arcis Scornelli custos, in eadem arce obsessus à Romanis, preciosa omnia vno, & altero seruo comitatus reposui. At seruorum in malitiam veritus, qui aurum forsitan post mortem meam, aut ipsi diripient, quod potius vellem, aut Romanis tradent, quod iniquissimum, & immane sacrilegium: licet sacramento promiserint, tamen seruis non credo. Quare hunc librum, multò preciosiorem auro, quod tibi necessarium astra promittant, solus in viscera terræ bene obsignatum conijciam Tu inuentum custodi, & vale.

B

C

VII.

Scarith
Die xix.
Ianuarij.
MDCXXXV

Romanis interitus.

Etruscis Gloria.

Hæc cornua aurea, quæ pro veris à Mutio Mauro substituta fuerunt in ara Diane ad Occidentem, relictis veris sub ara, quod tempus vrgeret, & salua putarentur, in arcem hanc sunt asportata; atque cum eis sacra omnia, & Templi supellectilia preciosa, vasa aurea, & argentea, quibus diues multum; nè hostes Sylla magis impij, ea furarentur; sicuti manibus sacrilegis sacra furati sunt in Templo Vestæ, quod est in castro, quod dicitur Farneta. Sylla enim Templum hoc, dum Castrum occupasset, & multa damna crudelis intulisset, non est ausus violare.

Demum desperata salute hic ea reposui, & ea omnia simul, quæ ad Dianam pertinent, nè eis Romani potirentur.

Prosperus custos Arcis.

Arre-

Arretini senatores ob incommoda belli
puni et magna onera ab romanis im-
posita ab romano imperio deficere cogitarunt.
quare litteras ad omnes thuscis miserunt eos ani-
mos sollicitantes. sed ad ulterranos Albi-
num et clementem aliorum legatos. quibus
curiam ingressis auxilium contra romanos
promissum. at uulturrenus cecinna unus
ex senatoribus c. calpurnii familiaris et rem
omnem patefecit. is omnia romani. tunc ex
s. c. m. marcellus cos. desig. ex apulia in ethru-
ciam exercitum in arretinos et ulterranos legiones
distribuit ut ethrusci a defectione deterreantur
sed contra accidit. arretini in dies magis ad tumultum
et defectionem sollicitabantur. ulterrani
contra cecinnam tremebant. eos cum exercitu ad-
ventantem et propter calpurnium timebant
plebes cum patribus conveniebat. calpurnio c.
hostilius tribulus successit. ulterrani nova con-
silia. cecinna se romam. aulo flacco castri salii-
nax, praefecto. negotium datum ut clam milites
conscribebat. illuc legati arretinorum perhaerent.

A **A**RRRETINI Senatores ob incommoda belli Punici, & magna onera ab Romanis imposita ab Romano imperio deficere cogitarunt; quarè litteras ad omnes Thuscos miserunt, eorum animos sollicitantes: sed ad Vulturnanos Aulum Licinium, & Clementem Alnotium legatos; quibus Curiam ingressis auxilium contra Romanos promissum. At Vulturrenus Cecinna, vnus ex Senatoribus, Caij Calphurnij familiaris, ei rem omnem patefecit. Is omnia Romanis. Tunc ex Senatus consulto Marcus Marcellus Consul designatus ex Apulia in Ethruriam exercitum; in Arretinos, & Vulturnanos legiones distribuit, vt Etrusci à defectione deterrentur: sed contra accidit. Arretini in dies magis ad tumultum, & defectionem sollicitabantur. Vulturnani contra Cecinnam fremebant. Cos. cum exercitu aduentantem, & Proprætorem Calphurnium timebant: plebes cum patribus conueniebat. Calphurnio Caius Hostilius Tibulus successit. Vulturnani noua concilia. Cecinna se Romam. Aulo Flacco Castris Salinarum Præfecto negocium datum, vt clam milites conscriberet. Illuc Legati Arretinorum, Perusinorum, Lunensium, Populoniensium, & Vulturnani conueniebat: illuc defectionis Concilia habebantur: tandem defecerunt. Arretium centuriones cum militibus missi. Id à Cecinnis nunciatum Romanis: itaq; Hostilio mandatum est, vt Vulturnis præsidio relicto, Arretium cum Legionibus properaret. Hostilio Caius Terentius Varro adiunctus. Horum opera Arretini obsides dedere. Terentius Hostilio demandauit, vt Prouinciam omnem cum exercitu peragraret, nè noua Concilia defectionis orirentur. Perusini, Populonienses spontè ad Romanos. Vulturnani biduo restiterunt inter se dissentientes. plebes inconstans Romanis militibus adhæsit; portas Hostilio aperuit. Senatores vellent, nollent, Romanum exercitum in Urbem tunc receperunt: obsides xc. dedèrunt. Castris Salinarum coloni Romano victori restiterunt. Septem principes defectionis, Senatores Arretinos apud se retinere. Eò multi Vulturnanorum confugerunt. Hostilius contra colonos exercitum. Post tres dies Aulus Flaccus, Turrenus Maurus, Lucius Volusius, Ancus Moriconius, Accius, & Ennius Arunci Vulturnani patritij, & amplius cccc xxx. milites desiderati fuere. Primores Arretini ad Lunenses. Quarè Coloni Castris Salinarum Hostilio deditiois legatos miserunt. venia iniquis conditionibus data, c. obsides dati. Tum ab ipso Hostilio (verè hostis erat) substantijs spoliati, à militibus depopulati, Vulturnanensium patritiorum bona publicata.

C Verum paucis post annis Vulturnani ad Magonem, qui tunc in Liguribus morabatur. Lucius Moriconius, Caius Atrarius ad Magonem legati honorificè cum nonnullis militibus remissi sunt. Plebes à patribus dissentiebat; nè nomina darentur obstabat. Milites Punici, nè magis tumultus excitaretur, ad Castrum Salinarum missi. Elbius Flaccus dux designatus ad Ædem Martis

concionem habuit; plebem mitigauit; in Romanos incendit. Meuius Moriconius, & Marcus Caninius Castrum Salinarum coloni Legati ad Vulturnum Senatum deprecantes, ut, si fidelissimos colonos saluos vellent, mœnia Castrum, ab Hostilio pridem diruta, restaurarent; & Arcem ad loci custodiam ædificarent: tum pro arce pecunia Salis adsignata est.

Igitur Nonis Mensis Martij designantur in medio Castrum fundamenta arcis. Postridie, dum foderent, in loco, vbi futura erat porta, inuenta sunt cornua Ceruina immensæ magnitudinis: quæ, cum ad sex cubitos sepulta essent, visum est omnibus prodigium. Statim hoc Castrum à Præfecto appellatum est SCORNELLVM.

Cornua Dianæ solemnî ritu, & sacris ceremonijs dicata fuere. Ædificata arce, Mutius Maurus primus Custos aurea cornua eorum loco posuit super Aram; & quæ inuenta fuerant subter Aram ad tres cubitos in Templo ipsius Dianæ; quod est extra Castrum ad Occidentem versus mare Tirrenum.

Hæc ego Alcus Filaccus annos natus nonaginta notauî, ut acta sunt, fideliter in Castro Scornelli, quod est patria charissima.

CASTRI Salinarum Coloni sub Duce Caio Ordio pro Veientibus contra Romanos. Ordium in Ianiculo à Seruilio Consule occisus. Ipsi Coloni paucis post annis pestifera tæbe vexati: quare ex Apenninis multi illuc missi, qui ipsum incolerent. Eos Marancius Pomarius secum duxerat. Hi post multos annos, ut ipsi Coloni in partes diuiderentur potissima causa fuerunt. Ipsi Salinienses 10. supra 10. milites in Samnites, cum ipsi castro Ancus Velleius esset Præfectus. Tum alios contra Gallos Senones. Demum inter se in ipso castro pugnantibus Accius Tombleius Lucumon castigauit. Postea Lucæus Arcianus cum Saliniensium agmine Nepetæ concisus à Publico Valerio. Transactis sex annis aqua ita desiderata est, ut Salinæ nihil salis totos octo menses coquerent; id miraculum visum. Breui Boij bellum intulerunt: hi optima quæque ipsius Castrum depopulati. Inde ad Cecinâ Flumen Burnianeses, & ipsi Coloni pugnauere; coloni primû inferiores; sed Pomaranciensium auxilijs freti, multa damna Burnianis intulerunt: nec potuere Vulturni obstare, cum & ipsi ciuilibus bellis detinerentur. Sequitur inter Lunenses, & Vulturnos bellum: Coloni castrum Salinarum equites, & pedites quam plurimos misere. His ita gestis, ipsi coloni cum colonis Vultraij discordes, in ipsos arma mouere; sed Lucumon.

A

B

Ex xxxiv
Scarith.
Die xxx.
Iunij.
MDCXXXV

C

Q

Vul-

Vulturnanus, rumoris duces capite plecti, imperat. Verum paucis interiectis annis Thuscinales sub ducatu Lucij Quintij à Vulturnanis defecerunt, & usque ad radices montis Salinarum fecere excursionem, multa damna inferentes, & omnia incendentes: at Salinienses obviam illis prodeuntes, eos remorati sunt, donec Lartus Vulturnanus Lucumon cum exercitu aduenit: hic eos fugavit; fugatos obsedit; obsessos devicit; devictis pepercit.

A Ornus Moriconius dux agminis Saliniensium primus Sutrium intrauit; idem à Quinto Fabio trucidatus. Caius Volumnius Castrum Præfectus Decij Consul Romanus milites repulit, qui, ut castrum occuparent, aduenierant. At Scipio Consul Romanus eos superavit, & licet biduo fortiter resistissent, tertia tamen pars Colonum cæsa; Castrum & Salinæ deprædata, & incensa: at (o mirabile prodigium!) castrum dum Vulturnani restaurarent, peste penè consumptum: attamen convenientibus Vulturnanis cum Romanis castrum, & Salinarum ædificia restituta; quæ cum toto triennio Sal nullum confecissent, tum id effecerunt, quod non Thuscinae solum, quæ salis inopia laborabat, sufficeret; verum Thuscinales naues multas singulis diebus onerabant sale, quod aliò ferrent. Demum Iunius Brutus Consul castrum occupavit; quod, simul & Urbem sub Romanos redegit.

B Hanc tertiam partem Breuiarij historiarum huius castrum ego Lucius Arcianus Scornelli colonus, & conciliabuli Scriba confeci.

C

Numisma Argenteum casu repertum die xxiiij.
Augusti M. DC. XXXV.

A

Sequentes Characteres incisi erant in plumbea lamina, quæ in quodam prægrandi lapide pondo librarum circiter L. clausa erat: qui lapis repertus fuit in fundamentis Scornellanæ arcis prima die Octobris M. DC. XXXV.

B

ANNO VVL TERRÆ CIDICID CLII
VVL TERRANO PRAES: L: PETRONIO
IN HOC LOCO INVENTA CERVI COR
NVA. DIANÆ DICAVIMVS. E. THOC
CASTRVM SCORNELLV MAPPEL
LAVIMVS: EGO CAIVS QVIN
TIVS HVIVS CASTRI PRÆFE
CTVS HOC MONVMENTVM
POSVI

C

XXIV
 Scarith
 Die viij.
 Iunij.
 MDCXXXV

Primam partem verissimæ historiæ belli à Sylla gesti contra Vulterrânos hic repono ego Prosperus. Reliquum huius belli quare alibi.

A

Quamquam non uicti, sed uicto
 res: Laudandi sunt, attamen Vul
 terrani, qui Syllæ uictori, roma
 noque exercitui, qui orbem sub
 iugauerat, licet ab omnibus, de
 relicti & a amicis, immo, ab pro
 prijs ciuibus, prodi, sic resti
 terunt, ut, nisi fames, eos, super
 rasset, nunquam uicti fuissent.
 Ideo ego, Vospicus Atriarius, hanc
 uerissimam historiam, ad, perpe
 tuam, posterum, memoriam, COL
 legio, Augurum, dono, et, dedico.
 sociale bellum, cum, qui euisset,

B

C

QUAMQVAM non uicti, sed Victores laudandi sunt: attamen Vulterra
 ni, qui Syllæ uictori, Romanoque exercitui, qui orbem subiugauerat,
 licet ab omnibus derelicti; & ab amicis immò à proprijs Ciuibus
 prodi, sic restiterunt; vt, nisi fames eos superasset, nunquam uicti fuissent:
 Ideò ego Vospicus Atriarius hanc uerissimam historiam ad perpetuam poste
 rùm memoriam Collegio Augurum dono, & dedico.

Sociale bellum cum quieuisset, Caius Marius, & Lucius Sylla Italiam om
 nem miserijs repleuere. Thufcorum alij Mario, alij Syllæ adhærebant: verum
 pleriq; Vulterrânorum Mario fauebant: nonnulli nobiles Syllæ; inter hos primi
 Cecinnæ; nam illius affines erant: Menippus Cecinna eo anno Præsident Sena
 tus Lucium Flaccum, & Meuium Moriconium Senatores, quia in eorum agris
 aliquos Marianos recepissent (Marius enim eiectus fuerat) iniuste damnauit,

& plu-

& plures eorum amicos, & confanguineos è Ciuitate eiecit; ideò ciuium odium adeptus est: nihilominus in illo anno nihil noui accidit.

In Præsidentis munere Arcilius Velleius successit, qui (erat enim ex Marianis) vix Magistratu inito Senatum ad Menippum damnandum coegit, eum multis criminibus imputans, quæ verè nunquam commiserat. Tres viri capitales, aut timore Præsidentis, aut illius pecuniæ amore condemnandum esse approbarunt: Menippus autem Fesulam ad Ancum Fesulanum familiarem, & propinquum clam aufugit.

Romæ Gneus Octavius, & Lucius Cornelius Cinna Consules inter se dissentiebant; nam hic cum eos Italos, quibus nuper Ciuitas Romana concessa erat in trigintaquinque tribus tunc distribuere vellet, Octavius ei obstabat: Cinna tandem eiectus est; qui ad exercitum properauit, & Caium Marium ab exilio reuocauit: multis Italis scripsit hortans eos, & petens, vt sibi auxiliarentur: Vulterrani multa promisit, insuper omni onere eos liberaturum dixit. Arcilius Senatum ad Cinnam, & Marium tuendos orauit: multi obstabant: Aulus Maurus cum Præsidenti nimis audacter dixisset, quod Rempublicam Romanam, Patriamque proderet, capite plectitur; & eius bona publicantur. Sequenti die Arcilius populum vniuersum in Plateam ad Ædes Martis conuocauit; & simul exorauit, Caio Domitio adiuuante, qui Ethruriæ Proprætoris munereungebatur, vt Cinne faueret. Senatorum, qui obstiterunt alij occisi, alij exules facti sunt, alij spontè Ciuitatè reliquerunt. Augures hanc populi deliberationem non approbauere: Neuius Augurum Magister omnibus viribus, nè id facerent contendit; sed non auditus; quare perniciem Ciuitatis vaticinatus est: quapropter à Præsidis, & Proprætoris ira vix tutus est. milites scribuntur: Aulus Volusius, & Caius Cencius duces creantur. Linus Maurus Orchii Augurum præfecti filius, cum esset Magister Equitum, & præsidenti obtemperare nollet, Vadam aufugit; vbi captus in carcere molestia, & sollicitudinibus post tres menses mortuus est; quidam veneno dixerunt.

Coactus exercitus Quinto Sertorio, qui Vulterram aduenerat, tribuitur. Reuertitur Caius Marius. A Vulterrani summo honore Vadæ recipitur: verum subito ad nauem redijt; & Romam versus progressus, post aliquos dies (tempestas enim in proxima litora reiecit) ad oras Tyberinas applicuit, & Cinna, Sertorio, Gneoque Carboni se coniunxit: Ostiam deuastauit: deinde Romam se contulit; vbi cum Pompeo decertauit: deinde ex Senatus consulto ingredi permittitur. Marius & Cinna se Consules creant; multos damnarunt; omnes aduersarios eiecerunt.

Sylla interim erat in Græcia, & nunquam discessit, donec hostes omnes non superauit; quare multi ad Marianos transierunt. Marius moritur: Cinna, & Carbo Consules creantur.

Arcilius à Vulterrani Præses confirmatur . In hoc anno nihil memorabile . Marcus Dorius Arcilio successit , qui alios milites præparauit : noua onera , & vectigalia imposuit .

Cinna , qui simul cum Carbone Consul confirmatus fuerat , à militibus occiditur : quidam à Menippo Cecinna occisum esse dixerunt ; sed incertus rumor . Sylla in Italiam cum exercitu aduenit : multi nobiles Vulterrani , & alij ciues fautores vsque Capuam obuiam iuere .

A

Successit Marco Dorio Vulterrano Præsidi Titus Quintius , qui duce Caio Norbano altero Romano consule exercitum contra Syllam misit . Multa prodigia secuta sunt , quæ perniciem ciuitatis Augures demonstrare interpretati sunt : quapropter Vulterrani timere ceperunt ; & eo magis timebant audientes Syllæ victorias . Marcus Curtius Patritius Romanus , & Vulterrani Senator præsidens eligitur . Vulterrani Senatus sententia Thusci Senam ad concilium Generale vocantur ; quod , postquam à Romanis superati fuerant , nunquam factum est : multi ex Thuscis conueniunt , & contra Syllam deliberatum est . Magnus cogitur exercitus : multi ex Celtiberis , vmbriis , & Liguribus à Vulterrani mercede conducti sunt .

B

Caius Marius Iunior in Oppido prænestæ obsessus fuit : Gneus Carbo , relicta Clusij Etrusci exercitus parte , cum altera ad auxiliandum Marium currit : verum à Marco Lucullo fractus , & fugatus est ; quare omnia desperans Vulterram redijt ; postea Vadam se contulit ; deinde nauem conscendit , & in Aphricam transfretauit .

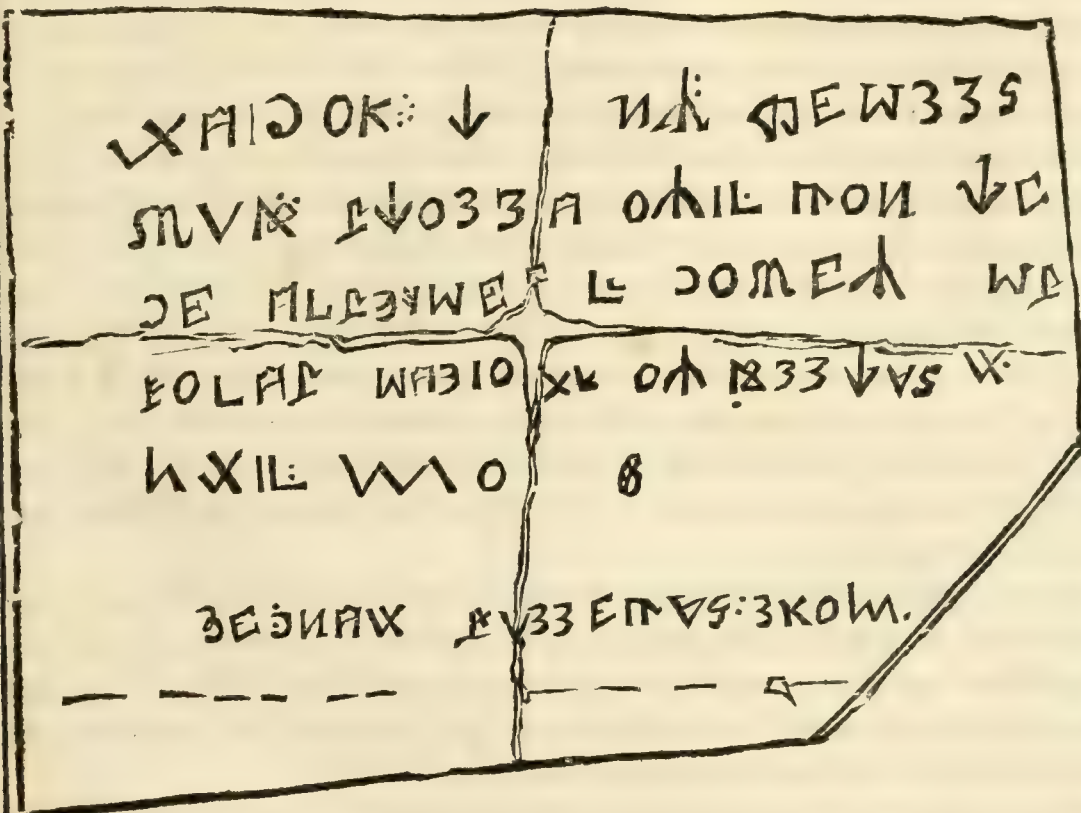
C

Exercitus duces Ancus Velleius Vulterrani patritius , & Lucius Farsius Fesulensis apud Clusium cum Pompeio Syllanorum duce pluries decertarunt : denique superantur ; similiter apud Saturniam pugnauere : vbi etiam Pompeius post multas clades acceptas superior fuit : tandem nostri duces in Vulterrani fines sese receperunt ; quò multi Samnites , Picentini , & Insulares Syllæ infesti venerunt . Marcus Flaccus , qui solus ex Flaccis pro Mario erat , Curtio cum successisset , Ciuitatem omni diligentia muniebat , eamque armis , militibus , & frumento replebat . Ennius Volusius Magister Equitum ad frumentum , aliaque victui necessaria emenda , in proximas Insulas pluries transfretauit : Tres arces constructæ sunt ; vna ad Occidentem inter Portam Brodonæ , & Templum Iunonis ; altera ad Portam Dianæ ; tertia inter Vestales Virgines , & ædes Flaccorum : insuper Vada Corfis militibus repleta est : Populonienses sibi consulebant : ex Sicilia , & Sardinia multi milites ad nos . Gneus Pompeius ad fines nostros appropinquabat . Senesces spontè deditioem fecerunt . Apud Agrum Strouium pugnatum est : nostrorum tertia pars desiderata est ; attamen Romani receptui signum dedere : multi proscriptorum Vulterrani exercitum auxerunt : plures patritij Vulterræ recepti sunt .

Sylla Dictator Lucretium Ofellam ad deuaftanda Ethr uscorum maritima misit ; & agrum Ruffellanum vsque ad Segalarem depopulatus est . Segalares post tres dies Lucretio se dedere : Moscanij cum patriam defendere vellent, omnes gladio occisi sunt : Vadenfes , & Populonienfes, cum exercitui Romano refiftere conarentur , fugati sunt : Populonia obfidione ; Vada prodicione capta est ; & Aulus Alerius arcis cultos occiditur .

Interim Pompeius altera * * * * *

A

B

*Habes hic secundam partem Historiae Syllae
Prosperus Augur.*

C

XXX.

Scarith

Die xxij.

Iunij.

MDCXXXV

parte nostros superauit, qui Carsolum se receperunt; quò cum ille eos persequeretur, propinquos agros deuaftauit. marcus Flaccus Urbem muniebat, & Vallibus, & Turribus circa mœnia constructis, nè hostes ad urbem accederent, conabatur: Similiter Scornellum, & Coccianum, quò in vtraque castra tercentum equites, & sexcentum pedites misit: ciues reliquos, nam præceperat,

rat, quod omnis ciuis ad bellum idoneus scriberetur, alios ad custodiam Urbis distribuit, alios Carsolum ad exercitum augendum misit: sed frustra; nam Romani magno Vulturnorum damno castris potiti erant: quoniam equitum magister (namque in hoc magno Vulturnorum bello etiam magister Equitum exercitum ducebat) & vterque dux desideratus est: ideo alij Farnetam, quò nuper milites Vulturni conuenerant; alij Ornatum, alij ad Castrum Foscum, alij ad Arcem Volmicci confugerunt.

- A** Victoris exercitus pars Farnetam obsedit: pars Fesulam versus progressa est eo animo, vt eam ciuitatem dolo obtineret; verum decepta est; quapropter ad flumen Arnem castrametati, pontem supra dictum construxerunt, & tertia nocte Ciuitatem adoriuntur; sed à Fesulensibus reiecti fuere. Sequenti die Romani planiciem omnem occuparunt, & simul Fesulensium Theatrum, & Pagum, in quo Fesulenses Ludos, & Nundinas faciebant; ibi Vestales, & sacerdotes morabantur: & Fesulam obsidere. Fesulenses autem inter se non consentientes quinto obsidionis die legatos deditiois mittunt, & portas aperiunt: multi populares occisi sunt, qui cum armis, nè portæ aperirentur, obstiterent. Deinde Emporium perrexerunt: Emporienses victoribus spontè cesserunt: intra paucos dies omnes Pagos vsque Coccianum adquisierunt; quod castrum restitit, donec Pompeius cum altera exercitus parte Farnetam cepisset, & deuastasset. Pompeius igitur occupata Farneta, Ornano, & castris Fosco, Cellulenses adortus est, qui deficiente annona deditioem fecere; ita vt Pompeianus exercitus contra Coccianos vires coniunxit: babitatores Aulo Curtio duce se dedere volebant.

Pompeio, qui iubente Sylla in Africam aduersus Quintum Sertorium perrexit, Gneus Dolabella successit, qui, cum ad Exercitum venisset, aliquos milites per Orbianorum agrum ad occupandam arcem Voltem misit. Cocciani auxilium à Vulturnensibus expectantes, & quamuis decepti, attamen omnes gladio occidi, & castrum desolari passi sunt.

- C** Lucretius interim cum omnia loca maritima occupasset, ad Cecinam venit, & Burnianum incendit, & agros Maurorum, licet Syllæ amicorum; & apud Scornellum castra posuit; aliqua ædificia antiquitus ad salinarum vsus ædificata diruit. Lucretius interim Romam progressus in scio Sylla ad consulatum petendum, ab ipso occisus est. Equites, & milites Vulturni, simul & castris habitatores, scientes Romanis ducem deficere, noctu id non expectantes adoriuntur, eosque magna clade affecerunt, antequam inimici arma sumerent: & si Pomarancij coloni præstò fuissent, ea nocte Romani victi, & fugati essent: vsque ad meridiem pugnatum est: nostri ob commoditatem loci, hostium...
 timorem longè superiores erant; sed repentina pluuia pugnae finem, & Romanis salutem..... Eodem die ex Vulturna Titus Orbianus magister

Equitum cucurrit cum nouis militibus; ideò iterum decertatum est: castra adoriuntur: hostes ea defendebant: obsidentur Romani; eisque nec vlla spes fugæ relinquitur: flumen æstuabat: trans flumen Pomaranciensis: quare Romani extrema audentes gladijs, telis, & hastis viam sibi aperiunt; & citò per agros Flaccorum, & Quintiorum iter facientes in Montem se receperunt: quod si mons munitus esset, vt decebat, aut nostri Equites statim eos secuti fuissent, nec vnus quidem superfuisset. Nostri autem capta præda, incensis castris ouantes Scornellum redièrunt.

Verum Menippus Cecinna exul cum exercitu aliquorum Fesulensium, Pisensium, & Ligurum fines Vulterranorum inuadens omnes pagos, & castella deprædatus est vsque Murgium, atque incendit; arcem Murgij adortus quinto die magno suorum damno occupauit; eamque muniri, & augeri præcepit; & à nomine Syllæ Syllanum vocauit; ibique magnum reliquit præsidium, animo (vt arbitror) arcis sibi addicandæ post finem belli; Cecinna namque vicinum rus habebat: deinde per agros Curtianos transgrediens, pacato agmine Exarem flumen transiit; nam summa familiaritas cum Caio Curtio, Menippo erat: postea contra antiquissimam arcem, & castrum Horchiæ versus est: verum incolæ asperitate loci confisi audacter in Menippum egressi viri, & mulieres saxis eum fugauerunt, qui ad Templum maiæ, vbi Gneus Dolobella cum Romano exercitu confederat, se recepit.

Dictator autem Romanus, cum illas gentes, quas Lucretius duxerat, fugatas esse intelligeret, sibi magno dedecori imputans, Vulterranos ei obstare audere, magno exercitu coacto in Vulterranos properauit: qui per Carsolum transiens Vestæ Farnetani Sacerdotes ei occurrere poscentes, vt Templum à Pompeianis militibus dirutum restauraret, & statim exauditi fuere. Postea Sylla ad Vultraium oppugnandum perrexit: Vultraij coloni, ad meridiem à Sylla, ad Aquilonem à Dolobella adorti, triduo restitere: deinde cum hostes in castrum ingressi essent, victori se dedere; attamen plerique occisi sunt: aliqui in arcem confugerunt; quibus dedere nolentibus, Sylla Menippum, vt eos obsideret, reliquit; & ad eos, qui Scornellanæ cladi superfuerant, se conuertit: hi namque Cecinam transgressi vallum in monte, qui postea Syllanus dictus est, edificauerant: Sylla postea videns Pomarancium, & Scornellum ad Ciuitatem oppugnandam ei obstare prius ea diruere cogitauit; quapropter Dolobella ad Templum maiæ reuersus est.

Sic res se se habebant, * * * *

XLI.

Scarith
Die xij.
Augusti
MDDXXXV

*Primam, & secundam partem Syllæ reposui: tertiam ego Prosperus
Fesulanus hic in hac arce obsessus repono.*

A

cm Vulterre deficiente annona multi ex primoribus Dictatori se dedere cogitabant: verum Marcus Flaccus assidue populum orabat, vt Ciuitatis defensionem studeret: deinde supplicationes in triduum indictæ sunt; Dijque obsecrati circa omnia puluinaria: Pontifices, Sacerdotes, Præses, Senatores, & Magistratus omnes Ciuitatem circumiuerunt.

B

Interim Sylla Pomarancium ceperat: Pomaranciensis diu obstiterant; ideò ferè omnes occisi sunt; mœnia diruta; domus cadaueribus repletæ; dimidium castrum igne consumptum: deinde apud Scornellum castra posita fuere; quò Titus Orbianus cum electa militum classe progressus est. Dictator Sylla pluries Scornellanos inuasit, & semper à Magistro Equitum, à Marco Alerio castrum Præfecto, & Tito Alnotio Arretino arcis custode, qui castrum tuebantur, reiectus fuit; & castrum circumfedit. Vulterrani autem timore perterriti deditionis concilia habebant. Præses vniuersum populum, etiam fœminas in Magnam Plateam conuocauit; verum, quia platea tantæ multitudini non sufficiebat, præcones ad Theatrum populum coegerunt: augures vocati venire recusauerunt: mihi verò vt Senatori ire permittitur. Præses igitur præter Lictores, & viros consuetos; cum quibus ingredi solet Equitum selectorum agmen apud se retinuit, atque in sella eburnea sedens, hæc locutus est.

C

O VIRI Ethrusci, qualis timor in vobis cernitur? Non reminiscimini vestros maiores? Non recordamini virium Auorum vestrorum? honorem vestrum non curatis? Igitur tam citò animum dimittitis? Igitur tam citò hostibus tam diris vos commiseritis? Igitur vsque ad mortem, atque etiam post mortem, si animabus, quæ corpore carent, aliquid permittitur, vestram patriam non defenderitis? Eam patriam, inquam, quæ à Magno Vandimone ædificata, & inhabitata fuit, quæ per tot secula non modo in Italiam; verum etiam in plerasque Europæ Regiones dominata est. Patriam illam, quæ ab Vniuerso orbe adè æstimatur, & colitur, causa Sacrosancti Augurum Collegij, vt (vos omnes scitis) ipsi Romani hostes nostri, quamuis semper curauerint, & curent, nos, nostramque gloriam deprimere, ad discendas scientias huc conueniant. Vos scitis post eiectos Reges quantum fuerit Vulterranum imperium: Quot Maiores nostri victorias de hostibus non modo Italiam verum etiam Græcis, Barbaris, & Gallis retulerint: Quot triumphos: Quoties Romam obsederint: Quoties parentum nostrorum virtus Roma-

nos

nos deterruerit: Quoties Vulterrani ciues Consules, dictatores fugauerint: Victi superatique fuimus; fateor; non autem Romanorum virtute; sed discordia nostra; & si modò in has coniecti fumus angustias non ab alio, quam à dissensionibus, immò à proditiõibus nostrorum ciuium coniecti fumus.

Nè putetis me sic loqui impulsus priuata ira, aut affectu; nam nemo vestrum ignorat, omnes, de quibus loquor, aut sodales, aut consanguineos, aut necessarios esse meos: sed tantum patriæ amore, pro qua mori teneor, impulsus loquor. Fateor, hostes nobis potentiores esse: fateor nos inopia affligi: sed etiam dico, nos in loco forti, & armis, & militibus munito, atque ad obsidendum difficillimo manere; præterea Syllam totius Senatus, populique Romani amicum non esse, assero. Nemò exceptis Dijs, quid futurum sit, certò cognoscit: Dij, qui æquum, & iustum defendunt, nobis auxiliabuntur. Sed permisa sit vobis deditio, putatisne, quod ille crudelis vestri misereatur? Putatisne, animus ille superbus vobis ignoscat? Dedere se Syllæ, mei ciues, & supplicia, tormenta, ignominiosamque mortem experiri, idem est.

A

Si igitur necesse est mori, cur strenuè cadere non quærimus? aut si cadimus cur cadendo de occifore non vindicamur? Ego tandem pro patria mori decreui; omnibus se dedere, patriamque proderè conceditur: ego quamuis vnus patriam defendendo; meque tuendo occumbam.

Dixit. Tunc omnes vna voce clamantes, vsque ad mortem patriam defendere promiserunt: deinde Iunonis Sacerdotes solemne sacrificium populo denunciant. Sequenti die in magna Platea Dijs omnibus sacrificatum est. Præfectus, Magister, & Dorchetes Augurum conuenerunt: Lucius Licinius Arretinus Pontifex Maximus, & alij Pontifices tres sues, tres oues, & tres tauros immolarunt. Postquam sanguine, vino, lacte, & melle libassent; atq; omnis populus clamauisset, Præses, & Senatus omnis Augures rogauerunt, vt augurarentur; verum Neuius Magister respondit, nolle obnunciare, quod omnibus displiceret, nè populum metu exnimaret. Altera luce Præsidem interfectum inuenerunt: homicida omnibus ignotus semper fuit. Illicò, vt populi tumultus sedaretur, Lucius Dorius in demortui Præsidentis locum subrogatur. Interea Sylla Scornellum obsidebat: octauo die obsidionis Titus Orbianus è castro egressus ad Syllæ Prætorium propè Templum Dianæ accessit, & cum eo egit de castro tradendo: deinde intus reuersus suos ad deditiõem hortatus est; verum mori se malle, cum respondissent, Titus, & Arcis custos ea nocte milites Romanos ex parte Montis intromisère. Sylla igitur occupato Scornello, plerosque colonos occidi iubet, verum cum Castrum fortè, atque ad oppugnandam Urbem necessarium vidisset, iterum turribus, & militibus muniri imperat: postea solemniter Dianæ immolauit, & fatalia Cornua veneratus est: deinde (quod summopere laudo) eius iussu proditores capite plectuntur.

B

C

A Menippus Ceciuna occupata fortissima arce Vultraij, aut Magistri Equitum, & arcis Scornellanæ custodis euentu impulsus, aut contra patriam dimicasse pœnitentia ductus, litteras ad Vulterranum Senatam misit supplicans veniam, & iurans, se pro Patria, & supplicia, & mortem subiturum: verum, cum deficerent victui necessaria, Dolobellæ (qui statim iubente Sylla cum parte exercitus ad arcem obsidendam cucurrit) resistere non potuit; quare salutem penitus desperans simul cum primoribus defectionis mortem sibi consciuit. Sylla verò ab occasu Urbem adortus est: sed atrociores dimicationem habuit, quam crediderat: Vulterrani resistebant: pars muri arietibus decussa est; militum agmina per ruinas in Urbem ingrediuntur: sed Vulterrani per ipsas ruinas Romanos expulerunt, quod ægrè ferens dictator, Dolobellæ imperat, vt ab Ortu Ciuitatem oppugnet; verum asperitas loci cum arietibus, & turribus inimicos prohibebat accedere. Sylla iterum Urbem oppugnare adortur;

XLIII.

Scarith.

Die. xvij.

Augusti

MDCXXXV

B

*Quartam partem Syllæ inter angustias positus
hic reponit Prosperus.*

& turrim ingentis altitudinis mouit, quæ cito à Vulterranis incensa est; & denudè hostes reiecti sunt. Hanc ignominiam ægrè passus Sylla Vulterram obsidere decreuit: interim ad depopulandam Horchiam, cuius coloni arcis custodis ductu, Romanis se dederant, cohortes nonnullas misit; quæ non solum castrum deprædatæ sunt; verum etiam arcem diripuerunt. Ipse postea exercitum in tres partes partitus est: vna castra posuit aduersus Portam, & Templum Herculis ad Meridiem: altera ad Occidentem contra portam Brodonæ; ibi erat Syllæ Prætorium: tertia apud Vallem nemorosam Deæ Aretiæ sacra, castrametata est. Item & Gneus Dolobella in tria agmina suos diuisit, vnum contra sacrum Aldingæ Fontem, & portam Vandimonis: alterum aduersus Dianæ, & Iani portas: ipse cum tertio in Monte, qui est aduersus portam Solis, & Mercurij, confedit.

C

Sic dies quinquaginta transierunt: Vulterranorum quarta pars fame perierat: equi, asini, canes, & mures deuorati sunt: tandem rebus omnibus, præter aquam, deficientibus, Syllæ se dederunt; qui Urbem per portam Felicem ingressus est. Impossibile mihi videtur & crudelitates, & impietates, & scelera Syllæ narrare. Præfectus Augurum, & Præses Senatus capite plectuntur: senes mulieres; pueri, & lactentes trucidantur: Tempora polluantur: Pontifices, & Vestales vix tuti sunt: tandem ferè centum viginti millia Vulterranorum partim fame, partim gladio periire. Sylla postea bonis ciuium publicatis, dirutis turribus, & arcibus, maximo præsidio relicto, Romam cum ingenti præda reuersus est.

*Istas chartas, nè meam infelicem, infortunatamque fortunam
experiantur, repono in hoc Scarith.*

Primi Italiae incolae Sagi Armenij
fuere.

Ex his Ethrusci orti sunt.

Ex Ethruscis ortum habuere

Scytae,

Sabei,

Medi,

Ioues

Celti,

Celtiberi,

Cappadoces,

Traces,

Cyprij.

Ipsi Ethrusci Colonias misere

in Battrianos,

in Galatiam,

ad Montem Ogiglam,

in Artricos,

in Carnites,

in Vadicassos,

in Auocontios,

in Cretam,

in Leucinos,

circa flumen Messaliam.

Deinde, multis transactis annis,

In Hircanos,

Baranganos,

Marenernios,

Adrafenios,

Carmanos,

Cortouites,

in Trinacriam, aut Siciliam,

in Cynnum, vel Corficam,

in Sardiniam, vel Cadofenes.

Siculi Erbeffii,

Cratij,

Afsertij, &

Monales Ethruscorum coloni fuere.

Item Phrigij Dardani, &

Insulae Aegaei pelagi olim ab Ethruscis fuerunt inhabitatae.

II. Italiae habitatores sunt Aborigines, qui ex Aegyptijs prodire, & Camefe duce huc aduenere.

Ex Aboriginibus nati sunt prisca Latini.

III. Qui in Italiam venerunt, sunt Sabatij Armenij.

Ab his trahunt originem Sabini.

Sed à Sabinis Samnites.

A Samnitibus Lucani.

A Lucanis noui Brutij.

IV. Armenij Griphones habitauere Italiam

Hi, & Thusci peperere Volscos.

Verum Umbri ab Ethruscis primò oriuntur:

Inde in antiqua Camereuna ab Armenijs, Aboriginibus, & eisdem Ethruscis augentur.

V. Ad Italiam applicuit Aufon Libicus.

Ab Aufone Aufonij prodiere.

VI. Venere Phaeton Aegyptius, & eius filius Ligur.

Ab illo oriuntur populi Alpini, & Taurisci:

ab hoc omnes Ligures, præter Apuanos, & Montanos, qui sunt coloni Thuscorum.

CV.

Scarith

Die xix.

Ianuarij.

M DC XXX

VII.

A

B

C

VII. Ita-

- VII. Italiæ incolæ sunt Sicanus, & Celtiberi.
Ab his Siculi descendunt.
- VIII. Incoluerunt Italiam Luchij Enachij, immanes Gigantes: ex quibus ortum habuerunt Telchini; & ex Telchinis Rhodij Ophiusij.
- A IX. Oenotrius, & Paucentius hanc regionem habitauerunt. Hi Arcades fuerunt.
Ab Oenotrio Oenotrij dicti sunt. A Paucentio Paucentini.
Et ab utrisque Antiqui Brutij ducunt originem.
- X. Italiam petijt ex Ægipto Osiris. Apennini, præter Lestrigones, quorum pater fuit Lestrigon, & nonnulli populi Alpini, ab Osiride orti sunt.
- B XI. Ad Italiam incolendam profecti sunt Liburni, & Dalmatæ. Liburni genuère Ferentanos; Dalmatæ verò Pelignos.
- XII. Venit Hercules Libius. Ab hoc Hercule, & Latinis Rutuli nascuntur.
- XIII. Scytæ Thussi. Hi Thusciam suo nomine appellarunt.
- XIV. Celtiberi Hesperij. Ab istis Hesperia dicta sunt.
- C XV. Celtiberi Atlantici; Itali ab his omnes, qui regionem habitauerunt, vocati sunt.
- XVI. Babilonici Saturnici.
Hi, & Aborigines Latium fundauerunt.
A Babilonicis, & Volscis Æqui originem ducunt.
- Ab Æquis, & Sabinis Æquicoli nati sunt.
Ab Æquiculis autem, & Latinis Hernici.
- XVII. Fuère Pelasgi, & Ætholi.
Ab his ortum deducunt Ætholitalici.
- XVIII. Lidij ad nos venerunt.
Marruccini ex Lidijs traxère originem.
- XIX. Húc applicuère Thessali.
A Thessalis Thessalumbros ortum habere, notum est.
- XX. Locum Cretenses in Italia habuerunt.
A Cretensibus Ipygij, vel . . . oriuntur.
Ipygij postea Messapij appellati sunt.
Messapij tandem Apuli.
- XXI. Sunt Galates Paphlagonij.
Hi sunt patres Henetorum.
- XXII. Argiui.
Ex Argiuis nati sunt Euganei, Orobij, atque Oropyti.
- XXIII. Locum adepti sunt Circei Colchi.
Hi genuerunt Marfos.
- XXIV. Obtinuère arcades.
- XXV. Habuère locum Pelij, & Nestorij.
Ab his Nestini, vel Vestini descendunt.
- XXVI. ad Italiam aduenerunt Cimmerij; qui in Campania sedem sibi elegerunt; sed à Thuscis eiekti sunt.
- XXVII. Locum occupauère Pisei,

& Peloponnesiaci.
 Hi Pifensium patres fuerunt.
 XXVIII. Græcus Hercules cum suis ad Italiam appulit,
 Hi, & Vmbri genuerunt Argiletos, atq; Cispadanos Armentinos
 XXIX. Troiani ad nos profecti sunt.
 A Troianis, & Latinis ortum habuerunt Albani.
 Ex Albanis, & Etruscis nascuntur Romani.
 At ex Troiugenis Antenoridibus originem ducunt Patavini.
 XXX. locus in Italia à Diomede, Dauno, & Messapo, & à suis Græcis occupatur.
 Primus pater fuit Parthenopensium, & Palæopolitanorum.
 Secundus Daunorum Apulorum.
 A tertio Messapij dicti sunt.
 XXXI. inuadunt Italiam Thiri.
 A Thiris Thurij trahunt originem.
 XXXII. Calcidentenses, & Hippoclei.
 Ex his, & Thuscis oriuntur Cumanii.
 XXXIII. Italiam petierunt Lacedæmones:
 Qui Sabinos auxere.
 XXXIV. in Italiam transmigrare Achæi.
 Ex Achæis nati sunt Græcani Sybarites.
 XXXV. Qui sedem in Italia habere sunt Partheni, Spartani.
 Hi, Achæi, & Ætoli Magnam Græciam habitauerunt, & denominarunt.

xxxvj. Huc aduenere Messenij, Calcidentenses, & Zanclei.
 xxxvij. Illirici, aut Illyrides.
 xxxviii. Italiam inuadunt Galli Senones, qui loca, Coloniaeque Thuscorum Transpenninas, Transpadanas, & Cispadanas occuparunt.
 xxxix. Secuntur Allobroges, Cottiani, Braccati, cæterique Galli, qui Larienses, & Volturrenos Etruscorum Colonos oppresserunt.
 XL. Locum obtinere Siracusani, qui Italicos Græcanos vicerunt.
 xli. Siculi, qui Anconitanos fundare.
 xlii. Galli Boij.
 Hi Colonias Cisalpinas Thuscis adimunt.
 xliii. Venerunt Græcani Cleonymi.
 xliv. Molossi, & Epyrotæ Alexandrici.
 XLV. Pirrici.
 XLVj. Pœni, vel Carthaginenses, qui Italiam deuastrarunt.
 XLVij. Cimbri, & Teutoni, qui in Italia concisi sunt.
 Igitur Armenij soli Orbis indigenæ sunt. Et Etrusci soli indigenæ Italiæ.
 Etruscorum filij fuere Vmbri, Campani, Cispadani, Transpadani, Apuani Ligures, & Montani, Larienses, Volturreni, & Rhætij.

A

B

C

Piceni ex Etruscis, & Sabinis ducunt originem.

Picentini verò ex Picenis, & Paucen-
centinis.

Etrusci Reges tertiæ orbis parti dominabantur.

At post expulsos Reges Etrusci non modo Thusciam; sed

A

Italiae,

Siciliae,

Corficæ,

Sardiniæ,

Insulis Tirreni, Siculi, Sardi, &

Africi pelagi;

Histriæ,

Henetis,

Noricis,

Illiricis,

Liburnis,

Aliisque populis imperabant.

B

At Vulterra tempore Regum omnibus dominabatur.

Postea tamen Thuscorum, vel Etruscorum mater, caput, princeps, & prima Europæ Vrbs.

Hæc à Patre Vandimone olim ædificata, Cethim appellata fuit, inde Kitim à Græcis vocata; Ethursia à Iano Rege:

Ethrusia postea corrupto vocabulo;

VULTERRA à Tirreno;

Tirrenia à Tarconte.

Duodecim primæ Thuscorum Ciuitates, Vulterratorum fuere coloniæ.

.....

Perusium,

Arretium,

Anagira.

Chelusa.

Careuna,

Nathraripia,

Fesula,

Luna,

Cethengogia,

Monentia,

Narghatha, &

Sacarmon.

Inde inter duodecim numeratæ sunt

Russellæ, &

Vulfinium à Thuscis ædificatæ;

Caræ, &

Cortona à Pelasgis conditæ,

Clusium, &

Bolsena à Lidijs fabricatæ; &

Populonia ab Ægyptiis.

C

*Thufcorum Colonias hic reponit Fefulanus Custos
huius Scornellane Arcis.*

Secuntur Coloniae, quae soli Concilio
subditae erant.

Ianiculum à Rege Iano aedifica-
tum.

Cicola, aut Veie, quam Ochus
Veius construxit.

Saturnia à Babilonicis condita.

Vetulonia, Iano Veio regnante,
aedificata ab Ethruscis.

Mediolanum à Rege Olano fun-
datum.

Rauenna, quam construxere Um-
bri.

Roma, quam fabricarunt Thufci,
& Latini.

Eridanum à Phatonte constru-
ctum.

Pola ab Argiuis.

Sutrium à Pelasgis.

Nepeta ab eisdem.

Tarquinius à Theffalis.

Phalerium ab Acheis, vel Pelasgis.

Falifca ab eisdem.

Fidena à Thufcis.

Oropytum à Græcis Oropytis.

Bergomum ab Argiuis.

Mufarnum ab Hercule Ægyptio.

Gedrosia ab eodem.

aruntium, &

Rullensium ab aruno Rege fun-
data.

Capena ab Atlante.

Libiffum ab Hercule Græco.

Fescenia.

Oppida Rhætiorum, quae soli Con-

cilio parebant.

Brixatium,

Suatium,

Phanium,

Rigafium;

Brigania,

Melocium,

Calacum,

Bormium,

Dracuina,

Viana,

Bracorida,

Ebodera,

Retordera,

Vennonia,

Culcona,

Phania,

Adula verò est Vulterratorum
colonia.

Hæc oppida Rhætiae, Vindeliciae,
& Norici concilium Rhætinum
conficiunt,

Pisae, quas aedificauere Pisaei, parent
Vulterratis.

Grauisca Perusinis.

Volcae Rufellanis.

Fregena Fesulensibus.

Hortanum Arretinis.

Cossa Caeritibus.

Derdum Lunensibus.

Carimianum Populoni-
ensibus.

Thufculum Clusinis.

Talamon, ab Argiuis aedificatum,
parebat Bolsinensibus.

XCIX.

Scarith
die iv. No
uembr.

M DC XXX

VI.

A

B

C

Modò scribam Vrbes Sicularum nulli subiectas, quæ in Concilio Generali locum habebant.

Capuntium,
Argenium,
Panormum,
Messana,
Siracusa,
Catanium,

A

Apua in Liguria parebat Vulterrani.

Nicæa in Liguria obediebat Arretinis.

Helia in Lucania Vulterrani.

Iphicum in Vmbris Arretinis.

Oppida in Sicilia Thuscis Urbibus subiecta.

Alontium, &
Segestanum subiecta erant Vulterrani.

B

Centaripia Fesulensibus.

Obulim Populoniensibus.

Ciuitates Cirnei, vel Corsicæ, quæ obtemperabant Thuscis.

Roxicum, &

Caleam gubernabant, eisque dominabantur Vulterrani.

Alucam Lunenses.

Cenestiacum Cærites.

Opintum Russellani.

Virriculum Arretini.

C

Matissam Cortonenses.

Cænelem Veientes.

In Sardis Thusci his oppidis imperabant.

Cabulo Vulterrani.

Saltinio ijdem.

Gurullia Perusini.

Carbitio ijdem.

Eræo Arretini.

Corascesia Vulterrani.

Solcita Fesulenses.

Coretio Lunenses.

Scapitulæ Cærites.

Pachia Vulfinij.

Esaro Populonienses.

Insulæ, quibus dominantur Thusci in Tirreno, Siculo, Sardo, & Africo Pelago.

Vulterrani dominabantur

Gorgi,

Chapricæ,

Procytæ,

Melitæ,

Cercinnæ,

Paconiæ.

Perusini imperabant

Planasiæ,

Pontiæ,

Ericordæ

Moderabantur Arretini

Pandatoriæ,

Vsticæ,

Hicesiæ.

Et Fesulenses gubernabant

Philiam,

Ficarniam.

Cærites verò habebant Æugusam.

Lunenses Ethalam,

Herculeam, &

Liparam.

Clusini Euonimam.

Populoniensibus obediebant

Ilua, &

Glaucona.

Capathusa, &

Calatha Russellanis.

Iberatia Vulfinijs.

Diabasta Bolsinensibus.
Cosira Cortonenfibus.
 Ianicum Ianiculensibus, poſtea
 Tarquiniensibus.
 Iunonia Veientibus.
 Strogila Vetulonienfibus.
 Phorbantia Oropytis.
 In populis Alpinis oppida, quæ ſe-
 cuntur parebant Thuſcis.
 Albula, quam Rex Tiberinus con-
 ſtruxit, obtemperabat Vulterra-
 nis.
 Alqua ab Illiricis fundata Perufi-
 nis.
 Eſæſcaium à Pelafgis conditum.
 Cæritibus.
 Spina ab eiſdem Pelafgis fabrica-
 ta Fefulensibus.
 Benicum, quod ædificauit Ofiris
 Vetulonienfibus.
 In Hiſtria hæc oppida erant ſub Thu-
 ſco Imperio.
 Cenæcum ſub Fefulensibus.
 Vmagum ſub Vulſinijs.
 Saucilia ſub Veientibus.
 Tilaneptum ſub Arretinis.
 Flanona ſub Vulterraniſ.
 Lopſita ſub Perufinis.
 Et Nurtia in Sabina ſubiecta erat
 Vulterraniſ, ac Perufiniſ.
 Secuntur coloniæ proprię duodecim
 Urbium Thuſcorum.
 In Valle Volturrena Vulterrani has
 Colonias habebant.
 Noniam,
 Briſagum,
 Lofarnum;
 Luchium,
 Vannociam,

Vnciam,
 Colegiam,
 Monergiam.
 Sed ad Lacum Larium Vulterrano-
 rum coloniæ erant.
 Aſula,
 Iſeum,
 Idrium,
 Cenona,
 Vaccana,
 Ofcella.
 Æſoba;
 Neptuſia verò erat Colonia Ar-
 retinorum, Fefulensium, & Cæ-
 ritum.
 Saliena perufinorum, & Lunefium.
 Tarenteſia Cluſinorum, & Ruſſel-
 lanorum.
 Bræcena Bolsinensium, Veien-
 tum, & Ianiculensium.
 Hæ, quæ ſecuntur ſunt Coloniae tranſ-
 padanæ, & Ciſpadanæ thuſco-
 rum.
 Parma, &
 Verona Vulterratorum.
 Felſinia olim, nunc Bononia à
 Vulterraniſ ædificata, fuit Colo-
 nia Perufinorum, & Cluſinorum.
 Mantua, quæ conſtructa eſt ab Oc-
 gno Regis Tiberini filio, fuit colo-
 nia Vulterratorum, Arretino-
 rum, & Fefulensium.
 Cormona, poſtea Cremona Colo-
 nia Cæritum, & Populonien-
 ſium.
 Mondinia, hodie Mutina Fefulen-
 ſium, & Lunenſium.
 Pacantia, vel Placentia Arretino-
 rum, & Cortonenſium.

A

B

C

Kofficium à Pelasgis fabricatum, fuit
 Colonia Russellanorum, & Vulsi-
 niorum.

Bipherdum Bolsinensium, & Veien-
 tum.

Legninum Perusinorum.

Olegium Vulterratorum.

Valagia Vulfiniorum.

A

Grauegna Grauiscorum.

Ceuaina Cæritum.

Serium Saturniensium,

Lucinorum, &

Finicum Oropytorum.

Secundæ Coloniae Transapenninae

Ciuitatum Thusciae.

Comon erat Vulterræ.

Porredia Perusiae.

Vercella Fesulæ

Taurica Arretij.

Elicia Cæræ.

B

Brissillum Clusij, & Vulsinij.

Cortona Cortonæ

Sabatia Saturniæ

Buerium Vetulonæ.

Tertiæ Coloniae Transalpinae, & Ci-
 salpinæ, quas habebant Thusci,

Centalicum habent Perusini, &
 Clusini;

Gilbicum Fesulenses, & Lunen-
 ses;

C

Vrifornam, &

Ambricum Vulterrani;

Odorum Mediolanenses;

Cedecium Mantuani.

Ponzonium Populonienses;

Sauaciam Russellani.

Habent Parmenses

Gremelum,

Tauram,

Gracium.

Mediolanenses verò habent

Bremam,

Sariam, &

Melionum.

Rubicum Rauennates.

Duriam Felsinenses.

Binacum Veronenses.

Secuntur Coloniae, quæ sunt, vel e-
 rant Thuscis Urbibus ad flumen
 Atrianum, & ad Mare Adriati-
 cum.

Adria prima, &

Garopholum fuit Vulterrani.

Opitergium Perusinis.

Ordea Bolsinensibus.

Vicæum Vulterrani.

Acara Fesulensibus.

Falentium Felsinensibus, & Par-
 mensibus.

Clastidium Clusinis, & Cortonen-
 sibus.

Coloniae Thuscorum in Liguribus hæ-
 sunt.

Onegium Vulterratorum, & Fe-
 sulensium.

Lericium Perusinorum, & Clusi-
 norum.

Secitra Arretinorum, & Cæri-
 tum.

Modo secuntur Coloniae, quas fun-
 dauerunt Thusci in Campania.

Vulturnum à Rege Occo, & Vul-
 turreno eius filio ædificatum, &
 postea à Samnitibus Capua vo-
 catum, à Vulterrani Colonia
 deductum est.

Internum, vel Linternum ab Ar-
 retinis.

Arumna, inde Cuma dicta, à Pe-
rufinis.
 Misenum à Fefulensibus.
 Baila à Lunensibus.
 Baulium à Cæritibus.
 Cimmerium, quod populi Cim-
 merij fundauerant à Vulfinijs, &
 Bolsinensibus.
 Phlegræium à Ruffellanis, & Cor-
 tonensibus.
 Secundæ Coloniae à Thuscis in Cam-
 pania habitæ
 Decæarchia, &
 Labicum à Vulterrânis.
 Acherum à Perusinis.
 Lucris à Lunensibus.
 Calenum à Tarquinienensibus.
 In Thuscia verò hæ sunt Coloniae se-
 cundi ordinis.
 Vulterrânorum sunt
 Thuscinatum,
 Ethruria ad Fanum Voltumnæ
 Velia, &
 Horchia.
 At Sena erat Vulterrânorum, & Ar-
 retinorum.
 Sunt Perusinorum
 Amintinum,
 Vmbricum,
 Plauianum, &
 Truffulum.
 Arretini autem habent
 Birgiam,
 Ogigianum,
 Cirtonam,
 Arcennam,
 Aretiam,
 Aringam.
A Fefulensibus habentur

Fidentia,
 Ferentia,
 Aqua,
 Blera,
 Actianum,
 Messium,
 Turfenum, &
 Cremena.
 Lunensibus sunt Luca
 Ericis,
 Feronia, &
 Fanum Herculis:
 Cærites tenebant
 Alfium,
 Purgum,
 Æraphalicum, &
 Bolinium.
 Tenentur à Clusinis
 Sudertanium,
 Pirganum,
 Foracellæ,
 Sora,
 Meon.
 Ruffellânorum Coloniae erant
 Rosulum,
 Anata,
 Sangunum.
 At Soanum, &
 Timanum sunt Populonienfium.
 Suana,
 Nuentia, &
 Taufolium Volsiniorum.
C
 Longula,
 Fertia,
 Neffacia,
 Enebra,
 Meonia, &
 Aquila Bolsinensium,
 Volentum.

A

B

C

Ofenna, &
Cortuosa Cortonensium.
Antepolum,
Tibur, &
Curæ Ianiculensium.
Eniana,
Contenebra,
Area, &
Oscælianum Veientum.

A Erthona, &
Asca Vetulonensium
Diridum Tarquiniensium.
Troitum,
Faliscanum, &
Falemium Faliscorum.
Itium Oropytorum .
Hæ sunt Colonie mediæ Thuscorum:
Arbæa Vulterratorum.
Germolia Perusinatorum.

B Et ad mare superum in Vmbris, Picentibus, & Pelignis habebant thusci has Colonias; hoc est:
Adriam secundam habebant Vulterrani .
Pertiam Perusini .
Ameriam Arretini.
Arnam Fesulenses.
Vmbricum Lunenses, & Clusini.
Aminternum Russellani, Perusini, & Vulfinij.
Pandosiam Vulterrani, & Populonienses.

C Stabiam Arretini, & Cortonenses .
Veilumbram Veientes .
At in Lucanis Volentum erat Vulterrani.
Vrsentium Perusinis .
Turgillum Cæritibus, & Tarqui-

nensibus .
Bussentum Vulfinijs.
Modo scribam Colonias minores, quæ à Thuscis tenebantur in Campania, & Samnio .
Acerræ tenebantur à Vulterrani.
Abella à Perusinis .
Paunum ab Arretinis, & Fesulensibus .
Challateria à Clusinis, & Populoniensibus.
Adæ à Russellanis, & Vulfinijs.
Ticesia à Bolsinensibus .
Callidium à Ianiculensibus, & Veientibus .
Cora in Latio à Cortonensibus .
Sylia ab Oropytis .
Cæreta in Hernicis à Cæritibus.
In Henetis Vulterrani, & Lunenses habebant Opitergium .
Spiretum Perusini, & Arretini .
Tilauntum, Clusini, & Vulfinij .
At in Alpibus Vulterrani, Cærites, & Populonienses tenebant Ocram
Et Acellum Perusini, Bolsinenses, & Vetulonenses .
In Liguria verò Oerimianum fuit Arretinorum, Fesulensium, & Cortonensium;
Atque Entellia Perusinatorum, cæritum, & Veientum .
Ocræa in Sabinis erat cæritum, & populoniensium .
Hispellum in Vmbris populoniensium, Russellanorum, & Tarquiniensium .
Fulgis Fesulensium, Vulfiniorum, & Bolsiniensium,
Verum in Histria Vulterrani tene-

bant Volceram .
 Parentiam perusini, &
 Moeticum Vulfinij .
 Secuntur Coloniae Thuscorum tertij
 ordinis quas habent, & tenent
 in Thuscia .
 Vulterrani habent
 Labronem,
 Vultraium,
 Vadam,
 Castrum Salinarum, aut Scornel-
 lum,
 Pomarancium,
 Burnianum,
 Drolium,
 Cellulam,
 Celfinum,
 Farnetam,
 Murgium,
 Scarnium, vel Coccianum,
 Voltem,
 Stroccum,
 Montalem,
 Cibelum,
 Carfolum,
 Castrum Foscum,
 Anciram,
 Furnium,
 Antrienfium,
 Volmiccium,
 carnum,
 Emporium,
 Aium,
 Ircum,
 Marricum,
 Vernucam,
 castrum Phanæ,
 Castrum Nigiræ,
 Strouium,

Ornanum,
 Pecium,
 Axurum,
 Pilius, & Biplilum .
 Perusini tenent
 Fracium,
 Sentinum,
 carnaium,
 ofcorum,
 Anatum,
 vbianum,
 Tadianum, &
 Schilacium .
 Arretinorum sunt
 Bitturgia,
 Bilianum,
 Imenum,
 castrum rhææ,
 Biracellum,
 Focium, &
 Phrarleum .
 A Fesulensibus habentur
 Arimianum,
 Stellaium,
 castrum Dianæ,
 Vlpium,
 Culicum,
 Acurium,
 Briscolica,
 Aucula,
 Bondelia .
 Erant Cæritibus
 Elona,
 Olena,
 Tuffanium,
 Statoria, &
 Grondelica .
 Tenentur à Lunensibus
 Tedolum,

A

B

C

	Forum Veneris. Ripalum, Piuizum, Tarmon, Bossum, Trifagnum, & Varafus.	Orbiculum, Ogigium, Parmella, Stitigianum, Chothocius, & Colechianum.
A	Habent Clusini Corsum, Ichiellum, Oelæam, Continium, Sartium, Astronem, Fanum Radij, Piliam, & Prætrum.	Vulfinij tenent Nanam, Noffam, Pilicum, Tristicum, Aucum, marum, Vetracum, & Conecium.
B	At Populoniensium sunt Hercolicæ, Segalaris, Troia, Licum, colicum, caldacium, & castrum Neptumni ad Lacum.	Habentur à Bolsinensibus Tellicum, Austum, Verectanum, Gradolum, Sorium, & Ocerium,
	Sunt ruffellanorum Albenium, Antion,	Et habent Cortonenses Polium, Pufium, Ebam, Pificum, & Alceonium.
C		

A *Cortex ex pice,*
&c.

B *Testaceum Vas,*
in cuius exteriori
parte circa mediū
erant hi Charact.
 I.T.A.L.I.A.

C *Cortex ex plum-*
bo.

D *Vacuum, in quo*
erat inclusum se-
quens Breuiarium

Ethruria Latij Ro-
mę, Italiaq; omnis
initia, que sunt in
prima parte Breuia-
rij reponit hic huius
arcis Custos.

T Anno

XCVIII

Scarith

Die xxx.

Septem-
bris.

MDCXXX

VI.

A

B

C

ANNO ETRVSCOCICICIDCCIIII EGOLVCI
 VS VELIVS HOC BREVIARIVM HISTORIAE
 INCIPIO TOTIVS ITALIAE
 ANTE ROMAM CICICV ANNI: REGIO QVAE
 INVICITALIA DICTA A NOA ET FILIIS INHA
 BITATVR. CETIM A PARVA ET AB
 EISDEM CONDITA VOCATVR. INDE A GRAE
 CIS KITIM. PER REGES PRIMVM REGITVR.
 ABORIGINES CVM CAMESE HVC APPVLERE
 ET KITIM CAMESEIVA NOMINATVR: PO
 STEA VENERE ARMENII. GRIFONII. SI
 RIQVE. INDE REGNANTE ARVNO AVSO
 NII. A QVIBVS CAMESEIVA AVSONIA AP
 PELLATVR. AQVAE PLVRIMAE PLANICI
 EM OMNEM DEVASTANT. QVARE OMNES
 AD MONTES SE RECIPIVNT. REGNAT MA
 GIVS TAGOT. QVI AVGVRIA ET AVGVRI
 DI REGVLAS DOCET. VMBRI OPPIDA CON
 STRVERE INCIPIVNT. INDE VENIT
 PHAETON AEGVS. MONTES ALIQVI
 IGNIEM EMIT. SICAVS CVM SVIS
 ITALIAM. REGIVM OCCVPAT. POST QVEM
 ENACHII

A NNO Etrusco cio cio iccc liij. ego Lucius Velius hoc Breuiarium hi-
 storiae incipio totius Italiae.

Ante Romam cio cio cv. ann; Regio, quae nunc Italia dicta, à Noà, & filijs
 inhabitatur; Cethim à parua Ciuitate, ab eisdem condita, vocatur. Inde à
 Graecis Kitim. Per Reges primum regitur. Aborigines cum Camefe huc
 appulere: & Kitim Camefeuna nominatur. Postea venere Armenij, Grifo-

nij. Sirique. Inde regnante Aruno, Aufonij, à quibus Camefeuna Aufonia appellatur, Aquę plurimę planiciem omnem deuaſtant, quare omnes ad montes ſe recipiunt. Regnat Magnus Tagot, qui Auguria, & augurandi regulas docet. Umbri oppida conſtruere incipiunt. Inde venit Phæton Ægyptius. Montes aliqui ignem emittunt. Sicanus cum ſuis Italiam. Regnum occupat. Poſt quem Enachij tyrannidem exercent: ab his Telchini deficientes, fugiunt, in Ophiuſam; vbi Rhodum ædificant. His temporibus Oenotrius, & Pauce-
 tius filij Lycaonis Regis Arcadum cum magnis copijs in Aufoniam: alter Au-
 ſtralem; alter Septentrionalem plagam occupat. Tunc Aufonia Oenotria vo-
 cari cępta. Aduenit Ofiris Ægyptius; ab Italis tyrannos expellit. Poſtea Leſtri-
 goneum Regnum. Althæo regnante, Liburni vſque ad Apenninum excuſſio-
 nem faciunt. E Celtiberis veniunt Rex Hesperus, qui Regionem Hesperiam,
 & Cranus Atlans, qui Italiam nominat. Poſt cl. ann. Ianus Magnum Satur-
 num recipit: Italia in Saturniam, & Ianigenã diuiditur. Umbri à Morgete Re-
 ge deficientes Rauennã ædificant. Dum regnaret Coribantes, Pelafgi in Itali-
 am applicuere: ad Eridanũ Umbros vicerunt; Spinam, Roſſicciumq; ædifica-
 runt; cum Coribante decertarunt; à quo recepti Agillam Phaleriam, & Corto-
 nam in Thuſcia conſtruxere; Ethuriam Regiam Urbem auxere, & ad Auſtrũ
 inter Oenotrios, vbi incoluerunt, Crotonem Hiriamque fundauere. Venit
 poſtea Torebus, vel Tirrenus cum Lydijs: Hic Vultureni Regnum hominibus,
 viribusq; auget: Italiamque omnem, Latio excepto, ſub Ethruſcum reducit im-
 perium. Abans deinde victis Sicanis, fractis Latinis, ex Entemnatibus, Tel-
 lenenſibus, Ficulnenſibus, Corniculanis, & Tiburtinis, colonias mittit in Tri-
 nacriam; & ex Siculis in Latium, in Hernicos, & Volſcos. Tempore Regis
 Veibeni Theſſali Italicos affligunt; Rauennam capiunt; fugant Ligures.
 us... lu.... es.... es æ-... .. tandem à Thuſcis, &... .. iectis an-.....
 Minous dux Cretenſium, Ipygeſque Dedali filius magnis copijs comparatis
 in Italiam adueni-.... Peuentinos eiſciunt, Orientalem oram occupant: plu-
 res vrbes..... alias ædificant, inter quas Brundufium..... Veibe-
 no ſuc-..... Argiui..... Hi in Hiſtria condita Pola per Hene-
 tos in Inſubres excuſſionem, & incolis expulſis, nonnulla ædificant oppida;
 ex quibus Bergomum. Ab his Argiuis Euganei, & Oropyi oriuntur. Tar-
 con locum Arcadibus in regno concedit. Tiberinus Pelafgos, qui defecerant,
 expellit, ipſi verò cum detrimento Thuſci, & Latini regni Auſtralibus oris po-
 tiuntur. Poſt aliquos annos in Latio regnante Latino, à Thuſcis Rex Mezen-
 tius eiſcitur: quamplurimi Italici populi in libertatem ſe vendicant. Tunc Lu-
 cumones in Thuſcia cęperunt. Thuſci Umbros, Ligures, & Inſubres ſupe-
 rant: in quos, & ad Lacum Larium, in Vallem Volturrenam, & in Rhatios
 colonias mittunt. Æneas Troianus poſt patrię excidium Italiam petit: cum

A

B

C

Rutulis, & Latinis dimicat; Latino in regno succedit: foedus pepigit cum Thuscis. Qui altera ex parte à Diomede, Dauno, & Mesappo Græcorum ducibus affliguntur; hi namque Apuliæ potiti Brutios, Ætolos, & Lucanos vincunt: Cum Thuscis in Campania dimicant, eosque fugant: Parthenopem, Beneuentum, & alia oppida construunt. Eodem tempore Antenor Troiugena ad mare superum fugatis colonis Thuscorum, Vmbris, ac Euganeis, & cum Henetis inito foedere Patauium ædificat. Pelasgi, pestilentia affecti, Italia abire coguntur. Sabini desertas Vrbes occupant. Thusci xij. colonias mittunt in Campaniam. Italia maxima siccitate afflicta; pestilentia, & penuria vexata: à vehementi terræ motu nonnulla oppida diruta. Apud Ficinum lacum Archippina Ciuitas à terra absorta. Thusci iterum Ligures, qui defecerant, superant: cum Ascanio Latij Rege decertant; inde foedus pepigitur. In Epiro Casiopes, & Corcyra à Thuscis captæ. Inter Latinos, & thuscos dimicatur: victi Latini. thusci deinde decertant cum Henetis, Histris, Cyrneis, Brutijs; Ætolis, Siculis, Lucanis, Liguribus, Vmbris, Dalmatis, Illiricis, & Liburnis. Latini post initum cum Sabinis certamen à Dalmatis fracti fuere. thusci propter Pontifices inter se discordant: plerique deuicti; ab eis populi, & coloniæ deficiunt. tiri id temporis thuscos magnis incommodis in Campania afficiunt, vbi Nolam ædificant. Sed thusci postquam conuenerunt; non modò, quid perdiderant, iterum adquireunt: sed Latinos, tirijs, Parthenopenses, Picenos, Vmbros, Samnites superant: cum Corinthijs, & Achæis decertant. Sed cum Latinum regnum continuis prælijs diminutum esset, thuscum ciuilibus seditionibus fatigatum, Hippocles, Cumæus postea dictus, & Megasthenes Chalcidensis Parthenopensem, Latinum, & Campanum agrum deuastant, & incendunt; sed præcipuè Campanos vexant: nam ibi ob loci amœnitatem, & fertilitatem inhabitare constituunt, & Cumam augent. thusci postea sedatis seditionibus non solum Hippocleos ex Italia expellunt; sed Latinos perpetuis excursionibus affligunt: Alba regia Ciuitas depopulata est. Siluius ad Dalmatas fugam arripit, cum quibus, & Pelignis, Frentanis, Picentinis, Lucanis, Brutijs, Ætolis, & Liburnis pacto foedere in Latio Thuscos fudit. A thuscis Rhætij deficientes castigantur. Athenienses superantur; v. illorum naues capiuntur. Denique thuscum imperium propter ciuiles discordias paulatim defecisset, ni Latinus, alijque populi tam subito in thusciam irrupissent. tum thusciam Lucumones ad sex annos gubernant; & dignitas Larth primum creata: sub qua thusci, Cyn eo, Sardinia, Sicilia, insulis Africi pelagi, Histribus, parteq. Illiridis potiti, Italiam omnem occupant, præter Ligures, qui spontè tributum dedere: sed veteres dissensiones victoriarum gloriam ita obumbrant, vt, non modò quod adquisierant, verum, & colonias, vrbesq; præcipuas amiserint: Ianiculum à Latinis euersum, & dirutum. Interea multi ex Spartanis, vel quod

à seue-

à feueriffimis Licurgi legibus abhorrent, vel vt Brutios, & Ætolos socios à
 Thufcis defenderent, cum maximis copijs in Italiam nauibus applicant, & fi-
 mul cum socijs, superatis Lucanis, & Parthenopeufibus, Vulturni agros de-
 populantur, Sabinosque fugant: in hos suas fundant colonias. Auentinus La-
 tinorum Rex, occupata Campania, agrisq; Thufcorum, fulmine ictus interiit:
 in monte deinde, auentino appellato, sepelitur. Latini à Thufcis trucidantur:
 Alba dimidia incensa. Thufci Achæos incurfionibus vexant, oppida nonnul-
 la diripiunt; eorum classem quaffant, magna præda, feruis, nauibusque vij. po-
 titi ad sua redeunt: quarè Achæi, Peloponnefiaci, & Argiui aduefus Thufcos fœ-
 dus ineunt; aliquot Thufcorum colonias in Insubria, & in Vmbria euertunt; in-
 de tranfacto biennio ad mare tirrenum incurfionibus, depopulationibus, &
 incendijs thufcos afficiunt thufcorum exercitus sæpius ab ipfis fugatur. Vul-
 terra Vrbs prima Italorum obsidetur; ideò thufci compositis ciuilibus diffidijs,
 à Lucanis, Daunis, Apulis, & ab ipfis hostibus Latinis orant opem; præstant
 omnes. achæi è thufcia eiekti in Daunos, & apulos odia, & arma conuertunt:
 quibus, continuis certaminibus fatigatis, potiuntur, & Sybarim Vrbeni illam
 magnam, & inespugnabilem condunt: inde deuictis Lucanis pæstum edificant;
 Brutios Ætolos, Frentanos, & parthenopenfes superant; phlægreium thufco-
 rum Coloniam occupant; item & alias xx. Ciuitates Italorum sibi vendicant;
 Locrum, Zephirium, Crotonemque, iam pridem dirutum, iterum condunt:
 vsque ad Latium dilatant fines: tertiam Italiæ partem suis colonijs replent tan-
 dem fortuna, quæ adhuc Thufcis fauit, adeò achæis fauere cæpit, vt thufci, &
 Latini cedere sint coacti. postremò Itali omnes in achæos coniurant, à quibus
 plurima oppida deficiunt. A Græcia ad acheos noua auxilia: qui tandem victi
 fuiffent, nisi Spartani à parthenijs tempore Messenorum belli generati, & pa-
 triam relinquere coacti, ad nouas sedes acquirendas in Italiam venientes, eos
 adiuuiffent. Hi igitur, & Thufciæ seditiones Græcis de Italis victoriam dede-
 runt. Lacedemonijs Brutiorum ager, & regio, quam magnam Græciam
 nominarunt, conceditur: hi Tarentum ædificant; & semper noua loca acqui-
 runt. Et thufci, & Latini priuatis diffensionibus vexantur: & Græcani magnam
 Campaniæ, & Sabinæ partem occupant. Eisdem temporibus Messenij, Chal-
 cidenses, & Zanclei è Græcia à Lacedemonijs expulsi ad Italiam communem
 portum: & postquam maxima incommoda thufcis transapenninis colonis in-
 tuliffent, Vmbrorum, Pelignorum, Caracenorumq; agris deprædatis, Cam-
 paniam deuaftant: ibi fauentibus Achæis pluries cum parte thufcorum, & La-
 tinis congregiuntur, eosque vincunt: sed Spartani indignantes, Achæos ipso-
 rum hostibus fauere, thufcis Latinisque opem præstant. Lucani, Piceni, &
 arpini ab achæis deficiunt. achæi, & Messenij è Campania eiekti in Spartanos
 Italos odia exercent: cruentum prælium tres annos durauit; tandem Messenij

A

B

C

Chalcidenses, & Zanclei superiores in locis olim brutiorum sibi sedem eligunt; Rhegiumq; quod superiori anno diruerant reædificant. Etrusco imperio discordijs. & seditionibus deficiente, Transapenninæ colonix incursionibus Histrium, Henetorum, & Rhætiorum, qui in libertatem se vindicauerant, vexantur. Populi Africi Ligurum auxilio audent occupare Lunam, obsidere Fesulam. Ob repertos Romulum, & Remum nepotes Numitoris, quem frater Amulius Regno priuauerat, Regnum latinum commouetur. Romulus Thuscorum auxilijs fretus Amulium occidit; regnum Numitori restituit, Urbem

A Romam reædificare incipit; quam cum asylum effecisset, tam citò creuit, vt hostibus resistere potuerit. Tum Romulus, cum coniugia deessent, ludos simulans Sabinas rapit: inde ipsi cum Cenninensibus, Crustuminis, Antemnatis, Cæterisque Sabinis bellum oritur, qui, à Romanis victi, Romam augent. Sed Romulus victorijs superbiens, seq; Regem constituens, Thuscorum animos in se prouocat. Fidenates, & Veientes, qui primi arma mouent in Romanos, illorum vires experiuntur. Romulo occiso, vel, vt ab alijs dicitur, in Cælum translato, Numa successit: & sic latinum regnum in romanum conuersum. Numa regnante pax fuit Romanis. Sed Thusci non modo ab antiquis seditionibus exagitantur; sed etiam ab Illiricis, qui liburnorum, Histrium, & Rhætiorum auxilijs post quinquennium colonias omnes vsque Parmam occupant: sed à Thuscis, Vmbris, Liguribus, Samnitibus, Campanisq; reijciuntur ipsi verò post biennium maximis comparatis copijs ad Ætolos applicant, & achæos, atque Spartanos, qui diù inter se pugnaverant, adoriuntur, & superant; Magnæ Græciæ partem, & Ætoliam vsque ad fluuium aufidum occupant: inde vsque ad Garganços Montes potiti Brundusij arcem, Egnatiam, Rudium, & Barium ædificant. In hos Græcani, Thusci, Vmbri, apuli, Peligni, Ferentani, Marruccini, & Vestini coniurant; & post decennium ob priuatas discordias superantur: illirici namque ab Illirico, Dalmatia, & Sicilia exercitus nouos quot annis habebant. Siculi, & Cyrnei maritima Thuscorum, & ligurum depopulantur: sed repulsi à Thuscis, Messanam, & argenium amittunt. Thusci colonias, & Campaniam recipiunt: & Romanis non parua intulissent incommoda, si concordēs inter se fuissent. Tullus Romanorum Rex Fidenates, & Veientes superat, albanos vicit, albam diruit, latinos inter Romanos recipit, Sabinis bellum indicit. In Ætolia Illirici achæos superant; capiunt, muniunt, & augent Metapontum, & Heracleam. Thusci inter se decertant. ancus Rex romanorum latinos superat; Ciuitates eorum deuastat, inter quas Politorium: in Tiberi pontem fabricat: Ianiculum Romæ addit: Thuscos ab agro romano arcet: imperij romani fines auget; Ostiam ad mare ædificat. Templum Voltumnæ Deæ thuscorum corrui. Lucius Corinthius Tarquinienfium Lucumon, ob ciuiles discordias à patria exul,

ROMAM se recipit, & ROMANORUM REX creatur; Tarquinius Priscus nominatur. Illiricum imperium in Italia augetur. Dira pestilentia Itali, & continuis bellis fatigati conueniunt. Tarquinius Latinos omnes suæ ditioni subiecit; nonnullas Ciuitates eorum incendit; cum thuscis fœdus iniit. Seruius verò, qui Lucio succedit, thuscorum acerrimus hostis, Veientes, & alios thuscos fugat. A thuscis, vt solent deficiunt Colonia superioris maris. Samnites Campaniam deprædantur. Rhætij montes transgressi Vallem Volturrenam, & Lacum Larium occupant. Pythagoras maximus philosophus, cum leges Crotoniatis, & Metapontinis dedisset, eosque scientias docuisset, sedatis tumultibus Magnæ Græciæ, Brutia, Ætoliæ, & Lucaniæ, in thusciam venit: vix tandem in Vulfinij Concilio Thuscorum animos placat. thusci pacatis rebus in Romanos scribunt milites. Sed cum Tarquinius iunior Seruio successisset, cum thuscis amicitiam renouat; eorum multos Romam acciuit; certamen cum Volscis committit; Suetia pometia potitur; Gabini sub Romanorum ditionem dolo filij Lucij Tarquiniij rediguntur. Tarquinius dum ardeam Rutulorum obsideret, ob sua, filiorumque scelera à Bruto expellitur; & ROMA à Regum imperio liberatur. His temporibus Rhætij, Galli, Braccates, Allobroges, Cottiani Comonem, Brixillum, Bremum, Veronam, & Adriam thuscis adiungunt: cum his thusci pluries congregiuntur: nonnullas Colonias recuperant. In Campania verò plures Colonia. Cumanis ducibus ab Ethruscorum imperio deficiunt. thusci Voltumnæ templum reædificant, & à Gallis Senonibus, qui hoc tempore Italiam petiere, in Insubria post multa certamina fugantur; sed cum fœdus cum Apenninis superioribus, cum Daunis, & Apulis iniuissent, trans Lacum Larium hostes repellunt. Tarquiniij in thusciam confugiunt; thuscisque in Ro- * * *

A

B

Quod hic deficit nō dum inuētum est

Ultimam Breviarij partem à Lucio Velio scripti reposuit hic huius arcis custos Prosperus.

C
CIII

Scarith
Die xxx
Novembr.
MDCXXX
VI.

sinates montem fugiunt: inde ad Apenninum; vbi à Romanis ita profligantur, vt nunquam deficere sint ausi. Apuani cum multa damna Pisensibus, Fesulensibus, & Bononiensibus intulissent à thuscis sub Romanum rediguntur imperium. A Bononia ad Arretium, & à Placentia ad Arriminum viæ sunt constitutæ. Ager Pisauriensis, Mondiniensis, vel Mutinensis, & Parmansis colonis Romanis distribuitur. Italici bellum cum Macedonibus renouant, eo quod Philippus pacta non seruasset: seditiones, & tumultus secuntur. Persæus tandem Philippi filius fratrem Demetrium occidit; & inuito patre regnum occupat. Celtiberi, & Lusitani in Hispania Italicos ve-

xant, ipsi apud Aftam igantur cciōō cio cio cio cccc . . .
 sed à Liguribus exercitus Romanus, & Thuscus ad Lunam funditur. Vrbs illa occupatur: denique Thusci, & Romani ab Ingaunis in castris obsidentur: Pisenfes, & Thuscorum classis è Sardinia reuerfa obsessis præstant opem, qui ab obsidione liberantur, & hostes fugant, ad cciōō iōō interficiunt, eosque ad deditiōem cogunt. Romani Grauisecam ad inferum mare, & ad superum Aquileiam colonias deducunt. Histri, nè Aquileia colonia fieret prohibent. Ligures à Romanis pacem impetrant, & iterum deficiunt; quare à duobus exercitibus circumuenti vincuntur, & plerique Parthenopem, & in Samnium ad nouas colonias condendas mittuntur. Corsi, qui rebellandi habebant concilia, ab Italis puniuntur: item Sardi Ilienses. Pisæ Thuscis indignantibus Romanorum coloniæ deductæ sunt. Prohibiti sunt Thusci, & Campani loqui, aut scribere alijs litteris, vel sermone, quam Latino. Albani Albam diruunt, & Romam incolunt. Latini, & Sabini inter Ciues Romanos numerantur. Hispani Celtiberi, Lusitani, Vaccei, Brachari profligantur ab Italicis, & eorum imperio subijciuntur. Itali in Hispania Gracchurim ædificant. Italia siccitate, & penuria vexatur, quibus pestis succedit. Histri superantur, qui accitis Gallis fugant Italos, eorumque castra diripiunt. Itali postea recipiunt castra, hostes debellant: ad Histriam fugere compellunt; illuc eos persecuntur; Nefactium obsident, occupant, populantur, ciues in seruitutem redigunt, Marenam, & Faueriam diruunt; Histros Romanorum imperio cedere cogunt. Sardinia à Sardis Iliensibus, & Balearis vastatur, depredatur: Italicus exercitus, & Ilienses, & Balaros domat. Sardinia tumultus pacatur. Ligurum exercitus ad flumen Scultennam à Thuscis, & Romanis ita affligitur, vt ex eis pauci superfuerint. Romani Lunam colonos mittunt. Postquam Romanus exercitus è Liguria discesserat, Ligures, qui Scultennensi cladi superfuerant, Mutunensem agrum deuaftant, Mutina potiuntur, quæ concisis Liguribus à Romanis recuperatur; Ligures in montibus circumfessi sunt; Liguriæ omnis Cisalpinæ Romani potiuntur; agrumque Briniatum, sed penè vacuum habitatoribus occupant. De Liguribus consecuta victoria Corsi tumultus excitantes castigantur. Persæus Macedonum Rex bellum in Italos parat. In hos per legatos Carthaginenses, & omnes Græcos sollicitat. Asiæ Rex Eumenes quæritur cum Romanis de Persæo, cui bellum indicitur. Itali, & Macedones in Theffalis congregiuntur. Macedones superantur. Massaniffa, Eumenes, & Cappadoces Italis opem præstant, plerique Græcorum, Illirici, & Rhodij Macedonibus. Itali in Græcia plures vrbes diruunt. Romani Histris nonnulla damna inferunt. Persæus profligat, & fugat ad Lycedinum Italos; Dardanos sub iugo ponit. In Epiro inter Italicos, & Macedones pugnatur; Macedones fugiunt; Itali Macedoniam vastant; multas Ciuitates occupant;

cupant; Persæum vincunt; totius Macedoniae potiuntur. Gentius Illiridum Rex, cum Macedonicas partes sequeretur, à Romanis debellatur. Persæus in Samotracia captiuus efficitur. Syri, & Ægyptij Romanorum opera conciliantur. Galli Alpini victi sunt à Romanis, qui tota Italia potiti. Rhodijs, qui Persæo fauebant, ignoscitur. Itali Ptolemæum in Ægyptium Regnum restitunt: post nonnullas clades Corfos, & Lusitanos puniunt: cappadocum Regnum Nariathi restituere curant; hic enim à Syriæ rege eiectus fuerat. Dalmatæ affligunt Illiricos; quare à Romanis magnus exercitus in Dalmatiam missus, ab ipsis profligatur. Itali maiori exercitu Dalmatiam inuadunt, eamque occupant. Massilienses opem postulant à Romanis in Ligures transalpinos: præstant. Itali debellant Ligures, agrisque eorum potiuntur usque ad Antipolim. Hispani rebellant, præsidium Italicum in frustra concidunt; duos exercitus Italorum fundunt, fugant: sic ex pluribus prælijs victoriam de Italis consecuntur: tandem Publio Æmilio Cornelio duce Hispani debellantur: non modo Vaccei, & Catambri vincuntur; sed etiam arenaci, Berones, & Austrigones Italicis subijciuntur: soli Lusitani Italos repellunt. Romani bellum indicunt Carthaginensibus, qui contra fœdera arma in Massanissam mouerant: exercitus duo in Africam mittuntur. Uticenses Italis spontè se dedunt. Carthaginenses veniam, & pacem postulant; dant obsides, naues, & arma; sed cum Italicos milites in Vrbe recipere nollent, Carthago aggressa est, & obsessa: oppugnatio, & obsidio difficilis succedit. Itali in Asdrubalem, qui cum exercitu montes occupauerat, & munierat, conuertuntur: primo impetu fugantur; inde Asdrubalem profligant; montes, valla, & munitiones acquirunt; oppidis, vrbibusque Carthaginensium potiuntur; denique post diurnam obsidionem Carthaginem expugnant; Carthaginensem Classem perdunt; Asdrubalis exercitum ad Nesentum fundunt; regionem omnem suo imperio subdunt. Lusitani Italis iniquis conditionibus deduntur. In Macedonia noui tumultus excitantur. Andriscus quidam Macedoniam inuadit: hic Thessaliam occupare tentat. sed ab Italicis, & Achæis repellitur; ipse occiditur. Macedonia recuperatur. Thuscorum tumultus Romanos affligit; sed illicò sedatur. Romani Corinthum ab Achæis defendunt. Achæi Romanos legatos pulsant; quare eis bellum indicitur. Achæis Boetij, & Chalcidenses opem præstant. Itali Achæos, & socios superant ad Termopylas, postea ad Isthmum: Achaia ab Italis occupatur. Corinthum, Theba, & Chalcis diruuntur. In Hispania Viriatus Latronum dux Lusitaniam inuadit; duos Romanorum exercitus dissipat; cum Quinto Fabio Romanorum imperatore cruentum bellum gerit. Quintus plura oppida expugnat; Regionis partem recuperat: post multa certamina cum Viriato conciliatur. Viriatus postea à suo familiari vulneratus occubuit. Lusitania omnis sub Romanorum imperium re-

A

B

C

daeta est. Celtiberi deficere cogitantes puniuntur. Thermistini, & Salassi
 populi Alpini à Romanis subijciuntur. Numantini bellum parant. Exerci-
 tus ex Italia Numantiã aduolat: A Numantinis dissipatur; cccccc cccccc cccccc
 Italorum occisi sunt; castra incensa. Lusitani denuò desciscunt; ab Italis de-
 nuò vincuntur. Itali fluuium Oblinum transgrediuntur; Gallicos debellant:
 cum Vacceis dimicant, & superantur, pleriq; trucidantur: accitis verò ex Ita-
 lia nouis militibus eos vincunt, & obsident. Vaccei semetipsos trucidant. Nu-
 mantini plures victorias de Italis consecuntur: tandem ab ipsis Italicis, & Nu-
 midis superati, & obsessi semetipsos interficiunt: Numantia diruitur. In Illiri-
 di Vardei in Italorum ditionem veniunt. Scordisci in Tracia ab Italis fugan-
 tur. Serui Euno, & Cleone ducibus vexant Siculos; quatuor Italorum exer-
 citus profligant. Attalus Asiatici Regis Eumenis filius decedens Romanos he-
 redes instituit. Aristonicus eius frater regnum occupat. Romani magnum
 exercitum contra Aristonicum mittunt; qui primo impetu ab Asiaticis dissipa-
 tur: iterum Italici Asiam adeunt; vincunt; Aristonicum captiuum Romam
 ducunt; regnum recipiunt. Romani plures annos ciuilibus seditionibus an-
 guntur. Iapygij à Romanis deficiunt; multa damna colonis inferunt; fun-
 dunt, vincunt Romanum exercitum; ipsi tamen à Romanis domantur: sicut
 etiam Sardi, qui ab Italis defecerant, & maritimos Thuscos afflixerant. Mas-
 silienses ab Italicis in Falanios opem petunt: auxilium præstatur: Falanij à
 massiliensium finibus repelluntur; & post nonnulla prælia superantur. Trans-
 alpini Ligures, qui & magnis incommodis Italicum exercitum, & massilienses
 affecerant, & Insubriam, & Lariensium loca vastauerant, deuicti sunt. Fre-
 gellanis ducibus Thusci, Umbri, Campani, & Ligures defectionis habent cõ-
 cilia: cum Romanis dimicant; eosque fugant: postea ab eisdem fugantur:
 Fregellani castigantur: eorum agri incenduntur: Fregella diruitur: alijs Italis
 ignoscitur. Ad Baleares pugnatur. Itali Insulis potiuntur. Romani quamuis
 ciuilibus discordijs agitati in Africam in loca olim Carthaginensium colonias
 mittunt; & in Italia Tarentum. Itali bellum indicunt Saluijs, qui Antipolita-
 num agrum deprædantes Varum transierant, & Ligurum oppida Romanis
 subdita euerterant: scriptus exercitus mittitur in Galliam, à flumine Isara ad
 fluuium Cennam potitur; ibi itali coloniam condunt; eam à nomine ducis
 Aquam sextiam vocant: inde in Allobroges, qui Saluijs fauerant progrediun-
 tur: eos Heduorum auxilio apud Vindalium fugant; ipforum loca occupant:
 illuc colonias mittunt: Allobroges penitus profligant, & vincunt: ex illis
 cccccc cccccc cccccc cccccc. occidunt: reliquos ad deditionem compellunt: postea
 Rhodanum transeunt: Galliam Braccatam deuastant; montes transgrediun-
 tur: cum Aruennis pugnant; eos superant. illius regionis Regem captiuum
 efficiunt; & maximas victorias consecuti in Italiam redeunt. Ligures Alpini

sibi libertatem vindicant; à Vocontijs, Sentijs, & Sarnijs adiuuantur: ab Italis non modò Ligures, & focij debellantur, & vincuntur; sed etiam iterum Rhodanum traiciunt: regio illa vastatur: omne quod est ad Lacum Lemanium occupatur. Eodem tempore Itali in Numidiam traiciunt, vt regnum ab Iughurta Adherbali occupatum Regi restituerent. Ab Iughurtinis ex Africa pelluntur. Scordisci è Tracia in Macedoniam transgressi, eam oram depopulantur: repulsi ab Italis in traciam confugiunt: Itali Scordiscos persecuntur: ab ipsis, & alijs tracibus circumuenti profligantur: ex italia nouus miles missus est, qui è tracibus victoriam reportat. Cogitur alius exercitus in Numidas; qui ex Italia in Siciliam, & è Sicilia in Africam nauigat; vbi otiosus diù permansit; Iughurta enim ductores pecunia corruperat, & ad pacem induxerat: quam vt firmaret, Romam venit: illhinc clam discedit: timens in Africam redit: cum Italis congregitur: ipsos superat, & eicit; sed cum noui Italici exercitus Numidiam inuaderent, Numidæ magnis cladibus affecti superantur. Cimbri vltimi septentrionales populi Illiricum deuastant, cum Italis, & Illiricis dimicant; vincunt; victores in Histriam excurrunt; alium Italarum exercitum fundunt, sedem in Italia petunt; Legati non modo non auditi, sed expulsi sunt; ipsi in Rhætij iterum cum Italis pugnant; & superant; hostium plerosque trucidant; Imperatores captiuos faciunt; in Galliam descendunt; omnia vastant, & incendunt; ad Lacum Lemanium oppida omnia expugnant, & depopulantur; Massilienses, Saluos, & Aliobroges profligant, eorum agros disperdunt; adueniunt ad Rhodanum; ibi duos Italicos exercitus fugant; ciccio ciccio ciccio. Italos concidunt; Braccatos Gallos perdunt; Pireneos montes superant; in Ceretanos, Ilergetes, atque Etecanos excursionem faciunt; Iberum traiciunt; cum Celtiberis præliantur; à Celtiberis repulsi reuertuntur; quos inueniunt Italos occidunt; redeunt in Gallias: transgressi Pireneos populantur aremonicos, & Celtos; cum Theutonis, & Ambronicis iunguntur; & in Allobroges redeunt. Interim in Numidia victus ab Italicis Iughurta è Regno expellitur. Bochus Rex Mauritanix ei succurrit; sed vterque superatur: Iughurta à Bocho hostibus proditur: & Numidia Romano cessit imperio. Italici contra Theutones, & Cimbros in Galliam progressi, ab ipsis in castris apud flumen Isaram obsidentur: sed ductoris industria ab obsidione liberantur. Theutones relinquunt italos in castris; & italiam petentes ad Aquam sextiam adueniunt; vbi duobus certaminibus ita debellantur, vt omnes aut caderent, aut captiui in seruitutem redigerentur. Ex altera parte Cimbri reliqui à Theutonis disiuncti Virassum montem ascendunt; per Rhætios, & Noricos ad Alpes veniunt; pluries cum Italis dimicant; occupant montium cacumina; pugnant ad flumen Athesim; victores italiam adeunt; Liguriæ partem populantur; inde in insubriam depopulaturi excurrunt: propè Vercellam ab Italis sub ducatu Caij Ma-

A

B

C

rij, & Quinti Lucretij penitus debellantur, & vincuntur. Traces etiam ab Italis superantur. In finibus Allobrogum à Gallis Tigurinis, & Heluetijs Itali fracti profligantur. Thufci, Ligures, & Siculi à Piratis vexati classem parant, & Marco Antonio duce ipsos fugant. Roma seditionibus plena. Siculi cum seruis præliantur: tandem victos seruos castigant.

A

Lucius Velius hoc breuiarium scripsit, quod ex thufcorum Annalibus; & ex monumentis thufcis, Græcis, Hebraicis, Vmbris, & Latinis, quæ in Vulterrano-rû Augurum Gordo, & in Anginasth Senatus adseruantur, deprompsit hoc anno cio cio dccclx. Romanis Consulibus Marco Antonio, & Aulo Posthumio; Vulterrani Senatus Metio Ampustio Præside: Lucio Aulico thufcorum Maximo Pontifice, Asco Petronio Augurum Præfecto, & Lucio Scauro Collegij Magistro.

C.

Partem Breuiarij, quam ego Prosperus scripsi hic repono.

Scarith

Die v. No
uembris .

M DC XXX

VI.

B

C

ITalicum historiarum Breuiarium scribit Prosperus Fesulanus ab anno Etrusco cio cio dccclx. vbi Lucius Velius desijt, vsque ad hunc annum cio cio dccclxxvj. Belli seruorum in Sicilia finis: tum Betici, & Lusitani ab Italico imperio deficiunt: at citò qui defecerant cladem accipiunt; Uscona, & astu Quinti Sertorij capta, reliqui fracti. Tigurini Galli, quod Italicos trucidassent pœnas dederunt. Romani Cirenei Regni à Ptolemæo hæredes sunt instituti. Ariobarzanes à Gordio è Regno Cappadocia expulsus ad Italos confugit, qui exercitum in Asiam mittunt. Armenij Cappodoces adiuuant: sed Italici vtrosque maximis cladibus afficiunt; Gordium expellunt; Ariobarzani Regnum restitunt; multa loca obsident, & oppugnant, Armeniorumq; Regionem vsque ad Euphratem deuastant post multas clades Nicomedem in Bithiniæ regnum, ex quo à Mitridate expulsus fuerat, restitunt. Parthi cum Italicis amicitiam, fœdusque ineunt. Sed in Tracia non solum Italicum præsidium trucidatum, sed etiam exercitus fusus, fugatusque fuit ciuilibus discordijs Roma diuexatur, eas Lucius Liuius fouet, qui Senatui iudicia, plebi agros, Italicis populis ciuitatem Romanam dare volebat, Equitibus verò curiam: at Italicos Romana Ciuitate donare non valuit: ex hoc eius mors consecuta est, & bellum sociorum. Marsi Peligni, Vestini, Marruccini, Picentes, Iapygij, Lucani, Samnites, Vmbri, Thufci præter Vulterranos, Arretinos, Grauifcos, Senenses, Pisenses, & Lunenses in Romanos coniurauere. At cum reliquis etiam Thufcis Ciuitas Romana concessa fuisset, ab incepto desistunt. Verum reliqui Italici, quod non essent inter Ciues Romanos assumpti, se Romanorum infestos hostes profitentur. Picentes quos possunt Romanos in frustra concidunt. Asculi casus

est

est Quintus Seruilius atque ciues Romani, qui cum eo erant . .
 contra Roma
 fracta: cuncta Romanorum Campania depopulata
 & inter Romanorum concidunt
 vsque in Latium excursionem faciunt. Sed Caius Marius dux Roma-
 norum magna licet suorum iactura eos repellit; deinde Romana obsident castra exer-
 citumq. iterum fundunt. Reliqui Italici, Gallici que populi, prater quam Thufci, con-
 tra Romanos arma mouent: multæ Romanorum coloniæ sunt deuastatæ, Soli Lati-
 ni Romanis opem ferunt; quare fœderatorum, sociorumq. extra Italiam auxilia ex-
 postulant; quorum auxilijs adiuti Romani ex hoc periculoso bello se eripiunt: nam
 Marfi datis, acceptisq; cladibus à Caio Mario, Lucio Murena,
 Cæcilio Pinna, & Lucio Portio, funduntur; Galli Transalpini à Caio Cæcilio. Mar-
 rucini à Seruio Sulpitio, Cneus Pompeius Asculum recuperat. Tandem Vestini,
 & Peligni pacem inuiti petunt: item Umbri ab Aurelio Hirpini,
 Iapygij, & Samnites à Lucio Sylla ad pacem petendam coacti: attamen Samnites
 non acquiescunt. Reliquos verò Italos ad idem Marcus Æmilius compellit. Traces
 pluries Italicis superatis in Macedoniam progrediuntur: vbi quam plurimas Ciui-
 tates expugnant, agrosq; depradantur, & deuastant. Cum autem sociorum bellum
 desisset, maius quoddam inter Caium Marium, & Lucium Syllam; qui Italiam om-
 nem in partes diuiserant. Consul igitur Sylla Marianorum furore coactus ad exerci-
 tum in Samnites confugit, quem Romam duxit. Marium inde cum suis expellit, qui
 post multa incommoda in Africam progreditur. Interim Rex Ponti Mitridates Bi-
 thiniæ regnum, & Cappadociæ inuadit: exercitum Italicum, quem Marcus Aquil-
 ius ducebat super & in Phrigiam iterum
 profligatos exercitus occupata Asiæ parte
 & Ho potitur Italos omnes, qui in ea
 regione erant vno die trucidat inde Rhodum aggressus expu-
 gnat Phrigiam cum Italicò exercitu
 confert manus, tum reuerti, ac cedere cogitur: in Graciam exercitus mittit; Atti-
 cam regionem occupat; Athenas expugnat; contra Mitridatem Lucius Sylla cum
 exercitu missus inijt conflictus; Athenas obsidet capit. Mitridatis exercitus à Tra-
 cibus adiutus Macedoniam omnem inuadit; deinde Thessaliam progressus cum Itali-
 cis dimicat ab ipsis superatur, qui etiam castra diripiunt: igitur Mitridatis exerci-
 tus profligatus est. Pontini ad Gethomeniam, & Thoromam duobus prælijs pe-
 nitus funduntur, & Itali illorum classe potiuntur que portum recu-
 perant. Mitridates in Asiam
 omnes Ciuitates, que sub Italorum ditione erant vastat pugnatum in
 Macedonia sæpissimè: Traces iterum in Macedoniam excursionem; & citò ab Italicis
 debellantur. Italici inde post eiectos Traces in Asiam progrediuntur, multasq; Ci-

A

B

C

wita-

uitates recuperarunt : Medos , & Dardanios debellant . Ab ipsis coactus Mitridates cedit Asiam , Bithiniam , & Cappadociam : sed cum eo pace , fœdereque firmato , Nicomedes , & Ariobarzanes in regnum iterum sunt restituti . Eodem tempore Romæ Cornelius Cinna , alter Consul Romanus , post Syllæ discessum ex Italia , Mariana parte cum Collega dissentiret exercitum duce Marius in Italiam reuertitur Thuscii , & Samnites Mario adhaerent . Marius Ostiam diruit ; Romam progreditur committit cum Pompeio , Ariciam , Antium , Mar- . . . & Lauinium deuastat ; Romanos extor aduersarios omnes eijcit ; demum moritur . Sylla in Italiam redit : post multos conflictus victor euadit ; Caium Marium iuniorum Præneste obsidet , qui desperans manus ipse sibi infert . Sylla Thuscos apud Clusium , & Samnites propè Romam fundit ; Marianos ex Italia propellit , eum ex tribus prælijs , in finibus Vulturnorum , scilicet Fidætiæ , & Fauentia victor euasisset . Romam progressus Romanorum cccc. occidit ; Parthenopen . . . Partheno- item , & Farnetanos : maritima Thuscorum deuastat ; Populonium diruit ; Vadam capit ; inde Fesulam ; agrum Vulturnum prædatur ; Vulturnum inuadit quam post diuturnam obsidionem dedere coegit ; deinde depopulatur : quam plurimos ciuium interimit , & eorum bona publicat ; totam Thusciam , quæ agrosq; militibus distribuit , Cerepenitum destruit ; Sardiniam , deinde Sicilia potitur ; exercitum in Africam mittit , Numidiam , quæ Marianas partes sequebatur sub iugum ponit ; Samnites disperdit , Nolamque recuperat ; ipsorum nomen delet ; dirimit , destruitq; Boianum , Teletiam , Paunam , Æsarniam ; & in Campania Stabiam binum ranlam Tandem moritur . Mortuo Sylla Marcus Æmilius Romanus Consul Roma discedens venit in Thusciam . Thuscii ab eo hortati à Romanis desciscunt ; & maximis comparatis copijs Romanorum agros ; congregiuntur cum usque ad Urbis muros excursionem faciunt , eosque animat ; sed à Quinto Lætatio Consule reijciuntur , & duobus prælijs fugantur , & tributa sunt Æmilius ex Italia in Sardiniam progressus , nouum dum bellum parat à Romanis interfectus est . Quintus Sertorius victoriam consequitur : traiecit Iberum superat Pyreneos Calagurim Parthonor- trucidatur : deinde Las- & Luxam occupat ; nauali in prælio ab à mare , à ventis , & ab hostibus deuictus biam reuertitur deuincit ; deinde , Hispaniam omnem sollicitat ; multas ciuitates inuadit ; novos Italorum exercitus superat : tandem Callaguris obsidione Pompeium deuincit Quintus Sertorius cum Mitridate Rege Ponti fœdus inicit contra Romanos , qui dum cenaret à Marco Perperna , alijsq; eius ministris , qui in ipsum conspirauerant . interemptus est . Hispani iterum Italicorum imperio parent . Italici Cilicia populos deuincunt , & post multa

A

B

C

prælia Traces superant : demum cum Dardanis committunt . Isauros domant . Piratas expugnant ; eorumque Ciuitates aggrediuntur . Interea in Italia cruentissimum bellum excitatum est à Gladiatoribus , qui Roma Capuam fugerant , & ibi exulibus , & seruis coniuncti Apuliam , Brutiam , Lucaniam , Campaniam , Thusciam , Umbriam , Latium , Liguriam vsque ad Alpes turbauere ; pugnauerunt , septem Romanorum duces deuicerunt ; atque Italiam omnem deuastarunt , & depraedati sunt ; deinde eorum icoo ccioo ccioo ccioo . trucidati fuere Nicomedes Bithiniæ Rex Romanos Regni hæredes instituit . Mitridates fracto contra Italicos pacis fœdere eis bellum mouet , Bithiniam inuadit exercitum in Calidonia Italicum quassat : at, tribus Italicis exercitibus superuenientibus, victus , & post aliquot prælia obsessus fractusque apud Cizicum de Bithinia eiectus fuit ; atque post multas clades , infortunia , & naufragia in Pontum fugere coactus est ; quò eum Italici persecuti plurimis certaminibus deuincunt : pleriq; suorum trucidati ipse relicto regno in Armeniam fugit . Tigranes eius Regionis Rex eum recipit , & adiuuat . Italici in Armeniam progrediuntur pluries cum Tigra- ne , & Mitridate committunt ; quos superant , & terga uertere cogunt ; plenamque victoriam consecuti fuissent , ne militum seditiones Piratæ multis sibi adiunctis præsertim verò Siciliam , Corsicam , Sardiniam , & Italiam : depraedata verò Thusciam parte Romam vsque excurrunt ; transitum Tirreni maris occupant . Dux Cneus Pompeius eos persecutus vsque in Ciliciam ubi eos vincit , seque dedere cogit . Creteneses , qui Mitridatis partes secuti Italicos fugauerant , ab iisdem coacti terga uertunt Creta fracti sunt , Cnoson , Lyctum , Cytheum , Cydonia expugnantur : tandem Cnei Pompei classe superueniente & Insula Italicis obedire coacta est alius Italarum exercitus Traces debellat Creten-sibus , Tracibusq; superatis & alius exercitus contra Mitridatem iungitur , qui duobus prælijs victus fugit in Bosporon Tandem Tigranes post multas clades cedit Italicis , eisq; Phœniciam , & Ciliciam concedit . Cneus sequitur Mitridatem Caspijs , & Medis excursionem in Pontum reuertitur : & regnum illud Italico imperio dedit . Mitridates autem à filijs persecutus , ipse sibi mortem consciiuit . Romanis autem victorijs insolescentibus , atque propter Marianum , & Syllanum bellum bonis omnibus extinctis boni mores defecerant ; nullę virum opprime- - . . . Italiam vexabant , & præsertim Thusciam . Lucius Sergius Catilina optimæ indolis adolescens , Ciuisque optimus à calumniatoribus penè oppressus fuit . Roma est repleta seditionibus , Thusciam armis , Italia omnis timore , & Dijs quid futurum sit norunt : homines , nè omnibus mala eueniant , timent .

A

B

C

Ego Prosperus Vesulius Augurum scriba hanc Breuiarij partem scripsi .

[The text on this page is extremely faint and illegible. It appears to be a dense block of text, possibly a list or a series of entries, but the individual characters and words cannot be discerned.]

ETHR VSCARVM
ANTIQUITATVM
FRAGMENTA
LIBER TERTIVS.

A

LIV.
Scarith Die xix
Septembris.
MDCXXXV.

AILMHIOKWI... VXE...
 SAILLVAN: M EI...
 VIL... NISKVESKL...
 K... A... E... W... P...
 M... A... K... I... F... M...
 A... A... M... O... I... W... L...
 L... M... O... W... A... E...
 W... Z... O... K... V...
 X... K... W... A... O...
 M... O... W... A... L...
 M... I... A... R... V... W...
 L... M... Z... V... O... E...
 L... M... A... O... Z... M... A...
 O... P... I... W... L... S...
 V... E... S... I... L... K...
 M... A... Z... I... X... W... E...
 N... Z... A... A... O... L... E...
 A... I... O... W... K... E... Z... M...
 W... A... P... X... J... W...
 M... A... E... V... F... D... W...
 M... A... E... Z... Z... L... K... W...
 M... O... I... P... A... M...
 I... V... W... E... V... K... S...
 K... V... Z... V... Z... M... A...
 K... A... W... E... O... V...
 V... L... K... E... N... E...
 W... O... I... V... E... V... K...
 I... W... E... M... E... K... K...
 P... O... V... M... I... O... V... E...
 Z... O... J... A... O... W... M...
 L... V... I... N...: X... A... V... Z...

Hoc sacrum Magni Patris Vandimonis monumentum commendo tibi plurimum. Ea, quia pulcherrima, Latinis Literis volui transcribere, sed non licuit. Magni Vandimonis verba quomodo sint Latina lingua donata, ibi cognosces. Hec supra Penates commendo tibi: quare id ita, scio Ego Prosperus.

B

C

Sub primo Cortice sequentis exemplaris.

*Hic repono sacra Vandimonis Verba, quæ tibi, ut possum, commendo plurimum. Ea, nè damnum ferri, aut aliud patiantur, his laminis circumdedi. Cave tibi ab omnibus, de quibus sæpissimè te monui, & monebo; quia felix eris. Licet Auguria, vel Astra non cogant; attamen cauere sibi prudentia summa est.
Ego Prosperus hæc tibi.*

A LXXXV. Scarith repertum Die VIII. Ianuarij anno MDCXXXVI. ex multis, diuersisque corticibus compactum erat, ut in sequenti exemplari.

B. Primus Cortex ex bitumine, cuius pars interior tela erat circumdata, quæ tela statim in puluerem redacta est. Sub eadem tela superiores Characteres in paruula Charta lintea erant à Prospero Fefulano exarati.

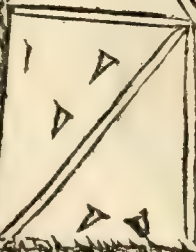
A. Secundus Cortex ex bitumine; sub quo erat quædam petitio ipsius Prosperi, ut infra 161.

D. Tertius Cortex ex plumbeis laminis. Inter has laminas, & quartum Corticem erant quamplurimæ Chartæ cum Subsignationibus, ut infra 163.

C. Quartus Cortex ex creta, quæ ignem experta nondum fuerat.

VERBA
VANDIMO
NIS

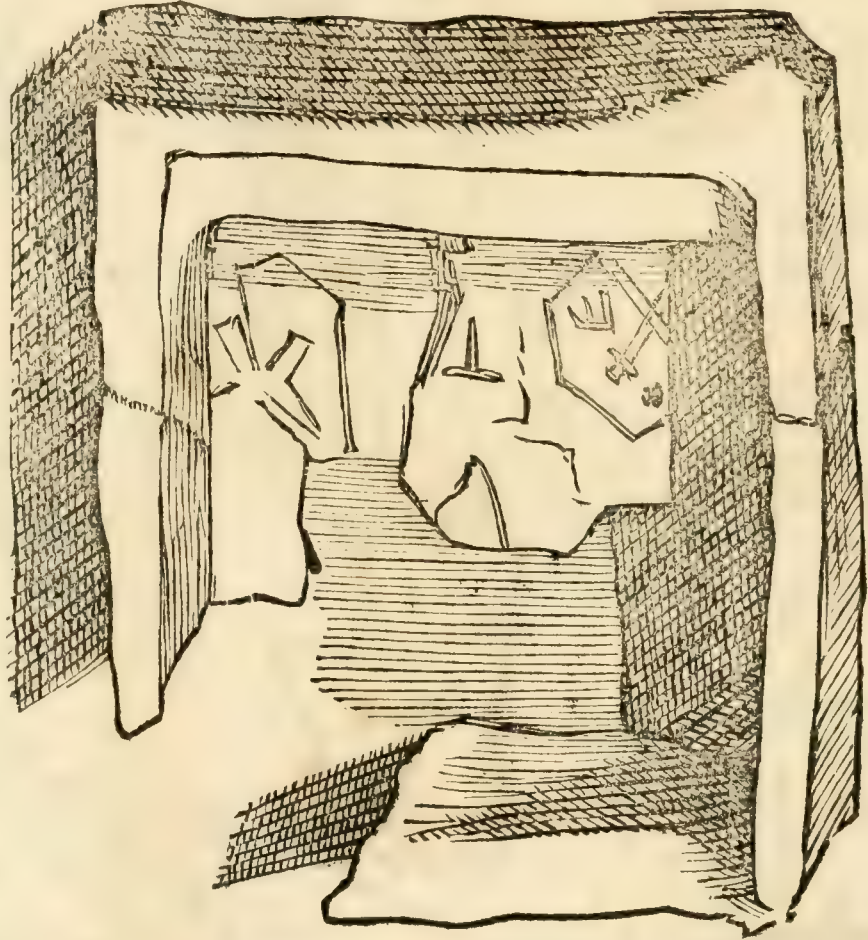
B

D

A

C

A

B

C

Superius exemplum erat quintus Cortex ex creta, quæ erat igne durata, & erat clausus in quarto cortice.

Sextus Cortex ex plumbo, vel potius stamno; Hic claudebatur in quinto Cortice. In hoc in superiori parte Characteres, quos vides incisus erant. Intus autem quinque Chartæ Linteæ, in quibus erant transcripta Verba Magni Vandimonis.

A

B

C

Prosperus Fesulanus Collegij Augurum scriba, & Custos arcis Scornelli petit à Pontifice Maximo, à Præsidente Senatus, & ab Augurum Præsfecto, vt sibi concedatur, vt possit in dictam arcem transferrere, & apud se retinere Magni Vandimonis sacra Verba, vt maiori diligentia ea custodiat.

Ego Aulus Maurus Pontifex Maximus concedo Prospero, vt petit.

A

Ego Tibur Sorofius Praefes Senatus concedo Prospero, vt Patris nostri Magni Vandimonis Verba in Arcem Scornelli secum transferat.

B

Ego Elbius Dándolius Praefectus Augurum concedo nostro Prospero, quod petijt.

C

Supraſcriptę ſubſignationes in iſſis ſcripturis diuerſis Characteribus ſunt adnotatę.

CVM VEL NOSTRORVM INCURIA ET NEGLIGENTI
 A. VEL ROMANORVM POTENTIA AVT INVIDIA
 ETHRVSCA LINGVA DEFICIAT NE SANCTIS
 SIMA HÆC MAGNI VANDIMONIS MONV
 MENTA QVÆ MAIORES NOSTRITANTI
 ÆSTIMARVNT. INIQVITATE TEMPO
 RVM PERIRENT PONTIFICI MAXIMO
 SAGIS PRÆSIDI ET VNIVERSO SENATVIVL
 TERRANO PLACVIT. VT ITERVM LITTERIS
 LATINIS SCRIBERENT VR. QVAM DELI
 BERATIONEM PRÆFECTVS MAGISTER
 ET OMNES SOCIJ AVGVRYM APPROBAVE
 RE. QVARE VNIVERSVS POPVLVS VVL
 TERRANÆ CIVITATIS IN MAGNAM PLA
 TEAM CONGREGATVS ME ANCVM CE
 CINNAM AD HOC MVNVS ELEGIT IDE
 O EGO FIDELITER QVÆ ETHRVSCO
 SERMONE IN MEMBRANIS LINVS MAV

A

B

C

rus scripsit, Latinis literis transcribam.

Ego Linus Maurus à Thuscorum Concilio apud Populonienses habito hoc anno cio iocccxcv. electus ad transcribenda verba Magni Vandimonis Patris nostri; quæ Rex Atrabanus, cum Hebraica lingua corrumperetur in corticibus quercus adnotauerat, in his membranis transcribam, & à temporis faucibus eripiani.

Artabanus Rex præcepit mihi Aruno, vt verba, quæ Magnus Vandimon, dixit filijs, nepotibusque suis, quæ Dodaimus Hebraicis litteris in lateritijs notauerat, Ethrusco sermone in his corticibus inciderem.

Hæc

Hæc Verba Magni Vandimonis ego Dodaimus scripsi, vt Rex Cranus præceperat.

Ego Cranus Razenuus Rex hæc, quæ moriens nobis filijs suis dixit Noa Vandimon pater meus, in lateritijs scribenda curavi ; vt filij nostri eorum semper recordarentur . anno XX. post Noa.

Sicut in lateritijs scriptum erat, ita ego Arunus transcripsi.

A

Ego Artabanus Rex Aruno præcepi, vt hæc, quæ Hebraicis literis in lateritijs notata erant, in Ethruscam Linguam versa in Corticibus incideret : quod diligenter, & fideliter ab eo factum esse, assero : quapropter Cortices ceratos Signo Regio subsignaui Anno regni XXXII.

B

Ego Sagus Thuisco Armenius affirmo hæc supra ab Aruno scripta nihil ab eis, quæ Dodaimus scripsit, differre.

Item ego Vulturinus assero.

C

Hæc omnia Ego Linus Maurus Augurum Magister in his membranis transcripsi.

ANNO MDCCCXCVIII. à Vulterra condita Concilium Thuscorum Perusij habitum hæc, à sapientissimo Lino Mauro conscripta, eadem, quæ in lateritijs à Rege Crano, & in Corticibus à Rege Artabano notata fuerant, esse iudicauit: quare ea Signo Concilij subsignari, ab vniuersis Patribus decretum est.

Ego Or-

Ego Ornus Pomarius Vulturnanus Lucumon subsignavi .

Ego Accer Crofius Perusinus Lucumon .

Ego Fullus Luinius Arretinus Lucumon .

Ego Alcus Rolleius Fesulensis Lucumon .

Ego Morchus Aredius Caritum Lucumon .

Ego Lartes Canifacius Lunensis Lucumon .

Ego Cronus Specchius Clusinus Lucumon .

Ego Prosperus Magnefus Populoniae Lucumon .

Ego Arbus Asnardus Ruffellanus Lucumon .

Ego Aruns Lodius Lucumon Vulfinius .

Ego Gomerus Fufius Bolsinensis Lucumon .

Ego Ancus Bātulus Cortonensis Lucumon .

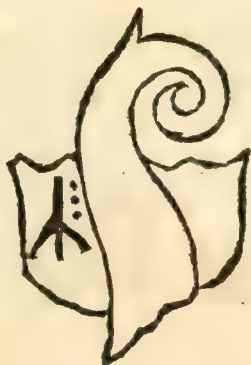
Ego Hercules Ramius Ianiculensis Lucumon .

Ego Tibur Sancholius Saturniae Lucumon .

Ego Tarcon Cranceus Veientum Lucumon .

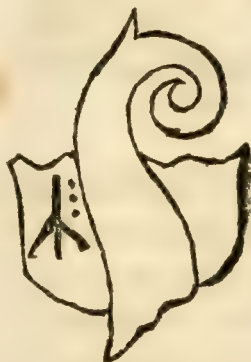
Ego Tarcon Eborceus Vetulonienſis Lucumon .

Ego Azzus Moriconius Thuſcorum Maximus Pontifex his omnibus Peruſij præſens fui anno cio io cccxcviiij. decimo Kal. viij. Menſis; quare ea ſubſignavi .

At Kalendis octauis Mensis Vulterræ in Templo Maximi Esaris ea, ut Pontifex, iterum signauit, ut moris est.

A

Ego Azzus Moriconius Pontifex Maximus.

Ego Titus Volturrenus primus Sagus. Ego Cronus Dorius.

Ego Meuius Olanius.

Ego Ancus Lichius.

Ego Aruns Cefius.

Ego Meuius Archius Perusinus.

Ego Tibur Crosmirius.

Ego Titus Rolleius Fesulensis.

Ego Antes Mericanus.

Ego Ornus Cepis Perusinus.

Ego Prosperus Memamius.

Ego Asmus Gessius Lucensis.

B

Nos Dorchetes sacrosancti Collegij Augurum omnia superscripta à Tito Volturreno primo Sago accepimus, quæ cum exemplari Etrusco, & Hebraico collata, conuenire affirmamus.

Ego Aulus Cecinna primus Dorchetes scripsi.

Ego Lucius Farsius Fesulensis affirmo.

Ego Arbus Borosius Mediolanensis Vulterræ Dorchetes.

Ego Lampridius Sifenna.

Ego Tibur Athimus Albanensis Etruscorum Augurum Præfectus visa omnia confirmo.

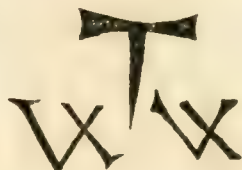
C

W.T.W

Accer Tircon Patauinus Collegij Scriba subscripsit, & signauit an-

no Vul-

NO VVLTERRÆ C I D I C C C X C V I I I

HÆ COMNIA ADNOTARE VOLVI NE
DE VERITATE HVIVS SERMONIS
SIT DVBITANDVM ET VT OMNIS PO
PVLVVS VVLTERRANVS ET OMNES
Q VIBVS PERMISSVM FVERIT HÆC
PRÆCIOUSISSIMA ET SANCTISSIMA
MONVMENTA VIDERE COGNOScant
ME OMNEM DIVIGENTIAM ADHI
BVISSE IN HOC MVNERE
EGO ANCVS CE CINNA

anno C I D I C X L I tertio idus
vi mensis coacto universo po
pulo in magnam plateam a su

prescripto Anco traditæ fuerunt Maximo Pontifici Tuscorum, & Præsidi Vulterrano chartæ v. in quibus Romanis litteris delineata erant Magni Vandimonis verba, & xj. aliæ chartæ lintæ, in quibus antiquæ affirmationes, confirmationes, & subsignationes erant transcriptæ, quas à nobis populo lectas, ipse viua voce confirmavit.

Herculanus Maurus primus Martis Sacerdos.

Elbius Cecinna Herculis primus Sacerdos.

Ego Caius Montonus patritius Senensis, Tuscorum Maximus Pontifex
supra scripta confirmo; & committo, vt posthac absque Pontificis permisso
nullus, præter Præfectum, Magistrum, & Scribam Augurum ea legere, aut
videre possit: Qui non obtemperauerit sæuissima pœna punietur.

A

Ego Menodorus Dandolius primus Sagus.

Ego Lartes Atrianus secundus Sagus.

Ego Tatus Orbianus.

Ego Nuccius Volusius quartus Sagus.

B Ego Oldus Dorius ex duodecim Sagis quintus.

Ego Cæso Quintius.

Ego Azzus Moriconius Sagus septimus.

Ego Prosperus Caferoneus.

Ego Antes Nicorosius Arretinus Sagus nonus.

Ego Occus Arentius Arretinus.

Ego Titus Burius Pifensis vndecimus Sagus.

Ego Ennius Voltius Senensis vltimus Sagus.

Ego Arcilius Volumnius Vulterranae Urbis Præses subscripsi; & quod
Pontifex iussit confirmaui.

C

Ego Aruns Velleius primus Arunensis .
 Ego Menippus Sorosius secundus Arunensis .
 Ego Titus Aulicus tertius Arunensis .
 Ego Lucius Alerius quartus Arunensis .

Vniuersus Senatus hæc approbat, & confirmat; quarè Ego Meuius Arun-
 cus Senator Vulterranus, & primus Scriba Senatorio Signo signaui .

A

Nos Duodecim Gubernatores nomine omnium patritiorum hæc con-
 firmamus .

Ancus Flaccus Perlius .
 Caius Aruncus .
 Turnus Memanius .
 Orchus Lichius .
 Tibur Moriconius .
 Morchus Caferoneus .

Titus Gargalius .
 Menippus Gabius .
 Ansur Volumnius .
 Orcius Caialus .
 Aruns Torpius .
 Dorcus Dandolius .

B

Ego Lucius Laburnasius Scriba subsignaui .

C

Ego Lidoris Felfinius Magister Equitum subfigno .

A

Ego Marcus Ferosius primus Sares .
 Ego Ennius Memmius secundus Sares .
 Ego Ancus Cencius tertius Sares .
 Ego Vancus Marmaceus quartus Sares .

Ego Ornus Pucius Tribunus Bolturfenæ approbo .

B

Ego Vancus Gestus Tribunus Betulonix approbo .

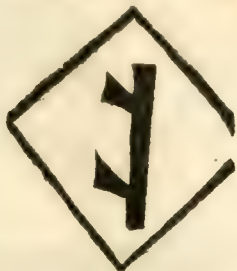

C

Ego Titus Lamus Tribunus Tessæ .

Caius Maffus Tribunus Hacani approbat.

Nos viginti maiorum Artium populi Vulterrani Vristeres approbamus
suprascripta.

A

Ego Lamus Gellus.

Cronus Alicus.

Ildus Ceus .

Franus Lefius .

Marcus Peris .

Ennius Gestus .

Meffius Parelus .

Marcus Codus .

Nuccius Franacius .

Caius Accionus .

Antes Fortus .

Lucius Niger .

Titus Aladinus .

Osnus Doccus .

Oscus Libacus .

Vancus Vegius .

Pailus Pigius .

Morcus Affus .

Ancus Mecus .

Elbius Cethius .

B

Accer Nulus Collegij partis superioris Senior approbo .

Pomponæus Feus vnus ex Boltursenæ Tribus Collegio .

Barcorius Dinus tertius electus approbo .

Lidoris Fidicus .

C

Ansur Feus Betuloniensis Collegij senior.
 Vancus Emus.
 Pailus Niger.
 Occus Codus.

A

Arcilius Gaius senior Collegij Medianæ tribus.
 Nuccius Manuceus.
 Afcus Lamus.
 Marcus Vincus.

Nuccius Ceus Collegij partis vltimæ senior.
 Arus Otrus.
 Titus Alicus.
 Aulus Libacus.

B

Ego Menippus Cepis Perasinus Augurum Magister suprascripta omnia
 vidi, legi, & cum Etruscis contuli, à quibus in nullo ea discrepare,
 affirmo.

C

Ego Aruns Petronius Dorchethes affirmo, & totius Collegij nomine confirmo.

Ego Caius Seruilus Romanus.

Ego Occus Sorofius Dorchethes.

Ego Vesulius Fesulanus.

Ego Neuius Saucius Praefectus Augurum confirmo, & ideò sub signo.

A

Ego Aulus Ardenus Cuius Veronensis subscripsi anno Thuscorum
CICICICXLII.

B

Deinde omnia, vt in Gordo custodirem, accepi.

Hæc, quæ sequuntur, custodiebantur in sexto cortice plumbeo, quod instar capsulæ cōflatum est; cuius exemplum habes supra pagina 161. Vt autem agnosceres, Lector, quibus characteribus sint illa conscripta; eos, qui sunt in prima ex quinque chartis, hic ad vnguem efformaui.

C

HÆC SVNT VERBA MAGNI VANDIMONIS
 QUÆ EGO ANCVS CECINNA TRANSCRIPSI.

AVDITE FILII NEPOTESQVE MEI VERBA ME
 A. ET AVRIBVS VESTRIS PERCIPITE QUÆ PA
 TER VESTER LOQVITVR VOBIS. BENEDICTVS
 DEVS ANTE CVIVS CONSPECTVM INVENI
 GRATIAM. QVI ME EX AQVIS EREPTVM AD
 REPARANDVM GENVS HVMANVM QVOD DEO
 IRATO PLVVIIS IMBRIBVSQVE DELETVM EST
 NE QVOD DEVS FECERAT PENITVS PERIRET

- B** referuavit. Vos igitur, Maximo Efari non ingrati, ipsum timete solum; ei seruite ex mentibus vestris, quia dignus est, & quia multa bona fecit nobis, & quia Deus est. Si Maximus Efar fuerit semper vobis Deus, nihil vobis deficiet. Eius Altare non polluatur. Animam fratris sui nullus exquirat, sicut fecit Cainus. Sit inter vos vinculum pacis, nec vnquam rumpatur. Vos Ciuitatem hanc habetis, quam in monte hoc ædificaui: cum hæc vobis non satis fuerit (nam vos multiplicari oportet) in eodem monte alias ædificare poteritis: & si mons non fuerit satis, eligite loca salubria, in quibus alias ædificare valeatis. Et, si non fuerint inter vos dissensiones, omnia prospera succedent vobis. Qui Deum non timet; & qui à fratribus dissentit, ei ciatur à vobis; quia discordia fratris omnia corrumpit. Nolite filij mei iterum pro-uocare Deum in fornicatione, in iniquitate, & in nequitia: sed reminiscimini Deum, qui fecit vos, liberauit vos ab aquis, & omnia propter vos creauit, vobis omnia subiecit. Deus bonos exaltat, impios disperdit: ipsum amate solum, & omnia in timore eius facite; nam hæc facientes, abundantia frumenti, vini, & olei replebimini: & filij fratrum vestrorum seruient vobis: Regnum vestrum in sæcula manebit. Sacros ritus, & ceremonias, & omnia, quæ relinquo vobis, custodite semper; eaque filios vestros docete. Benedicat vobis Deus; & omni benedictione vos repleat; & citò Regem mittat qui vos à potestate aliena eripiat.

*Deorum, Templorumque constitutiones, & publicas leges repono
Ego Prosperus.*

LEGES QUAE AD DEORVM CULTVM
PERTINENT
DEORVM MAXIMVS ESAR CUM SIT MOTV
VM MOTOR AETERNVS EST INVISIBI
LISEST. HIC EX AQUIS ERIPUIT PA
TREM NOSTRVM MAGNVN VANDIMO
NEM VT IDEM VANDIMON MAIORES
NOSTROS EDOCVIT. QVAPROPTER HAEC
STATVTA SVNT CIRCA VENERATIO
NEM TANTINVMINIS

LXIV.
Scarith
die jx. O-
ctobris.
MDCXXXV

A

Leges, quæ ad Deorum Cultum pertinent.

B

DEORVM Maximus Esar, cum sit motuum motor, æternus est, inuisibilis est. Hic ex aquis eripuit Patrem nostrum Magnum Vandimonem, vt idem Vandimon maiores nostros edocuit; quapropter hæc statuta sunt circa venerationem tanti Numinis.

IN antiquissimo Maximi Esaris Templo nulla aliorum Deorum, Dearumue sit imago: Nullum aliud Numen in eo inuocetur: nihil prophanum in ipsum inferatur.

In hoc Templo statua Esaris nullo modo ponatur; nec ab vlllo artifice fabricetur; nam, quem nullus vidit, nullus effigiare potest.

Pontifices soli Lucumon, Præfectus, & Magister Augurum Templum hoc ingrediantur.

C

Sit vnicum in hoc Templo Altare: id sit aureum, & in medio Templi.

In circuitu Altaris semper duodecim Saph ardeant: nunquam extinguantur: si Pontificum incuria extinguerentur, perpetuò carcere demandetur is, cuius culpa sacrum lumen fuerit extinctum, & Sacerdotio priuetur. Si casu ipsorum duodecim Saph aliquod extingueretur, statim omnis populus lustrabitur; vt maximi Esaris ira placetur.

Pontifices, Lucumon, Præfectus, aut Magister non audeant ingredi Templum, nisi prius aqua Roith loti fuerint. Vitulus, & agnus Esari sacrificetur; aliud nihil.

Quod Efari libatur, sale cooperiatur; vino, oleoque conspergatur. At Pontifex, qui Sacrum fecit, sanguine, & melle sibi vultum abluat: inde mna-
is faciat, ligna succendat, & thus adoleat.

Quater singulis annis vniuersus populus solemniter Efari immolet.

Belli, pestis, famis, seditionis, aut cuiusuis infortunij, aut calamitatis tem-
pore nullus audeat ad Templum accedere, nisi Pontifex Maximus.

A Mortuorum portitores, & qui lugubrem vestem induunt nunquam acce-
dant ad Templi limina; nec hominis, aut alterius animalis cadauer illac in-
feratur.

Si quis circa Templi parietes ad passus triginta sex moriatur, si morte na-
turali, polluitur Templum; & solemnem expiationem opus est: si verò violenta
morte ceciderit, ante expiationem, is, cuius opera ille fuit occisus, morte
puniatur infami.

In nullo alio loco, quam Vulterræ Maximo Efari Templum dicabitur.

Vnaquæque familia certam diem sibi constituat, qua singulis annis Dijs sa-
crificet.

B Item suos Penates semper custodiat, & veneretur; nec fustibus cędat, vt
alij inreligiosè cędunt; eorum nomen non reueletur. Si quis suos Penates per-
cusserit, ambæ manus illi præcidantur. Si verbum aliquod in eos contume-
liosus protulerit, lingua sacrilega ei amputetur: item si nomen quis reuelaue-
rit. At publicos Penates vnusquisque ea reuerentia colat, & obseruet, qua
debet, aliòquin graui pœna puniatur. At si eorum nomen quis palam facere
ausus fuerit, lingua præcisa igne comburatur.

Occultum autem Urbis nostræ nomen si quis alijs reuelauerit, eidem pœnæ
sit obstrictus, quæ ei statuta est, qui publicorum Penatum nomen publicauerit.

Extra Urbis mœnia sepulturæ mortui demandentur.

Senatorum tantum corpora cremantur.

Vestales solum, & Pontifices in Vrbe sepeliantur.

Vnusquisque in suo agro sepeliatur.

Si quis proprium sepulcrum, aut agrum non habuerit, in nemorosa silua
sepeliatur, aut in agro Nigro extra Portam Dianæ.

C Singulis annis supra mortuorum sepulcra solemnes Ochincres celebrètur.

Nullus morte damnetur, nisi Lucumon consentiat.

Iudex quilibet si pecuniam, aut aliud acceperit capite statim plectatur.

Qui testis falsus fuerit ignominiam passus pereat inhonestè.

Qui conciuem prodiderit, fustibus cæsus è Patria eiiciatur.

Qui consultò domos, aut agros incenderit igne comburatur.

Non dedicentur Tempa, aut Altaria, nisi Senatus, Lucumon, & Pontifi-
ces assentiantur.

In Senatu, in Templis, & in Theatro vnusquisque suum locum occupet.
Apud Pontifices sit intercalandi potestas.

Lamenon quisque soluat.

Prima anni die, & quinque sequentibus omnis populus se lauet, & solemne festum peragat; nam his diebus Vandimon Vulturæ iecit prima fundamenta.

Publicam pecuniam, aut sacram si quis abstulerit, scaragia morte damnabitur.

Si quis Brocon vsus fuerit, aut alios pecunia sibi addixerit, vt munus aliquod, aut honorem consequatur chanica pœna multabitur.

Qui verò contra Patriam libertatem attentauerit, viuis comburatur, conuincti expellantur, bona publicentur, & domus desolentur.

A

*Hoc exemplar Legum antiquarum, quæ in curia custodiuntur, repono ego
Prosperus Fesulanus Collegij Vulturani scriba.*

XXXII.

Scarith

Die xxij.

Iunij.

MDCXXXV

B.

Dei peregrini nè colantur.

Deum fabulæ nè credantur.

Nè quid inauguratò fiat.

Sacrorum summa potestas sub Pontificibus esto.

Annus duodecimicus sit mensis.

Nullus nisi per portam Vrbem ingrediatur, neuè egrediatur: mœnia enim sacrosancta sunt.

Senatores in Vrbe vsque ad pedes togam demissam habeant; patritij vsque ad talos.

Mulier viro legitimè coniuncta fortunarum, & sacrorum focia illi esto.

Iudicis fraus nè adhibetor.

Filia vt patri, ita defuncto viro hæres esto.

Parentum liberos omne ius esto relegandi, vendendi, & occidendi.

Parricidæ capite plectantur.

Adulterij conuicta à viro, vt volet necari possit.

Deprehensi in homicidio statim puniantur.

Monstruosi partus sine fraude cædantur.

C

Ego Prosperus Fesulanus Augur has leges repono.

LXXXJV.

Scarit h
die vij. Ianuarij.

MDC XXX

VI.

A

Qui dies festos non obseruauerit, aut ciuis, aut peregrinus è Ciuitate eijciatur.

Simulacra, vasa, vel sacrum aliquod, quamuis hostium nullus sibi subripere audeat; aliòquin pœna malgar puniatur.

Qui Maximo Efari, & sanctis Dijs debitum honorem non tribuerit, morte turpissima puniatur.

Qui novos ritus attulerit, vel de nostris Dijs aliquod indecens locutus fuerit, capite damnetur.

Aut Augur, aut Sacerdos testamentum approbet.

Cmnis, qui non sit sub alterius potestate, testari possit.

Si quis intestato moritur, filius, nepos, vel vxor (si fuerit sub viri potestate) verum nisi habeat liberos, proximior agnatus hæres intelligatur.

Nullus præter quintam partem hæreditatis legare audeat.

Impuberibus, & Posthumis filijs à patre tutor detur.

Item à viro detur tutor vxori, quæ non habeat proximos agnatos.

Mulier; quæ patris consensu nubet, sub viri potestate fit.

B Tutor, qui pupillum defraudauerit, tripli pœna teneatur.

Patritijs cum plebeis connubium prohibetur.

Efarnum consensu diuortium permittitur.

Si quis virginem vitiauerit, pecuniam, quam viri capitales iudicauerint, mulieris patri soluat, & virgo vxor illius sit, nec eam dimittere possit.

Nullus eodem tempore duas vxores habere possit; aliòquin vt adulterus puniatur.

Ciuis inuitus altero ciui nequaquam seruiat.

Verum si spontè se vendiderit, vsque ad LX. annum seruus erit, & filij eius vsque ad XLVIJ.

C Quando bellum es initurus, prius indicetur, si hostes fœdus, & pacem noluerint, & quod iustum, & æquum est negauerint, Ciuitatum eorum potiri potes, & captiui serui tui sint, & filij eorum semper.

Si quis ciuem hostibus tradiderit, vel hostes in patriam concitauerit, capite plectatur.

Si miles duci non obtemperauerit, ignominiosè pereat.

Si quis fugam vano timore arripuerit, capite plectatur.

Fur fustibus cædatur.

Furti quadrupli pœna fit.

Si quis agrum, domum, aut pecuniam occupauerit, vel dolo obtinuerit,

dupli-

duplicem fructum Domino reddere cogatur .

Si quis in ius vocatus non venerit , reus esto .

Emptori non prius res empta acquiritur , quam venditori precium soluat .

Vicinis de finibus dissentientibus , à Prætoribus arbitri eligantur .

Idem ius Ciuibus extra portas habitantibus , quam intra mœnia incolentibus esto .

A

XVI. Scarith Die sexta Iunij.
M. DC. XXXV.

B

*Has Constitutiones Vulterranas in maiori charta scriptas reponam ;
sed eas separatim repositas , nullus miretur ;
nam quare id fecerim , scio
Ego Prosperus .*

C

HÆ SVNT CONSTITVTIONES TVSCORVM
QVAS IN LATINAM LINGVAM TRA
DYCAM PROVT SONANT EGALCVS
DORIVS ET PRIMVM

GENERALE CONCILIVM OMNIBVS MA
GISTRATIBVS ET IV DICIS ANTEPONATVR
ANTE SEX MENSES INDICATVR AD ILLVD
OMNES LVCVMONES CONVENIANT
SINGVLÆ DVO DECIM CIVITATES DVO
LEGATOS VVL TERRA VERO QVATVOR ALIÆ
CIVITATES ET OPPIDA QVÆ DVO DECIMO BE
DIVNT VNYM LEGATVM MITTANT VR
VM EX CAPVA FELSINA PARMA ET VE
RONA DVO ADMITTANT VR EX MANTVA
TRES EX VALLE VOLTVR RENA ET RHÆ
TIIIS QVATVOR SIMILITER MEDIO LANEN
SIBVS CONCEDEBATVR
APVD GENERALE CONCILIVM SIT I. ELLIFA

CIS QVÆ ARBITRIVM
COMMVNES LEGES FERRE ATQVEM
TARE
BELLVM INDICERE FÆDVS PEFIGERE
GENERALEM DVCEM CREARE CONTRO
VERSAS INTER CIVITATES DECIDERE
CIVITATES NON OBTEMPERANTES
CASTIGARE

■ ET SI QVÆ CONTROVERSIÆ ORIAN
TVR DE QVIBVS LVCVMONES AVT PRÆ
PECTINGLINT SENTENTIAS FERRE
AD GENERALE CONCILIVM REFERA
NTVR

ITEM APPELLATIONES LIBERARVM
CIVITATVM ET OPPIDORVM NAM DE
ALIIS AD SENATVM CVIS VBI FCTÆ
SVNT IVDICIVM OMNE PERTINEAT
VVL TERRAIN HOCTANTVM CONCILIO
NON SVBICIVM ATVR EO QVOD SIT
ALIARVM MATER ET CAPVT SED
SENTENTIÆ ET IVDICIA VVLTER
RANI LVCVMONIS AB OMNIBVS OB
SERVENTVR

He sunt Constitutiones Tuscorum, quas in Latinam linguam traducam pro vt sonant ego
Alcus Dorius: & primum.

Generale Concilium omnibus Magistratibus, & iudicijs antepnatur: ante sex menses indicatur; & illuc omnes Lucumones conueniant.

Singule duodecim Ciuitates duos legatos; Vulterra verò quatuor; alię Ciuitates, & oppida, quę duodecim obediunt, vnum legatum mittant: verum ex Capua, Felsina, Parma, & Verona duo admittantur; ex Mantua tres; ex Valle Volturrena, & ex Rhetijs quatuor: similiter Mediolanensibus concedebatur.

Apud Generale Concilium sit belli, pacisque arbitrium. Communes leges ferre, atque mutare; bellum indicere; fœdus pepigere; generalem ducem creare; controuersias inter Ciuitates decidere; Ciuitates non obtemperantes castigare. Et, siquæ controuersię oriantur, de quibus Lucumones, aut Præfecti nolint sententias ferre, ad Generale Concilium referantur. Item appellationes liberarum Ciuitatum, & oppidorum: de alijs ad Senatum, cui subiectæ sunt iudicium omne pertineat.

Vulterra in hoc tantum Concilio non subijciatur, eo quod sit aliarum mater, & caput: sed sententię, & iudicia Vulterrani Lucumonis ab omnibus obferuentur. Citra Apenninum Concilium paruum Coloniatarum habeatur, quod in omnibus parere teneatur Generali Concilio. Ad hoc de controuersijs, & dissensionibus, alijsque rebus Transapenninarum Ciuitatum, & Coloniatarum referatur; & quidquid ad commune illarum Coloniatarum pertinet, in eo discutiatur. Si huius Concilij sententiã alteri parti iniqua videbitur, ad Concilium Generale prouocare liceat.

Has Constitutiones Vulterranas, quas ego Prosperus repono, traduxit Alcus Dorius, & apud Scribã Collegij nostri semper fuere; idẽ ego sic repono, nẽ Romani eis potiãtur.

Hæ sunt Constitutiones, & Leges Vulterratorum ab Alco Dorio traductæ, & conscriptæ.

Vulterrani Lucumon sic eligatur. Nominentur plures optimi viri, qui annum sexagesimum attingant: sint Senatores, quorum antenati per trecentos annos patritij fuerint. Vnusquisque Senator virum vnum in Lucumonem nominare possit: qui duarum partium consensu maiorem suffragiorũ numerum habeat. Si ex tribus duo non consentiant, Lucumon nemo esse potest.

Quatuor, qui post Lucumonem maiorem nominationem habebunt, Arunenses vocentur, hoc est Sapientiores, quorum consilio Lucumon in difficultibus rebus vtatur.

A

B

XVIII.

Scarith
Die vj.
Iunij.

MDCXXXV

C

Lucumon esse non possit, qui non est Senator, qui antenatos per trecentos annos patritios fuisse non probauerit, qui agrum triginta nammis maiorem non habuerit.

Eadem conditiones in Arunensibus desiderantur.

Si Augures non approbant, electio nulla fit.

Lucumon in omnibus Magistratibus conuenire possit, & primum locum habeat: verum in Augurum Collegio Præfecto, & Magistro inferior sit.

A Ad Lucumonem omnium criminum iudicium pertineat. In Ciuilibus appellatio ad ipsum deferatur: verum non de arbitrio, sed secundum communes leges Tuscorum, & Vulterranas iudicet. Verum de crimine apud se viros sex externos detineat, qui sex viri capitales nuncupentur, atque illos de reo, & de pœna consulat. In ciuilibus quatuor prudentium virorum à se eligendorum voluntatem obseruabit. Senatam, populumque per præcones cogat ad de Republica consulendum. Legatos audiat; sed, si de arduis rebus agatur, sine Senatus consensu respondere nequeat; sin minus, simul cum Arunensibus deliberet. Militiæ summum imperium habeat; verum Senatus militiæ duces in bello eligat, qui Magistro Equitum obediant.

B Littores duodecim habebit, decem Consultores, viginti sex adolescentes nobiles, sexdecim viros patritios, octo equites interius, viginti patritios exte-
tius, & decem Equites; duos Sacerdotes, duos Præfectos, sex aruspices, quindecim Histrones, triginta gladiatores, duodecim tubicines, & quinquaginta ex turba; quos omnes Respublica alere teneatur.

Si vxorem habuerit, debitus honor ei tribuatur.

Lucumon ad Ædem Martis cum Senatoribus, & Magistratibus omnibus prima die mensis primi ad iurandum conueniat, & Vitulum sacrificet.

Si quid erroris commiserit, post finem officij ad hoc à Senatu electi punient; similiter & alios Præfectos, Gubernatores, Prætores, & Lucumones.

Parmæ Lucumon Parmensis sit, & à Parmensi Senatu eligatur; & obedientiam Vulterrano Senatu, & Lucumoni iuret.

C Lariensium, & eorum, qui Vallem Volturrenam incolunt, Patritius sit Vulterrano; verum ab eorum concilio (quod minimum vocatur) eligatur, & à Vulterrano Lucumone confirmetur.

Eligatur à Veronensibus Veronensis Prætor, qui aut ipse, aut alius pro ipso obedientiam Vulterrano Senatu iuret.

Mantuanis vnus Præfectus à Vulterrano Senatu eligendus est; alter ab Arretinis; tertius à Fesulanis eligatur; verum vnusquisque & à Vulterrano, & ab Arretinis, & à Fesulanis confirmetur: & nè dissensiones oriantur, quilibet eorum per quatuor menses primum locum habeat: alij duo adiuuent, & consulant.

Capuæ Præfectus fit Senator Vulterrano, atq; Aruspex, & à Senatu eligatur. Similiter Adriensis; verum, an Aruspex fit, nihil interest.

Pisensis Gubernator similiter à Vulterrano Senatu eligatur, sed trigessimum quintum annum excedat, & ex familia, quæ per ducentos annos patritia fuerit. Hic Pisensi Senatui eorum legum obseruantiam iurabit.

Senensis Tribunus, quando ab Arretinis eligitur, Vulterrano fit; quando à Vulterrano, Arretinus.

Thuscinati Præfectus Vulterrano Senator fit: à Lucumone eligatur, & à Senatu confirmetur. A

Coloniæ Ethruriæ ad Fanum Voltumnæ Præfectus fit patritius; à Lucumone eligatur, & à duodecim viris, qui Vulterrane Ciuitatis Gubernatores dicuntur confirmetur.

Item Præfectus Vultraj, Castrum Salinarum, Pomarancij, Horchiæ, Drolij, Cellulæ, Farnetæ, Vernucæ, Castrum Nigiræ, Cocciani, & Aiæ.

Alijs Colonijs à Lucumone idoneus Præfectus detur.

Custodes arcium à Senatu confirmandi sunt. Hi militibus arcem tuentibus præsideant; & turrium, tormentorum, armorumque omnium, quæ in arce ad munitionem custodiuntur, curam habebunt; tamen Magistro Equitum subiecti sint. B

In hoc tertio volumine quod Alcus traduxit repono Ego Prosperus.

Prætores Urbis omnibus ius reddant: eisque sex lictores conceduntur: sint maiores triginta annis, & patritij: ex bono, & æquo iudicent.

Efarni pauperes, viduas, pupillos defendant.

Collegium duodecim Gubernatorum à Senatu eligendum est. Hi gubernare, & custodire debent. Vt crimina puniantur, & virtutes munerentur, curent. Vigiles eligant ex plebeis quatuorcentum; ex popularibus quadraginta; ex patritijs quatuor duces, qui omnes diu, nocturneque in Ciuitate inuigilent.

Lalartes singulis decennijs à Senatu, & vniuerso populo in magna platea ad Ædem Martis congregato eligantur: qui omnes sexagesimum annum habeant: duo antea Lucumonum munus obierint; duo sint Senatores; duo Sacerdotes; duo Aruspices; duo populares. Ad hos ordinatio, & reformatio Urbis, Ciuitatum, Coloniarum, & Castrorum pertineat: verum duo ex eadem familia esse non possint. Lucumon cum his etiam (si velit) conueniat. C

Garges quatuor sint, & ex patritijs, de quibus vnus trigessimum quintum annum excedat: apud hos de Reipublice redditibus, & vectigalibus cura fit; similiter vt debitores soluant, & à magistratibus subiectis repetant. Salis autem pecunia nihil pertinet ad eos.

Langij à Gargitibus pecuniam recipiant, & soluant in omnibus Reipublice necessitatibus, & vsibus. Magistratibus omnibus, alijsque, quorum opera Respublica vitur, laborum suorum præmia retribuunt: & postea Arunensibus de administratione rationem reddant.

Spugi, vt cibaria omnia æquo, & rationabili pretio venudentur, curent.

Barcouictus à Lucumone eligatur, à Senatu confirmetur; curet, nè Ciuitas frumenti, vini, olei, & aliorum egeat.

A Salinatores sex sint patritij, sex populares; qui omnibus Ciuitatibus, Colonijs, castrisque Thuscorum sal distribuunt: item, & alijs, qui emere volunt, & singulis mensibus Langijs pecuniam reddant. Horum auctoritas penes salinas, & sal summa sit: Præfectum salis in Castro Salinarum, Prætozem salis, & salinarum in Ciuitate eligant, quos Lucumon confirmet.

Senatores omnes sint ex nobiles, quorum parentes Senatores; aut saltem de ordine equestre per centum annos fuerint; ex legitimo matrimonio nati; & vigesimum quintum ætatis suæ annum attingant: verum non prius inter Senatores aliquis adscribatur, quam ex quatuor tres patrum partes consentiant.

B Senatus legitimo ordine, & numero congregatus possit leges ferre, legatos mittere, & denique summam auctoritatem habeat in Vulterrano, & populos subiectos, verum ex tribus duo conueniant. Bellum facere, & foedus inire absque Concilij Generalis consensu non potest.

In arduissimis rebus vniuersus populus conueniat; hoc est ciues omnes, qui vigesimum tertium annum compleuerint; & sint animi compotes, ex legitimo coitu nati, vel saltem legitimati.

Scribæ sint duo, vnus Senator, qui scripturas omnes custodire teneatur; alter patritius, à quo Senatus deliberationes adnotentur.

Equestris ordo ab omnibus officijs, & oneribus exemptus sit.

Eques omnis equum, & saltem tres milites alere teneatur.

Collegium Equitum ex centum quinquaginta equitibus sit: huius auctoritas, & imperium circa arma, & militiam versatur.

C Magistrum Equitum eligat, quem Lucumon debet confirmare; hic militibus omnibus imperet; nè quid noui, aut tumultum aliquod oriatur curet; nauium Præfectos instituat, quos Collegium Equitum confirmare tenetur, postea Lucumon: Prætores, & tribunos militum, & Centuriones creare debet; verum belli ducis, & magni Nauium Ductoris electio ad Senatum pertinet. Magister autem Vulterræ semper maneat, & quando opus erit tam belli duci, quam Nauium ductori milites adsignet.

Si quid milites errauerint à Magistro puniantur.

Vt populus, & plebes suos Magistratus habeat, equum esse videtur; & sicut populus in quatuor Tribus diuisus est, ita quatuor Collegia octuaginta bo-

norum hominum habeat: à quolibet Collegio Tribunus eligatur, qui suæ Tribus artibus prærit, aliquod artificibus, & plebeis omnibus ordinare, & præcipere possit; vsque ad carcerem, & ad priuationem tertiæ partis bonorum eius imperium extenditur. Quatuor Tribuni simul congregati virum vnum, cuique arti præficient, qui Vristor appellabitur: aliquando Vristeres cum Tribunis cõueniant ad consulendum quidquid ad commune artium pertinet. Verum, cum deliberandum est aliquid, quod ad populum, & ad plebem spectaret, quatuor ex singulis Collegijs, & ab vnoquoque Collegio eligendi simul congregentur.

Alcus Dorius scripsit.

*Hæc tibi commendo Ego Prosperus Fesulanus
Anno post Catilinam.*

Secuntur Leges faciæ Vulterratorum.

Sacrorum Maximus Pontifex primus sit omnium Thuscorum Pontificum: huius summa auctoritas sit in sacrificijs, in sacris ritibus, in rebus religiosis, & sanctis. Hic quoad vixerit munus obiuerit. Ab vniuerso populo eligatur, & à Generali Concilio confirmetur: sit maior quinquaginta quinque annis; sit aruspex, & è Senatoria familia; an Vulterratus sit, nihil interest: verum Thuscus esse debet. Hic omnes alios Pontifices confirmet; & si errauerint puniat. In Generali Concilio in medio Lucumorum locum habeat: votum autem reddere non debet: In Vulterrano Senatu cum Lucumone pari gradu sistat; in Templis omnibus præcedat; in Augurum Collegio secundus sit à Præfecto.

Si Vxorem habuerit inter Ancironas, & Vestales primum locum habeat: verum virum non videat, & tanquam extraneum habebit (tertio mense excepto) quo tempore simul cum viro inhabitare potest.

Duodecim Sagi Pontifices semper Maximo Pontifici adsistant, & consilio iuuent: Sacerdotes creent; triginta annis sint maiores; non Maximo Pontifici coniuncti; sint patritij; duo ex eadem Familia esse non possunt; & è Collegio Augurum esse debent. His sacra omnia publica, & priuata subiecta sint.

Sacerdotes Martis vigesimum quintum annum excedant: tres primi semper sint è Maurorum familia; alij Ciues Vulterrani: quotidie Marti sacrificent, & Schemos cantent: si quid irreligiosè factum audierint, aut viderint, ad Pontifices deferant. Per eos bellum indicatur, & fœdus pepigatur.

Ad Sacerdetes Herculis pertinet curare, nè inter Ciues dissensiones orian-

tur;

A

XIX.

Scarith
Die vj. Iu
nij.

MDCXXXV

B

C

tur; & si ortæ fuerint accomodare tenentur. Primi duo semper è Cecinnarum familia orti sint; qui Lucumonem diademate ornare debent.

Curent, vt dies festi, religio, & ritus sacri ab omnibus obseruentur.

Iani Sacerdotes sexagesimum annum excedant: quatuor tantum sint; quorum onus est Iano primitias omnium frugum, & arborum, & bestiarum offerre.

In Templo Iani milites, & Senatores, & Pontifices ingredi possunt.

A Iunonis Sacerdotes triginta annis minores sint, qui excefferint Sacerdotio abdicentur; & alius in eius locum subrogetur. Ad hos ludum, dierum festorum, & sacrificij intimatio pertinet.

Vestales virgines omnes sint patritiæ, quorum parentes per trecentos annos Senatores fuerint, à duodecim Pontificibus eligantur, & maior earum alijs imperet. Non recipiantur maiores decem annis, nec septem minores. Earum cura sit ignem perpetuum conseruare: si fortè sanctus ignis extingueretur, à Pontifice Maximo cædi iubeatur.

Similiter Vestales Arretinæ Ciuitatis, Perusinæ, & Fesulanæ à duodecim Pontificibus eligantur; & Vestalibus Vulterranis in omnibus subiectæ sint.

Inopes, & aliqua parte corporis, debiles, illegitimo coitu natæ Vestales fieri non possunt.

B Vestalis impudica viua sepeliatur.

Ancironæ mulieres Deæ Aretiæ sacre semper cum choreis Deæ adsistant.

Vestis, Dianæ, & alij Sacerdotes à Pontificibus ad placitum eligantur.

Quot annis à qualibet Ciuitate Sacerdos vnus mittatur ad Fanum Voltumne à Vultetranis vero duo, qui omnes Deæ administrabunt.

Omnes Pontifices, & Sacerdotes Thuscorum ad sepeliendas Maximi Pontificis cineres conueniant Vulterræ: ibique maneant donec alius Pontifex Maximus eligatur; eique obedientiam tribuant, & iurent.

Vulterranorum Sacerdotes omnes Kalendis primi mensis ad coronandum, & honorandum Lucumonem conuenire tenentur,

C

Collegium deficiet, hac ideò repono ego Prosperus.

XX.

Scarith

Die vj. Iu

nij.

MDCXXXV

Secuntur Augurum, & Aruspicum Ordinationes
ab Alco Dorio latinis litteris traductæ.

Augurum, vel Aruspicum Collegium omnibus publicum sit, & tanquam sacrosanctum habeatur. Augurum numerus non terminabitur: omnis, qui Præfecto, Magistro, & maiori parti Augurum dignus videbitur, inter Augu-

res

res adscribi potest. Ab ijs omnes actus publici, & priuati augurijs confirmantur: omnes, quamuis inimicissimos, benignè recipiant; & eos, qui disce-
re cupiunt, docere teneantur. Si quis eorum arcana reuelauerit; aut aliquid
contra Collegium, & publicam libertatem moluerit, capite puniatur.

Ex his Præfectus eligatur, qui omnibus dignitate, & prudentia præce-
dat.

Magister primus post Præfectum erit: verum doctrina omnibus anteedat. Hic alios Magistros eligat; & obscura interpretetur. Vt omnes Augures
aliquod vaticinium, aut monumentum in Collegio relinquunt, curet.

Scriba pretiosissima monumenta, & vaticinia, & omnes Augurum scri-
pturas custodiat; & nulli reuelet.

Subscriba facta Augurum notet: Scrib- * * * * *

*Leges, & constitutiones, quas traduxit Alcus repofui in septem Scarith
bene obfignatas: In hoc, & fequentibus ipfarum approbationes
cum fubfignationibus reponam Ego Prosperus.*

LVI.

Scarith

Die xx.

Septemb.

MDCXXXV

uitatum, & Coloniarum non traduxi ego Alcus Dorius, quod ad Vulterram
non pertinerent: sed, his omiffis, notas appofui fubfignationum, quibus ipfe
leges fubfignatae erant.

B

Aruns Verus Lucumon Vulterrani.

Meuius Cecinna Vulterrani Senator, & legatus.

Antius Dorius Senator, legatus.

Gomerus Aulicus legatus.

C

Clbius Barcolius Lucumon Perufinus.

Fullus Crofius Perufinus Senator, & legatus.

Ennius

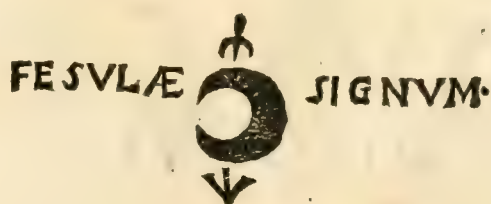
Ennius Torbonus legatus Perusinus.

Iasius Paccius Lucumon Arretinus.
Alcus Arentius Senator, & legatus Arretinus.
Cometus Nicorosius Senator, & legatus.

Morchus Samithius Fesulensis Lucumon.
Vancus Abaldius Senator, & legatus Fesulensis.
Oscus Turfianus Senator, & legatus Fesulensium.

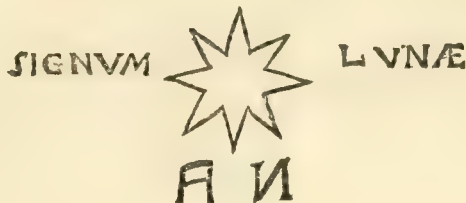
Aulus Aredius Cæritum Lucumon.
Afcus Tigonigrus Cæritis Senator, & legatus.

Tarcon Tirittius Legatus.

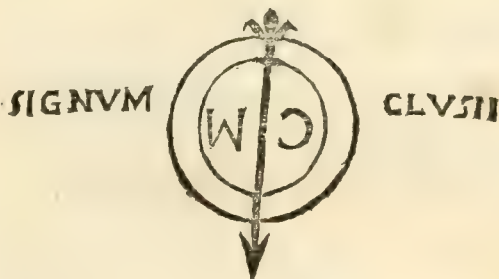
A

Peliatus Abderius Lucumon Lunensis.
Cronius Accidius Legatus, & Senator.
Accer Trifmius.

Lartes Tolumnius Clusinus Lucumon.
Acchius Specchius Senator.
Antius Pageficus Legatus Clusinorum, & Senator.

B

Clitestes Ponissus Lucumon Populonienfum.
Armises Magnesium Legatus Populonienfum.
Efar Bacagius Legatus.

C

Gogirus Tornesius Ruffellanæ Ciuitatis Lucumon.
 Arbus Asnardus Ruffellanus Legatus.
 Gerenus Vencius Senator Ruffellanus.

A

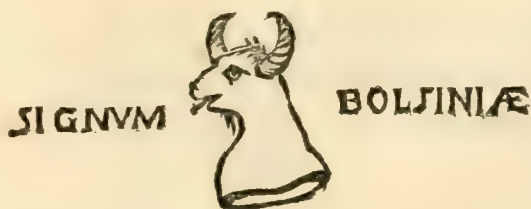
Vrnus Lodius Volsinij Lucumon.
 Aruns Alturius Senator.
 Aredus Deschius Volsinius.

B

Pomponæus Cronicusus Lucumon Bolsinensium.
 Lamerus Gallicius Legatus, & Senator Bolsinensis.
 Mafeus Fufius Senator, & legatus Bolsinensis.

C

Ancus Tispolius Cortonensis Lucumon.
 Bechotus Scortius Legatus.

Oldus Batulus Legatus.

A

Iafius Valefius Lucumon Ianiculi.
 Iunius Minutius Legatus.
 Ornus Ramius.

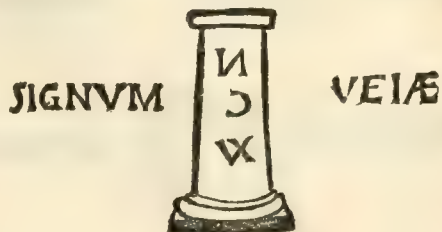
Hercules Mifeus Saturniæ Lucumon.
 Molnathius Sancelius.
 Tiber Eruntius.

B

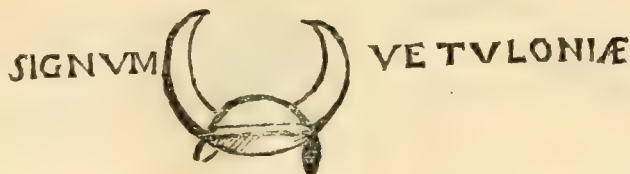

Efar Elicius Veientum Lucumon.
 Tarcon Tolumnius Veia Ciuitatis Legatus.
 Veius Mafcius.

C

Artabanus Eborceus Vetuloniæ Lucumon.
 Dàrdanus Ericusius legatus.
 Lartes Copofius legatus Vetulonienfium.

A

Meuius Roldefcus Mediolanenfis, Senatorum primus.
 Ianus Vifchius primus Diricon, Senator, & legatus Mediolanenfium.
 Arbus Scarenus, Saricontum vnus, Mediolanenfis.
 Larecer Pthichius Crachet, Senator, & legatus Medio- * * * * *

LVI.

Scarith

Die xx.

Iunij.

MDCXXXV

B

*In hoc nono Scarith fecuntur subfignationes alia. Prosperus Fesulanus.
 lanenfis.*

C

Pitus Sabancus Senator, & primus legatus Rauennatis.
 Aconius Corgeus Senator, Legatus.
 Porcus Linfeus Senator, & Legatus Rauennæ.

Scopus Ercufus Prætor Sutrinæ Ciuitatis.
 Pfilicus Siborius Sutrinatorum Legatus.
 Aftacus Ofchemius Sutrinus Legatus.

A

Gogirus Vancichius Nepetæ Ciuitatis Prætor.
 Anfur Redacius Legatus.
 Ofcus Forofchius Legatus.

B

Lucius Toschesius Tarquiniensis Prætor.
 Crancus Caponcius Tarquiniensis Legatus.
 Mutius Quercheus Tarquiniensis Legatus.

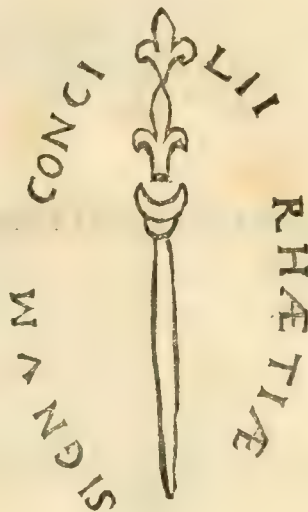
Prosperus Saliredius Faliscæ Prætor.
 Morgetes Alafius Legatus.
 Cranus Olaculus Legatus.

C

Antius Prafius Patritius Rigafiensis, Concilij Rhætiae Legatus.
 Luceus Aransius Patritius Phœniensis, totius Rhætiae Legatus.
 Cetheus Banerius Briganiensis Ciuis Rhætiae Legatus.
 Alcus Vecaneius Patritius Bragoriensis Rhætiorum Legatus.

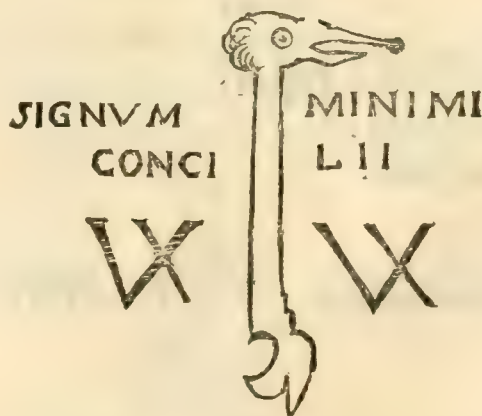
A

B

Aulus Atrarius Senator Vulterrano Lariensium, & Vallis Volturrenae
 Lucumon. .
 Morchus Choris Patritius Ciuitatis Noniae Vulterrano Coloniae, & mi-
 nimi Concilij pro Valle Volturrena Legatus.
 Tagot Moriguth Patritius Ciuitatis Vanociae Coloniae Vulterrano, &
 minimi Concilij pro Valle Volturrena Legatus.
 Lames Alcis Patritius Cenonensis Ciuitatis Vulterrano Coloniae, &
 minimi Concilij pro Lariensibus Legatus.
 Sarth Sumrhus Cscellae Ciuitatis Patritius, Vulterrano Ciuis, minimi Con-
 cilij pro Lariensibus Legatus.

C

Ansur Alnotius Arretinus Neptusiae, Coloniae Arretinorum, Fesulensium
 & Cari-

& Ceritum Præfectus.
 Prosperus Grosset Senator * * *

Sequitur decima pars legum, quæ habet alias subsignationes. Prosperus Fesulanus

Neptrusienſis Legatus.

Oscus Cracienius Patritius Lunensis, Salienæ Perusinarum, & Lunensium Præfectus pro me, & pro Lucao Canusio Salienſium Legato, qui in itinere incidit in infirmitatem, subſignavi.

Ianus Drosius Senator Parmensis Ciuitatis, Vulterranorum Coloniae, Ciuis Vulterranus, & Parmæ Lucumon.
 Stilonth Coreus Parmensis Senator, & Legatus.
 Tatius Archifeus Parmæ Legatus, & Senator.

Forchus Lanſur Senator Eridanensis, & pro Eridanensibus primus Legatus.
 Cidnumis Orninius ſecundus Eridani Legatus.

LIX.
 Scarith
 Die xviiij
 Septemb.
 MDCXXXV
 A

B

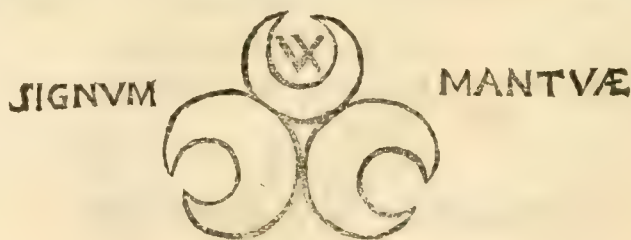
C

- A Pomponæus Vulsus Senator Veronensis, & pro Vulterrânis Veronensium Prætor.
Mutius Cimerius Veronæ, Vulterrânorum Coloniae, Senator, & Legatus.
Lidoris Verus Patritius Vulterrânus, & Veronensis Senator, atq; Legatus.

- B Aruns Fesulanus pro Fesulensibus, Vulterrânis, & Arretinis vnus trium Præfectorum Mantuæ.
Ochus Renzenus Senator Mantuanus, & pro Mantuanis Legatus.
Mesappus Rathon Senator, & Legatus Mantuanus.
Aulus Cambethom Legatus Mantuanus.

- C Cranus Batrius Senator Perusinus, & pro Perusinis, & Clusinis Felsinensium Gubernator.
Luris Aulicus Patritius Vulterrânus, Felsinensium Tribunus.
Lidoris Caliber Senator, & Legatus Felsinensium.
Turrenus Vocrius Felsinensis Legatus.

SIGNVM FELSINÆ

Tarcon Prancon Senator Cæritis Ciuitatis, Cormonæ Cæritum, & Populoniensium primus Præfectus.

Camifes Culcanius Cormonenfis Legatus.

Ancus Quenius Cormonenfium Legatus.

A

SIGNVM CORMONÆ

Afcus Amicinus Senator Lunenfis pro Fefulanis, & Lunenfibus Mondiniæ Præfectus.

Tatius Moricus pro Mondinienfibus Legatus.

Surich Karotius Mondiniæ Senator, & Legatus.

B

SIGNVM MONDINIÆ

Hirlogus Licinius Senator Arretinus, & pro Arretinis, & Cortonenfibus Pacantiæ primus Tribunus.

Antius Chalius Legatus Pacantinus.

Pricias Colicus Pacantinae Ciuitatis Legatus.

C

SIGNVM PACANTIÆ

Forcus Saluatius Patritius Ruffellanus, & pro Ruffellanis, & Vulfinijs Rofficij Præfectus.

Daracon Caleius Rofficiensfis Legatus.

Coronus Sincius Rofficiensfis Legatus.

LVIII.

Scarith

Die xviiij

Septemb.

MDCXXXV

Ea hæc Legum pars est, quæ decimam sequitur. Prosperus Augurum Scriba.

SIGNVM

ROSSICII

A

Menippus Tolumnius Veia Ciuitatis Patritius, & pro Bolsinensibus,
& Veientibus Bipherdi Tribunus.
Cambus Loricus Bipherdinus Ciuis, & Legatus.
Coribantes Cathisus pro Bipherdinis Legatus.

SIGNVM

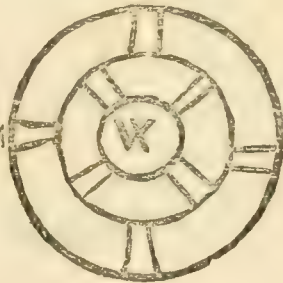

BIPHERDI

B

Hercules Maurus Senator Vulterranus, & Pifensis Ciuitatis Gubernator.
Dardanus Monficus Senator, & Legatus Pifensis.

SIGNVM

PIEARVM

C

Canus Cæpis Senator Perufinus, & Grauisca Gubernator.
Turnus Satius Grauisca Ciuis, & Legatus.

SIGNVM

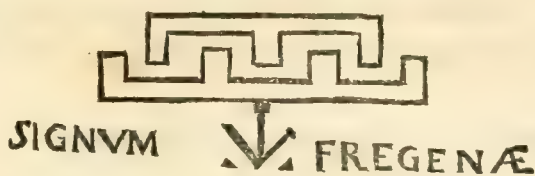

GRAVISCAE

Ancus Corinetus Patritius Ruffellanus, atque Volcæ Gubernator.
Tatius Annesius Ciuis, & Legatus Volcæ Ciuitatis.

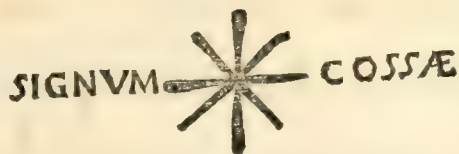
Alcus Tursianus Fesulensis Senator, & Fregenensium Gubernator.
Cambus Gedrinus Ciuis, & Legatus Fregenensis.

Policras Licinius Senator Arretinus, & Hortanorum Gubernator.
Ianus Pircolus Hortanorum Legatus.

Crancus Meritius Patritius Cæritis, & Cossæ Gubernator.
Amuccius Lesippus Cossensis Legatus.

Marancius Pomarius Senator Vulturnanus, & Augur, Vulturni pro Vul-
terranis Præfectus.

Pailus Sæfionus Vulturni Coloniae Vulturnanorum Senator, & Legatus.
Turrenus Verifus Vulturnensis Legatus.

A

Vulturnum, quæ nunc Capua dicitur.
 Antius Messius Patritius Perusinus, & Cumæ Perusinorum Coloniae Præfectus.
 Nuccius Lingirus Cuius Cumenfis, & Legatus.

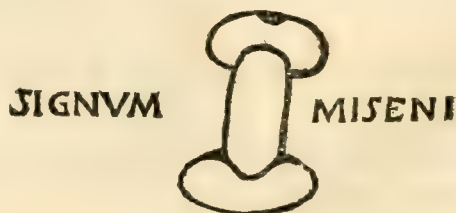
B

Osnius Olasius Arretinus Interni Arretinorum, & Clusinarum Coloniae Præfectus.
 Tacus Mancoth Internensis Cuius, & pro Internensibus Legatus.

C

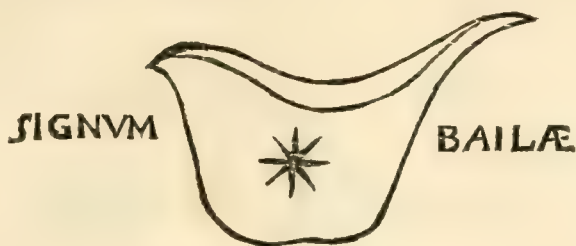
Prosperus Farsius Patritius Fesulensis, Præfectus Miseni Fesulensium Coloniae.
 Achates Misenius, Miseni Ciuitatis Cuius, & Legatus.

Lidoris Lusarius Lunensis, & pro Lunensibus Coloniae Baile Præfectus.

Iunius

Iunius Panfilius Bailensis Legatus.

A

Cranus Trifmius Cæritis Patritius, & Præfectus Baulij Cæritum Colonia.
Palinus Artumius Baulij Legatus.

Aruns Bartulus Patritius Bolsinensis pro Vulfinijs, & Bolsinensibus Cim-
merij Præfectus.

Megales Ceolius Ciuis Cimmerinus atque Legatus.

B

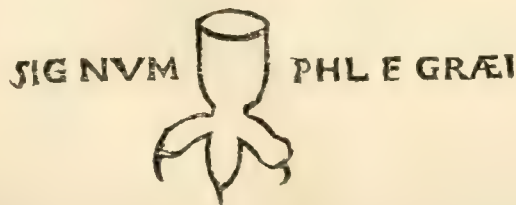

Coribantes Boncicius Ciuis Cortonensis Coloniae Phlegraei pro Ruffella-
nis, & Cortonensibus Præfectus.

Linurus Cirollius Phlegraeorum Legatus.

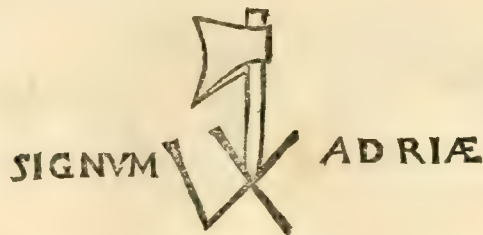
C

*Duodecimum Scarith habet alias subsignationes legum, quas traduxit Alcus.
Ego Prosperus repono.*

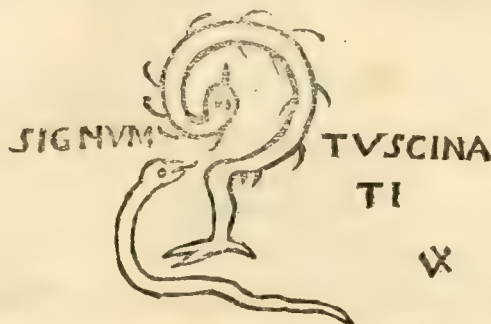
LX.
Scarith
Die xvij
Septemb.
MDCXXXV

Vulturnes verus senator vulterranus, & pro Vulterrani adriensis præfectus.
Amuccius Grichefeith Adriensis Legatus.

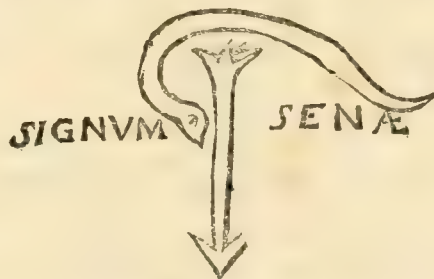
A

Turrenus Petronius Vulterrani Senator, & Tuscinati Præfectus.
Antius Fumbritius ciuis Vulterrani, Tuscinati colonus, atque Legatus.

B

Meuius Arentius Patritius Arretinus, pro Vulterrani, & Arretini Senensis
Tribunus.
Cochlius Piclamius Patritius Senensis, & Legatus.

C

Morgetes rozzius patritius Fesulensis tribunus Fidentie Fesulensium
coloniae.
Burnus Poricicus Fidentinus Legatus.

Iafius Grachath Lunensis, Lucae Lunensium Coloniae Tribunus.

Accer Fridonius Lucensis Legatus.

SIGNVM LVCAE

A

Ornus Nicosius Birgiae, Arretinorum Coloniae Praefectus.
Hirgus Picufius Birginus Legatus.

SIGNVM BIRGIAE

Tatius Arullinus patritius Vulsinius, Suanę Vulsiniorum Coloniae praefectus.
Artabanus Checel Suanensis Legatus.

B

SIGNVM SVANAE

Aulus Asnardus senator populoniensis, timani populoniensium coloniae tribunus.
Lidoris Nomothēs Timanensium Legatus.

SIGNVM TIMANI

C

Farrus Lomothius mediclanensis, comoni pro Vulturranensibus praefectus.
Accimus Fercamus Senator Comonensis, & Legatus.

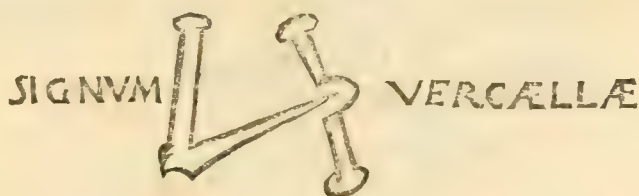
A

Tagotus Circinus Biferus Colonus, pro Perusinis Porrediaë substitutus Tribunus Acco Maconio defuncto.
Mesippacus Orimth Legatus Porredinus.

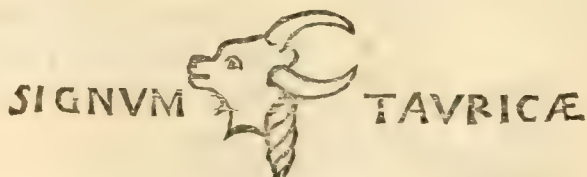
B

Ennius Oschemius Vercellæ Ciuitatis, & Coloniaë Fesulensium pro Fesulensibus Præfectus.
Troinus Dentalius Vercellanus Ciuis, & pro Vercellanis Legatus.

Alcus Caliber Patritius Fesulensis, & pro Arretinis Tauricæ Præfectus.
Amiot Caramen Tauricæ Legatus.

C

Elbius Lansur parmësis patritius, & ciuitatis elicie, cęritũ colonie tribunus.
Margur Mouerius pro Elicinis Legatus.

Post decimum Scarith hoc est Legum tertium . Prosperus Fesulanus .

Luccus Calcanius Cormonenfis, & pro Clufinis, & Vulfinijs briffilli præfectus.
Anfur Brifolius Briffillenfis, & pro Briffillenfibus Legatus.

A
LXI.
Scarith
Die. xix.
Septemb.
MDCXXXV

Tagoth Orminius Eridanenfis Patritius Cortonę Cortonenfium Coloniae
Tribunus.
Aruns Sontrius Coloniae Cortonae Legatus.

B

Hercules Tamanfotus Saturniæ Ciuitatis Ciuis, & Sabatiæ Saturnienfium
Coloniae Tribunus.
Ennius Lemis Sabatiæ Ciuitatis Legatus.

C

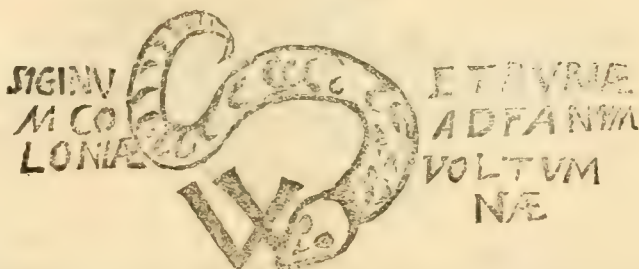
Tiber Perpius Vetulonienfis, atq; Buerij vetulonienfium colonię Tribunus.

Orchus Borgamet pro Buerinis Legatus.

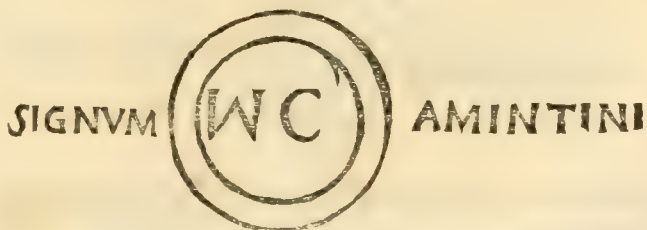
A

Mozzus Dàndolius Patritius Vulterranae, & Etruriae Coloniae Vulterranae ad Fanum Voltunnæ Praefectus.
Cranus Schilon Coloniae Etruriae Legatus.

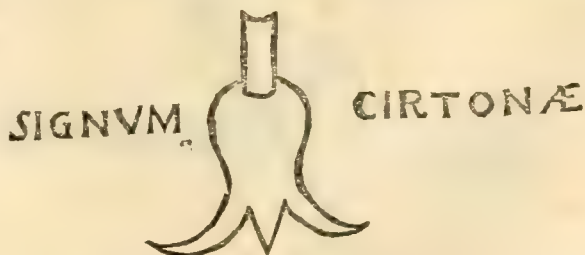
B

Morgetes Baconeus Ciuis Perusinus Amintini, Perusinarum Coloniae Praefectus.
Libius Vospicanus Amintinorum Legatus.

Nigrus Olafius Arretinus Cirtonae Praefectus.
Hercules Casat pro Cirtonis Colonis Legatus.

C

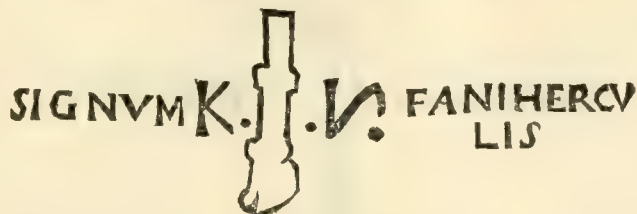

Ancus Rolleius Patritius Fesulensis, Aequae Fesulensium Coloniae Praefectus.
Farbus Lanfin pro Aequensibus Legatus.

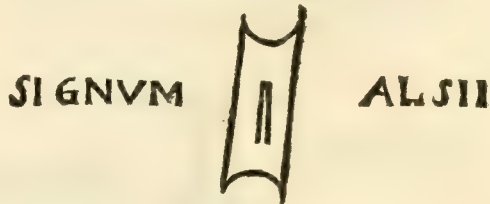

Meuius Macchiron Lunensis, & pro Lunensibus Fani Herculis Præfectus.
Oscus Pificus pro Colonis Fani Herculis Legatus.

A

Lartes Aredius Patritius Cæritis, & Præfectus Alsij, Cæritum Coloniae.
Nuccius Fornacus Alsfiorum Legatus.

B

Trebon Vnicus Cæritis, & Pirgensium pro Cæritibus Præfectus.
Artabanus Sleuol Pirgensium Legatus.

C

*Et in hoc decimoquarto volumine videbis Legum subsignationes.
Prosperus.*

LXII.

Scarith

Die xix.

Septemb.

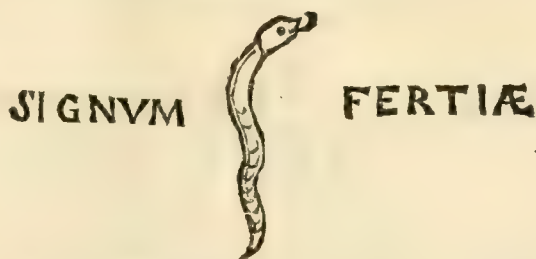
MDCXXXV

Anfur Charinus Clufinus Sudertanij Clufinorum Coloniae Præfectus.
Vcis Dernus Sudertanij Colonus, & Legatus.

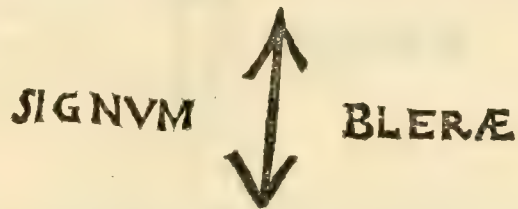
A

Occus Tuter Ciuis Bolsinensis, & pro Bolsinensibus Fertię Præfectus.
Mutius Fragam Legatus Fertię.

B

Tibur Rozzius Patritius Fesulensis Blerę Colonię Fesulensium Præfectus.
Ancus Guburt Blerę Legatus.

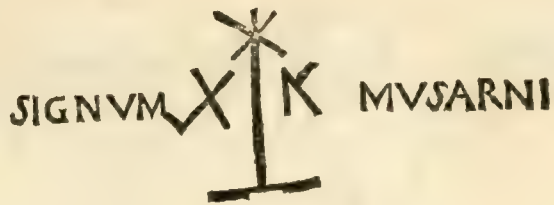

Cranus Moriconius Vulterrānus, Præfectusque Horchię Vulterrānorum
Colonię.
Boncus Fumetus Horchię Legatus.

C

Comis Osirmus Musarnensium Legatus.

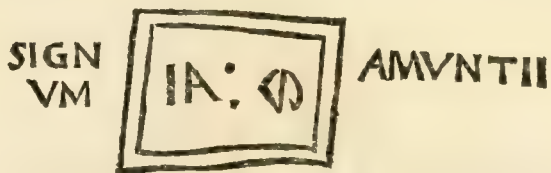

Iafius Limphas Gedrosiæ, & Carmaniæ Legatus.

A

Amuccius Greus Amuntinorum, & Fidentianorum Legatus.

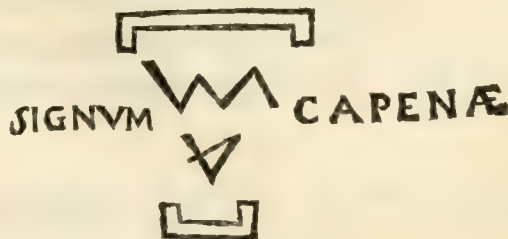
B

Actius Romcus Rullensium Legatus.

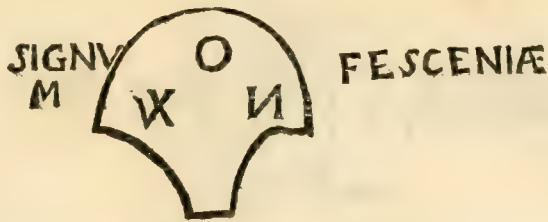
Segeptus Capenæ Legatus.

C

Meuius Ramoratus Fesceniæ Legatus.

Ego

A

Ego Aruns Fefulanus Thuscorum Maximus Pontifex cum, dum hæ leges ferrentur, præsens fuerim, & omnes, qui Concilio interfuerunt, eas obseruandi iuramentum præstiterint, confirmaui, & subsignaui Perusij decimo Kalendas Calcon (hoc est quarti Mensis) Anno à Cethim ædifica- * * * * *

LXIII.

Scarith

Die xx.

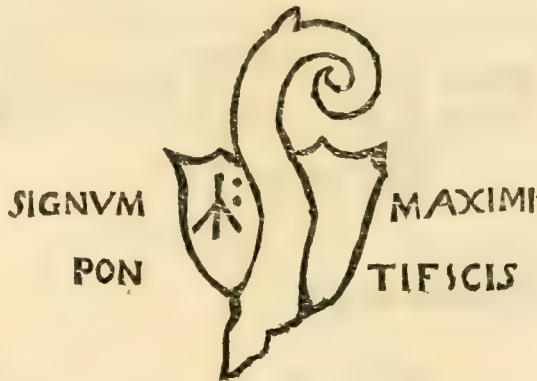
Septemb.

MDCXXXV

Quæ Alcus traduxit, Magister, & Præfectus confirmauerunt, omnia reposuit Prosperus; & tibi commendat, quia sunt Leges optima.

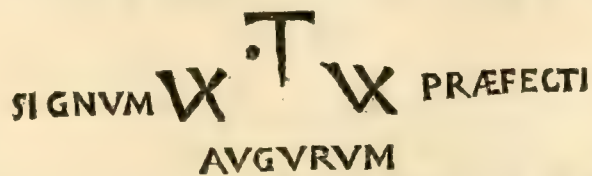
tione CIOIO CCXXXIV.

B

C

Ego Elbius Volturrenus, Sacrosancti Augurum Collegij Præfectus, cum viderim Dorchethum, & Magistri approbationem harum Legum, & Constitutionum, quas Generale Concilium, habitum Perusij, fanciuit, nè quid eis deesset, cum sanctissimæ sint, confirmo: ac earum, quæ ad Collegium nostrum spectant, obseruantiam pro me, Magistro, & Socijs promitto, & sanctissime iuro: quare meo Signo munitas Collegij nostri Scriba proprio Signo subsignabit Vulterræ. Anno Vulterrano CIOIOCCXXXIII. III Kalendas mensis Calcon.

Ego Mer-

Ego Meraus Ibacus Patritius Genuensis Augurum Scriba

RITIVS GENVENSISAVGV RVV
SCRIBA

EGO ALCVSDORIVSHAS
CONSTITVTIONESSEV
LEGES EX ETRVSCALIN
GVA TRADVXI INLATI
NAMVT MANDATVM
FVERAT

A

B

Ego Alcus Dorius has Constitutiones, seù Leges ex Ethrusca
lingua traduxi in Latinam, vt mandatum fuerat.

Ego Segeptus Volumnius Vulterrani Augurum Collegij Magister attestor,
suprascriptas Leges, Constitutiones, & Subsignationes, ab Alco Dorio
traductas, cum ipsis Ethruscis aded conuenire, vt nihil superfit, nihil desit,
nisi Leges, & Constitutiones Ciuitatum, & Coloniarum; nam ad Vulterram
non pertinent.

C

Hoc monumentum Summi Pontificis repono Ego Prosperus.

OSNVS Paccius Arretinus Thuscorum summus Pontifex, & Vulterrani
duodecim Sagi Pontifices p̄fecto, magistro, & vniuerso Collegio Augurum.

XL.
Scarith
Die xiiij.
Augusti
MDCXXXV

HEBREO-

Dum hac imprimeretur, re-
pertæ fuerunt quædam chartæ, in quibus sunt initia hu-

A
ius Legationis, quam sitotâ reperi-
ri cõtigit edemus cū iterū excu-
detur hic Liber.

B

HEBREORVM vatum carmina, ceremonias, Legesq; Hebraici populi, quas Turnus Maurus, vt in eius Legatione ad Oniam illius gentis summum Sacerdotem mandatum fuerat, in membranis transcripsit, & ad nos attulit, legimus; & cum in eis summa conspiciatur doctrina, & sapientia, ideo omnia ad vos transmittimus, vt religiosè custodiatis, & pro hac vice tantum Magister coram Præfecto, & quatuor Dorchetibus legat; sed in posterum, soli Magistro videre, & legere permittitur; & si quid ex eis opus fuerit, Magister consulatur: nullus ex ipso Collegio abstrahere possit; sed ipse Magister custodiat; verum si summus Pontifex ea videre, & legere voluerit, Magister teneatur illi permittere, vt legat.

Ego Vospicus Atriarius primus Sagus Pontifex scripsi iiii. idus noni mensis anno Vulterræ cio cio id xxxviii.

Ego Osnus Paccius Maximus Pontifex subsignauit.

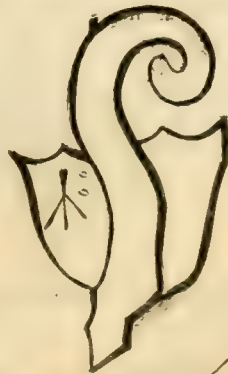
osnus paccius arretinus ethuscorum summus pontifex et vulterrani duo-
decim sagi pontifices præfecto magistro et uniuerso collegio augutum

hebreorum vatum carmina ceremonias legesque hebraici populi
quas turnus maurus ut in eius legatione ad oniam illius gentis
summum sacerdotem mandatum fuerat in membranis transcripsit
et ad nos attulit legimus et cum in eis summa conspiciatur doctri-
na et sapientia ideo omnia ad vos transmittimus ut religiosè
custodiatis et pro hac vice tantum magister coram præfecto et
quatuor dorchetibus legat sed in posterum soli magistro videre
et legere permittitur et si quid ex eis opus fuerit magister con-
sulatur nullus ex ipso collegio abstrahere possit sed ipse magister
custodiat verum si summus pontifex ea videre et legere voluerit
magister teneatur illi permittere ut legat

ego vospicus atriarius primus sagus pontifex scripsi iiii idus noni
mensis anno vulterræ cio cio id xxxviii

OSNUS PACCIVS MAXIMVS PONTIFEX
SUBSIGNAVIT

C

Quæ in hoc Scarith inclusa continentur, ea sunt exemplaria, quæ habent meam electionem, approbationem, & confirmationem ad custodiam huius Arcis, quæ ex veris transcripsit Ascus Armius Collegij Subscriba. Insuper acta omnia usque ad susceptam cu Todiã cum omnibus signis, & subscriptionibus eorum, ad quos spectat onus ea subsignandi; præterquam Signo Scribæ nostri Collegij, quod cum ad me pertineat, non fuit æquum ea signare Scribæ signo. Sed quia concessum est mihi, ut scripturas, quas libuerit, mecum in Arcem asportarem; idè Præfectus etiam Signo simplici subsignavit. Omnia hæc, quæ mihi charissima, tibi commendo, nè pereant. Reponam etiam in alio Scarith veras scripturas, ex quibus hæc exemplaria sunt transcripta; quæ sunt inter alias Collegij scripturas, quas mecum detuli. Quamplurima item monumenta, vaticinia, & alia reposui, & reponam in diuersis Scarith inclusa: si vis omnia, omnia quære. Signum aureum Præfecti, & Signum Scribæ reponam. Preciosa, & eternitate digna solus non inuenies. Ab his non longè pecunia.

XXXVIII.
Scarith
Die III.
Augusti.
MDCXXXV

A

Prosperus Fesulanus Arcis Custos.

Hoc est exemplar eorum quæ in collegio nostro vltimano habentur circa concessionem electionis custodis arcis scornelli; scriptum a me Ascō anno pisen si eiusdem collegij subscriba.

B

C

Cum præmatura morte occubuerit Lucius Arentius Arretinus, Custos Arcis Scornelli; & à Præfecto, Colonis, & militibus iuxta morem, & Statutum Legis sepultus; cum alius in eius locum subrogandus sit, Nos Ascus Cronius, Ennius Alerius, Pailus Memmius, & Lucius Fidicus quatuor Sares Collegij Equitum cum dignos viros diligenter vestigauerimus, & ad hoc onus sustinendum idoneos, quos Equitum Magistro proponeremus, hos Marco Fidentio proponimus.

Prosperum Vesulium Fesulanum, Fesulanæ Ciuitatis Patritium, Collegij Augurum Scribam .

Aulum Sichinium Patritium Cremonensem, Aruspicem .

Publicum Vancaſium Ciuem Mutinensem, Aruspicem .

Aruntem Caruagum Arretinum, Aruspicem. Quos huius muneris dignos iudicauimus; quorum vnum idem Marcus Fidentius Equitum Magister eligat, quem libuerit.

Ego Aſcus Cronius primus Sares, vt supra, ſcripſi .

Ego Ennius Alerius ſecundus Sares .

A Ego Pailus Memmius ex quatuor Sares tertius .

Ego Lucius Fidicus Sares quartus .

Ego Marcus Fidentius Equitum Magister, cum, quos Sares noſtri, vt ſupra propoſuerunt, dignos omnes exiſtimauerim, quibus Scornellanæ Arcis cuſtodia committi poſſit, vt nulli detraham, & cum omnes ſint è Collegio Augurum, ipſi Collegio eos commendo, & concedo, vt hac vice ſolum ex his quatuor, quem digniorem viderint, eligant; & electum Senatui de more approbandum proponant .

B

Ego Aſnus Niger Collegij Militum Scriba, Magiſtro iubente, ſcripſi .

Quam Magiſtri Militum cum recepisset conſeſſionem Collegium noſtrum, maior pars ipſius Collegij elegit, tanquam digniorem, Prosperum Fesulanum; vt eſſet Cuſtos arcis Scornelli; ſicut videtur in libro quodam augurum ſub die ſeconda Martij anno poſt Vulterræ ædificationem CIO CIO DCCCXCVI. cum eſſet Præfectus Elbius Dandolius Vulterrannenſis Senator, & Magiſter Lucius Meſſius Peruſinus. Tum ipſi Proſpero mandatū fuit, vt aliquid proponeret, quo ſe idoneum ad tale munus demonſtraret, vt Senatui id proponeretur, vt ipſe confirmaretur. Idem Proſperus ſequenti die quæ ſequentur propoſuit.

C

Ego Proſperus hæc ex legibus, & humana ratione collegi præcepta, quæ vobis, Sanctiſſimi Augures, ad cuſtodiam Arcis Scornelli de more proponerem: igitur vos oro, vt, ſi placent, Senatui eadem proponatis, vt à vobis electus ab ipſo Senatu confirmer.

Magnanimitate, & clementia potius, quam immanitate, & feris armis ſuperatur hoſtis, quamuis furens.

Ciuitates, & Oppida, quæ nobis nullam vtilitatem, nec inimicis detrimen-
tum afferunt, destruere, aut deuastare, inhumanum, & stultum est.

Adulatores, siuè bonorum calumniatores à Regibus, & alijs qui popu-
los regunt, sunt procul eijciendi.

Duces in prælio discordes Patriæ proditores appellandi.

Fides Plebi non est habenda; nec ex Plebe Duces creandi; nam incon-
stans est, & superbit semper.

Nobiles, & Optimates muneribus, non minis, aut pœnis animos Plebis
debent mulcere. A

Iniusta bella detestanda; nam tristes exitus habent.

Qui ambitiosa, & iniusta bella suscipiunt, omnium sibi odium, & suæ
Ciuitati perniciem parant.

Belli Dux non à Rege, aut à Magistratu est eligendus, sed à Militibus.

O quam bene pugnant Milites sub eo Duce, quem amant!

Non Regis, non Patrum, sed vnus annum imperium optimum; qui
propter virtutes confirmari, aut propter vitia castigari possit.

Iusta causa belli est, sicut nostra fuit cum Romanis; idest vel iniuriam
nobis illatam propulsandi, vel amicis laceffitibus auxilium ferendi.

Superborum imperium breue, & fragile.

Bonus Ciuis pro incolumitate Reipublicæ non solum bona, sed vitam
etiam profundere debet. B

Supra scripta omnia, ab vniuerso Collegio approbata, proponantur Se-
natui pro confirmando Custode Arcis Scornelli, per Augures electo.

Ego Verus in Collegio Socius, quod ita Præfectus iussit, hoc feci testimo-
nium pro ipso Prospero Fefulano nostri Collegij Scriba Die iii. Martij in
Augurum Collegio Vulterrano.

Vulterranus Senatus confirmat ipsum Prosperum Custodem Arcis Scor-
nelli: cui idem Senatus Arcem commendat, & Castrum; & mandat Præfe-
cto Castri, vt solemniter eum recipiat.

Ego Volumnius Maurus Senator, & Præses. C

Ego Virogus Arretinus Senatorum Scriba, vt mandatum est scripsi xxi.
Martij Vulterræ.

W

A Sic electus, & confirmatus Custos Arcis Scornelli Prosperus Fesulanus, ceperunt Augures auguria, quæ Magister optima iudicavit, & omnia confirmavit; inde Præfectus concessit Prospero, vt exercere posset officium Scribæ, & vt secum ferre posset in Arcem Scornelli Augurum Scripturas, quas vellet, & eas custodiret, nec alicui exemplar transcriberet sine consensu Collegij; & ei mandatum est, vt nisi fata obstarent septimo quoque die ad Collegium veniret.

Aficus Armius Pifensis Collegij Augurum Subscriba xxjv. Martij.

B

Quare xxx ejusdem mensis tradidj
hoc exemplar ipsi Prospero quod
subsignatum est a præfecto ut
Kalendjs sequentjs mensjs possit munus
suscipere Aficus armjvs subscriba
ego elbius dandolius præf
ctus

ego prosperus fesulanus suprascripsera omnia accepi ab eodem Afico armio
subscriba eadem die

C

Cum Magister Equitum viderit electionem, & confirmationem suprascriptas, concedit ipsi Prospero, vt præstito prius iuramento coram Senatoribus, prima die secundi mensis suscipiat custodiam supradictæ Arcis.

Afnus Niger Collegij Militum Scriba scripsit.

Ego Marcus Fidentius militum, & Equitum Magister.

LUM māgister equi
 tum uiderit electi
 onem & CONFIRMA
 tionem supraſcrip
 ta: LOMLE dit ipſi pro
 ſpero ut præſtito pri
 ur iuramento coram
 ſenatoribus prima
 die ſecundi menſis
 ſuſcipiat Cuctodiam
 ſupradictæ arlis.
 alumniger collegii
 militum ſcriba ſcrip
 ſit.

EBO MARCUS FI
 OENTIUS MILITUM
 ET EQUITUM
 MAGISTER.

Supraſcripto exemplari lecto coram Senatoribus à me Occo Aulico pri
 mo Scriba, cum Auguria optima fuiſſe videantur iuſſus eſt Proſperus iuramea
 tū præſtare omnia peragendi, quæ ad arcē utilia videntur, & parendi Senatui,
 & Præſidi, ut conuenit: quo præſtito hæc ſubſcripta, & ſubſignata fuerunt.

A

EGO MVCCIVS VOLVSI
VS SENATOR VVLTERRANVS
PRIMVS ARVNENSIS PRO VOLVM
NIO MAVRO PRÆSI

DE INFIRMO SVBSI
GNIVI

B

ego occurravulterre
natorvulterranus
etprimus scriba subscr:
ex signavi

C

ego meivus actiarius, parviti
us vult. & cornelli prefectus
vult. siletariensis proferam ut
custodem arcis receci kalendis
secundi mensis

ego orcius modius romanus
vult. colonias & vulterranus
eques proxere curo arca
arcis siletariensis in m. i. si.

XXXI.

Scarith
Die xxij
Iunij.
MDCXXXV

Signum hoc est Signum Collegij nostri, quod apud Scribam semper asseruatur:
sed nè pereat (sacrum enim est) repono. Ipsum custodi; nam alterum, quod
habet Prefectus * * * *

Prosperus Fesulanus Augur, & Scr * * * * *

Ad du-

A

AD duos passus, si queres, inuenies Signum Collegij nostri, quo utitur Scriba: sed ad jv. passus Signum aureum Præfeti. Breuia, at vetustissima Regum antiquorum diligens inueneris, atque Lucumonom gesta; Præsidentum indicem. Quæ omnia, à pluribus notata, & linteis chartis demandata, vsque ad hunc annum durant. Sed ego seorsum omnia reposui, vt vnum inuentum esset tibi causa diligenter omnia quærendi. Igitur nè fatigeris quærendo; nam multa, immò quamplurima inuenies; quorum multa apud me sunt, quæ ad Collegium spectant, vt apud Scribam; multa ab alijs sum mutuatus; nam Historiarum me lectio delectat; multa ad hoc ipsum Castrum pertinent; quæ, & eorum Signum huc asportata fuere, cum fortius obsiderent Romani Castrum. Igitur tuorum Signum commendo tibi; nam (quod gaudeo) ab hinc triduo Astra, à te huius Castrum reliquias possidendas, demonstrarunt; quod & ex primis augurijs cognoui, quæ obsessus cepi. Signo hoc utebantur Coloni, vt extat signatum ex altero latere, ante edificationem Arcis, & nunc vtuntur in negocijs Salinarum, & salis: at cum inuenta fuerint fatalia cornua, & castrum nomen mutauit, & signum; quo in rebus publicis vtuntur. Commendo tibi meos Penates. Cornua aurea, & sacra Templi ne arroges tibi; nam hæc in proprios vsus conuertere sacrilegum est.

Ex
XXXIV.
Scarith
Die xxx.
Iunij.
MDCXXXV

B

Prosperus Fesulanus Augur.

C

XXXVII

Scarith

Die V.

Iulij.

MDCXXXV

A

A Iterum Vulterrani Collegij signum ex utraque parte signatum, quod semper habet Praefectus, ideo hic repono, quod cum Praefectus in auxilium mihi venerit, subita febre correptus interiit. Signo hoc ex ea parte, qua simile est eius, quod habet Scriba, utebatur tunc Praefectus, cum Scriba suo uteretur ad signanda ea, quae toti Vrbi, & Tuscię essent communia; si verò arcanum aliquod, vel quid aliud ad Collegium solummodo spectans signandum esset, Praefectus solus signabat signo simplici, quod est ex alia parte sine eo signo quo Vulterrani Senatores utuntur nomine Ciuitatis. Signum, quod pertinet ad Scribam, iam reposui: ipsum tibi iterum commendo; hoc verò non commendo solum, sed volo, ut ipse, dum viues, custodias; nam, si alteri custodiendum dederis, malum tibi, & cui dabis perniciēs instat breui futura. Prima monumenta, à me reposita, sacre Leges, & patrię primordia nè incidantur, cura. Qui hoc dicit, & hac reposuit Prosperus est Fesulanus, Augur.

B

Libri Tertij Finis.

C

ETHRUSCARVM
ANTIQUITATVM
FRAGMENTA
LIBER QVARTVS.

NULLVS est aculeus aptior ad excitandam sopitam posterorum sobolem, quæ vitiorum sepulcro detinetur, vt Virtutis semitam ingressa, gloriam, & honorem summum consequatur; quam vt Auorum Virtutes, parentum gloria, maiorum vera felicitas. Nam his aculeis agitati adolescentium animi ad labores impelluntur. Quod intuentes primi Collegij nostri Augures; vt discipuli propensius ad Virtutem incumberent;

nè eis Auorum exemplum deesset, statuerunt, v Magistri eligerentur; à Dorchetibus prudentissimis approbarentur, vt postea eos Prefectus confirmaret: vt his rebus ita gestis cognoscerent discipuli quanta esset Virtus, quæ in doctore eligendo tantam diligentiam exigeret. At nè laudabilis, atque perutilis mos desuesceret hominum incuria, ea ipsa, quæ Magistri electi proponerent cum approbationibus, & confirmationibus, vt in libros referrentur, religiosissimè cauerunt: atque ita à mortuis eruditi honestissimam posteri, & Virtutibus refertam vitam instituant. Hos igitur libros tibi reponam, vt videas quanti Virtutem fecerint primi Ethrusci. Quos libros, licet commendatione non egeant, attamen, quia eos maximi estimo, plurimum commendo. At hoc scito, quod si quis aut hos libros, aut quasuis alias scripturas, vel monumenta, vel Penates, aut reliqua, quæ reposui, & reponam, nisi tu liberè concesseris, alicui reuelauerit, quisquis fuerit, damnum patietur vel fame, vel fortune. Si verò aliquid te inuito arripuerit, vel quouis modo protulerit in lucem, & fame, & fortune bona adeò periclitabuntur, vt eum hoc egisse pœniteat: & quò plura furabitur, eo magis pœnas dabit, & si omnia sibi adscripserit inhonestè cadet; nam hæc tibi reposita esse scias: Verum si quis te permittente, vel vel partem, vel totum reuelauerit, aut palam fecerit, nec minimum quidem detrimentum patietur; dummodo non inuitus concesseris.

Augurum Scriba Prosperus Fesulanus.

HÆc ego, ab Auguribus Magister electus, vobis, Dorchetes, propono, quæ, vt approbetis, rogo.

A

XLVI
Scarith
die xvij.
Septem. b.
MDCXXXV

B

C

Quot in
vnaquaq.
Magistr.
electione
Scriptor.
tot diuersi
sunt cha-
racteres.

Ignauus est dux, qui religionem contemnit, & nunquam hostes superabit; immò superabitur.

Magister Equitum, & duces seueritate milites regant.

Difficilior est gubernatio Reipublicæ tempore pacis, quam belli; nam tunc necessitas, timor, & hostis docent.

Externus hostis ciuili discordiæ vtilissimum est remedium.

Metus maioris mali aliquando præfenti malo consulit.

Plebis seditio paulatim potius flectatur, quam subito frangatur.

Seditionis duces illicò sunt tollendi.

A Vulterranae Reipublicæ vtilius semper fuit vnus imperiù, quam multorù.

Præsidum vicissitudo salubris est Vulterranae Reipublicæ.

Quæ supra scripta sunt, & Magistro, & sapientissimo viro mihi digna videntur, eaque non modo approbo, sed etiam atque etiam commendo. Ego Neuius Saucius Senator Fesulanus, Dorchetes.

Ego Temius Scatemius Senator Lunensis approbo.

Ego Aulus Ardenus Ciuis Veronensis.

Ego Meuius Cratius Mantuanus approbo.

B Ego Caius Seruilius Romanus, Vulterrani Collegij Præfectus Occum Pomarium Senatorem Vulterrannum Magistrum confirmo Lucio Cornelio Lentulo, & Publio Iulio Appu-

LO. ROMANIS. CONSULIBVS

C ego sarcus. dispolius
cortonenis augurum
scriba anno ciccicic
XLIII scripsi

Qualis esse debeat in collegio Augurum magister ipsius Magistri signum indicat: nam Virga, quæ in eo conspicitur iustitiam, potestatem, & auctoritatem denotat: oculus autem, qui est in summitate ipsius Virgæ, indicat vigilantiam, & prudentiam: ala verò doctrinam demonstrat, & scientiam, quibus alijs præcellere debet: manus, quæ labores significat, hoc Magistro insinuat, ut labori non parcat, ut semper discipulos exerceat: sidus, cum sit cœlestium imago probitatem, & religionem, quæ Magistrum cœlestibus similem reddant, ostendit: duo characteres innuunt, ipsum obscura interpretari debere. Iure igitur id statuere maiores, ut prudentissimorum Dorchetum se discussioni subijciat Magister: ideò hæc vobis propono Augurum prudentiores, ut optimè perpendatis, an supradicta omnia in me vigeant, adeò ut dignus sim, qui Magister approber.

Mundum vnicum esse.

Plures Mundos inueniri impossibile videtur.

Cœlum principium habuit, nec corrumpi potest.

Cœlorum duplex est motus.

Princeps, qui non est clemens, Tyrannus.

Imperans comis sit in socios, mansuetus in hostes.

Prudens iracundiam moderatur.

Negocia homines prudentiores, & eloquentiores efficiunt.

Securum non est omnia onera, & munera Reipublicæ vni soli committere.

Nulla virtus sine labore.

Omnium scientiarum parens labor.

Virtutem natura consequitur honor.

Præclarus ille est, qui sanguinis ingenuitati virtutem coniungit: at monstrum horrendum, qui claris natalibus ortus virtutis hostis vitijis fœdatur.

Ego Anius Moriconius Senator Vulterrano, & Augurum Dorchetes Aruntem Petronium Magisterij dignitate dignissimum iudico.

Ego Orcus Venesus Vulterrano Aruntem Petronium patritium Vulterrano doctissimum cognoui, & ad Magistri munus exercendum aptum.

Ego Vffus Lodius Volsinius Augurum Dorchetes.

Ego Antes Entellius Genuensis Patritius.

Ego Turrenus Felsinius Senator Vulterrano Augurum Præfectus.

Ego Ennius Cecinna Scriba subscripsi anno cico cico iocxlx.

Imperium est nobilissima seruitus.

Sicut humanum corpus sine capite non potest permanere ; sic Respublica sine gubernante , vel Præfide , vel Principe .

Principis dignitas nec superba , nec abiecta sit .

Princeps sit iustus , æquus , clemens , & Religiosus .

Princeps si velit amari à populo , populum amet : amor namq; populi gloria , salus , & fundamentum Principis .

Princeps libenter exponere debet pro subiectorum commodo , & vtilitate propria bona , propriam salutem , propriam vitam .

A Princeps subiectorum iniurias vindicet ; proprias dissimulet ; pudicitiam defendat ; delinquentibus ignoscat .

Pacta , conuentiones , & promissa qui non obseruabit , non modo à Principatu ; sed etiam à Senatu rejiciendus est .

Fundamentum Principatus est liberalitas .

Prudens Princeps , finitimos populos augeri , non finat .

Principum pernicies adulatio .

Difficillimum est cauere nè ab adulatoribus quis decipiatur ; nam adulatio adulatum delectat .

B Possidonius panecij filius , ab omnibus vestri Collegij Auguribus Magistri electione honoratus , hæc vobis , Augurum prudentissimi , proposuit , vt , si placent , approbetis .

Ego Titus Falerius Ciuis Vulterrano , & Dorchetes approbo .

Lucius Placentinus cognomine Ciacus approbat .

Marcus Arnamius patritius Vercellensis , & Dorchetes approbat .

Quintus Saluius Parthenopæ Ciuitatis Ciuis .

Alcus Lodius Vollinius Augurum Præfectus confirmat .

C

Ego Mozus Torcius Senator Arretinus , Scriba scripsi Anno Vulterrano
CIC CIC ICCLV.

Optimus Magister non ignorare debet diuina , nec humana ; ideò optimè institutum fuit , vt magistri Collegij Augurum doctrina à Dorchetibus iudicetur : ast ego ad Magisterij munus electus , licet tanto honore me indignū cognoscam , vt Augurum erga me humanitate non abutar , hæc propono .

Vna omnium est natiuitas ; vna mors .

Vita nostra est operatio .

Felicitas est obliuio malorum .

Non sagax, sed prudens est bonus .

Dulcis est memoria laborum .

Nulla felicitas, quæ careat libertate .

Libertatis fomentum Leges .

Discordia omnium rerum est maxima perniciēs .

Liberalitas est comes concordiae .

Nil foedius Auaritia .

Ego Marcus Marcellus Romanus Vulterrani Collegij socius, quod Titus Mellicus scripsit approbo .

Ego Mecenas Cecinna Dorchetes approbo .

Ego Quintus Accidius Patritius Lunensis approbo .

Ego Marcus Cronius Capuensis .

Ego Tatus Dufius Obricolensis Præfectus Titum Mellicum Tarquiniensem Magistrum approbatum confirmo .

Ego Caius Arucius Tusculanensis, Augurum Scriba Vulterrano Anno cicciciciclxj. scripsi .

Perfius Flaccus cum sit ab vniuerso Augurum Collegio in locum Titi Mellici prædefuncti subrogatus, vt, an confirmandus sit, probetis ad præscriptum Legis, hæc vobis Dorchetes proponit .

Patria nil dulcius, nil charius .

Pro Patria nullum incommodum graue .

Qui contra Ciuem arma sumit, ingratus, & iniustus est; ideò è Patria expellendus .

Proditores etiam hostibus exosi sunt .

Praui mores non castigati semper peiores fiunt .

Damnum aliquando vtilitatem parit; nam prudentiores reddit .

Bona fama aliquando non minus perniciosior, quam mala .

Inuidus non lædit; attamen inuidiam vitare bonum est .

Post voluptates tribulationes, & dolores sequuntur .

Suis similem moribus quisque amat .

Ego Marcus Marcellus Romanus in Vulterrano Augurum Collegio socius,

quæ

quæ supra à Persio Flacco scripta fuerunt approbo .

Ego Mecenas Cecinna Dorchetes approbo .

Ego Quintus Accidius patritius Lunensis, Augurum Dorchetes approbo.

Ego Marcus Cronius Capuensis .

Ego Tatus Dufius Obricolensis, Præfectus Persum Magistrum confirmo .

A

Caius Arucius Tusculanensis, Scriba anno post Vulterram conditam .
cio cio ioCLXij.

C Oribantes Moriconius hæc politica Præcepta vobis, optimi Patres, proponit, quæ, si digna iudicabitis, eum Magistrum Collegij approbetis. Præsides, & Governatores Reipublicæ Populi voluntati seruiant. Mali mores, & abusus populi non illicò sunt mutandi, sed moderandi. Præsides, & Præfecti moribus, & ingenio populorum, quibus imperant, indulgeant.

B

Cum finitimis populis potentioribus semper omnibus viribus amicitia conseruanda est.

Melius est parcere hostibus, quam in eos sæuire.

Desperatio instaurat vires; igitur cauendum est ab hostibus extrema audentibus.

In ciuilibus bellis victoria est perniciofa, & vituperanda.

Calumniatores maius incommodum afferunt Reipublicæ, quam Hostes, Fames, aut Pestis.

Ego Titus Veturius Graccus, Dorchetes Vulterranorum Augurum supra-scripta approbo .

Et ego Ennius Volufius Patritius Vulterranus, & Dorchetes .

C

Item ego Occus Olanius .

Ego Iafius Blandus, Aquilonius Ciuis .

Ego Tatus Etalius Præfectus Coribantem Magistrum confirmo .

Ego Caius Vdernius Ferentinus, Scriba scripsi anno Vulter. cio cio ioCLXvij.

Magi-

Magistri quali tubicines ad scientiarum certamina discipulorum animos excitare, atque incitare debent; verum, si tuba rauca sit, ad risum, ad iocum potius quam ad prælium milites allicit: ita Magistri ingenium, si rude sit, nequit iuvenes ad virtutes incitare; ideò optimè, an Magistri nostri Collegij tuba sonora sit; idest an eius probitas, an doctrina ad hoc munus idonea fuerint, à Dorchetibus periculum fieri nostræ Leges præcipiunt, quarum obseruantiam vt seruem, hæc vobis propono.

Audaces multa sæpißimè adepti sunt.

Multa difficillima experientia faciliora demonstrat.

Subita etiam fortes deterrent.

Ira summa infelicitas est.

Iracundus à stulto nihil differt.

Magnanimus aduersitates contemnit.

Magnanimus est, non qui se vindicat de iniurijs, sed qui vindicare potuit, & pepercit: maxima enim vindicta est ignoscere.

Superbia hostis virtutum omnium, vltima hominis perniciës.

Superbus simillimus est feris.

Ego Artabanus Venesus patritius Vulterranus, & Dorchetes superscripta approbo.

Ego Astrus Borosius patritius Mediolanensis.

Ego Corath Ferosius Ciuis Panormensis Siculus, Vulterranus Dorchetes approbo.

Ego Corus Belius Phænianius Ciuis, Dorchetes approbo.

Ego Nuccius Aredius Cæritis Augurum Præfectus Vacuum Cetium Car-nensem Magistrum confirmo.

Ego Turnus Vianus Nepesinus, Scriba subscripsi anno à Vulterre ædificatione cio cio iclxxij.

Magisterij magnitudo tanta est, vt illius non ignari ab hoc onere se liberos exoptent: at contra tanti ponderis ignari, etiam, quæ non didicerint præcipere concupiscunt. Sed, nè hoc in Collegio nostro accidat, statutum à maioribus religiosissimè à nobis obseruatur; vt & indocti ab hoc onere reijciantur, & docti ad hoc munus, etiam inuiti compellantur. At quis à sanctissimis Auguribus electus inuitus munus suscipiat? igitur ego nec labores recusabo.

cuso; nec si velim possum recusare; sed vtrum dignus sim, qui Magister confirmet, probetis, hæc exhibeo Dorchetes prudentissimi.

Omnia mors superat, virtus sola resistit.

Baculum senectutis sunt litteræ.

Sapiens est ditior Regibus, fortior quoque robusto.

Omniū fortissimus, qui curas, doloresque simulare nouit.

Vir fortis in tribulatione solidatur.

Nullus supra vires periculum faciat; nam hoc temeritatis est.

Nihil sine labore acquiritur.

A Æmulari, non inuidere quis debet virtutibus.

Ocium est hominis sepulcrum.

Ocium luxuriam nutrit.

Luxurioso pœna est luxuria.

Luxurioso proximum est exitium.

Ego Coribantes Moriconius Dorchetes Messium Farsium patritium Fesulensem Magistrum electum approbo.

Ego Vacus Cetius Cuius Carnensis approbo.

Ego Oscus Burius Cuius Pisensis.

Ego Titus Chifius Suanensis, Dorchetes Vulterranus approbo.

B Ego Artabanus Venesus, patritius Vulterranus, & Augurum Præfectus confirmo.

Ego Caius Manuceus Vulterranus Cuius, Ethruriæ colonus anno
CIC CIC ICCLXXIX.

C **N**Os socij sacrosancti Collegij Augurum Messium Farsium patritium Fesulensem iterum in sex annos sequentes Magistrum eligimus, quam electionem, prudentes Dorchetes nostri, si vobis videtur, approbate.

Ego Mozzus Garbius Cuius Vulterranus, Emporiensis colonus, Augurum. Subscriba hanc deliberationem scripsi.

Ego Antius Fidentius Patritius Vulterranus, & Dorchetes approbo.

Ego Aulus Flaccus Patritius Vulterranus, & Dorchetes approbo.

Ego Elbius Entellius Genuensis, Senator approbo.

Ego Mecius Sidirius Cuius Iaderensis, in Collegio socius, & Dorchetes approbo.

Ego Hirlogus Torbonus Perusinus, Augurum Præfectus, confirmo.

Ego Segeptus Marmuccins Vetulonienſis, Augurum Scriba ſcripſi
cicicicic LXXXV. Vulterræ in Collegio.

*Proſperus Feſulanus hæc reponit, vt optimè
cuſtodita cuſtodias.*

Nihil eſt, ſapientiffimi Patres, maioris utilitatis alicui Reipublicæ, quam
adoſcentes, vel ignorantes docere, atque erudire: nam ſicut paren-
tum ope corpora; ità mentes Magiſtri eruditione formantur. Ego autem ad
Magiſtri munus electus hæc vobis proponam: quæ ſi digna veſtri Collegij Ma-
giſtro iudicaveritis; & me Præfectus confirmaverit, pro viribus curabo vt di-
ſcipulorum animos honeſta delectent; turpia verò offendant.

Ratio prudentis eſt domina cupiditatum, & voluptatum.

Nullus vir dici poteſt, qui non eſt fortis.

Mortem ſibi conſciſcere ignavi hominis eſt.

Fortunæ nulla fides.

Audaces magis quam timidi laudandi ſunt.

Viros lacrimæ dedecent.

Patria prima poſt Deos.

Nihil dulcius, & glorioſius, quam mori pro Patria.

Qui concives non amat, Patriam odit.

Nihil melius habet Ciuitas, quam amicitiam.

Vnus animus eſt amicorum, & eadem anima.

Immodicus amor nonnunquam in odium vertitur.

Ego Taſcus Dándolius Vulterræ Augurum Dorchetes approbo, &
commendo, quæ ſupraſcripta ſunt.

Ego Monſus Oldinius Senator Rauennatenſis.

Ego Luris Brenius Ciuis Senenſis Gallus approbo.

Ego Segeptus Babulius Pi- Dorchetes
approbo.

Ego Aulus Flacc- Augurum Præ-

. blium Quintil- Romanum.

A

XLVIII.
Scarith
Die xix.
Septemb.
MDCXXXV

B

C

Ego Moricus Mo-,...stro Scornelli post Vulterræ cio cio icxcij.

S Antissimi Dorchetes, vt nostri Collegij mos est, hæc, quæ sequuntur, vt approbetis, propono.

Quæ sis dicturus, aut facturus perpende prius.

A Consilium esse debet Reipublicæ vtile, consulentibus gloriosum, & effectu promptum.

Prælia non minus consilio, quam armis sunt perficienda.

Consulentes patienter audiant, & diligenter interrogent.

Aliquando consulere non est bonum.

Pertinacia voluntatis ambitio vocatur.

Obstare nonnunquam laudabile.

Lentè deliberes; cum deliberatum fuerit, celeriter facias.

Nimis credentes pluries decipiuntur.

Nemo non bonus prudens.

B Ego Ascus Olanius Vulterræ Patritius approbo.

Ego Meuius Pellius Ciuis Sueffanus, Dorchetes approbo.

Ego Accesus Ossius Sulmonensis approbo.

Ego Ennius Maccius Mutinensis.

Ego Marcus Minutius Romanus Caium Dándolium Magistrum à Collegio electum; à Dorchetibus approbatum confirmo.

C Ego Aruns Farsius Fesulanus, Augurum scriba scripsi anno cio cio icxcvij. à Vulterræ ædificatione.

C iuitas non potest vocari, quæ inimicos repellere non potest.

Ciuitas, quam leges non custodiunt, citò decidat necesse est.

Si Leges non essent, homo nihil distaret à brutis.

Ambitione pestis maior non est in Ciuitatibus.

Calumniator tanquam veneficus est ab Vrbe pellendus.

Amicitia leges, & virtutes superat. Ambitiosus paucos habet amicos.

Illustrem, & præclarum virum clementia decet .

Inconstantes è Republica eijciendi sunt .

Nihil prodest acquirere, nisi adepta custodias .

Magistratus non ad perniciem, sed ad defensionem Ciuitatis inuenti sunt .

Hæc sacrosancti Dorchetes, vt approbetis propono .

Ego Titus Glosius, Patritius Perusinus, Augurum Dorchetes Lucium Sorosium, Vulterrannum Senatorem, Magistrum electum approbo .

Ego Docus Rifinius, Ciuis Vulcerensis Hister, Dorchetes .

Ego Nirbosus Curicus Narbonensis .

Ego Arnus Fregus Arpinensis .

Ego Lucius Virbius, Senator, Cremonensis confirmo .

A

Ego Vlcius Maffus Vulterrannus, Collegij Scriba scripsi anno cio cio iocciij.

B

Nisi cultoris solertia solum quamuis optimum colendo exerceat, atq; in eo ferat optimum semen, nullum fructum potest afferre bonum: sic optimi ingenij vbertas: nisi egregius Doctor, & sapientissimus institutor optima præcipiendo exerceat, nullum virtutis fructum afferre potest. Quarè sapientissimus Tagot Ethruscorum Rex, & Maximus Aruspex, qui Collegium nostrum instituit, cuius ipse fuit caput, Magistri munus alijs præferendum censuit: sed, nè hoc munus indigno conferretur, statutum est, vt Collegium eligeret, electum Dorchetes, si idoneus esset, approbarent, approbatum Præfectus confirmaret: ideò hæc vobis propono.

Bonus Ciuis patriam quamuis vilem, quamuis malam semper debet extollere, & laudare .

C

Qui patriam vituperat, se ipsum vituperat .

Non patria, sed patriæ amor, & ciuium dilectio ciuem facit .

Animus, non locus, non natura ciuem ab hoste distinguit .

Obseruantia Legum salus est Reipublicæ .

In Republica sunt necessaria imperium, & obedientia .

Qui alijs imperat, nisi se contineat, nec alios continere potest .

Imperantes nimis indulgentes peccant .

Seuerior iustitia fit iniustitia .

Violentum imperium citò deficiet .

Elbius Cecinna Senator Vulterrano approbat.

Titus Plinius Veronensis approbat.

Et ego Tadius Lepidus Regiensis, Dorchetes approbo.

Ego Nuccius Fufius Cuius Adriensis, Dorchetes.

Segeptus Dispolius Cortonensis, Præfectus confirmat.

A

Ego Occus Burius Pifensis, Scriba anno Vulterrano cio cio icccjx. sub signa-
ui, & exemplar Elbio Mauro Scribæ signo signatum tradidi.

E Go Cranus Prifius patritius Patauinus vestri Collegij Magister electus
hæc vobis, sanctissimi Dorchetes, propono.

Qui Deos non timet, non fortis, sed stultus.

Vitium maximum est iactantia: iactator namque se, laudando, vituperat.

. . . . adulari pessimum.

Exteriorum modica laudatio, & præsertim hostium pluris æstimatur, quam
charorum, & familiarium.

B

Ab adulatoribus magis, quam ab inimicis, tibi cauendum est.

Magnanimi est mereri laudem, sed laudem spernere.

Innocentia timoris expers.

Oculis magis, quam auribus, credatur.

Adolescens mutus sit apud Reges, & apud Senes taceat.

Ineptus senex prudentior est quouis prudentiori adolescentulo.

Iuvenes nimium, vtilius senes loquuntur.

Nulla maior cura, nullum maius solatium est, quam liberi.

Quod scripsit Cranus ego Caius Manlius Romanus, Dorchetes Vulter-
ranus approbo.

C

Ego Titus Felsinius Senator Vulterrano approbo.

Ego Titus Cefius Vulterrano approbo.

Ego Ornus Fufius Bolsinensis, Collegij Dorchetes approbo.

Ego Elbius Maurus Præfectus Magistrum Cranum confirmo.

Ego Caius Alerius Vulterrano Civis, Collegij Scriba subscripsi
Anno cio cio ioccxv.

PRæfidi perniciosissimum est ordinationes, & leges maiorum mutare.
Princeps amore, Magistratus timore populos regant.

Pace magis, quam bello Civitas augetur.

Melius est obstare, nè quis delinquat, quam delicta punire.

Fortes iniurias subito obliuiscuntur.

Nihil foedius, quam iniuria alijs illata in auctorem reiecta.

Ira rationem abscondit.

Ira, ubi vires deficient, maxima pœna est.

Ira, quæ est rationis comes ad multa egregia facinora animat.

Adolescentis animus laudibus, & præmaturis honoribus ad superbiam extollitur.

Obedientia omnibus rebus præstantior.

Impudicus amor hostis est bonarum artium.

Impudentia ingratitude foror.

Bella, & discordiæ ex diuitijs oriuntur.

Diues avarus est inops.

Nimum prodigi culpandi.

Hæc vobis, Dorchetes prudentissimi, proposui, non quod ad nostri Collegij munus sustinendum me idoneum nouerim, sed nè Augurum in me benevolentia ingratus videar.

Ego Vospicus Atrarius, Senator Vulterrano, Lucium Alerium Civem Vulterrano dignum esse Magisterij munere, assero.

Ego Iasius Torbonus Senator Perusinus, Augurum Dorchetes.

Ego Meuius Visehius Senator Mediolanensis, Tuscorum Augurum Dorchetes.

Ego Torcus Cugius Vadenfis Colonus, & Dorchetes.

Ego Lucius Ercufus Sutrinus, & Vulterrano Collegij Præfectus Lucium Alerium confirmo.

Ego Meuius Maurus, Patritius Vulterrano, atque Augurum Scriba subsignavi Anno cio cio ioccxvj.

Dorchethes sacrosancti, vniuerso Collegio placuit, vti scitis, me quamuis senem iterum Magistrum munere honorare: ideò, quemadmodum nostræ antiquissimæ Leges præcipiunt, hæc propono, quæ (si vobis placuerit) approbetis.

De Dijs differere humanum non est; nec id capit humanæ mentis coniectura.

Mundus facer est, finitus est, sed infinito similis. Cælum mouetur.

Sol Cæli rector, & siderum, anima mundi vocari potest.

Nox est umbra.

A Sidera terreno humore pascuntur.

Sol, & sidera nostros oculos offendunt, nam splendor sicut ignis adurit.

In tenebris, quæ sunt in luce videmus, quia lucidus aër purgat, & expellit umbras: verum niger aër, quod est in tenebris, cum simus in luce, nos cerne-re prohibet; nam crassior est, & omnia foramina complet, & vias nostris oculis claudit.

B Ego Lucius Minutius patritius Romauus, Tuscorum Dorchetes, quod in nostra latina lingua Augurum prudentiores sonat, quamuis Elbium Maurum Senatorem Vulterranum, & Martis Sacerdotem, Magistrum iterum electum approbatione non egere clarum sit; nam qui semel fuit ad idem munus approbatus, semper eodem dignus habetur, attamen suæ gloriæ augendæ gratia, quæ scripsit non solum approbo, sed etiam atque etiam laudo.

Ego Elbius Dorius Senator Vulterranensis, & Dorchetes.

Ego Titus Sempronius ciuis Romanus, & Colonus Castrensis, Dorchetes.

Ego Lucius Isuius ciuis Camertinus, Vulterrani Collegij Dorchetes.

Ego Titus Cæcilius Metellus Senator Romanus, Præfectus Augurum scripti, signaui, & Elbium Magistrum confirmaui.

C

Anno post Vulterram conditam cio cio iocccxxvij. ego Ofcus Ancius Veturionensis Scriba subscripsi.

C Vm sim ab vniuerso Augurum Collegio electus Magister, secundum morem, & Legem ipsius Collegij hæc vobis, prudentissimi viri, propono, vt, si placet, me Magistrum approbetis.

Ægritudines cordis aut sunt malegiæ, aut purgeniæ.

Humiditas malegia hominem interficit.

Onichrationi tarda mors sequitur.

Coarctatio humiditatis prohibens dilationem occidit.

Calidum in corde statim hominem perducit ad mortem.

Debilitas, & extenuatio purgeniæ ægritudines nuncupari debent.

Vlcera cordis bothoralia post sanguinis fluxum interficiunt.

Choristh tarditas, & lenitas humiditatem demonstrant.

Choristh velocitas, & frequentia calidum cor significant.

Choristh durities siccitatem ostendit.

Choristh fortitudo, & æqualitas bonam valetudinem.

Choristh inæqualitas, & debilitas pessimam valetudinem indicant.

Qui sæpe irascitur stultus est.

Metus sapientes perturbat.

Iratus veritatem non cernit.

Stultitia est, se occidere propter mortis timorem.

Libertas virtutis socia.

Domesticæ deliciæ virtuti aduersantur.

Paupertas optimum artificem efficit.

Innocens vitam agit securam.

Ego Titus Valerius Romanus, in Collegio Thuscorum Augurum Dorchetes.

Ego Caius Claudius Patricius Romanus, in Collegio Thuscorum Augurum socius, & Dorchetes Prosperum Sabancum Rauennatem patritium approbo.

Ego Artabanus Venesus Vulterrano, atque Dorchetes approbo.

Ego Oldus Barulus Senator Cortonenfis, Augurum Dorchetes approbo.

Ego Nuccius Volturrenus Augurum Præfectus Prosperum confirmo.

Ego Arbanus Encius Russellensis, scriba subsignaui anno cio cio iocccxxiiij. in Collegio Augurum.

SI quis indignus ad aliquam dignitatem fuerit assumptus, ab ea remouendus est; nè vilis Asinus generosi Leonis pelle contactus ludibrium sibi, Reipublicæ dedecus, subditis populis incommodum, hostibus risum pariat: quod, nè accidat in sacrosancto Augurum Collegio, quod non Ethruriæ solum; sed Thusciæ, atque etiam totius ferè orbis maximum decus est, fuit cau-

tum,

tum, vt omnes dignitates, & omnia munera dignis, & probatis viris committerentur: at in primis dignitas Magistri, quæ secunda est; & nisi Præfectus in locum Regis institutoris Collegij successisset, ea prima esset. Igitur si aliæ dignitates dignos viros exigunt, hæc, in qua omnium rerum summa constituta est, cum socios, discipulosque Magister instituere optimè debeat, dignissimis committenda, nè falsa doceant, nè bonos mores deprauent, nè deprauatos foueant. Quare ego Policras Licinius Magister electus, nè postea cum dedecore remouendus sim, hæc vobis, Dorchetes prudentissimi, propono, vt probetis vtrum dignus sim, qui confirmer: at, si onus valdè mihi formidabile, subterfugere possem, nec experimentum de me exhiberem.

A

Ex causa irasci laudabile: sine causa execrabile.

Si vera subest irarum causa, non irasci vituperandum.

Virtus sola laudabilis.

Animorum coniunctio est ab astris, & si virtute coniungitur, non soluitur; quia virtus æterna est, nisi mors, vel potius ipse motuum motor dissoluat; si vero vitij fouetur, citò corruet, vitium enim nunquam permanebit.

Vnà duorum astrorum societas aduersos hominis nixus reddit inopes, si ex eadem virtute ortum habeat; & licet homo ea disiungere conetur, nihil efficiet, nam mors nec disijnet, quos Cælum, & ipsa virtus iungit; immò absentia tristior magis coniunget: cum verò astrum in alterum grauissimo crimine non semel, & iterum errauerit, quod difficile; nam amicus amico donat errata, forsitan amicitia nodus dissoluetur.

B

Quilibet contra proprium astrum ibit facilè, contra alterius nunquam.

Expertus mala fit ferè prudentior.

Qui detractorem alit, viperam nutrit.

Qui adulatores audit, ferrum sibi acuit, quo infelix ipse peribit.

Non vtilem Reipublicæ nunquam natum fuisse, præstaret; at perniciosum exterminari oportet.

Ego Curuis Farsius Fesulensis, & Collegij Dorchetes Policratè approbo.

Ego Clarius Quintius Dorchetes Collegij.

C

Ego Caius Ronzonus Mantuanus, Collegij Dorchetes.

Ego Surich Traponus Clusinus.

Quæ Policras Arretinus proposuit ipsum dignissimum demonstrant; idè approbo ego Titus Valerius Romanus, & Collegij Vulterrani Præfectus.

Ego Macorifius Pomarancij Colonus, scriba anno Vulterrano
cio cio icccxxxix.

Plures libros reposui, in quibus sunt Magistri Collegij nostri; eos tibi plurimum commendo; nam scientia pleni sunt: verum hunc præ ceteris tibi commendo, quia ceteris præstat, quod in eo est Magister meus Esar, cui plurimum debeo Ego Prosperus Fesulanus.

XLVII.
Scarith
Die xvij.
Septemb.
MDCXXXV

Sicut strenuus Imperator esse non potest, qui prius miles non fuerit; ita nec bonus Magister esse potest, qui discipulus prius non sit: quapropter à Doctissimis Dorchetibus Augurum Magistrum approbandum esse, rectè factum est. Ego igitur ad munus electus, hæc vobis proponere audeo.

A

Qui vitute potiri desiderat voluptates fugiat.

Sicut cibus corpora; sic animos labor nutrit.

Seruus magis, qui cupiditatibus, quam qui hominibus seruit, dicitur.

Diues non est, qui habet opes, sed qui non habet cupiditates.

Infelicioer nullus auaro.

Paupertas, & miseria solæ inuidia carent.

Propter virtutes inuideri solatium.

Inuidus sui est acerrimus hostis.

Indignos laudare malum est.

Si quis velit amari, laudari, & honorari liberalis sit.

Bonis benefacere maximum est commodum.

Ego Lucius Æmilius Romanus, in Collegio socius approbo, quod Alcus Maurus scripsit.

B

Ego Titus Atrarius Patritius Vulterrano, & Dorchetes approbo.

Ego Lartes Tolumnius Senator Clusinus, & Augur.

Ego Dymus Rubonius Leontinus Ciuis; & Dorchetes Thuscorum Augurum approbo.

Ego verò Titus Horatius Venusinus, Collegij Vulterrano Præfectus confirmo.

C

Ego Lucius Cranius Patritius Senensis, Augurum Scriba anno Vulterrano
cio cio icccxlvi. subscripsi.

E Go electus Magister hæc vobis Dorchetes, propono.
 Spes dominandi in arduo posita est; verum illi, cui est ingressus, facilis est ascensus.

Magnanimus inuidiam, & arrogantiam effugere debet.
 Homini, prauo maiora meritorum cupienti, dominari seruire est.
 Nulla tam moderata cupiditas, quæ ad maiora non aspiret.
 Cupidus, & auarus seruitutem agunt infelicissimam.
 Diuitiæ auaris molestias, & sollicitudines afferunt.
 Nobilis est virtutes, & diuitias retinere maiorum.

A

Nulla nobilitas, quam non alit virtus.
 Ciuium concordia amicis fiduciam, & inimicis metum auget.
 Improborum concordia citò in dissensionem vertitur.

Ego Azzus Moriconius Senator Vulterrano, Augurum Dorchetes approbo.

Ego Aulus Maurus Senator Vulterrano, Dorchetes, quod Morgetes Magister electus proposuit, approbo.

Ego Neuius Tursianus Dorchetes.

Ego Cifius Sucinat Panormitanus Ciuis, atq; Augurum Thuscorum Dorchetes.

B Ego Marcus Cornelius Romanus, Vulterrani Collegij Præfectus Morgetem Virbium Cremonensem, Magistrum electum, & approbatum confirmo.

Ego Prosperus Magnesius Senator Populoniensis, & Augurum Scriba anno Vulterræ ciccicccccclj. scripsi.

C

Q Vò magis quis dignus est, Dorchetes prudentissimi, eò magis se dignum esse monstrare debet: quare optimè à maioribus nostri Collegij sancitum est, vt Magister, cuius dignitas prima est post Præfectum, antequam confirmetur, aliquid proponat, vt à vobis approbetur, & inde à Præfecto confirmetur: ideò hæc propono.

Diues raro sapiens.
 Assiduus labor etiam difficillima efficit.
 Incuriosi homines nihil adquirent.
 Auarus sui ipsius hostis immanissimus.
 Sicuti lucem secuntur tenebræ, ita voluptates pœnitudo.
 Nihil homini iniquius, quam ficta amicitia.

In optimè meritum ingratus è Republica eijciendus, ab hominum confortio segregandus, è vita exterminandus.

Pauper virtutibus refertus ditior ignaro diuite.

Pecunia, & virtutibus comitatus duplex diues.

Virtutes veræ diuitiæ.

Ego Orchus Maurus, Augurum Dorchetes, Neuium Turfianum magistris munere dignissimum iudico.

Ego Neuius Volusius Patritius Vulterrano, & Dorchetes.

Ego Lucius Scaurus Patritius Bononiensis.

Ego Titius Relatius ex Pontia.

Ego Antius Vesulius Præfectus.

A

Ego Aulus Licinius Augurum Scriba anno cio cio iocclvij. à Cethim ædificatione subscripsi.

B

Optima ratione, sanctissimi Patres, cautum est, vt is, qui alios docere debet, suæ ipsius virtutis aliquod ijs, ad quos spectat, indicium præbeat, nè, qui discipulum adhuc esse non nouit, discipulos edocere præsumat: quare ego ab vniuerso Augurum Collegio Magister electus hæc vobis, Doctissimi Dorchetes, qui in hoc totius Collegij vices sustinetis; vt, si me aptum ad erudiendos discipulos cognoueritis, pro vestra humanitate confirmetis.

Imperij fundamentum est virtus.

Nemò felix nisi doctus.

Virtus nec senescit, nec marcescit.

Gloria malorum citò in ignominiam vertitur.

Impij semper timent.

Ipsa improbitas impio summa poena est.

Melius est laudem mereri, quam laudari.

Melius non laudare, quam adulari.

Boni ad virtutes præmijs; mali autem poenis sunt prouocandi.

Sine fide nihil firmum, nihil stabile.

Ex virtute nascitur honor. Melius est ignorare, quam errare.

Ego Aulus Flaccus Vulterrano Senator, Collegij Augurum Dorchetes Lucium Scaurum Bononiensem nostri Collegij Magistrum electum ad hoc munus aptum, esse censeo.

C

Ego Ornus Cepis Senator Perusinus, Dorchetes.

Ego Genuinus Forcus Patritius Genuensis, Dorchetes.

Ego Titus Burius Ciuis Pisensis, Dorchetes.

Ego Ascus Petronius Vulterratus Augurum Præfectus Lucium Scaurum
Magistrum confirmo.

A

Ego Tarcon Mantuanus Scriba subscripsi, & ipsi Lucio exemplar dedi anno à Vulterræ ædificatione ccc ccc & iccc lxiij.

Imperitus Artifex si molem aggrediatur, antequam ad culmen perueniat, eadem concidat oportet. At nè corruat virtutis ædificium, quod in adolescentium animis construendum est, maiores nostri sanciuere, vt Magister electus non prius confirmetur, quam de eius scientia constet: quare prudentissimi Dorchetes, hæc vobis discutienda propono.

B

Stultus est, qui alijs præcellere præsumit; idè non est idoneus ad gubernandam Rempublicam.

Sapiens est, qui multos se sapientiores inueniri putat.

Magis interest Reipublicæ auxilia petere ab extraneo, quam à potentiore vicino.

Senator vtilitatem Reipublicæ cognoscere, eamque proprijs commodis anteferre debet.

Æterna erit ea Respublica, quæ hominum non lapidum arcem habebit.

In Republica nullus auctoritatem, quam non habet exerceat.

Clemens vtilior est Reipublicæ, quam iustus.

Ambitio seditionem parit.

A felicitatibus magis, quam ab infortunijs, & miserijs corrumpimur.

C

Vnicus Princeps in Republica, vnus imperator in bello sit, multorum namque imperium Ciuitati perniciosissimum.

Ego Volturrenus Cecinna Senator Vulterratenus, & Augurum Dorchetes, quæ proposuit Meuius Volusius Magister electus approbo, atque eum, qui sit Collegij Magister, dignum iudico.

Item ego Caius Pomponius Senator Bononiensis, & sacrosancti Augurum Collegij socius, & Dorchetes.

Ego Claudius Catullus Veronensis.

Ego Lucius Taccus Prænestinus, socius, & Dorchetes.

Et ego Orcus Maurus Præfectus Neuium Magistrum confirmo.

Ego Arcus Modius Cuius Vulterrano, & Pomarancij Colonus, Collegij Scriba subscripsi, & de more Neui exemplar dedi anno post Vulterræ ædificationem ioccc lxx post cis cis.

A

Neuus Volusius in Magistri munere, ita se gessit, ut mereatur à nobis confirmari; præsertim in his calamitatibus, quibus immani Sylla agente premimur: quare prudentes Dorchetes, hanc confirmationem, si placet approbetis; quod aliàs superiores Dorchetes approbauerint. Ego Orcus Moriconius Cuius Vulterrano, & Scornelli Colonus Augurum subscripsi, quod Collegium decreuit notavi Kalendis Martij.

Ego Ennius Fidentius Senator Vulterrano, & Augurum Dorchetes Collegij Decretum approbo.

Ego Mecenas Cecinna Cuius, & Patritius Vulterrano approbo.

B

Ego Gelius Egnatius Senator Beneuentanus, & Thuscorum Collegij Dorchetes approbo.

Ego Titus Socchius Cuius Asculanus, Dorchetes.

Mihi Lucio Farsio Fesulano, Augurum Præfecto, Collegij deliberatio, & Dorchetum approbatio placent, & Neuium Magistrum iterum confirmo.

Ego Accer Gellius Collegij Scriba subscripsi anno cis cis iocclxxv. dum nimium à Sylla vexaremur.

C

Magistrum perfecto auro similem esse conuenit; Ideò sicut aurum igne probatur; sic Magistrum sapientia Dorchetum probari prudenter institutum est: ideò ego Neui vita functo, quamuis immeritus substitutus, hæc vobis propono.

Aduersa à nobili viro sunt æquo animo ferenda.

Desperatio ignavia nuncupari potest.

Perniciosiores sunt animi ægritudines, quam corporis.

Viros.

Viros lacrimari dedecet, quod feminarum proprium.

Vt in aduersis adiuueris, in prosperis alijs commoda.

In eadem culpa est qui succurrere perituro potest, & non succurrit, in qua qui hominem occiderit.

Diues non est qui diuitias possidet, sed qui bene diuitijs vtitur.

Memoria beneficiorum aeterna sit.

Qui potest corrigere peccantem, & non corrigit, eiusdem culpæ fit reus.

Bestiæ hominum causa generatæ sunt; homines, vt alijs hominibus profint.

Qui hominem lædit, contra naturam facit.

A Ego Ennius Fidentius Dorchetes approbo.

Ego Mecenas Cecinna Vulterrano approbo.

Ego Gelius Egnatius Beneuentanus, Senator, & Dorchetes approbo.

Ego Titus Socchius Asculanus.

Ego Caius Roldescus patritius Mediolanensis Lucio Farsio Præfecto à Syl-
la occiso subrogatus Clementem Alnotium Arretinum Magistrum Collegij
confirmo.

B

Ego Accer Gesius Scriba subscripsi anno Vulterranae Ciuitatis
CIC CIC ICCLXXIX.

C

PRæclarè quidem maiores nostri omnia instituerunt: sed illud in primis, vt Collegij nostri Magister primum post Præfectum locum obtineat, & summis honoribus dignissimus habeatur: quod prudenter factum nullus est, qui negare audeat: nam hoc summi honoris, & gloriæ exemplar intuentes discipuli natura auidi honoris, qui est virtutis præmium, auidius virtutem inquirant: at nè, qui ad tantum honorem eligitur, indignus alicui videri possit, statutum est, vt à quatuor Doctissimis viris, qui Dorchetes dicuntur, idest Augurum prudentiores, prius approbetur, vt inde à Præfecto confirmetur. Ego igitur statutum hoc approbans, & commendans, vt decet, hæc vobis propono, vt videatis, vtrum Esaris electio sit approbanda, vt postea confirmanda: quod si tanto honore dignus videbor, pro viribus conabor, vt electio, approbatio, & confirmatio optimum sortiantur effectum; nam in monendo sedulus; in præcipiendo diligens; in docendo indefessus id efficiam, vt Esarem Magistrum habuisse, pœniteat neminem.

Omnes res ab entibus proueniunt.

Rerum principia inuisibilia, insensibilia, & infinita sunt; quæ nos cognoscere, impossibile videtur.

Principium vnicum est.

Motus, & mutationis principium ipsa natura est.

Nullum infinitum separatur à sensibilibus.

Locus est primum continens, quod in nullo corpore continetur.

Tempus non est motus, sed consistit in motu, & in numero.

Omne quod mouetur necesse est, vt ab aliquo moueatur.

Motus est æternus.

Primus Motor aut immobilis est, aut à se ipso mouetur.

Ego Cambus Dorius Senator Vulterrani, & Dorchetes Esarem approbo.

Ego Clemens Alnotius Patritius Arretinus, Dorchetes approbo.

Ego Maduppius Ibachus, Senator Genuensis, Esarem Volturrenum Vulterrani approbo.

Ego Titus Sarcus Ciuis Aquileiensis.

Ego Oseus Olafius, Patritius Arretinus, Augurum Præfectus.

Ego Menius Sifius, Ciuis Mutinensis, Augurum Scriba anno cio cio iccclxxxj

Quemadmodum ignis aqua extinguitur, ita adolescentium ardor, & propensus ad vitium animus prudentia, & doctrina Magistri extinguentur: ideo Magister nostri Collegij, antequam confirmetur, an ad hoc munus idoneus sit à Dorchetibus iudicari debet; quapropter ego, Dorchetes prudentissimi, in Esaris locum electus, hæc vobis proponam, vt videatis, an sim dignus hoc munere.

Animi bona sunt fides, libertas, amicitia.

Instrumentum principatus, & imperij sunt boni amici.

Nulla pestis maior, quam fraudulens amicus.

Tacitæ inimiciæ perniciosiores sunt, quam apertæ.

Nimia laudatio adulatoris est; ideo reprehensibilis.

Salubria monita principio sunt amara, postea verò iucundissima.

Monitio rara sit, nam monitis assuetum assidua non emendat.

Amicum, cum affligitur, adiuues.

Nè obliuiscaris accepti, sed dati.

Qui beneficium accipit, suam libertatem vendit.

Ego Aulenus Moriconius Senator Vulterrānus Maduppium Ibachium Senatorem Genuensem Magistri munere dignum iudico.

Item ego Lucius Turfianus Senator Fefulensis, Dorchetes.

Et ego Menius Sifius Ciuis Mutinensis, Augurum Dorchetes.

Ego Cifius Coracius Ciuis Carallita Sardus.

Ego Esar Volturrenus Vulterrānus, Collegij Præfectus confirmo.

A

Ego Olbius Pomarius Patritius Vulterrānus, Scriba subscripsi, & Maduppio exemplar tradidi anno post Vulterrā conditam cio cio iccclxxxvij.

B

NE quis, minimè idoneus, aut indignus, Magister huius Collegij eligatur, prudentes Dorchetes instituti sunt, qui mores, probitatem, & doctrinam electi probent. Igitur ego electus Magister hæc vobis propono, vt iudicetis, an hoc munere sim dignus, & ad hoc onus sustinendum idoneus.

Bonus mortem non timet. Mortem nulli exoptes.

Pauperem nè spernas; nam nescis, an pauper futurus sis.

Inhumanum est, calamitatibus amicorum non dolere.

Noli desistere monere amicum.

Arcanum illi, cuius fidei periculum non fecisti, nè committas.

Boni imitandi, mali fugiendi. Malorum consuetudo bonos deprauat.

Turpissimum est id committere, quod in alijs reprehendisti.

Quidquid ad te non attinet, noli inquirere.

Ego Entius Dorius, Vulterrānus Senator, Lucium Messium Perusinum Magistrum electum approbo.

C

Ego Ofcus Olafius Arretinus, & Dorchetes.

Ego Mucius Manuceus Ciuis Vulterrānus, Augurum Dorchetes.

Ego Titus Rosius Amerinus, Vulterrānensium Augurum Dorchetes.

Ego Elbius Dándolius Præfectus.

*Ego Prosperus Vesulius Fesulanus, Collegij Vulterrani Scriba
anno cicciccccxciiij. scripsi.*

*Secundam partem Sententiarum, & Præceptorum Augurum idem, qui
primam reposuit, & tertiam reponet, reponit.*

Lucumones, Præsides, vel Mediasutici curent iustitiam, pietatem, religio-
nem: obseruent Leges: populi onera releuent: bona, vitamq; pro Rei-
publicæ commodo periculis omnibus exponant: Rempublicam tueantur con-
seruent: populum, & plebem defendant: contumelias Reipublicæ illatas vin-
dicent: delinquentibus, qui errorem fatentur, & emendant, ignoscant: ple-
bis amicitiam curent: optimates corrigant: eos, qui in errore persistunt, ca-
stigent: pacem omnibus viribus quærant.

Qui non rectè vixerit; nec alios benè regere poterit.

Non qui multa scit; sed qui scit Reipublicæ vtilia, aptus videtur ad regen-
dam Rempublicam.

Qui Rempublicam administrant præteritorum temporum annales legant.

Reipublicæ Principes nunquam ab Vrbe discedant.

Curent, nè dum publica crimina corrigere volunt, excitent seditiones.

Vt amentur, & timeantur, accusatores munerent, calumniatores damnent.

Optimè gubernatur Respublica ab ingenuis, & optimis viris, qui legibus
parent; quod agunt, intelligunt; ex quibus sunt optima consilia.

Periculosum est Reipublicæ, aliquem quamuis optimum in dignitate con-
firmare.

Plures Magistratus vni committere peiuciosissimum est.

Qui populos gubernant, tam nobilem, quàm popularium animos sibi con-
ciliant; nobilem honoribus; popularium lucro.

Detrectantibus potius, quam cupientibus, dignitates deferantur.

Qui honores, & dignitates non ambiunt, nec curant, eis prælati sunt, qui
honoribus, & Magistratibus gloriantur.

Magistratus subiectorum vtilitati prospiciant.

Qui ad proprium cōmodum Reipublicæ munera administrant, iniusti sunt.

Qui publicum munus exercent, non moueantur ira, odio, aut amore: sed
dum persona publica se induunt, spolientur veste priuati.

Magistratus, & dignitates annuè sint: nam & omnes sperant ex illis conse-
qui; nec superbiunt homines ob diuturnos honores.

Senatores nunquam mutentur.

Imperandi onus est arduum, difficilè, & fortunæ subiectum.

Imperantes coram subiectis nihil indignè agant; nec vilem ostendant ani-

CII.

Scaritb

Die xxv.

Novemb.

M.DC.XXX

VI.

A

B

C

num : nam à populo contemnitur, qui dignitatem suam parui facit.

In Republica Magistratus necessarij sunt.

Magistratum munera sint ad tempus, non perpetua.

Magistratus vtiliores sunt legibus.

Non sint lucrosi.

Nec diuitibus, nec pauperibus, vt plurimum concedantur : sed mediocris fortunæ hominibus ; dummodo ingenuis.

Qui Magistratus administrant non forte, sed delectu creandi sunt.

Qui emit honores, vendit iudicia.

Imperandi cupiditas perniciosa est Reipublicæ, & ambientis.

Munus gubernandæ Reipublicæ voluntarium fit.

Ciuis, qui propter sumptus, vel labores Magistratus recusat, vi exercere cogatur ; & si malè exercuerit grauissimè puniatur.

Qui à Patriæ dignitatibus, honoribus, vel muneribus se abstinere, peccat, nec Rempublicam amat.

Publica vtilitas priuatæ anteferatur.

Nulli ad Magistratus admittantur, nisi idonei.

Qui semel approbatus est, semper idoneus censetur ad idem munus.

Eis, qui in dignitate sunt negotiationes, vel artes aliquas exercere, indignum est.

Respublica, quæ à plebeis gubernatur non durabit.

Plebes amat eos, qui eam decipiunt, & perdunt : beneficientes odit : in periculis timet : in seditionibus nimis audet : quod cupit, nescit : Nobilium mores ; quamuis optimi fuerint, abhorret ; eisque iuste, vel iniuste semper obstat : noua facillè desiderat, & facillè commouetur ; sed facillè ad pristina relabitur, & recurrit.

Nihil est stultius populari multitudine.

Melius est seruire Regibus, quam tollerare sæuitiam intollerantis plebis : Rex namque, licet pro arbitrio faciat, id quod agit intelligit : at plebes non intelligit, & quod honestum est non cognoscit.

Melius est sub potestate hostium, quam plebis arbitrio viuere.

Qui ex vili plebe citò ad diuitias, & honores euectus fuerit ; citò quod adquisierit, amittet, & ignominiosè excedet vita.

Plebes absque capite, licet irata, nunquam tumultum excitat ; sed inani rumore queritur.

Inobedientia populi turbat pacem Reipublicæ.

Loquendi libertas populi amorem consequitur.

Potenti viro perniciosissimus est plebis publicus, & singularis amor.

Qui ex plebe est nobilium fauore non modo audax, sed temerarius euenit.

Natalitia eorum, qui obscuro genere orti ad supremos honores prouecti sunt, manifestat superbia.

Modestia nobilium nullis armis vincitur, nisi honores, & dignitates offereudo.

Nobilitas alia est corporis, alia animi: corporis ex genere, claritate, & virtute parentum: animi verò ex proprijs meritis, & virtutibus.

Nobiliores sunt, qui ex propria virtute fiunt illustres, quam qui ex genere: at ignobilis videtur, qui suis vitijs auorum splendores obscurat. Verè nobilis est, qui cum sanguinis ingenuitate, & maiorum splendore habet virtutes.

Sanguinis ingenuitas inter angustias resplendet.

Sunt sæpius nepotes hæredes virtutum, vitiorumque auorum.

Licet aliquis proprijs meritis ad honores perueniat; id tamen à Republica accepisse dicat.

Stultus, & ambitiosus etiam fortuita ad propriam gloriam attribuit.

Iracundi, vel superbi, quamuis fortes, non sunt idonei ad gubernandam Rempublicam.

Bonus Ciuis omnibus viribus curare debet Reipublicæ, populique conseruationem, honorem, augmentum.

Respublica, quæ certos redditus non habet, citò corruet.

Anima Reipublicæ sunt bona, & pecunia.

Loca inculta, vel à proprijs dominis derelicta, & sterilia Respublica sibi adiungat: non enim æquum est, quod Ciues bona sua perdere possint cum detrimento Reipublicæ.

Ciuum bona, & personæ sunt Reipublicæ subiectæ.

Bona damnatorum publica sint; & eis, nisi in publicis vtilitatibus, vel necessitatibus, non vtantur.

Hostium præda partim ærario, partim militibus distribuatur.

Aduenarum, qui intestati decedunt, bona ad Rempublicam spectant.

Consueta portoria, & vectigalia adimere, vel augere, & Reipublicæ, & Ciuibus perniciosissimum videtur.

Sæuitia imperantium tumultum, & seditiones excitat.

Seditiones ab otio oriuntur.

Otiosus miles vires amittit; & ciuitatem seditionibus replet.

Seditio in principio benignitate fedatur.

Sedato tumultu sæueritate opus est; & duces discordiæ è medio tollantur.

In ciuilibus seditionibus quidquid feceris siuè bonum, siuè malum alij laudabunt; alij vituperabunt.

Vis aliquando necessaria videtur, vt quæta fit Ciuitas.

Vnum corpus esse debet Reipublicæ; vnus animus Ciuibus.

A

B

C

Nullus se immisceat in eo, quod ad se non pertinet.

Vnusquisque propria curet, nec, quod ad suum munus non spectat, tractet: tunc Respublica non confundetur; sed augebitur.

Peregrinus in aliena Ciuitate nihil, præter suum negocium, agat; nihil de alienis inquirat.

Extranei nunquam admittantur ad ius Ciuitatis; ex his namque seditiones oriuntur.

Plures extranei simul conuenire possunt, & rectè Ciuitatem condere.

A Quando Colonia deducitur, curandum est, vt Coloni indigenarum numerum excedant.

Ex nouis vectigalibus, & tributis defectiones populorum oriuntur.

Cum populi deficiunt, victoria in celeritate consistit.

In Ciuem rebellantem, eius priuatus hostis, dux eligatur.

Victoriæ externæ bona Reipublicæ augment, & ciuiles consumunt.

Dux defectionis clam, & citò interficiatur.

Populi discordes, quamuis nulli subditi sint, libertate non fruuntur: magis serui absque domino, quam liberi appellantur.

Reipublicæ libertas in legibus fundatur.

Lex est humanarum rerum domina.

B Magistratus omnes legibus obtemperare tenentur.

Necessarium, vtilissimumque est seruire legibus.

Lex dux est, & ratio rectè gubernandæ Reipublicæ.

Per leges noscuntur crimina.

Tales leges esse debent, quales sint Respublicæ.

Leges consonæ sint moribus.

Boni mores, & consuetudines firmentur legibus.

Abusus per Leges tollantur.

Leges secundum tempus, & arbitrium bonorum in Republica mutari debent.

Vt temporum vices mutantur, ita & mores.

C Aliquando Leges mutantur; verum quæ tollerari possunt tollerentur.

Leges, quas populus custodit, & conseruat, quamuis malæ vllò modo tollantur.

Quæ cum damno, vel sine vtilitate Reipublicæ conuelli non possunt, sustineantur.

Vsus populi conseruetur.

Ex Legibus oritur pax, ocium tranquillitas vitæ.

Homo ad felicitatem natus est; & finis Reipublicæ debet esse felicitas.

Felix Respublica, quæ non indiget Legibus.

Naturalis ratio bonorum pro Lege habetur.

Imperio assuetis, obedire Legibus; nè dum alijs seruire, durum est.

Finis Legis est iustitia.

Iustitia ad Leges, & ad omnes Reipublicæ partes, pacis, & belli tempore necessaria videtur: nam sine iustitia subito res publica, & priuata concidunt, & corruunt.

Ex iustitia, & scientia nascitur quod bonum, & æquum est.

Potestas, & scientia in Republica gubernanda iungantur; nam scientia absque viribus nihil est, & potentia absque scientia pernicies est.

Prudentia est ars bene viuendi, & media inter intellectum, & sensum.

Tempori aliquando cedatur.

Quod facere decreuisti, nè differas facere.

Consilium rectum non ab annis, sed à sapientia procedit: ideò prudenti iuueni potius credendum est, quam ignaro seni.

Tam profunt Reipublicæ consilia prudentum, quam arma fortium.

Nec arma sine legibus, nec leges sine armis diu durare possunt.

Iustitia fit finis belli.

Iusta causa belli est defensio: iniusta verò est cupidò imperij, vel diuitiarum. Bellum iniustum est, si prius non fuerit indictum.

Iniustissimum est bellum, quod, vt ditio amplietur, innocentibus infertur.

Antequam bellum indicatur, scribantur milites; & ijs, quæ ad prosequendum opus sunt, consulendum est.

Ad bellum gerendum necessaria sunt milites, annonæ, arma, pecunia.

Bellum consilio, & prudentia indicatur, tractetur, perficiatur.

Qui sine causa bellum mouent, sed tantum, vt fines dilatent, bona propria amittent.

Prius Dijs immoletur, & Auguria capiantur, & postea arma moueantur.

Ante pugnam ductor animos militum exploret.

Extraneis militibus nè committat pugnam, nam hi lucrum magis, quam belli causam curant: extranei namque prædæ non victoriæ, intendunt.

Nihil peius est in Republica, quam egere viribus alienis.

Nè fidas tumultuario exercitui quamuis magno, quamuis forti.

Serui non militent.

Nè fidas ei, quem læsisti.

Nè credas ei, quem semel infidum cognouisti, licet postea verus, & fidus appareat,

Transfugis nulla fides habeatur.

Vni tantum indico, vel speculatori non est credendum.

Hostes, qui primo impetu fugam arripiunt, cautè persequendi sunt; nam

sub

A

B

C

sub fuga insidiæ manent.

Hostium animos prouocare, vt fortiores, & peruicaciores eueniant, imprudentis est.

Imperator vtatur magis ingenio, quam corpore; plura enim perficiuntur consilio, quam vi armorum.

Dux militum voluntati; Rex populorum desiderio; Prætor ciuium moribus se accomodet; Nam qui odium feminat, non metet amorem.

Insipiens plebes gaudet nouo Imperatore, quamuis malo.

Veterani milites adolescenti Imperatori obedire dedignantur.

A Militum animus donis acquiritur; populi opibus; plebis annona; nobilium honoribus; & omnium blanditijs. & ocij delectatione.

Miles, qui ductori, & Mediastutico non obtemperat capite damnetur: Qui ductorem suum reliquerit: Qui fugam arripuerit: Qui seditionem excita-uerit gladio occidendus est: Qui verò spontè ad castra redierit, flagris tantum cadatur.

Qui metu hostium ægrum se simulat, vt proditor puniendus est.

Fuga suorum maiori molestia afficit Imperatores, quam hostium victoria.

B Cuius, qui in Reipublicæ necessitatibus, cum arma sumere possit, & non sumit, vt proditor habeatur.

Pacta, fides, & induciæ cum hostibus seruari debent.

Prius sub ditionem redigantur, & castigentur qui defecerant, quam cum alijs dimicetur.

Nonnulla sunt metuenda; sed nihil spernendum.

Timor amore est fortior.

Nimia spes semper damnosa.

Insolitæ blanditiæ timorem, non spem afferunt.

Melior est præsens secura seruitus, quam antiqua libertas periculosa.

Melius est prudenter pacem firmare, quam fortiter bellum conficere.

Melius est bellum, quam infelix pax.

C Pax bello conseruatur.

Bella pacis causa geruntur.

Affectus nostri, animique indicia quamuis cælare curemus, non possumus.

Femina aliquid abscondere nolit, nescit, nequit.

Simulatio non celat affectus.

Æmulatio, & amor plus valent, quam leges pœna, vel timor.

Gaudio iungitur dolor; voluptati. * * * *

Quæ in his chartis plumbeis sunt notata, reliquit in Collegio nostro Pythagoras Græcis literis; quæ postea Elbius Verus Etruscis delineavit. Sed Caius Orbrianus Vulterranus Pontifex Maximus sic in his plumbeis latinitate donavit: Ea plurimum commendo tibi Ego Prosperus Augur.

XXVI.
Scarith
Die xx.
Iunij.
MDCXXXV

INFIRMITATE M COR
PORIS CVRATO
AB ANIMA IGNORANTIA MFV
GABIS
SED A CORPORE LVXV
RIAM PELLITO

A CIVITATE BELLVM RE
MOVE TO
A DOMO FAC ABSIT DISCOR
DIA
IN OMNIBVS REBVS IN
TEMPERANTIAM VITA
TO
COVPM

Hæc Antij monumenta tibi. Ad VII. passus aurea Cornua quere: libros Augurum ad passus LV. ad Occidentem: quæ si Romani non inuenerint, omnia tibi. Prosperus Augur.

XXVIII
Scarith
Die xxj.
Iunij.
MDCXXXV

Adulatores vt pestem fugito. Litteras præ viribus discito. Maledicentes arguito. Nè subito irascaris; nam subita ira intemperantis est. Nimis nè loquaris. Semper tacere vitium. Auaros fugias. Verum aurum nè asperneris.

Hæc Antius Fidentius Collegio.

Quæ Arestus Cecinna in Collegio Magister in paruula membrana scripsit, semper maximi feci; ideò repono Ego Prosperus.

XXIX.
Scarith
Die xxj.
Iunij.
MDCXXXV

Ego Arestus Cecinna in Collegio Magister hæc Collegio. Nè quis dicat affectum esse vitium, nam nec vitium est, nec virtus; quia affectus est animi motio, & vehemens incitatio, quæ ad animum, non ad rem pertinet.

Ignorantia non semper vitium; immò particularis aliquando est virtus; nam ignorare causa pacis, aut salutis, & honestæ utilitatis, actio est virtutis.

Dispositio, est applicatio ad aliquod: quæ solum virtutes, & scientias naturales considerat; & fit per accidentia, quæ ad vnum contrariorum materiam inclinant.

Magna-

Magnanimitas aliquando vitium est; nam in ambitionem nonnunquam vertitur; quando circa honores versatur: & si magnanimus non est bonus, factuus, & stultus est.

Scientia est notitia priorum, & rerum immobilium; nam mobilium opinio dici potest: æterna est, non generabilis, non corruptibilis; intellectus enim apprehendit de indiuiduis.

Principatus virtus est, & potentia; cuius finis est vtilitas Reipublicæ; sed vnicus Princeps esse debet; nam multorum principatus malus est, & contra naturam.

A
XXXV
Scarith
Die v. Iu
lij.

Hoc exemplar à Senatu donatum Collegio nostro repono. Quod dignissimum sit, idè commendo; & quia Esar Magister meus hoc semper maximi fecit. Prosperus custos Arcis, & Augur.

MDCXXXV

TAndem optimi Patres munus Præsidis compleui: tandem annus excessit: si ego officium meum, vt par erat, non administraui, obsecro vos, prudentissimi viri, vt eum nunc Præsidem eligatis, qui me doctrina, prudentia, & probitate præcellat: Nullus igitur propriam vtilitatem, sed quod commune est bonum quærat; atque vos in eligendo Præside; & Præsides electus in officio exequendo hæc præ oculis habeatis.

B

Imperia iniquè, & scelestè quæsita obruuntur, & diù durare non possunt.

Omnes, qui alijs imperant, meliores esse debent ijs, quibus imperant; nam quò magis illis dignitate, & auctoritate præstant; eò magis probitate, & moribus præstare debent.

Acrius Senatores, & optimates, quam plebei castigandi sunt: Leuissima culpa illustri viro grauissima est; nam contra Leges, & contra naturam nobiles peccant; plebei verò tantum contra Leges.

Hæc prudenter Menodorus Cecinna Præsides dixit. Iussit Senatus me Lartem Velleium Scribam duo exemplaria conficere; quorum vnum in Senatu afferuetur; & à Præsidente in fine officij Senatoribus legatur; alterum sacrosancto Collegio Augurum consignetur; vt Magistri focios, & discipulos doceant hæc verissima, & præclarissima documenta.

C

XXXVI.
Scarith
Die v. Iu
lij.

Militaria hæc documenta nullus spernat; nam his aliquando Crano Atlanti opus erit. Prosperus Fesulanus Augur.

MDCXXXV

DVcis inuictus animus à militum corde timorem expellit; & ipsos ad fortiter pugnandum animat.

Milites suum ducem magis, quam hostes timeant.

Si Mi-

Si milites ductori non obtemperant, nunquam de hostibus triumphabunt.
Inermes licet, armatos tamen inimicos æstimabis.

Quamquam ductor victoria excidat, nunquam tamen animo concidere debet.

Exercitus annona semper abundet; nam si annonæ caritas vexet milites, nihil ipsorum audacia, nihil ducis prudentia valet: si verò bellicis armis careat exercitus, qui nescit vinci; attamen vt plurimum cedere, vel terga vertere cogitur.

Cedere aliquando insequentibus hostibus laudabilius est, quam, vbi non speres victoriam pugnare.

Vitandum illud prælium est, ex quo maius damnum, quam commodum percipitur.

Tempus fugæ cognoscere idem est, ac inimicum vincere.

Victoriam assequi nihil est, si victoria vti nescias.

Hæc Etheruscis characteribus notauit Aulus Quintius Senator Vulterræ, & Augurum socius, dum esset Vulterræ Ciuitatis Lucumon: Ego Orchus Maurus Augur latinis litteris transcripsi.

Illefas serua Scripturas, quas primò reposui, leges sacras, & primas historias Vulterræ; nam primò reposita tibi; leges amico; Vulterræ Ciuitatis prima fundamenta, si fuerint incisa patri damnum comminantur: Si Augurum libri ferri ictum perpesi fuerint, & tibi, & amico, & patri mala portendunt: at si vnus vestrum abfuerit, non inuenientur; & inde peius aliquod eueniet. Hoc ex Aseharijs fulguribus cognoui. Carmen Tragicum pulcherrimum in partes reposui, quas tibi, & amico inueniendas prædico. Hæc ideò quia te, & amicum amo.

*Quæ Magister meus Esar omnium rerum prudentissimus infirmus dictauit, vt me his rebus ditaret, scripsi, & ea plurimum tibi commendans repono
Ego Prosperus.*

Constitutio veri, & falsi, cognitorum, & incognitorum constituunt omnes regulas. Sensibus multa comprehenduntur, & percipiuntur, sed id fieri non potest absque assensione.

Omne animal appetit, quod natura ei accommodauit.

Affectus homini necessarij videntur.

Affectus ad virtutem hominibus à natura tribuuntur.

Affectus, animusque multa videre possunt, quæ nulla sunt.

Sensus vera videt; falsa non videt. Ex perceptione scientia.

Ex scientia virtus. Virtuti nihil deest.

A

B

XLIV.

Scarith

Die xxiiij

Augusti.

MDCXXXV

C

Sidera nunquam temerè decurrunt .

Sidera deprimunt terrena sursum tendentia ; atque ea , quæ non subeunt ad se trahunt .

Animalium spiritus aerem ad se trahit .

Aer vita hominis .

Nubes à vapore humido , & fumido e terra procreantur .

A Solis calore nubium densitas vertitur in pluias .

Cælum in sexdecim partes diuiditur .

A

Venti in totidem .

Non omnes flatus sunt venti .

Venti à contrario stellarum cursu , & à mundi motu oriuntur .

Auguria siderum , omnium veriora , & certiora .

Post sidera fulmina .

Regule fulgurum rarò falsæ .

Aues fallaces .

Quadrupedes varij .

Tripudia , & pullaria difficilia .

Extispicia difficillima .

B

Contra hæc omnia , it prudens .

Imperantis potestas in virtute , & honore fundata sit .

Præsides , aut Præfecti , qui populos subiectos contumelijs afficiunt , quamuis pœnas peccati non luant , nunquam iusamiam effugient .

Magni honores sunt onera ; quæ oneratos opprimunt .

Nihil iucundius historia , & nihil ea vtilius ; eius finis est veritas .

Tempus tacendi , & loquendi cognoscere sapientis est .

Ignotis prodesse laus magna .

C

Hanc epistolam tanti aestima , quanti valet ; sicuti semper feci ego Prosperus .

Herculanus Maurus Lini filius Antio Vesulio
Fesulano amico salutem .

XLII.

Scarith

Die xij.

Augusti .

MDCXXXV

MOderati animi iram non solum vitiū non esse , verum ipsius virtutis effectum , Policrate Licinio Arretino testante , nouimus . Policras ille Arretinorū omniū prudentissimus . Policras ille , qui Collegiū nostrū decorauit cum Magistri munere fungeretur : Policras ille , quem nunquā iratū vidimus ; vt ipse optimè nosti , cum eius auditores , vel potius discipuli essemus , pluries asseruit , ex causa irasci esse laudabile : quarè ne doleas , te iratū esse ; sed causam irarum

tibi

tibi à crudelissimis Romanis præbitam ; nam , cum patrem tuum abstulerint , iusta est causa , cur eis irascaris ; quod parentibus in nullo deesse debemus : & si Patriam defendimus , cur non etiam parentes ? si eos , qui patriam nostram inuadunt . odijs , armisque persequimur ; cur non saltem odijs eos , qui parentes nostros non inuasere solum , sed occiderunt , irati prosequemur ? Si pro patria iustè arma sumimus , pro patre iniustè occiso , cur non iustè irascimur ? Igitur si iustè irascimur , iusta ira virtus est , cum Iustitia sit virtus . Id ferè semper assererat ipse Policras ; quod causa fuit , vt libentius ego semper sim Romanis iratus : qui Aruntem Maurum , cum Thusci in Samnites pugnarent sine causa occiderunt : Hercules Maurus Lucio Furio Camillo iubente captiuus effectus capite iniustè truncatus : Ansur Maurus cum suis à Publico Valerio fuit trucidatus : item Sutrij Metius Maurus fuit ab ipsis occisus . Quid iuris esset Romanis cum Sutrinis latet neminem . Oscus , Aulus , & Linus Equites ad Lacum Vandimonis perempti fuere : iurè , an iniuria suscepissent in Thuscos hoc bellum . Romani , Dij soli id norunt . Nuccius Maurus , & Aruns quod nolent sub Romanorum ditionem se redigere à Lucio Cornelio Scipione , & Gneo Fulvio Consulibus Romanis in frustra concisi fuere : idem postea accidit Ansurì , Metio , & anco ; sed longè iniustius Aulus Maurus occisus est , qui non solum aliquid contra Romanos non est aggressus , sed ipsorum intuitu è Vulterrano Senatu seditioni studentem plebem expellendam curauit ; ipsa namque contra Romanos semper machinabatur . Iniustis , iniquisque modis ab ipsis obtruncatos silebo : nouit Antius à seruo Quinti Fuluij trucidatus : nouit Orchus , qui fuit in domo Appij Claudij veneno absumptus : nouit Pontifex Maximus Aruns ; qui , cum domi suæ recepisset Prætorem Gneum Sergium , ipsius hospitis opera fuit , vt creditur , suffocatus . Sed (nè longius tam molesti sermonis seriem contexam ; nam & te afficerem tædio , & ego adeò in Romanos exanderem , vt me consumerem) id solum inuitus recensebo ; quod Hostilius iniustè iussit occidi Turrenum Senatorem : & Cornelius Consul sine vlla causa Oscum Martis Sacerdotem impiè mandauit capite plectendum ; & eodem supplicio damnauit Elbium Præsidentem Senatus , Lucium , & Ennium Senatores , & proauum meum Herculanum . His , tantisq ; iniurijs affecti , cur non iustè eis irascemur ? cum ex causa irasci sit laudabile ; & si sola virtus est laudabilis (vt aiebat idem Policras) iram ex iusta causam virtutem , vel virtutis effectum esse constat : verum cauere debemus , nè ratio , quæ est passionum nostrarum domina , supprimatur . Sed de his satis : iucundiora loquamur . Hoc plerumque mirari soleo , cum amicitiam nostram recogito , cur adeò firma sit , vt nullus , etiam pluries conatus , eam valuerit rescindere : at cum in mentem venerunt ea , quæ noster Policras differere solebat , admiratio cessauit ; ex eius etenim ore ferè semper hoc audiui ; Animorum coniunctio est ab astris , & si

A

B

C

virtute coniungitur, non soluitur, quia virtus æterna est; nisi mors, vel potius ipse motuum Motor dissoluat: si verò vitij fouetur, citò corruet; vitium enim nunquam permanebit: & licet id satis esset ad sedandam admirationem, qua tenebar, libet tamen hæc addere, quæ ipse aiebat, videlicet; Vna duorum astrorum societas aduersos nixus reddit inopes, si ex eadem virtute ortum habeant; & licet homo ea disiungere conetur, nihil efficiet; nam mors nec disiunget, quos Cælum, & ipsa virtus iungit; immò absentia tristior magis coniunget: cum verò astrum in alterum grauissimo crimine non semel, & iterum errauerit, quod difficilè, nam amicus amico donat errata, forsitan amicitiae nodus dissoluetur; quod verissimum esse, ipsi sæpius comperimus; nam quot aduersa sustinuimus? quot calamitates perpeffi? quot, & quorum iras experiri sumus? attamen nihil contra amicitiam à nobis erratum est; Plura de amicitijis solebat differere; sed hoc sufficit modo; quod aduersa omnia, vt obliuiscar, effecit; & iram, quam in Romanos concepi, moderatur; nam amicum in aduersis habere fidelem pluris est, quam nulla mala perpeti. Hoc si cogitaueris, idem in te efficiet, & Romanos non vt hostes; sed vt iniustos hostes oderis. Præsertim te consolari debes, cum amicum habeas, qui eisdem aduersitatibus detinetur. Scio qui sis, & te prudentissimum cognoui; ideo epistolæ finem faciam. Vale, & me ama. Idibus sexti mensis Vulterræ.

Ex LXX

Scarith

Die jv.

Decembr.

MDCXXXV

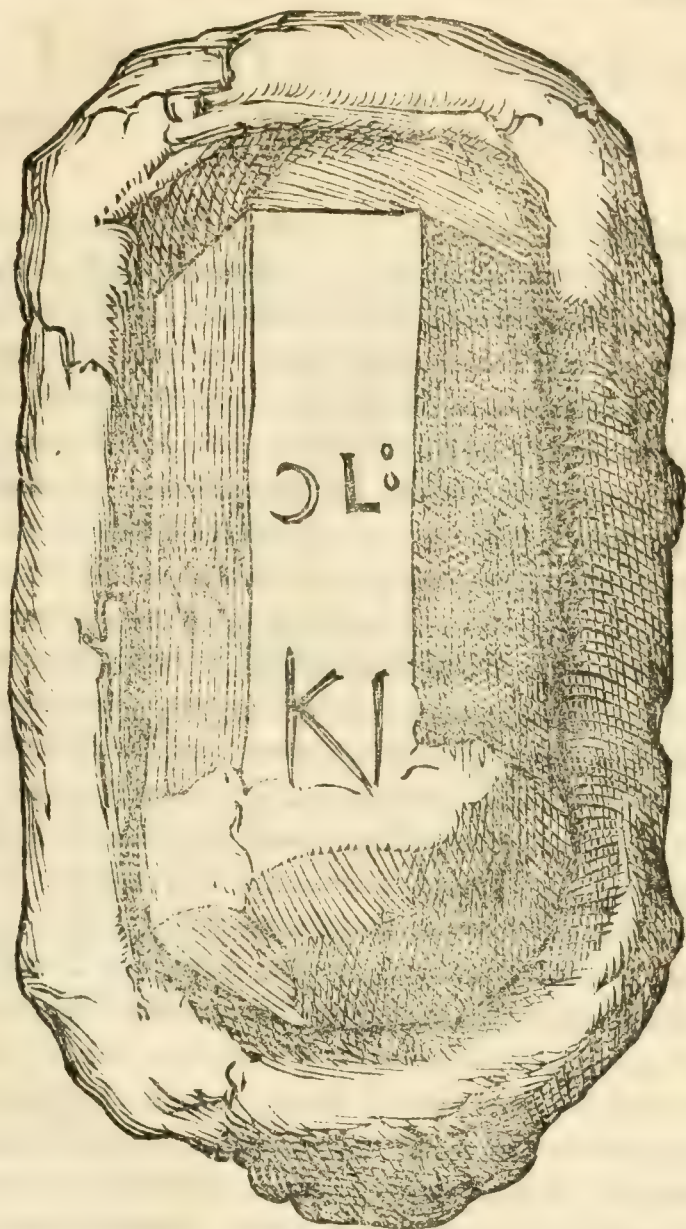
Prosperus Archius Perusinus Antio Fefulano S.

Magistri nostri Policratis Licinij desiderium adeò me afflixit, vt totas tres noctes in somnes duxerim. At quarta nocte cum mihi in mentem venit Policratis Clusini, qui fuit matris meæ Pater, paululum quietis cepi, atque inter somnum, & vigiliam hæc carmina cecini, quibus Arretinum cum Clusino conferrem. Igitur de Clusino, cuius doctrina, dum viueret, omnibus ignota fuit; sed eo mortuo, omnibus patuit; multa dixi. At cum Magistri memini, vix de eo tres versus: nam, quæ virum dedecent, statim ab oculis. Tu versus lege, & Vale.

C

De duobus Policratibus.

Astrorum cursus, certantia sydera nouit:
 Fulgura, fulgores, velint quid fata Policras.
 Quid valeant herbae, possint quid verba Minerua.
 Omnia, qui sciuit, ne sciuit scire Clusinus.
 Obscurus iacuit viuus: sed fama sepultum
 Extulit, atque Policratis tunc gloria surgit.
 Ast Arretinus nouit, qui scire Policras,
 Et vixit clarus; cecidit, sed clarior: atque
 Corpus humo tegitur; viuet super ætera nomen.

I A S I V S .

LXXIX.
 Scarith
 Die xj.
 Decembr.
 MDCXXXV

A

B

C

C Armen Tragicum, quod Iasius dicitur, ob gratiam tui ex Ethrusca lingua in Latinam traduxi: & hoc est eius Argumentum. Primam, & secundam partem ipsius carminis traducti reposui inclusas in vno Scarith simile huic; tertiam, & quartam in alio; at quintam, quod maior sit, solam in alio Scarith. Carmen hoc tibi commendo. Commendo tibi te ipsum: caue tibi ab omnibus, de quibus in pluribus scripturis te moneo * * * * *

Prosperus Fesulanus Augur.

In Ia-

In Iasium Argumentum à Prospero Fesulano
ex Etrusco in Latinum sermonem.

I ano Cambo duo filij fuere, Iasius, & Dàrdanus, Iasio primogenito post patrè
Regnum obtigit, qui cum Celtos superasset, Almanam Lugdi eorum Regis filiam,
vi duxit Vxorem: hanc Ascus ex primis familiaribus Lugdi ardentè amabat: hic
A Vulterram venit, & cum Dàrdano Iasij fratre amicitiam inijt; atque eò breui per-
uenit amicitia, vt Dàrdanus id solum vellet, quod Ascus vellet: is rogatu Alma-
næ, cui soli cognitus erat (nam etiam Dàrdano amico se celauerat Ascus) eidem
Dàrdano suasit, vt fratrem occideret, Regnumque occuparet. Audet facinus Dàr-
danus; sed non respondit desiderio exitus: quare se Fesulam recepit, & à Iasio de-
fecit. Continet hoc carmen Tragicum primo Almanæ apud Enchiam nutricem in vi-
rum Iasium querelas. Enchia, vt heræ suæ gratificaretur, agit cum Asco de occiden-
do Iasio. Dàrdanus fingens se Vulterram venisse, vt cum fratre conueniret, & fæ-
dus iniret, agit cum Siceleo, qui ex Celtiberis Legatus aduenerat inter Iasium, &
Dàrdanum mediator; fingit, se fædus initurum appositis ijs conditionibus, quibus
B fratrem non assensurum Dàrdanus credebat. Iasius cum Crono queritur de fratre:
coniugi detegit, se velle occidere Ascum: quod vbi secum doluisset Almanæ, Asco
manifestat, & cum eo agit de inficiendo venenis Iasio coniuge. Siceleus à Rege
Iasio veniam exorat Dàrdano: at dum Siceleus narrat Asco ea, quæ cum Rege
egerat, eum in Regis caput machinari percipit: de hoc cum Crono loquitur: cum
Dàrdano queritur, quod ipse non stet promissis: tandem Dàrdanus rogatu Alma-
næ, ne facinus caderet, cum Iasio pacem, & amicitiam simulat. Cronus Ascum, &
Almanæ clam consilia inquirat, quæ illi Enchia declarat; Regi nunciat, Rex non
credit; Enchiam vt mendacem, & Regina infidam mandat occidi. Rege ab Al-
mana veneno occiso, Dàrdani crimen fit palam. Dàrdanus nè detegatur, & vt se
C culpa liberet Almanam iussit interfici, & Ascum. Cronus à seruo comperit Dàrda-
num criminis auctorem. Moriens Rex suos orat, vt suam mortem vlciscantur. Dàr-
danus de fratris morte vehementer, se angere, simulat: at cum Cronus populum in
Dàrdanum concitasset, fugit Dàrdanus: eius ades desolatæ fuerunt.

L.

Scarith
Die xxj.
Septemb.
MDCXXXV

Hæc est carminis Tragici prima pars, reliquas quatuor etiam reponam. Postea ve-
rò reponam idem carmen à me in Latinam linguam traductum, quod te magis
delectabit; & eo magis, quod in gratiam tui traduxi. Sed hoc tibi commendo.
Prosperus Fesulanus Augur.

Hæc

† DIL MN:

MOZ ↓ ED HΛA XHE

EXMPOUZZVD

† DIL

MOZS

YXZZE

X·I·X

KACU

WPKOL

V↓EE

KIDVS

OHPI

A

B

C

A

DPAZ MIO

MOU MO

XIVB VVE

X MIOA OVAE WILVPA:

XIV. VVE MOAO. 30

RSH33 MHN VAO.

V X-VB X A EMIL OICSO

XICIL HA KVEM. 30IX

MOU WVAE AKV XL

AO: PAMIA O: PAVOM

H3OMS. VE3PAWV3

X 8SDEANOC NAY 3AES

MVEIV 503M

IWDKXVVKHOO:

VHIX YMHV3035

EWDKIVH. WESM

MIOVAK V OX33A3

B

C

K. V L E J A V K I W E S K Q I B S I K K V M
 L A Z K K E K V L A P V I O I B I A
 W V M E L I W A X E Z E J E C K
 J V W M A C C : W A I B Y O W I I
 C O Z H V M A W H C Z F A M
 E S A Z V I B W Z K H C J
 C O W J Z Z . W E M A N D I B A L
 A J V C K A H O T K K O P O K
 C O Z W X F L L I P A D V F Z S K
 P J B A O Z M : I B V I
 Q O C . X H I B C H I J Q L A C Z Z
 S Z A W C O L M O Z W
 I B C V Z K . V O M J C C .
 A V V C K O Z V W S L I P
 A I B A Z E H A K V D O Z Z J
 W E V E P A C O Z W A D K
 L K O Z W M C O S S . . A E K W

A

B

C

HÆc sunt prima monumenta, quæ hic obsessus tibi repono; plurima etiam reponam, quorum multa ipse inuenies; multa alij pro te, te presente; multa auro preciosior, absis, adsis, pro te tamen inueniet; huius ego locum libens subirem. O si ego tibi magister: felicius uiuerem; angustia quiescerent. Huic, si non essem vir, inuiderem: sed tamen ipsi gratulor: verum me tibi famulari non posse, graue mihi; nam et si nihil assequer, tibi preceptorem fuisse, iucundissimum mihi foret: sed quod non possum presens, te moneo nasciturum; & serò prouenio eum, qui à me prouentus, me proueniet.

X V . .
 Scarith
 Die vj. Iu
 nij.
 MDCXXXV

Parentes vincè ama : cum in aliquo offenderint reuerenter admone .

Patriam parentibus præfer .

Græci mendaces : hos fuge .

Romani superbi , & inuidi , ab his abstinere .

Si quis tibi suspectus , fac à te longe absit .

Immundos fuge : mundus esto ; nam Di , qui id volunt tibi præstò erunt .

A Hæc te vt pater filium ; vt magister discipulum ; vt amicus amicum moneo : nam ita olim ego . Libros , historias , monumenta , vaticinia , & alia quam plurima quære aut in membranis , aut in chartis linteis , aut in plumbeis delineata . Si historiam Catilinæ à me ab hinc triduo absolutam desideras ; donec inuenieris , nè desiste . Et Syllam reponam . Cum omnia reposuero , ponam & chartam , quæ omnia tibi indicabit , quæ erunt sepulta . Sed hæc omnia tibi , quæ si Romanis paterent , ipsi impares emulatores omnia igni darent : sed dant tibi astra benigna , post multa secula nascituro ; libenter accipe .

Ego Prosperus Vesulius Fesulanus , Vulterrana , & Fesulana Ciuitatis Ciuis in Vulterrano Augurum Collegio socius , & Scriba , arcis Scornelli Custos , in ea arce obsessus à Romanis , obsidionis mense tertio .

B

XIII.

Scarith

Die vj.

Iunij .

MDCXXXV

Eius est hæc imago , quem colo , obseruo , diligo , & vt parentes amo : Hic est Esar Magister meus : eum , vt par est , etiam defunctum venerabor plurimum : parentes vitam mihi ; hic bene viuendi institutum ; ipsi natalem , huic bonam vitam debeo ; quare hæc eius plumbeam imaginem semper mecum defero , deferamque moriens . Hanc tibi commendo .

Ego Prosperus Fesulanus Augur .

Si hæc

*Si hæc, quæ hic repono, aliquid mali prænuñciauerint, non te terreant; nam cauere tibi
& alijs poteris prudens, quia prudentissimus Esar Magister meus id aiebat, de
Augurijs differens.*

Contra hæc omnia it prudens; idè esto cautus. Prosperus Fesulanus.

XLV.

Scarith

Die xvij

Septemb.

MDCXXXV

SI ex leua tonuerit, vel numero impari à felicitatem, & euentos prosperos augurabis venturos. Idem, experientia docuit, expectandum, si fulmina emissa ex ortu in ortum redierint.

Quod etiam futurum demonstratur, si in eundem locum vndè exoriuntur reuertantur.

Si crebris flammis refulgebit Cœlum.

Si à sinistra ad dexteram effulgeant fulmina.

Si tempestas serena tonuerit, aut homines, vel sacra templa, aut etiam Reipublicæ ædes . . . portendunt Reipublicæ, aut exercitui exterminium, & cædes.

Si occasus tonuerit, vel Aquilonem transcurrendo in Occasum increpitet, vel ictus multiplices pari numero finiantur, euentus diros, infelicitates, calamitatesque portendunt.

Diurna fulmina feliciora nocturnis. Nocturna sæpè infausta.

Anticia fulmina Reipublicæ motus demonstrant.

Schilia Anticiorum fulminum annos significant.

Cronciathia duplicia, alia cum Schefijs, alia sine Schefijs: cum Schefijs negotia optatum finem habebunt; sine Schefijs aliquid inopinatum superueniet.

Procravia alia publica, alia priuata: publica notantur in ædificatione ciuitatum, oppidorum, Templorum, arcium, & similium; quæ ad Aquilonem felicia, ad Austrum infausta. Priuata aut notantur in die natalis, aut in nuptijs, aut in ædificatione ædium: hæc etiam in Agricultura plurimum valent: quæ, si fuerint ab Aquilone ad Occasum, felicissima: si ab Occasu ad Meridiem infelicissima.

De fulminibus Monitorijs, Auxiliarijs, Latentibus, Regalijs non datur regula, quia varia videntur; sed ab experientia regulam accipias.

Fulgura quædam sunt Ocalia, quædam Dantelia, quædam Bentia, quædam Porachal.

Sciendum est Balth, quæ fulgura afferunt, annos indicare, Reibalth decennia, Crorebalth centenaria, Recrorebalth (quamuis rarissimè eueniant) miliaria.

Ocalia fulgura ab Oriente ad Septentrionem Reipublicæ felicitatem, imperij augmentum, ex hostibus victoriam denotant. A Septentrione ad medium exortum Reipublicæ status in melius mutationem præmonstrant.

Si verò notentur ad Meridiem seditiones, & ciuiles discordias augurabis.

A

B

C

Si à meridie ad Occasum, Reipublicæ aliquam perniciem, Ciuitatis obfessionem, & depopulationem futuram docent. Ab Ortu ad Meridiem pestem, & famem denotant. Ab Occasu ad Aquilonem totius Reipublicæ exitium, & deuastationem ostendunt. ab Aquilone ad Occasum, aliquam reedificationem, & restaurationem post ruinas prædocent.

A Dantelia ab austro ad Aquilonem imperij arrogationem, & maximas portendunt calamitates. Ab Ortu ad Occasum exilia, principatus, aut Magistratus amissionem, & mortem. A Septentrione ad Meridiem imperium duraturum ostendunt. Ab Occidente ad Orientem omen futuri boni præbent.

Bentia omnia, & in omnibus rebus sunt felicissima.

Porochal semper infausta.

Item in rebus priuatis supradicta obseruantur; sed quia sunt tam varia, & tam diuersa non datur regula.

Vofgharia locum denotat, ex quo hostes;

Afgharia, ex quo amici ad nos venient.

Postulatoria fulgura sunt, & in sacrificijs obseruantur, quæ miseratorem indicant.

Pestifera fulgura semper dira, & à Dijs iratis mittuntur.

B Auium alia Præpetes, alia Præpetes diuiduntur in Præpetes, & Infernicæ. Præpetum alia sinistra, alia funebres. Sinistra sinunt.
. alia sunt funebræ, alia Remores, alia Onebræ, alia Enebræ, alia Murnes, alia mares, alia ve-

Impeuia maximam denotant.

Remores remorant. Onebræ obstant. Enebræ impe-
. indicant.

Murnes claræ, & fa- atque desideratæ
. tam demonstrant.

Chamares præueniunt. Vefces felicem exitum negocij augurantur.

C Funebrium alia Arculæ, alia Cliuia. Arculæ arcent, & tant. Cliuiæ infelicem finem habent. Arculæ aut sunt Luculæ, aut Vosgræ. Vosgræ sevellentes maximum augurantur malum.

Luculæ omnia prohibent alia dicuntur

alia Scituiæ sunt quando aues felici

niunt viæ quando superueniunt feli

Ocines am diuiduntur alia ve su Bailæ

. sunt cœlestium.

. es a vocantur es alia minores

diuiduntur in Vores, & in similiter diuiduntur

in bonas, & malas.

Pecuniam ad opus venit hora, vt ar
P. F. A. S. A. C.

Corui Vulte rram occupabunt . Hos gallus eijciet . O miserrima Ethruria vnus remanebit . O vtinam caueas , & eijcias .
Antius Vesulius .

Ex Vulterra nobi s imperium, bellum, pax . Ad flumen Vulterrana monumenta, Ethruscorum veri thesauri . Hæc si Latinus inuenerit miser , si Romanus miserrimus, si Græcus felix , si Thuscus felicimus erit .
Hæc hodie cum Apollini deuouerem diuinitus accepi , cum à Romanis obsiderer in Arce Scornelli . Ego Prosperus .

Romanus Thusco , Thuscus Romano imperabit . Progredere ab hinc passus jx. inuenies pecuniam ; a d passus xj. cornua Ceruina aurea ; ad passus vñ. commendo tibi charos meos Penates ; quod si non inuenieris quasi non tua relinque ; aut si tua, non dum tua cuius , & quando essent futura , non cognoui , quia caligauerunt oculi , aues fugerunt . Hæc monumenta tibi reposui ; tibi fideliter serua ornamento futura ; si non omnia inuenisti adhibe socium ; omnia solus non inuenies . O vtinam tibi thesaurus ! Desiderabis librum , inuenies casu , quia preciosus . Prosperus Fesulanus .

III.
Scarith
Die xxx.
Decembr.
M.DC.XXX
IV.

IV.
Scarith
Die xxx.
Decembr.
M DC XXX
IV.

V.
Scarith
Die xxx.
Decembr.
M.DC.XXX
IV.

Ex VIII
Scarith
Die v. Fe
bruarij
MDCXXXV

farneta quæ romanis luce
bit galliæ togatæ decus
Vulterranoꝝ gloria
Segeptus vesulius aruspex

Farneta, quæ Romanis lucebit . Galliæ Togatæ decus . Vulterranoꝝ
Gloria . Segeptus Vesulius Aruspex .

Ex IX.
Scarith
Die xv.
Martij.
MDCXXXV

A

EX CINERIBVSFE
SVLAE FLOS
EXVRGET. OBVM
BRABIT. HIC.
ETHRVRIAM. ET
ODORE. REPLEBIT

B

.C .D .I V

W

Ex XI.
Scarith
Die xxij.
Martij.
MDCXXXV

Eridanus fluet. In portu nauigabunt Nautę. Littus non tangent. Prudentiores naufragium facient.

Hirlogus Perusinus Collegij Vulterrani Præfectus Augurum.

XII.
Scarith
Die ij. Aprilis.

Ex proprijs virtutibus laudes mereri præclarum; laudari ab amicis præclarior est; sed ab inimicis præclarissimum: ideò ego hoc ex Romanis testimonium, Romanis litteris scriptum reponam.

Olim Vulterra Roman: olim Roma Vulterram.

Ego Prosperus.

C

Ego us Romanus dum in Vult Collegio artem addiscerem, hoc um cepi vaticinium Prisco Romę regnante. Arpinas Romam. Roma Arpinatem. Hoc Lartes Augurum Magist
. . . . erum futurum probauit, qua di Romam orbis. Orbem . . .
Ethruria florebit f Ethrusco
Citò natum senex: nunquam senex: senescet iunior.

Ex X.
Scarith
Die xxij.
Martij.
MDCXXXV

DROLIVM ETHRV
 -SCORVM OPPI DVM TE
 ÆDIFICAVIT · ETHRV
 RIA NOMEN DE DIT: ·
 FARNETA ETHRVSCORVM
 CASTRVM DABIT · PRINCIPES
 O FOELIX PARMA · GLORIOSA
 PRINCIPUS ETHRVSCO · GLORIOSI
 OR NOMINE · GLORIOSISSIMA · PRIN
 CIPIBVS

LIDORIS · CVSTOS
 ARCIS · FARNETAE
 ET EX LVNA CIVITA
 TE ATQVE IN VVLT
 RANO AVGV RV M COLLEGIO
 Δ SOCIVS

A

B

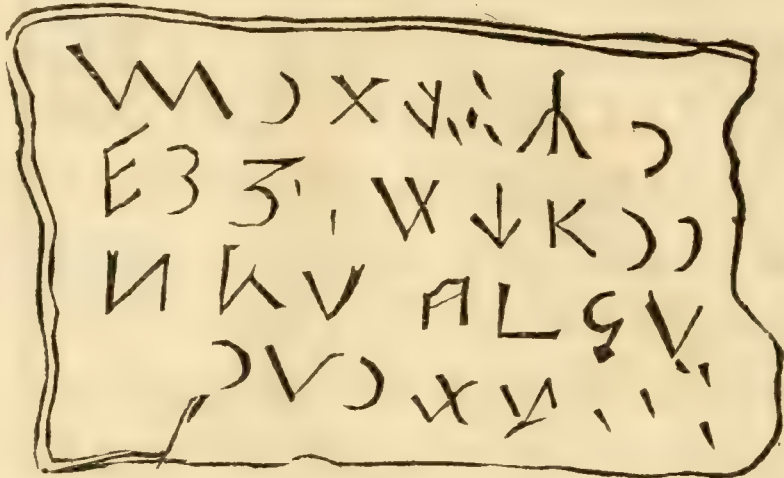
C

In hac plumbea lamina pulcherrimum habes vaticinium post annos cii iccc. Et amplius
 implendum; quod ne pereat.... am ego Prosperus; sed quia Etrusca lingua peri-
 bit; nam id Romani pro viribus... eo litteris latinis, quæ tuis temporibus flor...
 ...sic sonat.

Bos vt Leorugiet.....leo comedet paleas, nec satu.
 XIV.
 Scarith
 Die vj.
 Iunij.
 MDCXXXV

Neuius

Nemus Magistri mei olim gis ita vaticinatus
 eruditissimum quam plurimi derelin-
 quent : absorbe- uenios bene obsegnatas, eas
 tibi commendo, vt Penates.

A
 Ex XV.
 Scarith
 Die vj. Iu
 nij.
 MDCXXXV

Ex paruulo fonte bibent Vrsus, Lupus, & Vulpes, nec absorbent.
 Popilius Perusinus, Collegij Vulterrani Praefectus.

XXI.
 Scarith
 Die vj. Iu
 nij.
 MDCXXXV

Obscurum Gesij vaticinium repono ego Prosperus: cum impletum fuerit, in-
 telliges optimè. Collegij nostri imminet ruina. Tu omnia, quæ
 inueneris, custodi. Post labores quies.

Anno ab hinc cio io cccij. Custodes Ethruriæ filiam miserrimam facient;
 Gallum castrabunt; & nisi ferocissimus Canis superuenisset, pulcherrimam
 feminam occidissent. Sed heu Vacca fugiet, errabit per Ethruriam, & luctu
 replebit: tunc Orbis lugebit vniuersus propter occisiones filiorum.

Ego Accer Gesius Cuius Lucensis, tertio post immanissimum Sillam anno,
 dum in Vulterrano Collegio Scribæ munus obirem, sic vaticinatus scripsi.

XXII
 Scarith
 Die vj. Iu
 nij.
 MDCXXXV

Hoc Magistri mei vaticinium nè spernito: hoc maximè doleo Ego Prosperus.
 Lupus minabit oues; amabitur. O miserrima securitas! Tandem oues vo-
 rabit, nisi virga vigilauerit.
 Ego Esar in Vulterrano Collegio Magister, dum ociosus iacerem, ita sum
 vaticinatus.

XXVII.
 Scarith
 Die x x.
 Iunij.
 MDCXXXV

Harum scripturarum caue nè aliqua pracidatur, praesertim prima monumenta, quæ
 olim reposui; & ea, quæ habent leges sacras; tertio caue, nè quis incidat eas scri-
 pturas, quæ habent edificationem Vulterræ: nam prima portendunt tibi aliquam
 incisionem casu futuram: si leges sacrae incidantur, amico indicant molestiam non

leuem,

leuem, sed periculofam; id te etiam turbabit nimium, quod causam oderis: si patrię tuę primordia quis inciderit, patri mortem breui demonſtrant; quare diligenter inuigila: ſi quęuis alia offendantur monumenta, Civitati aliquod eueniet; ſed ſacrę legi timeo: caue igitur.

Hoc ego Prosperus Veſulius Feſulanus Augur.

Ofni Arretini vaticiniam, licet eius ſenſum, ſatis obſtantibus, non cognouerim, tamen repono: Plurima reposita querite, nam ſi diligenter quæretis, omnia à vobis inuenienda cognoui; attamen omnia tibi, cuius intuitu repositi, inuenientur; omnia lætus accipe. Prosperus Feſulanus Cuſtos Arcis Scornelli.

A
XXXIX.
Scarith
Die xij.
Auguſti.
MDCXXXV

A matre errabit agnus: in caulam reuerſum lupus inſidijs petet. Canis agnum tutabitur: Lupum, & leonem morſibus à caula arcebit. Aper impurus languentem morſibus canis penè vorabit leonē, qui quadrupedum ope adiutus, aprum occidet: impavidus effectus catulos opprimet. At canis iterum iratus, iterum Leonem dentibus premet. Quadrupedum regnum diuidetur. Solę Vulpes dormient inleſę. Maiorum beſtiarum, minores, pœnas luent.

Ofnus Paccius Arretinus Thuſcorum Maximus Pontifex Vulterrę vaticinatus anno, quo vaticinia, ceremoniæ, & nonnulli Hebreorum libri præclariffimi Hebraicis litteris transcripti à Turno Mauro, qui ad hoc ad Hebreos legatus adiit, ad ſanctiffimum Augurum Collegium tranſlati fuerunt.

Horrendum hic repono Oraculum; ipſi, ad quos ſpectat, videant. Mendaci mentiendum iuſtitia iubet. Prosperus Feſulanus Augur.

B
XLIX.
Scarith
Die xvij.
Septemb.
MDCXXXV

Oculi mei mala audierunt; aures meę peſſima viderunt. Virgo ſeducta, virum concupiſcet: nubet: ante nuptias, vel in ipſo viri congreſſu morietur; nec viri virilia experta in perpetuum ſomnum demergetur. Infelix! Decepta decepiſti, decipieris amplius. Mendax promiſiſti, verax obſerua.

P. P. N. P. P.

Omnia repositi nihil ſupereſt. Penates meos ſapius commendavi tibi; nunc oro, vt ſaltem, quia mei ſunt cuſtodias, & honeſtiſſimo loco reponas. Aurea cornua ſi inuenieris tibi nè arroges: at ſi inuenieris pecuniam, ea vt voles vttere. Libros, & hiſtorias, & vaticinia, & monumenta tua futura ex aſtris cognoui.

Si canem aliquis ex tua familia ſiue maior, ſiue minor, ſiue extraneus, ſiue domeſticus fuerit, odio proſequetur, aut odij ſignam dederit, graues pœnas dabit; & quò tibi coniunctus fuerit iunctus, eò grauiores. Si verò tu ipſum oderis ex agno leo factus, quam citiſſimè peribis. At ſi ipſe canis te leonem inſequetur, languet, & non

C
LII.
Scarith
Die xx.
Septemb.
MDCXXXV

viuet. Hic caue, nam tua refert plurimum; familia tua multum interest.
Primum Scarith à rae repositum, & illud, in quo habentur leges sacrae, & in quo sunt
primordia Vulterra, quod te saepius monui, si incisionem patientur, mala, & cala-
mitates portendunt, Cum hac reposuero reponam chartam, quae indicet tibi, quae
sunt reposita. At si tu non adsis, vel amicus pauca inuenientur. Si amicus alibi
fuerit, cum se via accinget, vt veniat, tanquam praesens operabitur.

A

Prosperus Fesulanus Augur, & Arcis Custos.

L III.
Scarith
Die xx.
Septemb.
MDCXXXV

Tarcontis Farsij Fesulani matris meae proavi vaticinium nè spernas; nam pauca verba
multa, magna, & horrenda significant. Cauete igitur: caueant Vulterrani; caue-
ant Thufci; caueant Itali.

Prosperus Augur.

Rugiet aqua. Bibet Leo. Pisces Leonem deuorabunt; nec os remanebit.
Tarcon Farsius Fesulanus vaticinatus est.

LXXIII
Scarith
Die v.
Decembr.
MDCXXXV

Prosperus Fesulanus reponit hic Ansuris Volumnij vaticinium, à quo non longè repo-
suit Magni Vandimonis orationem: sed ab hinc passus lxx. sacra cornua aurea: à
cornibus passus vij. suos charos Penates: ab his passus xvij. pecuniam.

C

ΜΥΝΣΕΖΩΩ· ΖΕΤΡΕΑΖ
ΔΑΠΕΩΖΟΝ· ΕΥΝΙΩΩ
ΖΕΡΥΩΑ ΔΕΜΟΛ Μ
ΩΑΙΖΧΥΖ ΔΕΑΥΚΩΩ
ΛΕΜΩΩ· ΑΠΕΝΣΥΕ
ΩΝΕΕΕΩ· ΔΑΔΑΥΔΑ
ΚΕΛΖΑΕΩ·

ΩΛΩΩ· ΔΕΑΩ

Ethrusco anno cicciciccccxxxiiij. Ansur Volumnius vaticinatus est.
Ridebit lugens. Destruens ædificat; donec aqua Ethruriam absorbeat.
Tunc Vulterræ iterum regnum.

Hoc Vaticinium obscurum non erit semper.

P. F. A.

Ardentem Leonem virgo deuorabit. Aduſta mammas filios non lactabit.
Pro lacte eis labores. Ex labore gloria.
Conus Cepis Perusinus Augur.

Qui dormit vigilat, sic furem propellit. O, si non dormiret, fur furaretur.
Prosperus Fesulanus vaticinatus est
Hoc meum Vaticinium considera.

Aruntis Flacci Vaticinium reponit Prosperus Augurum Socius, & scriba.

Aquilarum pullos enutriui: nati mei in me conspirauerunt. Alieni me honorabunt. Vos me inhonorastis, filij. Vos mihi odibiles, alienos amabo.
A. F. V. A. V.

Cornua aurea Dianæ sacra reposui, & vnâ cum eis infra scripta omnia, quæ etiam ad Dianam pertinent.

Accerra Thuriaria xvij. aurea; argentea iv.

Grossaria argentea iij. aenea vj.

Annula aurea ij. vnâ argentea.

Lustrica aurea iv. argentea vj.

Enclabria argentea x. aenea iij.

Aquiminaria argentea iij. vnum aureum.

xxx. Candelabra argentea; aurea xvij.

Secures jv. argenteæ.

Urnula argentea ij. vna aenea.

Capeduncule aurea ij. quinque argenteæ.

Cyathi aurei xx. totidem simpula.

Hæc omnia quia sacra nē arroges tibi. Item ego Prosperus Fesulanus reposui vigin-
tiduo millia Gorg Præfetti Salinarum.

Ex publico arario huius castrî tredecim millia Gorg, & iv. Sarch.

Ex mea pecunia, & aliorum viginquatuor millia Gorg, & vnum Sarch.

LXXVII

Scarith

Die v.

Decembr.

MDCXXXV

A

LXXV.

Scarith

Die v.

Decembr.

MDCXXXV

LXXXII.

Scarith

Die xv.

Decembr.

MDCXXXV

B

LXXXIII.

Scarith

Die xxx.

Decembr.

MDCXXXV

C

Orationem Vandimonis ad duos passus reposui; hanc, & Anulum meum tibi commendo. Caue nè incidantur scriptura, de quibus sæpè te monui. Cum quares orationem Vandimonis adsint tecum amicus, & pater; multa alia non inuenies, nisi tres adfueritis. Ea, quæ sæpius dixi, memento; at in primis nulli has scripturas concedas, nisi ut aliàs dixi, at nè permittas aliquem in illis partem habere. Caue.
 dedecus tibi conijcio, atque etiam causa, quare tu, paterque tuus moriamini; id cum de te Auguria caperem, cognoui ab astro, quod Arthon dicitur, quod in defectu Lune Veneri iunctum penè erat.

A

Prosperus Augur.

LXXXI.

Scarith

Die x j v.

Decembr.

MDCXXXV

S C O R N E L L I.

P. F. A.

Porcus in canem dentes acuet: canem ventus defendet: abiectus reuocabitur: grinniet sues sordidissima: prudentia canem tutabitur: nequitia porcum.

Caue, Caue, Caue.

Thesaurus non longè. Quare satis.

Prosperus Vesulius huius arcis custos anno post Catilinam.

XCI.

Scarith

Die x vj.

Iunij.

M.DC.XXX

Chartam non possum habere, obsidione urgente, quare à tergo huius Vaticinij scribo. O si hoc tempore viuerem, prosper Prosperus essem: Non spernendum hoc vaticinium, tibi prædico.

Arescente flore arrida virescet: Commendo tibi tua causa amicum tuum; inde patrem, utrisque debes vitam; alij bonam. . . . priori magis qua me

VI.

languescet flos: ethruria
gaudebit floribus corona:
tunc pax: orbis letabitur:
qui vltimus. sextus.
primus. . . . curicus augur.

LXXXVII.

Scarith

Die xxjx

Maij.

M.DC.XXX

Hoc vaticinium, quod hic repono a stima plurimi. Non longè inuenies Romanæ Ciuitatis aedificationem. Quot beneficia Ethrusci Romanis præstiterint, ex ea cognosces.

Prosperus Fesulanus.

Leuauit vocem Vultur à facie Locustæ. Locusta Leones vorabit. Lapidés horrore sudabunt.

Caius Galeritus.

VI.

Que

Qua hic Prosperus reponit, scripsit . . . quare commendat tibi : annulum . . .

Vultur, & Coluber simul iungentur: nascentur ex eis Turtures: que vt Aquilæ volabunt; sed non attingent finem: expectabunt rorem; & non erit ros: nec pluuia eas saturabunt: verum Tirrenum mare gustabunt.

Occus Melicus.

Partem Breuiarij Lucij Velij in hoc sc̄tuli Scarith habes.

manos accendunt. Primi Veientes, & Tarquinienses pro Tarquinijs armatum, Romanos incendijs, deprædationibus, & magnis cladibus afficiunt: verum postea ad sua se recipiunt. Sed cum Thusci omnes sub Ducatu Clusini Lucumonis pro Tarquinijs pugnarent, Romani fracti fugam arripiunt; Roma obsidetur; Ianiculum inuaditur: Thusci post diurnam obsidionem acceptis obsidibus, & quod Romani inuaserant, recuperato, cum Romanis conciliantur: in Aricinos arma conuertunt: ab Aricinis, Latinis, & Cumanis fugantur. Thusci discordant; ab eorum Concilio Laertes Porsenna, quia obsides omnes absque patrum consensu Romanis restituerat, Lucumonis munere priuatur. Cumani de Vulturnensibus victoriam consequuntur, Campaniam omnem occupant: quare Thusci exercitum cogunt; mittunt in Campaniã; pugnant cum Cumanis; superantur; ab Apulis, Daunis, Brutijs, & Umbris auxilium implorant: Cumani fracti fugantur, obsidentur, & post duos annos obsidionis Aristodemi opera non modò liberantur; sed de obsessores reportant victoriam: ipsi autem ab ipso conciuæ Aristodemo libertate priuantur. Senones Galli discordant cum Rhætijs; iunguntur Allobrogibus, Cotticis, Vocontijs, Elucontibus, Anacialibus, Deciacijs, Sentijs, & Trucastinis, & Rhætios, Vindelicos, & Noricos debellant; in Insubres excurrunt, agros deuantant, expugnant oppida, plures continuos annos cum Thuscis dimicant, tres Thuscorum exercitus profligant, fugant colonos, quorum loca occupant: Coloni ad Euganeos, & ad Montes Adulacos se recipiunt. Romani hoc tempore iterum Sabinos, Aricinos, & Latinos fugant; ab eis Regillum, Cora, Crustumina, Præneste sunt occupata; Signa aucta; iterum cum Volscis, Latinis, Æquisque pugnatum est; Sueffa, & Velitra, quò deducunt Colonias, & Coriolum populata: ipsi verò defectione Cnei Martij afflicti sunt: hic Volscorum auxilio Satrico, Longula, Pollustia, Coriolo, Lauinio, Corbione, Velitra, Trebiaque potitur; Tolerinum, Bolam, Labicum, Pedum, & Bouillam diripit; & Romanos deterret; cum quibus tandem conciliatur. Romani cum Volscis, Hernicis, & Æquis sæpè congregiuntur: à Thuscis hortatu Veientum affliguntur, Ianiculum amittunt; in Vrbe Roma obsidentur; maximis cla-

dibus

CIX.

Scarith
Die vj.
Martij.

M.DC.XXX

VII.

A

CVIII.

Scarith
Die vj.
Martij.

M.DC.XXX

VII.

Hoc Ital.

Breuiarij

fragmen-

tum repo-

nendū est

suprapag.

147.

quod, cum

reliqua

ibi impri-

meretur,

nondū re-

pertū fu-

isset.

C

dibus afficiuntur ; multi desiderantur : Thufci verò cæptum bellum relinquere propter diffidia compelluntur . Veientes à Romanis fusi , deprædati , & profligati sunt ; ab alijs Thufcis petunt opem ; quam eis negant ; quia ipsi contra leges Thufcorum & bellum mouerant , & Regem creauerant . Pugnatur inter Volscos , Æquos , & Romanos . Thufci de Corfis habent victoriam ; Corsicam recuperant ; victores in Romanos bellum renouant . A Romanis Latinorum , atque Hernicorum auxilio fusi sunt . Galli Thufcis sæpius superiores Thufcos cladibus afficiunt ; eorumque Colonias omnes præter Mantuam inuadunt . Inter se pugnant Crotoniates , & Sybariates ; ex vtraque parte multi cadunt : cruenta , & crudelissima bella sequuntur ; vincunt tamen Crotoniates : maximam , pulchram , & fortem urbem Sybarim diruunt ; omnes ciues trucidant ; ipsi paulo post à Rheginis ad Sacrum fluuium sic superantur , vt Croto penè desolaretur , & absque habitatoribus remaneret . Galli de Thufcis pluries victores , eorum Ciuitates euertunt , præsertim Spinam , & Melpum : at tamen Thufci quadriennio post debellant Phocenses ; illosque è Corsica eijciunt : Post maximos sumptus , laboresque , & certamina recuperant Campaniam , licet ob Cumanorum dirum imperium vastatam , desolatam , & incultam : Cuma tum etiam populata est . Galli Mediolanum diruunt , & xiv. Vrbes Thufcorum deuastant , & nonnulla parua oppida augent . Sequitur cruentissimum inter Romanos , & Veientes bellum : Veix vrbs illa magna post x. annos obsidionis cum magno Thufcorum detrimento à Romanis expugnatur , depopulatur , deuastatur : etiam Fidena , Falisca , & Phalerium oppugnantur : & Bolsinenses , & Vulfinij à Romanis superantur : quare Thufci in hostes Romanos bellum parant . Cumani tertio à Thufcis deficiunt , in quos cum Achæis fœdus pepigunt . Samnites Romanorum auxilio arma mouent in Thufcos ; in Campania pluries configunt ; cum Cumanis iunguntur ; profligant , ac vincunt Thufcos ; Campaniam occupant , Vulturum obsident ; post biennium cum Thufcis ferunt fœdus ; Vulturum admittuntur ; Thufcos decipiunt ; eosque è Campania expellunt . Romani , Siculi , Galli , Græci , ciuiles seditiones , & annonæ caritas in Thufcos coniurant . Galli Apenninos transgressi Thufcos discordes fundunt , & eorum agros deuastant . Thufcorum pars Romanis adhæret . Romani Thufcis præstant opem , & feros Gallos in se prouocant ; à quibus vincuntur ; Roma oppugnatur , expugnatur , deprædatur ; attamen ab ipsis victis Romanis expelluntur . Sequitur bellum Sutrinum : Thufci post plura certamina à Sutrio , quod ipsi receperant , à Romanis expelluntur . Dionisius Siciliæ Rex regionem olim Brutiorum acquirit , agros deprædatur ; Ciuitates euertit , & in primis Cauloniam , & Hipponium ; rheginos perdit ; quos omnes in seruitutem redigit . Locrenses ob continua prælia cum Phocensibus penè deficiunt , & vterque populus sub ditionem Siracusani re-

gis venit. Ipyges, & Tarentini post multa certamina nulli victores, sed omnes victi fuere. Thufci Cumanos vincunt, fugant, & Cumam aggrediuntur: Cumani Thufcis se dedunt, sed paulo post ab ipsis deficiunt. Thufci coloniam recipere curant, eaque denuò post diurnam obsidionem potiti, depopulantur, & primores ciues trucidant. Græci, qui Italiam incolebant fœdus ineunt in Dionisium Siracusanum; sapissimè cum Siculis pugnant: Græci sunt inferiores, quorum plerosque Dionisius suo imperio subijcit. Deuictis Græcanis in Thufcos arma mouet: quibus non modo Corsicam ademit, atque eorum maritima deuastauit; sed etiam deprædatur Tempia, sacra, supellectilia furatur; multos captiuos efficit; nonnulla oppida diruit; plures arces in littore Thufcorum construit; & præda onustus in Siciliam redit. Huic iunior Dionisius succedit: hic seniore dirior maximis in commodis Thufcos, & Lucanos afficit; indè Apulos, in quibus oppida, & arces condit: in Senones conuersus Adriaticum pelagum nauigat; cum Parijs iungitur; Gallos profligat, Lissam in littore maris ædificat: ideò Thufci Gallorum timore liberati Campaniam, quam Samnites occupauerant iterum adipisci tentant: post multas clades Vulturum recuperant: sed citò amittunt; nam post firmatam pacem à Samnitibus trucidantur. Tum Vulturum Capua vocatur: Thufci tamen in Campaniam novos milites mittunt: sapissimè pugnatur: à Samnitibus, Cumanis, & Romanis Thufci penitus profligantur: sed bellum cum Romanis nunquam intermittunt. Id temporis Ancona à Siracusanis impij Dionisij imperium fugientibus condita est. Dionisius à Siracusanis expulsus Locrum in Italiam se recipit; inde post sex annos ob suas immanitates, & scelera eiectus Siracusam redit; ex qua Vrbe paulo post fugam arripere coactus est. Lucani inter se discordant, & ab exulibus, & proprijs seruis vincuntur, qui Terinam, Arponium, & Thurium expugnant, & loca omnia olim Brutiorum occupant; quare ipsi etiam Brutij dicti sunt. Romani superant tiburtinos, Hernicos, & Gallos. Galli cum Samnitibus in Romanos coniurant. Thufci, & in primis tarquinienses exercitum Romanum concidunt; à Romanis tamen reijciuntur, & tarquinium captum est. Volsci profligati; eorum Ciuitates dirutæ sunt; inter quas Satricenses partim in seruitutem rediguntur, partim trucidantur. Sed Æqui penitus debellati sunt: Romani namque XLVIJ. oppida expugnata diruunt, & incendunt, præcipuè urbem magnam Larinam; populos Cominos, radiates, Aceicos, & Alfernates disperdunt. Sidicini deuictis Aruncinis Aruncam demoliuntur. Sequitur dirissimum, & cruentissimum prælium inter Lucanos, & Locrenses, cum illis Samnites adhærent: his auxiliarentur Brutij. Inde Metapontini cum Samnitibus pugnantes profligantur; Metapontum incenditur. tunc Lucani, Brutij, & Samnites fœdus ineunt in Græcanos colonos; hoc est Achæos, Arcades, Ætolos, Pelasgos, & Lacedæmones, quos è Magna Græcia expel-

lunt,

lunt, eosq; cogunt ad montes fugere. Archidamus Lacedemonum regis filius, Cleonymus, Agathocles, & Alexander Molofforum, vel Epirotarum rex ad opem præstandam Græcanis Italiam petunt; cum Lucanis, & focijs configunt, & profligant; Pandosiam, & thebam in Lucania diruunt. thusci interim iterum à romanis funduntur: indè à Gallis Boijs profligantur; qui occupata Felsinia, eaque Bononia vocata, superatis montibus thusciam inuadunt, & agros incendunt; hos thusci eiiciunt. Subueniunt Senones, qui etiam vltra Apeninum expelluntur. Hoc tempore Græcani à Lucanis, & Socijs debellantur, fugantur, ex Italia eiiciuntur. **A** Ætholorum qui remanserant alij trucidantur; alij in Græciam ad Ætoliam vndè originem duxerant reuertuntur. Lucani victores in thuscos vertunt arma, à quibus Ligurum auxilio repelluntur. Galli magnis incommodis afficiunt Henetos, & Histros; thuscos, & Umbros excursionibus, & populationibus vexant; Senam, & Sarisiam ædificant. Campani à Samnitibus deficiunt, & configunt; tandem inferiores se romanis dedunt; à quibus defenduntur: sed vnà cum Latinis etiam à romanis deficientes superantur; & iniquis conditionibus victoribus se dedere compelluntur. romani in Aufonios bella mouent; eos deuincunt; Cales coloniam deducunt: Fregella etiam à romanis Colonia facta est: Palæpolitanos fugant, obsident, in deditionem recipiunt. Priuernates post defectionem ab eisdem romanis sub iugoponuntur. Lucani Heracleam tarentinis adimunt. tarentini Alexandrum regem in Italiam reuocant; qui Lucanos, & Brutios vicit. His Samnites opem præstant. Lucani cum Samnitibus discordant, atque in eos romanos irritant: romani Samnitibus bellum indicunt. At Alexander post multas clades Lucanis illatas, & Heracleam, Consentiam, Sipontum, & Ace expugnatas interfectus est. Apuli cum romanis, & Lucanis fœdus ineunt in Samnites; quos adiuuant tarentini. Samnites Palæpolitanos vexant; quare romani in Samnium cum exercitu progressi capiunt Alifem, ruffrium, & Caliphem. Lucani verò videntes, quod si ipsi etiã Samnites affligerent, Romani post Samniũ Lucaniam occupabunt, Samnitibus adherent: idem Vestini faciunt. Exercitus **B** Romanus Vestinorum agros vastat; & Cutinam, & Cingulam occupat. In **C** Samnio pluries pugnatur; vincuntur Samnites; victi deficiunt, deficientiũ ager depopulatur, & inceditur. Item euenit apulis, qui ruperant fœdus cum Romanis. Samnites à finitimis populis adiuti disperdunt Romanos, quos sub iugoponunt; obsides hoc dare compellunt; sed ipsi paulo post deuicti sunt; obsides reddere coguntur; Luceriam amittunt. Satrica à Romanis recepta est. Polifsta à Samnitibus occupata. Romani apud Soram profligati: Indè Soram recuperant, & fugant Samnites, eosque deiiciunt. Luceria colonis Romanis conceditur. Thusci societatem cum Hebreis renouant. Theumansi, Causinique, et cæteri Apuli, et Tarentini Romanis se subijciunt. Romani iniuste

in Aufones pugnant, et aufonam, Minturnum, et Vestinam occupant. Thufci ultra Apenninum Gallos repellunt; in Sutrinum arma mouent; Sutrium expugnant; eiiciuntur, & fugantur à Romanis; cum quibus sæpè congregiuntur; modò vincunt, modò vincuntur; tandem Romani victoriam consequuntur; Ciminam siluam traiciunt; Perusinos, Arretinos, Cærites, & reliquos orientales Thufcos inducias petere cogunt; Thufcorum agros deprædantur, & deuastant; postea cum omnibus Thufci ad Lacum Vandimonis præliantur: plerique ex vtraque parte desiderantur, attamen vincunt Romani; & Thufciam mediterraneam sibi subiiciunt. Tunc Lucumones in Thufciam finem habent. Vmbri, Æqui, Marfi, & Peligni cum Romanis confligunt: vincuntur Vmbri; et Samnites post multa prælia superantur, & castigantur. Æquorum plerique interficiuntur; oppidis demolitis, & incensis Æquorum nomen penè delectum est. Alba Æquorum, & Sora colonie Romanæ fiunt. Marruccini, Peligni, & Fren-tani veniam pacemque postulant. Cleonymus Lacedemonius Græcorum dux cum ingenti exercitu denuo in Italiam in Salentinos applicat; Salentinorū urbem Thuriam oppugnat; agrum omnem deuastat: in eum Romanus exercitus properat: ipse verò præda onustus fugit; superum mare in Henetos nauigat, sed ab Henetis eiicitur, et eius classis dissipatur. Marfi subiiciuntur Romanis, qui Melionam, & Plistriam, Fresiliamq. populantur. Thufci cum Romanis confligunt, eos superant; sed dissensionibus Optimatum plebis vexantur; quare à Romanis fusi. Thufci maritimi in biennium habent inducias: Vmbrietiam superati sunt: Nequinum à Romanis oppugnatum, obsessum, post biennium captum, Romanorum colonia cōstitutum, Narnia vocatum est. Galli in Thufciam profecti Thufcos deterrent; timor Gallorum Thufciæ discordias, & seditiones pacat: Galli, & Thufci in Romanos foedus pepigunt. sed Galli pactum non feruant: agri Thufcorum à Romanis deprædantur: Vulterrani affliguntur: propè Vulterram conflictatur. Thufci penè consecuta victoria, ob consuetas dissensiones in urbem se recipiunt; castra hostibus relinquunt: qui agros omnes depopulantur. Samnites, & Lucani inter se pugnant: Lucani à Romanis auxilium petunt. Samnites ab Apulis: Romani utrosque superant: Bouianum Aufidenam, & Cimetricam à Samnitibus adimunt; ab Apulis Beneuentum Apuli deieci veniam implorant. Samnites è Samnio fugati in Thufciam confugiunt. Thufci, Samnites, Vmbri, et Galli in Romanos coniurant; plures Romanos exercitus disperdunt; sæpè vincunt: Romani sociorum auxilium conuocant; et Thufcos, et Samnites profligant; Vulfinium, et Russellas occupant; Clusinis, Perusinis, et Cortonensibus ignoscunt Samnitum alij Campaniam depopulantur; qui à Romanis concisi sunt: Samnium occupatum, et oppida demolita: alij è Thufcia per Pelignos iter habentes ab ipsis Pelignis fracti, fusi que sunt. Thufci maritimi, siuè Occidentales, siuè Tirreni Ligurum, Gallorum, & Vm-

A

B

C

brorum auxilijs se contra Romanos communiunt; pluries præliantur; nec vincunt, nec vincuntur. Perusini, qui à Romanis desciscunt citò defectionis pœnas luunt; veruntamen Occidentales Thusci Occidentalibus adhærent. Falisci primi arma sumentes in Romanos deijciuntur; xiiij. oppida Thuscorum incenduntur. Samnites, qui superfuerant vincuntur; & tamen Thuscis iunguntur. Thusci fugant Romanos, agrumque eorum vastant: sed dira pestis, quæ Italiam vexat, eos cum Romanis conciliare, & Thuscas Colonias vsq; Senam ipsis concedere cogit. Vulsinenses, & Arretini ciuilibus seditionibus anguntur; & iniuste, & sine causa à Romanis depopulationibus vexantur: Romani cum tirrenis conciliantur. Tirreni præliantur cum Lucanis, quos Romanorum ope vincunt; sed victoriam pro Romanis consequuntur: ipsi enim Lucanorum agros, prædas, & oppida inuadunt; inde rebelles Samnites penitus profligant, & domant. Tirreni se Romanorum hostes profitentur; Romanis bellum indicunt; eos propè Senam fugant; ipsi victoria gaudentes apud Arnem profligantur, & plerique trucidantur. Fesulenses, Pisenses, & Thuscinate hostibus se dedunt: Populonia expugnatur. Soli Vulterrani Romanos maximis cladibus affligunt: induciæ pactæ sunt: Romani dolo ad urbem accedunt: suburbia oppugnant, occupant, vastant, deprædantur, atque incendunt; per prodicionem Vrbe, & Thuscia tota præter Lunam potiuntur. Vulterrani, Arretini, & Fesulenses inter ciues Romanos numerantur; eisque proprijs legibus vti concessum. Classis Romana à Tarentinis quassatur; ductor interficitur; Legati à Senatu Romano Tarentum ad querendum de iniuria, & damno missi eiectione sunt: bellum indicitur: Tarentini Pirrum Epiri Regem contra Romanos in Italiam vocant. Thusci cum Lucanis bellum gerunt; ipsosq; fugant; à Romanis desciscunt; cum quibus ad Cecinnâ flumen dimicant, & superantur. Vulterra deprædata est; multi ex patritijs interfecti. Romani in Tarentinos exercitum cogunt; qui primò à Brutijs aggressus est. Brutij profligati Romanorum præsidium Rhegij recipere coacti sunt. Campani milites illuc in præsidium missi ciues concidunt, & Rhegium occupant. Pirrus, & Tarentini pugnant cum ***

C

CVI.

Scarith

Die iij.

Martij.

M.DC.XXX

VII.

Multa reposui tibi ego Prosperus huius Arcis Custos, nè pereant.

Romanis: Lucani, & Samnites Tarentinis fauent. Pirrus victor Romanos fugat; Romanorum agros deuastat; inde per Legatos pacem, & amicitiam à populo Romano petit; quæ negantur: cum nec pacem, nec victoriam consequi posset ex Italia in Siciliâ, vt eam Insulam acquireret, progreditur. Tirreni Vulterrani ducibus à Romanis deficiunt; cum Gallis foedus pepigunt; cum Romanis congregiuntur; Romanum exercitum profligant; milites cccccc. interficiunt: tum Thuscia omnis à Romanis desciscit: Samnites Thuscis iunguntur: Romani Thuscos, & Samnites domant; Thusciam mediterraneam recuperant. In Gallos Senones arma conuertunt; eos tantis cladibus afficiunt, vt Senonum nomen in Italia deleant.

Sena Gallorum Colonia Romanorum constituitur; postea debellant Umbros: multa eorum oppida demoliuntur: sæpè præliantur cum Brutijs, Lucanis, & Apulis: ex vtraque parte quamplurimi desiderantur; attamen Romani superiores Lucania potiuntur; Possidoniam, & Consam colonias deducunt. Italia omnis à dirissima pestilentia angitur. Pirrus pugnat cum Carthaginensibus: inde cum Mamertinis; multis incommodis maritimos Tuscos afficit: in Italiam redit; cum plerisque Italorum fœdus inicit; pluries cum Romanis cõfligit; modò vincit, modò vincitur; demum fugatur, atque ex Italia eijcitur. Sannites, Brutij, & Lucani denuò Romanorum imperio subijciuntur. Siciliae partem Romani inuadunt. Tarentini deditioem faciunt, eisque pax conceditur: Rhegij arce obsessa, & expugnata, Campani milites capite plectuntur. Motus terræ Tuscos affligit; Tuscinatum magno Tuscorum detrimento à mare absortum est: Vulterrani Vadam ædificare incipiunt, & Labronem augent. Romani Picenos subijciunt; ad Arimanum, & Beneuentum Romanos colonos mittunt; iterum profligant Tuscos; omnia Vulterratorum suburbia vastant, & diruunt: Vulterram sociorum auxilio obsident, & post biennium recipiunt; plerisque ciues trucidant; maximis prædis potiti sunt. Romani discordant an Vulterra colonia fieri debeat: Senatus municipalem Urbem declarat, & ob illius Ciuitatis dignitatem, Vulterrane, nè Romanis legibus, sed solummodo antiquis Etruscorum pareant, permittit. Vulfinij verò absque causa omnes in seruitutem redacti sunt; & Vulfinium dirutum. à Romanis Umbri, & Volsci penitus domantur. Mamertinis contra Hieronem Siracusanorum Regem, & contra Carthaginenses auxilium præstatur: cum Pœnis pugnatur: Pœni dolo Romanos deuincunt; ipsi verò paulo post vincuntur, & eorum classis disperditur. In Sardinia Romani, Tusci, Umbri, & Latini cum Corfis, Sardis, & cum Hannone duce Pœnorum bellum gerunt; hostes superant, & Insulas occupant; alteram Carthaginensium classem quassant; trajciunt in Africam; profligant. & vincunt Pœnos; sed ipsi ab immani serpente penè deijciuntur. Lacedæmones Carthaginensibus succurrunt, & simul Italicum exercitum disperdunt: Italorum cccccc concidunt, & cccccc in seruitutem redigunt: Italica classis naufragatur: Itali tamen maioribus copijs contra Pœnos profecti eos vincunt. Cæcilio Duci triumphum conceditur. Pœni iterum cum Italis committunt Publius Claudius Imperator, quia religionem contempserit superatur, & Itali fugantur: sed Carthaginenses ad insulas Ægatas ità domantur, & vincuntur, vt pacem postulare sint coacti: & sic Carthaginensi bello finis imponitur. Falisci, qui à Romanis descuerant, inuiti compelluntur ad deditioem. Spoletum Fregella, & Brundisium à Romanis coloniæ deducuntur. Bellum cum Liguribus geritur; Ligures namque à Sardis, & Corfis, qui iterum ab Italicis defecerant, adiuti Romanos vexa-

A

B

C

bant: Sardi, & Corsi puniuntur: Ligures profligantur. Galli Liguribus adherent,
 & fundunt, & fugant Romanos. Italici cum Illiricis bellant: Illirici deuicti sunt;
 verum Galli traiectis montibus, quamplurima damna Thuscis intulere; Fesulensium,
 & Vulturnanorum agros vastare; Senam depopulati plerisque colonos trucidare;
 Clusium expugnare; & Romam versus progressi sunt. Romani caeterique Italici
 plures exercitus cogunt; configunt, profligant Gallos; quos & ultra montes reijciunt;
 & Padum transigentes 1000. hostium concidunt; multa eorum oppida inuadunt;
 Insubres debellant, in quos Colonias mittunt: Pacantium, & Cormonam, quas Galli
 penè diruerant, restaurant: sed Galli nouas copias parant; fugant Romanos; à quibus
 postea Imperatore Caio Flaminio; ipsi profligantur; profligati iterum Romanos superant:
 sed à Romanis, & Thuscis funduntur, & in siluas fugere compelluntur. Romani
 deuictis Gallis Histros, & Illyrides subdunt. Pœni foedus dirimunt, Iberum transeunt;
 Saguntinos Romanorum socios superant; Saguntum obsident, oppugnant, expugnant;
 Ciues interficiunt; Romanos legatos aspernantur; inde Pireneos traiciunt, Gallos
 profligant, atque Italiam petunt. Itali Romanis ducibus exercitum in Hispaniam,
 in Carthaginenses mittunt: iterum Gallos Cispadanos, & Transpadanos disperdunt;
 & cum Pœnis ad Ticinum amnem cõgressi superantur; inde à victoribus propè
 flumen Trebiã profligantur: 20000. 20000. 10000. 10000. 10000. 10000. 10000. 10000.
 interficiuntur. Sed in hispanis Italicus exercitus Carthaginensem fugat; & ipsum
 ductorem Magonem captiuum efficit. Annibal alter Pœnorum ductor ad Trebiam victor
 Apenninum superat, regionem deuastat, & incendit, præcipuè Thuscos affligit,
 Fesulensium, & Vulturnanorum agros depraedatur, ad Lacum Trasimenum cum
 Italicis configit, milites 20000. 20000. 10000. 10000. 10000. 10000. 10000. 10000.
 occidit, quamplurimos captiuos efficit, Cortonam expugnat, Umbro-
 rum agros depopulatur, Spoletum aggreditur, populationibus, & incendijs Marfos,
 Picentes, & Pelignos vexat, in Campaniam progreditur, inter Casilinum,
 & Montem Calliculam confedit; Calliculæ cacumen dolo occupat; Latinorum,
 & Thuscorum agmina ad Cartalum deijcit; omnia crudeliter vastat; præliatur
 cum Italis ad Cannes, vbi 20000. 20000. 20000. 20000. 10000. 10000. 10000. 10000.
 Italicorum caesi sunt. Afflictos Italos Hispaniarum victoria paululum subleuauit.
 Campani à Romanis ad Annibalem deficiunt: Annibal Nolam obsidet; & inde
 discedere coactus Capuæ recipitur, & post diurnam obsidionem Casilinum acquirit.
 Galli Pœnis adherent, & Italos vexant. In Hispania Itali de Pœnis habent
 victoriam, & regionem occupant. Annibal cum Rege Macedonum Philippo
 foedus inijt; at ab Italis apud Nolam profligatus est. Campani à Thuscorum
 agminibus castigantur. Classis Tirrena in Sardiniam transfretauit, Sardos,
 Pœnosque debellauit, & tres Carthaginenses exercitus fudit. Adriatica
 classis in Macedones nauigat. Apuli, & Lucani à Romanis ad Annibalem

defici-

desciscunt: sed ipsi, & Poeni ad Beneuentum profligantur, & debellantur; nam in eo conflictu ceciderunt. Poenorum cecidere. Hieronymus, qui Hieroni Romanorum amico in Siracusano Regno successerat, Carthagenensibus fauet; & ob nimiam immanitatem à Siculis occiditur: Itali in Siciliam traieciunt, Leontium expugnant, & Siracusam obsident. Adriatici maris classis in Macedones progressa Oricum oppugnat; atque hostes ad Appoloniam fugat, & vincit. Celtiberi in Hispania Italicos contra Poenos adiuvant. Annibal in Italia Tarentum acquirit, sed non arcem; tribus præliis tres hostium exercitus profligat; ut Capuanis succurreret, qui à Romanis obsidebatur, progreditur, & repellitur; ipsam Romam aggreditur, & rejicitur; in Campaniam redit; inde in Brutios Rhegium contendit. Capua capta est; Capuani Senatores capite damnantur. In Siculis Siracusa expugnatur; postea Argenium, & insula recuperatur. Poeni in Hispania magnis cladibus Italicos afficiunt; eam regionem penè acquirunt: Regionis partem Martius dux defendit; verum Publius Cornelius Scipio cum Tuscorum classe illuc nauigans non modò Hispaniam, quam Italici amiserant, recuperat: sed nouæ Carthaginis potitus Asdrubalem Poenorum ducem apud Betulam vicit. Vbi primum è Sicilia discessit Romanus exercitus Numidæ insulæ partem occupant, & citò eieci sunt. Ætoli Macedonum hostes se declarant, & in eos cum Romanis foedus firmant Italica classis Zacintum, Oleniam, & Naxum Acarnanum vrbes pro Ætolis recuperat. Vulterrani à Romanis deficiunt; eo quod Romani promiserint eis reddere Capuam, & non reddiderint: verum à mare à Tito Cætacilio cum classe vexati; ab ortu à Caio Calphurnio cum legionibus profligati; in Vrbe à plebis seditione agitati, cum Poeni promissa auxilia non præstarent deditionem faciunt. Romani Vulterræ primores castigant; arcem ad Labronis portum ædificant. Tarquinienses, qui Vulterrani opem præstiterant, à Romanis fracti sunt; ciues omnes dedere nolentes occisi; etiam Cæritum Ciuitas deuastatur, plerique Cæritum captiui; præda omnis Romam translata est. Attalus Asiæ rex Ætolorum socius ab Italicis in amicitiam recipitur. Salapij Romanis se dedunt. Italiæ populi partim Poenis, partim Romanis fauent.

A

B

C

git;

git; ibi Hannoni coniunctus Venusiam redit. Asdrubal Barchinus Carthaginensis cum nouo exercitu Alpes transgreditur; sed dum curat se iungere Annibali, apud fluuium Metaurum cum suis interfectus est. Annibal in vltimos fines Brutiorum se recipit; vbi cum Romanis pluries decertat; & continuis incursionibus, & incendijs Ipygios deuastat; ibi xij. Ciuitates diruit; Apuliam omnem peruastat. Lucani, & Brutij propter prælia, & excursions tam Romanorum, quàm Carthaginensium penè consumpti sunt; & præcipuè Tamefani, Crotonenses, & Terinenses. Interim in Græcia Acarnanes, & ceteri Achæi ab Ætolis, à Machanis, à Rege Lacedemonum, & ab Italorum classe vexantur: Philippus Macedonum Rex, vt Italicis obstaret in Acharnatum fines properat. Ægyptij Regis Ptolomei, Rhodiorum, & Atheniensium legati Romanos cum Philippo conciliare curant. Rex Asiæ Attalus cum classe Ætolis, Italicisque fert opem. Macedones, & Itali in Eleis dimicant: parum abfuit, quin Philippus occideretur. Dárdani in Macedoniam excursionem faciunt; quare Philippus ex Achæia discedere, & in Regnum redire cogitur. Italici, & Asiatici Oreum, & Opuntium capiunt; sed, cum Philippus è Macedonia cum ingenti exercitu in Achæiam rediret, Itali, Asiatici, & Lacedæmones ad sua se recipiunt. Ætoli à socijs destituti cum Philippo pacem firmare coguntur: quò audito à Romanis, ipsi etiam cum Philippo foedus ineunt hoc pacto, vt Parteni, Dimallenses, Bargulenses, & Eugenij Italis obedirent; Antinates verò Macedonibus. At in Hispania Italici Asdrubalem Gisgonium Pœnorum ducem vincunt; omniq. orientali plaga potiuntur: Poenis tantum pars Hispaniæ, quæ est ad Oceanum, & ad Occasum relinquitur; pugnatur in Celtiberis: Carthaginenses fugantur: Itali Gades versus properantes capiunt, & depopulantur Origin: tandem Hispanias omnes acquirunt: cum Syphace Numidarum Rege foedus firmant. Hispani desciscunt; sed iterum sub Italorum imperium rediguntur: etiam Gadianites Italicis se dedunt. In Italia Ligures Ingauni, & Epanterij cruentum proelium committunt. Mago Barchinus ex Africa ad Baleares, indè in Italiam nauigat; aggreditur, capit, & depopulatur Genuam; Alpinos domat; cum Ingaunis contra Epanterios se iungit Galli Poenis fauent; qui capta Luna Thuscōs magnis incommodis afficiunt. Interim Thuscōrum, & Vmbrorum classis sub Ducatu publij Cornelij in Siciliam nauigat: indè à Siculis aucta in Hispaniam mittitur; Hispani namque iterum defecerant; sed post nonnulla certamina duces defectionis interfecti sunt; & Hispani denuò Italicis deduntur: classis ad Italiam reuerfa Locrum in Brutijs à poenis occupatum recipit. Thuscōi ad Magonem deficiunt; verum defectionis poenas citò luunt. In Brutia inter poenos, et Romanos pugnatur: Romani retiliam, Consentiam, et Pandosiam recuperant. Italicus exercitus in Africam progreditur. Syphax Romanorum amicitiam contemnens poenis adhæ-

ret.

ret. Massanilla Rex Masæfulorum regno expulsus ad Italicos confugit. Afri ad Uticam fusi sunt: Utica obsessa: à Syphace, & Pœnis obsidione liberatur: tandem post multa prælia Italici Carthaginenses, & Numidas vincunt: restituant Massanissam in regnum: Syphax captus est: Itali ad Carthaginem oppugnandam properant. Annibal, ut patriæ subueniret reuocatur; Mago ductor Pœnorum, Numidarum, & Gallorum in Insubribus cum Italicis præliatur; eius exercitus fugatur; ipsi vulnerato, ut in Africam rediret imperatum est; propè Sardiniam Mago deficit; Itali classe Magonis potiuntur; Carthaginenses pacem petunt: quæ concessa est. Ab Atheniensibus quidam iuuenes sacrilegi puniuntur: quæ causa fuit, ut ab Acarnanibus, & Macedonia Rege Philippo Athenæ obsiderentur: Athenienses à socijs Romanis opem implorant: Italorum exercitus in Græciam mittitur. Macedones superantur. Abydeni à Macedonibus obsessi, nè in manus hostium venirent, à semetipsis trucidantur. Itali in Macedoniam progressi Antipatriam, & Codrionem occupant. Attalus Asiæ rex, & Rhodij Italis iunguntur. Macedones, licet multis incommodis affecti, attamen Atticos vexant; propè Epirum ab Italicis, & socijs fugantur: Philippus ad sua reuertitur, & Thessalos affligit: Itali, & socij Euboeam, Phocidem, & agrum Corinthium occupant. Achæi, & Lacedæmones, in Romanorum amicitiam recepti sunt. Itali deuastata Macedonia, multis Ciuitatibus potiti vincunt in Thessalis Philippum; acarnanes ad deditionem, Macedones ad petendam pacem cogunt. per idem tempus Boij in Italia excursionem faciunt in Umbros, Tuscosque; sed non modo eiiciuntur; verum etiam illorum ager depopulatus est. Romani foedus ineunt cum Liguribus Ingaunis; exercitus in Tuscos mittunt, qui defectionis concilia habebant. Insubres, Cenomani, & Boij cum Liguribus, & parte Tuscorum pacto foedere in Romanos, & in illorum colonos arma mouent, deprædantur, deuastant, incendunt Placentiam; obsident Cremonam (sic namque à Romanis Pacantia, & Cormona appellantur) Romani exercitum in Transpadanos mittunt; & non modo quod Galli occupauerant, recipiunt; sed ex eis cccccc. interficiunt. Insubres Galli, Liguresque alios milites in Romanos scribunt. Romani Consules cum exercitibus duobus contra hostes progrediuntur; horum alter Lunenses expugnat, Genuam petit; Clastidium, & Litubium capit; & Celetatos, Cerdiciatos, Euatos, & omnes Ligures domat: alter; cui se dedere Cenomani, sic vicit Insubres, ut ex eis cccccc. ceciderint; postea Boios superat; cccccc. Boiorum desiderati sunt: Comonum à Romanis captum: inde mediolanum: omnes agri deuastati sunt: Bononia deprædata; ad quam urbem iterum à Romanis cum Boijs dimicatum est: inferiores sunt Romani: qui cum tertio pugnassent, fundunt, & fugant Boios. Insubres, cæterique Galli Mediolanum recuperant; & pluries

cum

cum Romanis pugnant . Celtiberi in Hispania deficiunt , & Italicum præsidium concidunt ; illuc Marcus Porcius cum exercitu à Romanis mittitur ; qui hostes vicit ; sedauit Hispaniarum tumultus ; Celtiberos castigauit . In Græcia , Italici cum Lacedemonibus præliantur , eosque vincunt ; libertatem Argiuis , Græciæ pacem concedunt . Lacedemones post pacem deficiunt ; pugnant cum Achæis , & Italis , & superantur . Antiochus Rex Syriæ ab Annibale , & Ætolis hortatus , Italicis bellum indicit ; cum exercitu in Græciam aduenit ; cum Ætolis iungitur ; multas Ciuitates occupat ; Euboeæ potitur ; & tandem è Græcia expellitur : Ætoli domantur : Antiochus in Syriam reuertitur ; eius classis quassatur , & fugatur ; eius nauibus Romani potiuntur : iterum Syria classis apud Myonesum ab Italicis , & Rhodijs disperditur : Italici in Asiam contra Antiochum progrediuntur : Antiochus ab Italis , & Eumene Attali filio superatur ; ad pacem postulandam cogitur ; pax conceditur : Eumeni , & Rhodijs plura oppida in Asia acquisita tribuuntur . Hoc tempore Romani cum Liguribus bellum gerunt ; eosque pluries superant ; multos ex ipsis interficiunt ; eam oram peruastant ; fugant , & debellant Boios ; Bononiam deducunt Coloniam , Pars Tuscorum Vulterrani , & Fesulensibus principibus vnâ Romanorum Legionem concidunt : quare ipsorum ager vastatur : ipsi veniam implorant . Ab Ætolis , & Epirotis damnum Brutijs datur : Itali exercitus duos in Græciam mittunt ; Epirotas ad deditionem compellunt ; Cephalonios subiugo ponunt ; vincunt , & subijciunt Ætolos ; in Asiam contra Gallos Græcos progressi , qui loca bello Antiochi acquisita populabantur , hos post nonnulla certamina debellant . Ipse Antiochus cum Italis firmat pacem , & amicitiam : idem Cappadocum Rex . Sed Romani cruentum bellum gerebant cum Liguribus ; hi namque in montium asperitate confisi , post deditionem , & veniam iterum deficiebant ; Tandem fri- * * * * *

Libri Quarti , & vltimi finis .

INDEX

RERVM NOTABILIVM.

A

BANS Italia Rex. pag. 23.
Abella Colonia. p. 138.
Aborigines 19. *b* *Adiuuant Vultur-
 turennum* 20. *aduentus eorum
 in Italiam.* 19. *a* 129. *a* *Origo
 ibid. Superati à Sicano* 21. *b*
Tumultus. 20. *b*
Abusus moderandi 226. *a*
Abydeni obsessi à Macedonibus. 283.
Acara Colonia. 136. *a*
Acarnanes adiuti à Philippo contra Italos. 282.
Contra Athenienses. 283. *deduntur Italis. ibid.
 Superati ab Italis.* 283. *Vexati ab Ætolis.*
 282.
Accerre Thuriarum. 271. *b*
Acedum à Thuscis obsessum. 35. *b*
Aceij à Romanis disperduntur. 275. *c*
Acellum Oppidum in Alpibus. 138. *Colonia ibi-
 dem.* *b*
Accerre Colonia. 138.
Achaia ab Italis occupatur. 149. *c*
Acheij. 29. *a* *Cum Ætolis, & Thuscis decer-
 tant.* 182. *Cum Apulis pugnant.* 145. *a* *è
 Campania eiecti.* 145. *c* *Adiuuant Cumanos
 contra Thuscos.* 274.
Ad Italiam applicuere. 131. *c* *Italia partem
 occupant.* 145. *b* *Itali in eos coniurant. ibid.
 Ab Italis superati.* 149. *c* *Cum Illiricis pu-
 gnant.* 146. *b* *Cum Lacedemonibus certant.
 Latinos superant.* 145. *b* *Messenios adiuuant.
 ibid. à Spartanis adiuti.* 145. *b* *Cum Sparta-
 nis dimicant.* 145. *c* 146. *b* *Cum Thuscis pu-
 gnant.* 144. *b* 145. *a* *Contra Thuscos fœdus
 cum Gracis ineunt* 145. *a* *à Thuscis vexati* 29
a 38. *c* *Depopulati* 145. *a* *eiecti ibid. Thuscis
 vincunt. ibid. Vulterram obsident. ibid.*
Acherum Campaniæ Oppidum 137. *a* *Colonia
 ibid.*

Ætanium Colonia. 137.
Acurium Colonia. 139. *b*
Ade Colonia. 138. *a*
Adherbales Numidarum Rex. 151.
Adolescentes quales esse debeant. 232. *b* *Anidi
 honoris.* 242. *b*
Adria Colonia 136. 202. *a* *à Gallis capta* 147. *a*
ab Histris occupata 29. *eiusdem Præfectus*
 183. *deficit à Vulterraniis* 39. *c* 48. *c* *ab eis de
 recuperatur.* 49. *b* *eius signum.* 202.
Adria inferior à quo edificata. 38. *a* 138. *b*
Adriatica Classis contra Macedones 281.
Aduenarum bona ab intestato ad quem spectent,
 247. *b*
Aduersa quomodo ferenda. 241. *c*
Adulamons 49. *b*
Adula Rhetia oppidum. 133. *Colonia. ibid.*
Adulaci Rhetij se Vulterraniis dedunt. 67. *b*
Adulatio. 215. 224. *a* *delectat. ibid. eius effe-
 ctus.* 236. *b*
Adulatores. 224. *a* *ab eis cauendum* 232. *b* 252
Adulterij pœna. 177. *c*
Ægæi pelagi Insule à quibus habitantur. 129. *a*
Ægata Insule. 279.
Ægyptij cum Syris conciliati. 149
Ægritudines animi quæ. 241. *c*
Ægritudines variæ. 234. *c*
Ægusa Insula. 134. *b*
Æmulatio 228. *a* *Quantum valeat.* 250. *c*
Æneas Troianus 24. *b* 26. *eius in Italiam ad-
 uentus* 26. 104. *a* 143. *c* *In Latium* 104. *La-
 tinorum Rex* 144. *Cum Latinis pugnat.* 143.
cum Rutulis 144. *Romam auget* 85. *b* *à Thu-
 scis adiutus* 26. *a* *eius victoria* 26. 85. *b*
Ænonum Illirici Ciuitas à Thuscis capta. 65.
Æqui à quibus ortum ducant. 130. *c* *pugnant
 cum Romanis.* 273. *c* *à Romanis debellati.*
 275. *c* *eorum oppida diruta. ibid.*
Æquicolorum origo. 130.

<i>Aer vitæ hominis.</i>	254.	<i>Alexander Molossorum Rex Græcanis contra Lucanos fert opem.</i>	276.
<i>Aer lucidus</i>	234. a	<i>Niger ibid.</i>	
<i>Æraphalicum Colonia.</i>	137. a	<i>Lucanos profligat ib. pro Tarentinis pugnat contra Lucanos, & Brutios superat.</i>	276. b
<i>Æs quando primum signatum.</i>	23. a	<i>interficitur. ibid.</i>	
<i>Æfarnia à Sylla diruta.</i>	154. b	<i>Alfernates à Romanis dispersi.</i>	275. c
<i>Æsobia Lariensium oppidum.</i>	135.	<i>Alginum.</i>	29. 63. a
<i>Æthala Insula.</i>	60. a	<i>Alifæ à Romanis capta.</i>	276. b
<i>Ætholi.</i>	29. b	<i>Alifca à Thuscis occupata.</i>	29. à Sardis obsessa. 59. b
<i>Æthali Italici</i>	130.	<i>Allobroges</i>	131. a
<i>In Aetoliam reuertuntur.</i>		<i>superati à Cimbris.</i>	151. cum Heduis committunt. 150. c
<i>276. a à Gracis victi</i>	144.	<i>In Italiam venire.</i>	131. a
<i>à Lucanis trucidati.</i>	276.	<i>Italorum in eos bellum.</i>	150. c
<i>Siculos contra Thuscis adiuuant.</i>		<i>ab Italis victi. ibid. Salvios contra Italos adiuuant. ibid. Pro senonibus contra Rhetios.</i>	273. b
<i>59. 62. a à Spartanis contra Thuscis adiuti.</i>	145.	<i>cum Thuscis præliantur.</i>	147. a
<i>Thuscorum in eos bellum.</i>	47. b	<i>Alonitium siciliæ Ciuitas.</i>	134. a
<i>Cum Thuscis pugnant</i>	29. b	<i>occupatum ab Afris.</i>	71. b
<i>41. b 48. a 144. Thuscis fundunt</i>	144. b	<i>dirutum. 59. c captum à Thuscis.</i>	62. a
<i>superati</i>	29. b	<i>Alpini Galli à Romanis victi.</i>	149. a
<i>30. 62. c A Thuscis deficiunt</i>	67. a	<i>Alpini Ligures deficiunt ab Italis.</i>	150. victi. 151. superati à Magone. 282. c
<i>Ab eisdem victi</i>	62. c	<i>Alpinorum origo.</i>	129. c
<i>Ab Anthioco in Italos adiuti.</i>	284.	<i>eorum oppida Thuscis subiecta.</i>	135. a
<i>Contra Acarnanes.</i>	282. a	<i>Alqua Alpinorum oppidum.</i>	135. a
<i>Brutios vexant.</i>	284. a	<i>Alsum Colonia.</i>	137. a
<i>Cum Italis præliantur. ibid. superati.</i>	284. a	<i>eius signum.</i>	207. b
<i>subingopositi.</i>	284. c	<i>Altheus Italiæ Rex.</i>	22. b
<i>contra Macedones pugnant.</i>	281. cum Philippo conciliantur. 282. a	<i>Aluca Corsicæ Ciuitas.</i>	134. b
<i>Macedonum hostes.</i>	281. a	<i>Ambitio mater seditionis.</i>	240. b
<i>Affectus quid.</i>	251. c	<i>peffis</i>	230. c
<i>Homini necessarij.</i>	253. c		246. a
<i>calari non possunt.</i>	250. c	<i>Ambitiosus.</i>	230. c
<i>Homini dati ad virtutem.</i>	253. c	<i>247. a</i>	
<i>Afri ab Italis fusi.</i>	283.	<i>Amblicum Colonia.</i>	136. c
<i>Africa a Sylla recuperata.</i>	154.	<i>Ambronici Cimbris iunguntur.</i>	151. b
<i>Africana classis à Thuscis fugata.</i>	62. a	<i>Ameria in Vmbria.</i>	138. b
<i>Africi Pelagi Insula à Thuscis occupatæ.</i>	144. c	<i>Amicitia cum potentioribus seruanda.</i>	226. a
<i>Africi populi contra Thuscis.</i>	146.	<i>Imperij instrumentum</i>	243. c
<i>Agathocles pro Græcanis contra Lucanos.</i>	276.	<i>Leges, & virtutes superat.</i>	230. c
<i>Ager Niger</i>	57. c	<i>Amicitia ficta.</i>	238. c
<i>176. b</i>		<i>245. c. vera</i>	236. a
<i>Agilla.</i>	9. a	<i>eterna.</i>	236. a
<i>à quibus adificata. ib.</i>	23. b	<i>Non soluitur. ibid. quando dissoluitur. ibid. eius effectus. ibid.</i>	
<i>Vide cere</i>		<i>Amicitia plebis quando bona.</i>	245.
<i>Agrippa Latij Rex.</i>	59. a	<i>Amicitie causa.</i>	256.
<i>Ainum Colonia.</i>	183. a	<i>Amicus adiuuandus.</i>	243. c
<i>Alba.</i>	28. b	<i>Amicus fidelis.</i>	113. a
<i>capta à Thuscis.</i>	41. b	<i>versus ibid.</i>	
<i>85. c depopulata.</i>	144. a	<i>Amintinum Colonia.</i>	137. b
<i>incensa</i>	145.	<i>eius signum</i>	206. b
<i>obsessa.</i>	62. c	<i>Aminternum Colonia.</i>	138. b
<i>à Tullo diruta.</i>	146. c	<i>Amor parcus.</i>	113. a
<i>Alba Aequorum, Romanorum Colonia.</i>	277. a	<i>erga parentes ibid.</i>	262.
<i>Albani cum Thuscis decertant.</i>	41. b		
<i>à Tullo victi</i>	146. c		
<i>eorum origo.</i>	131. c		
<i>Alba Siluius Latinorum Rex.</i>	40. b		
<i>Albenium Colonia.</i>	140. b		
<i>Albula alpinorum Ciuitas.</i>	135. a		
<i>à quibus constructa.</i>	135. a		
<i>Alceonium Colonia.</i>	140. b		

<i>in ciues. 229. Populi 224 plebis perniciosus.</i>	
246. immodicus. c 229. impudicus.	233. a
<i>Amule.</i>	271. b
<i>Amulius Latinorum Regnum occupat. 85. c occi-</i>	
<i>sus.</i>	146. a
<i>Amuntij signum.</i>	209. b
<i>Anacialis pro Senonibus contra Rhetios. 273. b</i>	
<i>Anagira a quibus edificata. 9. 132. a, una</i>	
<i>ex xij. ciuitatibus. 9.</i>	132. a
<i>Anata colonia.</i>	137. b
<i>Anatum colonia.</i>	139. a
<i>Ancira colonia.</i>	139. b
<i>Ancirona. 56. b, earum manus.</i>	186. b
<i>Anconę edificatio.</i>	275. b
<i>Anconitani. 131. eorum ortus.</i>	ibid.
<i>Ancus Romanorum Rex.</i>	146. c
<i>Andriscus Maced. occupat. 149. occisus ibid. c</i>	
<i>Aniene, flumen.</i>	75.
<i>Anima mundi. 134. Reipublice,</i>	247. b
<i>Animi egritud. 241. bona 243. nobilitas. 247.</i>	
<i>Annales legendi.</i>	245. a
<i>Annibal. 5. Cortonam capit. 80. a. In Italiam</i>	
<i>79. b, Romanos superat ad Transimenum.</i>	
<i>80. a, ad Ticinum. 79. b, ad Trebiam. ibid. c</i>	
<i>apud Herdoneam. 281. c, Thuscorum amici-</i>	
<i>tiam orat. 80. a, eius gesta 79. 281. in patri-</i>	
<i>am reuocatu. 283. in Lucania superatur. 281</i>	
<i>in ultimos fines Brutiorum se recepit. 282.</i>	
<i>Annonę Caritas 50. b 56. b, 253.</i>	
<i>Anni constitutio, & diuisio 19. b</i>	177. b
<i>Antennates a Romanis victi. 88. a</i>	146. a
<i>Antenor 4. c in Italiam. 131. Patanium edificat.</i>	
<i>144. quos populos vicerit. ibid. Thuscorum</i>	
<i>in eum bellum 26. a, fœdus.</i>	ibid.
<i>Antenorides.</i>	131. a
<i>Antepolum colonia.</i>	138.
<i>Antiochus Syrię Rex, 284. ab Italis, & Asiati-</i>	
<i>cis superatur. ibid. eius classis dispersa. ibid. a</i>	
<i>Antion colonia.</i>	140.
<i>Antipatria in Maced. ab Italis occupata, 283. a</i>	
<i>Anisum a Mario deuastatum.</i>	154.
<i>Antrensiū colonia.</i>	139.
<i>Apennini montes a quo dicti.</i>	22. a
<i>Apennini populi unde dicuntur 22. eorum origo.</i>	
<i>130. defectio. 24. a Thuscis contra Senones</i>	
<i>adiuant.</i>	147. b
<i>Apis, vide Osiris.</i>	
<i>Appius Pulcher.</i>	5. a
<i>Apua Ligurię Ciuitas.</i>	134.
<i>Apuani contra Thuscis. 147. sub Romanorum</i>	
<i>imperium redacti. ibid. eorum origo. 131. c</i>	
<i>Apuli 130. b Thuscis adiuuant. 145. 147. b. ab</i>	
<i>Acheis victi. ibid. afflicti a Dionisio. 275. a</i>	
<i>pro Lucanis contra Samnites. 276. b. pro Sam-</i>	
<i>nitibus contra Lucanos. ibid. fœdus cum Ro-</i>	
<i>manis dirimunt. ibid. c, a Romanis depopu-</i>	
<i>lati. ibid. eis se dedunt. ibid. superati. 247. c</i>	
<i>ad Fœnos deficiunt. 280. c, a Romanis pro-</i>	
<i>fligati.</i>	281.
<i>Apulia ab Annibale deuastata.</i>	282.
<i>Aqua colonia. 137. eius signum.</i>	207.
<i>Aqua sextia a quibus condita.</i>	150. c
<i>Aque plurima.</i>	143.
<i>Aquileia a Romanis colonia deducta.</i>	148. a
<i>Aquila colonia.</i>	137.
<i>Aquiminaria.</i>	171.
<i>Arbea colonia.</i>	138. a.
<i>Arbium flumen.</i>	69. a
<i>Arcades Italię incolę. 130. b, ipsorum in Ita-</i>	
<i>liam aduentus, & res geste.</i>	143.
<i>Arcanum cui non committendum.</i>	244. b
<i>Archidamus Lacedæmon in Italiam. 276. pugnat</i>	
<i>cum Lucanis.</i>	ibid.
<i>Archimedes.</i>	82. a
<i>Archippina a Terra absorpta.</i>	144. a
<i>Architecti Romam missi. 86. b,</i>	105. c
<i>Ardea 41. c, 28. a, a Tarquinio obsessa. 147. a</i>	
<i>Thuscis capta. 41. c, 62. c</i>	
<i>Ardotini deduntur Illiricis.</i>	64. c
<i>Arca colonia.</i>	138.
<i>Aremonaci a Cimbris depopulati.</i>	151. b
<i>Aremulius Latinorum Rex. 62. a, pugnat cum</i>	
<i>Thuscis. ibid. b, eisdem subijcitur. 63. a de-</i>	
<i>ficit. 68. b, Ianiculum diruit. 69. a, fulmi-</i>	
<i>ne interfectus est.</i>	ibid.
<i>Arenaci Hispani ab Italis victi.</i>	149. a
<i>Arentius Italię Rex.</i>	20. b
<i>Arete oppidum captum a Thuscis.</i>	29.
<i>Aretea colonia,</i>	137. c
<i>Aretea Dea Thuscorum.</i>	20.
<i>Areusinici. 51. b, cum Sumbri discordes. 51. b. a</i>	
<i>Thusc. adiunt. ibid. cum Thusc. decertant. ibid.</i>	

<i>Arcajenici montes.</i>	59.c	<i>bus insulis imperabant.</i> 134.b, quibus legibus utantur. 278.b à Romanis depopulati. ib. a, inducias petunt. 108.a, inter ciues Romanos numerati. 152. pro Romanis contra italos. ibid. Romulum adiuvant ad Romam edificandam 86.b, eorum seditiones. 109. 278.a, Senam expugnant 69. a eorum signum 188.b, Thuscis ad defectionē sollicitant. 116. 281.c Praelium inter eos, & Vulterranos. 32. 33. & 67. 68. 69. Romanis dant obsides. 281.c
<i>Argenij Siculi se dedunt Italis.</i>	62. a	<i>Arretinæ Vestales.</i> 186.a, earum electio. ibid.
<i>Argentum à Siracusanis expugnatum.</i>	68. c	<i>Artabanus Rex,</i> 14. c, 20. a, 163. c, 164. a
<i>à Thuscis captum.</i> 146. b, Thuscis subiectum 134. ab Italis occupatum. 281. a		<i>In Artricos colonia.</i> 129. b
<i>Argileti.</i>	131.	<i>Aruenni pugnant cum italis.</i> 150. c
<i>Argini in Italiam.</i> 130. b, 143. c, contra Thuscis. 145. a		<i>Arunna.</i> 137.
<i>Argumentum carminis Tragici.</i>	258.	<i>Arunca à Sidicinis demolita.</i> 275. c
<i>Aricia à Thuscis capta.</i> 41. a, 62. c, devastata à Mario. 154.		<i>Aruncini victi à Sidicinis.</i> ibid.
<i>Aricini superant Thuscis.</i> 106. a, superati à Romanis. 273. c		<i>Arunenses.</i> 181. c, eorum institutio. ibid. qui possint esse Arunenses. 182.
<i>Ariditas.</i> 77. a, 144. a, 148. a		<i>Aruns italiæ Rex.</i> 19. c
<i>Arim Ianum auctum.</i>	21.	<i>Aruntini.</i> 21. b, à quo orti. ibid. 135.
<i>Arimanum colonia Romana.</i>	279. a	<i>Arunus italiæ Rex</i>
<i>Arimianum colonia.</i>	139. b	<i>Asca colonia.</i> 138. a
<i>Aringa colonia.</i>	137. c	<i>Ascanius Latinorum Rex.</i> 26. c, cum Thuscis dimicat. 27. c, 144. a, init fœdus. 144. a
<i>Ariobarzanes Cappadociæ Rex.</i>	152. b	<i>Asdrubal Pœnorū dux à Scipione superatus.</i> 281.
<i>Aristodemes corinthiorum Dux.</i>	65. b	<i>Asdrubal Barchinus ad Metaurū interfect.</i> 282
<i>Aristodemus cumanus</i> 273. cum occupat. 273.		<i>Asdrubal Gisgonius in Hispania victus.</i> 282. b
<i>Aristonius Asiæ Regnum occupat.</i> 150. a, ipsius bellum cum Romanis. ibid.		<i>Asia ab Italis occupata.</i> 150.
<i>Armenia.</i> 19. a, ab Italis occupata. 152. b		<i>Asiatici Italis contra Maced. præstant opem.</i> 148. c
<i>Armenij orbis indigenæ.</i> 131. c, in Italiam. 142. cappodocibus contra italos opem ferunt. 152. ab italis superantur. ibid. a. tridatem in italos adiuvant. 155. b. victi ibid. c		<i>Afferrij Siciliæ populi.</i> 129.
<i>Armenij Grifones.</i> 21. a, 143. in Italiam recepti. 129. b		<i>Astron colonia.</i> 140. a
<i>Armenij Sagi in Italiam.</i>	129	<i>Astrorū observationes, qui primū edocuerint.</i> 91. c
<i>Armenij Sabatij ad Italiam.</i>	129. a	<i>Athens à Mitridate expugnata</i> 153. c, à Maced. obsesse 283. a, à Sylla aggressæ. 153. capte. ib.
<i>Armentini cispadani unde ortum ducant.</i> 131.		<i>Athenienses.</i> 50. c. ab Italis adiuti. 283. a, iuvenes sacrilegos puniunt. 283. a. cum Thusc. dimcant. 65. b eorum naues à Thuscis capte. 65. c, ab iisdem superati. 144. c
<i>Arna in Pelignis colonia.</i>	138. b	<i>Athesis flumen.</i> 151. c
<i>Arni Libarni à quo denominati.</i>	22. b	<i>Athim Siluius Latinorum Rex.</i> 47. b
<i>Arnus flumen.</i>	22. a	<i>Atlans</i> 9. b. 22. c, 143. a Italia Rex. 22. c Italiam denominavit. 22. c, 143. eius res gestæ. 22
<i>Arpini ab Achaïs deficiunt.</i>	145. c	<i>Atlantici qui.</i> 130. c, in Italiam. ibid.
<i>Arponium à seruis Lucanis occupatum.</i>	275.	<i>Atrianum flumen.</i> 136. apud ipsum Thuscorum colonie. ibid.
<i>Arretium quando, & à quibus edificatum.</i> 9. 14. 132. occupatum à Rege Vulturreno. 20. obsessum à Vulterranis. 56. a, una ex xij. civitatibus. 9. 132.		
<i>Arretini inter se discordes.</i> 27. a 75. b eorum oppida in Thuscis. 139. a, discordes cum Clusinis 40. cum Fesulensibus 27. b, 71. c, cum Perusinis 43. 73. c, cum Vulterranis 56. qui-		

Attalus Asiæ Rex 150. 281. b 283. a pro *Ætolis*,
& *Italii* contra *Macedones*. *ibid.*
Attalus secundus Romanos heredes instituit 150.
Attici à Macedonibus vexati. 283.
Avaritia 225. a 237. b 338.
Avarus infelix. 237. a sui ipsius hostis. 238. c
Aucula colonia. 139. b
Aucum colonia. 140. a
Audacia 227. *Laudanda* 229. b *plebis*, 246. c
Auentinus Latinorum Rex cōtra Thufcos, 70. a
campaniam occupat: 145.
Auentinus mons unde dictus: 144. c
Aues fallaces. 254. a
Aufidena à Romanis occupata. 277. c
Aufidum flumen. 146. b
Augurandi regule. 263.
Augures quid teneantur reliquere in Collegio. 81. a
Albam missi. 26. b *Horchiam fugiunt* 37. *ini-*
micissimos recipiunt. 187. *quare libros custo-*
dierint. 221. b *contra Marianas partes.* 121. b
è Mœnibus eiecti 76. c *Romam acciti.* 87. 105. c
eorum munus 178. a 182. 187. *Vulterranæ ple-*
bi fauent. 39. b
Auguria non cogunt. i. b 254. b
Augurum Collegium à quo, & quando edificatū
23. c *à quo institutum.* 21. b 231. *Arretij in-*
stitutum 67. c *Perusij* 54. b *Romæ Collegium*
paruum. 87. a
Augurum adictum Romæ publicatum, 82. b *ele-*
ctio 186. c *Leges* 186. c *Magister Romam voca-*
tus, 86. a, *Magistri signum,* 172. c 211. c, *quid*
significet 223. a *eorum mos in eligendo Magi-*
stro 221. b
Augurum Præfecto gubernatio Vulterra commif-
sa: 33. a
Aulus Cornelius Cossus, 75. a, *In Aucontios*
coloniæ, 129. b
Auson Libicus, 129. in *Italiam,* *ibid.*
Ausona à Romanis occupata, 277.
Ausonia, 143. *Oenotria dicta,* *ibid.*
Ausonij in Italiam, 21. b 143. *à quo ortum ducant*
129. b superati à Romanis 276: 277: *debellati*
ibid.
Austrigones victi, 149. a
Austrum colonia, 140. a
Auxilium à quibus petendum, 241. b *tardum* 51. c

Axurum colonia,

139.

B

B*abilonici in Italiam.* 130. c
Baila colonia. 137. *eius signum.* 201. a
Baleares. 148. b
Baleares insule ab Italis occupate. 150. b *in Ba-*
ranganos coloniæ. 129. b
Barcoictus. 184.
Bargullenses Romanis subiecti. 282. a
Barij edificatio. 146. b
In Battrianos coloniæ. 129. a
Baulienses se dedunt Vulterranis. 68. a
Baulium colonia. 137. *eius signum.* 201. a
Bellica præcepta. 249. 252. c
Bellum civile inter Dardanum, & Iasum. 23.
Belli finis qualis. 249. a, *quomodo ineundum.*
178. c. *iniustum.* 249. a *iusta belli causæ*
que. 249. a *bellum ex diuitijs oritur.* 233. a
ad bellum quid necessarium. 249. b
Bellum pacem conseruat. 250. c, *pacis causæ*
gestum. 250. c *melius pace.* 250. b *perficien-*
dum quomodo. 230. a, *ante bellum Leo im-*
molandum. 249. b
Beneficij memoria eterna. 244.
Beneuenti edificatio. 144.
Beneuentum à Romanis occupatum. 277. *Romæ*
norum colonia 279. a
Benicum ab Osiride edificatum, 135. b.
Benignitatis effectus. 153.
Bergomum soli concilio parebat. 133. *à quibus*
edificatum. 133. b, 143. c
Berrones Hispani ab Italis victi. 149. a
Bestie ad quid create. 242.
Betici ab Italis deficiunt. 152. a, *castigantur*
ibid.
Betulonia. 8. a, *eius signum.* 172.
Betuloniæ tribuni signum. 170. b, *eiusdem Col-*
legij signum. 172.
Biatores Corsicæ populi. 59. a
Bilianum colonia. 139. a
Binacum colonia. 136.
Bipherdum colonia. 136. col. 1. *eius signum.*
198. a
Biplilum colonia. 139.

<i>Biracellum colonia.</i>	139.a	<i>Bossum colonia.</i>	140.
<i>Birgia colonia. 137.c, eius signum.</i>	203.a	<i>Boutianum in Samnio à Romanis occupatum.</i>	277.c
<i>Bitinie Romani heredes. 155. eam inuadit Mitridates, ibid. recuperatur.</i>	ibid.	<i>Brachari ab Italis victi.</i>	148.a
<i>Biturgia colonia.</i>	139.a	<i>Braccata Gallia ab Italis deuastata.</i>	150.c
<i>Blanda à Thuscis capta. 29. b 47. c, 62. c</i>		<i>Braccati Galli à Cimbris victi.</i>	151.b
<i>Blera colonia. 137. eius signum.</i>	208.b	<i>contra Thuscos. 147. a, in Italiam. 131. a</i>	
<i>Bochus Mauritanie Rex.</i>	151.c	<i>Bracorida Rhatie oppidum.</i>	133.a
<i>Boetij pro Acheis contra Italos.</i>	149.c	<i>Brabodia Affricæ Ciuitas.</i>	62.b
<i>Boianum à Sylla destructum.</i>	154.b	<i>Brecena oppidum ad lacum Larium colonia.</i>	135
<i>Boij colonias Cisalpinas occupant.</i>	131.b	<i>Brema à Vulterrânis expugnata.</i>	68.
<i>Felsiniam occupant. 276. Bononiam denominant, ibid. in Italiam. 131. b 283. b, contra Romanos. ibid. c. 283. c Victi 79. b, Thuscis profligant. 276. dimicant cum Thuscis 79. b,</i>	117.c	<i>Brema colonia.</i>	136.
<i>Bola diruta à Coriolano.</i>	273.c	<i>Bremum Thuscis ademptum.</i>	147. a
<i>Bolinium cuius Colonia.</i>	137. a	<i>Breniarium Italicarum historiarum.</i>	142.
<i>Bolsinenses cum Sutrinis discordes. 28. b Eorum signum. 190. c Quibus Insulis dominabatur. 135. à Romanis superati. 274. b Eorum oppida in Thuscia.</i>	140. b	273.	
<i>Bolsena numeratur inter duodecim Thuscie Ciuitates. 9. a 132. b Eiusdem adificatio. 132. b</i>		<i>Breniarium L. Velij unde desumptum.</i>	152. a
<i>Boltursena. 8. a eius signum. 190. c</i>		<i>Brigania Rhetie oppidum.</i>	133. a
<i>Boltursene Tribuni signum. 170. b eius Collegij signum.</i>	171. c	<i>Brisagum colonia.</i>	135. c
<i>Bomilcar Vulterrânorum defectionem sollicitat. 82. b.</i>		<i>Briscolica colonia.</i>	139. b
<i>Bona animi.</i>	243. c	<i>Brissillum colonia. 136. b, ipsius signum 205. a à Vulterrânis oppugnatum. 68. captum. 68. c à Gallis.</i>	147. a
<i>Bona aduenarum, qui intestati desceſerint, cui deferantur.</i>	247. b	<i>Brixatium Rhetie oppidum.</i>	133. a
<i>Bona ciuium, cui subiecta. 247. damnatorum publica. 247. b eis quando utendum. ibid. propria à Principe pro Rep. esponenda. 245. a inculta Reipublica adscribenda, & quare.</i>	247. b	<i>Brocon quid</i>	177. a
<i>Bondelia colonia.</i>	139. c	<i>Brundusij adificatio. 143. b, Romanorum colonia. 279. c ab Illiricis captum. 146. b, eius Arcis constructio.</i>	ibid.
<i>Boni qui.</i>	244. b	<i>Brutij antiqui à quo ortum habeant. 130. a fundunt Thuscos. 144. b, Thuscorum in ipsos bellum, 30. 47. b à Spartanis adiuti. 145 dimicant cum Thuscis. 41. b, 48. a 59. c 62. a, 144. b, Victi à Thuscis. 30. 64. b, deficiunt 31. 67. à Dionisio depradati, 274. ipsorum Naues apud Grauiscam. 29. a, à Grecis victi. 144. eorum regio à Lacedemonibus occupata. 145. b, pro Thuscis contra Cumanos. 273. b</i>	
<i>Boni Ciuis officium.</i>	231. b	<i>Brutij noui qui. 275. b, eorum origo. 129. a, contra Lucanos. 275. b, Locrensibus in Lucanos opem præstant. ibid. c, cum Grecanis Itali præliantur. ibid. item cum Rege Alexandro. 276. victi. ibid. b, à Samnitibus adiuti. ibid. pugnant cum Romanis. 278. b, profligantur. ibid. à Pænis, & Romanis afflicti.</i>	282.
<i>Boni mores Legibus firmandi.</i>	248. b	<i>Buerium colonia.</i>	136. b
<i>Bonorum ratio pro lege habenda.</i>	249.	<i>Ipsius signum.</i>	206.
<i>Bononia. 135. à Romanis depradata. 283. c colonia deducta. 147. c, 284. a, Vide Felsinia.</i>			
<i>Bormium Rhetie oppidum.</i>	133. a		

Burnianēses, cum Saliniēsis decertant. 117.c
Burniani edificatio. 52.b
Burnianum colonia. 139. a à *Syllanis incensum.*
 124. c

C

C *Abilum Sardinie ciuitas.* 134. c
Caccus. 24.
Cadosenes iusule. 22. a 129. c
Canelis Corsica ciuitas. 134. c
Cere edificatio. 9. b. 23. a 132. b 143. a inter *xij*
numeratur. 9. a 132. b deficit à *Thuscis.* 103. c
capta à Latinis 56. b 71. c à *Thuscis recupe-*
rata 58. a eius *signum* 189. quibus *locis domi-*
nabatur. 134. b. 139. c à *Sylla destructa* 154. a
 à *Romanis diruta.* 281. b
Cerites à Romanis inducias petunt. 277. *captini*
 281. b.
Cereta Hernicorum oppidum colonia. 138. b
Cainus. 174. b
Caius Flaminius Consul Romanus. 78. b 80. a
Caius Luētatius contra Illicos. 79.
Caius Terentius Varro consul Rom. 80. c 116. b
Calatha insula. 134. c
Calea corsicę ciuitas. 134. b
Calenum campanię oppidum, colonia. 137. a
Cales à Romanis colonia deducta. 276. a
Caldacium colonia. 140. b
Calidicatis effectus. 235.
Caliphes à Romanis capta. 276. b
Calicula mons ab Annibale occupatus. 280. b
Callidium in campania colonia. 138. a
Calacum Rherię oppidum. 133. b
Calumniatores. 226. b 215. 245. b
Cambises Italię Rex. 20.
Cambus Italię Rex. 20. b
Camereuna Vrbs. 129. b
Camefeuna, que 142. c. 143.
Cameses filius Noë. 7. a 19. b 129. a 142. c
Campania ab Auentino occupata. 145. à *Cacco*
 24. à *cimmerijs inhabitata.* 130. c in eadem
colonię Thuscorum. 136. c 137. a 144. a 26. c
 à *Cumanis deuastata* 274. a à *Gręcis inua-*
ditur. 145. c à *Messenis, & socijs deuastata.*
ibid. à *Pel. gnis, & socijs occupata.* 70. a eius

ciuitates à Perusinis, & Latinis occupatę.
 56. a à *Samnitibus depredata.* 147. à *Tiberi-*
no Latij Rege adorta. 57. c à *Thuscis recupe-*
rata 274. a à *Vulterranis occupata.* 69. a
Campani. 131. c *ijdem superati ab Hippocleis*
 144. b contra *Illicos* 146. b à *Thuscis defici-*
unt. 147. b item à *Samnitibus* 276. a eorum
milites Reginos concidunt. 278. c *damnati.*
 281. a *Romanis deficiunt.* 150. b. *prohiben-*
tur loqui alia lingua quam Latina. 148. a, à
Romanis defensi. 276. a *Romanis se dedunt.*
ibid. ab *eis deisciscunt.* *ibid.* à *Romanis ad An-*
nibalem deficiunt. 280.
Campu, niger. 176. b
Candelabra Scornelli sepulta. 271. c
Capathusa Insula. 134. c
Capene edificatio 22. c 133. eius *signum.* 209. c
Capeduncule. 271. c
Capetus Latinorum Rex contra Vulterranos. 55
 b *Thuscorum in eum bellum.* 56. *occisus.* 57.
Cappadocum origo. 129. a 19. a pro *Italis con-*
tra Macedones 148. c contra *Italos.* 152. b
Capua 136. c eius *privilegium.* 181. a eiusdem
Præfectus. 183. à *Romanis deficit* 81. b à *Roma-*
nis promissa Vulterranis 81. c à *Romanis ob-*
sesa, & capta. 281. a vide *Vulturnum.*
Capuani primores à Thuscis trucidati. 81. c *Se-*
natorez damnati. 281.
Capuntium Sicilię Vrbs à Thuscis captum. 60. a
 cui *subiectum.* 134.
Caput Abantum à quo edificatum. 23. b
Caraceni Thuscis se dedunt. 62. c cum *Thuscis*
preliantur. 47. c à *Messenijs, & socijs depopu-*
lati. 145. c
Carbitum Sardinie ciuitas. 134. c
Careuna una xij. ciuitatum. 9. a 132. a
Caresium Sardinie ciuitas. 134.
Crimianum. 133. c
Carmanię edificatio 22. a in *Carmanos colo-*
nię. 129. b
Carmen Tragicum. 259.
Carmina de duobus Policratibus. 258.
Carnaium colonia. 139. a
 in *Carnites colonia.* 129. b
Carnum colonia. 139. b
Carfolum. 123. colonia 139. b eius *edificatio.* 64

à Silla-

à Sillanis captum.	124.	manis deficiunt.	150.
Carthago obsessa, & expugnata. 149. b, noua		Celtiberi Atlantici.	130. c
ab Italis occupata.	281. a	Celtiberi Hesperij in Italiam.	130.
Carthaginenses in Italiam. 131. b, à Romanis		Cenestiacum Corsica ciuitas.	134. b
debellati. 149. in eorum loca colonie deductæ.		Ceniacum Histrie oppidum.	135. b
150. b, pugnant cum Pirro. 279. Vide Pæni.		Cenninenses à Romulo victi. 88. a, ii6. a	
Carthaginense bellum primum, 279. secundum		Cenona Lariensium oppidum colonia.	135.
280, tertium.	149. b	Cenomani contra Romanos.	283. b
Carthagonij. contra Thuscis. 62. a, 38. a.		Centalum colonia.	136.
Carthalo Annibalis Legatus ad Vult.	81. a	Centhengogia vna xij. Ciuitatum. 9. a,	132. a
Casilinum à Pænis obsessum, & captum. 81. b		Centurionum electio.	184. c
280. c		Cephaloia Insula à Thuscis occupata.	38. c
Cassiopes à Thuscis capta. 28. 144. a		Cephaloj ab Italis sub iugo positi.	284. a
Castrum Dianæ colonia.	139. b	Cercinna insula.	134. a
Castrum Foscum colonia. 139. b, ab Arretinis		Cerdicati Ligures à Romanis domiti.	283. c
oppugnatum. 71. à Syllanis captum. 124. b		Ceremonia à quibus primum edoctæ.	91.
Castrum Neptunni ad lacum colonia.	140. b	Ceretani depopulati à Cimbris.	151. b
Castrum Phænæ colonia.	139. c	Cethim. 7. c, 8. a, à quibus denominata. 132. b	
Castrum Nigriæ colonia. 139. c, eius Præfectus		vide Vulterra.	
183. a		Cethim Regio. 7. c, 9. b, 142. c, eius denomina-	
Castrum Rheæ colonie.	139. a	tio.	142. c
Castrum Salinarum. Vide Salinarum Castru.		Cethim filius Iauanis 7. c, vnde appellatus 14. b	
Catambri Hispani victi ab Italis.	149. b	Cethim insula. Vide Cyprus.	
Catana à Thuscis capta. 62. a, soli Thuscorum		Ceuanta colonia.	136. a
concilio subiecta.	134. a	Chartæ inuentio.	91. c
Catani cum Siracusanis dimicant.	66. a	Chartarum diuersitates. 2. 13. a	
pro Vulterranis contra Thuscis.	67. a	Charta lintea.	ibid.
Catilina à Romanis deficit. 2. a, in Thusciam.		Chalcis diruta.	149. c
2. b, eius facta. ibid.	155.	Chalcidenses à Lacedemonibus expulsi. 131. b in	
Caulonia in Brutia à Dionisio euersa.	274. c	Italiam. 131. b, 145. c, eorum gesta. 131. b,	
Causini populi.	276. c	pro Acheis contra Italos.	149.
Cecinna flumen.	21. a	Challateria Samnij oppidum, colonia.	138. a
Cecinnarum familie origo.	20. c	Chaprica Insula.	234.
Cecinnæ cum Veris discordes. 60. cum Mauris.		Chatom flumen.	21. a
46. b, occisi.	76. c	Chelusa vna xij. ciuitatum. 9. a, 132. a, diru-	
Cedicium colonia.	136. c	ta.	9. a
Cellule adificatio.	20. c	Chothocius colonia.	140.
Cellula aucta. 46. c, cuius colonia. 139. a, à		Cibelum colonia. 139. b, ab Arretinis captum.	
Sylla capta. 124. b, ab Arretinis obsessa. 71. a		70. b	
eius Præfectus.	183. a	Cicole adificatio. 19. b. 133. b. Vide Veie.	
Celsinium colonia.	139. a	Cidnus.	21. c
Celtiberi à quo oriuntur. 129. a, in eos prælum.		Cilicia inuaditur ab Italis.	155. b
20. a, victi 20. a, 21. a in Italiam. 130. cū		Ciliciæ populi ab Italis deuicti.	154. c
Italis pugnant. 147. c, ab Italis victi. 148. a		Cimbrum in Italiam. 131. a, 151. penitus victi. 152	
castigati. 150. Cimbro repellunt. 151. a		Cimeri ab igne afflicti.	21. b
Italicos contra Pænos adiuuant. 281. à Ro-		Cimetria in Samnio à Romanis capta.	27

<i>Cimmerij Italiae habitatores.</i>	130.c	<i>Cneus Martius.</i>	153.
<i>Cimerium colonia. 137.201.b eius signū.201.b</i>		<i>Coarctationis effectus.</i>	235.
<i>Cimina Silua.</i>	108.a	<i>Cocciანი edificatio. 27.a colonia. 139.a obsessio, & desolatio. 124. b Prefectus.</i>	183.a
<i>Cingula vestinorum oppidum à Rom. occupatum.</i>	276.c	<i>Codrion in Macedonia ab Italis occupatum.</i>	283
<i>Ciprus Insula. 7. c Cethim vocata.</i>	14.	<i>Coelius mons unde dictus.</i>	88.a
<i>Cipriorum origo.</i>	129.	<i>Cælum. 223. eius motus. 225. a 234. diuisio. 254.</i>	
<i>Circei Colchi in Italiam.</i>	130.b	<i>Colchi Circei in Italiam.</i>	130.b
<i>Cirenei Regni Romani heredes.</i>	152.b	<i>Colchianum colonia.</i>	140.
<i>Cirnei deficiunt à Thuscis. 29.a 56.a. 71. c à Thuscis victi. 29.b 52. inter se discordes. 51. b Vulterranos in Thuscos adiuvant. 67. c cum Thuscis dimicant. 144. a 146. b contra Ligures. 146. b. Vide Corsi.</i>		<i>Colicum colonia.</i>	140.b
<i>Cirnum. 129. c Vide Corsica.</i>		<i>Colegia Vallis Volturrenæ oppidum.</i>	135.
<i>Cirtona colonia. 137. c 206. c. ipsius signum. 206. c</i>		<i>Collegium Augurum. 21. Vide Augurum collegium. Equitum. Vide Equitum Collegium.</i>	
<i>Cispadanorum origo.</i>	131. c	<i>Collegia Tribuum. 184. c eorum auctoritas. 185 signa. 171.</i>	
<i>Cispadanæ colonie Thuscorum Urbium 135. b à Senonibus occupatæ.</i>	131.	<i>Coloniæ quomodo deducendæ. 248. Ethruscorum 133. quæ soli concilio parebant. 133. Thusc. Vide in litt. T</i>	
<i>Cisalpinæ colonie Thusciae Ciuitatum.</i>	136. b	<i>Columnæ Vulturræ erectæ.</i>	58.
<i>Cisicum ab Afris captum.</i>	71. b	<i>Comonum colonia. 136. a 203. c eius Prefectus 203. c quot annis gubernet. 45. b à Thuscis obsessum. 70. b à Gallis captum. 147. a à Romanis captum. 283. c eius signum. 204.</i>	
<i>Ciuis bonus. 215. b 231. b Ciuis quis dicatur 231. c ingratus è patria expellendus 225. c eius munus. 247. a</i>		<i>Concilium generale Thuscorum. 181 Signum. 165.</i>	
<i>Ciuium extra mœnia habitantium ius 179. bona cui subiecta. 247. b concordia. 258. a</i>		<i>Concilium paruum coloniarum. 181. b</i>	
<i>Ciuitas que sit. 230. c</i>		<i>Concilium minimum coloniarum. 194. c</i>	
<i>Ciuitates soli concilio subditæ. 133.</i>		<i>Concilium Rhetiae. Vide Rhaetiae concilium.</i>	
<i>Clasfidium colonia. 136. b</i>		<i>Concilium Vallis Volturrenæ, & Lariensium. Vide Vallis Volturrenæ.</i>	
<i>Clasfidium in Liguria à Rom. occupatum. 283. c</i>		<i>Concordiæ effectus. 174. b 225. ciuium 238. a improborum. 238. a</i>	
<i>Clementia. 214. 223. a 231. utilior Iustitia 241. b</i>		<i>Conecium colonia. 140. a</i>	
<i>Cleonymus Dux Græcorum. 276. 277. a</i>		<i>Contra ab Ascanio capta. 27. c</i>	
<i>Cleonymi in Italiam. 131. b</i>		<i>de Connubijs leges. 178. b</i>	
<i>Clostrum à Thuscis captum. 28. a</i>		<i>Consa Romanorum colonia. 279</i>	
<i>Clusium unâ xij. Ciuitatum. 9. a eius edificatio. 132. c à Vulterranis obsessum. 55. a 69 captum. 69. c 55. b à Gallis expugnatum. 280.</i>		<i>Consentia ab Alexandro expugnata. 276. b à Romanis recuperata. 282. c</i>	
<i>Clusini cum Arretinis discordes. 40. pro Perusini contra Vulterranos. 54. quibus Insulis dominabantur. 134. c eorum oppida in Thuscis. 140. a</i>		<i>Consideratio in omnibus necessaria 230. in agendo, & loquendo. 113. c</i>	
<i>Cneus Carbo. 121. c 122. b</i>		<i>Consilium aliquando nō bonum. 230. a quale esse debeat. 130. rectum unde procedat. 249. a quantum Reipub. profit. 249. a plus potest quam arma. 249. a</i>	
<i>Cneus Dolabella. 124. b</i>			

<i>Consulentium munus.</i>	130. a	<i>Corfi Thuscis subiecti.</i>	132. a ab Italis castigati
<i>Constitutiones Thuscorum.</i>	180. Vulterrane.		148. a pro Pænis 279. b à Romanis superati.
181.			<i>ibid.</i> ab Italis deficiunt <i>ibid.</i> c adiuvant Ligures contra Romanos. <i>ibid.</i>
<i>Consuetudo malorum quid efficiat.</i>	244.	<i>Corseum colonia.</i>	140. a
<i>Consuetudines legibus firmande.</i>	248. b	<i>In Corticibus scribere.</i>	91. c
<i>Contenebra colonia.</i>	138.	<i>Cortona vna xij. Ciuitatum.</i>	9. a eius edificatio. 132. c 143. a à Vulterranis capta. 56. c
<i>Continentia.</i>	231.		item à Pænis. 80. a eius signum. 191.
<i>Continuum colonia.</i>	140. a	<i>Cortona colonia Cortonensium</i>	136. b eiusdem signum. 205. b
<i>De Contumacia leges.</i>	179.	<i>Cortonenses in quibus locis dominabantur.</i>	135.
<i>Cora Latij ciuitas.</i>	138. occupata à Roman. 273. c	140. b eis à Romanis ignotum. 277. c	<i>Perusium defendunt.</i> 108. a
<i>Corasceia Sardinie ciuitas.</i>	134.	<i>in Cortonites colonie.</i>	129. c
<i>Corbio à Coriolano inuaditur.</i>	273. c	<i>Cortuosa colonia.</i>	138.
<i>Corbatesij Sardinie populi uicti à Thuscis.</i>	60. b	<i>Cossa cui parebat.</i>	133. 199. c eius signum. 199. c
<i>Corcyra Insula.</i>	28.	<i>Cottiani in Italiam.</i>	137. a contra Thuscis 147.
<i>Corcyra ciuitas.</i>	28. a Thuscis capta. 144. a	<i>Cranus Atlans, vel Italus</i>	9. b 22. c
<i>Cordis ulcera.</i>	235.	<i>Cranus Ianiculus Italie Rex.</i>	21. a
<i>Corensij Sardi a Thuscis superati.</i>	60. b	<i>Cranus Razenuus, 8. Italie Rex.</i>	19. b 184. a
<i>Coribantes filius Iasij Rex Italiae.</i>	23.	<i>Cratij Siciliae populi.</i>	129.
<i>Coribantes Volturreni filius Italiae Rex.</i>	23. a	<i>Cremona colonia.</i>	137.
<i>Corinthum ab Italis defensum.</i>	149. c dirutum. <i>ibid.</i>	<i>Cremona colonia.</i>	135. ab Insubribus, & Boijs obfessa 283. b Vide Cormona.
<i>Corinthiorum cum Thuscis bella.</i>	38. c, 65. b 144. b	<i>Creta ab italis occupata.</i>	155. b
<i>Coriolum a Coriolano occupatum.</i>	273. c. a Romanis captum. <i>ibid.</i>	<i>in Cretam colonie.</i>	129. b
<i>Choristh varij effectus.</i>	235. a	<i>Cretenfes in Italiam.</i>	130. a à Thuscis afflicti. 50. c ab iisdem castigati. 20. b Thuscorum amicitiam petunt. 30.
<i>Cormona Colonia.</i>	197. a 135. c eius signum 197. a a Gallis diruta. 280. a Romanis restaurata. <i>ibid.</i> Vide Cremona.	<i>Crimina quomodo corrigenda.</i>	245. quomodo noscantur. 248. b
<i>Corna insula.</i>	60. a	<i>Crotonis edificatio.</i>	143. a dirutus. 145. b
<i>Corniculani coloni in Trinacriam.</i>	143. b		reaedificatus. <i>ibid.</i> penè desolatus. 274. a
<i>Cornua cervina inuenta, & Dianae dedicata.</i>	117	<i>Crotoniates contra Sybarites,</i>	<i>ibid.</i> Sybarim diruunt. <i>ibid.</i> à Rheginis vincuntur. <i>ibidem</i>
<i>a eadem conflata ex auro.</i>	114. 117. a in Arcem Scorn. transportata. 114. in viscera terre reposita. <i>ibid.</i>		à Romanis, & Pænis penè consumpti. 282.
<i>Corone aurea, argenteæ, eneæ.</i>	64. b	<i>Crudelitatis effectus.</i>	247.
<i>Correctio.</i>	113. a	<i>Crustumini à Romulo uicti.</i>	88. a
<i>Corfentia Ciuitas Brutie.</i>	48. b à Thuscis capta 62. b	<i>Crustumina à Romanis capta.</i>	273.
<i>Corfica, & Sardinia Insule olim Cadofenes vocatæ.</i>	22 a	<i>Culcona Rhetie oppidum.</i>	133. b
<i>Corfica Insula.</i>	22. a 129. c à Thuscis inuaditur. 52. 58. c sub Thuscorom imperio. 144. c	<i>Culicum colonia.</i>	139. b
<i>eius oppida Thuscis Ciuitatibus subiecta</i>	134. b à Thuscis recuperata. 274. à Dionisio	<i>Cuma, antea Micera</i>	32. ite Arumna denominata 137. eius augmentum 144. b cuius colonia. 137. a 200. a eius signum 200. a à Thuf. depulata. 274. a à Vulter. occupata. 71.
<i>Siracusano acquisita.</i>	275.		

Cumanorum origo 131. c. ydem cum Thuscis dimicant 273. deficiunt 147. b. 274. b. cum Vultur-
 nensibus dimicant: 273. b. Thuscis superant, ibid: à Thuscis obfessi ibid: libertate
 privati: ibid. adiuuantur ab Achaïs contra
 Thuscos. 274. b. Aricinis in Thuscos ferunt
 opem. 273. a. se dedunt. 275. deficiunt. ibid.
 Cumæus, alias Hippocles Cumam auget. 144. b
 Cupiditas imperandi. 246. a
 Cupiditas est seruitus. 238.
 Cura col. nra. 138.
 Curcium Sardinie Ciuitas. 59. a
 Custodes Arcium. 183. a
 Custodum Arcium eligendorum ritus. 213.
 Cutina Vestinorum oppidum à Romanis occu-
 patum. 276. c

D

DAlmata Adrienses vexant. 55. a. Histris
 in Thuscis opem præstant. 63. a. Italia
 incolæ 130. b. Illiricos in Italos adiuuant 146
 b. contra Illiricos 149. a. ab Italis superati.
 149. a. Latinos vincunt. 144. a. eos in Thusc.
 aci uant 4. b. à Liburnis & Illiricis contra
 Thuscis adiuti 35. b. Roman: profligant 149
 cum Thuscis dimicant. 35. a. 41. b. 64. c. 144
 eos fundunt. 44. b
 Dalmatia ab Italis occupata. 149. a
 Damnatorum bonis quando utendum. 347. b
 Dannum utilitatem parit. 225. c
 Dardani Phrigij à quibus orti. 129.
 Dardani ab Italis debellati. 154. cum Italis pu-
 gnant 155. à Persa victi. 149
 Dardania edificatio. 23. b
 Dardanus. 25.
 Daunni Apuli unde orientur 131. b. Thuscis con-
 tra Cumanos adiuuant eos. cons. Sen. 147. b
 Daunus. 131.
 Debilitatis effectus. 235. a
 Decarchia colonia. 137. a
 Deciaci pro Senonib. contra Rhetios. 273. b
 Defectiones unde orientur. 247. c
 Defectionis duces clam interficiendi. 248. a
 Delicie contrarie virtuti. 235. a
 Denetrius Philippi Maced. Regis filius à fratre
 occisus. 147. c

Deorum Leges 175. fabula non credende. 174. a
 Derdum cui parebat. 133.
 Dericum in Illirico à Thuscis captum. 65.
 Desperatio. 226. b. 241. c
 Deus quare adorandus. 174. b. amandus. 174. c
 honorandus 4. a. 178. a. timendus 112. c. 174.
 232. a. vnus. 174. b
 Deus Maximus. 174. c
 De Deo non differendum. 134.
 Diabasta Insula. 135.
 Diana castrum colonia. 139. b
 Diane Sacerdotes à quibus eligantur. 186. b
 Dignitates quibus deferendæ. 245. c. quare an-
 nue. 245. c. non recusandæ. 245. a
 In Dignitate nullus confirmandus. 245. b
 Diluuij aque. 174. a. 177.
 Diomedes Grecus quis. 26. 131. a
 Dionisius Sicilie Rex senior. 275.
 Dionisius Siracusanus iunior Sicilie Rex. 275. a
 Dirdum colonia. 138. a
 Disorders quare absque libertate. 248. a
 Discordiæ effectus. 174. 215. a. omnia corrup-
 pit. 174. c. maxima perniciet. 225. eius re-
 medium. 222. origo. 233. a
 Discordia inter Pontificem Maxim: & Lucu-
 monem. 28. a
 Dispositio q. id. 251.
 Diues quis 237. a. 242. varò sapiens. 238. c. du-
 plex diues quis. 239
 Diui honorandi. 212. c
 Diuinatio à quibus inuenta. 91. b
 Diuitiæ. 113. b. verè 239. aliquando malè. 233. a
 earum effectus in Anaris. 238.
 de Diuortio Leges. 178. b
 Dodaimus. 163. c
 Dolor sequitur voluptates. 220. c. gaudio iun-
 ctus. 250.
 de Dolo malo Leges. 178. c
 Dracurna Rhetiæ oppidum. 133. a
 Drepanum Sicilie Ciuitas. 62. a
 Drinum flumen. 35. b
 Drolium colonia. 139. a
 eius edificatio. 20. b
 Duces discordes, patriæ proditores. 215. a
 Duces v. ulterranorum à quibus eligendi. 184. b
 Ducis animus qualis esse debeat. 252. c

Duodecim colonia in Campaniam misse. 144.a
Duodecim Ciuitates Thufcorumque fuerint. 9.
 132. à quibus edificatæ 9. a 19. b, 132.
Duxor Magnus Nauium à quo eligendus. 184.
Duria colonia. 136.
Dux belli à quibus esset eligendus. 215. b timen-
 dus. 252. c

E

E *Ba colonia.* 140. b
Ebodera Rhetia oppidum. 133. a
Egnatiæ edificatio. 146. a
Elbius Italia Rex. 23. a
Elisia colonia. 136. a, eius signum. 205.
Etona colonia. 139. c
Eloquens quomodo quis efficitur. 223. b
Elucontes contra Rhatios pro Senonibus. 273. b
Emporium à Romanis occupatum. 124. cuius co-
 lonia. 139. c
De emptoribus, & venditoribus leges. 179.
Enachij. Vide Luchij Enachij.
Enclabria. 271. c
Enebra colonia. 137. c
Eniana colonia. 138.
Entellia Liguriæ oppidum, colonia. 138. b
Entemnates coloni in Trinacriam. 143. b
Epirota contra Brutios. 284. b, in Italiam. 131
Italiam deduntur. 284. b, Thufci in eos na-
 uigant. 28.
Epistola Herculanæ Mauri de ira. 254. c Pontifi-
 cis Maximi, & Sagorum de Hebreorum libris
 212. Prosperi Archij de duobus Policratibus.
 256. b. Prosperi Fesulani. 1.
Elpanterij cum Ingaunis pugnant. 282. c
Eques. 184. b
Equestris ordo à quibus inuentus. 91. c
eius priuilegium. 184. b
Equitum Collegium. 184. b. Arretij institu-
 tum. 67. b
Equitum Magister. 184. b. Signum. 170. a
Erbesi Siculi cuius coloni. 129. c
Ericis colonia. 137.
Ericordia insula. 134. a
Erbona colonia. 138. a
Eridanenses pro Perusinis contra Vulterranos.

56. b eorum signum. 196.
Eridanum à quo edificatum. 21. b, 139. b
à Thufcis captum. 35. b
Eridanus flumen à quo appellatus. 21. b
Eretra à Thufcis capta. 37. c
Erium Sardinie oppidum. 134.
Esecaium Alpinorum Ciuitas. 135. a
Efar hominum creator. 1. Deus Maximus 1. 175
motuum motor. 174. b, eius Altare. 175. c
ceremonie. 174. c, leges ibid. sacrificium.
 175. c, simulacrum. 54. b, 57. b, Templum
 175. b, in eius Templum quis possit ingredi.
 175. accedere. 176. a ubi construi possit. 176
lustratum. 33. 49. a, pollutum 32. c, Cere
 edificatum 32. c, corrui. 39. c
Efarni qui, & eorum officium. 183. b
Efaronesij Sardi. 62.
Efarum Sardinia oppidum. 134. a
Etala Insula cui subiecta. 134. c
Etegani à Cimbris depopulati. 151. b
Ethruaria regio. 9. b. Thufcia vocata. ibid
Ethruaria Vrbs que. 114. quando dicta 9. b à qui-
 bus aucta. 143. vide Vulterra.
Ethruaria colonia. 137. b, eius edificatio 109. c
signum. 206. a, eius Prefectus. 183. a
Ethrusca historie. 92.
Ethrusca Leges Romanis datae. 87. a
Ethrusca lingua deficit. 163. a
Ethrusca lingua loqui prohibitum. 148. a
Ethrusca Monumenta. 90.
Ethruscorum colonie. 129. quò misse ibid. occu-
 patæ. 273. c, imperium. 103. b, 143. a, pro-
 pter seditiones deficit, 146. eorum Regum
 imperium. 132. ipsi Italiæ indigenæ 131. c,
 que inuenerint. 91. Lucanos superant. 111.
 à quibus ortum habeant. 129. quor populos
 fundauerint. 129. Quibus populis domina-
 bantur. 132.
Ethrusca que. 8. c 132. b, à quo dicta, & quan-
 do. 9. b 132.
Eufoia ab Italis occupata. 283. a, ea Antiochus
 potitur. 284. a
Eufrates fluius. 152. b
Euganei unde ducant originem. 130. b, 143. c,
 à Troianis victi. 144.
Euganei montes. 273. c

<i>Eumenes Asiæ Rex pro Italis contra Perseum.</i>		<i>Ferentia colonia.</i>	137.
148.c, pro iisdem contra Antiochum.	284.a	<i>Fertia colonia.</i>	137.c, signum. 208.a
<i>Euonima Insula.</i>	134.c	<i>Fescenia Concilio subiecta.</i>	233. eius signum. 210.
<i>Executio ceteris.</i>	230.a	<i>De Festis diebus leges.</i>	178.
<i>Experientia.</i>	227.a mater prudentiæ. 236.b	<i>Fesula à quibus, & quando edificata.</i>	9.a, 13. 130.a, unaxij. Ciuitatum. 9.a, 132. diruta 21: a, 130. readificata. 22.c, 13.a, ab Afris. obseſſa. 146. à Syllanis obseſſa, & capta. 124 eiusdem signum. 188.c
<i>Extispicia.</i>	254.a	<i>Fesulana familia</i>	4.c, eius cognomen. 1.a, 4.c, e Fesula eieſta. 1.a, 5.b, reuocata 5.a, Vesulia dicta. 1.a, 5.a, eiusdem origo. 4.c
<i>Extranei quare ad ius Ciuitatis non admittendi,</i>	248.	<i>Fesulenses ab Annibale depredati.</i>	280. b cum Arretinis dissentiunt. 27: b, 71. c. pro Catilina. 2. b, eorum oppida, in Thuscis. 139. b inter se discordes. 35. 40. 56. c, à Gallis deuastati. 280. quibus insulis dominabantur. 134. c, à Romanis victi. 2. b, eis deduntur. 278. b, Romanam legionem concidunt. à. 284. Vult. in Romanos. a. adiuti. 2. c, pro iisdem contra Sagos. 33. b
<i>Extraneis militibus quare non fidendum.</i>	249. c	<i>Fesulenses Vestales.</i>	186. a, earum munus. ibid.
		<i>Fesulensium pagum apud Arnum à Syllanis occupatum.</i>	124. a
F		<i>Ficarnia Insula.</i>	134. b
<i>Fabij interfecti.</i>	22. c	<i>Ficinum lacus.</i>	144. a
<i>De fabulis leges.</i>	177. b	<i>Ficulnenses coloni in Trinacriam.</i>	143. b
<i>Falanij contra Masselienses.</i>	150. a, ab Italis victi. ibid.	<i>Fidena à quibus edificata.</i>	133. b. à Rom: oppugnata. 274. b
<i>Falerium colonia.</i>	138. a	<i>Fidenates contra Romanos.</i>	79. 88. c, 146. a, à Romulo deuicti. 89. a Tullo. 146. c
<i>Falensium colonia.</i>	136. a	<i>Fidentia colonia.</i>	137. eius signum. 202. c
<i>Faliska à quo edificata.</i>	133. à Rom. oppugnata. 274. b, eius signum. 193. c	<i>Fidentiani à quibus fundati.</i>	21. a
<i>Faliscanum colonia.</i>	138. a	<i>Fides seruanda.</i>	250. c, quid faciat. 239. c
<i>Falisci cum Rom. decertant.</i>	75. a, 278. à Rom. deuicti. 278. ab eis desciunt. 279. iisdem deduntur. ibid.	<i>De finibus Lex.</i>	179.
<i>Fama bona pernicioſa.</i>	225. c	<i>Flanona Histriæ oppidum.</i>	135. b
<i>Fanona portus,</i>	64. c	<i>Focium colonia.</i>	139. b
<i>Fanum Herculis colonia.</i>	137. a 207. a, eius signum. 207. a	<i>Forcus quis.</i>	22. a
<i>Fanum Radij colonia.</i>	140. a	<i>Forocelle colonia.</i>	132. a
<i>Farneta cuius colonia.</i>	139. a, à Thuscis capta. 70. c, à Syllanis. 124. b eius edificatio. 26. c, eiusdem Prefectus. 183. a	<i>Fornicatio.</i>	174. b
<i>Faunus Latij Rex.</i>	24.	<i>Fortis quis dicatur.</i>	229. b quid agat. 33. 3.
<i>Felicitas corrumpit.</i>	240. c	<i>Fortissimus quis.</i>	228. c
<i>Felix quis.</i>	239. c	<i>Fortitudo.</i>	228.
<i>Felsinenses contra Parmenses.</i>	58. a, eorum seditiones. 54. c, 55. b	<i>Fortunæ non fidendum.</i>	229. b
<i>Felsinia colonia.</i>	197. eius edificatio. 28. a 135 priuilegium. 181. a, signum 197. vide Bononia.	<i>Forum Veneris colonia.</i>	40.
<i>Femina nihil abscondit.</i>	250. c		
<i>Femine raptæ à Romanis.</i>	87. c		
<i>Feronia colonia.</i>	137. a		
<i>Ferentani cum Illiricis decertant.</i>	146. b, eorum origo. 130. b vide Frentani.		

<i>Fracium colonia.</i>	139.
<i>Fraudum lex.</i>	177. b
<i>Fregella à Rom. diruta.</i>	150. b
<i>Romanorum colonia.</i>	279. c
<i>Fregellani à Rom. deficiunt.</i>	150. b cum eis pugnant. <i>ibid.</i> <i>viçti.</i> <i>ibid.</i>
<i>Fregena cui parebat.</i>	133. <i>ipsius signum.</i> 199. a
<i>Frentani contra Rom.</i>	277. ab illis pacem postulant. 277. a cum <i>Thuscis</i> dimittant. 41. b eos vincunt. 144. b se dedunt. 62. c <i>Thuscorum</i> in eos bellum. 47. b à <i>Thuscis</i> <i>viçti.</i> 42. vide <i>Ferentavi.</i>
<i>Fresilia Marforum à Romanis populata.</i>	277. b
<i>Fuga aliquando laudabilis.</i>	253. a
<i>Fulgis Vmbrorum ciuitas colonia.</i>	138. c
<i>Fulgurum auguria.</i>	273. b 254. a
<i>Fulminum auguria.</i>	254. a 273.
<i>Furnium colonia.</i>	239. b
<i>Furti pœna.</i>	178. c

G

G <i>Abini sub Romanorum potestatem redacti.</i>	147. a
<i>Gadianites Italis deduntur.</i>	282. b
<i>Gaieta capta à Thuscis.</i>	27. b
<i>Galates fracti.</i>	20. b
<i>Galates Paphlagonij in Italiam.</i>	130. a
<i>in Galatiam Thuscorum colonie.</i>	129. a
<i>Galli Apenninum transgressi.</i>	274. c à <i>Dioniso</i> iunore profigati. 275. a <i>Hænetos</i> , & <i>Histros</i> affigunt. 276. a ab <i>Italis</i> profigati. 280. eorum <i>Legiones</i> à <i>Thuscis</i> vocatę in <i>Thusciam</i> 109. <i>Ligures</i> in <i>Rom.</i> adiuant. 283. b <i>Magoni</i> opem præstant. 282. c cum <i>Rhetijs</i> præstantur. 273. b cum <i>Romanis</i> decertant. 280. eos vincunt. <i>ib.</i> 289. c <i>Rom.</i> expugnant. 274. c à <i>Romanis</i> repulsi. <i>ibid.</i> ab <i>ijsdem</i> superati. 280. 285. c <i>Romanos</i> fugant. 280. à <i>Rom.</i> <i>viçti.</i> 78. eorum origo. 19. a cum <i>Samnitibus</i> in <i>Rom.</i> coniurant. 275. c cum <i>Thuscorum</i> colonijs pugnant. 73. a 105. a 273. c <i>viçti.</i> 73. a 74. c 105. b <i>Thuscorum</i> in eos bellum. 28. c 74. b 105. b 274. 147. a 274. a ipsos vincunt 274. eorum <i>Ciuitates</i> euertunt. <i>ibid.</i> in eos <i>fœdus</i> cum alijs <i>Italis</i> populis ineunt. 274. c eosdem

deterrent. 277. b ab illis reiecti. 277. cum	
<i>Thuscis</i> in <i>Romanos</i> coniurant. 277. c pœcta non seruant. <i>ibid.</i> <i>Thuscis</i> in <i>Rom.</i> opem præstant. 278. <i>Vmbros</i> , & <i>Thuscos</i> vexant. 276	
<i>Calli Allobroges.</i> Vide <i>Allobroges.</i>	
<i>Galli Boij.</i> Vide <i>Boij.</i>	
<i>Galli Braccati.</i> Vide <i>Braccates.</i>	
<i>Galli Senones Italiae incolę.</i>	131. a
<i>Colonias Thuscorum</i> occupant. 131. <i>Thuscos</i> superant. 147. b <i>Volturnenos</i> , & <i>Larienses</i> opprimunt. 131. a Vide <i>Senones.</i>	
<i>Gallia à Cimbris deuastata.</i>	151. a
<i>Gallici Hispanie populi ab Italis debellati.</i>	150.
<i>Galli Gręci contra Italos.</i>	284. b ab <i>Italis</i> debellati. <i>ibid.</i>
<i>Gallus Thussi filius.</i>	22. b
<i>Garganei montes ab Illiricis occupati.</i>	146. b
<i>Garges, vel Gargites qui, & eorum officium.</i>	183
<i>Garopholum colonia.</i>	136. b
<i>Gedrosię aedificatio.</i>	22. a 133. signum. 209. a
<i>Gelonus Siciliae Rex.</i>	73. a
<i>Germolia colonia.</i>	138. a
<i>Gentius Illividum Rex à Roman. debellatus.</i>	149
<i>Genuae aedificatio.</i>	20. b à <i>Thuscis</i> capta. 27. a à <i>Magone</i> occupata. 282. b
<i>Genuinus quid egerit.</i>	21. b
<i>Gilbicum colonia.</i>	136. b
<i>Gisgo Pœnorum Legatus.</i>	79. c
<i>Gladiatores turbant Italiam.</i>	155. vincunt <i>Romanos.</i> 155. a <i>viçti.</i> <i>ibidem.</i>
<i>Gladiatorij ludi.</i>	36. c
<i>Glaucona Insula.</i>	134.
<i>Gloria Malorum.</i>	239. c
<i>Gloria non quaerenda.</i>	113. c
<i>Gogus.</i>	19. a
<i>Gomerus Rex, & eius facta.</i>	19. a
<i>Gordius Cappadociae Regnum occupat.</i>	132.
<i>Gordum quid.</i>	2. a
<i>Gorg.</i>	35. c 81. c
<i>Gorgi insula.</i>	134. a
<i>Gorgona Insula.</i>	60. a
<i>Gormo flumen.</i>	68. a
<i>Gracium colonia.</i>	136.
<i>Grachurim in Hispania aedificatum.</i>	148. a
<i>Gradolum colonia.</i>	140. b
<i>Graeci Cleonymi.</i>	131. a

Graeci Campaniam, & Samnium occupant. 145.
eorum in Italiam aduentus Diomede duce.
 131. *in Italia res gesta.* 144. *quos Italiae popu-*
los vicerint. 145. *cum Illiricis pugnant.*
 146. *b mendaces* 262 *eorum naues à Thuscis*
capte. 26. *à Sylla superati.* 221. *c* 153. *b*
Thuscis affligunt 144. *in eos coniurant.* 274
superant. 35. *a*
Græci Italici contra Dionisium Siracusanum.
 275. *ab eodem debellati.* *ibid.* *ex Italia fuga-*
ti. 276. *a e Magna Græcia eiekti.* 275. *c qui*
populi fuerint. *ibid.* *ab Henetis dispersi.* 277.
cum Salentinis. 277. *b*
Græci Sybarites. 131.
Græcia Magna 131. *à quibus denominata.* *ibid.*
Græcia pacem consequuta. 284.
Grauegna colonia. 136. *a*
Grauisca depopulata. 29. *a cui pareat.* 133. *eius*
signum. 108. *c Romanorum colonia.* 148.
Grauisci pro Romanis contra Italos. 152. *c*
Gremulum colonia. 136. *c*
Grondelica colonia. 139. *c*
Grossaria. 271. *b*
Gubernatio Reip. 222.
Gubernatores Vulterrane Urbis. 183. *b eorum*
signum. 169. *c*
Gurullia Sardinie Ciuitas. 134.

H

H *Acanum.* 8. *a eius tribuni signum.* 171.
Collegij signum. 172. *b*
Hanno Pænorum Dux superatur. 279. *b*
Hebraica lingua corrupta. 19. *c*
Hebrei cum Thuscis fædus renouant. 278. *c*
Hebreorum libri in Thusciam. 212.
Hedui pro Italis contra Allobroges. 150. *c*
Helia ciuitas Lucanie. 134. *a*
Heluetij Italos superant. 152.
Heneti cum Antenore fædus ineunt. 144.
Cleonimum eijciunt 277. *b à Gallis afflicti.*
 276. *a vnde orti* 130. *a Thuscorum in eos bel-*
lum. 26. *b* 29. 35. *superati.* 63. *a à Thuscis*
deficiunt. 148. *cum ipsis dimicant.* 144. 146
ijdem subiecti. 132. *a pro Vulterran. contra*
Thuscis. 67.

Heraclea ab Illiricis capta. 146. *a aueta.* *ibid.*
à Lucanis occupata 276. *a ab Alexandro ex-*
pugnata. 276.
Hercolica colonia. 140. *a*
Herculani Mauri epistola. 254. *c*
Hercules Græcus. 24. *a in Italiam venit.* 131.
eius præclara gesta. 24. *a inter Deos transla-*
tus. *ibid.*
Hercules Libius 22. *a* 130. *b res ab eo gesta.* *ibid.*
Herculia Insula. 134. *b*
Heredes ab intestato. 178. *a*
de Heredibus lex. 177. *b*
Hernici cum Romanis pugnant. 273. *c superati*
 275. *b contra Thusc.* 274 *in eos Siculorum*
colonie. 143. *b eorum origo.* 130.
Hesperus Italiae Rex. 22. *in Italiam* 130. 143.
Hesperia vnde dictæ. 130. *c* 143. *a*
Hicesia insula. 134. *b*
Hiero Siracusanorum Rex. 279. *b Romanorum*
amicus. 281.
Hieronimus Siracusanorum Rex. 281.
Hippoclei in Italiam. 131. *b à Thuscis expuls.*
 144. *b*
Hippocles. 144. *b*
Hircania. 21. *a in eam Thuscorum colonia.* 129
Hiria edificatio. 143. *a*
Hispani cum Italis dimicant. 148. *a ab Italis*
deficiunt. 149. *a eos fugant.* *ibid.* *debellati.*
ibid. *sub Italorum imperio.* 282. *b*
Hispania à Pænis acquisita. 281. *a ab Italis re-*
cuperata. *ibid.* *à M. Portio.* 284. *ad Sertoriū*
deficit. 154. *recuperata.* *ibid.*
Hispellum Umbrie Ciuitas. 138. *c*
Historie Ethruscæ. 125. *a*
Historie quæ in Collegio adseruantur. 2.
Histres a Gallis afflicti 276. *a igne vexati.* 21.
Illiricos adiuant 146 *cum Romanis dimi-*
cant. 70. 148. *a Romanis se subijciunt.* 148.
contra Thuscis, 63. *b Thuscorum in eos bel-*
lum. 27. *c* 144. *a* 148. *victi.* 35. *b* 63. *b eis*
tributum impositum 35. *c Thuscis subiecti.*
 132 *a* 144. *c ipsorum oppida quibus Thuscis*
imperabant. 135. *b à Thuscis deficiunt.* 65.
 146. *trucidati.* 67.
Histriones 27. *b eis vitia reprehendere concef-*
sum. 54. *b*

<i>Homo ad quid creatus.</i> 242. a <i>quare non ledendus.</i> 240. <i>liber sue voluntatis</i> 1. b <i>in quo differat à brutis.</i> 242.	<i>Iberum flumen.</i> 151. b
<i>Homicidij pœna.</i> 177. c	<i>Ichiellum cuius colonia.</i> 140.
<i>Honestas.</i> 113. b	<i>Idolatrię principium.</i> 19 c
<i>Honor.</i> 113. c <i>ex virtute nascitur.</i> 249. c <i>virtutis præmium.</i> 242. b <i>onus.</i> 254. b <i>erga Deum.</i> 112. c	<i>Idrium Lariensium oppidum.</i> 135
<i>Horarum institutio.</i> 19. b	<i>Ignavia.</i> 222.
<i>Horatius Cocles Romanus.</i> 5. a	<i>Ignavus quis.</i> 229.
<i>Horchia à quibus edificata.</i> 21. à Rom. <i>depopulata.</i> 128. b <i>cuius colonia.</i> 137. b <i>eius signum.</i> 288. c <i>eius Præfectus.</i> 183. a	<i>Ignie Italia aliqui montes exardent.</i> 21. b 143.
<i>Hortanum cui pareat.</i> 139. <i>eiusd. Signum.</i> 199. b	<i>Ignorantia aliquando bona.</i> 239. c <i>quid sit.</i> 25. <i>aliquando virtus.</i> <i>ibid.</i>
<i>Hostes cautè persequendi.</i> 249. c <i>eorum animi non pronocandi.</i> 250. <i>ipsorum præda quibus distribuenda.</i> 247. b	<i>Ilergetes à Cimbris depopulati.</i> 151. b
	<i>Ilia quo facta.</i> 85. c
	<i>Ilienses Sardi</i> 148. a <i>Sardiniam deuasant.</i> 148 <i>à Romanis victi.</i> <i>ibid.</i>
	<i>Ilirici.</i> 35. b 63. a <i>cum Achæis pugnant.</i> 146. b <i>Achæos superant.</i> 146. c <i>à Cimbris deuasati, & superati.</i> 151. a <i>cum Dalmatis dimicant.</i> 149. a <i>cum Frentanis.</i> 146. a <i>Italiam inhabitant.</i> 131. <i>cum Italis præliantur.</i> 280. <i>vincuntur.</i> <i>ibid.</i> <i>pro Macedonibus contra Italos.</i> 148. c <i>cum Romanis decertant.</i> 79. a <i>ab iisd. subijciuntur.</i> 149. <i>contra Thusc.</i> 65. c <i>Thuscorum in eos bellum.</i> 64. b 144. a <i>Thuscos fugant.</i> 65. c <i>ipsorum colonias occupant.</i> 146. a <i>à Thuscis devicti.</i> 132. a 144. c <i>eis subduntur.</i> <i>ibid.</i> 144. c <i>pro Vulterranis contra Thuscos.</i> 67.
	<i>Ilu a insula.</i> 134. c <i>à Liguribus, & Lunensibus capta.</i> 69. a
	<i>Imenum colonia.</i> 139. a
	<i>Imperandi onus fortune subiectum.</i> 245. c <i>cupiditas.</i> 246. a <i>continentia.</i> 231. c <i>temperantia.</i> 231. c
	<i>Imperantis animus qualis.</i> 245. <i>bonitas.</i> 245. a <i>sequitia.</i> 247. c
	<i>Imperator strenuus qui.</i> 237. a
	<i>Imperij spes ardua.</i> 238
	<i>Imperium annuum.</i> 222. a <i>ad eum facilis accessus.</i> 238. <i>eius fundamentum.</i> 239. b <i>instrumentum.</i> 243. c <i>Reip. necessarium.</i> 231. c <i>nō est querendum.</i> 113. c <i>scelestè questum parum durabit.</i> 252. a <i>optimum.</i> 215. a <i>est seruitus.</i> 224. 238. <i>eius spes ardua</i> 238. <i>superborum.</i> 215. a <i>violentum.</i> 231. c <i>unius utile.</i> 222. a 230. c
	<i>Impiorum timor.</i> 239. c
	<i>Improbitas pœna.</i> 239. c

I

I <i>Actantia.</i> 232. a
<i>Iapetus.</i> 7. b 19. a
<i>Iapygij deficiant à Rom.</i> 150. a <i>victi.</i> <i>ibid.</i>
<i>Vide Ipygij.</i>
<i>Ianicula insula.</i> 134
<i>Ianigena regio.</i> 143. a
<i>Ianoligi ludj.</i> 34. b 64.
<i>Ianiculum à quibus adificatum.</i> 19. b 133. <i>auetum.</i> 21. a <i>signum.</i> 191. a <i>à Capeto occupatum.</i> 55. c <i>à Latino captum.</i> 33. b <i>à Thusc. recuperatum.</i> 58. a <i>à Latinis dirutum.</i> 69. <i>Romę additum.</i> 146. c <i>Thusci inuadunt.</i> 73. b
<i>Ianiculenses quibus in sulis dominabantur.</i> 135
<i>Iani Sacerdotes, & eorum officium.</i> 186.
<i>in Iani Templum quibus ingredi concessum.</i> 186
<i>Ianus quis.</i> 7. a 12. b
<i>Ianus Gomeri filius Rex Italiae.</i> 19. b
<i>Ianus filius Vulturni Rex Italiae.</i> 8. c 14. 19. b
<i>Ianus Veius Occi filius Italiae Rex.</i> 20. a
<i>Ianus quintus italiae Rex.</i> 21.
<i>Ianus Cambus Rex italiae.</i> 22. c
<i>Ianus septimus italiae Rex.</i> 23
<i>Iasius italiae Rex.</i> 23. a
<i>Iasius Tragicum carmen.</i> 257.
<i>Iberatia insula cui subiecta.</i> 134.

Improborum concordia. 238. a
de imuberibus leges. 178. a
Impudentia. 233. a
Impudicitia. *ibid.*
Incediariorum pœna. 176. c
Inconstantes eijciendi. 231.
Inconstantia plebis. 215.
Incuriosus nihil valet. 238. c
Inducie seruande. 250. b
Indulgentia. 226. b *aliquando mala.* 231.
Infido non credendum. 4. a 249. c
Ingauni obsident Romanos. 148. *fugantur.* *ibid.*
se Romanis dedunt. *ibid.* *cum Epanterijs pugnant.* 282. c *à Pœnis adiuti.* *ibid.*
Ingenuitas. 247. a
Ingratitudo vitium maximum. 113. *eius pœna.* 239.
Ingratus exterminandus. 239.
Inhonestas. 4. a
Inhumanitas. 215.
Inimicitia tacita pessima. 243. c
Iniuria. 233. a
Iniustitia. 231. c
Innocentia. 232. b *secura.* 235. a
Inobedientia plebis. 246. c
Insidiæ sub fuga. 250.
Insipientia plebis. *ibid.*
Insulares. 24. a *à Cimbris depopulati.* 151. c
ab Italis debellati. 280. a *Liguribus deuastati*
150. b cum Romanis pugnant. 283. c *ab ip-*
sis occisi. *ibid.* *contra Syllam pro Vulterranis*
122. c à Thuscis de ficiunt. 24. b *uicti.* 25. c
103. b 143. c in eos misse colonie. 103. b
Insule Aegæi Maris à quibus inhabitatæ. 129. a
Insule Thuscis subiectæ. 134.
Intemperantia plebis. 246. b
de Intercalando leges: 177.
Internum colonia 136. 200. a *à quibus adifica-*
tum. *ibid.* *à Frentanis captum* 41. *eius signū*
200. b à Vulterranis expugnatum. 71. c 68.
Inuidia 237. *vitanda.* 225. c
Iouium origo. 19. b 129. a
Iphicum Umbriae Ciuitas. 134.
Ipygij 130. b 145. b *ab Annibale deuastati.* 282
in Italam. 143. b *cum Tarentinis pugnant.*
 275.

Ira 227. *aliquando bona.* 233. a *iusta* 255. 236
a laudabilis. 236. *maxima pœna* 233. a *stulti-*
tia 227. *summa infelicitas.* *ibid.* *uirus.*
 236. a
Iracundia. 223. b
Iracundus nō idoneus ad gubernand. Remp. 247. a
Ircum colonia. 139. c
Isara flumen Gallie. 150. b
Isauri ab Italis domiti. 155.
Iseum Lariensium oppidum. 135.
Itali contra Acarnanes pro Ætolis 281. a *Acarn-*
nanes debellant. 283. b *Achaiam occupant.*
 149. c *Ætolos domant.* 284. *ex Africa eie-*
cti. 151. *Afros deijciunt.* 151. a *in Africam*
contra Pœnos. 282. c *Afros vincūt* 283. *cum*
Allobrogibus pugnant. 150. c *Antiochum fu-*
gant. 284. *pro Ariobarzane contra Gordiū.*
 152. b *quem restit. in Regnum.* 152. c *cum*
Armenijs dimicant. 152. b *Armeniam occu-*
pant. *ibid.* *cum Aruennis preliantur.* 150. c
in Asiam. 153. c *Asiam acquirunt.* 150. a
Athenienses cōtra Macedones adiuuant. 283
Balearibus potiti. 150 *Beticos castigant.* 152
cum Cappodocibus certant. 152. b *Cartha-*
ginenses penitus vincunt. 149. b *ad Æga-*
tes eos perdunt. 279. c *Carthaginem expu-*
gnant. 149. b *cum Celtiberis dimicant.* 147. c
Cephalonios sub iugo ponunt. 284. b *Cilicie*
populos domant. 154. c *Ciliciam occupant.*
 155. b *à Cimbris superati.* 151. b *eos debel-*
lant. 152. *Cispadanos, & Transpadanos de-*
bellant. 280. a *Cretam inuadunt.* 155. b a
Cretensibus fugati 155. a *Cretenses domant*
 155. b *contra Dalmatas.* 149. a *Dalmatiam*
acquirunt. 149. a *Dardanios deuincunt.* 154
in Dardanios bellū. 155. *in Epirotas.* 284. *Fa-*
lanios superant. 150. a *Gallos profligāt.* 283. c
Gallos Græcos debellant. 284. b *Gallicos Hisp.*
vincunt 150 *cum Gladiatorib. dimicant.* 155
in Græciam. 153. c *à Græcis uicti.* 145. b *ab*
Heluetijs. 152. *cum Hispanis pugnant.* 148. a
eos vincunt. 149. c *in Hispaniam contra Car-*
thaginens. progressi. 280. a *ex Hispania vi-*
ctores. 282. *Hispaniam occupant.* *ibid.* *penē*
eiecti. 281. a *eam recuperant.* *ibid.* 284. *cum*
Histris dimicant. 149. *cum Illiricis.* 280.

Ibericos vincunt. *ibid.* Isauros 155. Iugur-
 tam. 151. Lemanum lacum occupant. 151.
 Ligures transalpinos superant. 149. a 150. a
 cum Liguribus Alpinis committunt 151. cum
 Inſitanis decertant 147 c eos caſtigant. 152
 Macedoniam deuaſtant. 283. a cum Macedo-
 nibus prelium. 147. c Macedones vincunt.
 149. Magonem deijciunt. 283. Maſſilienſi-
 bus contra Falanios ſerunt opem. 150. a cum
 Mauritanis preliantur 152. c Medos domant
 154. contra Mitridatem. 153. b Nariatem
 contra Etyros adiuuant. 149. Nicomedi Bithi-
 nia Regnum reſtituunt. 152. b Numantiam
 diruunt. 150. a cum Numantinis pugnant.
 150. ab ipſiſ ſuperati. *ibid.* eos vincunt. 150
 Numidiam occupant. 151 c cum Numidis di-
 micant. 151. Numerati. 60. c Pheniciam oc-
 cupant. 155. b cum Perſeo Macedonia Rege
 pugnant. 148. b ab eo fugati 148. c cum Phi-
 lippo Macedonum Rege dimicant. 147. c cum
 fugant. 282. a 283. a Piratas vincunt ex-
 pugnant. 155. Pontum inuadunt. 155. c à
 Pœnis, & Lacedemonibus concifi. 279. c à
 Pœnis ceſi ad Cannes. 280. b ad Ticinum
 proſtigati. 280. a ad Transimenum. *ibid.* b
 Ad Trebiam *ibid.* Pœnorum claſſe potiti. 283.
 eos vincunt. 280. c 281. 282. 283. Ptolomeum in
 Aegyptij Regnum reſtituunt. 149.
 contra Romanos bellum. 152. 153. a à Roma-
 nis per diuerſos Duces domiti. 153. a cum
 Sarnis pugnant. 151. cum Scordifcis. *ibid.* fu-
 gant. 150. a contra Sentios. 151. à Serpente
 deiecti. 279. b contra Sicilię ſeruos. 150. a
 Siciliam acquirunt. 281. a Siros vincunt.
 284. Theutones, & Ambrones ſuperant. 151
 Tigranem. 155. b à Tigurinis, & Heluetijs
 victi. 151. 152. Traces vincunt. 151. fu-
 gant. 153. c ab ijs trucidati. 152. c victi 153
 Traces omnes domant 151. 155 Vacceos. 150
 Vardeos. 151. a contra Vocontios. 151.
 Italia Auſonia nominata. 143. Cameſeun adi-
 eta. 142. c Cethim vocata. *ibid.* à quo denomi-
 nata. 9. b 22. c 130. c 143. à Gladiatorib. de-
 uaſtata 155. à quib. primum gubernata. 142. c
 eius habitatores. 129. Hesperia appellata. 143
 libera. 143. Kitim dicta. 142. c à Noà primū

habitata. 142. c Oenotria vocata. 143. à Pœnis
 deuaſtata. 131. Quot annis ante Romam in-
 habitata. 142. c Romanis ſubdita. 149. ſub
 Thuſcorum imperium. 65. a 132. 143. a
 Italus quis. 9 b 27. c Vide Atlans.
 Itium colonia. 138. a
 Iudices ciuiles. 182. a Senatorij. *ibid.* b
 Iudicia qui vendunt. 246.
 Iudicium veri, & falſi quid faciat. 253. c
 Iudicum, qui munera accipiunt pœna. 176.
 Iugurta Numidie Rex. 151.
 Iunius Brutius Conſul Vulterram ſubijcit. 118.
 Iunonia Inſula. 135.
 Iunonis ludi. 74. quando inſtit. 105. Sacerd. 186
 Juſtitia parit equitatem. 249. fini belli *ibid.* fi-
 nis legis. *ibid.* ad omnia neceſſaria. *ibid.*

K

K Itim Ciuitas, que. 8. 19. b 132. b à qui-
 bus denominata. 132. b Vide Vulterra.
 Kitim Regio que, & à quibus appellata. 142. c

L

L Abor 223. 228. aſſiduus 238. eius effectus
 237. eius memoria dulcis. 225.
 Labicum cāpanie oppid. colonia dirept. 137. 273
 Labro colonia. 139. auctus. 279. a eius arx edi-
 ficata. 281. b
 Lacedem. Thuſc. amicitia orant 30. contra Thu-
 ſc. 67. a Brutiorum agros occupant. 145. b in
 Italiam. *ibid.* victi ab Italis. 284. à quibus de-
 ficiunt. *ibid.* contra Acarnanos. 282. pro Pœ-
 nis contra Italos. 279. Ital. concidunt. *ibid.*
 Vide Spartani.
 Lacrimę dedecent. 229. b 242.
 Lacum Larium à Rhetijs occupatum. 147.
 Letheium Corinthiorum oppidum. 165.
 Lalartes. 183. c 35. a diſſentiunt inter ſe. 58. a
 Laium flumen. 48. a
 Lamnon diuitiarum Deus. 34. b
 Langij. 184.
 Lapis in fundamentis Arcis Scornelli cum in-
 ſcriptione. 119. c
 Larina Vrbs Equorum incenſa. 275. c

Larienses cum Volturrenis discordes 33. b 53. c
deficiunt. 45. *castigati.* 55. c *eorum concilium*
Vide Vallis Volturrena Concilium. eorum Lucumone. 45. 103. c 182. c *eorum oppida.* 135. a
Gallis oppressi. 131. a *deuastati à Liguribus*
 100. b *eorum origo.* 133. c
Larth. 57. b *quando institutus.* 144. c
in Lateritijs scriptum. 164.
Latij denominatio 9. b 23. a *in eo Sicularum colonia.*
 145. b
Latinus Rex. 24. a 144.
Latinus Siluius Rex. 4. c 73. b 38.
Latini ab Anco superati: 146. c *ab Annibale deiecti*
 280. b *ab Atlante Rege victi.* 143. b a
Dalmatis superati. 144. a *Aricinos adiuuant contra Thufcos.*
 273. a *discordes inter se.* 145. *Romanos adiuuant.*
 73. a 153. a *ab iisdem victi.* 273. b *sub eorum potestate.*
 147. *inter Romanos recepti.* 146. c 148. a *deficiunt à Romanis.*
 276. a *iniquis conditionibus deduntur* *ibid. eos adiuuant.*
 73. a *Romam recuperant.* 85. b *cum Thufcis dimicant.*
 23. a 144. a 58. a 62. c 144. c *ab iisdem superati.*
 37. c 41. a 144. a 145. *contra Thufcos adiuuant Acheos.*
 145. *vincunt Thufcos.* 144. b *cum Sabinis pugnant.*
 144. a *cum Troianis.* 144. *contra Vulterranos.*
 56. *ab ijs victi.* 59. b 27.
Latinorum numerus. 63. *origo.* 23. a 9. b 129. a
primus Rex. 9. b 23. a *Regnum commouetur.*
 146. *in Romanum conuersum.* 146. a
Latium obseſum à Thuf. 59. *captum.* 62. *edificatum*
 85. c *dirutum à Mario.* 154. a
Laus triplex. 266. b *mala* 237. b *nimis mala.*
 232. b 243. c *spernenda.* 232. b
Lectisternium Vulterræ. 71.
Leges de Adulterio. 177. c *Agro nigro* 176. *Ancironis.*
 186. a *Apellationibus.* 181. a *Arciū Custodibus.*
 183. b *Arunnenſibus.* 181. c *Auguribus.*
 91. 186. c 187. *Augurijs.* 177. b *Barcouicto.*
 184. *Brocon.* 177. a *Collegijs Tribunalium.*
 185. *Concilio generali.* 181. *Concilio Transapenninarum*
coloniaram. 181. b *Connubijs.* 178. b *Deorum cultu.*
 177. b 175. *Diebus festis.* 178. *Diuortio* 178. b *Dolo.*
 178. c *Duce belli.* 184. c *Ductore magno Nanium.*
 184. c *Emptione, & venditione.* 179. *Equeſtri*

ordine. 184. b *Esare maximo.* 175. *Esarnijs*
 187. b *Fabulis* 177. b *Finibus* 179. *Fraude.*
 177. b *Furtis.* 177. 178. c *Gargitibus.* 183. c *Gubernatoribus*
 183. b *Gubernatore Pisensium.* 183 *Hereditatibus.*
 177. b 178. a *Homicidio.* 177. c *Impuberibus.*
 178. a b *Incendiarijs.* 176. c *Intercalandi potestate*
 177. *Iudicibus.* 176. c *Iudicibus Senatorijs.*
 182. c *Iudicijs.* 177. a *Lalaribus.*
 183. *Lamenon.* 177. *Langijs.* 184 *Legatis*
 178. a *Lucumone Lariensium, & Vallis Volturrenæ.*
 182. c *Lucumone Vulterrano.* 181. 182. 186. b
Luxu. 51. 54. a *Magistratibus plebis, & populi*
Vulter. 184. *Mensibus anni.* 177. b *Militibus.*
 178. c *Mænijs.* 177. b *Monſtris.* 177. c
Ochincibus. 176. *Parricidio.* 177 *Patria potestate.*
 177. c *Patriæ proditoribus.* 188. c *Penatibus priuatorum*
 176. b *Penatibus publicis.* 176. b *Pontifice maximo.*
 85. b *Pontificum potestate.* 177. *Posthumis.* 178. a
 (*Adriæ.* 183.
 (*Capuæ.* 183.
Prefectis (*Coloniæ Ethruriæ.* *ibid.*
 (*Mantuæ.* 182. c
 (*Thufcinati.* 183. a
Prætoribus. (*Veronenſium.* 182. c
 (*Vrbis.* 187. b
Proditoribus. 176. c 188. c *Pupillis* 178. b
Ritibus nouis. *ibid.* a
 (*Herculis.* 185. c
 (*Iani.* 186.
Sacerd. (*Iunonis.* 186. a
 (*Martis.* 185. c
 (*Voltumnæ.* 186. b
Sacrific. (*Priuatorum.* 176. a
 (*Publicis.* 176. b
Sacris rebus. 178.
Sagis. 185. c *Salinatoribus.* 184. a *Senatu, &*
Senatoribus. 184. a *Sepulcris.* 176. b
Seruitutibus. 178. b *Templorum dedicatione.*
 176. c *Testamentis.* 178. a *Testibus* 176. c
Theatro. 177. *Tribunis Plebis.* 185. *Senenſibus.*
 185. a *Tribuum Collegijs.* 185. *Intelis.*
 178. a *Venditione, & emptione.* 179. *Virgini-*
bus. 178. b *Vriſteribus.* 185. *Vulterræ occulto*
nomine. 176. b *Vxoribus.* 178. b 177. b

<i>Leges publicæ, & priuatae.</i>	34. a	<i>vincunt Romanos</i> 148. b 150. b, <i>uicti</i> 28. c,
<i>Leges Thufcorum innouantur.</i> 25. a 57. b	105.	143. c 144. b 26. a 73. a 76. a 143. a 148. a
181.		148. b 150. b 284. b
<i>Leges Vulterranorum.</i>	181.	<i>Ligures Transalpini debellati.</i> 149. a, <i>contra</i>
<i>Leges obseruande.</i> 231. <i>etiam à Principibus.</i>		<i>Massilienses.</i> 150. b <i>uicti ab Italis.</i> <i>ibid.</i> <i>uastant</i>
245. <i>quales esse debeant.</i> 248. b <i>malè toleranda.</i>		<i>Insubriam.</i> 150. b
248. c <i>quibus sint difficiles.</i> 249. <i>earum effectus.</i>		<i>in Liguria Thufcorum colonie.</i> 136. à <i>Romanis</i>
248. c <i>earum finis.</i> 249. <i>non mutande</i>		<i>uastata.</i> 148. c à <i>Cimbris depopulata.</i>
233. <i>fomentum libertatis.</i> 225.		151. c
<i>Legnum Colonia.</i>	136.	<i>Lipara Insula.</i> 132. a
<i>Lemanus lacus ab Italis occupatus.</i>	151.	<i>Lissa edificatio.</i> 275.
à <i>Cimbris.</i> 151.		<i>Litubium in Liguria à Romanis captum.</i> 283. b
<i>Leontium expugnatum.</i> 82. a		<i>Locrenses eijciunt Dionisium.</i> 275. b <i>pugnant</i>
<i>Lericium Liguria oppidum.</i> 136. b		<i>cum Lucanis</i> 275. c <i>cum Phocensibus.</i> 274. c
<i>Lepista ab Illiricis capta.</i> 64. c		<i>uicti à Dionisio.</i> <i>ibid.</i>
<i>Lestrigon Rex.</i> 22. 130. a 143. a		<i>Locrum edificatum</i> 145. a <i>captum à Thufcis.</i> 62
<i>Lestrigonum origo.</i> 130. a		<i>obseſsum à Romanis.</i> 281. c <i>recuperatum ab</i>
<i>in Leucinos Colonie.</i> 129. b		<i>Italis.</i> 282. c
<i>Liberi.</i> 232. b		<i>Locus quid sit.</i> 243.
<i>Liberalitas.</i> 224. a 225. 237. b, <i>eius effectus.</i>		<i>Lofarnium Volturrenæ Vallis oppidum.</i> 135. c
237. b		<i>Longula Colonia.</i> 177. c à <i>Coriolano occupata.</i>
<i>Libertas.</i> 112. c 225. <i>eius fomentum.</i> 125. <i>qui</i>		273. c
<i>ea frui non possint.</i> 248. a <i>fundata ubi.</i> 148.		<i>Lopsita Histrie oppidum.</i> 135
<i>que periculosa.</i> 246. c		<i>Loquacitas.</i> 113. c
<i>Livy contra Thufcos.</i> 62. a		<i>Loquendi libertas.</i> 246. c
<i>Libri Hebreorum.</i> 212.		<i>Lucani.</i> 5. a 29. b <i>adiuti à Romanis.</i> 276. b
<i>Liburni.</i> 35. a 63. a <i>adiuant Illiricos.</i> 146. <i>di-</i>		<i>adiuant Perusinos.</i> 55. b <i>Siculos contra Thu-</i>
<i>micant cum Thufcis.</i> 41. b 64. b 144. a <i>Ita-</i>		<i>scos.</i> 62. b <i>Samnites contra Romanos.</i> 276. b
<i>lie incola.</i> 130. b <i>excurrunt vsque ad Apen-</i>		<i>Tarentinos.</i> 278. c <i>Thufcos.</i> 145. a <i>afflicti à</i>
<i>ninum.</i> 143. <i>fundunt Thufcos.</i> 144. <i>Thu-</i>		<i>Dionisio Siracusano.</i> 275. a <i>dimicant cum</i>
<i>scis subiecti.</i> 132. a <i>adiuti à Corsis, & Sardis.</i>		<i>Locrensibus.</i> 275. c <i>cum Romanis.</i> 276. c <i>cum</i>
279. c à <i>Gallis.</i> 280.		<i>Samnitibus.</i> 276. b <i>cum Tarentinis.</i> 276. a
<i>Libiſſum conſtructum.</i> 133. c		<i>cum Thufcis</i> 5. a 29. b 47. b 41. b 144. a 276
<i>Licum colonia.</i> 140.		<i>deficiunt ab Acheis.</i> 145. c à <i>Romanis.</i> 281.
<i>Lictorum institutio.</i> 23. a		<i>dedunt se Thufcis.</i> 62. b <i>discordes inter se.</i>
<i>Lidij in Italiam.</i> 130. 145. <i>vide Maonij.</i>		275. b <i>expellunt Grecanos Italos, e magna</i>
<i>Ligur.</i> 21. b 129. c		<i>Grecia.</i> 275. c <i>ex Italia.</i> 276. <i>Fædus contra</i>
<i>Ligures à quo diſti.</i> 21. c <i>Decertant cum Thu-</i>		<i>Thufcos cum alijs populis.</i> 62. b <i>origo eorum</i>
<i>scis.</i> 26. a 63. b 144. a <i>cum Romanis.</i> 148. a		129. a <i>proſtigati ab Archimede, & ſocijs.</i> 276
148. b 150. b <i>Dedunt se Thuf.</i> 63. b <i>Defici-</i>		<i>ab Ætolis, & Lacedemonijs.</i> 67. c <i>vexati à</i>
<i>unt</i> 24. 26. 28. 144. à <i>Rom.</i> 148. <i>Depopulati à</i>		<i>Romanis, & Pænis.</i> 282. <i>uicti ab Alexand.</i>
<i>Siculis, & Cirneis.</i> 148. a <i>contra Illiricos.</i>		<i>Epiri Rege.</i> 276. b à <i>Grecis</i> 144. à <i>Romanis.</i>
146. b <i>contra Lucanos.</i> 276. <i>contra Piratas.</i>		281. à <i>Thufcis</i> 41. b 55. b 56. III. b 62. b
152. <i>occupant Mutinam.</i> 148. <i>contra Roma-</i>		278. à <i>Spartanis.</i> 145. à <i>ſeruis, & exulibus.</i>
<i>nos pro Thufcis.</i> 277. c <i>Saluy eorum oppida</i>		275. b <i>cum Lucrensibus præliantur.</i> 275. c
<i>euertunt.</i> 150. <i>in Samnium translati.</i> 148. a		<i>vincunt Ætolos.</i> 276. <i>Thufcos.</i> 144.

<i>Luca Ciuitas.</i>	137. eius signum.	202.	<i>Macedones ab Italis victi.</i>	283. a cum Italis conciliantur.	282. a contra Athenienses	283. a superati ab Atheniensibus, & socijs. ibid. obsident Abydenos	283. a petunt ab Italis pacem. ibid. ab Italis deuastantur. ibid. Atticos vexant. ibid. ab Italis fugati.	282.																																															
<i>Luchij Enachij.</i>	21. c	130. eiekti.	22.	<i>Magister Augurum.</i>	187. 236. 242. b	223. a	231. b eius signum.	211. 172. c																																															
<i>Luchium Voltur. oppidum.</i>		135. c		<i>Magistri dignitas, & onus.</i>		231. b																																																	
<i>Lucius Sylla. vide Sylla.</i>				<i>Magister bonus.</i>	237. a auro similis.	241. c honorandus.		113. a																																															
<i>Lucius Cornelius Cinna.</i>	121. a	154. 122.		<i>Magisterij magnitudo.</i>		237. c																																																	
<i>Lucius Galeritus.</i>		88. b		<i>Magistratus honorandi.</i>	113. circa eorum electionem, & administrationem plura precepta.	245 & seq.																																																	
<i>Lucius Tarquinius priscus Rex Romanor.</i>	105. 146. c			<i>Magna Græcia à quibus habitata, & denominata.</i>	131. c ab Illiricis occupata.	146. b																																																	
<i>Lucinorum Colonia.</i>		136. a		<i>Magnanimus.</i>		227. a 232. b	238.																																																
<i>Lucumones creati primum.</i>	10. a	25. b	102. c	<i>Magnanimitas.</i>		214.																																																	
<i>Discordes</i>	26. a	73. a	76. eorum finis. 108. Larth subijciuntur.	58. a eorum numerus	102. c pluribus Siciliæ Ciuitatibus concessi.	62. b	<i>Ventibus, & Vetuloniens.</i>	28. a																																															
<i>Lucumon Vulterranus.</i>	25. b	auctoritas, dignitas, potestas eiusdem.	182. coronatio, iuramentum, sacrificium.	182. b discordat cum Sagis	32. a cum Pontifici Maximo.	27. 76. b	beligatur quomodo.	181. c eius familia.	182. a munus annuum	34. a	102. c ad 4. annos.	51. ad sex annos.	57. b	144. c ad decem redactum.	105. prohibiti hoc munere.	182.	uxor eius -	182.																																					
<i>Lunæ & ficatio.</i>	9. a	132. a duodecim Ciuitatum unà ibidem capta ab Afris	146. à Liguribus.	148. à Siculis.	31. c Colonia Romana.	148. b eius signum.	89. a																																																
<i>Lunensium oppida in Thuscia.</i>	139. c	discordes cum Vulterranis.	69. 117.	<i>Insulæ quibus dominabantur.</i>	134. occupant Pisas, & Iluam insulam.	69. c	<i>Lusitani deduntur Italis.</i>	149. b deficiunt.	152. a pugnans.	147. c victi.	148. a	152. a																																											
<i>Lusitania à Vitriato occupata.</i>	149. à Romanis.	ibidem.		<i>Lusitania uasa.</i>		271. b	<i>Lux.</i>	234. a	<i>Luxuriæ pæna.</i>	228. a																																													
M																																																							
M	<i>Acetonia ab Andrisco occupata.</i>	149. b	<i>& à Mitridato.</i>	153. c	<i>à Dardanis deuastata.</i>	282. à Tracib.	153. a	<i>à Sylla recuperata.</i>	154. tumultuat.	149. b	<i>Macedonicum bellum</i>	148.	<i>Macedones ab Italis victi.</i>	283. a cum Italis conciliantur.	282. a contra Athenienses	283. a superati ab Atheniensibus, & socijs. ibid. obsident Abydenos	283. a petunt ab Italis pacem. ibid. ab Italis deuastantur. ibid. Atticos vexant. ibid. ab Italis fugati.	282.																																					
	<i>Magister Augurum.</i>	187. 236. 242. b	223. a	231. b eius signum.	211. 172. c	<i>Magistri dignitas, & onus.</i>	231. b	<i>Magister bonus.</i>	237. a auro similis.	241. c honorandus.	113. a	<i>Magisterij magnitudo.</i>	237. c	<i>Magistratus honorandi.</i>	113. circa eorum electionem, & administrationem plura precepta.	245 & seq.	<i>Magna Græcia à quibus habitata, & denominata.</i>	131. c ab Illiricis occupata.	146. b																																				
	<i>Magnanimus.</i>	227. a	232. b	238.	<i>Magnanimitas.</i>	214.	<i>Magogus.</i>	19. a	<i>Mago Cathaginis.</i>	5. b	156.	<i>Malgar pæna.</i>	178.	<i>Mamertini dimicant cum Cartaginensib.</i>	279. à Romanis adiuti.	ibid.	<i>Manlius pro Catilina.</i>	2. b	<i>Mansuetudo.</i>	223. a																																			
	<i>Mantue adificatio.</i>	24. a	133. b	augmentum.	26. b	103. b	pruilegia.	181. a	<i>Præfecti.</i>	182. c	55. signum.	106. c	<i>Mantua colonia.</i>	135. c	197. b	obsessa à Thuscis.	70. b	recuperata à Vulterranis.	71. c	<i>Mantuani Ciuitate Vulterrana donati.</i>	68. c	<i>Marci Flaccii oratio.</i>	126.	<i>Marcus Claudius Marcellus Consul.</i>	78. c	116.	<i>Marcus Antonius Dux contra Piratas.</i>	152.	<i>Marcus Æmilius Consul.</i>	154. a	<i>Marcus Tullius Cicero.</i>	2. b	<i>in Mareternios colonia.</i>	129. b.	<i>Marius iunior.</i>	122. b	154. a	<i>Marius senior.</i>	120. à Silla dissentit.	ibid.	153. b	in exilium. ibid. in Africam.	157. b	à Vulterranis adiutus.	121. 122. cum Pompeo certat.	121. c	154. Romam ingreditur.	121. moritur. ibid.	154. b	Cimbros vincit.	152. c	<i>Martiales ludi.</i>	71.	<i>Martis Sacerdotes.</i>	185.

<i>Marricum colonia.</i>	139. c	<i>Mesappus Græcus in Italiam.</i>	131. a
<i>Marruccini contra Thufcos pro Vulterranis.</i>	69.	<i>Mesappij.</i>	130. b à quo dicti. 131. b
<i>eorum origo.</i>	130. cum Illiricis certant. 146.	<i>Messina Sicilie Vrbs.</i>	162. a à Siracusanis ob-
<i>veniam à Romanis petunt.</i>	277. a	<i>fessa.</i>	68. c solo concilio subiecta. 134. pro
<i>Marsi pro Vulterranis contra Thufcos.</i>	63. a co-	<i>Vulterranis contra Thufcos.</i>	67. a ab Afris
<i>rum origo.</i>	130. b pugnant cum Romanis. 277	<i>vieta.</i>	69. a à Thufcis capta. 146. b
<i>vieta.</i>	ibid. ab Annibale vexati. 280. a	<i>ad Mesaliam flumen colonia.</i>	129. b
<i>Marum colonia.</i>	140. a	<i>Messenij Italie incolæ</i>	131. 145. c à Lacedemo-
<i>Massinissa Rex pro Italis contra Macedones.</i>	148. c	<i>nibus expulsi.</i>	145. contra Thufcos. ibid. eo-
<i>Masculorum Rex.</i>	283.	<i>rum facta.</i>	145. c 146.
<i>Massilienses à Romanis adiuti</i>	149. a contra Fa-	<i>Messum colonia.</i>	137.
<i>lanios.</i>	150. b à Cimbris victi. 151. b	<i>Metapontum ab Illiricis captum, et auctum.</i>	146
<i>Matissa Ciuitas Corsicæ.</i>	134.	<i>à Samnitibus incensum.</i>	275. c
<i>Maurorum familiæ origo</i>	23. c ijdem cum Cecin-	<i>Metus.</i>	222. 235. a
<i>nis discordes.</i>	46. b eorum priuilegium. 183.	<i>Mezentius ultimus Thufcorum Rex.</i>	244. è Re-
<i>Mausoleum Regis Tirreni.</i>	54.	<i>gno eiectus.</i>	9. c 24. b 102. c 143. c eius sce-
<i>Medan.</i>	19. a	<i>lera.</i>	9. c 24. c 102. c occisus. 24. b
<i>Medorum origo.</i>	19. a 129. a ijdem ab Italis de-	<i>Mideni Africa populi.</i>	59. Sardos adiuuant. 30
<i>bellati.</i>	234.	<i>Siculos adiuuant.</i>	31. c à Thufcis vexati. 38
<i>Medicina.</i>	234. c	<i>Militaria præcepta.</i>	252. c
<i>Mediolanum edificatum.</i>	23. b 155. c obfesum	<i>de Militibus leges.</i>	178. c 25. a
<i>60. c à Vulterranis oppugnatum</i>	69. a à Gallis	<i>eorum animi quomodo acquirantur.</i>	250. a
<i>dirutum.</i>	274. b à Romanis captum. 283. c	<i>Minous Cretenfis in Italiam.</i>	143.
<i>à Gallis recuperatum.</i>	ibid. eius defectio. 60. b	<i>Minturnum a Romanis occupatum.</i>	277.
<i>32. c priuilegium.</i>	188. a	<i>Minutius cum Fabio dissentit.</i>	80.
<i>Mediolanenses pro Vulterranis.</i>	56. b eorum co-	<i>Miselli Siculi Thufcis se dedunt.</i>	62. a
<i>loniæ.</i>	136. c	<i>Misellum à Siracusijs dirutum.</i>	68. c
<i>Megarenses contra Thufcos.</i>	65. b	<i>Misenia.</i>	65. b
<i>Megaſtenes.</i>	144. b	<i>Misenum colonia.</i>	137. 200. b eius signum. ibi-
<i>Meliona à Romanis populata.</i>	277. a	<i>dem.</i>	
<i>Melita Insula ab Afris occupata.</i>	68. c cui su-	<i>Mitridates Ponti Rex.</i>	152. 153. 1555. 156.
<i>biecta.</i>	134. a	<i>Moëtium Histrie Ciuitas.</i>	139.
<i>Melionum in Insubria colonia.</i>	136	<i>Modinia colonia.</i>	135. c 197. b eius signum.
<i>Melosium Rheticæ oppidum.</i>	133. a	<i>197. b. Vide Mutina.</i>	
<i>Melpum euersum à Gallis.</i>	274. a	<i>Mænia à quibus primum inuenta.</i>	117. b 91. c
<i>Memoria laborum dulcis.</i>	225.	<i>sancta.</i>	117. lex de Mænijs. ibid.
<i>Mencium castrum.</i>	70.	<i>Mæonij in Italiam.</i>	4. b 9. c 25. b
<i>Mendacium.</i>	27. b	<i>Molossi in Italiam.</i>	131. b
<i>Menippus Cecinna pro Sylla.</i>	120. c damnatus.	<i>Monales Siculi</i>	129.
<i>121. contra Vulterranos.</i>	125. a contra Syl-	<i>Montentiæ edificatio.</i>	9. a 132. unà xij. Ciuita-
<i>lam.</i>	128. eius mors. ibid.	<i>tum.</i>	132. c 9 a
<i>Menomeni montes.</i>	59. c	<i>Monitio.</i>	242. 243. c
<i>Meon colonia.</i>	137. b	<i>Monstra occiduntur.</i>	177. c
<i>Meonta colonia.</i>	137. c	<i>Montani unde orti.</i>	731. c
<i>Mesappus Italiæ Rex.</i>	19. c	<i>Montalis castrum.</i>	69. c cuius colonia. 139. b
		<i>Monumenta Etrusf.</i>	7. sacra Vandimonis. 157.

Mores. 113. b pravi. 225. c firmandi legibus. 248. b mutantur. 248. c
 Mors laudabilis. & à quibus non timenda. 224. b
 Mortuorum Portitores. 176.
 Motuum motor. 175. b 243. a
 Motus. 243. aternus. 243. a Cælorum. 223. a
 Mundus. 225. a 254.
 Nucerinam colonia. 139. a à Romanis captū. 125. a
 Musarni edificatio. 22. a 137. eius signum. 209.
 Mutina. 135. c à Liguribus capta. 148. b
 Mutinēsis ager Romanis colonis desitutus. 147. c

N

N Ana Colonia. 140. a
 Narghathe edificatio. 9. a 132. a una
 duodecim Ciuitatum, ibid.
 Nariates Cappadocum Rex. 149.
 Narnia in Vmbria Romanorum Colonia. 277. c
 vide Nequinum.
 Narson flumen. 39. b
 Natyriapia à quo edificata. 9. a 132. a una xij.
 Ciuitatum. 9. a 132. a
 Natiuitas una. 224. c
 Natura. 243.
 Navigatio à quibus inuenta. 91. c
 Nauium Prefector. electio, & confirmatio. 184. c
 Naxum ab Italis expugnatum. 281. a
 Nepesina à quibus edificata. 137. b eius signum
 193. a à Latinis capta. 41.
 Neprusia. 135. a 195. a 45. eius signum. 195.
 Nequinū in Vmbria à Romanis captum eorum co-
 lonia Narnia vocatum. 277. b
 Nermum à Thuscis captum. 37. c
 Nestinorum, vel Vestinorum origo. 130. c
 contra Thuscos. 62. c 69. a.
 Nesactium in Histria obsessum 148. b
 Nessacia colonia. 137. c.
 Nestorij Italię incolę. 130. c.
 Nicia Ligurię Ciuitas. 134.
 Nicomedes Bithinię Rex. 154. b Romanos insti-
 tuit heredes. 155. b
 Nicostrata. 85. b
 Nimpha Sardinie Ciuitas. 59. a
 Noā, Ianus à Latinis, à Thuscis Vandimon vo-
 catus. 7. a primus Italię habitator. 142. repa-

rator generis humani. 174. a eius verba. 174.
 scripta in lateritijs. 164. in membranis. ibid.
 in charta lintea. 167. c Vide Vandimon.
 Nobiles quid deceat. 238. a quomodo concilien-
 tur. 245. vincantur. 247. acquirantur. 250.
 Nobilitas 223. b vera eius diuisio. 247. ex vir-
 tute. 238. a
 Nola ab Annibale obsessa. 280. c
 Nonia Vulterranorum oppidum. 135. c 194. b
 Norici Thuscis subiecti. 132. a à Gallis debella-
 ti. 273. b cum Thuscis dimicant. 49. b con-
 tra Rhetios. 65. pro Vulterranis contra Thu-
 scos. 66. c
 Nox. 234. a 113. c
 Nuentia colonia. 137. c
 Numa Romanorum Rex. 146.
 Numantinum bellum. 150.
 Numantia diruta. ibid. a
 Numitor Latinorum Rex. 86. b 146.
 Numisma Vulterranum. 119. a
 Numide adiuuant Sardos. 59. cum Italis pu-
 gnant. 151. subiecti à Romanis. 151. c contra
 Vulterranos. 68. c Siciliae partem occupant.
 281. b reiecti. ibid. victi. 289.
 Numidia à Sylla occupata. 154.
 Nurtia Sabinorum Ciuitas. 135. b
 Nutrix. 113. c

O

O Bedientia. 233. a necessaria Reipub. 231.
 Obedientia militum. 250. a
 Oblitio maiorum. 225.
 Obseruantia legum. 231. c
 Obulim Siciliae Ciuitas. 134. a
 Occus Rex Italiae. 19.
 Occus Aulicus Italię Rex. 23. a
 Occus Burnianus. 52. a 53. b
 Ocerium colonia. 140. b
 Ochus V eius Italię Rex. 19. a
 Ochus filius Iani Italiae Rex. 19. b
 Ochincres. 176. c
 Ocium. 228. a
 Ocnus Tiberini filius. 24. a
 Ocra in Alpibus colonia. 138. b
 Ocra Sabine Ciuitas. 138. c

<i>Odiū ex amore.</i>	229. c	<i>Oſtia ædificata.</i> 146. c <i>diruta à Mario.</i>	153.
<i>Odorzum colonia.</i>	136. c		
<i>Oclæ Colonia.</i>	140.		
<i>Oenotrius.</i>	130. a 143.		
<i>Oenotria.</i>	143.		
<i>Oerimianum in Alpibus Colonia.</i>	138. c		
<i>Ogigianum Colonia.</i>	137. c		
<i>ad Ogiglam montem Colonia</i>	129.		
<i>Ogigium Colonia.</i>	140.		
<i>Olanus Italia Rex.</i>	23. b		
<i>Olegium Colonia.</i>	136.		
<i>Olena Colonia.</i>	139. c		
<i>Olenia ab Italis expugnata.</i>	281. b		
<i>Onegium Liguriæ oppidum.</i>	136. b		
<i>Onera à Principibus releuanda.</i>	245.		
<i>Onias Hebreorum Summus Sacerdos.</i>	212.		
<i>Onicrationis effectus.</i>	235.		
<i>Operatio.</i>	225.		
<i>Ophiuſi unde orti.</i>	130.		
<i>Ophium Inſula.</i>	143.		
<i>Opintum Corſicæ oppidum.</i>	134. b		
<i>Opitergium Colonia.</i>	136. a		
<i>Opitergium Hænetorum Ciuitas.</i>	138. a		
<i>Oppida Rhetiæ. 133. Thuſcorum in Thuſcia.</i>	139.		
<i>Opuntium in Achaia captum.</i>	282. b		
<i>Orbianum agrum.</i>	125.		
<i>Orbiculatum Colonia.</i>	140.		
<i>Ordea Colonia.</i>	136. a		
<i>Oreum in Achaia captum.</i>	282. b		
<i>Oricum oppugnatum.</i>	281.		
<i>Origis in Hiſpania capta.</i>	282. b		
<i>Oropeorum origo.</i>	130. c		
<i>Orapytorum origo.</i>	130. 145. c		
<i>Oropytum ædificatum.</i>	133.		
<i>Oropyri quibus inſulis dominabantur.</i>	135.		
<i>Ornanum Colonia. 139. Captum à Syllanis.</i>	124.		
<i>oppugnatum ab Arretinis.</i>	70. c		
<i>Ornum latij Ciuitas.</i>	59. b		
<i>Ortopla.</i>	64. c		
<i>Orin quid.</i>	43. a		
<i>Oſcelianum Colonia.</i>	138.		
<i>Oſcella larienſium oppidum.</i>	135. a 194. b		
<i>Oſcorum Colonia.</i>	139. a		
<i>Oſcus Italiæ Rex.</i>	23. c		
<i>Oſenna Colonia.</i>	138.		
<i>Oſiris.</i>	22. a 143. a		
		<i>P</i>	
		<i>Pacantia colonia.</i> 135. c 197. c <i>diruta.</i> 280	
		<i>reſtaurata. ibid. eius ſignum.</i> 197. c <i>vide</i>	
		<i>Placentia.</i>	
		<i>Pacis ſimulacrum.</i>	34. b
		<i>Paconia inſula.</i>	134. a
		<i>Pacta ſeruanda.</i>	224. a
		<i>Padus flumen. Vide Eridanus.</i>	
		<i>Pacti ædificatio.</i>	145. a
		<i>Palepolitānorum origo.</i> 131. a <i>Romanis victi.</i>	
		276. a <i>à Samnitibus vexati.</i>	276. b
		<i>Pandofia in Lucanis à Grecis diruta.</i> 276. <i>à Ro-</i>	
		<i>manis recuperata.</i>	<i>ibid.</i>
		<i>Pandofia colonia.</i>	138. b
		<i>Pandotaria inſula.</i>	134. b
		<i>Panormum Siciliæ Vrbs concilio ſubiecta.</i>	134.
		<i>à Thuſcis captam.</i>	62. a
		<i>Paphlagonij in Italiam.</i>	130.
		<i>Parentia Hiſtriæ Ciuitas.</i>	139.
		<i>Parentes amandi.</i> 113. a 262. <i>corrigen- di.</i> 262.	
		<i>defendendi.</i>	<i>ibid.</i>
		<i>Parij pro Dionifio iuniore contra Senones.</i>	275.
		<i>Parma à quibus, & quando ædificata.</i> 26. a <i>ab Ar-</i>	
		<i>retinis oppugnata.</i> 69. <i>cuſus colonia.</i> 135. b	
		195. c <i>eius Lucumon.</i> 46. 47. 182. <i>privile-</i>	
		<i>gium.</i> 181. a <i>Romanorum colonia deducta.</i>	
		147. c <i>ipſius ſignum.</i>	195.
		<i>Parmella colonia.</i>	140.
		<i>Parmenſes cum Pacantinis diſcordes.</i>	28. b <i>ab</i>
		<i>ipſis vincuntur.</i> 68. a <i>à Vulterrānis defi-</i>	
		<i>ciunt.</i> 45. c <i>Vulterrānorum in eos bellum.</i> 47.	
		<i>eorum ſeditiones.</i> 46. 47. 48. c <i>colonia.</i> 136. c	
		<i>Parricidarum pœna.</i>	177. c
		<i>Parthenij, qui.</i> 131. c <i>in Italiam.</i>	<i>ibid.</i>
		<i>Parteni Italis ſubiecti.</i>	282.
		<i>Parthenopenſes.</i> 33. c <i>ab Hippocleis vexati.</i> 144	
		<i>eorum origo.</i> 131. a <i>à Spartānis victi.</i> 145.	
		<i>Thuſcos adiuvant.</i> 62. c <i>à Thuſcis ſuperati</i>	
		35. c 58. b 144. b <i>cum Vulterrānis dimicant</i>	
		55. b	
		<i>Parthenopes à Thuſcis capta.</i> 42. a 47. b <i>eius</i>	
		<i>ædificatio.</i>	144.
		<i>Patavini Thuſcis deduntur.</i> 35. c <i>deficiunt.</i> 48	
		<i>eis à Thuſcis ignoſcitur.</i>	49. c

Patavium à quibus conditum. 131. 144. à *Thuscis obsessum.* 29. 35. c 63. a ab *Histris liberatum.* 35. c à *Thuscis captum.* 29. a 35. c 63. a
Patriæ Amor. 231. c *defensio.* 4. a 113.
Patria post Deos colenda. 229. b *dulcis.* 225. b *pro ea mori dulcissimum.* 229. b *ingrata.* 113. *laudanda.* 231. c *obseruanda.* 113. *parentibus preferenda.* 262. *eius proditor.* 177. *proditoris pœna.* *ibid.*
Patria potestas. 177. c
Paucentius. 130. a 143.
Paucentinorum origo. 130. a *ipsi ex Italia eiekti.* 143. b
Pauper dives. 239.
Pauper non spernendus. 244. b
Paupertatis effectus. 235. a 237. a
Pauna à Sylla diruta. 154. b
Paunum Samnij oppidum Colonia. 138.
Pax Summa. 25.
Pax inter Thuscos firmata. 57.
Pax unde oritur. 248. c *infelix.* 250. b *bello confirmatur.* 250.
Peccatum corrigendum. 242.
Pecium Colonia. 139.
Pedum à Coriolano dirutum. 273. c
Pelasgi in Italiam. 9. b 23. a 130. 140. a *in eos bellum.* 23. a *deficiunt.* 24. a 143. c *expulsi.* 143. c *ex Italia pestilentia eiekti.* 144. *Romanam occupat.* 85. b *eorum vrbes occupat.* 144.
Pelij Italia incole. 130. c
Peligni ab Annibale vexati. 280. a *cum Illiricis pugnant.* 146. b à *Messenjjs, & Gracis depopulati.* 145. c *eorum origo.* 130. b *Samnites fundunt.* 277. c *cum Romanis pugnant.* 277. a *Superati.* *ibid.* *cum Thuscis dimicant.* 40. c 41. b 144. b à *Thuscis domiti.* 62. c
Peloponnesiaci in Italiam. 130. c 24. à *Thuscis vexati.* 24. a *contra Thuscos.* 145.
Penates Prosperi. 12. a
Penates publici, & priuati atque eorum constitutiones. 176. a xij. *Ciuitatum.* 57. c
Penuria. 144. c
Peregrinus quid facere debeat. 248.
Pertua Colonia. 138. b
Pertinaces ambitiosi. 236. a
Perseus Macedonia Rex. 147. c. 148. b 149.

Perusini cum Arretinis discordes 43 c 73. c *Castilinum defendunt.* 81. b *eorum oppida in Thuscia.* 139. a *quibus Insulis dominabantur.* 134. b *eorum numerus.* 65. c *ad Romanam edificandam auxilium prestant.* 86. b à *Romanis inducias petunt.* 108. a 277. *deficiunt* 278. *castigati.* *ib.* *cum Vultere decertant.* 54. c
Perusina Vestales, earum electio, & munus. 186
Perusum à quibus edificatum. 9. 14. 132. *actum* 21. a *una xij. Ciuitatum.* 132. a à *Romanis obsessum.* 108. a *eiusdem signum.* 188
Pestilentia. 42. a 35. 60. 74. 144. a 147. 148. *Rom. occup.* 85. b *eorum Vrbes occupat.* 144
Phanicia ab Italis capta. 155 c
Phœnonia Ciuitas Rhetia. 133. à *Vindelicis obsessa.* 66. a *capta.* 67. a
Phœton. 21. b 129. c 143.
Phalerum à quo constructum. 133. 143. à *Romanis expugnatum.* 274. b
Pharia insula. 35. a
Phereus Atheniensium dux. 65. c
Philia Insula. 134.
Philippus Macedoniae Rex. 147. c *contra Abydenos.* 283. a *Acarnanes adiuuat.* 282. *pro Annibale contra Italos.* 280. c *contra Athenienses.* 283. a *Dardanos superat.* 283. a *cum Italis preliatur.* 283. *uictus.* *ibid.* *cum Thessalis dimicat.* *ibid.*
Phlegreum Colonia. 137. a 201. *ab Acheis captum.* 145. a *ipsius signum.* 120.
Phocenses à Dionisio uicti. 274. c *cum Locrensibus pugnant.* 274. c à *Thuscis à Corsica eiekti.* *ibid.* a
Phorbantia Insula. 135.
Phrarleum Colonia. 139. b
Phrigij Dardani à quibus originem ducant. 129.
Piceni ab Annibale vexati. 280. b *in eos missa Colonia.* 38. *eorum origo.* 132. c *cum Thuscis dimicant.* 37. c 144. b *uicti.* *ibid.* *deficiunt.* 40. 145. c
Picentini à quo trabant ortum. 131. c *contra Syllam.* 122. 130. a 143. *cum Thuscis pugnant.* 41. b 42. a 47. b 144. b *uicti.* 58. b *Thuscos adiuuant.* 62. b *cum Vulterranis decertant.* 55. b 68. b
Picus Latij Rex. 4. b 23. a

<i>Pilia Colonia.</i>	140.a	<i>Politorium Latij Civitas.</i>	146.c
<i>Pilium Colonia.</i>	139.	<i>Polium Colonia.</i>	140.b
<i>Pilscum Colonia.</i>	140.a	<i>Pollustia occupata à Coriolano.</i>	273.c
<i>Pirate Italos vexant 152. fugati ib. vsq. Romā excurrunt 155 Medit. et mare occupant. ibid.</i>		<i>Pomarancium adificatum. 32. b auctum. 34. b 75. c cuius Colonia. 139. a penè consumptū. 3 à Romanis occupatum, & incensum. 109. c à Sylla. 126. a à Vulterranis deficit. 139. a</i>	
<i>Pirenet montes.</i>	157. b	<i>Pompeius.</i>	122. b. 124. 154. 155.
<i>Pirganum colonia.</i>	137. b	<i>Pontia Insula.</i>	134. b
<i>Pirgum Colonia. 137. a eius signum.</i>	207. c	<i>Pontifex Max. quando primò creatus 20. eius sig. 162. 168. cū Vult. Lucum. discordat. 27. 76.</i>	
<i>Pirrus Epiri Rex.</i>	278. b 279.	<i>De Pont. Max. Leges. 185. exequiè 186. occisus 29. c ad Templum Iani collocatus. 76.</i>	
<i>Pisa à quibus edificatè. 24. a 133. b Gu- bernator. 183. à Liguribus, & Luvenibus ob- fesse. 68. a ab ysdem capte. 69. a quibus pare- rent. 133. b Romanorum Colonia constitutè. 148. a signum.</i>	198. b	<i>Pontifices falsi.</i>	29. c
<i>Pisauriensis ager Rom. Colon. distributus</i>	147. c	<i>Pontificum sepulcrum. 176. b potestas.</i>	17. b
<i>Pisenses à quibus orientur. 131. Romanos. adiu- uant 148. 152. c eis se dedunt. 278. a cum Vulterranis dissentiunt.</i>	50. a	<i>Pontini cum Italis pugnant.</i>	157. c
<i>Piscum Colonia.</i>	140. b	<i>Pontus ab Itali occupata.</i>	155. c
<i>Puizum Colonia.</i>	140.	<i>Ponzonium colonia.</i>	136. c
<i>Placentia ab Insubribus, & socijs incensa. 283. Romana colonia. 280. Vide Pacantia.</i>		<i>Populi qui ex Etruscis trahunt originem. 131. c</i>	
<i>Planasia Insula. 60. a quibus subiecta.</i>	134. a	<i>Populi Vulterr. auctoritas.</i>	184. c
<i>Plebeus ad honores euectus.</i>	246. c	<i>Populi abusus moderandi. 226. a eius onera à Principe releuanda.</i>	245.
<i>Plebis Amor perniciosus. 246. c quomodo acqui- ratur. 246. c animi quomodo conciliantur. 250. 215. a audacia. 246. b ignorantia. 246. b incōstantia. 215. inobedientia. 246. c insipi- entia. 250. mores. 246. b. à Principe defen- denda. 245. sequitia. 246. b stultitia. ibid. Superbia. 247. 215. temeritas. 246. c</i>		<i>Populonia à quibus adificata. 132. diruta. 154. a inter xij. numerata. 9. a 132. b à Romanis ex- pugnata. 278. a eiusdem signum. 189. c à Sicu- lis capta. 31. c à Syllanis occupata. 123.</i>	
<i>Plebs seditiosa sine capite non audet.</i>	246. c	<i>Populon. quib. Insulis imperabant 134. que oppi- da habebant in Thuf. 140. pro Vulterr. contra Thuf. 67. à Thuf. victi. 69. ijs se dedunt. 70</i>	
<i>Plunice vnde orientur.</i>	254.	<i>Porredia Colonia. 136. a ipsius signum. 204. a</i>	
<i>Pœni. 131. b contra Romanos. 79. b depopu- lantur agros Thufcorum. 80. Romanos vin- cunt. 280. b 281. c à Romanis deiecti. 285. à Lacedemonibus adiuti. 279. c ad Ægates Iusulas domiti. ibid. pacem postulant. ibid. fœdus dirimunt. 280. Saguntinos interfici- unt. 280. a Gallos profigant. ibid. Italos vin- cunt 79 ad Ticin. 79. 280. ad Treb. 79. 280. a ad Transmenū. 80. a 280. b ad Cannes. 280. ad Beneuentum victi. 281. in Hispania. 280 282. b cum Romanis conciliantur. 283.</i>		<i>Porfenna Thufcorum Dux contra Romanos 106. 273. Lucumonis munere priuatus. 275. a</i>	
<i>Pola à quibus adificata.</i>	133. b. 143	<i>Portoria non minuenda, vel augenda.</i>	257. c
<i>Polista occupata à Samnit.</i>	276.	<i>Possidonia Romana Colonia.</i>	279.
		<i>De Posthumis lex.</i>	178. a
		<i>Potentia neces. Reip. 249. absq; scientia. qd. 249.</i>	
		<i>Potitij.</i>	87. b
		<i>Præcepta politica.</i>	245
		<i>Præda hostium quibus distribuenda.</i>	247. b
		<i>Præfecti Colon. 183. eorū elect. & confirm. ibid.</i>	
		<i>Præfectus Augurum. 187. signum duplex. 162. c</i>	
		<i>Prælium quale vitandum.</i>	253.
		<i>Prænestè à Romanis occupata.</i>	273. c
		<i>Præses Vulterrani Senatus. 78. c 215. eius si- gnum. 162. b 168. c 215. c</i>	
		<i>Præfidi quid perniciosum.</i>	233.

<i>Prætores militum.</i>	184.
<i>Prætores Vult. urbis, & eorum munus.</i>	183.
<i>Prætrum colonia.</i>	140. a
<i>Præutiani pro Thuscis contra Umbros.</i>	69.
<i>Principatus quid.</i>	252.
<i>Princeps quomodo esse debeat. 224. eius dignitas.</i>	
224. munus. 224. a 226. b 245. perniciēs.	
224. a quomodo populos regat. 233. eius vita	
qualis.	245. a
<i>Principium quotuplex.</i>	243.
<i>Priuernates sub iugo à Rom. positi.</i>	276. a
<i>Procyta Insula.</i>	134. a
<i>Prodigalitas.</i>	223. b
<i>Prodigia.</i>	78. b 79. c 122. a
<i>Proditio.</i>	225. b
<i>Proditores. 225. a hostibus exosi. 225. c eorum</i>	
<i>pæna.</i>	176. c
<i>Prosperus Fesulanus. 1. 114. b Scornellanae arcis.</i>	
<i>custos. 2. a Scriba Collegij Augurum. 1. c</i>	
<i>antiquitatum studiosus. 1. c Scripturas in ar-</i>	
<i>cem transtulit. 2. a Scribit Ciceroni. 2. b ali-</i>	
<i>qua de scripturis prædicit 3. a eius genealogia.</i>	
4. b penates. 12. a eius serui. 114. ipsius ele-	
ctio ad custodia m. Arcis. 214. permissio ut	
scripturas in arcem transferret 217 eius præ-	
cepta. 113. propositiones.	215.
<i>Prudens quomodo efficiatur 223. b est bonus. 225</i>	
230. a cupiditatum Dominus.	229. b
<i>Prudentia. 1. b 223. b ex experientia.</i>	236.
<i>Publius Æmilius Cornelius.</i>	149. a
<i>Publius Cornelius Consul.</i>	79. b
<i>Publius Cornelius Scipio Africanus. 281. 282. c</i>	
<i>Pugillares à quibus inuenti.</i>	91. b
<i>Pulcritudo.</i>	113. b
<i>Pusium Colonia.</i>	140. b
<i>Pythagoras in Italiam. 105. 147. eius leges. 147.</i>	
<i>præcepta.</i>	251.

Q

<i>Quadrupedum auguria.</i>	254. b
<i>Quintie familie Vulterranæ origo. 107. c</i>	
<i>Quintius Capitolinus.</i>	75. a
<i>Quintus Fabius.</i>	72. b
<i>Quintus Fabius maximus.</i>	80. b
<i>Quintus Luctatius.</i>	152.
<i>Quintus Sertorius.</i>	121. 152. 154.
<i>Quintus Valerius.</i>	2. c

R

R <i>Auenna à quibus edificata. 143. a à Thes-</i>	
<i>salis occupata. ibid. b obsessa à Thuscis</i>	
39. a expugnata. ib. à Vulterranis capta. 69.	
<i>Ranennates à Thuscis deficiunt. 34. c ab Um-</i>	
<i>bris adiuti. ibid. cum Thuscis dimicant. ibid.</i>	
<i>pro Perusinis contra Vulterr.</i>	56. b
<i>Reges primum Italiam gubernant. 142. c eorum</i>	
<i>gesta. 19. 25. signum.</i>	164. b
<i>Reges à Thuscis eiekti. 24. 102. 143. c 25. a à</i>	
<i>Romanis.</i>	147. a
<i>Religio. 178. 222. à Principibus obseruanda.</i>	
245. à Militum duce	227.
<i>Regillum occupatum à Romanis.</i>	273. c
<i>Regula augurandi.</i>	263.
<i>Regnum Latinum primò fundatū. 9. b 23. in</i>	
<i>Romanum conuersum.</i>	146
<i>Regum insignia à quibus inuenta.</i>	91. c
<i>Rethordera Rhetie oppidum.</i>	133. a
<i>Rerum principia.</i>	243.
<i>Respublica. 222. eius anima. 247. b augeatur</i>	
<i>quomodo. 248. a eterna que. 240. b quomodo</i>	
<i>administranda in oneribus. 245. c conseruã-</i>	
<i>da. ibid. que corruct. 247. a à plebis guberna-</i>	
<i>ta. 246. b felix que sit 248. c eius finis. ibid.</i>	
<i>eius libertas in quo fundata. ibid. ad eam re-</i>	
<i>gendam quid opus sit.</i>	249. a
<i>Reip. quid perniciosum. 246. a à quibus opti-</i>	
<i>mè regatur. 245. b qui ad Rempub. regendam</i>	
<i>idonei. 247. a vindicanda.</i>	245. a
<i>Res sacra.</i>	112. c
<i>Rhegium in Brutijs à Campanis occupatū. 278.</i>	
<i>à Thuscis captum. 62. a reedificatum. 146. a</i>	
<i>eius Arx à Romanis expugnata.</i>	279. a
<i>Rhegini à Dionisio in seruitutem redacti. 275.</i>	
<i>vincunt Crotoniates.</i>	274.
<i>Rhetie Concilium. 194. ex quibus oppidis con-</i>	
<i>stitabat. 133. eius signum.</i>	194.
<i>Rhetij 32. c cum Gallis dimicant 273. b debella-</i>	
<i>ti. ibid. Illiricos contra Thuscis adiuvant.</i>	
146 a 147. cum Thuscis dimicant. 49. b defi-	
ciunt à Thuscis. 32 c 48. b 144. c superati.	
49. c castigati. 144. c in eos Colonia 50. in	
libertatem se vindicant. 146. Voltur. & Lari-	
enses superant 247. cum Vindelicis pugnant	
65. ab eis victi. ib. pro Vult. contra Perus. 56.	

Rhodanus fluvius Gallie. 150. 151. b
Rhodij. 130. pro *Italica* contra *Macedones.* 283.
 contra *Antiochum.* 284. a pro *Macedonibus*
 contra *Italos.* 148. c eis à *Romanis* ignosci-
 tur. 149.
Rhodium edificatū. 143. à *Mitridate* expugna-
 tum. 153. b
Figasium Rhatia oppidum. 133. a
Roma Atlantis Itali filia. 22. c 85. b. *Aborigi-*
nibus preposita. ibid.
ROMA primum edificata. 22. c 85. a aucta
 ab *Anea.* 85. c à *Pelasgis* occupata. 85. b
Thuscis subiecta. ibid. destructa ab *Eumantio*
 ibid. in *Arcem* reducta. ibid. à *fundamen-*
tis demolita ibid. à *Romulo* readificata. 86. c
 146. a *Asylum* constituta. 87. a
 ab *Annibale* aggressa 281. à *Gallis* expugna-
 ta. 274. c à *Thuscis* obsessa. 106. 273. a
Romani pugnant cum *Aquis.* 273. 274. debel-
 lant *aquos.* 275. c delent. 277. contra *Auso-*
nios 276. a eos devincunt. 277. contra *Antio-*
chum *Sirij* *Regem.* 284. eius *classem* di-
 sperdunt. ibid. eum superant. ibid. *Aricinos*
 superant. 273. c contra *Aristonicum,* &
Asiaticos. 150. a eum vincunt, & capiunt.
 ibid. *Apulos* superant 276. c 277. subijciunt
 ibid. *Brutios* profligant. 278. b 279. devas-
 tant. 282. contra *Boios.* 283. c eos vincunt
 284. item *Alpinos* 149. contra *Carthag.* ibid. in
 eos *colonias* deducunt. 150. *Cireneum* *Regnū*
 acquirunt. 152. b *Campanos,* & *Latinos* su-
 perant. 276. a *Campanos* defendunt. 276. a
 eos vincunt. ibid. *Capuam* obsident 82. c 281
Vulterrani promittunt. 81. expugnant. 281
Capuanos *Senatores* occidunt. ibid. a *Consu-*
lum Romanorum dissenso. 121. *Eorum* *ciuile*
bellum. 121. 153. a *Castrum Salinarum* oc-
 cupant. 109. 116. b 118. a cum *Corfis,* &
Sardis pugnant. 279. b *Corficam,* & *Sardi-*
niam occupant. ibid. *Cerites* disperdunt. 281
Cenomano vincunt. 283. c cum *Celtiberis*
 pugnant. 148. a à *Coriolano* afflicti. 273. c
 contra *Cleonymum* *Ducem* *Græcorum.* 277. à
Dalmatis profligati. 149. *discordes* inter se
 77. a 150. a 150. 152. contra *Gallos.* 78. 274
 à *Gallis* superati. ibid. eos vincunt. ibid. 572

Femina à *Thuscis,* & alijs *populis* eis *negan-*
tur 87. c 146. a *feminas* sub *ludorum* *prætextu*
rapiunt. ibid. *fines* *eorum* *aucti.* 146. b cum
Hernicis pugnant. 273. c eos vincunt. 275.
Histros superant 148. b contra *Insubres.* 283
 vincunt. 283. a *Illiriades* vincunt. 280. a
Italia omni potiti. 149. cum *Italica* *socijs* di-
 micant. 152. ab eis superati. ibid. *diuersas*
clades accipiunt 153. p *diuersos* *Duces* *Italos*
socios domant. 153. a *Iapigios* vincunt. 150
 à *Liguribus* victi. 148. obsessi. ibid. à *Ligu-*
ribus vexati. 148. *Ligures* vincunt. ibid.
 b penitus debellant. 151. *Ligures* *Trans-*
alpinos vincunt. 149. 150. *Latinos* vin-
 cunt. 273. c 276. a subijciunt 273. c *Ciu-*
tate Romana donant. 146. c 148. a *Lucanos*
adiuuant contra *Samnites.* 276. b contra eos
 pro *Thuscis.* 278. a cum eis dimicant. 278.
Lucaniam occupant 279. *Marsos* subijciunt.
 277. b *Marrucinis,* & *Frentanis* ignoscunt
 277. a contra *Numidas,* & eos vincunt. 151.
 contra *Macedones.* 281. 283. a *Mamertinis*
 contra *Carthaginenses* opem. 279. b *Massi-*
lienses adiuuant 149. *Pæopolitanos* subijci-
 unt. 276. a *Priuernates* subiugo ponunt. 276
 cum *Pelignis* pugnant. 277. a cum *Philippo*
conciliantur. 282. a cum *Pirro* pugnant. 278
 victi 278. b *pacem* ei negant. ibid. ex *Italia*
expellunt. 279. cum *Pænis* dimicant. 279. b
 280. b eiecit. 279. c 280. b ad *Cannas* conci-
 si. ibid. c *Pænos* vincunt. 279. c 280. 281.
 cum *Tarentinis* pugnant. 276. 279. eos subij-
 ciunt. 276. c 379. a cum *Tarquiniensibus* pu-
 gnant. 273. a victi. 275. b *Tarquinienses*
trucidant, & *Tarquiniū* diruunt. 281. cum
Thuscis pugnant 108. a 274. c 283. superant
Thuscos 274. c 108. a profligant. 275
 282. 283. c ad *lacum Vandimonis* occidunt.
 108. b 277. *Thusciam* devasiant. 108. 277
 278. c 280. a *Thuscorum* oppida incendunt.
 278. *Thusciam* *mediterraneam* occupant 277
Thusciam potiti. 278. a à *Thuscis* victi. 273. a
 concisi. 275. b
Romana *Legio* à *Thusc.* concisa 284. a à *Tir-*
renis fugati. 278. a eos trucidant. ibid. *Ti-*
burtinos vincunt. 275. b contra *Siculos.* 82.

cum Sabinis pugnans 273. *Sabinos vincunt.* 273. *cum Samnitibus pugnans* 276. *b Samnites vincunt.* 276. *c fugant à Samnio.* 277. *deuastant.* 276. *c penitus domant.* 279. *à Samnitibus victi.* 276. *c 277. cum Volscis preliantur.* 273. *c 274. vincunt Volscos.* 275. *penitus debellant.* 279. *b Vestinos deuastant* 276. *c cum Vulturnanis dimicant.* 109. 111. 277. *b fugati, & fracti à Vulturnanis* 108. *c 278. a Vulturnanos vincunt.* 109. *a 278. b trucidant.* 111. *b 278. b suburbia Vulturni diruunt.* 279. *b Vulturni. deprædantur.* 111. *b 278. b Vult. municipium faciunt.* 110. *c 279 ad Vult. Augurum Collegium mittunt.* 78. *b Vult. orant ne ad Penos deficiant.* 81. *Vult. duodec. familias inter senatorias adscribunt* 81. *a Veientes superant.* 274. *b Veia diruunt ibid.*

Romulus, & Remus ex qua orti. 86. *expositi. ib. nutriti. ibid. agniti.* 146. 86. *in edificanda Vrbe discordes* 86. *Remus à Celere occisus. ib.*

Romulus. 85. *b Vulturnam fugit.* 86. *Vulturni. seditiones sedat. ibidem. Senator Vulturni. factus. ibidem. Romam edificat.* 86. 146. *à Thuscis Coritus electus.* 87. *ei in Concilio locus adsignatus. ibid. inter Augures Vulturni. connumeratus.* 87. *a Sabinos vicit.* 88. 146. *Senatores Romanos elegit* 87. *Regem se constituit.* 88. *c 146. a Veientes, & alios populos superat.* 89. 146. *a occisus.* 89. 146. *b*

Rosticum Corsicæ Ciuitas. 134. *b*

Rossicij edificatio. 143.

Russellæ vna xij. Ciuitatum. 9. *a 132. b à Vulturnanis oppugnate.* 69. *a à Romanis occupate.* 277. *c quibus insulis dominabatur.* 134. *eius oppida in Thuscia.* 140. *c signum.* 190. *Agri à Populon. deuastati.* 69

Rutulicum Troianis dimicant. 24. *b. eorum origo.* 130. *b*

Rutini Umbri. 34. *c*

S

S *Abantium Colonia.* 138.

Sabatij sagi in Italiam aduentus. 21. *a 129.*

Sabatia Colonia. 136. *b eius signum.* 205. *c*

Sabinorum origo. 25. *a 129. a augmentum.* 131. *a adiuuant Thuscos.* 62. *b cum Latinis dimicant.* 144. *a contra Thuscos.* 70. *a occupant vrbes Pelasgorum.* 144. *a fugati à Spartanis.* 145. *in eos Spartanor. Colonia.* 145. *à Romanis victi.* 146. *a Ciuitate Romana donati.* 148. *pro Vulturnanis contra Thuscos.* 69. *b*

Sabina à Grecis occupata. 145.

Sageorum origo. 19. *a 129. a*

Sacerdotes. 186. *Martis & Erculis.* 163. *c Martis.* 29. *b*

Sacre leges. 185. *b 178.*

Sacræ res. 112. *c*

Sacarmon vna. xij. Ciuitatum. 9. *a 132. a*

Sacrificia Vulturnæ. 125. *publica.* 176. 177. *privata.* 176. *b*

Sacrilegij pœna. 177

Sequitæ effectus. 247. *c*

Sagacitas. 225.

Sagi primum electi 21. *a falsi Perusij.* 54. *beorum auctoritas, confirmatio, munus.* 185. *c Pontificem interficiunt.* 29. *c discordes inter se.* 54. *a 76. eiectioni.* 32. *a 46. c Arretium se recipiunt.* 32. *a occupant Vulturnam.* 32. *c eorum Imperium.* 33. *Trucidati.* 33. *cum Senatoribus discordes.* 42. *c 48. 52. eorum falsa religio.* 54

Saguntum à Pœnis expugnatum. 280. *a*

Salomon Hebreorum rex sapientissimus. 42. *b ad eum Thuscorum legati, & munera.* *ibid.*

Salasse populi Alpini victi à Rom. 150.

Salicena, 45. Colonia. 135. *a eius signum.* 195. *a à Vult. expugnata.* 68.

Salinarum fontes. 20. *c Aruerunt.* 28. *a 46. a 77. a edificia incensa.* 118. *re edificata.* 118. *a Prætor.* 184. *a*

Salinatores. 184. *a*

Salis penuria. 50. *c 77. a 117. c magna abundantia.* 118. *Præfectus.* 184.

Salinarum castrum edificatum. 20. *c auctum.* 75. *deficit.* 39. *c occupatum à Romanis.* 116. *c 118. Arx edificata.* 117. *eius Præfectus.* 183. *a eius Historiarum Breuiarij pars.* 117. *eius duplex signum.* 219. *c*

Salentini à Cleonymo depopulati. 277. *a*

Salentium Sardinie Ciuitas. 134. *c*

Salentani Sardinie populi. 62.

<i>Sarmy Galli Varum transeunt.</i> 150. b <i>Ligurum oppida diruunt.</i> <i>ibid.</i> ab <i>Italis victi.</i> <i>ibid.</i>	<i>Italis.</i> <i>ibid.</i> à <i>Cimbris.</i> 151. b
<i>Sannites ex quibus originem.</i> 125. a <i>Campaniam depopulantur.</i> 147. occupant. 274. c <i>cum Campanis pugnant.</i> 276. a <i>eos vincunt.</i> <i>ibid.</i>	<i>Sarsia edificata.</i> 276. a
<i>Græcos Italos.</i> <i>ibid.</i> pro <i>Luc. contra Locrenses.</i> 275. c <i>contra Tarentinos.</i> 276. b <i>discordant cum Lucanis.</i> <i>ibid.</i> <i>Metapontum incendunt.</i> 275. <i>pugnant cum Romanis.</i> 276. a b c 277. <i>conturant cum Gallis contra Romanos.</i> 277. c <i>cum Thuscis.</i> 278. <i>Victi à Romanis.</i> 276. 277. à <i>Romanis domiti.</i> 278. c <i>deficiunt à Romanis.</i> 276. c <i>castigati.</i> <i>ibid.</i> <i>Romanos vincunt.</i> 276. c <i>profligant.</i> <i>ibid.</i> à <i>Pelignis occisi.</i> 277. c <i>Paleopolitanos vexant.</i> 276. b <i>Marium adiuuant.</i> 154. <i>Vulturnanos contra Syllam.</i> 222. <i>contra Thuscos.</i> 69. a <i>pugnant cum Thuscis.</i> 26. 41. b 77. a <i>vincunt Thuscos.</i> 274. c <i>decipiunt Thuscos.</i> 274. 275. e <i>Campania expellunt.</i> 274. c <i>Thuscos trucidant.</i> 275. b <i>firmant cum eis pacem.</i> 274. <i>adiuuant Thuscos.</i> 62. c 278. à <i>Sylla victi.</i> 154. <i>eorum nomen deletum.</i> 154. b	<i>Sarricum à Coriolano occupatum.</i> 273. c <i>dirutum à Romanis.</i> 275. c
<i>Samatus.</i> 19. a	<i>Sarsium Colonia.</i> 140.
<i>Samotracia.</i> 23.	<i>saturnici Babilonici in Italiam.</i> 130. c
<i>Sanguinis ingenuitas.</i> 247. a	<i>Saturnus in Italiam à filio à regno eiectum.</i> 9. b
<i>Sangunum Colonia.</i> 135. b	23. a 143. a <i>Latij regnum fundat.</i> <i>ibid.</i>
<i>Sapiens.</i> 225. 240. b <i>diues</i> 228. <i>fortis.</i> <i>ibid.</i>	<i>Saturnia regio.</i> 143. a
<i>Sapientia.</i> <i>ibid.</i> 240. b	<i>Saturnia edificata.</i> 133. a <i>inter xij. adscripta.</i> 55. b <i>eius signum.</i> 91. b <i>eius oppida in Thuscia.</i> 138.
<i>Sardi adiuuant Ligures in Romanos.</i> 280. <i>Pænos contra Romanos.</i> 279. b <i>victi à Romanis.</i> 279. c <i>castigati.</i> 148. <i>deficiunt à Romanis.</i> 150. a <i>contra Thuscos.</i> 59. 150. a <i>Sumbros contra Thuscos adiuuant.</i> 51. c <i>superant Thuscos.</i> 50. <i>victi à Thuscis.</i> 52. b 59. 64. b 24. <i>pro Vulturnanis contra Thuscos.</i> 67. <i>Thuscis subiecti.</i> 132. a <i>deficiunt.</i> 62. 71. c <i>à Corsica eiecti.</i> 59. c <i>à Tirrenis debellati.</i> 280. c	<i>Saucilia oppidum Histriae.</i> 135. b
<i>Sardinia Insula olim Cadofenes.</i> 22. a 129. c <i>in ea Thuscorum colonie.</i> <i>ibid.</i> à <i>Thuscis occupata.</i> 59. c 60. b <i>recuperata</i> 62. <i>oppida Thuscis Urbibus subiecta.</i> 134. b <i>sub Thuscorum imperio.</i> 144. c <i>à Romanis occupata.</i> 279. c <i>à Sylla capta.</i> 154. b	<i>Saulia oppidum Insubria, Colonia.</i> 136.
<i>Sares.</i> 170. 213. c	<i>Sauacia Colonia.</i> <i>ibid.</i> c
<i>Sarnij pro Alpinis, contra Italos.</i> 151. <i>victi ab</i>	<i>Searagia Mors.</i> 177. a
	<i>Scarith.</i> 213.
	<i>Scarnum.</i> 27. <i>vide Coccianum.</i>
	<i>Schilacium Colonia.</i> 139. a
	<i>Scientia.</i> 223. b
	<i>Scientia parit equitatem.</i> 249. <i>necessaria Reipub.</i> 245. b <i>absq; viribus quid.</i> 249. a
	<i>Scordisci Tracie populi.</i> 150. a <i>ab Italis fugati.</i> <i>ibid.</i> <i>reiecti.</i> 151. <i>contra Macedones,</i> 151
	<i>Scordonia Insula.</i> 64. c
	<i>Scornellum cur sic nominatum.</i> 117. a 119. c
	<i>obsesum.</i> 3. 126. a <i>captum.</i> 127. c <i>eius signum.</i> 219.
	<i>scriba senatus Vulterrani.</i> 184. b
	<i>Scriba Augurum.</i> 187. a <i>eius signum.</i> 173. 211 219.
	<i>Seciſtra in Liguria Colonia.</i> 136. c
	<i>Secures.</i> 271. c
	<i>seditiones quomodo orientur.</i> 240. 247. <i>quomodo sedentur.</i> <i>ibid.</i> c <i>tollantur.</i> 222.
	<i>segalaris Colonia.</i> 140. b <i>à Syllanis capta.</i> 123
	<i>segestanum sicilia Ciuitas.</i> 62. a 134. a
	<i>Sem.</i> 7. a
	<i>semestra sicilia Ciuitas.</i> 62. a
	<i>semenses discordes ab Illiricis occupantur.</i> 64. b
	<i>senatorum institutio.</i> 23. a <i>cum sagis discordes.</i> 42. c 48. 52. <i>eorum dissensiones.</i> 2. 39. c 51. a <i>non mutandi.</i> 245. b <i>de eis leges.</i> 184. a <i>de eorum sepulcris.</i> 176. b <i>Munus.</i> 240. <i>eorum signum.</i> 216. <i>eorum culpa maior.</i> 252.
	<i>senatorij Iudices.</i> 182. q

Sena edificata. 15. a. aucta. *ibid.* ab Arretinis expugnata. 69. a cuius Colonia. 137. à Gallis depopulata. 280. à Romanis occupata. 15. b. eis concessa 278. eius signum. 202. eius Tribunus. 183. à Thuscis capta. 70. à Vultur. expugnata. 55.
Sena à Gallis adificata. 276. a Romana Colonia 279.
Senenses Arretinos expellunt. 77. à Gallis trucidati. pro Romanis contra Italos. 152. c. Sylle se dedunt. 122. c. pro Vulturanis contra Thuscis. 68. a
Senectus. 232.
Senones Galli. 4. c. 105. a 131. in Italiam. *ibid.* 147. b. Rhetios debellant. 273. b. cum Romanis pugnant. 274. c. expugnant Romam. *ibid.* à Romanis expulsi. *ibid.* victi à Romanis. 275. à Dionisio Iuniori superati. *ibid.* pugnant cum Thuscis. 273. b. 274. c. vincunt Thusc. 147. 273. c. fugati à Thuscis. 147. b. in Italia delati. 278. c
Sentij pro Senonibus contra Rhetios. 273. pro Alpinis contra Italos. 151. victi. *ibid.*
Sentinum Colonia. 135.
Sensus. 253. c
Sepulture. 176.
Seruilus Consul Rom. 80. b
Seruius Rom. Rex. 147.
Serui Siculos vexant. 150. a
Italos fugant. *ibid.* victi, & castigati. 152. non militant. 249. c. eorum malitia. 114. b
Seruitus animi. 237. a
Seruitus secura melior libertate. 250. c
De seruitutibus leges. 178.
Seueritas. 231. c
Sicanus in Italiam. 21. b 130. 145. expulsi in Trinacriam. *ibid.*
Sicania. 21.
Sicani victi ab Abante. 143. b
Sicianum in Brutijs captum. 62. b
Siculi 25. b 48. a. Aetolos, & Brutios adiuuant 48. a. Cirneos 29. b. Illiricos. 146. b. Lucanos 62. cum Liguribus dimicant. 146. b. à Romanis superati. 82. a. Italia Incole. 131. Colonias mittunt in Latium. 143. in Hernicos, & Volscos. 143. dissentiunt inter se. 59. c 66. a

cum Thuscis dimicant. 30. 48. b 52. b 144. 146. b. superant Thuscos. 60. a 275. a. in Thuscis coniurant. 274. c. Vexati à Thuscis. 232. Victi. 60. b 62. b. Thuscis se dedunt. 62. eorum Naues capte. 50. c 51. 73. b. contra Piratas. 152. à seruis vexati 150. a. eos vincunt. 152.
Sicilie gubernatio quando Thuscis parebat. 62. b. Vrbes que soli Concilio parebant. 134. Ciuitates Vrribus Thuscis subiecta. *ibid.* populi qui à Thuscis originem. 129. pars à Romanis inuaditur. 279. à Numidis, & Pœnis. 281. ab Italis recuperata. *ibid.* à Sylla capta. 154. b
Sidera. 254. a
Siderum Auguria. 254. a
Sidicini vincunt Aruncinos. 275. c
Signa à Romanis aucta. 273.
Signa Ciuitatum, & Coloniarum Thuscorum. 187.
Silarum flumen. 47. b
Siluius Latinorum Rex. 28. 144. b
Similitudo morum. 225. c
Simpula. 271. c
Simulatio. 27. b. non celat affectus. 250. c
Siracusa à Romanis obsessa. 82. a. expugnata. 281.
Siracusij 62. cum Catanij dimicant 66. a. Dionisium Iuniorem eijciunt. 275. b. Græcanos vincunt. 275. a. in Italiam. 131. a. se Thuscis dedunt. 62. eos adiuuant contra Vulturanos. 67. a. soli concilio subiecti. 134.
Soanum Colonia. 137. b
Sociale bellum. 120. c 152. b 153. a
Solcita Sardinie Ciuitas. 134.
Sol 234. quasi oculos offendat. *ibid.*
Sora Colonia in Thuscia. 137. b.
Sora in Campania à Romanis recuperata. 276.
Romana Colonia. 277.
Sorathia. 41. a
Sorium Colonia. 140. b
Spartasi. 131. c. pro Aetolis, & Brutijs. 145. cum Acheis pugnant. 146. b. cum Illiricis. 146. b. Lucanos, & Partenopenses superant. 144. cum Thuscis pugnant. *ibid.* Thuscis adiuuant. 145. c. fugant Sabinos. 144. Colonias in Sabinam deducunt. 145.

Spartani Parthenij . 145.a
 Spes nimia damnosa . 250.b
 Spina Alpinorum Ciuitas edificata . 135.b 143
 demolita à Gallis . 274.
 Spiretum Henerorum oppidum . 138.a
 Spiritus . 254.
 Spoletum Rom. Colonia . 219.c
 ab Annibale oppugnatum . 280.b
 Spugij . 184.
 Stabia Colonia . 138.c à Sylla diruta . 154.b
 Statoria Colonia . 139.c
 Stellaium Colonia . 139.b
 Stitigianum Colonia . 140.
 Strocicum Colonia . 139.b
 Storgila Insula . 135.
 Stronium Colonia . 139.c 122.c à Thuscis ca-
 ptum . 70.b
 Stultitia . 215. 252.b
 Stultus . 235. 240.a
 Strupsim ab Illiricis captum . 64.c
 Suana edificata . 28.b eius Colonia . 137. eius
 signum . 203.
 Subira quid agant . 227.a
 Subscriba Augurum . 187.
 Sudertanium Colonia . 137.b
 eius signum . 208.
 Suetia Pomeria capta . 147.a
 Sumbri . 51. b cum Areusenecis discordes . ibid. b
 à Sardis , & Siculis adiuti . 52. victi à Thu-
 scis . 51. b
 Superbia . 113. b 215. a 227. a 233. a plebis 205
 245.
 Superbus feris similis . 227.
 Superni ludi . 63. a
 Sutrium edificatum . 135. b à Thuscis expugna-
 tum . 274. c
 Sutriini cum Bolsinensibus discordes . 28. cum
 Thuscis . 165. a 108. a 274. c eorum signū .
 193.
 Sybaris edificata . 145. a diruta . 274. a
 Sybarites à quo originem . 131. c contra Croto-
 niates , & victi . 274. a
 Sylla cum Mario dissentit 120. c 153. b Maria-
 nos eiecit . ibid. b contra Mitridatem . ibid. b
 Athenas obsidet , & capit . ibid. b Grecos su-
 perat . 121. c in Italiam redijt . 122. 154.

eius victoria . 122. 154. a contra Vulterran-
 nos . 125. 154. a proditores Scornelli damnat .
 227. c Vulterram oppugnat , & obsidione po-
 titur . 128. 154. a eius crudelitates . 128. c
 154. a Sardinia , Sicilia , Africa , Numidia
 potitur . 154. b Moritur . 154. c
 Syllanum denominatum . 125. a
 Syllanum edificatum . ibid. c
 Syphax Numidarum Rex cum Italis fœdus 282.
 pro pœnis contra Italos . 282. c victus , & ca-
 ptus . 283.
 Syrii in Italiam . 143. cum Egyptij concilian-
 tur . 149. ab Italis victi . 284. a
 Syria Colonia . 138. b

T

T Adianum Colonia . 139. a
 Tadiates à Romanis dispersi . 275. c
 Tagot Tegetes Rex , & magnus Aruspex . 21. b
 143. Collegij Augurum institutor . ibid.
 Talamom à quibus edificatum . 133. c cui pare-
 bat . ibid.
 Talafus auctor raptus Sabinarum . 87. c
 Tamesani à Romanis , & Pœnis penè consumpti .
 282.
 Tarcon Perusinus Lucumon Dux contra Mezen-
 tium , & contra Turnum . 26. a 104.
 Tarcon priscus Rex . 9. c 23. b
 Tarcon secundus Rex . 24.
 Tarentini cum Lucanis dimicant . 276. a Lega-
 tos Romanos eijciunt . 278. b Pyrrum Epyri
 Regem in Romanos vocant . ibid. pugnant cum
 Ipygibus . 275. pugnant cum Romanis . 278.
 reuocant in Italiam Alexandrum Regem .
 276. b Romanam classem quassant . 278. b.
 Romanis deduntur . 279. Samnites in Luca-
 nos adiuuant 276. b superati à Lucanis . 276
 Tarentusia Ciuitas Lariensium Colonia . 135. a
 Tarentum edificatum . 145. b à Pœnis acquisi-
 tum . 281. a à romanis recuperatum . 281. c
 Tarmon Colonia . 140.
 Tarquinius superbus Romanorum Rex . 106.
 147. a
 Tarquinius priscus . Vide Lucius Tarquinius .
 Tarquinij Roma eiecti . 106. 147.

à Thuscis adiuti contra Romanos . 273. a
 Tarquinium à Romanis captum . 275. b
 Tarquinij signum . 193. b edificatio . 133. a
 Tarquinienfes interfe difcordes 146. pro Tarqui-
 nijs contra Romanos . 273. b superant Ro-
 manos . ibid . 275. b adiuvant Vulterranos contra
 Romanos . 281. b à Romanis fracti , & occifi .
 ibid .
 Taurica Colonia . 136. a 204. c
 eiusdem signum . ibid .
 Taurifcorum origo . 129. c
 Taufolium Colonia . 137. c
 Taura Colonia . 136. c
 Tedolum Colonia . 139 .
 Telchini unde orti . 130 .
 deficiunt ab Enachijs . 143 .
 Teletia à Sylla deſtructa . 154. b
 Tellenenſes . 143. b
 Tellicum Colonia . 140. a
 Templi pollutio . 176. a
 Tempus in quo conſiſtat . 243. a
 Tenebre . 234. a
 Terina à Lucanis ſeruis expugnata . 275. b
 Terinenſes à Romanis , & Pœnis penè deleti .
 282 .
 Terre motus . 77. 144. a
 Teſſa . 8. b eidem Tribuni ſignum . 170. c
 Tribus Teſſæ ſignum . 172. b
 Teſtium falſorum pœna . 176. c
 Teſtamenta . 178. a
 Theatri edificatio . 23. b
 Theba in Græcia diruta . 149. c
 Theba in Lucania à Græcis diruta . 276 .
 Thermeſtini à Romanis victi . 150 .
 Theſſali in Italiam . 130. a 143. b à Macedoni-
 bus afflicti . 283 .
 Theſſalumbrorum origo . 130. a
 Theuanti ſe Romanis ſubijciunt . 276. c
 Theutones cum Ambronibus , & Cimbris iun-
 guntur . 151. b . Italos obſident . ibid . cum
 Italos præliantur 151 in Italia concifi . 151. c
 Thius . 19. a
 Thuriorum origo . 131. b
 Thurium à Lucanis ſeruis expugnatum . 275. b
 Thuſci contra Acheos . 145 . cum Aetolis pu-
 gnant . 41. b 47. b Aetolos vincunt . 62. c

Africi Pelagi Inſulis potiuntur . 62. b Afros
 fugant . 62. a ab Anco fugati . 146. ab An-
 nibale deiecti . 80 . Apuanos vincunt . 147 .
 ab Apulis contra Senones adiuti . 145 . pro
 Arcuſiniciſ opem præſtant . 51 . b cum Ari-
 cinis pugnant 106. 273 a Athenien . vincunt .
 144. c à Boijs proſtigati . 117 . c 276 . Boios
 eijciunt . 276 . cum Brutijs præliantur . 41. b
 47. b 62. b à Campania eiecti . 274. c Cam-
 paniam recuperant . 274 . a ad Cannas ceſſi . 81
 cum Caracenis dimicant . 47. c Cimmerios exp-
 pellunt . 130. c claſſis ipſorum in Hiſpaniam .
 281 . a Scipioni credita . 282 . b Coloni Thu-
 ſcorum ab Antenore victi 26 . a 144 . fugiunt
 ad Montes 273 . c Colon . eorum que 133 . 141
 Colonia quas habent in Campania , & Sam-
 nio . 136 . c 138 . Colonia Concilio ſubditæ .
 133 . Colonia ſecundi oranis , & tertij que
 ſunt in Thuſcia . 137 . a
 Thuſcis Urbibus ſubiectæ que . 133 . ad Mar-
 ſuperum . 136 . b Colonia deficiunt . 147 . 34 .
 cum Gallis dimicant . 273 . b à Gallis occupa-
 tæ . 105 . 273 . c ab Illiricis , & ſocijs . 146 .
 Roman . conceſſa 278 . à Senonib . inuaduntur .
 131 . 273 . c à Thuſcis recuperata . 75 106 . c
 Colonia miſſe trans Apenninum . 42 . in Ca-
 doſenes . 22 . a in Campaniam . 26 . c 44 . in Ci-
 prum . 7 . c 14 . in Hircaniam . 21 . in Ligures
 143 . c trans Padum . 104 . in Piconos . 32 . in
 Rhettos . 50 . 143 . c Romam . 86 . 91 . b in
 Sardiniam . 62 . b in Sicilianam . 22 . b in Sici-
 liam . 62 . b in Trinacriam . 143 . b in Volſcos .
 24 . in Umbros . 25 . c 135 . 143 . c
 Thuſci Corſicæ potiuntur . 51 . c Corſicam recu-
 perant . 58 . c cum Corſis , Sardis , & Pœnis
 pro Romanis pugnant . 279 . b Cumam obſi-
 dent . 275 . depopulantur . 274 . a recipiunt .
 275 . cum Cumanis præliantur . 273 . b Cumanos
 vincunt . 273 . b eos caſtigant . 275 .
 Thuſci à quo dicti . 22 . b 130 . b inter ſe dimi-
 cant . 32 . 34 . b 146 . c cum Dalmatis pugnant
 35 . a à Dionifio ſeniore Siciliæ Rege vexati .
 275 . à Dionifio iuniore afflicti ibid . a inter ſe
 difcordes . 34 . 55 . 57 . 71 . 103 . c 146 . c
 273 . a Diſſentientes , victorias obumbrant .
 144 . c

cum Epirotis pugnant. 144. a *cum Frentanis*
 41. b 47. b *cum Grecis.* 144. *cum Gallis.* 147.
 b 214. c 273. c à Gallis excursionibus vexati.
 276. a 280. Gallos citra Apenninum repellunt
 276. *cum Gallis in Rom. fœdus ineunt.* 277. b
 à Gallis profligati 74. 273. b 276. Gallos vincunt.
 75. 276. *cum Hebreis fœdus renouant.*
 276. *cum Henetis decertant.* 35. b 63. a *cum*
Hist. ib. cū Illir. 64. 146 ab Ingau. obsessi 148.
Italia, omni potiti. 67. a *cum Latinis certant*
 41. b 144. *Latium exagitant.* 41. a 144. *Latinos superant.* 48. b 41. b 45. b 58. 59. b *Leges ipsorum.* 181. vsq. 188. à Latinis, & socijs fusi. 59. a 144. b *Prohibiti loqui alia lingua, quam Latina.* 148. a *Ligures vincunt.* 144. b 148. b à Liguribus superati. 147. c à Liguribus contra Lucanos adiuti 2-6. *cum Liburnis confligunt.* 41. b *Lucanos rejciunt.* 276. *cum Lucanis congregiuntur.* 41. b 276. 278. *ad Magonem deficiunt.* 5. 116. c 282. c *castigati.* 5. b 282. c *Maris utriusq. potiti.* 103. b *Mario contra Syllam adherent.* 154. *Naues ipsorum ex Asia victores.* 40. 48. b *ex Atheniensibus.* 48. b *ex Creta.* 50. è *Tracia.* 48. b è *Midenis.* 38. c è *Numidia.* 38. è *Numeratio eorum.* 26. 63. b à *Numidis equites Thusci concisi.* 80. c *Cum Pelignis confligunt.* 41. b 47. c *cum Picentinis. ibid. pacem inter se ineunt.* 57. b *cum Phocensibus decertant.* 247. a *Phocenses è Corsica eijciunt.* 274. a *cum Pico Latij Rege pugnant.* 4. b a *Pirro Epiri Rege vexati.* 279. *cum quibus Populis preliarentur.* 41. b 47. b 144. a *quot populos vincunt. ibid. b contra Pyratas.* 152. à *Pytagora animi eorum pacati.* 147. a *Quadriremes pro Rom. in Sardiniam mittunt.* 82. *cum Rhetijs pugnant.* 48. c *Reges expellunt.* 24. *quibus Regionibus potiti.* 144. c *Romanos adiuuant contra Gallos.* 280. *Romanis negant opem.* 82. c *feminas.* 87. c *Romanis auxiliantur.* 88. a 148. a 279. b 280. *Romanos vexant.* 72. 273. c 278. à *Romanis eorum agri depopulati.* 108. a *cum Romanis confligunt.* 108. 273. 277. à *Romanis fusi.* 75. a 276. 277. a *Romanis superati.* 77. a 108. 109. 150. b 154. b 277. 278. 281. 282. c à Roma-

nis deficiunt. 114. a 150. b 154. b 278. 281. c 282. c *Romana Ciuitate donati.* 152. c à *Romanis fugati.* 154. b 274. a *Romanorum agros deuastant.* 154. b 273. *Romanos fugant.* 72. b 273. c 278. *Romanos vincunt.* 154. b 273. 275. 278. *Romam obsident* 72. a 100. a 273. a *Romam occupant.* 85. *Romam diruunt.* 85. c *Romanorum Legionem cedunt* 284. b à *Samnitibus in Romanos adiuti.* 277 278. à *Samnitibus trucidati.* 275. *cum Samnitibus pugnant.* 41. b 274. b 275. ab *ijsdem decepti.* 274. b 275. *cum Sutrinis bellant.* 108. 274. a à *Senonibus victi.* 105. a 273. c à *Senonibus fugati.* 145. *Senones fugant.* 105 145. 276. à *Seruiio Rom. Rege fugati.* 147. à *Siculis, & Sardis superati.* 52. b *Siculi victi.* 30. 60. a *Sardos, & Siculos vincunt.* 52 *in Sicilia.* 59. c è *Sicilia à pestilentia eiecti.* 60. b *Siculos fugant.* 62. *contra Syllam deliberant.* 122. a *cum Sylla dimicant.* 154. a à *Sylla victi. ibid. à Spartanis contra Achaos adiuti.* 145. à *Syllæ militibus ipsorum agri depredati.* 154. a à *Sardis afflicti.* 148. a *Senones repellunt* 276. *Tarquinius in Rom. adiuuant.* 273. a à *Terre motu vexati.* 279. a *ad Vandimontis Lacum occisi.* 108. c 277. *Vicientibus opem negant.* 75. 274. *Vicientibus in Rom. auxiliantur.* 273. c *contra Vulturarranos coniurant.* 67. *Volturrenos, & Iarientes superant.* 48. b *Vulturnum amittant.* 174. b 275. a *Vulturnum recuperant.* 71. c 275. a
Thusci Orientales à Romanis inducias petunt. 108. a 277.
Tirrenos in Rom. adiuuant. 278. 26.
Thusci Maritimi habent à Romanis inducias. 277. c *Vide Tirreni.*
Thuscia. 22. b
 à *quibus dicta. idid.* 130. b
Thuscia deuastata à Rom. 108. 277. 278. 279.
 à *Rom. occupata.* 278. a à *Gallis vastata.* 276 280. à *Pœnis depredata.* 80. 280. b
Thuscia Mediterranea à Rom. occupata. 277.
Thuscinati Aedificatio. 25. b
Illic Colonia misæ. 25. c 105. a *defectio.* 107. *Prefectus.* 183

<i>Thuscus Herculis filius . 9. b Rex . 20. c eius in Italiam aduentus .</i>	22. b	<i>Torebus, quis fuerit . 9. c 23. b eius facta . ibid. eius in Italia aduentus .</i>	9. c
<i>Thuscum cui paret .</i>	133. c	<i>Tracum origo .</i>	19. b 129. a
<i>Thusci natum à Siculis obsesum . 30. a Cuius Colonia . 222. a 137. b à Romanis captum . 278. b à Mare absortum .</i>	279.	<i>Traces, à Thuscis afflicti . 48. b Cum Italis pugnant . 151. victi . ibid. Trucidant Italos . 152. Italos vincunt . 153. c Macedoniam deuaſtant . ibid. Adiuuant Mitridatem, contra Italos .</i>	ibid.
<i>Thusse qui . 0</i>	130. b	<i>Tragicum carmen .</i>	259.
<i>Tiberini caſtri Aedificatio .</i>	24. c	<i>Tragici Carminis argumentum .</i>	258.
<i>Tiberinus latij Rex contra Thufcos decertat . 24. a 57. à Thuscis victum .</i>	58. c	<i>Trasibutus, ſiculorum Rex .</i>	73. b
<i>Tiberius Sempronius Conſul. Rom. .</i>	79. c	<i>Transmeomenij Sardi deſciant . 61. c fuſi . 62. Transapennini Coloni interſe dimicant . 72. Transapennine Colonia Thufcarum Ciuitatum 135. b 136. a Afflicta c à Meſenijſ, & Socijſ. 145. c à Rhetijſ vexatae .</i>	146.
<i>Tibula que .</i>	60.	<i>Transpadani unde orti .</i>	151. c
<i>Tiburini à Rom. Superati . 275. b Coloni in Trinacriam .</i>	143. b	<i>Transpadana Coloniae Thufcorum .</i>	135. b
<i>Tibur, cuius Colonia .</i>	138.	<i>Transalpinae Coloniae .</i>	136. b
<i>Tibulatij Populi, qui fuerint .</i>	59. a	<i>Transfugis non credendum .</i>	246. c
<i>Ticeſia oppidum Campaniae Colonia .</i>	138. a	<i>Trapuntium Inſula .</i>	39.
<i>Tigani .</i>	59.	<i>Trebia à Coriolano occupata .</i>	273. c
<i>Tigranes Armeniae Rex .</i>	155. a	<i>ibuni vult. Pleb. 73. a 108. c Militum .</i>	184. c
<i>Tigurini Galli, Italos vincunt . 152. Proſtigati 152. b</i>		<i>à quo eligantur .</i>	184. c
<i>Tilaneptum fluuium .</i>	63. b	<i>Tribuni Pleb. .</i>	185.
<i>Tilaneptum Hiſtriae oppidum .</i>	135. b	<i>Tribulatio ſequitur voluptatem .</i>	225. a
<i>Tilantum Hecetorum Ciuitas Colonia .</i>	138. b	<i>Tribunorum ſignum . 170. .</i>	171. a
<i>Timanum Colonia . 137. eiufdem ſignum . 203. c</i>		<i>Trinacria Inſula . 210. quae .</i>	129. c
<i>Timanum flumen .</i>	23. a	<i>Tripudia .</i>	254. a
<i>Timor . 223. b Impij . 139. b fortior Amore . 250. b</i>		<i>Trifagnum Colonia .</i>	140. b
<i>Tirrenia quae . 9. c 132. à quo dicta . ibid. Vide Vulterra .</i>		<i>Triticum Colonia .</i>	140. a
<i>Tirrena Classis debellat Sardos . 280. c vincit Pænos .</i>	ibid.	<i>Triumphus primus .</i>	22. a
<i>Tirrenus, quis fuerit . 9. c 23. b Capit Rom. 85. b vide Torebus .</i>		<i>Troia Colonia .</i>	140. b
<i>Tirreni qui . 277. c Contra Rom. 278. auxilium à Gallis, & umbris eis preſtitum . 278. b In Lucanos, à Rom. adiuti, 278. Lucanos vincunt ibid. fugant Rom. 278. b c à Rom. trucidati . 278. c à Rom. deſciant . 278. b 279.</i>		<i>Troiani in Italiam .</i>	26. 104. a 131.
<i>Titienſis Cohors, à quo dicta .</i>	88. b	<i>Troitum Colonia .</i>	138. a
<i>Tisum flumen .</i>	65.	<i>Truſcaſtini pro Senonibus contra Rhetios . 273. b</i>	
<i>Titus Tatius Sabinorum Rex contra Romanos .</i>	88.	<i>Truſulum Colonia .</i>	137. b
<i>Toga .</i>	177. b	<i>Tubal .</i>	19. a
<i>Tolerinum à Coriolano dirutum .</i>	273. c	<i>Tullus Romanor. Rex .</i>	146. c
<i>Tombleia familiae origo .</i>	23. c	<i>Turenus Cecinna Thufcor. Rex .</i>	108. b
<i>Tomblei Aedificatio .</i>	23. c	<i>Turſanium, cuius Colonia .</i>	139. c
		<i>Turſenum Colonia .</i>	137. b
		<i>Tutores .</i>	178. a

V	
V Accana Lariensium oppidum.	135.a
Vaccei Italis subiecti. 148.a 149.a superati ab Italis. 150. superant Italos. ibid. semetipsos interficiunt.	ibid.
Vada. 124. edificata. 279. a cuius Colonia. 139 à Silla capta.	154.a
Vadenses cum Rom. dimicant. 124. victi. ibid. in Vadicanos Colonia.	129.a
Valagia, cuius Colonia fuerit.	136.a
Q. Valerius contra Scornellanos.	2.c
Valga Ciuitas.	45.
Vallis Volturrene defectio.	39.c 44.c
Vallis Volturrene Lucumon. 103. 182.c Volturrene, & Lariensium Concilij signum. 104.b Volturrene tumultus.	44.c
Volturrena à Rhētij occupata. 147.a in eam Colonia.	103.c
Vandimon. 7. a eius nomina. ibid. venit in Thusciam. ibid. Vulterram edificauit. ibid. ereptus ab Aquis. 174. 175 b Deus Thuscorum 7.a 12.b	
Vandimonis mons.	50. b
Vandimonis facta.	19. a mors ibid. b
Vandimonis, & Iunonis Ludi.	74.b
Vandimonis sacra monumenta.	157.a
Vandimonis verba transcribuntur Latinis literis.	79. a
eorum confirmationes. ibid. c verba. 174. eius cortices.	159.
Vannocia oppidum Volturr. cuius Colonia.	135 194.b
Vardei Illirici sub Italorum ditionem veniunt.	150. a
Vbianum cuius Colonia.	139.
Vestigalia non minuenda, vel augenda.	247.b
Vehicula à quo inuenta.	19. a
Veibenus Tombleius Rex.	23.c
Veie edificatio. 19. a 133. à Latinis obsessa. 56. Inter xij. adscripte. 55. 71. a Recuperte. 58. a à Romanis deuastate. 274.	
Veientes contra Thuscorum leges Regem creant. 75. 274. a à Thuscis destituti. 15. b 274. à Romanis fugati. 73. 75. a 79. inter se discor	
des. 56. c superant Rom. 77. a à Thuscis dissumpti. 75. c concilio priuati. ibid. quibus Insulis dominabantur. 135. contra Romulum. 146 à Tullio victi. ibid. c à Seruio superati. 147. contra Rom. pro Tarquinij. 273.a	
Veientum bellum. 274. b signum.	191.c
Veientum in Roman. bellum. 75. a 86. 105.a	
Veilumbra Colonia.	138.c
Velitra à Rom. populata.	273.c
Colonia ab eis constituta. ibid. à Coriolano occupata.	273.c
Velia cuius colonia.	137.b
De Venditionibus Leges.	179
Venia. 226. b 227. a quibus concedenda. 245.	
Vennonia Rhētię oppidum.	133.a
Vennonentes Rhētię victi à Vindelicis.	65.a
Vercella Colonia. 204. b signum.	ibid.
Vera Familie origo.	22.c
Vereetanum Colonia.	140.b
Veritas quibus abscondita.	235.
Vernuce Prefecti electio.	183.a
Verona. 26. eius edificatio. 26. 103. c à quo denominata. 26. ab Histris obsessa. 29. Vulterrana Colonia 135. b 196. a eius signum. ibid. à Gallis capta. 147. a eius priuilegium. 181. eius Prętor.	182.c
Vertumnus quis fuerit. 19. a vide Iapetus.	
Vestales quando primum institutę.	20. a
Que. 186. a. Que Vestalis esse possit.	ibid.
Que Vestalis esse non possit.	ibid.
Vestalis impudicę pœna.	186.
Vestaliū Sepulcrum.	176.b
Vestina à Romanis occupata.	277.
Vestini pro Samnitibus contra Romanos. 276. à Rom. superati.	276.c
Vestinatorum origo. 134. c ipsorum cum Illiricis bellum.	146. b
Vesta Sacerdotes.	186.
Vetracum Colonia.	140.b
Vetronia edificatio. 20. a 133. inter xij. numerata. 55. eius signum.	192.a
Vetulonienses quibus Insulis dominabatur. 135 eorum Coloni in Cadofenes.	22.
Vesuj ignes.	21. b 143
Vie in Italia constitutę.	147.c
Viana Rhētię oppidum.	133. b

<i>vicum Colonia.</i>	136.a	143.a Origo ipsorum. 129.c Oppida edificant.
<i>Victoria aliquando vituperanda.</i>	226.b	143. à Pelasgis victi. 143. a Prorex illorum.
<i>quibus modis consequatur.</i>	248. a extern	22. Rauennates adiuuant. 36.c cum Romanis
<i>quid faciat. ibid. ciuilibus mala.</i>	ibid. a	confligunt. 278. à Rom. deficiunt. 150. b à
<i>vidua.</i> 113. b de viduis Lex. 178. quibus vi-		Rom. victi. 150. b penitus domiti. 279. b eo-
<i>duis dandus tutor.</i>	ibid.	rum oppida à Rom. demolita. 279. cum Thuscis
<i>vindelicis à Gallis debellati.</i> 273. b contra Rhe-		in Rom. coniurant. 108. 278. Thuscis contra
<i>tios. 65. Rhetiam occupant. 67. b cum Thu-</i>		Romanos adiuuant. ibid. in Lucanos, & socios
<i>scis preliantur. 49. b venonentes superant.</i>		62. c eorum in Thuscis bellum. 72. à Thuscis
<i>65. b pro vulterranis contra Thuscis. 66. c</i>		victi. 25. b 35. 103. 143. 144. b à Thuscis
<i>vindicta maxima, que.</i>	227.	deficiunt. 23. c 40. c Thuscorum in eos bellum.
<i>viriculum Corsicę Ciuitas.</i>	134.	25. b 34. c 103. a 144. a Thuscorum in eos Co-
<i>virgo pulchra.</i> 113. b superba ibid. vagans ibid.		lonia deductę. 25. c 35. 103. 143. c à Troia-
<i>loquax.</i>	ibid.	nis superati. 144. Pro Vulterranis contra Thu-
<i>De virginibus leges.</i>	178. b	scos 69. a Vulter. in Romanos adiuuant. 108
<i>virginis vitiatę pœna.</i>	ibid.	
<i>viri capitales.</i>	182. a	<i>Vmbrium Perusinorum Colonia.</i>
<i>virgatus quis, & eius facta.</i>	49.	137.
<i>virtus sola æterna.</i> 19. 136. a emulanda. 228. a		<i>Vmbrium in Vmbria colonia.</i>
<i>peream ad honorem. 223. b honoris mater.</i>		138. b
<i>239. b honoris premium. 242. c Imperij fun-</i>		<i>Vncia Volturrenorum oppidum.</i>
<i>damentum. 239. b incorruptibilis. ibid. cum</i>		44. c
<i>labore acquiritur. 223. sola laudanda. 236.</i>		<i>Vncini tumultus excitant. 44. c castigari. 135. c</i>
<i>morti resistit 228. a cum nobilitate quid agat</i>		<i>Vocontij Alpinos adiuuant contra Italos. 151.</i>
<i>223. a nobilitatis nutrix.</i>	238. a	<i>ab Italis victi. 151. Pro senonibus contra Rhe-</i>
<i>Virtutes auorum excitant posteros.</i>	221. a	<i>tios.</i>
<i>Virtutis nobilitas.</i>	247.	273. b
<i>Virtutum hereditas.</i>	247. a	<i>Volca signum.</i>
<i>Vis aliquando necessaria.</i>	247. c	199.
<i>Vita quid.</i> 225. a pro Republica à Principe expo-		<i>Volcera Hystrię ciuitas cuius Colonia.</i> 136. ab
<i>nenda.</i>	245. a	<i>Illiricis obsessa.</i>
<i>Vita Principis qualis.</i> 245. a <i>secura.</i>	235. a	64. c 66. a
<i>Vita tranquillitas unde oriatur.</i>	248.	<i>Volentum Colonia.</i>
<i>Vlcerum effectus.</i>	235. a	137. b
<i>Vlcis prima Lucanorum vrbs à Thuscis obsessa.</i>		<i>volmicium Colonia.</i> 139. b eius arx à Syllanis
<i>47. c capta.</i>	48. 62. c	<i>occupata.</i>
<i>Vlerda à quo inuenta.</i>	19. a	124.
<i>Vlpium cuius Colonia.</i>	139. b	<i>volsci Coriolanum in Rom. sibi ducem creant.</i>
<i>Vmagum Histrię oppidum.</i>	135. b	173. c à Mezentio. deficiunt. 24 a à quibus or-
<i>Vmbri ab Annibale depopul.</i> 280. ipsoꝝ augmē-		tum ducant. 129. b cum Romanis pugnant.
<i>tum. 129. c Boios repellunt. 283. Boioꝝ agros</i>		273. c 274. à Roman. profligari. 275. b peni-
<i>vastant. ibid. cum Corsis, Sardis, & Pœnis</i>		tus domiti. 279. b in eos Siculorum Colonie.
<i>pro Romanis pugnant. 279. b Contra Cuma-</i>		143. b cum Tarquinio preliantur. 147. a
<i>nos pro Thuscis. 273. b à Gallis vexati. 276. a</i>		<i>volsis edificatio. 20. c cuius Colonia.</i>
<i>cum Illiricis dimicant. 146. b à Messenys, &</i>		139. b
<i>Socijs depopulati. 145. c à Morgete deficiunt.</i>		<i>volsis Arx.</i>
		124.
		<i>volturrena vallis. vide vallis volturrena.</i>
		<i>volturreni Coloni.</i> 135. c deficiunt. 44 c à Gal-
		lis oppressi. 131. a cum Lariensibus discordes.
		33. b 58. a à quibus trahant originem. 131. c
		<i>oppida eorum, que,</i>
		135.
		<i>volturrenus Italię rex.</i>
		23. a
		<i>voltumne Templum reę edificatum. 105. a 147. b</i>
		<i>corrui.</i>
		146. c
		<i>voltumne Sacerdotes.</i>
		186. b
		<i>voluntas. 225. c dolori iungitur.</i>
		250. c

Prudenti subiecta 229.
voluptates fugiendæ 237.
voluntas populi 226. a
urifina colonia 136. b
uriferes 185. eorum signum 171.
urifona Hispaniæ Ciuitas ab Italis capta. 152. b
urifona Insula. 133. b
urifus conseruandus. 248. c
urifona ab Italis obfessa. 283.
urifoneses se dedunt Italis, 149. b
urifona publicæ. 246. a
vulfinium à quibus edificatum. 132.
vnà xij. Ciuitatum. 9. a 132. b *à Romanis occupatum. 277. c ab iisdem dirutum. 279. b eius signum.* 190. b
Volsinensium oppida in Thufcia. 140. a ciuilibus seditionibus preffi. 278. quibus Insulis imperarent. 134. c ab iisdem superati. 274. in seruitutem redacti. 279.
V V L T E R R A *à quo edificata. 7. b* 12. c 14. 132. c *quo tempore, & quo die edificari cepta. 177. quando, & à quo denominata. 9. c* 23. b *ab Achæis obfessa. 145. a à quibus aucta. 9. a* 143. a *Cethim appellata. 7. c* 14. 132. c *in quibus Concilio non subiecta. 181. a eius descriptio. 8. diuisa in 4. partes. 8. coniuncta in vnum ibid. c duodecim Thufciæ Ciuitatum Vrbs prima, & caput. 9. a* 14. 132. b *inter duodecim numerata. 9. duodecim Ciuitatum numero priuata. 71. a Ethruvia vocata. 9. b* 132. c *Ethursia dicta. 8. c* 19. c *Europa Vrbs prima. 132. b Italie Regia. 19. a* 22. a *Kitim appellata. 7. c* 14. 132. c *Municipium Rom. constituta. 110. c occultum eius nomen 12. c* 176. b *eius Priuilegium. 181. a* *Tota Regio ab ea denominata. 9. à Romanis depredata. 111. b ab iisdem obfessa. 279. b capta. 118. a à Sagis occupata. 35. c eius Signum. 187. c Suburbiorum descriptio. 63. c* 64. a *eius Suburbia à Rom. incensa. 278. diruta. 279. à Sylla adorta, oppugnata, obfessa, capta. 128. b* 154. *Tirrenia appellata. 9. c* 132. c
Vulterrani ab Annibale depredati. 280. b ad Annibalem Legatos eligunt. 81. a Architectos ad Romam edificandam mittunt. 86. b ad construendum Templum Termini. 105. c

contra Boios. 79. b à Romanis deficiunt. 281. cum Corinthijs dimicant 38. c inter se discordes. 2. c 29. *Duodecim Ciuitates edificant. 9. a duodecim eorum Familia inter Senatorias Romanas adscriptæ. 81. b Fabium occidunt. 111. c Fesulenses contra Rom. adiuuant. 2. c Gallorum Legiones vbiunt. 109. eorum Agri à Gallis vastati. 280. quibus Insulis dominabantur. 134. a contra Italos Rom. præstant auxilium. 152. c Cum Latinis præliantur. 37. a cum Luensibus discordes. 117 à Larih imperio se liberant. 66. dant Leges Romanis. 87. a Marium adiuuant. 121. a Mezentium eijciunt. 24. ad Magonem deficiunt. 116. b numerati. 26. 67. c 103. c a Noricis in Thufcos adiuti. 66. c Pelasgos recipiunt. 9. c cum Pifensibus dimicant. 50. a à Pompeio fugati 122. c cum Perusinis decertant. 55. c Perusinos, & socios superant. 56 contra Pænos. 79. b 280. quadremes Romanis concedunt. 82. a à Q. Valerio superati. 2. quid Romanis prestiterint. 91. b Religionem Romanos docent. ibid. a cum Rom. dimicant. 108. c 109. b 122. 278. a 281. b Romanos fugant. 108. c 278. à Romanis superati. 110 278. b 279. b 281. b Romanos vexant. 278. a Romanis obsides dare, & præsidium recipere coacti. 116. b 278. c per prodicionem sub Roman. ditionem redacti. 118. a 278. c à Romanis patritij interfecti. 111. a inter Romanos Cines adscripti. 110. c 278. a à Romanis deficiunt. 116. a 278. c 281. b castigati. 281. b se dedunt, ibid. Senatores inter se dissentiunt 2. c 39. a 80. a 121. a apud Scornellum Romanos fugant. 125. ad Strouium cum Rom. pugnant. 122. c contra Syllam Concilium conuocant. 121. a Syllæ se dedunt. 128. c à Tarquinienfibus in Romanos adiuti. 281. b à ceteris Thufcos dissentiunt. 66. b à Vindelicis in Thufcos auxilium accipiunt. 66. c
Vulterrana plebis seditio. 54. 61. b 73. 66. b 77. 81. 111. 112. 281. b
Vulterratorum Coloniae xij. Vrbes Thufcorum. 132.
Vulterratorum Colonia in vallem Volturrenam, & ad Lacum Larium. 135.*

<i>Vulturnorum oppida in Thuscia .</i>	139.	<i>auicum . 26. b à Capeto obsessum . 55. c captum ab eodem . 56. a Capua vocatum . 175. a cuius Colonia . 136. c 207. eius defectio . 37. 39. c 60. c à Latinis occupatum . 37. à Parthenopen sibus . 71. c à Perusinis . 56. a à Samnitibus . dolo captum . 174. eius signum . 200. à Thuscis obsessum . 67. c recuperatum . 275. a à Vulturnanis receptum . 71. c Vide Capua .</i>
<i>Vulturnorum Colonia missa in Corsicam . 62. in Insulas 103. b ad Lacum Larium, & in Vallem Volturrenam . 26. 103. c 143. c ad Romam edificandam . 86. c 91. a in Sardiniam . 62. b in Siculos . ibid. Thuscinatum . 23. b 103. in Umbros . 103.</i>		<i>Vulturnus primus Italiae Rex . 20. Vulturnus secundus Italiae Rex . ibid. c Vulturnus tertius Italiae Rex . 23. b De Vxoribus Leges . 177. b Vxor sub viri potestate . 178. b qualis esse debeat . 113. b</i>
<i>Vulturnorum civile bellum . 38. 41. Vulturnum numisma . 119. Vulturnum Colonia . 139. eius edificatio . 19. c augmentum . 64. b defectio . 39. c à Romanis obsessum . 109. occupatum . ibid. eius Praefectus . 18</i>		
<i>discorde</i>	<i>117. c à Sylla captum . 125. eius tumultus . 74.</i>	
<i>Vulturni</i>	<i>x à Sylla occupata . 128.</i>	
<i>Vulturni</i>	<i>ses à Camanis victi . 273. b cum Latinis . 37. a</i>	
<i>Vulturnus filius Crani Razenni Rex Italiae . 19. Vulturnus filius Occi Rex . 20. Vulturnus Cecinna Lucumon, & eius facta . 61 72.</i>		
<i>Vulturnum à quibus edificatum . 23. a 136. c</i>		
		Z
		<i>Zanchlei Italiae incolae . 131. 145. c à Lacedaemonijs expulsi . 145. c eorum facta . ib. Zacintum ab Italis expugnatum . 281. b Zephirij edificatio . 145. a Zilyj Africae populi . 59. Zuchabati populi Africae . ibid.</i>

E R R A T A

In Praefatione post *Ætu* urgente opus dimissum . adde *Quam vis ego interim, forsitan plus æquo curiosus, locum pluries exercui, & Scarith nonnulla inueni .*

Pag. 4. C. *Huic natus est lege huius Nepos est .* Pag. 66. *Phananenses se Thuscis lege Phananenses se vindelicis .* Pag. 138. post *Curæ Ianiculensium .* adde *Hebanum, & Sabantium Saturniensium .* Pag. 187. post *Antius Dorius Senator, Legatus .* adde *Vulturnus Tombleius, Senator, & Legatus .* Pag. 278. *Occidentales Thusci lege Orientales Thusci .* Alia, quæ corrigenda se se offerent, Lectoris prudentiæ relinquimus .

*Quæ hic
apponi-
mus repo-
ne supra
pag. 91.*

Cum optima lege sancitum sit, ut omnes, qui Ethruscorum in Collegio, olim antiquissimis temporibus Ethruriæ, quæ hodie Vulterra nuncupatur, quæ est prima inter Italiæ Ciuitates, Auguribus, Aruspibusque fundato, adscripti sunt, aliquod Vaticinium, aut Monumentum, aut Historias, vel quid aliud posteris relinquunt; ego Quintus Valerius patritius Romanus, Vulterranis optimè meritis non ingratus, qui, quamuis Romanis aliquando fuerint infesti; attamen Romanæ magnitudinis potissima causa fuerunt; nam non solum Romulum eorum Coritum fecerunt; verum ad Urbem ROMAM ædificandam, & regendam armis operibus, & hominibus iuuerunt: tres colonias Romanis concesserunt: nos sacras ceremonias, magistratum institutionem, & militaris ritus docuerunt: decem nostrorum, quamuis inimici ^{et} Temus, in suo ipsorum Collegio, semper benignè receperunt, & instruxerunt ^{et} que me Augurum Præfectum in sex annos constituerunt; Ciuem, & Senatorem ^{et} in Vulterranæ Ciuitatis elegerunt: quare quædam ab illis inuenta relinquere ^{et} traui. Ab Ethruscis inuenta sunt Sacrificia, Aræ Tempa, Ceremoniæ, Sacerdotes, Diuinitio, Aruspices, Augures Fossa, Pomerium, Urbes muris cingere, Nuptiæ, Regnum, Regni insignia, Fasces, Secures, Lictores, Sella eburnea, Anuli, Prætextæ, Senatores, Ordo Equester, Agricultura, Atrium, Columnæ, Militia, Ludi, Pugillares, In Cortice arborum scribere, Chartam ex linteolis contritis conficere, Obseruatio Astrorum in nauigando, Nauigatio, Halta, Pila, Prætorium, Curia, & alia multa, quæ breuitatis causa omitto.

Quintus Valerius Flaccus, Augurum Præfectus Vulterræ in Collegio scripsit.

ADMONITIO In Præfatione post Typum antiquæ Ciuitatis Vult. reponere eiusd. Nouam descriptionem. Post Octauius Capponius reponere Penatum figuram. Ad finem Præfationis reponere Inghiramiæ Familiæ Arborem.

R E G I S T R V M

††††† ABCDEFGHIKLMNOPQRS
TVXYZ Aa Bb Cc Dd Ee Ff Gg Hh
Ii Kk Ll Mm Nn Oo Pp Qq Rr Ss.

Omnes sunt duerniones, præter A simplicem.

Totius Operis folia 87.

F 20 097

RARE
FOLIO

85-B
8709

